75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

A APĂRUT ŞI S-A PUS ÎN VÎNZARE

ALMANAHUL MAGAZIN 1962

O LECTURĂ INTERESANTĂ, INSTRUCTIVĂ ŞI DISTRACTIVĂ

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

magazin

ANUL V — Nr. 219 • Sîmbătă 16 decembrie 1961 • 8 pagini — 1,50 lei

DIN SUMAR:

„Combinatul cultural" al minerilor de la Dorog
— Corespondenţă din Budapesta —

REFLECTOR
„Oamenii învinG"
de Eugen BARBU

Neu-Babelsberg, Auguststrasse 40...

De la medici adunate
de Matty ASLAN

PORTRETE ÎN APĂ TARE A ZECEA MUZĂ

Mica bibliotecă „Magazin"
CEVA PE CARE POŢI SA TE SPRIJINI
Schiţă de Langston HUGHES

4 toamne într-un an!

Mecanizatori de la S.M.T. Cocioc pregătesc pămîntul în vederea însămînţărilor

Un zîmbet fericit. Recolta gospodăriei agricole colective „Ialomiţa" din comuna Piua Pietrii, regiunea Bucureşti, a fost anul acesta mai bogată ca oricînd

Orice s-ar spune, toamna e anotimpul care-şi revendică ultimele şi cele mai mari drepturi asupra ogoarelor. Celelalte trei anotimpuri pregătesc şi acumulează, în uriaşul hambar al pămîntului, bogăţiile care, înainte de ceasul căderii brumei, sînt complet maturizate. Aşadar, pentru agricultură, într-un anumit fel, toamna e un punct terminus, e ultima gară a anului, unde se inventariază şi se încarcă roadele muncii a 12 luni. Nu degeaba zice înţelepciunea populară: „Toamna se numără bobocii".

Vom vorbi, deci, despre această ultimă toamnă; sau, mai precis, despre cele patru toamne (că atîtea au fost într-un sat din Bărăgan); adică despre porumb.

Nişte sentimentali incorigibili

Omul care mi-a spus că în satul lui anul acesta a avut patru toamne, e un sentimental incorigibil. Lucrul acesta l-am observat şi eu în discuţiile ce le-am avut cu dumnealui. Certitudinea acestui adevăr mi-au dat-o faptele acestui om, părerile prietenilor şi ale tovarăşilor săi de muncă. Îl cheamă Popa Marin, e mecanizator şi munceşte la gospodăria agricolă de stat din Dilga, în vecinătatea Lehliului, adică în inima Bărăganului.

— Nea Popa, de ce spui matale că în Dilga au fost anul acesta patru toamne?

— Păi dacă atîtea au fost!... Nu pot să mint!...

— Explică-mi, te rog.

— Asta-i explicaţia: am avut patru toamne de aur.

— E poetic ce spui, dar nu-i concret.

— Poftiţi: 9.600 kg. porumb boabe la hectar.

— Ce-s astea?

— Toamnele concrete din 1961.

— Mai explicit, nea Popa.

Omul rîde din toată inima. Precizează:

— Pentru mine toamna este

George CIUDAN

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Pe meridianele globului

Avionul decolează în zori. Buenos Aires nu şi-a dezbrăcat încă neverosimila lui cămaşă de noapte, cu arnici de neon şi paiete strălucitoare din becuri electrice. Suprafaţa luminoasă a capitalei Argentinei e de cinci ori mai mare decît cea a Parisului şi oferă celui care o priveşte de sus figuri geometrice regulate, în care fiecare latură este o calle *sau o* avenida.

Pînă la Santiago de Chile avem de străbătut vreo 1.800 de kilometri. Zburăm de-a curmezişul ţării şi, implicit, de-a curmezişul continentului sud-american. Privim cu lăcomie prin hublouri, dar pampasul — stepa argentiniană — s-a învelit, pudic, în negura dimineţii şi nu ne lasă să-i desluşim frumuseţea.

Călătoria se desfăşoară banal şi monoton, fără nici un eveniment demn de semnalat. Ritualul de bord este oficiat cu religiozitate de către marea lui preoteasă — stewardesa. Cu gesturi hieratice, ea ne distribuie ceai, cafea şi sandviciuri, pe care noi le înghiţim într-o tăcere mahmură de oameni nici treji, nici adormiţi.

Deodată, avionul tresare şi frisonează. Difuzoarele hîrîie niţel, apoi lasă să se audă o voce impersonală, care anunţă: „Doamnelor şi domnilor, peste cîteva minute vom fi deasupra Anzilor". Tresărim, frisonăm şi noi, şi, din nou, nasurile ni se lipesc de geamurile duble ale hublourilor.

Cordiliera Anzilor

...Ce s-a întîmplat? Am pierdut din înălţime? Ne pregătim de aterizare? Avem pană de motor?

Nu! Subit, ca o cocă pusă la dospit, pămîntul a crescut sub aripile avionului spărgînd învelişul de ceţuri. E aci, lîngă noi, putem să-l atingem cu mîna... sau cu elicea. E un pămînt sălbatec, numai vîrfuri şi creste, o masă uriaşă de munţi uriaşi, cu văi rare, puţin adînci şi care nu ajung niciodată dintr-o parte în cealaltă a masivului. E Cordiliera Anzilor.

...E un pămînt sălbatic, numai vîrfuri şi creste, o masă uriaşă de munţi uriaşi, cu văi rare, puţin adînci...

CU AVIONUL PESTE CRESTELE ANZILOR

La dreapta noastră — mai sus decît noi — se profilează vîrful Aconcagua. Are peste 7.000 de metri şi e cel mai înalt pisc din emisfera occidentală. Undeva, dedesubtul nostru, se pitreşte minuscula trecătoare Uspallata, cea căreia spaniolii i-au spus „Camino de los Andes" (Cărarea Anzilor). Pe aci au înaintat conchistadorii spre ţărmurile Pacificului şi tot de aci a traversat munţii una din coloanele eroului naţional al luptei de eliberare a poporului argentinian, — generalul José de San-Martin. In sfîrşit, tot pe aici trece acum şi calea ferată transandină, construită la începutul secolului XX.

Stradă din Buenos-Aires

Trenul acestei linii pleacă din Mendoza — ultima mare aşezare argentiniană înaintea Cordilierei Anzilor — urcă pantele abrupte şi sterile şi atinge cumpăna apelor printr-un tunel situat la peste 3.000 de metri altitudine.

In jurul nostru, ţîşnesc mereu vîrfuri, ale căror nume le aflăm prin amabilitatea răguşitului difuzor: Ojo del Salado (6677 m), Jurcal (6100 m), Tupungato (6800 m). Alte

Nicolae MINEI

• *(Continuare în pag. 3-a)*

MICROMONOGRAFIE

„Bucureşti" - magazin universal

Vitrina unui magazin e ca şi coperta unei reviste ilustrate — recunoşti imediat în ce anotimp a fost făcută. A căzut prima zăpadă? Magazinul universal „Bucureşti" se adaptează anotimpului hibernal. Asta o constaţi încă de afară, cercetînd vitrinele exterioare. Frunzele artificiale brumate, stofele pentru femei armonizate ca să evoce nuanţele de pastel ale toamnei, au fost înlocuite, în vitrine, cu stofe şi articole de îmbrăcăminte mai călduroase, menite să facă faţă intemperiilor din anotimpul glacial.

Motivul „începutului de iarnă" se repetă în toate vitrinele interioare, de la parter la etajul IV, însoţind acea complexă gamă de sortimente, de la televizoare şi ceasuri pînă la cravate, pantofi, jucării, covoare sau nasturi, care justifică denumirea de „magazin universal". Şi dacă din cei 15.000 de vizitatori, cîţi trec zilnic prin faţa acestor vitrine, circa 60—70 la sută devin cumpărători, aceasta se datoreşte în parte şi modului de prezentare a articolelor, pe lîngă buna organizare şi deservire civilizată, care caracterizează astăzi această mare unitate a comerţului socialist.

Ca mărime, număr de cumpărători şi volum de desfacere — „Bucureşti" este al doilea magazin din Capitală. O dată cu înfiinţarea sa — în 1947 — localul acestei importante unităţi a comerţului socialist a fost renovat, extins încă cu două etaje, raioanele au fost reorganizate, — devenind abia acum un adevărat „magazin universal".

S-a depus o muncă multilaterală, care cuprindea atît amenajarea şi dotarea cu mobilier, cît şi iniţierea noilor cadre în principiile de organizare ale unei unităţi socialiste, aducîndu-se o contribuţie demnă de relevat în cadrul acţiunii iniţiată şi condusă de partid, pentru organizarea comerţului socialist.

Marele beneficiar este cumpărătorul — „ultimul şi cel mai exigent recepţioner" — cum l-a denumit plastic unul din lucrătorii din conducerea magazinului „Bucureşti". Estetica vitrinelor, controlul minuţios al calităţii mărfurilor, deservirea civilizată, expunerea la vedere a cît mai multor articole sînt reguli ale comerţului socialist, prin care se caută ca „ultimul şi cel mai exigent recepţioner" să intre, repede şi comod, în posesia bunurilor de care are nevoie.

Astăzi, lucrătorul din comerţ, este un harnic şi grijuliu gospodar, pe umerii căruia apasă o mare răspundere, aceea de a satisface cererile, diverse şi exigente, ale cumpărătorilor. Şi lucrul acesta nu-i atît de simplu. Închipuiţi-vă situaţia aceluia care trebuie să gîndească dinainte la nevoile, preferinţele, gusturile a 10.000—15.000 de astfel de cumpărători, în fiecare zi.

Pentru a se determina în mod just nivelul cererilor se alcătuiesc grafice statistice, se ţin caiete speciale de sugestii la raioane, se organizează expoziţii cu vînzare împreună cu întreprinderile producătoare — (cum au fost cele organizate cu fabrica de pălării din Timişoara sau fabricile de încălţăminte din Bucureşti etc.), la care se studiază reacţia vizitatorilor la sortimentele noi.

Principiul general valabil: „să ţii pasul cu viaţa" este deosebit de actual în comerţ. Iată un singur exemplu: în cursul ultimilor ani, tradiţionalul raport în structura cumpărătorilor magazinului — (35 la sută cumpărători din ţară — 65 la sută bucureşteni) — a suferit o mare schimbare în sensul că procentul de cumpărători bucureşteni a urcat pînă la 90 la sută. Cauza: buna aprovizionare a cooperativelor şi magazinelor sătesti scuteşte pe cei de la sate să se deplaseze la Bucureşti. E clar că în urma acestei schimbări au trebuit aduse corective, la timp şi în mod operativ, şi în orientarea planurilor elaborate de magazin. Faptul că la asemenea schimbări se reacţionează cu promptitudine şi maleabilitate — o dovedesc, în primul rînd rezultatele economice... În acest an, în nu-

V. NICOROVICI

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Cumpărătoare în faţa noilor produse ale industriei noastre textile

„Luna cadourilor" aduce bucurii celor mari şi celor mici

OAMENI, FILME, ORGANIZAŢII

Un interviu al cineastului sovietic Serghei Iutkevici

Succesele obţinute în ultimii ani de cinematografia sovietică la festivalurile internaţionale organizate pe tot globul, au întărit şi mai mult autoritatea crescîndă de care se bucură cea de a şaptea artă în ţara constructorilor comunismului. O contribuţie de seamă la obţinerea acestor succese a dat-o comitetul organizatoric al Uniunii cineaştilor din U.R.S.S. In cele ce urmează redăm un interviu acordat reprezentanţilor presei de către Serghei Iutkevici, cunoscutul cineast şi om de artă sovietic, vicepreşedintele mai sus amintitului comitet.

Răspunzînd întrebării: „Cum contribuie comitetul organizatoric al Uniunii cineaştilor sovietici la o mai bună înţelegere reciprocă şi la apropierea maeştrilor artei cinematografice din diferite ţări pe planul creaţiei", Iutkevici a spus:

— Ţelurile organizaţiei noastre sînt popularizarea în străinătate a artei cinematografice sovietice, prezentarea în faţa cineaştilor noştri a tot ceea ce se întîmplă în lumea cinematografică. Încercăm să lărgim contactele personale, schimbul de filme, colaborarea cu organizaţiile internaţionale şi naţionale.

— *Aşadar, oameni, filme, organizaţii. V-am ruga să ne vorbiţi mai amănunţit despre acestea.*

— Despre oameni aş vrea să încep de la un episod petrecut la recentul festival de la Moscova. Talentatul regizor italian Luchino Visconti a fost „atacat" de un detaşament întreg de reporteri fotografici, înarmaţi pînă în dinţi. Visconti era uimit, faţa lui exprima cea mai sinceră nedumerire: „Pe mine mă fotografiază?! Doar eu nu sînt stea de cinema!"

Într-adevăr, pentru tradiţiile occidentale este caracteristic cultul actorului, al „stelei". Autorii filmelor, grupul care filmează, rămîn în umbră. Contactele pe care căutăm să le stabilim noi ţintesc să popularizeze activitatea cineaştilor de toate specialităţile. De pildă, am organizat pentru prima oară o ex-

• *(Continuare în pag. 3-a)*

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

CONSTRUCTORII și chimiștii din Leningrad au construit prima casă din mase plastice din Uniunea Sovietică. Toate construcțiile, elementele și utilajul casei, formate din două apartamente, sînt confecționate din diferite materiale plastice Camerele sînt încălzite cu ajutorul unor ventilatoare cu aer cald.

●

La BARRE, fiecare locuitor al orașului este obligat prin lege să facă

baie simbătă, în caz contrar fiind pasibil de închisoare.

●

REGIUNEA muntoasă Karakorum, în vecinătatea masivului Himalaia, este înconjurată de un zid de gheață și stînci. În mijlocul acestei regiuni se află pe un platou roditor ținutul Hunza. Locuitorii lui se consideră urmași ai soldaților lui Alexandru cel Mare, regele macedonean care a ajuns în războaiele sale de cucerire pînă la fluviul Indus.

●

OAMENI de știință din R. P. Mongolă au descoperit 20 de ouă de dinozaur, bine păstrate, în pustiul Gobi. Săpăturile au fost efectuate în două locuri anumite ale deșertului unde, în 1946, au fost scoase la iveală schelete pietrificate de dinozauri.

●

MIKKEL MADSEN, un băiețaș de 6 ani din Groenlanda, a reușit să prindă neînarmat un urs polar. Lăsat singur cu alți doi copii mici, Mikkel a zărit un urs apropiindu-se de casă. A închis copiii într-o cameră, a aruncat cîteva bucăți de grăsime pentru a distrage atenția animalului și a chemat ajutor. Ursul a fost omorît, iar micul Mikkel și-a primit recompensa: blana animalului.

●

PRINTR-O ciudată legiferare, proprietarii plantațiilor de bumbac

din statul Ohio (S.U.A.), nu au voie să folosească la arat... elefanți.

●

METEORI și meteoriți, în greutate totală de 10—30 milioane tone, cad anual pe Pămînt. Această cifră a fost calculată pe baza măsurătorilor automate, întreprinse cu ajutorul sputnicilor și rachetelor sovietice. Înainte se presupunea că meteoriții care cad în decursul unui an pe Pămînt cîntăresc în total numai aproximativ o mie de tone.

●

PEȘTERA Măgura de la Rabișa, regiunea Vidin, (R. P. Bulgaria), atrage mii de turiști și speologi care vin să admire și să cerceteze desenele executate pe stînci de către oamenii preistorici, desene unice în peninsula balcanică. În jurul intrării și în micile galerii laterale trăia omul primitiv. O bucată de ceramică neagră datează din anii 1800—800 î.e.n. Una din cele mai mari galerii ale peșterii este împodobită cu desene vechi de patru milenii. În vecinătatea peșterii se va construi un mare ansamblu turistic.

●

UN „RECORD" mondial ieșit din comun a stabilit recent australianul C. Basher. Acesta a izbutit să tundă într-o zi 606 oi. Tunsoarea unei oi a durat deci 50 de secunde. Precedentul „record" era de 544 oi în nouă ore.

●

ÎN ANUL 1960, în întreaga lume au fost semnalate 360 cazuri de ciumă. În India, unde între anii 1898—1908 au căzut victimă acestei boli cumplite 548.427 oameni, în perioada 1959—1960 s-au constatat doar 19 cazuri.

Guyana „britanică" pășește spre independență

Cheddi Jagan e la Londra. El și-a părăsit „cetatea" sud-americană și a poposit în capitala britanică pentru ca să pretindă — termenul nu este prea tare, cel de negociere n-ar fi decît un eufemism diplomatic consacrat de timp și tradiție — independența țării sale. Nu numai doctorul Jagan, de profesie dentist, dorește independența Guyanei „britanice", sau Benn Horatio, președintele Partidului Popular Progresist, ci toți militanții P.P.P. Printre ei se numără și tînărul student indian pe care l-am cunoscut la hotelul unde am stat și acel muncitor care s-a întors din drum ca să mă conducă la Freedom House — Casa libertății — din strada Robb și interpretul meu benevol, membru al organizației progresiste, Jaddvraught și colegii săi — adevărații cuceritori ai victoriei zdrobitoare a Partidului Popular Progresist, în ultimele alegeri din august 1961. Toți acești oameni și alături de ei întregul popor doresc independența țării lor. Nicăieri în Caraibile engleze influența revoluției cubane nu este atît de puternică.

Prezența lui Jagan la Londra mă face să mă întorc cu cîteva luni în urmă, mai precis la o săptămînă după alegeri. Benn, la întoarcerea sa din vacanță atît de meritată după campania electorală împotriva Partidului Congresului Popular și a Fortelor Unite, a ținut o conferință de presă la Freedom House. Foarte amabil, m-a invitat și pe mine. Era prima conferință de presă după alegeri, deci foarte importantă. Toți corespondenții de presă și o dată cu ei și marii burghezi și societățile financiare așteptau cu nerăbdare inițiativele acestui puternic partid, cu majoritate absolută în Adunarea Națională (20 de locuri din 35).

Benn, un negru, cu un cap de intelectual, instituțor în vîrstă de 37 de ani, președintele partidului, devine grav în clipa cînd anunță că prima inițiativă a P.P.P. va fi pregătirea plecării primului ministru la Londra, în scopul obținerii independenței imediate a Guyanei așa-zis britanice. Această problemă, părea celor prezenți atît de firească și de naturală, încît nici unul dintre corespondenți n-a pus vreo întrebare.

Guyana britanică nu mai este britanică decît pe hîrtie. Niciunul dintre locuitorii de pe țărmurile fluviului Demerara nu mai acceptă acest adjectiv. Pe șoseaua lungă ce duce de la aerodromul Arkiostan în centrul Georgetown-ului, roțile mașinilor mai calcă pe inscripția: „Votați P.P.P.". Pe partea interioară a digului care străvilește valurile Oceanului Atlantic, se poate citi: „Votați P.P.P. !", „Votați pentru independență și prosperitate !" Se văd fotografiile mari ale lui Janet Jagan, de origină americană, secretar al partidului, a lui Benn Horatio, președinte și dr. Cheddi Jagan, prim ministru, creatorul P.P.P. Pe pereții colibelor înșiruite de-a lungul șoselei, fluturâ afișe puse de oameni în mizerie: „Votați P.P.P.".

Pe afișele P.P.P. ce se văd pretutindeni se pot citi lozincile: „La luptă pentru libertate !", „Guyana va fi liberă !", „Asigurați-vă viitorul", „P.P.P.-ul vă oferă un viitor fericit". Populația nu a rămas surdă la aceste chemări. Pentru a ne da seama cît de puternică e năzuința acestui popor spre independență, e destul să aruncăm o privire asupra rezultatelor alegerilor. P.P.P.-ul a dobîndit victoria pe toate plantațiile de zahăr, adică în întreaga zonă situată de-a lungul țărmului (proprietatea puternicului trust Bookers Company, un fel de stat în stat, de peste 150 de ani), în regiunea forestieră din Bartica, în regiunea minieră Demba etc. Muncitorii, micii funcționari, pescarii, lucrătorii indieni de pe orezării l-au adus pe Jagan și gruparea sa la putere. Căci din 1953, acest dentist, fiu de țăran născut în mizerie n-a încetat să lupte pentru independența țării sale.

Trebuie să petreci cîtva timp în strada Robb, cu Jaddpraught, (în vîrstă de 22 de ani), cu Annisbowne, (care are mai puțin de 25 de ani), cu Holder John (în vîrstă de 27 de ani) cu Claude Christian, să asculți peripețiile campaniei electorale, să afli fapte despre îngrozitoarele monopoluri în frunte cu Bookers... Trebuie să-l auzi pe Mac Clinton Henry, președintele sindicatelor tăietorilor de lemne, povestindu-ți despre viața acestor nenorociți, despre condițiile lor îngrozitoare de muncă, despre salariile lor de mizerie (îmbunătățite de la venirea la guvern a lui Jagan) ca să înțelegi de ce toți desmoșteniții doresc independența.

Alegerile generale din august 1961 au pus față în față trei partide: P.P.P., P.N.C. (conducător Burnham) și United Force (conducător d'Aghieb, industriaș, proprietar de ziare, favorit al marii burghezii). United Force, făcînd jocul marii burghezii, se afirmă numai de formă pentru independență, în realitate reprezintă interesele neocolonialiștilor; discipolii d-lui Burnham și aghiotantul lui, Sydney Kuang vor ca țara să intre în Federația Antilelor engleze, în timp ce Partidul Popular Progresist, adică majoritatea, revendică libertatea totală, baza fundamentală a prosperității țării.

Tinerii nu au decît cuvîntul „Cuba" pe buze. Mulți dintre ei visează la apropiata lor călătorie acolo pentru a cunoaște direct realizările din această țară liberă.

În încheiere, trebuie să menționez reacția lui Bookers Company. (Monopolul transporturilor, navigației, taxiurilor, zahărului, băncilor etc.) la rezultatele alegerilor recente atît de diferită de comportarea sa din trecut. Imediat după alegeri, consiliul de administrație din Londra al lui Bookers Company a trimis o telegramă de felicitări primului ministru Jagan în care s-a căznit să dezmintă și faptul că compania e nemulțumită de rezultatele alegerilor. El oferea o colaborare care să continue și după dobîndirea independenței Guyanei. E clar că dacă marea finanță începe să fie „amabilă" chiar dacă își păstrează gîndul potrivnic ascuns, înseamnă că proletariatul din Georgetown de sud, din Demba, din Corentyne, din Essequilo, din Kitty Town a obținut o victorie remarcabilă.

Înarmată cu experiența tristă din 1953, Guyana anului 1961 va trebui să fie independentă înainte de mai 1962, data fixată pentru Antilele engleze — Jamaica, Trinidad etc.

Essequi BO MAN

Împotriva jugului colonial american

Teoretic, insula Porto Rico din America Latină are un statut oficial de țară „liberă", în componența S.U.A. Practic însă, această țară este o colonie a Statelor Unite. De ce? Pentru că țara nu are reprezentanți cu drepturi egale în Congresul american. În Congresul S.U.A. se află un reprezentant dar el nu se bucură de dreptul la vot. Constituția țării trebuie, de asemenea, să fie aprobată nu de guvernul portorican, ci de Statele Unite. Totodată, în S.U.A., portoricanii sînt considerați „cetățeni de categoria a doua". Ei sînt supuși unei crunte discriminări și exploatări. În ziarele de limbă spaniolă, care apar la New York, sînt relatate numeroase asemenea cazuri. Iată unul de acest fel. Corespondentul ziarului „Diario de Nueva York" scria recent că muncitorii portoricani care au emigrat în S.U.A. în căutare de lucru, nu-și pot uita suferințele nici în zilele de repaos duminical, deoarece „în așezările din vecinătate, la magazine și hoteluri ei nu sînt serviți și nu li se închiriază camere, numai pentru că sînt portoricani".

Deși sînt departe de patrie, la fel ca întregul popor de pe insulă, emigranții portoricani stabiliți în S.U.A. participă la lupta pentru acordarea independenței țării. O acțiune a emigranților portoricani, în acest sens, la New York este destul de semnificativă.

Pe la sfîrșitul lunii noiembrie, portoricani care trăiesc la New York au intenționat să lanseze chemări pentru independența țării lor. Potrivit agenției „Reuter", planul portoricanilor prevedea ca aceste apeluri să fie lansate prin radio. Poliția a împiedicat însă acest plan. În jurul clădirilor a patru posturi de radio de limbă spaniolă au fost instalate unități întărite de poliție, păzind cu străşnicie intrările.

Neu-Babelsberg, Auguststrasse 40...

O scrisoare care dezvăluie trecutul pronazist al lui Adenauer

Arhivele fostei Germanii hitleriste, din care o mare parte se află în mîna autorităților R. D. Germane, s-au dovedit a fi un permanent izvor de „surprize neplăcute" pentru majoritatea protipendadei politice, militare și economice de la Bonn.

Din ele a ieșit recent la iveală un document pentru care cancelarul republicii de la Bonn ar fi dat, cu siguranță, o bună parte din frumușica-i avere, neapărată de-a lungul anilor. Documentul e o scrisoare de peste zece pagini, purtînd semnătura proprie a lui Adenauer, adresată ministrului nazist de interne al Prusiei. E datată din 10 august 1934, Neu-Babelsberg, Auguststrasse 40 unde își avea unul din domiciliile din Berlin actualul cancelar vest-german — pe atunci primar general al orașului Köln.

Conținutul acestei scrisori dărîmă întregul eșafodaj de scorneli și minciuni din care biografii lui Adenauer i-au construit, cu atîta grijă și migală trecutul de pretins „rezistent antinazist". Ea îl demască pe acest politician reacționar ca unul din cei ce încă înaintea venirii lui Hitler la cîrma Germaniei le-a deschis naziștilor calea spre putere, ca unul din sprijinitorii și promotorii criminalului regim.

De notat că scopul urmărit de Adenauer prin această scrisoare era de a intra în „grațiile" diriguitorilor naziști spre a obține de la ei — prin lingușiri și evocarea „meritelor" sale personale — o pensie ce i-a și fost, de altfel, acordată, în sumă de 1.000 de mărci lunar în tot cursul celor 12 ani ai Reichului fascist.

Dar să-l citămpe Adenauer: „Am tratat întotdeauna N.S.D.A.P.-ul (partidul hitlerist — n.n.) cu toată corectitudinea și prin aceasta am ajuns în repetate rînduri în contradicție cu dispozițiile ministeriale de atunci precum și cu punctul de vedere al fracțiunii Centrului, din Adunarea consilierilor municipali din Köln („Centrul" era partidul din care el însuși făcea pe atunci parte — antecesorul Uniunii creștin-democrate de astăzi — n.n.). Astfel, timp de ani de zile, în opoziție cu ordonanța de atunci a ministrului de interne al Prusiei, am pus la dispoziția N.S.D.A.P.-ului terenurile sportive ale orașului și i-am permis ca la manifestațiile organizate pe aceste terenuri să-și arboreze drapelele cu zvastică. De ani de zile am stăruit în comitetul municipal respectiv ca, în pofida hotărîrilor ministeriale, să i se acorde, spre publicare, ziarului „Westdeutscher Beobachter" (ziarul hitlerist din Köln — n.n.) înștiințările municipale. A se verifica după registrul de procese verbale ale comitetului constitutional al orașului Köln.

În vara anului 1930 am hotărît ca dispoziția ministrului de stat al Prusiei de a-i da în vileag pe funcționarii național-socialiști pentru a fi supuși unor măsuri disciplinare — dispoziția fusese trimisă spre executare de către președintele guvernului statului — să nu fie executată, deoarece am considerat că este nejustificată și nedreaptă. Dovadă: declarația consilierului municipal în retragere Berndorff din Köln.

Consilierului municipal național-socialist, gauleiterul Grohe, i-am răspuns în acea vreme, la întrebarea ce mi-a adresat-o dacă funcționarii municipali național-socialiști ar avea să se teamă de vreo măsură din partea mea, dat fiind, că nici un funcționar — indiferent cărui partid îi aparținea — nu avea voie să facă propagandă pentru partidul său în timpul serviciului: dacă în afara orelor de serviciu un funcționar militează pentru N.S.D.A.P., aceasta e o chestiune a sa personală pentru care nu are să se teamă de nimic din partea mea".

Printre alte „merite" ale sale, Adenauer mai citează în scrisoare și faptul că la o ședință la care a participat în iarna anului 1932-33 (deci scurt timp înaintea venirii lui Hitler la putere), în calitatea sa de atunci, de președinte al consiliului de stat al Prusiei, a declarat limpede că „după părerea mea un partid atît de mare ca N.S.D.A.P. trebuie să fie neapărat reprezentat în locuri de conducere în guvern". Și Adenauer invocă drept confirmare a spuselor sale „mărturia d-lui ministru Kerrl", un conducător nazist, pe atunci președinte al landstagului Prusiei ca și procesele verbale ale ședinței.

Presa și radioul R. D. Germane au dat publicității conținutul acestui document care-l demască pe cancelarul vest-german. Caracteristic pentru ecoul stîrnit e următorul fapt: auzind la radio relatarea despre scrisoarea lui Adenauer, cetățeanul vest-german A. Tetzlaff din Essen s-a adresat în scris ziarului „Neues Deutschland". După ce își exprimă surpriza ce i-a provocat-o dezvăluirea legăturilor lui Adenauer cu hitleriștii („eu — arăta el — știam pînă acum că dl. Adenauer a fost întotdeauna un adversar al partidului nazist") Tetzlaff scrie: „Dat fiind că ziarul dvs. nu poate fi obținut aici, m-am adresat ziarelor „Frankfurter Rundschau", „Rheinische Post", „Westdeutsche Allgemeine Zeitung" și altora, interesîndu-mă dacă au publicat în coloanele lor extrase sau luări de poziție față de articolul dvs. Din păcate însă conținutul său a fost în mod evident ascuns în fața populației Republicii Federale; eu în tot cazul n-am găsit nici un rînd din el în ziarele noastre. V-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ați putea da unele lămuriri despre amintita scrisoare".

„Neues Deutschland" a reprodus în coloanele sale această semnificativă scrisoare din Essen, alături de răspunsul, ce i l-a trimis cetățeanului vest-german și de facsimilul fotocopiei scrisorii lui Adenauer pe care, în loc de orice altă lămurire, a anexat-o scrisorii către Tetzlaff...

Se pare însă că darea în vileag a documentului ce-l demască pe Adenauer n-a rămas complet fără efect în ce privește presa vest-germană. La scurtă vreme după această întîmplare revista ilustrată vest-germană „Neue Bildzeitung" a venit cu propriile ei dezvăluiri. Referindu-se la unele date din surse oficiale, revista relatează că în același an 1934 (cînd a scris scrisoarea cu pricina) Adenauer, care se afla tocmai în căutarea unei „a doua reședințe" în Berlin, a obținut din partea autorităților hitleriste vila luxoasă și complet mobilată a unui comerciant persecutat pe baza legilor rasiale naziste, (vilă pe care a vîndut-o ulterior unui potentat nazist, dr. Nels, cu suma de 85.000 mărci). De altfel vila se află tocmai la adresa indicată pe scrisoarea despre care vorbeam mai sus.

În confortul oferit de această vilă și-a desfășurat, pare-se, actualul cancelar al R.F.G. o mare parte din... activitatea sa de „rezistență antifascistă". Cum, dezvăluie tot amintita revistă vest-germană: Amiralul Raeder, colaborator apropiat al lui Hitler venea să-l vadă aici de repetate ori; pe balconul vilei a avut loc o convorbire confidențială între Adenauer și șeful propagandei naziste Goebbels; financiarul nazist dr. Hjalmar Schacht îl vizita aici pe Adenauer în fiecare săptămînă...

Toate aceste fapte — și e probabil să mai existe și altele — arată că nu e de loc întîmplător că în Germania Federală guvernată de Adenauer nenumărați naziști notorii se află în posturi de conducere și că mulți dintre ei, cu un trecut bogat în crime ca de pildă Globke, se află printre cei mai intimi colaboratori ai cancelarului. Adenauer, precum se știe, e un om consecvent: el și-a păstrat simpatia și legăturile cu naziștii pînă în ziua de astăzi...

A. STANCIU

Angolezii și unchiul Sam

Bilanțul luptelor din colonia portugheză Angola este de-a dreptul uluitor: vaste teritorii din nordul acestei țări au fost transformate de colonialiștii portughezi, într-un imens pustiu; peste 50.000 de victime în rîndul populației autohtone; peste 131.000 de oameni, pentru a scăpa de infernul din regiunile bombardate cu bombe cu napalm, au trecut granița congoleză, lăsînd în urma lor sute de sate pustiite, rase de pe fața pămîntului!

Acestea sînt numai cîteva din fărădelegile și metodele de „pacificare" folosite de Portugalia, cu sprijinul activ al blocului agresiv N.A.T.O., în frunte cu S.U.A., împotriva luptei de eliberare națională a poporului angolez. Cînd este vorba de înăbușirea unei mișcări anticolonialiste, „civilizatorii" se ajută între ei.

Un ajutor însemnat în războiul din Angola, dictatorul Salazar îl primește din partea S.U.A., Angliei și altor țări membre ale N.A.T.O. Acest lucru reiese din comentariile presei și agențiilor occidentale. „Cînd drama va lua sfîrșit — scrie săptămînalul american „The Nation" — angolezii eliberați nu vor nutri sentimente prietenești față de unchiul Sam. Ei își vor aminti de rămășițele bombelor cu napalm pe care se găsea scris: „Proprietatea forțelor aeriene ale S.U.A.", folosite pentru a le pîrjoli satele. Ei își vor aminti de N.A.T.O., care furnizează arme portughezilor... Angolezii... vor identifica N.A.T.O. cu Statele Unite ale Americii și ei nu vor fi departe de adevăr!"

În ce privește guvernul englez, acesta de nenumărate ori, a arătat, din abundență, dovezi de simpatie și prietenie față de cîinele Salazar. „El (guvernul englez — n.n.) — scrie ziarul „New Statesman" — a însoțit aceste dovezi cu un gest ridicol declarînd că va vinde lui Salazar toate armele pe care acesta le dorește cu „condiția" să nu fie trimise în Angola. Salazar a consimțit, iar apoi a trimis armele în Angola".

Cu toate că armata portugheză este înarmată pînă-n dinți cu cele mai moderne arme, lupta dreaptă a poporului angolez nu va putea fi înfrîntă. Vor mai cădea încă jertfe din rîndul patrioților, însă, pînă la urmă, colonialiștii portughezi vor fi nevoiți să se retragă în bîrlogul lor.

90 la sută din bugetul Vietnamului de Sud reprezintă cheltuieli militare în vederea reprimării mișcării de eliberare

MENIUL LUI NGO DINH DIEM
Pistol în ulei; Cartușe în zeamă de orez; Mitralieră a l'américaine
Desen de Cik DAMADIAN

„Combinatul cultural" al minerilor de la Dorog

Dorog — un orășel minier în care își duc traiul vreo 13.000 locuitori. În urmă cu ani și ani, cînd ieșeau din adînc, oamenii se îndreptau trudiți spre casă frămîntați de un singur gînd: „cum să facă față nevoilor". Nu vorbeau între ei. Mai că nu se priveau; fiecare era închis în sine. Azi la Dorog s-au schimbat multe... Grija pentru ziua de mîine nu-și mai află loc aici. Cînd ies din adînc la lumina zilei și se îndreaptă spre casele lor, minerii vorbesc zgomotos și rîd cu voie bună.

„Jenő baci, ți-ai greșit meseria. Erji spunea că, la concert, nu și-a putut lua ochii de la dumneata; minuiai vioara mai abitir decît cazmaua...".

Frîntura de conversație am prins-o cînd am trecut prin dreptul unui grup de oameni care tocmai ieșiseră din schimbul de noapte. Unii discutau despre munca lor, sau comentau ultimele evenimente internaționale, iar alții despre un spectacol, un concert, școala sau educația copiilor. Mai toți își dădeau apoi întîlnire „diseară la club".

Bogata activitate desfășurată la club, mai bine spus la „Combinatul cultural", cum bine a denumit un ziarist Casa de cultură de aici, a atras în anul care s-a scurs 520.000 de participanți la manifestările sale.

În cadrul Casei de cultură își desfășoară activitatea nu mai puțin de 42 cercuri care duc o activitate variată, împărțită în 4 grupe mari: răspîndirea științei, artă, colecționari și cercuri de specialitate. Fiecare dintre aceste grupe este formată din mai multe cercuri.

La cercul „Prietenii muzicii" cei 520 membri activează în diverse formații: orchestră simfonică, muzică ușoară, fanfară, muzică corală. De două ori pe lună, în vasta sală de spectacole, au loc concerte simfonice la care își dau concursul și soliști de la Opera din Budapesta. În program găsești frecvent pe Mozart, Verdi, Chopin, Erkel. Orchestra simfonică din Dorog este apreciată ca una dintre cele mai populare. Este un spectacol incitător să urmărești aviditatea cu care auditorii — muncitori, de cele mai multe ori familii întregi — ascultă un concert de muzică clasică. Parcă ar vrea să recupereze din comorile artei ceea ce regimurile exploatatoare le-au refuzat cu îndărătnicie secole de-a rîndul.

La „Seara de poezie clasică universală" au participat și 500 tineri din comunele județului Komarom. Iar la „Serile prieteniei cu popoarele din țările lagărului socialist" au participat mii de oameni. Cei din Dorog știu acum ceva mai mult despre impetuoasa dezvoltare a industriei din R.P.R., despre Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, despre munții și litoralul nostru, despre harnicul nostru popor.

Cercul de dramaturgie numără mii de spectatori. Piesa „Cu ochii închiși", pe o temă actuală, pe care a prezentat-o pe scena casei de cultură talentatul colectiv de artiști amatori, urmează să fie jucată în curînd și pe scenele căminelor culturale din satele de prin apropiere.

Cei din Dorog sînt și pasionați biologi, botaniști, geologi, geografi. Cercul de pictură a trimis la Institutul de Arte Plastice, pe doi dintre cei mai talentați membri ai săi pentru a studia pictura și sculptura.

Dar cei mai pasionați s-au dovedit a fi cei care cercetează trecutul. Minerii din Dorog au învățat a descifra dintr-un ciob sau colț de zid, trecutul. Ei sînt azi arheologi, muzeologi, istorici amatori. Cu o simplitate uimitoare vorbesc electricianul Kandra Albert, artificierul Belanyi Istvan, șoferul Pinter Laszlo și mulți alții despre stiluri și tradiții.

Szepessy Geza — directorul adjunct al Casei de cultură — conducătorul muzeului de arheologie și istorie te cucerește prin pasiunea cu care vorbește despre munca pe care o îndeplinește. Chiar și o simplă vizită în biroul său e extrem de interesantă. Biroul în care lucrează este de fapt primul loc în care își găsesc adăpost, după ce au fost scoase la lumină, diversele mărturii ale trecutului. Acestea pot să se refere la un trecut, „ceva mai îndepărtat" — cum sînt numeroase unelte care mărturisesc existența vieții omenești pe aceste meleaguri încă în urmă cu 20.000 de ani — sau mai apropiat, cum ar fi legitimația din anii barbariei hortiste, care poartă ca o rușinoasă mărturie „anul 1940" și care glăsuiește că posesorul ei, muncitor la trustul carbonifer militarizat are dreptul (observați, dreptul) de „a circula pe stradă pe drumul cel mai scurt de la locuință la locul de muncă". Toate îl preocupă cu aceeași pasiune. Și nu te mai miri aflînd cît de mulți membri au cercurile de care răspunde direct.

În timp ce reflectam la toate acestea se auzi o bătaie în ușă și fără a mai aștepta invitația un om a pătruns pripit în cameră, întinzînd plin de emoție către Szepessy un obiect acoperit de rugina vremii.

— „E Simonek Istvan, din echipa de salvare a minei, în timpul liber se ocupă cu istoria mineritului" — ni-l prezentă Szepessy.

— „Am descoperit-o acum; e o lampă de miner de prin 1870" — adăugă Simonek. Și așa a început a se depăna istoria transformării minerilor din Dorog în arheologi, muzeologi, istorici etc.

Începuturile acestor transformări nu sînt prea îndepărtate. Ele datează de vreo cinci ani, de cînd a fost înființat aici, la Dorog, la Casa de cultură, Muzeul de arhelogie și istorie.

La cinci ani de la înființare, cercul „Prietenii muzeului" numără 310 membri, din care 28 se specializează în diferite ramuri. „Specialistul" în epoca romană, șoferul Pinter Laszlo de la Trustul carbonifer, a publicat pînă acum cîteva lucrări, iar fostul inventator Rakasi Laszlo, care a făcut parte din primii membri ai cercului, este acum asistent universitar în arheologie. De altfel, Casa de cultură din Dorog a editat mai multe lucrări de specialitate printre care „Turnul de pază de la Estergom din epoca romană", „Adevărata istorie a tragediei Bank Ban" etc.

Cînd, în urma spălării unor straturi de pămînt pentru umplerea golurilor din mină, a fost descoperit un cimitir ce data din epoca de bronz, cei de la Dorog au început a cerceta mai îndeaproape urmele trecutului și au reușit să descopere obiecte de o deosebită valoare istorică și științifică. În aceste descoperiri un rol hotărîtor l-a avut cercul „Prietenii muzeului" care se află sub directa îndrumare a Muzeului Național din Budapesta. Curînd, au fost scoase la lumină obiecte din epoca neolitică și în fața arheologilor amatori au început să apară fel de fel de lucruri. Grupuri de voluntari, în mare majoritate mineri, se prezintă la lucru de cum se anunță o nouă descoperire. În munca lor ei sînt îndrumați de specialiști ai Muzeului Național. Cu nespusă gingășie au prins minerii Dorogului în palmele lor bătătorite obiectele găsite după dezgroparea celor 22 de așezări din era neolitică.

Vizitînd muzeul Casei de cultură, rînd pe rînd ți se perindă prin fața ochilor tot felul de lucruri: vase, unelte de muncă, instrumente medicale.

Szepessy îmi arată tocmai un instrument medical folosit pe vremuri la tratarea rănilor purulente. Este executat din bronz și datează din secolul I. Imi arată apoi niște vase. Unele minunate, cu ornamentații artistic executate și cu un smalț sclipitor, în ciuda timpului care s-a scurs, altele avînd forma identică însă executate mai puțin artistic și fără acel minunat smalț. Pinter Laszlo — șoferul specialist în probleme din epoca romană — intervine „Acestea aparțin galilor, cei de aci au căutat să-i imite dar nu au reușit. Nu aveau secretul smalțului pe care îl posedau cei din Rheinzebel și nici arta desenului nu o stăpîneau. E antică lupta de concurență și de păstrare a secretului..."

— Priviți această cești, — și-mi întinde o cești cenușie, de o formă vrednică de cea mai prețioasă vitrină. Cuprind în palme atent cești cuța delicată, ușoară și nu mă pot opri să n-o admir.

— Este opera lui Rezatus, un celt romanizat — îmi spune cu o umbră de mîndrie Pinter.

Nu i-am văzut la lucru pe arheologii din Dorog, dar văd aevea tabloul unei descoperiri. În primul rînd e anunțat Szepessy care anunță la rîndu-i Muzeul Național din Budapesta; se adună un grup de voluntari din cercul „Prietenii muzeului", apare neapărat mecanicul de locomotivă minieră Hir Jozsef sau un altul de la cercul fotografilor și prinde pe peliculă imaginea obiectului nou descoperit, așa cum arată el în momentul descoperirii. Apoi, încep cu deosebită atenție lucrările. Și așa, cu migală, au scos la lumină cei din Dorog trecutul îndepărtat. Simonek Istvan, cel care studiază istoria minerității, tine și el să mă informeze. — „Încă din secolul al III-lea au scos romanii cărbuni de aci, iar din 1781 a început extracția organizată". Nu s-a lăsat Kandra Albert pînă nu a găsit actul de înființare a minelor, mă lămurește el. Aflu cu acest prilej că în această parte a Ungariei industria s-a dezvoltat mai repede și că în 1802 aci existau 4 mine: Josephus, Mut, Lothar, Miroir.

— Știți că și aci, în dezgroparea trecutului, și nu numai în făurirea viitorului, am fost ajutați de oamenii sovietici. Numai cu ajutorul lor am reușit să scoatem intact un cuptor pentru ars ceramică care cîntărește 8 tone. El datează din secolul IV — îmi spune același Szepessy.

★

La Casa de cultură din Dorog aveam să mai găsesc un cerc cu o activitate deosebită: înființat la 24 ianuarie 1958, „Clubul internațional" are azi 6.000 de membri dintre care zece la sută peste hotare.

— Avem acum legături în peste o sută de state — îmi spune Lorincz Ferenc, conducătorul clubului.

Mi-e mai ușor să spun unde nu avem legături. În Africa sînt, de exemplu, numai trei state în care încă nu avem contacte — îmi spune cu aceeași mîndrie Lorincz Ferenc.

Sînt apoi informat că obiectul activității Clubului Internațional de la Dorog îl constituie strîngerea relațiilor de prietenie între oamenii din diferite țări.

St. DEJU

Meridiane

REPORTAJ ★ REPORTAJ ★ REPORTAJ ★ REPORTAJ

Intr-un sat de munte

Comuna Valea Mare, din raionul Muscel, este așezată lîngă plaiurile Clăbucetului și ale Plăișorului, nu departe de crestele muntelui Mateiaș. Șoseaua o traversează de la un capăt la celălalt, lăsînd în stînga și în dreapta, priveliști minunate, dealuri și poiene, smîlțate livezi roditoare, cărări ce șerpuiesc alene spre îndepărtatele piscuri. Casele albe și înalte, acoperite cînd cu țiglă cînd cu șiță, te întîmpină din loc în loc, cu pridvoare largi și luminoase, cu porți sculptate uneori atît de măiestru încît privirile îți rămîn îndelung ațintite asupra lor.

De-a lungul șoselei te întîmpină la distanțe foarte mici clădirile sfatului popular și a școlii medii, sediul gospodăriei agricole colective „Argeșelul", localul cooperativei „Munca colectivă", parcul pionierilor.

Valea Mare este o așezare de munte neasemuit de frumoasă. Frumusețea i-a împrumutat-o natura, munții și dealurile vecine. Strălucirea i-au dăruit-o prin muncă, oamenii.

Cînd am venit în Valea Mare, m-am îndreptat spre clădirea sfatului popular. Aici am cunoscut pe tovarășul Manole Petre, secretarul comitetului comunal P.M.R., și pe tov. Iosif Rădulescu, președintele sfatului. Amîndoi sînt deputați ai comunei. Vorbeau ceva despre niște piatră ce trebuia adusă, despre niște care cu nisip. Vorbeau și arătau cu mîna spre partea dreaptă a șoselei unde se construia un gard de zid cu grilaj de lemn. Împreună cu dînșii m-am apropiat de locul unde se muncea.

— De cînd ați început lucrul ? mă adresez eu președintelui.

— De cîteva zile, îmi răspunde dînsul. Construim zilnic prin contribuții și muncă voluntară. Noi am săpat șanțul, noi am adus nisipul și piatra. Ni-i drag să ne înfrumusețăm comuna. Muncim și ne străduim împreună, ca buni tovarăși ce sîntem.

Pe micul șantier domnea animație. Elisabeta Stoica și Maria Rujean, Petre Boanteș și Dan Bulugea, Vintilă Gheorghe și Ion I. Milosoiu munceau de zor. Unii aduceau nisipul cu tărgile, alții așezau pietrele sau pregăteau scîndurile.

— La priviți și peste drum — mi se adresează de data aceasta secretarul comitetului de partid.

Peste drum, zăresc clădirea școlii. Pare de curînd construită. Este acoperită cu țiglă și-i împrejmuită cu gard nou.

— Aici este școala veche, îmi spune mai departe secretarul. A fost reparată tot prin muncă voluntară, la îndemnul deputatului nostru, Nicolae Calangiu. Îi spunem veche, pentru că noi am înălțat din temelie prin contribuții și muncă voluntară, alte două școli. Acelea sînt în întregime noi.

Din vorbă în vorbă aflu că în comuna Valea Mare majoritatea oamenilor sînt mîndri pentru că muncesc pentru ridicarea și înfrumusețarea locurilor înconjurătoare. Prin muncă voluntară s-a ridicat în satul Bilcești (care aparține de comuna Valea Mare) un cămin cultural. În prezent, tot aici se renovează complet școala. Oamenii de aici au construit peste rîul din sat două poduri din lemn. În momentul de față, deputatul Ion Fulga a propus și s-a și început construirea celui de-al treilea pod. Prin munca voluntară s-a asfaltat șoseaua din centrul comunei, pe o distanță de un kilometru.

— Partidul ne-a învățat să fim harnici. Ne-a învățat să ne gospodărim, să fim stăpîni și să ne mîndrim cu realizările muncii noastre. Ne este drag satul. Mai veniți pe la noi. Îl veți vedea de fiecare dată mereu mai frumos, mi-a spus tovarășul Manole Petre.

Mi-am luat rămas bun de la cei doi tovarăși, în timp ce peste dealuri se înălța ușor un cîntec de prin partea locului închinat omului și măreței sale misiuni înnoitoare.

Nicolae NASTA

UN PIUREU DE CASTANE

Toamna își risipește cu dărnicie și dăruire din măiastra-i paletă policromă — culori de toate nuanțele, îmbrăcînd munții din preajma Săsarului cu o feerică manta de basm. Această mantie strălucește de departe, încîntînd privirile. Și ca niște nestemate ale ei, sub crengile purpuriu decorate, strălucesc pe covorul acesta fermecat, nenumărate bobițe aurii, abia ieșite din pufoasele găoace verzi : castanele ! Acest ciudat dar al naturii pentru latitudinea septentrională a Maramureșului pornește anul acesta și mai vesel, pe calea nouă făurită de oamenii care-l oblojesc cu multă grijă în ultima vreme. Înainte oamenii le culegeau, le aduceau în piață la Baia Mare, de unde pe calea intermediarilor nenumărați ajungeau scumpe în luxoasele și pentru cei mulți inaccesibilele magazine de delicatese din orașele mari. Dar, nici cea mai atentă depozitare și aerisire nu putea prelungi viața castanelor mai mult de două luni. Iată însă că toamna trecută un colectiv de oameni inimoși de la fabrica de conserve „Agrofruct" din Baia Mare a elaborat rețeta — și apoi a și pus în aplicare pe scară industrială — conservarea castanelor comestibile.

Întîi i-a condus ideea : „De ce să lăsăm pradă mucegaiului o asemenea bogăție a florei patriei ?". O a doua întrebare era : „Cum să scutim gospodinele și industria de cofetărie de migăloasa pregătire a piureului sau a altor preparate din castane ?". Fiindcă, știut este că, a face un piureu sau tort de castane, înseamnă o probă bună de răbdare și mult timp irosit. Acest lucru, firește, la nivel casnic sau cel mult meșteșugăresc. Deoarece pe cale industrială toate operațiile migăloase de după fiertul castanelor — descojitul, zdrobitul, îndepărtarea foițelor interioare etc. — se pot executa mecanic, foarte ușor și foarte repede.

Rezolvarea celor două probleme devenise simplă doar atunci cînd ambele au fost luate în considerație : „conservăm nu castanele crude, ci facem din ele piureu iar din piureu facem conserve !".

„Rezultatul" îl puteți vedea acum în vitrinele magazinelor alimentare cu autodeservire, sub formă de borcănașe „Omnia" conținînd cîte 500 de grame de piureu de castane. Gustul și aroma plăcută a conținutului unui asemenea borcănaș ne-a îndemnat să vizităm, pentru dumneavoastră dragi cititori, fabrica de conserve „Agrofruct" din Baia Mare.

Muncitoarea Viorica Sălniceanu lucrează la umplerea borcanelor

În marea „cămară" a uriașei „bucătării" ce se cheamă hala de preparare a castanelor, camioanele încărcate își deșartă povara de-a dreptul pe benzile sortatoare. Aici, muncitoare în halate albe îndepărtează toate corpurile străine sau eventualele castane necorespunzătoare. Castanele absolut corespunzătoare și sănătoase se „scaldă" întîi în vane aburinde, apoi ajung în pîntecele nesățioase ale șirului de cazane duplicate. Aici ele sînt fierte timp de 45 de minute la o temperatură de 100 de grade Celsius. Fierbătoarea Ana Talpoș, are grijă ca nici timpul de fierbere să nu fie depășit măcar cu un minut dar nici

Se etichetează borcanele

gradul de fierbere să nu devieze de la cel stabilit, ca nu cumva astfel taninul din coji să pătrundă în miezul pufos și alb al castanelor. La valțurile zdrobitoare o altă muncitoare, Cristina Tine, veghează ca nu cumva între miezurile decojite de zdrobitor să pătrundă vreo coajă rătăcită. La agregatul pasatrice, Rozalia Zsemberi zîmbește cu condescendență cînd o întrebăm dacă nu pătrunde cumva în pastă vreun rest din pielița interioară a castanelor, pe care gospodinele le îndepărtează cu atîta greutate ? În loc de răspuns ne deschide cupa filtrelor, arătînd cît de „migăloasă" e mașina pe care ea o conduce doar prin ridicarea unei manivele.

Am văzut ce se întîmplă cu castanele pînă ajung în faza bună de preparat. Aci, la operația de amestec a piureului, răspunderea aparține Magdei Cristian.

— Cum se prepară piureul? — o întrebăm pe muncitoarea îmbrăcată într-un halat imaculat și boneta albă ca neaua.

— Nu-i nici un secret ceea ce întrebați. La 100 de kilograme de pastă de castane adăugăm 50 de kilograme de zahăr tos, 2,5 l. de alcool rafinat de 96 grade, 250 gr. de esență de rom și vanilie... Asta e tot...

Magda Cristian le înșiră cu atîta bunăvoință, de parcă o bună vecină ar fi întrebat-o despre rețeta unui tort de duminică. Deosebirea e doar că ea „prepară" zilnic acest delicios amestec pentru umplerea unui număr de 3.600—4.000 borcane !

De aici calea conservelor de castane e identică cu cea a sutelor de sortimente de conserve : dozarea, turnarea în borcane, capsularea, sterilizarea, etichetarea și ambalarea. Este neobișnuită doar lipsa ultimei „faze" de fabricație : depozitarea!

Aceasta lipsește deoarece fabrica „Agrofruct" este de-a dreptul „asaltată" de beneficiari: întreprinderile comerciale cu ridicata din toate colțurile țării. Vorba maistrului de producție Petre Anghel care ne-a condus de-a lungul liniei de producție prin care castanele băimărene devin piureu de castane în cantități... vagonabile:

— Marfă bună și gustoasă. Se cere peste tot.

Și astfel am mai aflat că anul acesta la „Agrofruct" se fabrică 40.000 de kg. de piureu de castane, cu peste 10.000 de kg. mai mult decît producția de anul trecut.

În concluzie n-avem altceva de făcut decît să urăm:

Spor la muncă! producătorilor și Poftă bună ! consumatorilor.

Vasile CĂLĂRAȘU

CU AVIONUL PESTE CRESTELE ANZILOR

(Urmare din pag. 1-a)

piscuri — foarte numeroase — sînt anonime : omul nu le umblă, nu le folosește, deci nu a simțit nevoia să le boteze.

Oriunde ne-am arunca ochii, nu se vede nici un copac, nici un arbust, nici un fir de iarbă. Nu se văd — în ciuda legendei — nici condorii, vulturii Anzilor. Nu se vede decît pămînt, rocă și zăpadă. Totul e mort, pustiu, numai avionul nostru — fragilă particulă de viață — aduce zvon omenesc în înfricoșătorul deșert al înălțimilor.

Cu gîndul la Saint-Exupéry

Inevitabil, gîndul ne duce spre cei care au pavat primii această șosea nevăzută a aerului. Saint-Exupéry — aviatorul-scriitor francez, care a murit luptînd împotriva hitlerismului, pentru libertatea patriei sale — a colaborat îndeaproape cu cîțiva dintre pionierii aviației peste Anzi. Despre doi dintre ei, Guillaumet și Mermoz, vorbește pe lurg în cartea sa, „Pămîntul oamenilor".

Guillaumet s-a prăbușit cu avionul în mijlocul Anzilor, scăpînd teafăr, ca prin minune. El a trebuit să meargă pe jos trei zile și două nopți pînă să găsească ajutor, în vreme ce Saint-Exupéry căuta zadarnic rămășițele aparatului său. Cînd s-au reîntîlnit, Guillaumet i-a spus prietenului său o frază rămasă de atunci celebră : „Ce-am făcut eu, ți-o jur, n-ar fi făcut, niciodată, nici un animal !".

Mermoz primise sarcina să exploreze viitorul traseu aerian Buenos Aires — Santiago de Chile. În acest scop, Compania aeronautică — econoamă cu materialul, dar risipitoare în vieți omenești — îi pusese la dispoziție un avion care nu putea depăși înălțimea de 5000 de metri. Adică cu 1500—2000 de metri mai puțin decît vîrfurile Cordilierei. Cu alte cuvinte, era vorba pentru Mermoz de a zbura nu peste Anzi, ci printre ei. Ceea ce era fatal să se întîmple, s-a întîmplat : într-o zi, Mermoz și mecanicul său s-au văzut nevoiți să aterizeze forțat pe un platou cu pereții verticali, la 4000 de metri altitudine. Timp de două zile au încercat să evadeze de pe această insulă din oceanul abisurilor, dar au eșuat. În cele din urmă, și-au jucat ultima carte, lansîndu-și avionul deasupra prăpastiei ce mărginea platoul. În cădere, aparatul a cîștigat destulă viteză pentru a asculta din nou de comenzi. Mermoz l-a redresat în fața unei creste muntoase, pe care a depășit-o în ultimul moment, atingînd-o cu roțile. După șapte minute de zbor, cu ața scurgîndu-se prin toate conductele crăpate de ger și cu motorul în pană. Mermoz a avut norocul să descopere sub el cîmpia chiliană și, astfel, să poată ateriza.

Alții au fost mai puțin favorizați de soartă. Trupurile lor s-au zdrobit de povîrnișurile stîncoase, avînd drept lințoliu doar sfărîmăturile carlingei avionului. Acesta a fost prețul cu care s-a plătit victoria asupra Anzilor. Un preț care nu poate fi inclus în costul biletelor, oricît de scumpe ar fi ele.

★

...Avionul se depărtează încet de năprasnica îngrămădire de culmi, creste și genuni. Vecinul meu de scaun privește mereu fascinat și șoptește o întrebare, la care de fapt nu așteaptă răspuns :

— Ce poate fi mai măreț decît asemenea munți ?

Răspunsul există totuși și e nespus de simplu :

— Omul ! Omul care i-a învins !

Nicolae MINEI

OAMENI, FILME, ORGANIZAȚII

(Urmare din pag. 1-a)

poziție de lucrări ale scenografilor cinematografiei sovietice (expoziția a fost prezentată în R.D.G. și acum ne pregătim s-o prezentăm în Ungaria). O altă expoziție — o culegere de schițe ale lui Eisenstein — a fost expusă în patru țări și în scurt timp va fi prezentată în a cincea, Olanda.

Desigur și pe linia contactelor personale — fie că sînt călătorii ale cineaștilor sovietici în străinătate, fie călătorii ale colegilor din străinătate la noi în U.R.S.S., căutăm să oferim șanse egale reprezentanților tuturor specialităților.

— Și genurilor ?

— Și genurilor. Filmele documentare, cele de popularizare a științei, sînt puțin cunoscute de spectatori, aproape pretutindeni. Și maeștrii acestor genuri se cunosc prea puțin între ei. De aceea, ni se pare important că s-au stabilit contacte cu autorii filmelor de scurt metraj din Polonia, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța („Le groupement de 30"), Anglia („Free Cinema"). Au fost oaspeții noștri și am folosit ocazia pentru a viziona un număr mare din lucrările lor, arătîndu-le și producția noastră.

— Am trecut pe neobservate de la punctul „oameni" la punctul „filme"...

— Nu cred că este cazul să le despărțim. Ne întîlnim nu pentru a bea ceai sau cafea. Sîntem animați de dorința de a cunoaște mai bine realizările creatoare ale colegilor noștri în domeniul artei. Să le dăm o mînă de ajutor, pe măsura posibilităților, spunîndu-ne părerea. Această atmosferă profesională, prielnică unei critici prietenești, este, după părerea noastră, foarte utilă.

— Se ține seama de părerea cineaștilor sovietici?

— Da. Și pot să și demonstrez, cu exemple convingătoare. Astfel, cunoscutul regizor cehoslovac Jiri Weiss ni s-a adresat cu rugămintea de a citi și analiza scenariul noului său film. I-am dat numeroase sfaturi, dintre care multe au fost acceptate de Weiss și utilizate.

— Ajutați cinematografiile tinere ?

— Considerăm acest lucru drept o datorie a noastră. O confirmare a faptului că ajutorul nostru este util este decorarea operatorului E.Andrikanis și a criticului cinematografic I. Weisfeid cu „Ordinul Prieteniei", de către guvernul R.D. Vietnam. Amîndoi acești trimiși ai artei noastre au dus o serioasă muncă pedagogică și artistică în Vietnam.

— Probabil aveți ce să ne povestiți și despre legăturile cu organizațiile cinematografice din străinătate...

— Și despre organizațiile internaționale, și despre filmoteci și despre uniunile de creație...

Cineaștii sovietici sînt participanți activi la munca desfășurată de Consiliul internațional al cinematografiei și televiziunii, de Asociația internațională a cinematografiei științifice (recent, a avut loc în Maroc un congres ordinar și la Rabat a plecat un grup numeros de cineaști sovietici). „Uniatec" este uniunea specialiștilor în tehnica cinematografică care a organizat foarte bine schimbul de experiență. Noi sîntem unii din organizatorii Asociației internaționale a filmelor de desen animat. Cu mare satisfacție am întîmpinat prima conferință internațională a autorilor de filme, scenariști și regizori.

Și acum despre filmoteci.

Filmoteca din Franța se ocupă în mod activ de istoria artei cinematografice sovietice. Este suficient să amintesc de ciclul de vizionări organizat de ea sub titlul „Cinematografia sovietică în perioada anilor 1920-1930." Această perioadă este foarte slab cunoscută în Apus. Este cunoscut doar grupul „celor trei mari" — Eisenstein, Pudovkin, Dovjenko (mai precis activitatea lor în domeniul filmului mut) și apoi creațiile artei cinematografice sovietice de după război. Acum însă, și cu contribuția noastră, s-a obținut ca în literatura cinematografică și în cunoștințele specialiștilor, să se statornicească o părere justă despre istoria cinematografiei sovietice.

Filmoteca Muzeului de artă contemporană din New York organizează în mod regulat seri cu filme sovietice și putem doar să-i urăm d-lui Griffith, conducătorul ei, care poartă același nume cu clasicul cinematografiei americane, să lărgească repertoriul acestor seri.

— Pot uniunile de creație să organizeze cicluri de vizionări de filme ?

— Fără îndoială ! Ceea ce și fac. De pildă, clubul cineaștilor din R.D.G., împreună cu noi, a pregătit o săptămînă a filmului sovietic din perioada 1920-1930. În această săptămînă, în cinci orașe ale republicii, au rulat 30 de filme sovietice din acea perioadă. Și tovarășii germani și specialiștii noștri au ținut conferințe înainte de vizionare.

— Și acum vă rugăm să ne vorbiți despre noutățile și planurile pe linia schimbului internațional.

— Este necesar să subliniez, de la bun început, că pe această linie acționăm într-un contact strîns cu Ministerul Culturii al U.R.S.S., cu Comitetul de stat pentru relații culturale și alte organizații. În felul acesta, legăturile cinematografice internaționale sînt rezultatul activității nu numai a comisiei noastre. Dar toți ne ajutăm unii pe alții. De pildă, cînd a avut loc săptămîna filmului sovietic în Franța, organizată de Ministerul Culturii, L. Pogojeva și cu mine am plecat la Paris pentru a ține conferințe ilustrate cu exemple — despre cinematografia noastră contemporană și tînăra ei generație; aceasta a coincis cu organizarea Expoziției sovietice la Paris.

Acum ne pregătim pentru cea de-a patra săptămînă internațională a filmului documentar și de scurt metraj, care va avea loc la Leipzig (filmele sovietice au participat și la săptămîna organizată anul trecut).

Așteptăm și oaspeți. Din Polonia va veni artista Lucia Winnicka, regizorul Wlodzimierz Kütz, scenaristul Tadeusz Konwiki. Se pregătesc să vină la noi și Giulietta Massina și Federico Fellini din Italia, precum și noile celebrități ale cinematografiei italiene — regizorul Michel-Angelo Antonioni și artista Monica Vitti.

— Vorbeați de oaspeți... Dar despre cei cu care ați și legat prietenii, ce ne puteți spune?

— A enumera numele cineaștilor din țările socialiste nu este cu putință : avem atît de mulți prieteni și colaborarea cu ei a început încă înainte de organizarea comisiei noastre pentru relații internaționale (care este încă foarte tînără).

Dintre cineaștii occidentali cu care avem contacte trainice putem cita pe directorul Institutului cinematografic britanic James Quinn, regizorul și criticul cinematografic Lindsay Anderson, regizorul Richard Neem (Anglia) ; regizorul și producătorul Joshua Logan, scenaristul și criticul cinematografic John Lawson (S.U.A.) ; Giuseppe De Santis din Italia ; reprezentanții cinematografiei franceze — regizorii Louis Daquin și Jean Paul Le Chanois, criticii cinematografici Marcel Martin și Georges Sadoul, secretarul general al filmotecii franceze Henri Llanglois, și desigur nu trebuie să-l uităm pe prietenul nostru Joris Yvens. Sperăm că această listă va crește neîncetat.

— Care dintre colegii dv. își dă contribuția în cea mai mare măsură cauzei apropierii între cineaști?

— Cereți prea mult de la mine. Cercul unor asemenea oameni este foarte larg și nu se limitează numai la cineaștii din Moscova și Leningrad. Uniunea cineaștilor din Uzbekistan, de pildă, are propriile sale contacte. Maeștrii artei cinematografice din Uniunea Sovietică sînt plini de dorința de a povesti lumii adevărul despre viața țării noastre și despre arta ei, de a face schimb de experiență pe planul creației. De asemenea preferăm să nu ne facem complimente inutile ci să discutăm cu principialitate artistică.

Filmele sînt povestitori incomparabili ai vieții popoarelor. Ele pot fi ușor ambalate în cutii și parcurg ușor orice distanțe. A ajuta ca aceste cutii să facă tot mai multe curse prin lumea întreagă și pentru ca ele să conțină opere întotdeauna profunde și originale — iată țelul căruia îi slujim noi, cineaștii.

„București"-magazin universal

(Urmare din pag. 1-a)

mai nouă luni, planul de aprovizionare a fost îndeplinit cu 104,93 la sută, planul de desfacere cu 102,5 la sută.

★

Se poate spune că buna deservire a cumpărătorilor începe încă de la primirea mărfurilor în depozit. Aici, produsele livrate de fabrică sînt întîmpinate de către comisii de recepție, cum ar fi comisia de la depozitul de confecții, fruntașă pe întreprindere (se remarcă în special Dina Schächter, șefa de depozit, Ortansa Nicolau — merceolog și Ana Csata) — care cercetează cu atenție fiecare articol în parte, restituind tot ce este necorespunzător. Nici un articol cu defecțiuni nu trebuie să ajungă în fața cumpărătorului.

În felul acesta este ușurată și munca vînzătorilor din raioane și de la tonete fiindcă cea mai convingătoare pledoarie este buna calitate a produsului. Aceasta însă nu exclude și intervenția activă a vînzătorilor. Lucrătorul din comerț este un sfătuitor al cumpărătorului fără să caute, totuși, să-și impună punctul de vedere.

Munca în comerț, ca în orice activitate în care se vine în legătură cu oamenii, are nevoie de o participare directă, afectivă — „trebuie să pui suflet în tot ce faci", cum bine afirmă Teodora Barbu de la toneta de ceasuri, justificînd prin comportarea ei atentă, politicoasă, cerința pe care a formulat-o ea însăși.

Cam de aceeași vîrstă, în jurul a 30 de ani, Gh. Vasile și Gh. Tudor, ocupînd actualmente amîndoi funcții de gestionari de raion, primul la „încălțăminte bărbătească", celălalt la „stofe femei", constituie exemple de cadre tinere, cu spirit de organizare și inițiativă, crescute în acești ani la școala comerțului socialist. Gh. Tudor a ucenicit încă timei „faze" de fabricație : depozitarea!

Aceasta lipsește deoarece fabrica „Agrofruct" este de-a dreptul „asaltată" de beneficiari: întreprinderile comerciale cu ridicata din toate colțurile țării. Vorba maistrului de producție Petre Anghel care ne-a condus de-a lungul liniei de producție prin care castanele băimărene devin piureu de castane în cantități... vagonabile:

— Marfă bună și gustoasă. Se cere peste tot.

Și astfel am mai aflat că anul acesta la „Agrofruct" se fabrică 40.000 de kg. de piureu de castane, cu peste 10.000 de kg. mai mult decît producția de anul trecut.

În concluzie n-avem altceva de făcut decît să urăm:

Spor la muncă! producătorilor și Poftă bună ! consumatorilor.

Vasile CĂLĂRAȘU

Standul care atrage pe cei mai mulți amatori...

la patron, pentru ca adevărata calificare s-o capete mai tîrziu, în întreprinderea socialistă, cînd a urmat școala de vînzător și alta, de gestionar. Secretar al organizației U.T.M. din magazin, el devine apoi candidat și membru de partid.

Îndrumarea atentă și plină de grijă a comuniștilor din magazin se reflectă și în formarea tînărului Dinu Chiția, cam nedisciplinat și copilăros la început, probabil și din cauza vîrstei, ce nu depășea acum doi-trei ani pragul adolescenței. Mustrat pentru greșeli, lăudat cînd a fost cazul, pentru comportare bună, stimulat să învețe — mai întîi la un curs de specializare tehnică pentru televizoare, mai apoi în școala medie — Dinu Chiția, în ciuda celor 19 ani ai săi, a devenit un lucrător competent, a cărui satisfacție este de a citi mulțumirea în ochii cumpărătorilor, pentru modul cum au fost deserviți.

E aceeași satisfacție pe care am găsit-o și la alți lucrători ai magazinului.

★

Magazinul „București" este într-o continuă evoluție. Industria se dezvoltă, exigențele cumpărătorilor cresc, — comerțul trebuie să țină cadența cu dezvoltarea impetuoasă a tuturor ramurilor de activitate. Schimbările care se efectuează acum — mărirea capacității vitrinelor, punerea în funcție a unui lift nou — formează obiectul unor renovări mai radicale pe care le plănuiește conducerea întreprinderii comerciale. E vorba de extinderea magazinului cu încă două etaje, introducerea luminii fluorescente și a unui mobilier modern, simplu, confecționat din metal sau masă plastică și sticlă, colorat în tonuri deschise, odihnitoare. Deci, în ultimă instanță, aceste transformări urmăresc, în continuare, o cît mai bună mai grijulie deservire a „ultimului și celui mai exigent recepționer" — cumpărătorul.

V. NICOROVICI

4 toamne într-un an!

(Urmare din pag. 1-a)

egală cu porumbul. Dacă vreți vorbim despre porumb pînă mîine dimineață.

— Te rog frumos, explică-ne cum devine cazul cu cele patru toamne într-un an, că pînă acum n-am înțeles nimic.

— Păi e simplu de tot : gospodăria noastră, ca orice unitate agricolă socialistă, la sfîrșitul fiecărui an își face un plan de producție pentru anul care urmează. Anul trecut, cînd s-a discutat acest plan, s-a hotărît ca în 1961 să obținem la porumb o producție medie de 2.500 kg de boabe la hectar. Aceasta era egal cu o toamnă. Ați înțeles ?

— Perfect.

— Ei, și brigada în care lucrez eu a realizat de pe o suprafață de 60 ha. cîte 9.600 kg de porumb boabe la hectar. Aceasta e egal cu aproape patru toamne. E clar ?

— E perfect. E meritul dumitale.

— Nu. E meritul brigăzii. E meritul comuniștilor din brigada mea. Oameni, unul și unul.

Știința a fost mutată în laboratoarele pămîntului

Am auzit glasuri, chiar la Dîlga, care pun recolta bogată de porumb a gospodăriei de stat pe seama ploilor căzute la timp. E adevărat că precipitațiile atmosferice din acest an au favorizat sporirea producției de porumb. Dar să ducem lucrurile pînă la capăt. Gospodăria din Dîlga a cultivat porumb în 1961 pe o suprafață de 1.002 hectare. Planificată a fost o producție medie de 2.500 kg boabe la hectar. Muncitorii au obținut în medie de pe întreaga suprafață 5.004 kg boabe la hectar. Mai departe. Au fost brigăzi care au recoltat peste 6.000 kg boabe la hectar. Fiți atenți ! Brigada în care lucrează Popa Marin a cultivat porumb pe o suprafață de 286 hectare. De pe 60 de hectare, brigada aceasta a strîns, cum v-am spus, 9.600 kg boabe la hectar. Se pune întrebarea : de ce această diferență substanțială de producție ? Dacă analizăm lucrurile mai departe, observăm diferențe chiar pe suprafețele lucrate de brigada aceasta. Deosebiri serioase de producție există și pe suprafețele cultivate de alte brigăzi fruntașe, cum sînt cele conduse de Barbu Radu și Guriță Valentin. De ce ? Că cerul n-a avut mai multă milostivire pentru ogoarele uneia din brigăzi. A plouat peste tot la fel ! Diferența mare de producție trebuie pusă deci nu pe seama precipitațiilor, ci pe altceva : pe felul de muncă, pe folosirea metodelor agrotehnice înaintate, pe mutarea științei din cărți în vastele laboratoare ale ogoarelor.

Gospodăria de stat din Dîlga a cultivat anul acesta porumb de mare productivitate, dublu hibrid, de proveniență românească. Deci o bună parte din sporul de producție trebuie pusă pe seama acestui soi. Mai departe : arăturile de toamnă, care mobilizează straturi adînci ale solului și care măresc posibilitatea de păstrare a apei, s-au dovedit de asemenea prieteni ai sporului de producție. După care au urmat și alte măsuri. Popa a povestit tot ce a făcut brigada dumnealui pe cele 60 de hectare, care au modificat esențial cifrele producției planificate. Poftiți, vă dăm rețeta folosită de mecanizatori :

— Toamna am răsturnat pămîntul, adică l-am arat la circa 35 centimetri. Totodată am dat fiecărui hectar 25.000 tone de îngrășăminte naturale și 400 kg. de superfosfați. După ce am împrăștiat îngrășămintele le-am încorporat în pămînt imediat, pentru ca nici ploaia, nici vîntul să nu le fure inima, untul ce-l conțin.

— Și de-aș fi mecanizator, ce ar trebui să fac primăvara, nea Popa ?

— Cînd se desprimăvărează dă cu grapa reglabilă, sparge crusta, discuiește și apoi, în prima săptămînă a lui aprilie, cînd pămîntul are 10 grade, pune sămînța în el. La 4 zile după însămînțare, treci ușor cu grapa și pune capăt dușmanului ce vrea să se nască, dușmanului care a mîncat atîta vreme din același blid cu țăranul — buruiana. Cînd porumbul s-a ivit în două-trei foi, fă-i prima prașilă mecanică cu sapa rotativă. Dar prima prașilă, chiar dacă ești omul cel mai harnic, să n-o faci înainte de ora 10.

— De ce, nea Popa ?

— Fiindcă porumbul e plăpînd ca un nou născut, e fraged și plin de rouă. Lasă să-l sărute soarele, să se usuce roua, și numai după aceea fă-i prima prașilă...

— De ce stai pe gînduri, nea Popa ?

— Am sărit ceva. Am uitat să spun cum trebuie însămînțat. Numai în cuiburi, pe rînduri. Nu cu mîna, ca-n poezia lui Alecsandri, ci cu mașina. În fiecare cuib mașina lasă 1—3 boabe, faci economie. Distanța între cuiburi e de 30—33 centimetri, iar între rînduri de 90 centimetri. Însămînțatul cu mașina are marele avantaj că asigură distribuția seminței după cerințele științei și te ajută foarte mult la lucrările de întreținere. Am spus de prima prașilă?

— Da. De la ora 10 în sus.

— La prima prașilă trebuie să lupți împotriva unei tradiții.

— Care ?

— Aceea de a lăsa mai multe fire într-un cuib. Nu e bine. Dă-le la o parte și lasă firul cel mai viguros să se desfășoare în toată legea. Îi mai faci apoi încă două-trei prașile zdravene, la interval de cel mult 15 zile și cu asta, gata. Toamna ai ce număra.

Ogoarele recoltei '62

La ora actuală Bărăganul nu mai are nici un semn al toamnei. Pe uriașa sa cîmpie se disting doar două culori : una verde, a griului și alta neagră, a pămîntului răscolit adînc, rezervat porumbului și celorlalte culturi de primăvară. Muncitorii gospodăriei agricole de stat din Dîlga au încorporat deja îngrășămintele pe toată suprafața destinată porumbului. Poate să vină iarna, cu toate plăpumile ei de zăpadă. Bătrîna aceasta albă nu mai e — așa cum s-a socotit cîndva — un anotimp mort pentru agricultură. La Dîlga și în toate unitățile agricole socialiste se face treabă și în acest sezon. Se repară mașinile și uneltele agricole ; se studiază serios în diverse forme de învățămînt, pentru ca acolo unde au plîns țăranii și ciulinii, să rîdă roadele tot mai bogate ale agriculturii socialiste.

Așadar, la gostatul din Dîlga s-a cules în această toamnă de pe toată suprafața de porumb 5.004 kg boabe la hectar. Rezultate asemănătoare au obținut și alte unități agricole socialiste. După cît știm, gospodăria de stat „Ioan Roată" (tot din regiunea București) a avut rezultate și mai bune. Și ceea ce trebuie reținut : producțiile acestea mari de porumb s-au cules nu pe loturi experimentale, ci pe suprafețe mari. Și încă un amănunt : toate aceste producții mari au fost obținute fără irigații.

Există deci toate condițiile ca sarcina trasată de partid — obținerea de 5.000 kg porumb boabe la hectar pe loturi neirigate — să fie realizată în toamna anului viitor.

George CIUDAN

MAGAZIN LITERAR ARTISTIC

La 25 decembrie va sosi în Capitală apreciata cîntăreață a Teatrului de Operetă din Moscova, Tatiana Sanina. Ea va apărea pe scena Teatrului de Stat de Operetă din București în rolul titular din „Văduva veselă" de Franz Lehar

ÎN STUDIOURI - PE ECRANE

● **Ludmila Gurcenko** care a debutat în filmul „Noapte de carnaval" ca actriță și cîntăreață, filmează în prezent la studiourile „A. Dovjenko" din Kiev rolul principal într-o ecranizare după un roman al scriitorului clasic ucrainean din secolul trecut, Panas Mirnîi, care zugrăvește tragedia unei fete din popor aruncată de foame și mizerie la periferia societății.

● **Salvarea unei expediții științifice belgiene** în Antarctica de către aviatorii sovietici este subiectul unei noi producții a studiourilor sovietice în curs de realizare. De remarcat că regizorul Timofei Levciuk (creatorul filmului „Fata din Kiev") va filma exterioarele în Antarctica și în Caucaz pe peliculă de 70 mm.

● **„Ora încercărilor"** se intitulează filmul artistic sovietic dedicat împlinirii a douăzeci de ani de la glorioasa bătălie din preajma Moscovei unde fasciștii au fost zdrobiți. — moment de cotitură în desfășurarea Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Scenariul este semnat de cunoscutul dramaturg de cinema Evgheni Gabrilovici iar regia de Ilya Gurin. Amîndoi, au luptat în acei ani pe front.

● **Interzicîndu un film spaniol ca „Viridiana"**, distins la Cannes anul acesta cu Marele Premiu, diriguitorii propagandei franciste se ocupă totuși, în felul lor, de cinematografie. Două producții recente dintre care ultima în coproducție cu... americanii, vor să înfățișeze în chip de martiri pe asasinii fasciști din anii războiului civil, ponegrindu-i pe eroicii apărători ai Spaniei republicane. Ce să-i faci ! E posibil că, avînd atîtea griji cu memoria prea vie a poporului spaniol, franchiștii să și-o fi pierdut pe-a lor proprie care, eventual le-ar fi putut aminti că spre deosebire de urechile Rosinantei picioarele mînciunîi sînt încă foarte, foarte scurte.

● **Premiul Méliès 1961**, decernat de Asociația franceză a criticilor de radio și televiziune, a fost atribuit filmului „Întîlnire la Marienbad" al regizorului Alain Resnais.

● **Fernandel**, care turnează în prezent cel de-al treilea film al său din acest an, și-a sărbătorit pe platoul studiourilor de la Joinville cel 30 de ani de film și al 130-lea rol creat. Actualul său rol, într-o comedie polițistă, este acela al unui funcționar de bancă pe care-l interpretează alături de Marie Dea, Georges Chamarat și Maurice Teynac.

● **La casa centrală** a cinematografiei din Moscova s-a deschis o cineuniversitate populară unde se vor executa numai proiectări de filme. Sînt prevăzute 4 cicluri de proiecții : „Natura și omul", „Lumea științei și a tehnicii", „Literatura și arta" și „Călătorii prin diferite țări cu un aparat de filmat". Fiecare ciclu cuprinde 8 programe și fiecare program se compune din mai multe filme.

● **Cele 18 studiouri** amatoare de filme din Harkov și din regiune au turnat pînă acum peste 50 de filme. În curînd vor fi proiectate două filme de lung-metraj compuse din filme turnate de cineaști amatori.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„SONATE"

O echipă strălucită de cineaști (Juan Antonio Bardem, Gabriel Figueroa și Maria Felix) consacră această coproducție hispano-mexicană romanțării unor momente ale luptei celor două popoare — în secolul trecut — împotriva asupririi sociale și naționale. Eroul filmului, marchizul Bradomin, un om cu însemnate calități morale, rămas însă prizonierul unor prejudecăți înguste care-l fac să nu înțeleagă valoarea idealurilor patriotice, revoluționare, devine într-un anume concurs de împrejurări

Cadru din filmul „Sonate"

prietenul luptătorului Casares. Plecat cu acesta în Mexic, după ce iubita lui, Concha, fusese ucisă de însuși tatăl ei care-i urmărea pe patrioți, Brandomin sfîrșește prin a se devota cauzei poporului în clipa grea cînd Casares cade, jertfindu-și viața sub aceleași drapel al libertății purtat spre izbîndă în îndepărtatul Mexic de luptători tot atît de înflăcărați ca și cei căzuți în Spania anului 1824.

Apelind la trecutul istoric, Bardem face însă operă de profundă actualizare, deși scenariul îl obligă întrucîtva să plătească tribut unor formule pe cît de uzitate pe atît de naive (cele două iubiri din viața lui Brandomin par a-l fi condus, fără voia lui, în vîrtejul luptei revoluționare). Cu binecunoscutul său discernămînt de o luciditate și precizie considerate nu rareori ca sursă a unui „tezism" prea evident, Bardem știe și de astădată să extragă din fabulația deseori cam ușurică, spiritul și ideea cărora le dă pregnanță. Filmul relevă în episoade de un dramatism zguduitor, uriașa forță de atracție a cauzei progresului care adună și călește în cele mai tragice împrejurări, luptători de o neîntrecută frumusețe morală. El înfierează deschis, în imagini profund acuzatoare, cruzimea de fiară a celor care apără trecutul, aruncînd totodată asupra lor disprețul binemeritat. Astfel, cele două planuri istorice ce se confruntă pe ecran au doar un punct de intersecție în destinul lui Brandomin. Pilduitor rămîne însă elanul romantic pe care îl exaltă caractere ca Andrade, Casares și Guzman, luptători devotați trup și suflet poporului care i-a născut.

Maria Felix, care ne-a fermecat întotdeauna prin distincția sobră a prezenței sale ce se contrapune unui nestăpînit avînt interior, împlinește și în acest rol idealul firesc, deplin al frumuseții. Imaginea, cu preferințe evident marcate spre tonalități puternice, aprinse descoperă — ca întotdeauna la Figueroa — sub un cer senin și un soare sclipitor — tristețile naturii mexicane, mistuită încă de arșița durerilor și a mizeriei.

„VÎRSTA DIFICILĂ"

Această producție a studiourilor argentiniene se consacră unei probleme atît de delicate cum este cea a nașterii și împlinirii unui sentiment răscolitor pentru simțirea copilului ajuns la pubertate. Luisito și Alicia nu sînt totuși în acest caz decît fantoșe ale melodramei conduse — de ce n-am spune-o — cu abilitate comercială. Cele cîteva momente surprinse cu finețe psihologică se pierd într-o aglomerare de întîmplări banale, ciudate sau lacrimogene, fără valoare de simbol, fără semnificații de oarecare adîncime. Totul rămîne să plutească în țesătura duioasă a subiectului care — de unde știam oare aceasta ? — pînă la urmă nu va dezamăgi pe nimeni. Dar ce reține totuși spectatorul, — poate de aceiași vîrstă cu eroii, poate părinte ? Neîndoielnic răspunsul la această întrebare e cel mai simplu și totodată cel mai greu de dat. Depinde totul numai de exigența spectatorului.

Eugen ATANASIU

AM VĂZUT PE SCENA TEATRULUI DE STAT DIN GALAȚI

„Marele fluviu își adună apele"

Caterina este unul din miile de oameni pe care partidul comuniștilor i-a unit în nebiruita armată a luptătorilor pentru libertate și fericire „precum un fluviu își adună apele ca să spargă zăgazurile". Drumul ei, de la revolta spontană a copilei exploatate și umilite, la înțelegerea esenței nedreptăților sociale, l-au străbătut mulți asemenea ei, devenind luptători conștienți și dîrzi, ostași de nădejde ai partidului.

Pe comunista Caterina o putem recunoaște astăzi în mulți, foarte mulți dintre harnicii constructori ai societății socialiste. Caterina este una dintre noi... Această caracteristică esențială a eroinei principale din poemul dramatic „Marele fluviu își adună apele", pe care dramaturgul debutant Dan Tărchilă a înzestrat-o cu însușiri larg generalizatoare, a fost pregnant sugerată de regizorul Ovidiu Georgescu, în spectacolul prezentat pe scena Teatrului de Stat din Galați, încă înainte de ridicarea cortinei.

Peste capetele spectatorilor, scrutînd întunericul din sală, razele celor două reflectoare caută parcă pe cineva. Se opresc pe chipul unei femei așezată în primele rînduri, care și-a păstrat frumusețea în pofida anilor și a suferințelor îndurate. Această privește la început mirată apoi, încurajată parcă de privirile celor din jur, urcă pe scenă și începe să istorisească oamenilor, cu simplitate și căldură, povestea vieții ei, povestea unuia din miile de ostași ai partidului.

Procedeul folosit de regizorul Ovidiu Georgescu nu este nou, a mai fost folosit și în alte spectacole pentru a stabili o legătură cît mai strînsă între personajele de pe scenă și spectatori. Dar în acest spectacol el este cît se poate de adecvat, deoarece creează, încă din primele clipe, o legătură sufletească tainică între Caterina și oamenii veniți să asculte povestea ei.

Actrița Gina Patrichi, interpreta Caterinei, și-a construit rolul cu o deosebită grijă pentru reliefarea transformărilor din conștiința eroinei, a maturizării ei umane și politice, în iureșul luptei pentru libertate și fericire. Ea reușește să mențină de-a lungul întregii acțiuni, cu un dezvoltat simț al măsurii, acele trăsături caracterologice ale Caterinei care formează canavaua pe care se dezvoltă noile ei însușiri, marcînd apariția și întărirea acestora printr-o adîncă trăire interioară, printr-o mai mare accentuare a lor în scenele „cheie" ale spectacolului, cum sînt : primirea ei în partid, vizita la Doftana sau procesul în care devine din acuzată, acuzator.

În afară de interpreta Caterinei, au realizat creații valoroase în acest spectacol actorii Radu Jipa (Milan), Ion Niciu (Victor) și Alexandru Ternovici (lăutarul), conturînd cu sensibilitate și prin mijloace deosebit de expresive, caracterele personajelor respective.

Regizorul trebuie să mai depună eforturi pentru omogenizarea jocului numeroșilor interpreți care alcătuiesc restul distribuției, intervenind energic mai ales în ce privește pe interpretul lui Mihai (Aurel Gheorghiu) care denaturează conținutul unor scene printr-un joc total opus celui indicat de personajul respectiv.

Pe scena Teatrului de Stat din Galați, „Marele fluviu își adună apele" este, în general, un spectacol realizat cu pricepere și pasiune, care-și îndeplinește scopul educativ și mobilizator.

Lidia BACIU

Piese pe care le vom vedea

„CU DRAGOSTEA NU-I DE GLUMIT" de Alfred de Musset

La castelul imaginar al unui baron imaginar, în care s-au concentrat sintetic ca într-un automat toate caracteristicile clasei sale — imbecilitatea, obișnuința de a porunci și conștiința că tot ce hotărăște trebuie să se îndeplinească, zgîrcenia și ipocrizia— la castelul baronului deci, se întorc în aceeași zi, unul de la studii, cealaltă de la mînăstirea unde și-a făcut educația, Perdican, fiul baronului și Camille, verișoara sa. Încă pe cînd cei doi erau copii, baronul hotărîse să-i căsătorească „se iubeau de altminteri cu multă duioșie încă din leagăn", spune el stupid. Cei doi știu și ei că sînt sortiți unul altuia — numai că nu s-au văzut de zece ani și educația diferită pe care fiecare din ei a primit-o și societatea în mijlocul căreia trăiesc și-au pus pecetea pe personalitatea fiecăruia. Hotărîtă să se călugărească, Camille îl respinge pe Perdican. Ignit, acesta pornește să-i facă curte unei tinere țărănci, „vasală" din sat, cum spune indignat și imbecil baronul. Camille, a cărei hotărîre de a se călugări nu era una proprie, determinată de vreo convingere sau experiență personală, ci doar rezultatul influenței nefaste a educației fățarnice primită în mînăstire, își dă seama în sfîrșit, după ce s-a jucat îndelung și cu ideea dragostei și cu cea a călugăriei, că de fapt îl iubește pe Perdican și că nu vrea de fel să se călugărească. Cînd și Perdican ajunge la concluzia că o iubește pe Camille și că amorul său pentru Rosette nu-i decît un capriciu al orgoliului lui rănit, e prea tîrziu — jocul cu dragostea a celor doi tineri nobili a ucis-o pe biata țărăncuță încrezătoare în vorbele seniorului.

Deși intitulată comedie — și elemente de comedie există într-adevăr destule în text — piesa lui Musset este de fapt o dramă provocată de inconștiența lui Perdican și a Camillei, ca rezultat al educației primite, ca rezultat al condițiilor societății căreia îi aparțin. Fățărnicia mistică în care a fost educată Camille se împletește aci cu inconștiența lui Perdican, care, fiu al tatălui său, baronul, consideră pe tînăra țărăncuță Rosette ca pe o ființă inferioară, incapabilă de sentimente și a cărui lezare morală poate fi ușor vindecată pe cale materială. Convingere pe care de altfel o împărtășește și Camille. Musset intenționează și reușește să oglindească din plin faptul că această concepție inumană a celor doi nu ține de trăsăturile lor de caracter, ci de apartenența lor de clasă, de faptul că acestea sînt roadele educației primite în înalta societate. De altfel în „Cu dragostea nu-i de glumit" este caracteristic cum își zugrăvește Musset personajele, care acționează conform principalelor lor trăsături de caracter, sintetizate într-o vorbă, într-o frază, într-un gînd. Perdican este un tînăr senior, care, deși învățînd de la profesorii săi parizieni despre umanism, dragoste de viață și simplitate, rămîne, în relațiile cu oamenii, în concepția lui asupra diferențelor dintre ei, un senior ; Camille este și ea o nobilă, care-și permite ca toți cei din clasa ei să se joace cu hotărîrile și sentimentele ; Rosette este o tînără țărancă bună, cinstită, încrezătoare. În jurul acestor trei personaje tragice prin conflictul ce se creează între intențiile și inconștiența cu care încearcă să le realizeze, între sentimentele și apartenența lor socială, se învîrtește o lume al cărui comic reiese din unidimensionarea sa. Baronul este un automat stupid, înțepenit în mentalitatea și obiceiurile clasei sale de castelan ; cei doi preoți, Blazius și Bridaine sînt „la fel de grași, la fel de proști, cu aceleași vicii și pasiuni" ; dada Pluche pare a fi simbolul călugăriei către care vrea să se îndrepte Camille — urîtă și uscată, proastă și țîfnoasă, ridicolă prin gravitatea „principiilor" călugărești. În sfîrșit corul țăranilor, comentator și spectator al întîmplărilor pare să fie singurul personaj de bun simț într-o lume în care prejudecățile și fățărnicia, transformă o glumă nevinovată într-o dramă. Căci în principal aceasta este „Cu dragostea nu-i de glumit", una din cele mai valoroase piese ale lui Alfred de Musset — un vehement protest al poetului romantic împotriva prejudecăților sociale și religioase, împotriva fățărniciei veacului său.

La Teatrul Național „I. L. Caragiale", „Cu dragostea nu-i de glumit" va vedea lumina rampei în a doua parte a acestei stagiuni, în regia lui Miron Niculescu.

Mariana PÎRVULESCU

Orizont teatral

● **La Teatrul Național din Cluj** se prezintă cu succes piesa Tatianei Sitina „Prima întîlnire". În regia lui Constantin Anatol, apar în rolurile principale Viorica Cernucan și N. Nuțescu.

● **Clasa conferențiar George Carabin** a Institutului de teatru „I. L. Caragiale" prezintă pe scena Studioului, piesa „Minciuna are picioare lungi" de Eduardo de Filippo.

● **Teatrul de Stat din Arad** prezintă în satele regiunii Banat o nouă premieră : „Meci la Chițăuani" de Dominic Stanca.

● **În curînd Teatrul pentru tineret și copii** va întreprinde un turneu în țară cu comedia „Povestea cu sorțurile schimbate" de Constanța Bratu.

● **Două noi teatre populare de amatori** în țară : unul la Oltenița, celălalt la Onești.

● **În pregătire la Teatrul Muzical din Galați** : „Paiațe" și „Cavaleria Rusticană".

● **La Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești** va avea loc în curînd premiera spectacolului cu piesa „Oameni și umbre" de Ștefan Berciu, în regia Getei Vlad și scenografia Sandei Mușatescu.

De asemenea se mai află în repetiție și „Romagnola" de Luigi Scuarzina, în regia lui Mihai Dimiu.

● **În fiecare stagiune teatrală** crește numărul actorilor-regizori Zilele acestea a intrat în repetiție la Teatrul Național „I. L. Caragiale" spectacolul cu piesa „Intrigă și iubire" de Schiller pe care-l va pune în scenă artistul emerit Nicolae Brancomir și spectacolul cu piesa „Vicleniile lui Scapin" de Molière, pe care-l va pune în scenă artistul emerit Marcel Anghelescu.

„OAMENII ÎNVING"

Așa cum poate fi ușor bănuit după titlu, drama lui Voitin „Oamenii învinși" continuă piesa aceluiași autor, „Oameni care tac". Cu mici excepții, spectatorul va găsi pe scenă cam aceleași personaje însă în alte împrejurări. El știe că acești luptători încercați vor învinge și urmărește cu interes felul în care se rezolvă aceste situații.

Autorul a ales ca loc de acțiune și de timp, un oraș aflat în apropierea frontului în momentul hotărîtor al întoarcerii armelor după doborîrea guvernului fascist de către masele populare. În aceste clipe hotărîtoare se arată adevăratul caracter al oamenilor și Voitin a știut să fie dinamic, să construiască cu siguranță, să fie într-un cuvînt un dramaturg ce-și cunoaște meseria.

Axată pe povestea de iubire, Rada-Mihai, ceilalți : Coana Elencu, Yvonne, Ianopol fiind numai o satiră socială întîmplătoare de fundal, drama „Oamenii învinși" ar fi fost și mai puternică dacă autorul și-ar fi propus să-l prezinte cu mai multe detalii pe ofițerul decorat cu „Crucea de fier", dacă el și-ar fi dezvăluit, nu știm cum, taina trecerii de la un apolitism, tincturat de o iubire sinceră se pare la început, la odioasa faptă de a-și arunca în aer logodnica cu grenade. Conciziunea dramatică l-a împins uneori pe Voitin spre simplificare și el ne-a rămas dator cu o explicație a schimbării lui Mihai. De la îmbrățișarea bănuitoare a Radei din care nu lipsește însă afecțiunea și pînă la brutala și rapida exclamație „Nemernicule" adresată aceluiași om este o linie prea dreaptă și prea scurtă chiar dacă scena face economie de timp. Voitin ca și în „Oameni care tac" știe să construiască un personaj și Elencu, Yvonne și Ianopol rămîn în memoria spectatorului, tocmai pentru că se simte mîna sigură a autorului. Chipul lor moral respingător, mergînd de la bătrîna ramolită și pînă la aventurierul asasin, este înfățișat cu mijloace scriitoricești de bună calitate. Mai bine decît alți autori, sgîrciți cu cei buni, Voitin ne-a dat cîțiva comuniști ce cîștigă nelimitat afecțiunea noastră. Maria și Axinte au căldură, înțelepciune și umor și sînt departe de schematicul luptător, vorbind numai în lozinci, ceea ce înseamnă că autorul a înțeles că acești umaniști în acțiune au mai întîi o inimă fierbinte în piept.

Foarte bine strunită de regia lui Mihai Berechet, echipa artiștilor „Teatrului Național" a servit cu străducire textul. Natașa Alexandra în rolul decrepitei mușatine a fost sărbătorita serii. Fără a îngroșa nimic, cu o discreție demnă de laudă, ea a realizat portretul unei boieroaice „dusă dintre cei vii". Emil Botta a jucat cu multă vibrație interioară rolul profesorului Banu. Excelent a fost Aurel Munteanu în Ianopol. Actorul acesta are multă subțirime și ne bucurăm că e folosit pe măsura posibilităților sale. S-a impus, de asemenea, Matei Gheorghiu, subtil și cu multă intuiție. Emil Liptac a dat greutatea necesară lui Axinte iar Irina Răchițeanu a ajutat textul cu un joc sobru. Foarte bună creația lui Costache Antoniu și a Evei Pătrășcanu, primul într-un rol episodic, a doua într-o prea încercată femeie.

Decorurile lui M. Tofan ne-au plăcut, de asemenea. În concluzie, un spectacol ce poate fi îmbunătățit printr-un efort al autorului, stîrnind interes printre iubitorii dramaturgiei originale.

Eugen BARBU

Reflector

ÎI VOM APLAUDA ÎN...

Béline din „Bolnavul închipuit"

Repetiția de astăzi cu „Bolnavul închipuit" de Molière s-a încheiat și cu toate acestea artista emerită Silvia Dumitrescu-Timică se grăbește să plece acasă pentru ca să... repete.

— Compunerea unui rol, indiferent de întinderea lui, necesită un studiu temeinic din partea actorului — ne mărturisește populara actriță.

— V-ați... împrietenit bine cu Béline, personaj căruia îi veți da viață în „Bolnavul închipuit" ?

— Perfect de bine ! E un rol care intră de minune în posibilitățile mele de creație... Așadar, voi fi din nou soție. Soția bolnavului închipuit, a lui Argan, și voi avea două fiice... vitrege însă.

Aci Silvia Dumitrescu-Timică face o mică pauză pentru ca apoi să accentueze :

— În general, pot spune că acest nou rol al meu e caracterizat cu multă preciziune și multă artă și mă voi strădui să cîștig și de astă dată adeziunea publicului...

Silvia Dumitrescu-Timică

Protasov din „Copiii soarelui"

Liviu Ciulei

Îl aflăm pe artistul emerit Liviu Ciulei, la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" în postura de regizor și de interpret, pentru ca apoi să-l reținem în aceea de interviewat.

— Este a treia întîlnire scenică pe care o am cu marele Gorki. Prima oară am jucat rolul lui Piotr din „Cei din urmă", apoi am pus în scenă „Azilul de noapte", iar acum — după cum ați putut observa — regizez împreună cu Lucian Pintilie piesa „Copiii soarelui" în care voi juca și rolul chimistului Protasov.

— Ce ne puteți spune, în linii mari, despre piesă ?

— Piesa este de un dramatism profund, analizînd poziția intelectualității ruse înainte de primul război.

— ...Dar despre rol ?

— Chimistul Protasov e un om superior, cu o frumoasă ținută morală și pătruns de o mare încredere în dezvoltarea umanității, care greșește însă neglijînd relațiile imediate cu oamenii cu care vine în contact.

Liviu Ciulei caută să intensifice prezentarea pe care i-o face lui Protasov.

— În orchestrarea tuturor dramelor existente în piesă, mintea deosebit de dezvoltată pe tărîm științific și curățenia sufletească a lui Protasov se dovedesc a nu fi de-ajuns și că Omul care merită pe de-a întregul acest nume trebuie să-și ia răgazul să privească viața din jurul lui, să se simtă răspunzător de ea.

Sandu NAUMESCU

Cartea

Poeții Văcărești

Prin colecția „Scriitori romîni", Editura pentru literatură a pus de curînd, la îndemîna cititorilor, o culegere de versuri alese ale poeților Văcărești. Ediția cuprinde versuri scrise de Ienăchiță, Alecu, Nicolae și Iancu Văcărescu, folosindu-se ca texte de bază unele lucrări care prezentau cea mai certă garanție că poeziile nu au suferit alterări, că nu le sînt pe nedrept atribuite ior. S-a folosit în acest scop ediția proiectată în 1847 de „Asociația literară" care intenționa să publice întreaga operă a celor patru poeți dar care nu a reușit să dea la lumina tiparului decît numai pe cea a lui Iancu. De asemenea, s-a utilizat manuscrisul predat la cules și care a fost dăruit de Al. I. Odobescu, Academiei. Folosirea acestei surse, care se pare a fi cea mai sigură, nu lasă nici o portiță deschisă pentru a fi încluse în culegere și alte poezii a căror paternitate nu este bine stabilită.

Actuala ediție are meritul de a face unele delimitări pe care vechea istoriografie, nu le-a luat în considerație, întrucît scrierile Văcăreștilor erau privite global, nediferențiat. Or, așa cum se arată în introducerea judicioasă a lui Al. Piru, fiecare din cei patru Văcărești, după cum este și firesc, au creat poezii care-i profilează în mod distinct. Să nu uităm că Văcărești n-au stat în jurul unei mese alcătuind împreună versurile, ci că între timpul cînd a scris fiecare sînt distanțe care se măsoară în decenii (1770—1847).

Preocuparea actuală pentru privirea științifică a tezaurului nostru literar impune o cercetare minuțioasă, concluzii fundamentate în legătură cu opera acestor pionieri ai poeziei românești, mai ales că sarcina creării unei temeinice istorii a literaturii noastre cere să existe în prealabil un vast material documentar. Și actuala ediție a Văcăreștilor îl oferă în bune condiții.

Cel care va parcurge paginile recentei ediții, va întîlni în afară de cunoscutele versuri ale Văcăreștilor, multe alte poezii care, în ciuda unor naivități inerente începutului, în ciuda unor limite ale concepției lor despre societate sau a unor imperfecțiuni de tehnică poetică, sînt scrise cu multă sensibilitate, cu ales gust artistic. Poezia lor nu se rezumă cum s-a spus atîta timp, la cîntece de lume, la elegii erotice, ci oglindește în apreciabilă măsură contradicțiile societății feudale în descompunere, avînd deci și un caracter social. De altfel acest lucru iese în relief și din cuvintele lui Alecu Văcărescu scrise despre opera lui în care ruga cititorul să nu-l „criticarisească îndată" ci : „să socotească că ori vreun interes ori vreo idee dă ale mele... mă vor fi silind a scrie într-acestași chip".

Referindu-ne la acțiunea de valorificare a trecutului literar trebuie să ne arătăm regretul că Editura pentru literatură nu a început cu... începutul. După ce s-a ocupat de opera unor scriitori care au trăit aproape de zilele noastre face să apară abia acum o lucrare despre Văcărești. Ar fi fost în interesul cititorului, al cadrelor didactice, al celor ce studiază istoria literară românească să existe o tratare a operelor literare ținîndu-se seama de timpul în care au trăit autorii lor.

Const. SÎRBU

De curînd, a avut loc la Teatrul de Stat din Tg. Mureș premiera piesei „Liturghia de la miezul nopții" de Peter Karvaș. În fotografie : o scenă din spectacol

Fotografia : A. CONSTANTINESCU

Muzica

Istoria muzicii universale pe discuri

În dorința de a veni în sprijinul iubitorilor tot mai numeroși de muzică din țara noastră, întreprinderea „Electrecord" a luat inițiativa de a imprima pe cîteva micro-discuri, un curs de istorie universală a muzicii.

Planul lucrării, cea dintîi de acest fel în țara noastră, a fost întocmit de prof. Zeno Vancea, care a ales și stabilit exemplificările muzicale, ce vor ilustra principalele etape pe care muzica le-a parcurs în milenara ei evoluție. O mare parte din exemplele muzicale vor fi imprimate în interpretarea unor mari artiști contemporani ca S. Richter, D. Oistrah, E. Ghilels, precum și a unor artiști și formații vocale și instrumentale românești.

Discurile vor fi însoțite de un amplu text explicativ, de aproape 200 de pagini, în care Z. Vancea va explica fazele de dezvoltare ale muzicii, de la etapa primară a melodiei, trecînd prin stadiul polifoniei și al cristalizării conceptului armonic.

O carte cehă despre instrumentele muzicale

În editura de stat din R. S. Cehoslovacă, în colecția „Artia", a apărut o valoroasă lucrare a muzicologului Alexander Buchner, avînd ca temă „Instrumentele muzicale de-a lungul veacurilor".

Meritul deosebit al acestei lucrări, tipărită concomitent în limbile cehă și franceză, constă în numeroasele ilustrații și reproduceri de stampe, provenite în marea lor majoritate din arhivele, colecțiile, muzeele și vechile biblioteci cehe, cercetate cu seriozitate, migală și rîvnă de autor.

Care este planul acestei lucrări care aduce o contribuție de seamă la cunoașterea evoluției instrumentelor muzicale ? Ne-o spune chiar autorul în următoarele rînduri ale prefeței : „Lucrarea pe care o prezentăm cititorilor permite urmărirea, mai mult prin mijlocirea imaginilor, decît printr-o descriere amănunțită, a evoluției instrumentelor muzicale. Căci, după părerea noastră, numai ilustrația poate ușura amatorilor de muzică o cunoaștere exactă a tuturor acestor instrumente, imaginîndu-și totodată, la vederea lor, posibilitățile lor de interpretare".

Prokofiev despre turneul în Rusia a lui Claude Debussy

Marele compozitor francez Claude Debussy a nutrit o deosebită admirație pentru geniul muzical al poporului rus. Se știe că încă din tinerețe el a călătorit în Rusia unde a fost captivat, îndeosebi, de creația lui Mussorgski. În anul 1913 el a fost invitat să dirijeze în Rusia. Cu acest prilej a fost oaspetele remarcabilului șef de orchestră Knușevițki. În scrisorile pline de duioșie adresate fiicei sale, Debussy vorbește despre o păsărică, o mierlă, care cînta o melodie de-a sa, tot atît de bine ca Miss Teyte, una din interpretele celebre ale rolului Melisandei din opera „Peleas și Melisanda". În legătură cu această păsărică, Prokofiev relata următoarele :

„Invitat la Moscova în 1913, Debussy a fost găzduit de Knușevițki. Pe vremea aceea, el suferea de insomnie și, în timpul lungilor nopți fără odihnă își părăsea camera și se plimba într-un salon vast, în care se găsea o colivie cu o mierlă. Pentru a-și omorî timpul, Debussy se amuza să fluiere o melodie de a sa mierlei. El a reușit treaba sa de profesor atît de bine încît, după plecarea sa din Rusia, mierla continua să cînte melodia lui Debussy, cui voia s-o asculte, obținînd astfel un mare succes în lumea muzicală a Moscovei".

Istorisirea lui Prokofiev confirmă deci afirmația cuprinsă în scrisoarea lui Debussy către fiica sa.

150 de ani de la inventarea metronomului

În anul care se apropie se vor împlini 150 de ani de la inventarea metronomului, care a devenit în întreaga lume un măsurător precis al tempourilor muzicale. Inventatorul lui, Johann Nepomuk Mälzel, era un bun și apropiat prieten al lui Beethoven, pentru care a construit un corneț acustic, spre a-i ușura suferința provocată de surzenie. Pianist și pedagog reputat, Mälzel era înzestrat cu o deosebită vocație de inventator. El a devenit celebru în întreaga Europă a secolului trecut prin două din invențiile sale : gornistul de cavalerie, un automat care cînta un marș acompaniat de pian și prin orga mecanică sau „panharmonicum" care executa singură „Simfonia militară" de Haydn, fragmente dintr-un oratoriu de Haendel și o uvertură de Cherubini. Cu acest instrument, bazat pe un mecanism extrem de complicat pentru vremea aceea, Mälzel a întreprins turnee în Franța și Anglia, unde a înregistrat mari succese. Apariția invențiilor muzicale ale lui Mälzel au determinat la Viena o adevărată furie a descoperirii celor mai neașteptate mecanisme cu muzică. Dintre acestea trebuie amintit „patul leneșilor" care în momentul cînd posesorul lui se culca în el, declanșa o muzicuță mecanică ce-l adormea în sunetele dulci ale unui cîntec de leagăn. La ora fixată, patul îl scula din somn cu o fanfară drăcească. Tot la Viena un dentist folosea o altă invenție a lui Mälzel : un scaun, care, de îndată ce pacientul se instala pe el, începea să cînte o plăcută melodie pe cuvintele : „Deschideți gurița parfumată să-ți văd dințișorii ca perlele". Un frate al lui Mälzel, Leonhard, de asemenea inventator, a avut un mare succes în Europa și America cu o orchestră de 40 de păsărele mecanice care executau uvertura la „Flautul fermecat" de Mozart. Beethoven a fost cu adevărat încîntat cînd a văzut pentru prima oară metronomul lui Mälzel, care rezolva perfect problema tempoului. Compozitorul a exprimat sentimentul de satisfacție în fața noii descoperiri în minunatul Allegretto din luminoasa Simfonie a VIII-a în fa major, unde bătaia regulată a metronomului este redată de acordurile limpezi ale instrumentelor de suflat de lemn.

Din recunoștință față de Mälzel, Beethoven a scris compoziția cu caracter umoristic „Ta-ta-ta" în forma unui canon pentru voci, care a fost executată la o agapă prietenească în cinstea inventatorului metronomului, sau cum i se spunea pe vremea aceea, „cronometrul muzical".

De la apariția metronomului toți marii compozitori și-au fixat cu ajutorul lui tempoul dorit pentru interpretarea lucrărilor lor.

A. HARALAMB

SPORT MOZAIC

● **ÎN ITALIA a fost descoperit un al doilea Fausto Coppi. El se numește Enzo Fontana, are 22 de ani și este timplar la Spezia. Se spune că seamănă ca două picături de apă cu marele campion dispărut. Debutînd anul acesta, Fontana s-a clasat pe locul trei în Turul Lombardiei.**

● **NEGRUL Archie Moore, decanul de vîrstă al boxerilor profesioniști, speră să-și serbeze a 50-a aniversare pe ring, într-un meci pentru titlul mondial! Moore, acum în vîrstă de 47 de ani, continuă să fie campionul lumii la categoria semi-grea. El a debutat în box ca profesionist, în 1936. A cîștigat primul său titlu mondial în 1952, cînd l-a bătut pe Joe Maxim la puncte în 15 reprize.**

● **ÎN AFGANISTAN, cea mai mare parte dintre echipele de fotbal practică sistemul brazilian: 1+4+2+4. Arbitrii fac însă dovada unor practici mai puțin moderne. Astfel cînd echipa sovietică Pahtakor (Alma-Ata) a jucat la Kabul, în luna septembrie, arbitrul a fluierat sfîrșitul primei reprize după 35 minute de joc, iar sfîrșitul celei de a doua... după 23 de minute.**

● **CAMPIONUL DE HALTERE AL FRANȚEI, Jean Debuf și fostul campion mondial de box la categoria grea, Ezzard Charles vor deveni luptători de catch. Primul a declarat după antrenamente că preferă totuși să ridice tone de carne Ezzard Charles s-a văzut nevoit să accepte această înjositoare „profesie sportivă" deoarece nu găsește de lucru în S.U.A. și banii cîștigați „în vremurile sale de glorie" s-au terminat de mult.**

● **ROGER WALKOWIAK, neașteptatul cîștigător al Turului Franței în 1956, are acum 34 de ani. Fiind bolnav timp de doi ani el nu a putut să alerge. Acum cere federației franceze o licență de independent, căutînd cu disperare să prelungească o carieră care de mult trebuia sfîrșită.**

Turneul balcanic de fotbal intercluburi, la a doua ediție

— Convorbire cu C. Teașcă, antrenorul echipei Dinamo București —

Începe a doua ediție a competiției fotbalistice „Turneul balcanic intercluburi" care angajează, de astădată, două echipe românești fruntașe (Steagul Roșu Brașov și Dinamo București), alături de alte formații fruntașe din Turcia, Bulgaria, Grecia.

Dintre echipele românești primii pași îi va face anul acesta Dinamo București care, la scurte intervale, va juca cu Fenerbahce la Istanbul. Cum acest joc este cuprins și în cadrul unui turneu care mai prevede încă cîteva partide amicale pentru dinamoviștii bucureșteni, am apelat la o discuție cu noul antrenor al echipei bucureștene, **Constantin Teașcă**, pe care l-am solicitat să-mi răspundă la cîteva întrebări.

— Ce credeți despre „Turneul balcanic intercluburi"?

— E o competiție care numai după o singură ediție și-a dovedit viabilitatea, prin interesul de public stîrnit în jurul ei, prin calitatea partidelor oferite, prin solicitările întreprinse pentru mărirea numărului participanților ceea ce, de altminteri, s-a și acceptat pentru 1961/62. Aceste premize ar fi suficiente să chezășuiască statornicirea turneului balcanic intercluburi printre competițiile europene de prim plan.

— Ce ne puteți spune despre echipele participante din celelalte țări?

— Ceea ce cred că trebuie subliniat în favoarea lor, din capul locului, e constatarea că sînt capabile să facă față celor mai bune formații continentale. M-aș mulțumi să întăresc această afirmație cu unele rezultate ce le-au obținut. Fenerbahce și Galata Saray, cele două echipe din Istanbul participante în competiție, au frumoase stagiuni de serviciu în „Cupa campionilor europeni". Anul acesta, de pildă, Fenerbahce a pierdut la limită întîlnirea cu Nürnberg S.V., echipa campioană a R. F. Germane, rezultatele celor două jocuri fiind 2—1 și 1—0. Aceasta în timp ce în primul tur al „Cupei campionilor europeni" F. C. Nürnberg a cîștigat la scor partidele cu echipa irlandeză Drumcondra Dublin, de care a dispus cu 5—0 și 4—1. Despre Fenerbahce, ale cărei performanțe sînt, de altfel, cunoscute publicului nostru, aș vrea să mai adaug că tot recent a pierdut de asemenea la limită (1—2) o partidă amicală jucată la Florența cu Fiorentina după cum în ediția din 1959—1960 a „Cupei campionilor europeni" a eliminat pe Csepel Budapesta, pentru ca apoi să fie necesare trei partide cu campioana Franței O.G.C. Nice, înainte de a fi eliminată din competiție.

Olympiakos Pireu e, de asemenea, o cunoscută a „Cupei campionilor europeni", în care, de pildă, în ediția 1959/60 a terminat la egalitate (2—2) cu Milan A. C. Anul acesta Olympiakos a reprezentat Grecia în „Cupa cupelor", în care a pierdut la cîte un gol diferență (2—3 și 0—1) jocurile cu formația cehoslovacă Dinamo Zilina. Fotbalul grec a avut reprezentanți în actuala ediție a „Cupei campionilor europeni" pe Panathinaikos cu care formația italiană Juventus Torino abia a reușit rezultatele 1—1 și 2—1.

La nivel apropiat de acești competitori se situează și Lewski Sofia, echipa de viitor a fotbalului bulgar.

— Ce reprezintă pentru Dinamo București participarea la „Turneul balcanic intercluburi"?

— Ne găsim la prima participare într-o competiție oficială internațională, după calificarea din ediția 1956/57 a „Cupei campionilor europeni". Acum, la sfîrșitul turului campionatului, echipa are „problemele" ei dintre care mai principale sînt: 1) un joc necristalizat, cu unele tendințe spre individualism ale unora dintre jucători, căzuți în greșeala de a socoti că ei pot fi mari în afara ansamblului; 2) apărarea echipei e sub nivelul posibilităților ei. Echipa noastră își are propusă acum (aceasta și pentru o perspectivă mai îndepărtată) organizarea jocului colectiv, constructiv ofensiv, iar individual (pentru că există și probleme individuale) o serie de preocupări ce țin de viața sportivă, constituționalizate în pregătiri, răspunderea personală pentru jocul în cadrul echipei etc.

Această stare de fapt ne însoțește deci la debutul în „Turneul balcanic intercluburi". Poate să constituie un handicap, dar poate fi — și așa sperăm — și un stimulent pentru un efort comun spre o comportare de bun augur.

— Ce desfășurare are turneul ce-l întreprindeți acum și ce vă propuneți să realizați?

— Sînt prevăzute cîte două jocuri în Turcia și apoi, probabil, trei-patru partide, în continuare, în Cipru și Liban. Ce ne propunem să realizăm? 1) O comportare meritorie în jocurile ce le vom susține în sensul rezultatelor și al jocului prestat și 2) perfecționarea jocului echipei în sensul contribuției fiecăruia la realizarea unui joc de mișcare cu o construcție de acțiuni care să permită un ritm ridicat, pentru ca împreună cu încă unele principii — despre care nu e cazul să vorbim acum — să ducem, în anii viitori, la formarea unui stil propriu de joc lui Dinamo București.

I. BOCIOACA

DUPĂ ÎNFRÎNGEREA NAȚIONALEI ARGENTINIENE DE CĂTRE REPREZENTATIVA U.R.S.S.

● Haos pe stadioanele argentiniene ● Poliția a folosit bombe lacrimogene ● 2 jucători răniți, 7 eliminați

Înfrîngerea pe teren propriu a echipei naționale de fotbal a Argentinei de către reprezentativa Uniunii Sovietice a produs o extraordinară impresie în lumea întreagă și firește în Argentina. Comentariile presei argentiniene după această primă înfrîngere suferită de echipa națională pe teren propriu de la o echipă europeană, au avut ca leit motiv: „Sîntem mai slabi ca în Suedia în 1958". Surpriza și durerea argentinienilor le-a amintit „tragedia" din 1958. Înfrîngerea a fost ca un duș rece care a mai temperat capetele înfierbîntate care se și vedeau, din nou prea devreme, campioni mondiali.

Mai mulți membri din conducerea federației de fotbal și-au prezentat demisia declarînd că nu vor să mai trăiască un nou dezastru... național ca acela din Suedia. Antrenorul național Spineto și-a înaintat pentru a treia oară, în mod „irevocabil", demisia; același lucru l-a făcut și Colombo, președintele federației.

În mod firesc această stare haotică în conducerea Federației de fotbal s-a repercutat și asupra atmosferei, în mod obișnuit destul de încinsă, în care s-au desfășurat ultimele meciuri de fotbal din campionat. Cînd în penultima etapă a campionatului național, virtuala campioană a țării pe anul în curs — echipa Racing — în a cărei formație joacă nu mai puțin de opt componenți ai reprezentativei naționale — a pierdut cu scorul de 8-1 în fața unei echipe situate în a doua jumătate a clasamentului, suporterii și-au manifestat prin acte anarhice nemulțumirea lor. La 3 decembrie lucrurile au ajuns însă la un nivel încă neatins vreodată. În ultima etapă a campionatului s-au întîlnit echipa „Racing" cu echipa „Independiente", campioana de anul trecut. Meciul, care a avut loc în fața a peste 50.000 de spectatori pe o căldură toridă (35°C la umbră) a avut o desfășurare cu totul nesportivă. Cînd „Independiente" a reușit în minutul 20 al celei de-a doua reprize să înscrie primul gol în poarta echipei „Racing", care rămăsese în nouă jucători din cauza unor răniri grave, pe teren a început o adevărată bătălie. Cei 20 jucători, rezervele, maseurii și antrenorii s-au bătut timp de 15 minute cu pumnii, s-au lovit reciproc cu bocancii. Cînd poliția a încercat să facă ordine aruncînd bombe lacrimogene în tribună, gazonul terenului s-a acoperit cu un adevărat covor de sticle.

Atmosfera s-a calmat întrucîtva abia cînd au apărut pe teren pompierii militari.

Cu puțin înainte de reluarea jocului. Sacchi și Sossa, de la „Racing", ambii componenți ai echipei naționale, au fost transportați de urgență la spital, primul fiind grav rănit la cap, iar la al doilea constatîndu-se o ruptură a meniscului.

Meciul a continuat apoi într-un mod cu totul original: cei 13 jucători cîți au mai rămas din 22, au evitat să se mai... întîlnească, ei purtînd mingea doar pînă la jumătatea terenului și expediind-o apoi la întîmplare în terenul advers.

T. S.

Mostre de... gazon

Întreprinderea de exploatare a bazelor sportive din Capitală (I.E.B.S.) are, printre altele, și sarcina de a asigura buna îngrijire și prezentare a terenurilor de fotbal de pe stadioanele „23 August" și „Republica".

Specialiștii întreprinderii constatînd că gazonul de pe cele două terenuri este necorespunzător cerințelor, și-au propus să-l înlocuiască cu unul calitativ superior. Și iată că într-o bună zi a sosit de peste hotare un pachet neobișnuit, cuprinzînd mostre de... gazon special, folosit pe terenurile de fotbal din Italia. Pentru a se încerca aclimatizarea lui în țara noastră, s-a creat un mic cîmp experimental situat lîngă serele complexului sportiv „23 August". Primele rezultate sînt mai mult decît bune, examenul cel mai important însă va fi cel al trecerii cu succes a sezonului de iarnă.

Interesant de menționat că această iarbă se înmulțește prin stoloni. Terenul este acoperit cu pătrate de gazon așezate la intervale (ca o tablă de șah) și după un timp aceste bucăți se unesc între ele formînd o singură masă. Se fac apoi alte pătrate care sînt scoase și răspîndite în același mod pe un teren liber și astfel suprafața acoperită cu acest gazon crește neîncetat.

După părerea specialiștilor gazonul are calități remarcabile: desime excepțională, elasticitate deosebită care desigur vor fi apreciate de jucătorii noștri de fotbal.

Dacă va trece ultima probă — a rezistenței la gerurile din țara noastră — acest gazon va fi folosit în primăvara anului viitor mai întîi pe terenurile stadioanelor „23 August" și „Republica".

AM DEVENIT SPORTIV!

După ce am urcat cam 50 de metri pe serpentină, m-am oprit gîfîind:

— Mai departe nu urc.

— Cum nu urci? Dar ce faci?

— Cobor. Abia mai respir. Urcușul e greu. Dacă sui pînă în vîrful muntelui, o să trebuie să aștept acolo un ceas ca să mă ajungă sufletul din urmă.

Ceilalți din grup m-au privit cu un fel de compasiune iar cineva m-a întrebat:

— Dumneata nu ești sportiv?

— Nu, eu sînt contabil.

— Ce legătură are una cu alta?

— Păi tocmai, n-are legătură, d-aia nu sînt decît contabil.

— Eu sînt mecanic, interveni cineva din grup, și cu toate astea practic o mulțime de sporturi.

M-am uitat drept în ochii lui și i-am răspuns:

— Te privește ce practici dumneata, dar eu sînt contabil și practic „evidențele", „înregistrările", „beneficiile", „întrările". „ieșirile".

— Ar trebui să mai practici și ieșirile pe teren! adăugă un altul. Să ieși pe un teren de volei, să ieși pe un teren de fotbal, să faci gimnastică...

Într-un fel aveau dreptate oamenii. Dar am și eu dreptate: nu sînt sportiv. Gîndiți-vă și dvs.: e de prestigiul unui contabil să execute fandări, aplecări, ridicări pe vîrfuri, lăsări pe genunchi, răsuciri la stînga și la dreapta? E drept c-am fost într-un rînd la medic fiindcă mă simțeam moleșit și obosit și că medicul mi-a recomandat printre altele gimnastică; m-am gîndit însă că o fi un medic căruia îi place sportul și-l recomandă ca leac. De altfel i-am și spus:

— Se poate, doctore? Îmi spui că m-am îngrășat prea mult și-mi recomanzi gimnastică? Dar gimnastica stimulează pofta de mîncare și atunci abia o să mă îngraș...

— Gimnastica stimulează circulația sîngelui, întărește organismul...

Și mi-a recomandat ca în fiecare dimineață să execut timp de 10 minute diferite mișcări de gimnastică...

— Le poți executa și după radio! mi-a spus el

— Norocul meu, zic, este că-i aparatul defect... Hîrtie „O să execut niște mișcări hîrtite, care abia o să mă îmbolnăvească...

— Repară aparatul.

— Mă rog, îl repar... dar... aparatul e în camera socrilor. Nu-i pot obliga ca la 75 de ani să ia parte la „ridicați piciorul drept în sus, răsuciți corpul spre dreapta și atingeți dușumeaua cu palmele". Este?

— Nu este! s-a supărat medicul...

— Tovarășe medic, zic, nu sînt sportiv. Poate îmi prescrieți mai curînd untură de pește. În felul acesta nu trebuie să ridic nici mîinile, nici picioarele, nici să umflu pieptul, nici să respir adînc. Deschid gura, dau pe gît untura și gata!

Pînă la urmă, de gimnastică tot n-am scăpat. M-a luat în primire soția:

— De mîine faci gimnastică în fiecare dimineață! Ce-ți închipui, că merge după tine?...

— Lasă-mă, dragă, în pace! Ce? Ești activistă la U.C.F.S.?

— Sînt activistă acasă și o să faci gimnastică! Nu vezi cît te-ai îngrășat?

— Așa am eu predispoziție. E ceva ereditar...

— Și frate-tău de ce e svelt? La el n-a intervenit ereditatea?

— Ba da, dar de partea mamei...

— Te plîngi că te simți greoi, obosit... Gimnastica înviorează.

— Draga mea, nu fac! Mă opun!

Așa că a doua zi dimineața, am trecut la gimnastică... M-a dat soția jos din pat, mi-a ordonat să iau poziția de drepți, s-a postat în fața mea și a început: capul la stînga, capul la dreapta, capul pe spate, capul pe piept. Un, doi, un, doi, un doi...

— Am amețit, dragă...

— Nu-i nimic, o să-ți treacă... Așa... piciorul drept înainte, piciorul drept înapoi, piciorul drept la stînga, piciorul drept la dreapta... Un, doi, un, doi, un, doi...

— Am obosit, dragă...

— Nu-i nimic, o să-ți treacă...

După prima ședință, arătam ca un cîine bătut, după a cincea ședință arătam ca un cîine ascultător. Mă dureau mușchii de la mîini, mă dureau mușchii de la picioare, mă dureau mușchii pieptului, toracelui, tot ce era mușchi în corpul meu se afla pradă unei febre mușchiulare.

Mă întreabă nevasta:

— Cum te simți?

— Nu mă mai simt deloc...

— Ți se desmorțește corpul, asta e...

— Mai bine îl lăsam amorțit...

După trei luni, mi-am dat seama că ceva s-a schimbat în mine... Nu mai simțeam nici moleșeală, nici oboseală, am urcat serpentina pînă în vîrful muntelui, sprinten ca un preșcolar, iar plusul de kilograme a fost extras din mine pe linie de fandări, de aplecări, de un, doi, un, doi, un, doi...

Extracția restului de trei kilograme supranormativ am planificat-o în felul următor: două kilograme la volei și un kilogram la tenis de masă...

Iar duminică fac o ascensiune pe Postăvaru. Dar pe scurtătură că pe potecă prea e simplu...

Al. VIANU

DE SEZON

— Ce-ai mai făcut la școală?

— Opt-uri.

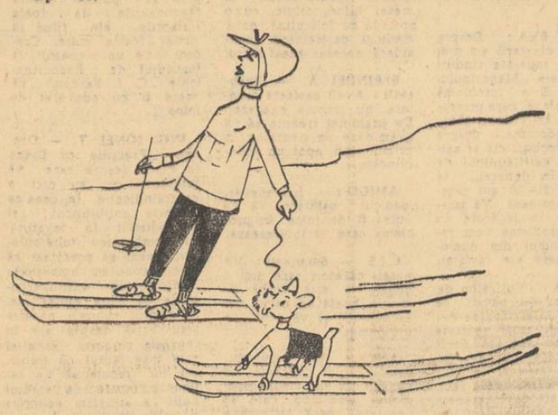

Cocheta la schi

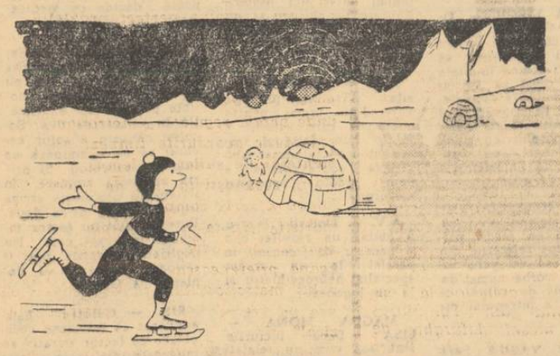

CAMPIONUL DE FOND

Cred c-am greșit traseul.

Desene de Gh. CHIRIAC

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI

L-a luat gura pe dinainte...

Duilo Loi, actualul campion al lumii de box la categoria semimijlocie (clasa juniori) are mari supărări. Și toate acestea din cauză că nu a știut să-și țină... gura. De curînd televiziunea italiană l-a invitat pe Loi să facă unele declarații asupra vieții și carierii sale pugilistice. Cînd a ajuns să vorbească despre managerul său, Duilo Loi a spus: „Managerii și organizatorii meciurilor de box nu sînt altceva decît niște traficanți de sclavi".

Așa a izbucnit scandalul. Declarația boxerului italian a făcut ocolul nu numai a întregii Italii dar a devenit repede cunoscută în cercurile boxului profesionist din toate țările capitaliste. Și cum „îndrăzneți" de felul lui Loi trebuie pedepsiți, Federația italiană de specialitate l-a amendat cu 200.000 de lire și l-a obligat să dea o dezmințire publică în ziare. Ceea ce Duilo Loi a și făcut. Altfel, și-ar fi pierdut pîinea.

Și să mai spună cineva că în Occident nu există „libertatea cuvîntului"...

Real Madrid mai „tare" de cît „Harlem Globe Trotters"

În ediția trecută a „Cupei campionilor europeni" la baschet, echipa spaniolă Real Madrid a folosit doi jucători americani („interesați" să opteze pentru clubul madrilen) care reprezentau cam jumătate din randamentul echipei.

Cum acești jucători au părăsit apoi Spania, plecînd spre altă destinație, și cum Real Madrid ține mortiș să joace un rol important în noua ediție a amintitei competiții, diriguitorii săi s-au făcut luntre și punte să găsească înlocuitori pe măsura celor plecați.

Și iată că s-a ajuns la rezolvarea urmărită. Real Madrid are din nou doi jucători americani de baschet, ambii depășind 2 metri înălțime. Unul dintre ei, baschetbalistul negru Wayne Hightower, s-a anunțat că a luat hotărîrea să-și urmeze... studiile în științe politice la Madrid. Este vorba de un atlet măsurînd 2,05 metri înălțime și care este cotat de către specialiști printre cei mai buni jucători americani de baschet. O măsură a valorii lui a arătat-o Hightower la noul lui club în meciul Real Madrid — Stade Française contînd pentru campionatul internațional al Parisului. Într-o echipă în care n-a strălucit, Hightower — fără să se întrebuințeze prea mult — a realizat singur 30 de puncte (14 coșuri și 2 lovituri libere).

Informațiile nu se opresc aici, ci adaugă amănuntul că jucătorul negru a refuzat milioanele ce i le-a oferit echipa profesionistă „Harlem Globe Trotters" ca să poarte culorile lui Real Madrid. Publicînd această știre revista „Miror Sprint" adaugă, ca o întrebare: „Cunoașteți mulți jucători capabili să refuze milioane fără alte compensații?"

Cu asemenea aluzii Real Madrid nu se încurcă în socoteli. În baschet ca și în fotbal...

Antrenorul Frank Guthrie la Moscova

Invitat al federației U.R.S.S. de natație, cunoscutul antrenor australian Frank Guthrie a vizitat Moscova și a ținut două conferințe de presă în fața specialiștilor sovietici cărora le-a expus planul său de pregătire pentru Olimpiada de la Tokio.

În primul rînd antrenorii australieni se bazează pe înotătorii foarte tineri, în jurul a 16-17 ani, ceea ce va face ca în sezonul viitor „junioratul" să se termine la 14 ani. După părerea lui Guthrie, asimilarea tehnică a înotului se poate face în 6 luni, vîrsta cea mai propice fiind de la 6 la 7 ani. Apoi trebuie trecut imediat la stadiul de antrenament al cărui scop principal este: viteza. Pentru aceasta Guthrie a instalat în piscină un cronometru uriaș, astfel ca înotătorii să poată ei înșiși aprecia creșterea sau scăderea performanțelor lor.

Programul de antrenament al școlii de tineret este următorul: 1) De la 6 la 8 ani, șase antrenamente pe săptămînă, distanță maximă: o milă de fiecare ședință (1600 m.). 2) De la 8 la 10 ani, zece antrenamente pe săptămînă, distanță maximă de la 5000 m. la 6000 m. 3) Peste 10 ani, antrenament de două ori pe zi cu excepția duminicilor, distanță maximă de la 4800 m. la 9600 m. În timpul antrenamentelor se pune accent pe viteza cu care înotătorul parcurge distanța propusă (80 la sută din antrenament este cronometrat).

Elevii lui Guthrie se antrenează șapte luni pe an, căci ei nu dispun de bazine acoperite. Interesant de precizat că toți debutanții, indiferent dacă sînt băieți sau fete, învață la început stilul liber și numai după 2 sau 3 ani, dacă rezultatele nu sînt convingătoare, antrenorul își îndrumează elevii către alte stiluri. Guthrie a declarat că în prezent el are în școala sa opt fetițe de 11 ani capabile să înoate 400 m. liber în 5 min. 25 sec.

Brazilienii se gîndesc și la campionatul mondial de fotbal din 1966

Brazilienii și-au făcut un program de pregătiri care să corespundă năzuinței lor de a-și păstra la campionatul mondial de fotbal din Chile titlul cîștigat în Suedia, în 1958.

Planul echipei naționale a Braziliei se întinde însă de pe acum și mai departe și anume pînă în 1966, adică pînă la cealaltă ediție a campionatului mondial prevăzută să se desfășoare în Anglia.

Dintre „proiectele" următoare merită notată, printre altele, aceea potrivit căreia patru selectionate braziliene, alcătuite din cîte 22 jucători, vor face — în 1963 — în același timp, un turneu de 6 jocuri în Europa și de 8 jocuri în Africa, Asia și America centrală. Cea mai puternică din aceste selecționate va juca în Europa.

„Confederația braziliană a sporturilor" va avea acești jucători la dispoziția ei timp de trei luni de zile, fapt pentru care va plăti cluburilor de la care provin 60 la sută din beneficiile ce le va realiza cu aceste jocuri.

Magazin

revistă săptămînală editată de ziarul „ROMINIA LIBERA"

★

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții.

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI, tel 17 60 10 interior 14.00

In patru rînduri

Din lotul de gimnastică al R.P.R. care a învins echipa Franței, s-a evidențiat Elena Leușteanu

Dintr-atîtea condimente
cîte au gustat tot anu'
nu a fost francez în sală,
să nu-i placă Leușteanu.

Dinu IANCULESCU

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Legenda lui Ulenspiegel

Adaptare după Charles de Coster

Ilustrații: Beca RIND

În martie, Thyl ajunse la Namur, unde-l regăsi pe prietenul său Lammé Goedzak. Se ocupa cu pescuitul în Meusa și-i mergea bine. Adunase un săculeț cu bani și-și rotunjise și mai mult burta. Cînd îl revăzu pe Thyl, îl apucă pe Lammé dorul de hoinăreală și-și însoți prietenul, lăsînd baltă peștele și traiul bun.

În drumul lor spre Maestricht, Thyl și Lamme poposiră la un han lîngă stîncile Sambrei. Se ospătară, băură cîteva clondire cu vin, apoi se puseră la taifas cu hangiul, îndrjit papistaș și limbut ca o cotoroanță.

Dădu și hangiul un rînd și închină pentru catolici și pentru pieirea ereticilor, care trebuiau, folosindu-se de acte false, să pătrundă în tabăra prințului răsculat și să caute să-l omoare.

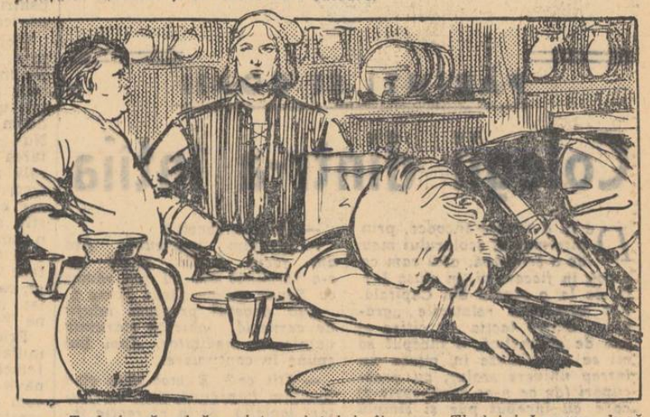

— Trebuie să salvăm viața prințului, îi spuse Thyl lui Lamme, după ce hangiul adormi buștean, amețit de atîta vorbă și de prea multă băutură.

Plecară în drumul popilor, aflat de la limbutul hangiu și Ulenspiegel îl ascunse pe Lamme într-un tufiș, îi dădu o archebuză și-l învăță ce are de făcut:

— Încarcă archebuza cu două gloanțe. Așa. Cînd oi croncăni eu ca un corb, descarci archebuza în ei, ai înțeles?

— Am înțeles.

— Bun, acum uită-te pe șosea și spune-mi ce vezi.

— Văd trei oameni, care merg ca soldații; unul e mai înalt cu un cap decît ceilalți.

— Aștia sînt! exclamă Ulenspiegel. Apoi se așeză în drum, cu picioarele înainte, își așeză tichia pe genunchi și murmura rugăciuni, așa cum fac cerșetorii.

Cînd cei trei popi se apropiară, Ulenspiegel le întinse tichia.

— Bunii mei domni, nu treceți pe lîngă mine fără să-mi aruncați un gologan-doi, sînt un biet muncitor la piatră care și-a zdrobit sălele căzînd într-o mină.

— Fiule, spuse unul dintre predicatori, sîntem sărmani și noi, avem atît cît ne trebuie să nu murim de foame în această călătorie a noastră.

— Atunci, binecuvîntați-mă! se rugă Thyl, apropiindu-se în brînci de ei, pentru a-i vedea mai bine. Văzu că sînt borțoși și nu prea zdraveni. Și atunci, se ridică, își scoase spada cea scurtă și le strigă:

— Bunii mei părinți, aflați că eu sînt Gueux, răzvrătitul. Trăiască răzvrătiții!

Se năpusti în tufișul în care se afla ascuns Lamme, înainte ca cei trei predicatori să-l lovească cu tesacele lor bine ascuțite și începu să croncăne ca corbul. Două lovituri de archebuză trase de Lamme ucise pe doi dintre predicatori. Al treilea, cel mai voinic dintre ei, rămase în picioare. Ulenspiegel se năpusti asupra lui, dar papistașul se apără ca un leu. Îl răni pe Thyl și poate că l-ar fi răpus, dacă Lamme nu și-ar fi încărcat din nou archebuza și n-ar fi tras cu dibăcie, nimerindu-l în plin.

Ulenspiegel era și el plin de sînge. Își reveni însă repede, își obloji rănile și încălecă pe măgărușul pornită repejor mai departe. Ca să nu-i bănuiască nimeni de moartea popilor, cînd ajunseră lîngă Huy, se prefăcură că se iau la ceartă și se năpustiră unul asupra altuia cu săbiile. Cînd se apropiară oamenii, singele care curgea pe fața lui Thyl părea că se datorește rănii primite în cearta cu Lamme.

A doua zi porniră din nou la drum. Trecură prin Gand și într-un revărsat de zi ajunseră la Lakeren. Trecînd prin fața unei fierării, Ulenspiegel șuieră ca o ciocîrlie, pasărea libertății, și în ușa atelierului apăru un cap ciufulit, care imită glasul războinic al cocoșului.

Ulenspiegel îi spuse lui Lamme:

— Așa e Wasteele, care ziua făurește scule și unelte iar noaptea ascute arme pentru oștașii libertății.

— Duceți-vă măgarii în pășunea din dosul casei, iar voi intrați înăuntru, îi îmbie Wasteele pe cei doi călători. După ce intrară, fierarul îi întreabă ce vești au pentru el de la Tăcutul.

— Trebuie să-i trimiți arme și toți banii pe care i-ai strîns pentru el, îi spuse Thyl.

— Am arme și nouă mii de fiorini. Am să-i trimit. Dar, spuneți-mi, pe drum n-ați auzit de trei predicatori jefuiți și omoriți de niște necunoscuți?

— Dacă am auzit? Păi noi i-am omorît, răspunse Ulenspiegel. Și banii lor sînt la noi. O să ne oprim cît ne trebuie pentru călătoria noastră, iar restul o să-i dăm pîntului.

Wasteele îi informă apoi că ducele a trimis potere puternice ca să fie descoperiți și prinși ucigașii popilor și că ar fi bine să-și ia măsuri de prevedere. Îi sfătui să-și vîndă măgarii și să se apuce de vreo meserie oarecare, ca niște localnici get-beget. Ulenspiegel spuse că el știe să facă colivii și curse de păsări, iar Lamme că se apucă să vîndă aogoși în ulei. Ceea ce și făcură în zilele următoare.

(va urma)

SFATURI MODĂ COSMETICĂ GOSPODĂRIE

PĂRINȚI ȘI COPII

Colegii dintr-a întîia

De la o vreme încoace, prin intermediul școlarului meu de o șchioapă, aflu cam ce e nou în fiecare zi, în clasa I-a D. de la o școală din Capitală. Tot urmărind relatările „grăbite" dintre lecția de citire și cea de aritmetică, a început să mi se cristalizeze în minte un întreg univers școlar, cu preocupări (de ce n-aș recunoaște-o) care au început pur și simplu să mă pasioneze.

Ba mai mult decît atît, aș putea să spun cu precizie, în ce bancă stă Saşa, dacă și-a mai mînjit caietul de desen Dorina și în sfîrșit dacă Ștefăniță a mai întîrziat dimineața de la școală sau nu.

— Ce mai e nou Horia la școală? Parcă astăzi ai întîrziat în drum spre casă? Nu-i așa?

— Cam așa — îmi răspunde cu un aer preocupat proaspătul școlar.

— De ce anume?

— Am un „secret".

Ei, dacă-i secret, să tăcem „chitic" și să respectăm zimbetul confidențial al interlocutorului nostru. Numai că viermele primar al elocinței își croiește drum și pînă la urmă depozitarul „secretului" a început, chiar el să mă iscodească:

— Nu te interesează despre ce „secret" e vorba?

— Să-ți spun drept m-ar interesa, dar dacă e secret, n-am ce face.

Și pentru ca lucrurile să se limpezească mai repede, îmi face prima confidență.

— Hai totuși să-ți spun ca să nu mai fii curios.

— Sînt numai ochi și urechi.

— Știi, la noi în clasă mai sînt cîțiva elevi care nu știu bine alfabetul. Iar cum mai avem doar cîteva litere și îl terminăm, înseamnă că ceilalți rămîn la coadă. Atunci ne-am vorbit cu tovarășa învățătoare să-i ajutăm pe cei rămași în urmă.

— Și cum faceți?

— Învățăm împreună. Așa am făcut astăzi. După ce s-a terminat ora eu am rămas cu Sandu și am făcut litera f.

Sub degetul proaspăt mînjit de cerneală, ghicesc stăruința vajnicului meditator. Apoi îmi spune în continuare:

— Știi ce? E mai bine cînd învățăm împreună, cînd ne ajutăm laolaltă. Și în recreație facem tot așa. Ieri pe Cornelia a tras-o de coadă un elev din clasa III-a și toată clasa noastră am apărat-o.

— Sper că nu v-ați luat la bătaie?

— Nu.. Dar pentru că eram... mai mulți.

Și în timp ce cu mult lux de amănunte (ah, și dacă ați ști, cîte) îmi povestește mai departe, mă gîndesc la grăuntele acesta prețios al prieteniei și al ajutorului reciproc ce încolțește în sufletul micuților școlari. „Îi ajutăm pe cei mai slabi la alfabet"... „am făcut litera f împreună"... „în recreație stăm toți laolaltă" — iată așadar că de la această vîrstă fragedă copiii simt, umăr la umăr, căldura colegialității, faptul că ajutîndu-se împreună vor învăța mai bine. Este — poate mărunta la prima vedere — o trăsătură a eticii noastre, a societății noastre în care omul simte ajutorul tovărășesc al celui de lîngă el.

În viața atît de proaspătă a „colegilor din clasa întîia" apare firesc și de la sine înțeles răsadul acesta neasemuit de prețios al relațiilor noi de viață. Și parcă completîndu-mi gîndurile, eroul întîmplării mi-a spus, întrerupîndu-mi meditația:

— Știi ce m-am gîndit? Mama lui Barbu e foarte ocupată astăzi. Ce-ar fi să-l chem să ne facem lecțiile împreună?

— Să-l chemăm. De ce nu!

D. TABACU

CURIERUL NOSTRU

LUCIA—LIANA — București: În ceea ce privește intențiile dv. sîntem de părere să vi le realizați, chiar dacă unii din jurul dv. nu văd cu ochi prea buni aceasta. Se pare că ei mai sînt sclavii unor concepții înapoiate. De fapt, în lipsa lor de educație, în neputința lor de a înțelege sensul vremurilor noi pe care le trăim azi, constă această atitudine oarecum rezervată față de dv. Este nevoie și de ajutorul dv. în schimbarea concepțiilor acestor oameni. Va fi desigur mai greu, dar cu siguranță veți reuși. Atunci, relațiile vor fi de cu totul altă natură.

CAMI — Craiova: Din păcate am mai întîlnit cazuri asemănătoare. De cele vom scrie pe această temă în unul din numerele viitoare ale revistei astfel ca oamenii să-i cunoască mai bine pe cei ce fac astfel, să-i determine să-și schimbe atitudinile necorespunzătoare.

PETRICA — Dorohoi: Sînteți un om exagerat pînă la absurd. Nu vrem să discutăm aici despre concepțiile dv. și despre vremea de cînd ele datează, fiindcă ne-ați cerut un sfat. Dar, ați merita în schimb un aspru rechizitoriu. Cum puteți oare să vă chinuiți pe dv. și pe ființa pe care spuneți că o iubiți, un timp atît de îndelungat, cu astfel de obsesii? Chiar dacă presupunerile dv. ar fi fost întemeiate nu aveați dreptul să vă comportați astfel. Un om cu judecată nu gîndește astfel. Dacă nu renunțați la ideile dv. atunci lăsați-o să-și vadă de treburile ei. Și asta cît mai repede fiindcă și așa și-a frosit în zadar mai bine de doi ani din viață.

MIRELA — Apahida: Cele petrecute în ultimul timp sînt încă prea proaspete în memoria fiecăruia. Deși nu sînt fapte grave, pentru moment ele au darul să producă unele supărări și neînțelegeri. Cu timpul totul se va uita. Nu are rost să mai reluați toată povestea și cauzele ei. Socotiți trecut și încheiat tot ce a fost. Dovediți prin vorbe și fapte o comportare cît mai bună unul față de altul. Ajutați-vă să uitați ceea ce a fost. Ar trebui ca în cercul dv. de prieteni să nu mai apară persoanele care au constituit obiectul neînțelegerilor. Va fi destul de greu o perioadă de timp. Dar cu mult calm și bunăvoință, o veți depăși mai ușor.

A. G. — Breaza: Ați greșit în clipa în care v-ați cerut transferul. Nu trebuie să fiți la cheremul unor păreri stupide Dovediți mai multă personalitate. Numai printr-o atitudine fermă în discuții și relații puteți pune capăt acestei situații.

Discuții

Unde a greșit Viorica?

Păreri ale cititorilor

GH. CĂLIN: „Vinovați de această situație vă faceți amîndoi, întrucît oamenii cu simț moral nu ar fi acceptat niciodată să lase în voia lor sentimente a căror evoluție să ajungă pînă acolo încît să spună: ce să fac? cum întreabă Viorica acum.

Viorica a greșit prima dată atunci cînd a dat frîu liber sentimentelor ei fără să se gîndească nici o clipă la soția prietenului ei, la starea ei fizică, mai ales că mergea în casa lor pentru a o ajuta știind-o bolnăvicioasă.

Viorica și-a înșelat prietena prin însuși faptul că a nutrit sentimente față de soțul ei pe care îl știa căsătorit și părintele unui copil. Este acest lucru demn de o mamă cu doi copii? Nu! Este compatibilă comportarea ei în cazul de față cu morala noastră? Nu! Astăzi, putreziciunea trecutului nu mai are ce căuta în societatea noastră și poate din cauza aceasta o judec prea aspru pe Viorica.

În egală măsură cu Viorica se face vinovat și prietenul soțului ei, care s-a comportat la fel de las, intenționînd s-o întîlnească pe Viorica în altă localitate.

Prietenul soțului ei a acceptat inițial să împartă viața cu o femeie care ulterior s-a îmbolnăvit. De ce nu-i mai place acum soția lui? Față de faptul acesta apreciez că el deși este tînăr și pot spune educat altfel decît un om de o vîrstă mai înaintată, are ceva putred în mentalitatea lui despre viață, ceva ce trebuie stîrpit fără întîrziere".

I. ANCA: „În urma destăinuirii făcute de soțul prietenei ei, Viorica nu trebuia să întrerupă vizitele în familia lor. Mai bine era dacă le rărea. Desigur, aceste vizite ar fi fost suportate mai greu de ea mai ales că și ea începuse să-l vadă cu alți ochi. Felul în care a răspuns cînd i-a făcut destăinuirea dovedește că ea și-a dat seama de gravitatea faptelor, că e o fire cu destulă tărie ca să nu cadă pradă unui vis urît. Dacă Viorica a nutrit ceva pentru el, a ținut la el, la prietenia cu soția lui, atunci să fi dovedit o adevărată prietenie și să fi mers în continuare la ei, așa ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. În acest fel ea ar fi fost mai mult stimată de el și și-ar fi dat seama foarte bine de purtarea lui și s-ar fi gîndit că nu e bine să distrugi două familii care pînă aci au trăit în mod normal așa cum afirmă. Viorica trebuie să-și pună unele întrebări cu privire la soțul ei. Nu e soț bun? Tată? Și altele. Atunci mintea ei ar fi judecat bine și nu s-ar mai fi gîndit la sentimentele ei decît ca la ceva urît, care a vrut să distrugă două familii care pînă atunci au trăit și s-au înțeles bine".

E bine să știți

● În comerț se găsesc preparate eficace pentru stîrpirea gîndacilor, ca Toxicid, Furnicid etc. În caz însă că socotiți că asemenea produse nu v-au dat satisfacție, încercați următorul procedeu: presărați în locurile de acces (margini de ferestre, tocuri de uși, coșuri etc.) un amestec compus din 10 părți borax, 5 părți boia de ardei și 3 părți făină de grîu. Substanțele respective trebuie să fie bine uscate și pisate praf fin. **(B. SURDU — Brașov)**

● Pentru îndepărtarea petelor de untdelemn și untură de pe o rochie de mătase naturală, veți încerca să folosiți un amestec compus din 75 părți alcool, 20 părți săpun fulgi, 2 părți terebentină și un gălbenuș de ou (se calculează astfel: 75 gr alcool, 20 gr săpun, 2 gr terebentină). Dacă nu ajunge, se dublează sau triplează cantitățile. Amestecul se agită bine înainte de folosire. **(M. MUREȘANU — Craiova)**

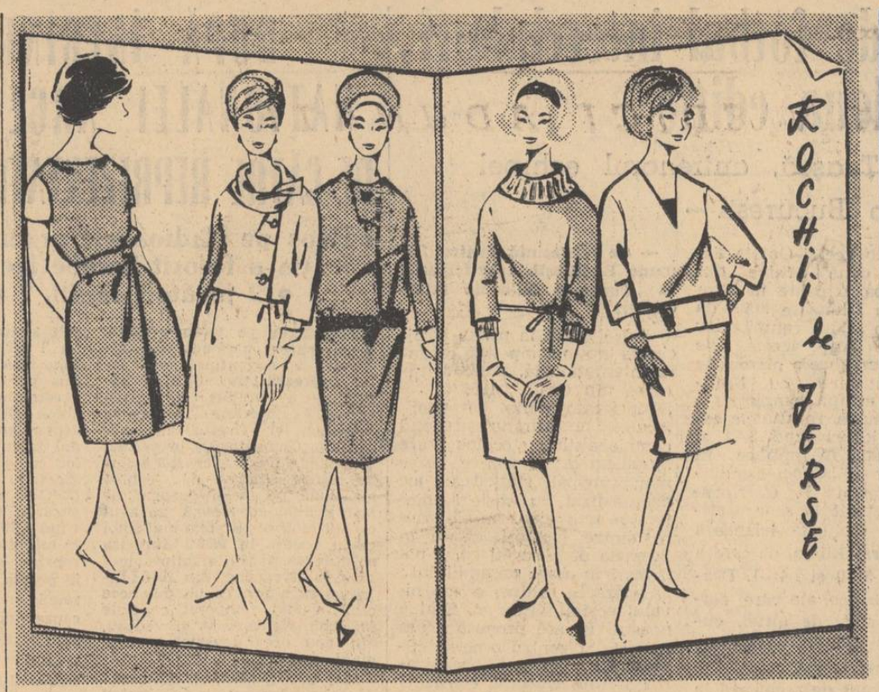

Deși apar mereu sortimente variate de țesături, jerseul „nu intenționează" deloc să iasă din modă, ci dimpotrivă, rămîne favorit Lucrul acesta se datorește multiplelor sale calități: este foarte suplu — totuși consistent, — călduros, puțin șifonabil și se pretează tot atît de bine la tăieturi elegante cu drapeuri cît și la modele simple, sport; genul acesta îl recomandăm pentru tineret.

Pentru ocaziile pretențioase veți fi bine îmbrăcată cu un jerse negru sau gri antracit lucrat ca un taior clasic, necambrat cu bordaj de satin la culoare și un clips pe rever.

Pentru restul zilei preferați culorile pastel.

În modelele de mai sus vă prezentăm:

1 — Model tineresc și elegant: un drapaj asimetric pornit din talie — mai precis dintr-o butonieră care despică cordonul — și două mișcări lejere la decolteu.

2 — Două piese simple: jacheta se închele lateral cu un guler eșarfă — înodat lejer (se croiește din bie), fusta ușor fronsată. Jerseu culoarea alunei.

3 — Pe nuanțe de gri închis, două piese cu jacheta mai lungă, ușor bluzantă, prinsă pe un cordon încrețit; ținută elegantă pentru după amiază.

4 și 5: Două modele cu linie sport: primul, cu o croială dreaptă, are guler răsfrînt și manșetele interioare lucrate elastic, dintr-o nuanță mai deschisă. Ultimul model are bluza dreaptă, susținută cu un cordon imediat deasupra buzunarelor; decolteul adînc în formă de V.

Desene de B. VARLAM

GHIDUL GOSPODINEI

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Supă de griș; perișoare de carne cu smîntînă; compot de prune.
— Tăiței au gratin; gulii umplute cu carne; gogoși.
— Morcovi sote cu crochete; pilaf cu carne; fructe.
— Budincă de spanac; șnițel cu cartofi prăjiți — murături; kek.
— Ciorbă de cartofi; risoto de rinichi; clătite cu gem.
— Conopidă cu maioneză; dovlecei cu carne; compot de vișine.
— Ciorbă de potroace; rață pe varză călită; pure de castane cu frișcă.

TĂIȚEII

În comerț se găsesc nenumărate preparate din făină însă dacă aveți timp și vreți să faceți tăiței, vă recomandăm două rețete:

Amestecați 250 g. făină cu o jumătate pahar de apă călduță, 2 ouă întregi, 5 g. sare. Frămîntați bine coca după care o întindeți cu vergeaua în 2—3 foi, cît se poate de subțiri. În timpul cînd întindem coca avem grijă să presărăm mereu făină pe planșetă pentru ca ea să nu se lipească. Astfel întinsă o punem pe o cîrpă curată și o lăsăm să se odihnească aproximativ 3 ore. După aceea rulăm fiecare foaie în parte, în lățime de cel mult 8 cm. și cu un cuțit bine ascuțit tăiem tăițeii cît mai subțiri.

A doua rețetă este următoarea: Punem 500 g. făină pe planșetă și în mijlocul ei facem o mică gropiță. În ea spargem un ou întreg și punem alte 4 gălbenușuri, 10 g. sare și puțină apă, atît cît este nevoie pentru a forma un aluat compact și bine lucrat. După aceea punem coca într-o cîrpă curată și o lăsăm să se odihnească un ceas. Împărțim coca în trei părți egale pe care le întindem în foi foarte subțiri. Peste ele presărăm puțină făină. Le lăsăm astfel să mai stea cîteva minute după care le rulăm și tăiem tăițeii în forma și grosimea dorită.

FIERBEREA TĂIȚEILOR

Punem tăițeii să fiarbă numai în apă clocotită în care am adăugat sare. Lăsăm să dea în clocot 5—7 minute după care îi scurgem bine de apă și îi pregătim după cum dorim. Tăițeii de casă nu mai trebuie limpeziți cu apă rece, cei din comerț da.

TĂIȚEI AU GRATIN

Adăugăm la tăițeii bine scurși de apă 100 g brînză rasă și 50 g. unt. Îi punem într-un vas, rezistent la foc. Pe deasupra presărăm puțină brînză și cîteva bucățele de unt. Lăsăm să stea tăițeii la cuptor pînă se rumenesc deasupra.

TĂIȚEI MILANESE

Se fac întocmai ca cei au gratin, la care mai punem următoarele: 50 g. șuncă tăiată subțire, cîteva felii de limbă afumată tăiată mărunt și 100 g. ciuperci, care au fost în prealabil fierte în apă cu sare. Se lasă la cuptor cîteva minute.

SFATURI COSMETICE

Îngrijirea dinților trebuie să constituie una din principalele preocupări în toaleta noastră zilnică, deoarece orice neglijență în acest domeniu poate avea urmări neplăcute pentru organism. Dacă dinții se strică și se infectează suferă întregul organism, în afară de faptul că dinții stricați nu pot fi folosiți pentru mestecatul alimentelor, ceea ce poate duce la îmbolnăvirea stomacului care în aceste condiții depune un efort sporit.

Din păcate însă fie de frica unui tratament dureros, fie din simplă neglijență nu consultăm dentistul decît atunci cînd dintele începe să ne „doară", deci cînd caria a atins nervul. Dacă am fi depistat-o din timp, tratamentul nu necesita decît un timp relativ scurt, pe cînd neglijența face ca durerea să sporească iar tratamentul necesar să dureze un timp îndelungat.

Este recomandabil ca odată la 6 luni să consultăm medicul dentist care ne va face controlul respectiv. Peria de dinți trebuie să fie destul de tare astfel ca să ajute la tonificarea gingiilor. Abuzul de lichide fierbinți sau de băuturi reci cauzează adeseori formarea cariilor dentare. Folosirea periei se va face astfel încît fricționarea să se facă prin mișcări de sus în jos și de jos în sus pentru a curăța perfect gingiile. Un neajuns este și formarea pietrei de pe dinți. În cele mai multe cazuri însă printr-o curățire riguroasă se poate evita formarea acesteia. Folosirea regulată a periuței de dinți muiată în apă simplă caldă sau într-o apă de gură adeseori este suficientă pentru a preveni formarea pietrei de pe dinți.

Gura se va spăla dimineața și seara în special, și chiar după fiecare masă pentru a nu rămîne resturi de mîncare.

Mirosul din gură constituie un mare neajuns atît pentru persoana respectivă cît și pentru cei din jur. Dacă acest miros provine de la o carie simplă, tratamentul ei îl poate înlătura. Dacă mirosul se datorește însă unor boli de stomac sau altor cauze, atunci vom consulta medicul de specialitate pentru a ne indica un tratament general.

Protezele dentare vor fi menținute de asemenea într-o stare de perfectă curățenie, ele vor fi spălate regulat folosind în acest scop fie prafuri sau paste de dinți obișnuite, fie preparate speciale de carbonat de sodiu, clorură de sodiu și perborat de sodiu în părți egale.

Apele de gură pot fi folosite pentru clătirea gurii, ele fiind soluții alcoolice care conțin substanțe aromatizate, cîteva picături puse într-un pahar cu apă fiind suficiente pentru schimbarea gustului din gură.

Anca BOGDAN

MATERIALE PENTRU DEMIURI

Lodenul este un articol vechi, cunoscut. Ceea ce este însă nou, este gama foarte mare de culori vii, atrăgătoare, în care a fost prezentat loden-ul în acest sezon și care fac din el un articol bun pentru demiuri. Să adăugăm că lodenul este un produs care permite folosirea unor amestecuri raționale de fînuri, ceea ce este pe linia valorificării bazei de materii prime indigene. Scămoșarea caracteristică acestei țesături nu este de genul velurului clasic, adică partea superioară a firelor tăiată, ci este realizată printr-o scămoșare a țesăturii. Deși rezistente în general la ploaie, trebuie să avem grijă ca demiurile din loden să fie lăsate la svîntat și periate, după uscare, în răspăr. Călcarea, la nevoie, se va face numai prin aburire, ca să nu stricăm efectul de scămoșare. Pentru aceasta, după ce porțiunea respectivă a fost curățată cu un solvent și lăsat să se evapore bine mirosul, se ține deasupra unui fier de călcat bine încins, peste care am pus o cîrpă umezită și pe măsură ce aburii intră în țesătură, se perie în răspăr.

Paltonașe tricotate pentru copii

Un omuleț de zăpadă e una din cele mai frumoase imagini ale iernii. Probabil că de aici s-au inspirat creatorii paltonașelor din imitațiile de blană, pentru copii. În fapt e vorba de un tricot de lînă, a cărui parte exterioară este o imitație fidelă a blănii albe de miel. Tricotajul interior exlude necesitatea căptușelii, el realizează aceiași căldură ca și cum am îmbrăca copilul cu un compleu de tricotaj. Dacă la paltonaș vom adăuga un manșon, o căciuliță, un pantalon de jerseu și șosoni, toate albe, imaginea omulețului de zăpadă va fi completă.

Doina POPA

Ordinea în dulapuri...

...o puteți asigura confecționînd singure, dintr-un material imprimat sau din material plastic, cumpărat cu metrul, aceste pungi în care se pot pune lucrurile mărunte de care totdeauna aveți nevoie.

Desenul nr. 1: pungă pentru ciorapi, cordoane, fulare, se montează pe un umeraș de lemn. Pentru croială, observații schema de mai jos. Fișia îngustă, înaltă de 2,5 cm. și lungă de 40 cm., va fi fundulița aplicată sus, drept podoabă. Dreptunghiul din spate, cu partea de sus rotunjită, ca să îmbrace forma umerașului, este de 40 de cm. pe 55 cm. Cel din față, de aceeași dimensiune, are la mijloc, sus, o deschizătură rotundă. Vă propunem să confecționați această pungă dintr-un material alb cu bobițe roșii și s-o căptușiți cu altă culoare.

Desenul nr. 2: pungă în formă de plic, are în interior patru buzunare. Se croiește un dreptunghiu dublu de 60 cm. înălțime×40 cm. Celе patru mici bentițe la distanțe egale servesc ca să prindeți punga de umerașul de lemn.

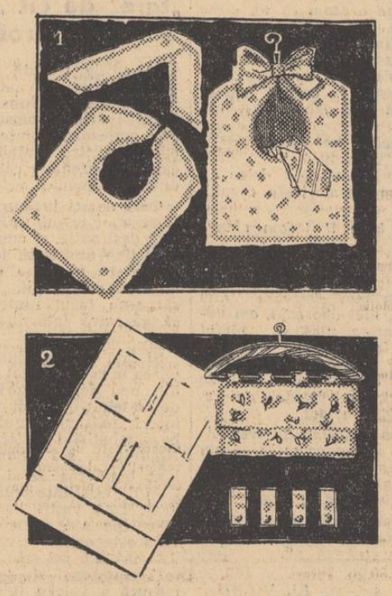

IARNA LA MUNTE

Cu cîtă nerăbdare așteptăm excursiile de sfîrșit de săptămînă la munte, cu cîtă plăcere ne gîndim la vacanța ce ne-am rezervat-o pentru acest sezon! Trebuie să fim însă foarte atente în alcătuirea rucsac-ului, să nu luăm lucruri de prisos, dar nici să uităm cele necesare.

Pantalonul este nelipsit la munte, el poate fi făcut din stofă uni sau cu desen, mai îngust spre tiv și fără manșetă.

Dăm cîteva modele pentru jachete sau bluze de vînt, ce se pot executa din baloneide, țesătură din relon sau stofă.

1) Bluză de vînt cu glugă încrustată, terminată la tiv cu elastic.

2) Jachetă sport din baloneide, prinsă la tiv pe cordon. La gît, umăr și clapele buzunarelor garnitură de tighele. Din același material o glugă detașabilă.

3) Bluză de vînt cu gulerul degajat, lăsînd să se vadă gîtul puloverului de dedesubt. Pentru munte putem folosi culori vii, care contrastează plăcut cu albul imaculat al zăpezii. Deci, la pantalonul din stofă neagră, vom avea bluza de vînt din relon olive, scampolo-ul din lînă orange, iar mănușile și căciulița din lînă citron.

4) Jachetă dreaptă din stofă gri, cu desen, închisă la două rînduri de nasturi. Buzunare tăiate lateral. Glugа dintr-un tricot de lînă corai iar pantalonul din stofă bleumarin, formează un ansamblu de schi în culori frumos armonizate.

5) Bluză de vînt din relon sau balon havan completată cu tricot galben. Dunga despărțitoare din balon verde.

Desene de Raia SOLOMONICA

MAGAZIN medical

Ape minerale, nămol și acid carbonic în injecții

Folosindu-se experiența cunoscuților balneologi sovietici A. A. Lozinschi, prof. G. N. Sorohtin, N. O. Nehoroșev și alții, în unele sanatorii balneoclimaterice din țara noastră, ca Olănești, Călimănești și Herculane s-a introdus, în mod curent în ultimii ani, un nou tratament usociat — injecțiile cu ape minerale.

Apele minerale sub formă injectabilă se pot administra în stațiuni, în oricare anotimp al anului. Pentru efectuarea tratamentului se recoltează zilnic, direct de la sursă, în flacoane sterile, apa minerală proaspătă a izvorului indicat.

Injecțiile cu ape minerale completează cura internă din stațiuni și dau rezultate satisfăcătoare în diferite stări alergice, urticarie și prurit, eczeme cronice, acnee, intoxicații profesionale etc. Tratamentul este complet neașteptos și este foarte bine suportat.

Nămolul este de asemenea utilizat, pe lîngă formele sale obișnuite de aplicare și sub formă de injecții. În prezent, la Institutul de balneologie și fizioterapie din București și în unele unități din țară pendulte de această instituție se obțin rezultate apreciabile prin injectarea unui extras apos de nămol din Techirghiol. După un tratament care constă în 15—20 de injecții intramusculare sau subcutanate, aplicate de preferință în regiunile dureroase, se realizează calmarea durerilor și recăpătarea mișcărilor normale în diverse forme de artrită și periartrită, lumbago, sciatică spondiloză, mialgii etc.

Injecțiile cu nămol sînt foarte bine tolerate de bolnavi. Pentru mărirea eficacității, tratamentul se asociază cu fricțiuni dintr-o pomadă care conține de asemenea extract de nămol.

Aplicarea factorilor naturali din stațiuni sub formă injectabilă s-a extins însă și mai mult.

Astfel, în cunoscuta noastră stațiune balneoclimatică, Covasna, se obțin bune rezultate în unele tulburări ale circulației sanguine periferice ca endarterita obliterantă și altele prin injecții subcutanate cu bioxid de carbon pur emanat din mofete.

Injecțiile cu acest gaz, asociate tratamentului obișnuit prin băi de acid carbonic sau mofete, contribuie la realizarea unei și mai accentuate vasodilatații periferice, ușurînd mult suferințele bolnavilor.

Dr. I. LEGIC

Interesant și util de știut

● Băile de sulf, de acid carbonic, de nămol, de soare și multe altele, sînt destul de cunoscute. Despre băile de cearceaf credem însă că ați auzit mai puțin, deși aceste proceduri hidroizioterapice dau rezultate foarte bune în tratamentul diverselor forme de pareze și paralizii, atrofii musculare, precum și la cei suferinzi de nevroză astenică.

Pentru efectuarea băilor de cearceaf, bolnavul stă în picioare învelit doar cu un cearceaf pe tot corpul și de la o distanță de doi metri se azvîrle asupra sa 2—3 găleți cu apă, la temperatura de 18—20 grade. La sfîrșit se face un masaj general de 3—4 minute.

● Izvoarele de apă minerală de la Căciulata, atît de apreciate în tratamentul bolilor de rinichi și ficat, au fost descoperite în 1848, dar, propriu zis, nu de oameni, ci de vitele căluțarilor de la mînăstirea Cozia.

În special vacile suferinde de boli ale tubului digestiv se simțeau atrase către aceste izvoare, din care se adăpau cu nesaț și... se însănătoșeau.

● Cercetătorul sovietic Gavriliuk a obținut recent rezultate satisfăcătoare în tratamentul furunculozei prin aplicarea ionizărilor cu soluție de dionină 2 la sută. După 3—4 ședințe, în furunculozele obișnuite și după 6—8 ședințe în furunculozele antracoide, inflamațiile se resorb, în majoritatea cazurilor, datorită favorizării activității de distrugere a microbilor. Durerea dispare chiar de la începutul aplicării acestui tratament.

● Apele radioactive ca cele de la Herculane, Victoria, Singiorgiu, Stoiceni și alte stațiuni balneoclimaterice își datoresc efectele curative nu numai sărurilor minerale ce le conțin ci și prezenței unui gaz foarte ușor — radon — care exercită o acțiune calmantă asupra sistemului nervos și antispasmodică asupra musculaturii organelor interne.

● Chiar și în timpul iernii sanatoriul balneoclimateric de la Mamaia oferă vizitatorilor posibilitatea de a face băi de mare. Aceasta se datorește existenței în complexul sanatorial a unei piscine moderne, acoperită și bine încălzită, care este alimentată direct cu apă din mare.

● La munte se poate face „plajă" cu rezultate bune și în timpul iernii, datorită puricății atmosferei care lasă să ajungă pe sol o cantitate mare de raze chimice — ultraviolete— și raze calorice — infraroșii. Zăpada contribuie la intensificarea acestor raze, pe care le reflectă tot așa ca și nisipul plajelor de pe litoral în timpul sezonului cald. De aceea la munte, în timpul iernii, în zilele bine însorite și fără vînt, corpul gol poate fi expus la soare fără să simtă frigul.

● Expunerile la soare prin geamurile obișnuite ale ferestrelor nu dau rezultate dacă intenționăm să facem helioterapie în timpul sezonului rece în astfel de condiții, deoarece razele ultraviolete nu pătrund prin acest material.

Pentru înlăturarea acestui inconvenient și spre a oferi posibilități de efectuare a curei helioterapice în tot timpul anului, în Uniunea Sovietică, pe malurile Mării Nordice, se folosesc în timpul iernii boxe speciale de acetil celuloid care permit razelor ultraviolete și infraroșii să pătrundă prin ele.

● Parafina poate înlocui în unele cazuri nămolul. Așa se explică de ce în tratamentul unor forme de artrită și periartrită, acolo unde nu există surse de nămol, se practică aplicarea parafinei la temperatura de circa 50 grade pe regiunile articulațiilor bolnave.

Aplicațiile de parafină fierbinte produc dezinflamarea articulațiilor și se utilizează în mod curent în majoritatea secțiilor de balneo-fizioterapie, în unele policlinici precum și în sanatoriile balneo-climatérice din țară.

În lipsa parafinei, pentru înlocuirea nămolului, se obțin rezultate asemănătoare și prin aplicații locale fierbinți de argilă umedă.

Medicul vă sfătuiește

ILEANA — Ploiești: Scrisoarea dv. nu e prea clară. Dacă lucrurile la care vă referiți s-au petrecut cu 4 ani în urmă, atunci ele nu pot fi o consecință directă a acuzelor de azi. Accidentul nu poate avea nici o urmare și nici nu poate constitui o piedică pentru o viață normală. Totuși va trebui să vă prezentați la medicul specialist pentru a fi examinată. Aceasta va pune capăt și tuturor problemelor. Secreția poate fi și normală.

I. AULER — București: Operații de tipul acelore de care vă interesați nu se fac.

RUSU EVA: Despre problema creșterii am mai vorbit în repetate rînduri în coloanele „Magazinului medical". E o problemă mai complexă, care privește atît activitatea glandelor endocrine, despre care ne vorbiți, cît și calcificarea cartilagiilor de creștere. În general, la vîrsta de 21—23 ani creșterea încetează. Vă promitem că în legătură cu această problemă vom reveni într-unul din numerele viitoare ale revistei.

LENUȚA: Nu știm de ce, dar ni s-a părut că exagerați în scrisoarea dv. Sînteți mai mult speriată că vă veți îngrășa decît v-ați îngrășat într-adevăr. Dar fiind și acel început de ulcer, care vă face să „mîncați des", credem că nu vă rămîne decît un consult la medicul endocrinolog.

RENTEA VIRGIL — Timișoara: Din cele relatate reiese că sînteți perfect sănătos și că reușind să introduceți ordine în viața dv. veți reuși să treceți peste dificultățile actuale. Nimic nu vă împiedică să vă căsătoriți. Odată căsătorit, obișnuit cu noua viață ordonată, vă veți convinge de netemeinicia temerilor de acum.

MIHAI IONESCU: Sfătuiți pe prietenul dv. să meargă la un medic psihiatru. După relatările din scrisoare, ni se pare totuși, că e vorba numai de o problemă de călire a voinței și a întregului organism.

NENCIU VASILE: Fără îndoială că trebuie să vă prezentați unui medic dermatoneurolog și apoi la un endocrinolog, la policlinica teritorială de care aparțineți.

DEA LEAMIT — Loco: Progresul științei în toate domeniile este nelimitat, iar lucrurile pe care nu le cunoaștem încă, le vom cunoaște mîine. Deoarece ați ridicat teoretic problema, vă putem confirma faptul că și acest domeniu este studiat și se vor vedea roadele.

ANI — București: Dacă cearcănele nu sînt cauzate de oboseală, în care caz afară de odihnă nu este nimic altceva necesar, atunci fenomenul de care ne vorbiți nu se tratează.

În ceea ce privește a doua întrebare, nu gimnastică trebuie făcut, ci masaj blînd, zilnic, cu o pomadă cu foliculină, dacă medicul dermatolog consideră necesar acest lucru.

BERINDEI A. — București: Aveți perfectă dreptate, nu trebuie exagerat. De examinat trebuie să vă examineze un neurolog în primul rînd, apoi un endocrinolog.

AMIGO: Într-adevăr, medicul psihiatru vă ve putea fi de folos în problema care vă interesează.

C.I.S — București: Vă puteți căsători fără nici o grijă. Nu este vorba de nici o boală în cazul dv. Este inutil să vă preocupe problema.

ANCA: În cazul dv. este absolut necesar un consult la un medic specialist ginecolog, care să constate dacă nu cumva e vorba de o ruptură veche de perineu în timpul uneia din nașteri. Ruptura de perineu se însoțește de obicei de tulburările pe care le aveți.

P. S. — pensionar Reșița: Tratamentul pe care l-ați urmat pentru boala de care suferiți e foarte bun. Întregul tratament trebuie urmat sub directă supraveghere a unui medic specialist chirurg.

A.V. — Ploiești: Pentru a obține un rezultat bun e necesar un consult în paralel la un medic specialist neuropsihiatru și la un logoped.

MAGDA MONA — LISA: Dacă lucrurile stau așa cum ne relatați puteți să rezolvați cu preparate anticonceptionale. „Preventin" spre exemplu. În ceea ce privește cea de-a doua problemă, puteți ține un regim alimentar din care să excludeți grăsimile, dulciurile, pastele făinoase. Consumați lichide în cantitate mică și preparați mîncărurile fără sare.

Gimnastica dimineața și plimbarea după amiaza vă pot folosi. Medicul endocrinolog va putea stabili dacă este sau nu necesară asocierea unui tratament medicamentos.

CHIOSE IT. V. — București: Răspunsul la prima dv. scrisoare l-ați fi primit mult mai curînd dacă ne-ați fi indicat adresa. Spațiul din revistă fiind foarte restrîns, e greu să putem insera răspunsurile la toate scrisorile, ele tiind în număr foarte mare. Credem că un consult la Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" vă poate fi cu adevărat de folos.

ING. IONEL T. — Oradea: Frecțiile cu Diana în cazul despre care vă interesați nu au nici o contraindicație. În ceea ce privește antibioticul cel mai potrivit în legătură cu combaterea tuberculozei, ținem să precizăm că astăzi posedăm numeroase medicamente antituberculoase de mare eficacitate. În cadrul rubricii noastre s-au scris despre ele în repetate rînduri. Esențial este însă faptul că folosirea lor trebuie să fie rațională, legată de stadiul bolii, a situației concrete a bolnăvului etc. În consecință, numai medicul care cunoaște bolnavul poate decide ce medicament v-ar fi de folos.

UN BRĂILEAN: Înțelegem pe deplin îngrijorarea dvs. Ne pare rău că nu putem să satisfacem dorința pe care ați exprimat-o în scrisoarea dvs. Socotim că este absolut necesar să vă examineze un dermato-venerolog. Și prima problemă ridicată în scrisoarea dvs. este strîns legată de cea de a doua. Durerile sînt un factor inhibant în acest caz. Nu neglijați, urmările pot fi serioase. Eventual vă deplasați la Galați.

RIS. — Galați: Este adevărat că folosirea compresei ca factor curativ se întîlnește din cele mai vechi timpuri la diferite popoare, articolul publicat în revistă se referea la originea cuvîntului Prișnițe.

JOCURI DISTRACTIVE

CU 34

În acest joc avem cifrele 1—16 așezate într-un cimp pătrat. Tăiați pătratul în patru părți și apoi regrupați părțile într-un alt pătrat astfel ca fiecare linie dreaptă să dea un total de 34.

			10
		13	12	3
4		7	2	11
15	8	1	6
5	14	9	16

LINIA ÎNCEPE LA A

Cele două pentagoane și cercul pot fi desenate dintr-o singură linie de creion. Punctul de plecare se află situat la A. Restul drumului precizați-l dv.

CU CHIBRITURI

Din 11 chibrituri se poate forma cifra 1 (UNUL) din litere. Schimbînd poziția chibriturilor căutați să obțineți o fracție cu aceeași valoare a cifrei 1.

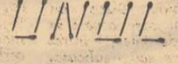

TABLA DE ȘAH

Mai jos vă prezentăm o tablă de șah. Presupunînd că aveți o damă care pornește din pătratul însemnat cu cifra 1, vă rugăm să indicați drumul pe care-l va parcurge dama trecînd prin toate cîmpurile tablei de șah pentru a se întoarce la pătratul însemnat cu cifra 64.

Soluțiile jocurilor apărute în numărul 218

DOUĂZECI

Sînt în total 11 soluții. Mai jos vă prezentăm cîteva din ele :

13+1+1+1+1+1+1+1 = 20
5+5+3+3+1+1+1+1 = 20
9+3+3+1+1+1+1+1 = 20
7+5+3+1+1+1+1+1 = 20

CIFRE

GONGUL

Pentru a obține pe vertical total 1938 trebuie să tăiați următoarele numere : din primul rînd cele două de sus, din al doilea cele două de jos, din al treilea cel de sus și cel de jos, din al patrulea cele două de jos, din al cincilea cel de sus și cel de jos.

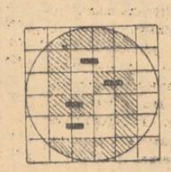

CU 13 PIESE

Iată care sînt mutările care trebuie făcute :

1 3 5 7 9 11 13 2 4 6 8 10 12
1 4 7 10 13 3 6 9 12 2 5 8 11
1 3 9 13 4 8 12 3 7 11 2 6 10
1 5 11 3 8 13 5 10 2 7 12 4 9
1 7 13 6 12 5 11 4 10 3 9 2 8

MATTY ASLAN

DE LA MEDICI ADUNATE...

— Acum să vedem reflexele...
— ...

— Nu, sufletelule, nu... Cum o să mă deranjezi?...

— Ai un noroc grozav : sînt ortoped!...

— De ce nu vrei să pricepi că fumatul e o nenorocire?...

— E formidabil cum am putut uita că am o sedință!...

FRED GHENĂDESCU

— Ah! Iubito, cunoști tu oare ceva mai fascinant, mai divin și mai atrăgător decît luna plină?
— Da, „Luna cadourilor"!

E. ARNO

— Vecinul m-a rugat, în caz că vin mai devreme să las butelia la dv. întrucît el doarme!...

A. PAVEN

Fără cuvinte

Definiții pre-sezoniere...

IARNA

Vine-n haină de cleștar
Deși știi că toată vara
Stă în magazin, sprințara,
La... „Polar".

CĂCIULA

De data asta vorba este nulă
In anotimpul foarte friguros
Oricine-ar vrea să-ți spună
mulțios
Nu poți să fii cu... musca pe
căciulă?

BĂUTURI CALDE

Dacă-n bufete nu găsești
Vin, țuică, ceai... Cumplită
soartă
Pe responsabili să-i vestești
Că iară au făcut-o... fiartă!

GHEAȚA

Gheața este o prefață
Hibernală. Foarte drept
In sfîrșit n-o mai aștept
Nici la... centrul meu de
gheață.

T. DUMITRAN

ȘAH

Turneul internațional al R. P. R.

Bilanțul șahist al anului care se încheie abia urmează a fi întocmit. În orice caz, în ceea ce privește pe jucătorii noștri, la capitolul „succese" vor trebui neapărat consemnate o serie de rezultate bune obținute la vîrfuri ale șahului internațional Victoria lui Gheorghiu la marele maestru Uhlman remiza lui Drimer cu campionul mondial Botvinik, victoria Alexandrei Nicolau la Volpert, iată cîteva din rezultatele deosebit de meritorii la care acum, de la turneul internațional al R.P.R., adăugăm un nou succes de prestigiu victoria lui Mititelu la Stein, participant la viitorul turneu interzonal. O victorie muncită, în care reprezentantul nostru a acționat inspirat, energic, reușind să zădărnicească toate manevrele tactice ale partenerului său.

O VICTORIE DE PRESTIGIU A LUI MITITELU

Mititelu	Stein	Mititelu	Stein
1. d4	Cf6	31. c:b5	a:b5
2. c4	c5	32. Td8	N:b2
3. d5	g6	33. T:d6	c4
4. Cc3	d6	34. Tc6	c3
5. e4	Ng7	35. Cd4	b4
6. Nd3	0—0	36. Tc4	Na3
7. h3	e6	37. d6	b3
8. Ng5	h6	38. C:b3	N:b3
9. Ne8	Te8	39. T:c3	Nd5+
10. Cf3	a6	40. Rg1	N:d6
11. a4	e:d5	41. Td3	Ne6
12. e:d5	Cbd7	42. T:d6	b5
13. 0—0	Cf8	43. Td4	b:c4
14. Dd2	g5	44. h:g	Rg6
15. Dc2	b6	45. Rh2	Rf6
16. Nd2	Ta7	46. Rg3	Re5
17. Ce2	Ch5	47. Td8	f5
18. g4	Df6	48. g:f5	R:f5
19. Rg2	T:e2	49. Rf3	Rf6
20. N:e2	Cf4+	50. Re3	Nf5
21. N:f4	D:f4	51. Td1	Rf7
22. Dd2	Cg6	52. Tg1	Rf6
23. Tae1	Te7	53. Tg3	Nc2
24. D:f4	C:f4+	54. Rd4	Nb1
25. Rh1	T:e2	55. Rd5	Na2+
26. T:e2	C:e2	56 Rd6	Nb1
27. Te1	Nd7	57. Tf3+	Rg7
28. T:e2	N:a4	58. Re5	Nc2
29. Te1	b5	59. Tg3	negrul cedează.
30. Te8+	Rh7		

UN ATAC CONDUS CORECT

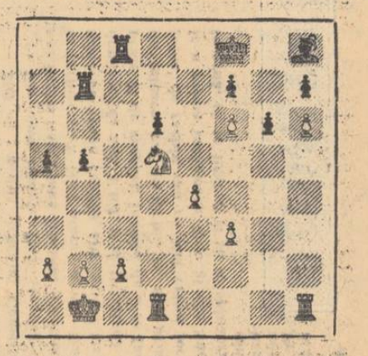

Poziția de mai sus ar putea figura în orice manual de șah, ca o exemplificare a unui avantaj pozițional evident de partea jucătorului cu albele. Atacul dezlănțuit pe flancul drept, poziția lipsită de perspectivă a nebunului din h8 — iată cîteva dezavantaje vizibile. Dar, cum trebuie să joace albul pentru a obține cîștigul? Răspunsul e simplu : așa cum a jucat Radovici și cum puteți urmări în partida de mai jos.

Alb : Radovici	Negru : Radulov
1. e4, c5	23. C:c3, f5
2. Cf3, g6	24. g:f5, Tc8
3. d4, Ng7	25. Cd5, Rf8
4. Cc3, c:d	26. f6, Te8
5. C:d4, d6	27. Tc1, Te6
6. Ne3, Cf6	28. c4, Nf6
7. Nc4, 0—0	29. c:b5, Nd8
8. f3, Cc6	30. a4, Re8
9. Nb3, a6	31. Tc6, Rd7
10. Dd2, Dc7	32. Rc2, Te5
11. 0—0—0, C:d4	33. Td1, Th5
12. N:d4, Ne6	34. Ce3, Ne7
13. g4, b5	35. Cc4, Tc7
14. Rb1, Nc4	36. Cb6+, Rd8
15. N:c4, D:c4	37. Cd5, T:c6+
16. N:f6, e:f	38. b:c6, Nf8
17. Dd3, Tb8	39. Td8, Th2+
18. Cd5, Tb7	40. Rb3, și după cîteva mutări Radulov stringe mîna adversarului său : se recunoaște învins.
19. h4, a5	
20. h5, Dc5	
21. h6, Nh8	
22. Dc3, D:c3	

Partidă de la campionatul U.R.S.S.

TAL — BRONȘTEIN, O PARTIDĂ DE LUPTĂ ÎNCORDATĂ

O întîlnire între doi maeștri ai atacului nu dă aproape niciodată o partidă pasivă, monotonă — cu excepția, firește, a remizelor de „salon". Aceasta au demonstrat-o Tal și Bronstein în întîlnirea dintre ei din campionatul unional. Comentatorul șahist al revistei „Sovietski Sport" aprecia că Bronstein a reușit cu bine să evite „furtuna" pe care Tal o tot căuta, pentru care a sacrificat pion și din cauza căreia a intrat într-o acută criză de timp cu un minut de gîndire pentru 10 mutări. Rezultatul? Partida de mai jos.

Alb : Radovici	Negru : Radulov
1. e4, d5	22. Te3, Dc6
2. e:d, Cf6	23. Nb5, Dd5
3. c4, c6	24. Tde2, Cc4
4. d4, e:d	25. N:c4, T:c4
5. Ce3, g6	26. Db2, Tdc8
6. Db3, Ng7	27. Ne5, N:e5
7. e:d, 0—0	28. T:e5, Dc6
8. Cf3, Cbd7	29. T2e3, b6
9. Ng5, Cb6	30. Da3, T:c8
10. Nc4, Nf5	31. D:a7, T:e3
11. Tad1, Ce4	32. T:e3, Ta8
12. 0—0, C:c3	33. Tc3, De4
13. b:c, Tc8	34. Dc7, T:a2
14. Nb5, h6	35. Tc1, D:d4
15. Nh4, g5	36. Dg3, Rg7
16. Ng3, D:d5	37. h4, D:h4
17. Db4, Ng4	38. Dc3+, Rg6
18. Tfe1, N:f3	39. Dd3+, Rh5
19. g:f, e6	40. De3, Ta4 și
20. Nd3, D:f3	Tal cedează.
21. Td2, Tfd8	

Se încheie o nouă etapă în desfășurarea celui de-al doilea campionat republican de șah prin corespondență. După cum a stabilit subcomisia de specialitate din cadrul Federației române de șah, sferturile de finală ale competiției iau sfîrșit la 15 decembrie. Jucătorii care au partide neterminate sînt invitați să le trimită spre adjudecare pe adresa Federației române de șah, str. Vasile Conta nr. 16, București, pînă la 30 decembrie. Se va indica și poziția de întrerupere cu indicarea variantei de cîștig sau, eventual, de remiză.

POȘTA REDACȚIEI

T. CARAMAN — București. Nu mai este nevoie să vă recomandați întrucît sînteți o veche cunoștință căreia i-am mai publicat la această rubrică unele epigrame. Între timp am constatat cu regret că nu mai continuați a scrie. Salutînd noua dv. scrisoare ne grăbim să publicăm epigrama adresată birocratului :

Mulți culeg în coș recoltă bună,
Din livezi, grădini, ogoare, vii...
Birocratul „roadele"-și adună,
Tot în coș, dar... coșul de hîrtii.

ILARION TICȘA — Vatra Dornei. Ne-ați scris că nu găsiți în comerț anumite discuri și ne întrebați cum să procedați să le aveți. Noi nu cunoaștem ce fel de discuri căutați. Ne închipuim însă că este vorba de discuri de muzică simfonică, care, ce-i drept, în unele orașe din țară lipsesc. Dacă așa stau lucrurile adresați-vă atunci la Centrul de Librării și Difuzarea Cărții de la Suceava, specificînd discurile dorite.

PAUL PETRU — Cluj. Scenariul de film îl puteți trimite Studioului de filme artistice „București". Liviu Ciulei este regizor la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra".

DAN CĂPRUCIU — Galați. Pentru încurajare, publicăm „împunsătura" contra celui cu gură mare :

După felul cum se jură
Parcă tot e numai... gură.

AL. VASVARY. — București. Versurile nu sînt în măsură să explice mai clar despre ce anume tratați. E vorba despre viața de spital? Cine sînt păpușile culcate în paturi?

GEORGE CARANFIL — București. Vă publicăm epigrama care are ca motto, constatarea că prin O.N.T. Carpați, oamenii muncii fac diferite excursii între care și la virful Omul:

Concluzie firească
Ca urmare-a marei stime
Cu care l-am onorat
La noi, OMU-i la-nălțime
La propriu și figurat!

S. HOROVITZ — Iași. Păcat că epigrama adresată cronicarului teatral era acoperită de prea multe epitafe, dînd colaborării dv. un caracter sumbru.

Apreciem ca bună epigrama ce urmează :

Unui anume cronicar teatral.

În aproape orice frază
Pui trei puncte la sfîrșit...
Însă... punctul de vedere
La nici una n-am găsit.

R. P. — Brăila. Amănunte mai multe și mai complete n-am reușit să vă dăm prin revistă decît v-ar da cartea apărută nu de mult despre marea artistă Aristitza Romanescu. Cartea o puteți găsi la orice bibliotecă publică.

D. IACOBESCU — Cîmpulung Muscel. Fiind secretarul cercului literar „Al. Sahia" sînteți în măsură să ne trimiteți și aliceva decît scurta prezentare a pictorului Ion Negulici. Așteptăm deci și de la dv. și de la cei ce activează în cercul literar, articole pe măsura puterilor lor. Și, nu ne îndoim că puterile sînt mari.

TRAIAN D. LUNGU — Rm. Vîlcea. Am spicuit din vorbele cu tîlc ce ni le-ați trimis, cîteva :

„La cabana „Urlătoarea" este... o liniște perfectă".

„Lîngă cabana „3 brazi" coniferele sînt mult mai multe..."

„Ovidiu, venind astăzi pe litoralul Mării Negre nu ar mai scrie „Tristele".

AL. OPRENDEK — Timișoara. „Șaturile" pentru studenții începători — deși scrise cu ironie — nu i-ar ajuta. Am spune că, din contra.

Din viața studențească găsiți ceea ce este mai interesant de spus și așterneți-le pe hîrtie.

VICTOR FERU — Pietroșani. Din mulțimea de epigrame doar una a rezistat „controlului de calitate". Iat-o :

Unele telefoane publice se defectează adesea :

Bucuros iei receptorul
Instalat de Telefoane
Însă cînd să-i vină tonul
Telefonul are toane.

DR. GH. BUCUR — București. Publicăm epigrama dv. privind „înlocuirea lui Allen Dulles.

O seamă de evenimente
Au arătat clar, că Centrala
A fost condusă, certamente
După sistemul Alan-Dala!

Cu această v-am dat răspunsul în legătură cu soarta materialului dv., după cum ne spuneați, îngrijorat, în scrisoare.

SERGIU SELIAN — București. Dacă ați fi scris și articolul în același ton cu scrisoarea, desigur că ar fi fost publicat. Așa, mai că ne venea să publicăm scrisoarea. (Iertați-ne, dar vă ascultăm povața din scrisoare în care ne cereți să fim chiar aspri). Ce-ar fi să încercați să scrieți altfel articolele? „Omul de pe schele" plutește în generalități. Știm că, în calitate de student la Construcții, iubiți această frumoasă profesie. Am dori de la dv. să ne scrieți lucruri mai concrete, despre oamenii care-i vedeți lucrînd pe schele, despre oameni cu identitate bine stabilită. Ce ziceți?

ARCADIE ARBORE — Vatra Dornei. „Parafraza" am reținut-o. Vă dorim multe succese literare... Și nouă multe materiale de la dv.

ALEXANDRA DUMITRU — București. Trimițîndu-ne un desen ne scrieți, parcă stingherită, dacă să ne mai trimiteți altele sau „să vă lăsați de meserie".

Răspunsul nostru : țineți-vă de meserie și trimiteți-ne altele mai bune.

GH. BOZIENIȚA — Checea (Timișoara). Excursiile în străinătate cu motocicleta nu sînt recomandabile din multe puncte de vedere. Iubind turismul, cel mai indicat lucru este să vă înscrieți pentru excursie la O.N.T. „Carpați". Veți avea totul la dispoziție, inclusiv lipsa grijei pentru autovehiculul pe două roate.

N. BARCAN — BUHUȘI. Pînă acum și credem că nici de acum înainte nu a existat și nu va exista o școală medie de artă dramatică. Un actor nu se poate forma mai bine decît atunci cînd are deja un postament cultural obținut prin studii în școala medie. Dacă doriți să vă vedeți fiica actriță, dați-i posibilitatea să urmeze aceste cursuri și dacă are înclinații, sprijiniți-o în vederea admiterii la Institutul de Teatru.

SILVIA BĂNCIULESCU — București. Dorind să scriem ceva despre impresiile Școlarilor, am constatat, mergînd la fața locului, că o parte din relatările dv. nu corespundeau realității. De aceea, n-am mai scris, bineînțeles. Ne referim, nu la trecut, ci la ceea ce este astăzi.

ION CÂRNARU — București. „Marcus Tullius Cicero și... a la Cicero" este un material prea șarjat, cu multe calambururi, fapt pentru care satira pierde din consistență. Propuneți-vă să scrieți mai concentrat iar ironia să fie izvorîtă nu din jocuri de cuvinte.

REBUS-MAGAZIN

ALBASTRU

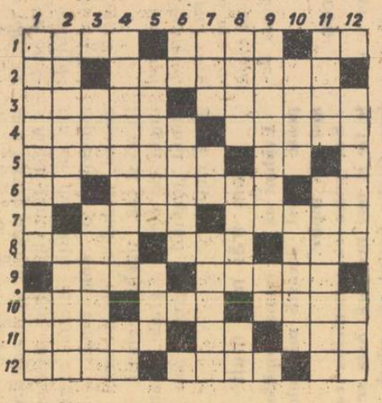

ORIZONTAL : 1) „Un... uscat și lîngă ...o școală /Jur împrejur, țăria goală /. O veșnicie uriașe, neîntrerupt / Albastră-n șes, în zări, sus, dedesubt! (Tudor Arghezi) — Cea neagră e albastră! (pl.). — Două consoane din „albastru"... 2) ...și o vocală dublă — În muzică există una albastră 3) „... 71", cerneală de un albastru intens — Poet rus, autor al poeziei „Seri, ah seri albastre". 4) Riscă să se învinețească de mînie — Cînd e romantică, poate fi albastră... 5) Închis în el, poți deveni albastru... — Teodor Constantin 6) Alifie — Cică ar fi unir cu sînge albastru... — În putere 7) Pumn devenit pahar! — Îl întîlnești în piesa „Ochiul albastru" 8) Pus în circulație — Un adjectiv din albastru — Plasă de prins peșce 9) Acasă — Coroane (od.) 10) Trei din TAROM — Pe hartă sînt reprezentate prin culoarea albastră — A veni 11) „Prin gările cu...-albastre" poezie de Ion Minulescu (sing.) — Pronume — Sistem în fizică 12) Insuflețesc — În poezii sînt totdeauna albastre — „Astfel zise mititica, / Dulce netezindu-mi părul, / Ah... zise adevărul; / Eu am rîs, n-am zis nimica". (M. Eminescu — Floare albastră).

VERTICAL : 1) „Dar iată că începe să-i dea, domoale, / Azurului albastru, rotogoale / De spumă albă, ca de tibișir, / Și-s rînduite...-n șir". (T. Arghezi — „Păsările de fier") — Cît p-aci să fie alfa 2) Cîntă de inimă albastră — Un albastru puternic 3) Scoate petele albastre de cerneală — Flori albastre 4) Piatră albastră ca safirul — Mihai Marina 5) Indicau — Se bisa! 6) Marin Petrescu — „La Vodă... vin răzeșii / Să afle astăzi crezămînt / Șoimaru bea cu megieșii / Izbind căciulile-n pămînt" (G. Topîrceanu — „Cocostîrcul albastru") 7) Așezat numai pe pe jumătate — În albăstreală — Pe drapel, vecină cu albastrul 8) Cum sînt uneori florile albăstriței... (masc.) — Feciori — Măsura din albastru 9) Azurul cu albastrul cerului... — Campionul din temă 10) Nedrept — Folosește căile albastre ale văzduhului 11) Adunarea națională poloneză — „Albastră ca cerneala și cei 7 pitici" de Octav Pancu Iași 12) E bogată în flori albastre — Nume feminin.

N. CORNEA

Schimbări de temperatură

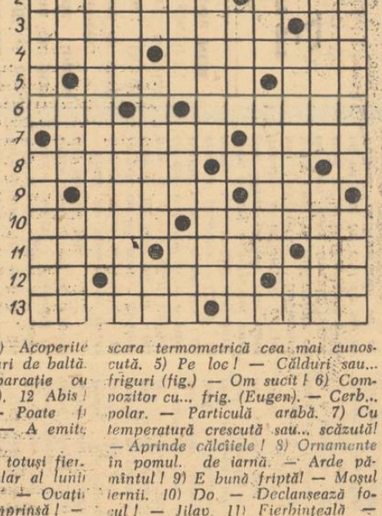

ORIZONTAL : 1) Fruct „înghețat" în zahăr. — Nu s-a fript încă! 2) Pahiderm din țările calde. — Poate degaja uriașe cantități de căldură. 3) Aprinde ira sau pune paie pe foc. — Geo. 4) Lemne... netăiate. — „Briul de foc" al pămîntului. 5) Ulei volatil la temperatura obișnuită. — Livadă (reg.). 6) Înghețat! — Se aprind ușor! 7) A scăpa de călduri. — Localitate cehoslovacă în care... e ger! 8) Movilă albă și... rece. — Ceas. 9) Limbă „înghețată" de multi. — Gheață engleză. 10) Acoperite cu haina iernii. — Friguri de baltă. 11) Popor antic. — Ambarcație cu pînze. — Alifie (mold.). 12 Abis! — Răcoare sub pom — Poate fi polar. 13) Voci egale. — A emite căldură.

VERTICAL : 1) Răcit, totuși fierbinte! — Numele popular al lunii decembrie. 2) Ține cald! — Ovații fierbinți sau dușmănie aprinsă! — Nume masculin. 3) Începe cu... în călzireă! 4) Încălzit la soare. — Fizicianul al cărui nume îl poartă scara termometrică cea mai cunoscută. 5) Pe loc! — Călduri sau... friguri (fig.) — Om sucit! 6) Compozitor cu... frig. (Eugen). — Cerb.. polar. — Particulă arabă. 7) Cu temperatura crescută sau... scăzută! — Aprinde călciiele! 8) Ornamente în pomul de iarnă. — Arde pămîntul! 9) E bună friptă! — Mușul iernii. 10) Do — Declanșează focul! — Jilav. 11) Fierbințeala — Principi în unele țări calde. 12) Înghețare (fig.) — Sunra încălzită!

Anca MIREA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TRAGERE

ORIZONTAL : Metereze — Act — Ademeni — Pair — Silitoare — Ta — Atele — Retrag — IG — AE — Trata — Beat — Noroc — C — A Radical — II — Șa — Logic — PN — Arsi — M — Trans — Moleșită — Cap — Ama — Uși — Nade — Cabestan — Tir.

INVITAȚIE LA NUNTA

ORIZONTAL : Operă — Zamfira — Farago — Tel — ER — Flori — U — Ulm — M — Eas — Lună — Mare — ND — N — Nică — Rin — Beaumarchais — A — Uni — Erica — F — Cintec — Alt — Da — HL — Ares — EOS — M — EE — Erol — Roți — Tară — Cleo — Mil — Inimi — Arghezi — Căsătoria — Sel.

FRUNZE

ORIZONTAL : Esenin — Penată — Mătăcină — Aior — Iris — Tita — Sat — Nuc — L — NR — Temă — ER — Cassian — NR — Sipică — Ovată — C — Eruditi — E — G — Uciei — Se — Fier — Ristic — La — Ea — Pini — Nagara — D — Oni — În — Ramuri — Mitișori — Erin — I — Alei — Uscată

FABRICA „NIKOS BELOIANNIS" TIMIȘOARA
produce
ÎNCĂLȚĂMINTE PENTRU BĂRBAȚI ȘI COPII

de bună calitate
ÎNTR-UN SORTIMENT BOGAT DE MODELE ȘI CULORI

Un cadou plăcut
un disc „Electrecord"
GĂSIȚI LA LIBRĂRIILE:
Nr. 93 — Bd. Republicii 5
Cartea Rusă — Calea Victoriei 42
Nr. 34 — Calea Griviței 134
George Coșbuc — Str. Lipscani 26
Nr. 9 — Bd. 1848 nr. 14

Cooperativa Artă și Precizie
BUCUREȘTI
EXECUTĂ

Reparații de precizie cu piese originale la orice fel de CEASORNICE

Reparații, confecții și transformări de BIJUTERII cu materialul clientului

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

CALEIDOSCOP

MARILE ANIVERSĂRI

Heinrich von Kleist

La propunerea Consiliului Mondial al Păcii se aniversează trecerea unui secol și jumătate de la moartea tragică a unuia dintre marii scriitori germani, Heinrich von Kleist, creator al unor opere îndrăznețe, demascatoare a societății feudale. Se stingea încă de tînăr (nu împlinise nici măcar 35 ani). Ajuns la disperare din cauza persecuțiilor și a vieții grele, el își pune capăt zilelor ducînd cu sine în mormînt multe proiecte de lucrări ce ar fi îmbogățit literatura universală cu noi valori literare.

Deși tînăr, Heinrich von Kleist a izbutit să lase numeroase lucrări, mare parte din ele pătrunse de un ton protestatar la adresa nobilimii prusace din care el însuși descindea, dar pe care o ura tocmai fiindcă îi cunoscuse bine falsitatea, caracterul antiuman.

Kleist a fost un pesimist și aceasta deoarece s-a izbit de o realitate crudă, un adevărat zid opac în calea ideilor revoluționare ce-și făceau loc în lume la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea veac. El nu avea însă o viziune clară a desfășurării evenimentelor, fapt pentru care opera lui cunoaște anumite limite ; ea este adesea influențată de concepțiile mistice, de o viziune idilică a viitorului, neclar conturat în mintea lui. Cu toate aceste limite ideologice, o parte din opera lui Kleist, în special ultimele, reflectă poziția sa înaintată.

Trebuie de menționat o operă care chiar singură de-ar fi fost tot i-ar fi adus consacrarea. Este vorba de povestirea tragică „Michael Kohlhaas", unde este înfierat despotismul nobilimii. Subiectul povestirii i-a fost inspirat scriitorului de un fapt autentic petrecut la Köln an der Spree.

Michael Kohlhaas, un avut negustor de cai, pornit să vîndă o herghelie, a ajuns la un castel, la granița de pămînt saxon al Elbei. Aici, prin diverse șiretlicuri, este deposedat de cai de cavalerii iunkerului Wenzel von Tronka, unul din nobilii cu mare vază. El se adresează justiției, dar cum justiția este oarbă și zeița legată la ochi, ea nu vede dreptatea lui Kohlhaas. Și atunci eroul povestirii se gîndește să-și facă singur dreptate. Lui i se alătură poporul. Lupta ia o amploare crescîndă în ea ce nelinîștește profund pe iunker. Soluția salvatoare pentru el este aceea de a-l ucide pe Kohlhaas, plan ce este de altfel pus în aplicare.

Povestirea „Michael Kohlhaas" reușește să oglindească în mod amplu realitatea, prezentînd lupta ce se desfășoară între cele două forțe sociale angajate într-o indirjită dispută : feudalismul în declin și burghezia în ascensiune.

S-a vorbit aici despre dramatica povestire ce poartă numele eroului al cărui cap a căzut pe eșafod. Alături de ea se află și altele între care trebuie menționată și cunoscuta piesa de teatru „Ulciorul sfărîmat".

Heinrich von Kleist a desfășurat paralel cu activitatea sa de scriitor și pe aceea de publicist, conducînd în 1808 revista „Phöbus" și „Berliner Abendblăter" (1810–1811). Ambele au avut o scurtă existență din cauza greutăților produse de cenzură.

Societatea în care a trăit l-a învins pe Kleist deși acesta o luase în piept cu îndîrjire. A murit strivit. Opera sa, deși contradictorie, n-a putut fi învinsă însă de orînduielile nobilimii. Dovadă că astăzi, după 150 de ani, n-a fost uitată.

Cititorul român a avut în ultimii cinci ani prilejul să aibă la dispoziție două ediții ale povestirii „Michael Kohlhaas" iar în adunări consacrate memoriei scriitorului, să fie relevată proeminenta sa personalitate și opera ce l-a făcut cunoscut peste multe decenii.

C. ȘERBAN

LENTILE CORNEALE

La Clinica II de Oftalmologie a prof. Kurz din Praga, se experimentează la zeci de bolnavi lentilele corneale de contact, fabricate dintr-o substanță hidrocoloidală. Lentilele din acest material nou, inventat de academicianul O. Wichterle și de dr. Lim, sînt foarte elastice, permit penetrarea lacrimilor, nu irită ochiul, iar greutatea lor este de aproximativ 0,025 g.

A ZECEA MUZĂ

E 2 noaptea. Ora la care poetul are rendez-vous cu Muza. Locul întîlnirii : o foaie de hîrtie. Deasupra hîrtiei se apleacă poetul. Deasupra poetului, se apleacă Muza. Rezultatul colaborării lor îl judecă publicul cititor. În mod echitabil : cînd opera e bună, meritul e al poetului, cînd opera e slabă, vina e a Muzei.

E 2 noaptea. Neagu are sub cotul drept o foaie de hîrtie și peste umărul stîng o Muză diafană. Dar Neagu nu e poet. Mîine are loc ședința de analică trimestrială și el își pregătește luarea la cuvînt. A și scris o frază „În ciuda succeselor, rezultatele ar fi fost mai bune dacă tov. director ar fi acordat mai multă atenție aprovizionării secției noastre cu materiale".

— Ce zici ? o consultă el pe Muză.

Muza strîmbă din fînul ei nas grecesc :

— Nu prea îmi place... Începi prost : „În ciuda succeselor..." Cînd spui „în ciuda" parcă vrei să faci în ciuda cuiva. De ce să-l indispui inutil pe director ?

— Ai dreptate, aprobă Neagu. Să începem așa : „Succese au existat".

— Cam vag.

— „Succesele au fost mari".

— Foarte...susură Muza.

— Ce foarte ?

— Foarte mari.

— Bine. „Succesele au fost foarte mari. Rezultatele ar fi fost mai bune...".

— Prea categoric ! spune categoric Muza.

— Cum adică ?... A, da ! „După părerea mea, însă, rezultatele ar fi fost...".

— ...poate...

— Rezultatele ar fi fost poate mai bune dacă tov. director..."

— De ce tov. director ?

— Nu, că eu n-o să citesc „tov.". O să spun întreg : „tovarășul director".

— Nu-i vorba de asta. De ce atît de personal ?

— Hm !... Da. ....dacă direcția..."

— Ferească Zeus ! Vrei să-i iriți pe ambii adjuncți ?

— ....dacă conducerea..."

— Acum ți-l ridici în cap și pe inginerul-șef !

Neagu mușcă nervos din coada stiloului :

— Atunci cum să spun, Muză ?

Muza reflectează, fredonînd nostalgic o melodie pe care i-a dedicat-o Orfeu în tinerețe :

— Ce părere ai despre formularea asta : „Rezultatele ar fi fost poate mai bune dacă noi..."

— Care noi ? se miră Neagu. Tu și cu mine ?

— Nu ! „Noi", adică „voi" din fabrică... Așa, în general... Tu, ceilalți...

— Păi ce, eu și ceilalți ne ocupăm cu aprovizionarea ?

— Nu. Dar ce nevoie ai să te aprovizionezi cu dușmani pe tot trimestrul următor ?

— Asta așa e ! convine Neagu. Va să zică : „Rezultatele ar fi fost poate mai bune dacă noi..."

— ....dacă noi linioară nu mă refer la direcție virgulă care și așa are destule pe cap liniioară am fi acordat etc..." dictează Muza.

— ....dacă noi — nu mă refer la direcție, care și așa are destule pe cap — am fi acordat..." scrie conștiincios Neagu.

. . . . . .

Nu știu cum o cheamă pe Muza lui Neagu. Nu este nici Polymnia, muza poeziei lirice, nici Melpomena, muza tragediei, nici Clio, muza istoriei... Nu este nici una dintre cele nouă Muze cunoscute în mitologie. Singurul lucru pe care l-am aflat despre ea e că la o dispută în Olimp, a declarat că nu înțelege de ce s-au folosit oase pentru coloana vertebrală a oamenilor, în loc să se utilizeze un alt material.

N. M.

PORTRETE IN APĂ TARE

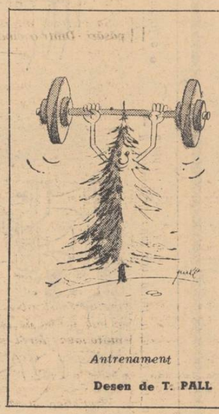

Antrenament

Desen de T. PALL

Ceva pe care poți să te sprijini

de LANGSTON HUGHES

Poetul american de culoare Langston Hughes s-a născut la 1 februarie 1902 în statul Missouri. A fost rînd pe rînd marinar, portar la un restaurant, băiat de serviciu la un hotel, salahor etc. Opera sa denunță cu violență segregația rasială din Statele Unite, idee pe care o regăsim în schița pe care o publicăm astăzi.

— Barul e într-adevăr ceva pe care poți să te sprijini, spuse Simple.

— D-ta te sprijini cam prea des pe baruri, observai.

— Asta așa-i, spuse Simple.

— De ce ?

— Pentru că orice altceva pe care mă sprijin se prăbușește, se duce dracului, spuse Simple, chiar familia, nevasta, patronul.

— Ce vrei să spui cu asta ?

— Familia m-a adus pe lume, spuse Simple, dar n-a avut destule parale să mă dea la școală. De cînd i-am ajuns unei rațe la genunchi, a trebuit să merg la muncă.

— Așa se întîmplă cu o mulțime de copii.

— Mai ales cu ăi de culoare — spuse Simple. Și nevastămea... n-aș putea trăi pe spinarea ei. Cînd a venit criza și am rămas fără slujbă, Isabel n-a fost un reazăm pentru mine. Nu m-aș putea sprijini pe ea.

— Așa că ai început să te sprijini pe baruri, spusei.

— Nu, spuse Simple. Mă sprijineam pe baruri încă înainte de a mă însura. Am început să mă sprijin pe baruri de cînd n-am mai purtat pantaloni scurți.

— Poate că ai fi avut ceva mai solid pe care să te sprijini, dacă ai fi crezut în biserică.

— Adică să mă sprijin pe dumnezeu ? Tăiculiță, prea mulți se sprijină acum pe el și fără folos. Eu sînt un om care încearcă să se ajute singur. Așa fac peste tot albii, în vreme ce ăi de culoare se tot sprijină de-a surda pe dumnezeu.

— Și tu te sprijini doar pe baruri.

— Crezi că o fac toată ziua ?, obiectă Simple. De la 8 dimineața pînă la 5 după masă nu mă sprijin pe nici un bar. Muncesc. Șeful zice că ține la mine. Dar sporul de salariu pe care mi l-a promis încă de iarna trecută, l-am văzut pînă azi ? Dar avansarea ? Nu ! Nici gînd ! Mă uit la băieții albi :

pe ei îi avansează, iar eu stau pe loc. Îs negru, așa că știu că nu mi-e permis să mă gîndesc prea departe.

Pun rămășag că dacă aș fi fost alb aș fi ajuns cineva în lumea asta.

— Iar vii cu scuza asta veche, culoarea ? spusei.

— Pun rămășag că n-aș fi fost sărac. Un alb are toate avantajele — n-are nici un motiv să fie sărac. Poate să capete orice slujbă, oriunde. Poate să fie președinte. Dar eu, pot ?

— Ai aptitudinile necesare ?

— Răspunde-mi la întrebare, spuse Simple și nu-mi pune altele. Pot să fiu președinte ? Truman poate, dar eu pot ? E oare mai deștept ca mine ?

— Nu-l cunosc pe dl. Truman, așa încît nu știu.

— Arată mai deștept ? — întrebă Simple.

— Trebuie să recunosc că nu, spusei.

— Atunci de ce nu pot fi și eu președinte ? Îs de culoare, d-aia.

— Așa că-ți pierzi serile sprijinindu-te pe baruri, din cauză că nu poți fi președinte, spusei. Ce fel de raționament mai e și ăsta ?

— Lasă că-i bună judecata, spuse Simple. Dacă oricine altul din America poate fi președinte, vreau să fiu președinte. Constituția ne garantează drepturi egale, dar eu, le am ? Nu. S-a dus dracului Constituția.

— Zici că s-a dus dracului Constituția ?

— Da, spuse Simple. Cum s-a dus dracului sub sărmanul negru linșat luna trecută. A intrat vreunul din bandă la închisoare ? Nici măcar unul ! Dar încearcă de pune mîna pe vreun copilaș alb ca să-l treci strada, gata, faci douăzeci de ani. F.B.I. o să-ți întindă plasa și o să înhațe peste 40 de suspecți înainte de a se face ziuă. Și dacă ești de culoare, vai de pielea ta, ești prins că faci rost de-o juma' de rachiu sau că joci vreun joc de noroc. Te zvîrle-n prima închisoare. Dar ăi din Sud pot să te bată, să te ardă, să te linșeze și să te spînzure de pom și fiecare dintre ei va scăpa basma curată. Mai adu o bere, Tony ! Pe barul ăsta pot să mă sprijin.

În romînește de Maria ALDEA

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Trăim în veacul minunilor!

Matusalem... cu apă din topirea gheții

Totul a pornit de la observații făcute de cercetătorii gheților veșnice. Cu prilejul unor expediții în regiunile polare s-a observat că în zonele cu apă rezultată din topirea gheții, anumite microorganisme și plante acvatice se dezvoltă uluitor de repede și de bine.

S-a mai observat că păsările se îndreaptă în fiecare an spre apele primăvăratice, rezultate din topirea zăpezilor. Oare nu este această apă cauza lungilor lor peregrinări ? Se pare că apa din topire și hrana vie conținută în ea, ajută păsările să-și crească repede urmași sănătoși, care să completeze golurile lăsate în timpul zborurilor anevoioase, pe distanțe de mii de kilometri.

Ați remarcat, de sigur, că celor mici le place să sugă țurțuri de gheață sau bulgări de zăpadă, nemai vorbind de înghețată. Oare nu este aceasta o tendință firească, instinctivă, de a furniza organismului un element dătător de sănătate ?

Puii preferă apă de la gheață

Să vizităm împreună o fermă de păsări. Dintr-o clocitoare sînt scoși tocmai niște ghemotoace de puf galben, pui vioi, zgomotoși și flămînzi nevoie mare.

Toți acești pui primesc aceeași hrană și se dezvoltă în condiții identice.

Dar tată că se întîmplă ceva neobișnuit : o parte a puilor se dezvoltă crescînd normal în mărime și greutate, pe cînd o altă parte dovedește o creștere mult mai rapidă. Puii din această grupă sînt mult mai mari și mai grași decît ceilalți.

După cum am spus, hrana, căldura, ingrijirea, sînt aceleași. Secretul îl constituie apa ! În timp ce prima grupă de pui primește obișnuita apă fiartă și răcită, celui de al doilea i s-a dat apă rezultată din topirea gheții, cu mici bucățele de gheață în ea.

Statistica arată că din numărul puilor care primeau apă obișnuită, a cincea parte a pierit; puii care au consumat apă rezultată din topirea gheții au rămas toți în viață și s-au bucurat de o sănătate desăvîrșită.

Apa sub microscop

Să vedem acum cărui fapt se datorește calitățile deosebite ale apei rezultată din topire. Meritul de a fi dezlegat această taină aparține biofizicianului sovietic A. K. Guman. Făcînd experiențe asupra puilor, savantul a ajuns la concluzia că efectele binefăcătoare asupra dezvoltării animalelor de experiență rezultă din proprietățile fizice ale apei rezultate din topirea gheții.

În apa de topire, moleculele de hidrogen și de oxigen sînt repartizate sub forma unei grile de cristal. Ele sînt dispuse într-un unghi de 60 de grade. Cercetări microscopice au dovedit că apa rezultată din topire își păstrează ordinea moleculelor — în anumite condiții — un timp destul de îndelungat. Calitățile apei din topire ies cel mai bine în evidență la temperatura de zero grade. La această temperatură, componenții apei sînt cel mai favorabil dispuși și dovedesc cea mai mare tendință de a se uni cu alte molecule și de a participa la procese biochimice.

A. K. Guman mai arată că atunci cînd privim un brad sau un meșteacăn tînăr, putem observa că crengile și acele au întotdeauna același unghi, de 60 de grade, față de trunchi. Unghiul grilei din cristalele de gheață este același... De abia cînd copacii ajung la maturitate, acest unghiu se modifică.

Acest fapt întărește presupunerea că dispoziția internă a gheții reprezintă o copie fidelă a așa zisului „schelet" al materiei vii. În acest caz, unghiul gheții, acel unghi de 60 de grade, poate fi numit „unghiul tinereții" sau „unghiul vieții".

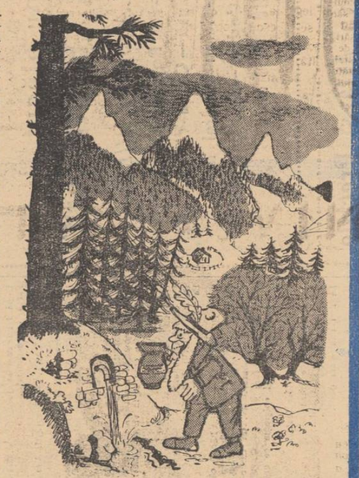

Vom trăi mai mult

Evident că nu numai copiilor le poate folosi această miraculoasă apă din topire.

S-ar putea ca virstnicilor ea să le fie și mai necesară. Asta se deduce și din faptul că, odată cu creșterea virstei, organismul și toate țesuturile lui suferă de o lipsă de apă din ce în ce mai accentuată. Cine știe, poate că această „deshidratare" este în fond motivul principal al îmbătrînirii premature ?

E știut că longevitatea este caracteristică regiunilor muntoase. În Caucaz, în satele de la poalele munților Himalaia, pe pajiștile Alpilor, trăiesc oameni a căror virstă depășește adesea o sută de ani.

Pe lîngă alte condiții, poate că nu trebuie neglijată și aceea că locuitorii acestor regiuni consumă apă din topirea gheții, care coboară de pe creste în torenți tumultoși sau în șuvoaie cristaline.

Fără îndoială că experiențele vor continua. Medicii și biologii vor aduna un material bogat de observații, se vor face studii și cercetări pentru a determina cu precizie influența apei de topire asupra organismului omenesc.

Și poate că va veni ziua în care medicul vă va recomanda : „Doriți să trăiți 150 de ani ? Beți regulat apa rezultată din topirea gheții !".

Radu NOR

ÎN FIECARE ZI O CARTE

Desigur că nu v-ați gîndit niciodată la numărul cărților pe care le editează editura „Iskusstvo", „Iskusstvo" (artă în limba rusă — n.r.) înseamnă firește cărți de teatru, de pictură, de cinematografie, și încă ce oare ? Astfel gîndeam și eu pînă cînd o sarcină redacțională m-a adus chiar în cabinetul directorului editurii. Am fost informat că editura tipărește pe an 300 de titluri.

— 300 ? — am întrebat din nou și prin cap mi-a trecut fulgerător gîndul că în cazul acesta teatrele sovietice ar putea aproape, în fiecare zi să prezinte o piesă nouă.

— Nu, tovarășe, — a obiectat directorul — 300 de titluri nu înseamnă și 300 de piese deși numărul pieselor publicate este destul de mare.

Așa a început cunoștința mea cu activitatea celor șapte redacții ale editurii în care lucrează 350 de salariați, fără a socoti pe colaboratorii externi.

— Ce va oferi editura „Iskusstvo" cititorilor sovietici în anul 1962 ?

— Împreună cu revistele „Teatr", „Iskusstvo Kino", „Iskusstvo", „Sovetski țirk", Sovetskoe foto", „Poligraficeskoe proizvodstvo" — tirajul total al publicațiilor va depăși 20 milioane exemplare.

Culegerea „Noi piese ale dramaturgilor sovietici" va cuprinde 20 de lucrări din dramaturgia sovietică, mai ales pe teme contemporane.

Samuil Marșak, unul dintre cei mai iubiți scriitori ai copiilor sovietici, va fi prezentat prin cunoscutele sale basme dramatizate : „Douăsprezece luni", „Cine se teme de greutăți nu poate fi fericit". În toate basmele sale se povestește despre lupta dintre forțele binelui și ale răului iar izbînda aparține totdeauna sentimentului binelui, al dreptății și prieteniei.

Nazim Hikmet, poet și dramaturg, este foarte popular în Uniunea Sovietică. Amatorii de teatru vor putea citi o nouă culegere a pieselor sale.

Corespondență din Moscova

Vor apare piesele cunoscutului scriitor sovietic Mihail Bulgakov : „Zilele turbinelor", „Puskin", „Bek", „Molière" și „Don Quijotte".

Redacția de literatură în domeniul teoriei și istoriei cinematografiei va edita cărți de artă cinematografică consacrate problemelor de creație în domeniul televiziunii, în domeniul scenariilor de filme.

Zoia Koch, artistă de circ, cunoscută spectatorilor din Moscova și din multe alte orașe, este autoarea cărții „O viață pe arena circului".

Cel ce nu a fost niciodată în Anglia și se interesează de teatrul englez va putea afla multe lucruri interesante dintr-o culegere de articole și declarații ale unor oameni de teatru englezi, culegerea intitulată „Teatrul englez de astăzi".

Cartea lui Iuri Volkov este prima carte consacrată teatrelor de operă din Italia zilelor noastre. În lucrarea sa „Teatrul în India", scriitorul și ziaristul indian Bolvanta Garghi povestește într-o formă atractivă și accesibilă despre apariția și dezvoltarea artei teatrale indiene.

Piesele remarcabilului scriitor irlandez și militant social de seamă Sean O'Casey se caracterizează prin concentrarea profundă a vieții și printr-o tematică multilaterală. La începutul anului 1962, cititorii sovietici vor putea citi o culegere a pieselor sale, culegere în care au fost incluse cele mai bune lucrări dramatice : „Trandafiri roșii pentru mine", „Pulberea purpurie", „Plugul și stelele", „Steaua se înroșește" etc. Printre cărțile ce vor apare în 1962 vor fi și volume pe care le vor citi cu interes studenții de la Institutul de teatru „Lunacearski", de la Institutul de artă cinematografică și alții. Dintre aceste cărți fac parte : „Concepțiile estetice ale lui Anatol Lunacearski" de Alexandra Lebedeva, „Estetica teatrală a lui Belinski" de David Talnikov și multe altele.

Un număr mare de manuale și îndreptare metodologice pentru profesori și studenți vor apărea de asemenea în cursul anilor viitori. Cluburile artiștilor amatori și scenele caselor de cultură vor primi noi piese într-un act de autori sovietici și de peste hotare, culegerea „Vouă tineri !", culegerea „Umorul prietenilor noștri" cuprinzînd povestiri, scenete ale scriitorilor romîni, cehi, polonezi, bulgari și altora.

Cărțile editate de „Iskusstvo" vor găsi cititori în cele mai diverse categorii de iubitori de literatură.

I. MAKAREVICI

FELDUFEL

Ofițer de serviciu: Apollon...

Umbrele Clujului au coborît de pe Cetățuie. Cam pe la ora cinci seara, pe străzile orașului, se anunță schimbarea ofițerului de serviciu.

Intră în „schimb" Apollon.

Cîteva bătăi ca o răzvrătire a inimii în secundele de emoție, apoi o simfonie simplă și emoționantă a orchestrei lui Cronos începe să-și depene repertoriul.

Se găsesc aici, aliniate într-o ordine cronologică, 61 de ceasuri, cele mai multe cu medalionul pendulului atîrnat — cochetărie a epocii — pe rotunjimile ornamentației bogate. 12 din aceste ceasuri au mecanisme muzicale iar două — orgă.

În fiecare zi cîte două, iar în ziua a treizecea cîte 3, ceasurile acestea fac „de serviciu" 24 de ore.

— Astăzi își face datoria ceasul cu carul lui Apollon — începe plăcuta discuție, pasionatul prieten al mecanismelor, actorul Kiss Laszlo de la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj.

Mîine îl va „schimba" ceasornicul olandez, poimîine...

Și după succinta prezentare a bogatei colecții, o firească întoarcere în istoria ei :

— Totul a început întîmplător. În 1948, soția m-a rugat să-i cumpăr un ceas cu mecanism muzical. L-am cumpărat. Am mai cumpărat unul și încă unul. La al șaselea, eram sigur că voi mai cumpăra altele. Și așa a fost.

Fiecare turneu în București, Timișoara, Oradea, Arad, oriunde mergeam, constituia un prilej de noi achiziții.

Aceasta e scurta istorie a micii mele pasiuni.

Am în colecție cîteva exemple valoroase : ceasuri solare de buzunar din secolul al XVI-lea și al XVII-lea, iar printre cele neconice, un deșteptător lucrat de mînă în preajma anului 1700. Și mai am intenția să fac cît mai accesibilă amatorilor mărunta mea colecție, organizînd-o ca muzeu în scurt timp.

De altfel interesul dovedit pe care îl manifestă publicul din Cluj și străinii care ne vizitează orașul față de colecția mea îmi justifică în întregime intențiile. Pînă atunci însă, ușile casei mele rămîn în continuare deschise amatorilor.

... Carul lui Apollon deapănă șirguincios inepuizabila partitură a oremii.

— Celelalte „instrumente" din orchestra lui Cronos se odihnesc.

Praful anilor a rămas în alcovurile somptuoase din care, trecînd prin poata de cochituri, ceasurile au ajuns în camera largă a colecționarului, ca o recunoștință adresată tirziu, dar nu prea tîrziu, minților artistului creator care cu siguranță nu era stăpînul artei sale...

Teofil BĂLAJ

Bacșișomanul

Bacșișomanul îți apare îndeobște cu același zîmbet prefăcut, care parcă-ți spune : „Te-am prins ! Ești al meu !"

Aluzia o face prompt și cu glas tare :

— Să trăiți, să trăiți !...

Dacă de meserie e aspirator bacșișomanul așteaptă pînă te așezi la masă, rămînînd în tot acest timp pupin aplecat, apoi se apropie și, cu toate că nu i-ai dat încă nimic, îți șoptește, întinzîndu-și gîtul, un îndelung „mersi". Probabil fiindcă te-ai așezat la o masă din raionul său.

Dacă de meserie e frizer bacșișomanul se încrite în juru-ți ca un cocoș, îți descoperă pe față un fir intrators și începe să-ți explice că așa o barbă ca o adevărată artă. Ca să știi cu cine ai de-face. Cînd te tunde, te întreabă mai întîi cine a fost nenorocitul care și-a bătut joc de tine data trecută, îl înfierează ca pe un necredincios (sărmanul n-are cum să țină minte că de fapt data trecută te-a tuns tot el !) te asigură apoi că va face tot ce-i va sta în putință ca lucrurile să se îndrepte :

— O tunsoare a-ntîia cum n-ați avut dumneavoastră toată viața !

Și timp de o jumătate de oră îți plimbă foarfeca de la o ureche la alta, o trece în clămpănit de barză pe deasupra capului, vine iarăși cu ea în dreptul urechilor, sfîrșind în cele din urmă prin a-ți aduce în spate o oglindă pe care o ține în așa fel încît să nu vezi nimic.

Să trăiți și vă multumesc.

Bacșișomanul nu admite excepții. Toată lumea trebuie să dea bacșis ! Bacșișul e ca și un „drept" al lui, un cîștig permanent pe care contează. Bacșișomanul și-a făcut o socoteală : atît în fiecare zi ! Nici un leu mai puțin ! Chiar de-ar fi să se tîrască în genunchi.

Unii clienți sînt „zgîrciți". Se cunosc după cum intră în local, după cum stau la masă, după cum comandă. După cum îl cheamă să facă plata. Bacșișomanul nu se sperie. El știe cum să se poarte și cu un asemenea om. Îi dă restul în „mărunțiș" și oprește doi-trei lei ca și cum nu i-ar fi oprit nimic. Apoi dispare ca o nălucă. În asemenea împrejurări, rușinea schimbă stăpînul. Clientului îi este rușinie de nerușinarea bacșișomanului.

L-am întîlnit pe bacșișoman în timpul concediului la o casă de odihnă. Stătea la o masă într-un restaurant. Băuse o jumătate de vin, plătise, i se dăduse restul 50 de bani și nițiindu-l pe masă, cel care îi servise îi luase drept bacșiș.

— Ascultă vericule, a strigat atunci bacșișomanul întorcîndu-se, roșu la față, ca un rac fiert. Ia dă mata banii ăia înapoi.

Apoi teșind pe ușă : păi ce, n-ai leafă ? Ori m-ai crede ore-un frater ?

V. BARAN

Noi instrumente muzicale

În prezent, industria ungară produce cinci tipuri de ghitare electronice. Unul din cele mai interesante este ghitara înzestrată cu tranzistor amplificator și difuzor-amplificator, așezate în interiorul instrumentului care, în afara cunoscutelor sonorități ale ghitarei electrice, poate produce o largă gamă de timbre speciale.

Clavicordul electric a fost conceput după modelul său precisiac, sunetele sale fiind amplificate de un tranzistor. Minuit cu prilejere, acest instrument poate înlocui și un ansamblu sau o orchestră de ghitare. De asemenea, violoncelul electric de construcție ungară se poate lua la întrecere cu 12 instrumente cu aceleași caracteristici dintr-o formație orchestrală.

Electro-claviophonul este un instrument cu două claviaturi, capabil să reproducă sunetele celor mai importante instrumente orchestrale. Se construiesc noi tipuri de orgi electronice, ca, de pildă, o orgă cu 20 registre complete cu o extrem de bogată gamă de timbre și minuire perfecționată. Instrumentul se bazează pe efecte stereofonice care elimină cu desăvîrșire sunetele metalice, atît de împroprii. Mai sînt în prepărire tipuri de orgi electronice în care tuburile vor fi înlocuite prin tranzistori.

75
sircul • 3940
1964

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

A apărut
și se găsește
la toate chioșcurile:

O lectură instructivă, interesantă și distractivă.

O carte care nu trebuie să lipsească din nicio casă

●

Numărul viitor al revistei noastre va apare vineri 29 decembrie, în 16 pagini, cu materiale speciale de Anul Nou

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL V — Nr. 220 • Sîmbătă 23 decembrie 1961 • 8 pagini — 1,50 lei

O școală a agriculturii înaintate

Trenurile care au poposit la începutul acestei săptămîni în Capitală, au adus cu ele pe participanții la consfătuirea pe țară a țăranilor colectiviști. Convocată din inițiativa Biroului Politic al C.C. al P.M.R., această întîlnire a fruntașilor agriculturii noastre socialiste a reunit în cadrul ei 1800 de delegați și 1.300 de invitați, maeștri ai producțiilor agricole ridicate, luptători activi și destoinici pe frontul belșugului. Menirea consfătuirii a fost să analizeze mersul îndeplinirii directivelor date de cel de-al III-lea Congres al Partidului în ceea ce privește dezvoltarea agriculturii.

Numeroasele intervenții ale președinților de gospodării, ale brigadierilor sau agronomilor, bine gîndite și temeinic documentate, discuțiile ce s-au purtat în comisii, toate au scos la iveală faptul că în numeroase unități, s-a acumulat o experiență deosebit de bogată în îndeplinirea sarcinilor mari puse de partid în fața agriculturii noastre pentru perioada anilor 1960—1965.

Un grup de delegați din regiunea Iași într-o pauză a Consfătuirii

Exemplu și îndemn

E dificil să te oprești asupra unuia sau altuia din vorbitorii care s-au urcat la tribună în răstimpul celor patru zile. Fiecare a avut de spus un lucru deosebit, un gînd ales, născut în toiul muncii stăruitoare duse pe cîmp, în arșița verii, la fermele de animale, ori în livezi sau podgorii. Iată-l pe Aurel Cioc, brigadier la gospodăria colectivă din satul Milorești, de lîngă Slobozia. El a înfățișat consfătuirii modul în care a izbutit să recolteze cîte 5450 kg. de porumb boabe pe hectar. „Am arat adînc pămîntul de cu toamnă, am pus sub brazdă gunoi de grajd, am prășit ori de cîte ori a fost nevoie", a spus. Apoi a arătat tuturora cîtiva ștuleți dolofani, cu boabele mașcate, care au convins mai mult decît orice alt argument că brigadierul s-a gîndit bine și că oamenii lui și-au făcut datoria. Sau, îmi vine în minte chipul energic al colectivistei Ana Șincu din satul Tia Mare, de prin părțile Olteniei. „Acum un an și mai bine, spunea ea, răspundeam de brigada nr. 1 cunoscută în toată gospodăria pentru rezultatele bune ce le obținuse. Consiliul de conducere însă a hotărît să iau în primire o brigadă mai slabă. Mi-a părut rău cînd m-am despărțit de tovarășii cu care împărțisem și bunele și relele. Dar gîndul că munceam mai departe în aceeași gospodărie m-a întărit, mi-a dat curaj. Am avut bunăoară de cultivat pe o suprafață destul de mare, floarea soarelui. E o plantă cam pretențioasă. Noi însă am căutat să facem în așa fel încît să obținem de la ea producții ridicate. Am arat pămîntul adînc, l-am îngrășat cu superfosfat și cu azotat de amoniu. Am pus în tarla sămînță de soi ales. După ce plantele au răsărit, le-am rărit și le-am buchetat, apoi le-am prășit de mai multe ori. Rezultatul? Pe fiecare hectar am scos cîte 2.000 de kg. de floarea-soarelui. Noua brigadă pe care o conduc a părăsit locul codaș pe care-l ocupa, a sărtat printre cele de frunte".

Cu numai cinci ani în urmă, Isaia Negruț, de locul lui de prin apropierea Ineului, mai era încă un flăcău zburdalnic care nu se apucase temeinic de nici o treabă anume. Într-o bună zi însă, a plecat la niște rude în satul Șandra din Banat. A aflat că aici este o gospodărie de stat puternică la care ar putea lucra și el. Zis și făcut. S-a dus la director.

— Unde ai vrea să te repartizăm?, l-a întrebat acesta.

— La vaci, a răspuns Isaia Negruț într-o doară.

Să fi bănuit oare în acel moment cineva că din băietanul acesta va ieși unul dintre cei mai buni și mai pricepuți mulgători?

Îndată ce și-a luat noul post în primire, Isaia Negruț, om harnic și inteligent, s-a așternut cu rîvnă pe lucru. Pe atunci, în gospodărie vacile erau îngrijite toate la fel. El n-a mai procedat însă după vechiul obicei. Citind cărți de specialitate, discutînd cu inginerul zootehnist al gospodăriei, a aflat că fiecare vacă are specificul ei și că dacă nu ții seama de el cînd îi dai mîncare, cînd o adăpi și-o mulgi, nu poți mări producția de lapte. Și iată că Negruț a prins să-și observe animalele ce i se dăduseră în seamă, să-și noteze preferințele și chiar moșturile lor. În funcție de aceasta, a alcătuit apoi programul de hrănire, de adăpare, de muls. Și străduința i-a fost din plin răsplătită. În 1959, el a obținut de la fiecare vacă o producție de 3075 litri de lapte. Un an mai tîrziu, producția medie s-a ridicat la 4.700 de litri pentru ca în 1961 să ajungă la 6.500 de litri.

Și consfătuirea a scos la iveală nenumărați oameni de acest fel. Fie că este vorba de Frederic Cotea de la Pribeștii Iașului, care a deprins meșteșugul realizării unor construcții agricole pe cît de trainice, pe atît de puțin costisitoare, de Ion Pintea de la Mădăraș-Maramureș, care s-a convins din proprie experiență că lupinul poate constitui un excelent îngrășămînt aducînd sporuri de recoltă de aproape 900 kg. grîu pe hectar, toți au trăsături care-i unesc, îi aseamănă: dragostea pentru ceea ce este nou și înaintat în practica agricolă, hotărîrea cu care luptă pentru a da viață sarcinilor trasate de partid. În satele unde lucrează, ei constituie un exemplu și în același timp un îndemn.

Răsplată binemeritată

Miercuri după ora prînzului, în Sala Palatului R.P.R., unde s-au desfășurat lucrările consfătuirii, au avut loc momente deosebit de emoționante. Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim secretar al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Stat al R.P.R., a înmînat Steaua de aur de Erou al Muncii Socialiste unui număr de cinci dintre cei mai buni președinți de gospodării agricole colective din țară: Gh. Maftei (gospodăria colectivă „Drumul lui Lenin" din satul Țibucanii de Sus, regiunea Bacău), Teodor Maghiar (gospodăria colecti-

Ion PAVELESCU

• (Continuare în pag. 3-a)

Pe meridianele globului

„STILLON"-GORZOW

IMPRESII DE CĂLĂTORIE DIN R. P. POLONĂ

Sîntem oaspeți, undeva în ținuturile de pe malurile Oderului. Mai precis în Gorzow din voievodatul cu priveliști și nume pitoresc: Zielona Gora.

Plecînd din Sczecin, am lăsat în urmă fermecătoarele păduri de mesteceni, melancolici în acest sfîrșit de toamnă. Am trecut prin Pyrzyce, orășel atît de greu încercat în anii războiului. Naziștii au transformat Pyrzyce în ruine. Ne-au făcut semn acum cu mînuțele, copiii din Pyrzyce ce se duceau la școală. Gospodinele se îndreptau spre casele din cărămidă roșie sau spre cele noi, albe, strălucitoare. Fumul se ridica alene spre cerul de plumb. Pyrzyce trăiește, nu mai e demult un „cimitir al trecutului".

Iată-ne ajunși în Gorzow, în cabinetul directorului unei întreprinderi moderne. În fața noastră, pe un birou, două steguțe: roșu-galben-albastru; alături — roșu-alb. Gestul impresionează și capătă valoare de simbol.

Ni se adresează cuvinte de salut într-o limbă cu accente calde, slave. Apoi, pe carnetul de însemnări își fac loc, înșiruindu-se grăbit rînd pe rînd: fapte, nume de oameni, cifre... Povestea unei uzine dintr-o țară socialistă. Scurta istorie a unui tînăr vlăstar al industriei Poloniei populare.

Începutul drumului...

l-a consemnat lapidar „Gazety Poznanskiej" (Gazeta Poznanului) în numărul său din 9 iulie 1951: „O nouă victorie pe drumul socialismului: punerea în funcțiune a uzinelor de fibre sintetice din Gorzow". Era prima filă din cartea de aur a întreprinderii. Au urmat apoi altele. Multe.

Cu cîteva luni în urmă, uzina de fibre sintetice poliamide, „Stillon", și-a sărbătorit un deceniu de existență.

— „Colectivului fibrelor i se conferă deseori denumirea de „ambițios" — remarca zîmbind cu vădită plăcere, inginerul Henryk Welter, directorul uzinei.

Și, într-adevăr „ambițiosii" nu s-au lăsat. Dovada: de un an de zile dețin flamura purpurie care ne-a întîmpinat la intrarea în uzină, steagul roșu cîștigat în întrecerea cu fabricile unde se făuresc fibrele sintetice. O frumoasă carte de vizită pentru muncitorii, tehnicienii și inginerii uzinei din Gorzow.

În anul 1951 producția uzinei a atins 24 tone de fabricate din stillon. Era primul an de activitate al fabricii din Gorzow și într-un ziar se puteau citi rîndurile: „În halele uzinei pe vechiul pămînt slav are loc un adevărat act istoric. Acesta nu este un act de înarmare, de glorie sîngeroasă, ci un act al construcției pașnice și al muncii creatoare". Aci pe meleagurile voievodatului „Zielona Gora", unde se întindeau odinioară domeniile junkerilor prusaci care au aruncat Europa de atîtea ori în vîltoarea războiului, s-a înălțat o mîndră uzină. Și unii dintre cei care trudeau pe pămînturile junkerilor s-au îndreptat spre cetatea fibrelor sintetice, deslușind tainele unei noi meserii. Drumul construcției pașnice, deschis de P.M.U.P., a cuprins masele de muncitori, a canalizat eforturile lor creatoare, s-a desfășurat cu avînt. După 10 ani s-a ajuns să se producă cîteva mii de tone și peste 60 de sortimente. În 1965 se prevede o producție de 12.000 tone. Privirile ni se opresc asupra unei machete ce

T. PUȘCAȘU și B. BRANIȘTEANU

• (Continuare în pag. 3-a)

O... URBANISTICĂ TRADIȚIONALĂ

ORAȘELE COPIILOR

În peisajul de impetuoase construcții al orașelor își face loc și o urbanistică tradițională cu visuri împlinite în carton și basme reînviate sub ochii noștri. Este vorba (așa ghicit) de „orășelele copiilor" cu lumea

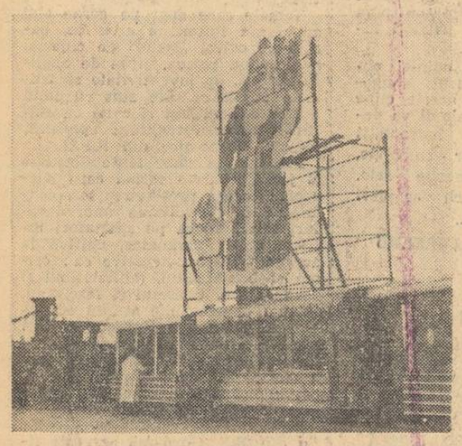

Poftiți în vagoane!
Este o invitație în orice caz plăcută. Căci vagoanele sînt pline de... dulciuri. Dar să nu uităm: acțiunea se petrece în... gara orășelului copiilor.

lor plină de inedit ce atrag ca un magnet copii de o șchioapă și (de ce n-am recunoaște-o) pe cei mai vîrstnici. O asemenea incursiune anticipată pentru cititorii „Magazinului" ne oferă anul acesta și multe surprize.

Să o pornim așadar din Piața Palatului Republicii din Capitală și să vă povestim — cu cîteva zile înainte — ce veți avea de văzut. De astă dată, în era zborurilor cosmice, atmosfera este și ea adecvată. Moș Gerilă — personajul tradițional — s-a modernizat mult și vă invită la cosmodromul care îi poartă numele. O rachetă (cu o înălțime de 14 metri), cu nelipsita „rampă de lansare", va prilejui copiilor veritabile excursii aeriene. Este drept, nu la mare altitudine. Un robot electric, un labirint cu inerentele lui „greșeli de orientare pe parcurs", Daniela și Aschiuță, lumea de basm cu eroii ei atît de cunoscuți completează o imagine sumară a arhitectonicei unui asemenea orășel.

Dar — folosind un pleonasm — în oraș vor fi mai multe... orășele și pornind pe un itinerar geografic, în parcul de lîngă Halele Obor, în Piața Unirii, la Palatul Pionierilor, în curtea școlii medii din Calea Rahovei nr. 355, în cartierul Bucureștii Noi, peste tot vom întîlni semnele acestei tradiționale sărbători. În fața cinematografului „Înfrățirea între popoare" Moș Gerilă va apare pe ecranul unui televizor discutînd, ca să spunem așa, de la om la om cu obișnuiții lui interlocutori.

„Albă ca Zăpada cu cei 7 pitici", „Capra cu trei iezi", ciupercuțele de turtă dulce, o gară miniaturală cu vagoanele respective (încărcate cu produse industriale și bineînțeles dulciuri) sînt obiective pe care vă sfătuim să vi le treceți în program.

În mai toate orașele din țară pregătirile sînt și ele aproape terminate. La Iași, la Galați, la Baia Mare lumea de carton a lui Moș Gerilă își corectează silueta.

Pe acest perimetru vast se brodează sute de programe artistice ce cuprind actori profesioniști și artiști amatori, echipe artistice, coruri, echipe de dansuri.

Invitația lirică a rîndurilor noastre este într-un anumit fel inutilă deoarece, este greu de crezut că va fi cineva care să nu călătorească în această lume de basm autentic. Și (de ce să nu spunem) n-am epuizat temele rezervînd locul cuvenit atitor și atitor surprize ce vă așteaptă.

Dar dacă sînt „surprize" să vă lăsăm... surpriza să le vedeți singuri pe toate. Mai sînt doar cîteva file de calendar...

D. TABACU

170 DE ANI DE LA MOARTEA LUI

W.A. Mozart

În decembrie anul acesta s-au împlinit 170 de ani de la moartea tragică, în plină desfășurare a forței sale creatoare, a marelui compozitor clasic vienez Wolfgang Amadeus Mozart.

Dacă ar mai fi trăit numai 22 de zile, acest neasemuit făuritor de frumuseți sonore, ar fi împlinit la 27 ianuarie 1792 vîrsta de 36 de ani. Este greu, aproape cu neputință, să ne închipuim care ar fi fost evoluția muzicii, a Teatrului muzical, a simfoniei, concertului, cvartetului, sonatei, fără contribuția deosebit de importantă a geniului său creator, la desăvîrșirea genurilor și formelor muzicale amintite.

Născut la 27 ianuarie 1756, în orașul austriac Salzburg, în familia modestă a unui muzician, pedagog și compozitor, Mozart a atins prin uimitoarea sa carieră de copil-minune, compozitor și clavecinist, o celebritate aproape fără precedent, în istoria generală a artei.

Primele triumfuri

În casa părintească, sub îndrumarea tatălui său, un eminent pedagog, micul Mozart dobîndește o uimitoare măestrie în arta cîntatului la clavecin și vioară, iar geniul său creator scînteiază cu un farmec nespus în primele menuete scrise la vîrsta de 6 ani.

Chiar la această vîrstă, tatăl său ia hotărîrea de a porni într-un turneu de concerte cu minunatul copil-muzician. Și astfel, la 6 ani, Mozart devine un cetățean al Europei. Împreună cu sora sa, Nannerl, de asemenea, o înzestrată clavecinistă, el străbate, călăuzit de tatăl său, cele mai importante centre muzicale din Austria, Germania, Belgia, Olanda și ajunge pînă la Paris și Londra, lăsînd pretutindeni impresia unui fenomen rar întîlnit de precocitate muzicală, atît ca interpret cît și ca creator.

Glorie și sărăcie

Astăzi, în mod firesc, nouă ni se pare de neconceput însoțirea capacității creatoare cu sărăcia, a bogăției spirituale a marilor creatori de valori artistice, cu jalnica condiție a existenței lor materiale. În viața lui Mozart, contradicția între ceea ce el a creiat pe planul delectării morale și estetice a semenilor săi și ceea ce a primit în schimb de la societatea feudală a vremii sale, este atît de ascuțită, încît putem spune că ea ne înfățișează în mod tipic poziția artistului într-o lume bazată pe falsa ierarhie a castelor nobiliare și a claselor sociale.

Și totuși gloria l-a favorizat încă din anii copilăriei și adolescenței. N-avea decît 12 ani cînd geniul său s-a impus cercurilor muzicale din Viena, unde a apărut ca autor al operei „Bastien și Bastienne". La 14 ani, în Italia, socotită pe atunci patria muzicii, el cucerește titlul de membru al Academiei muzicale din Bologna iar doi ani mai tîrziu, publicul din Milano îl aclamă la premiera operei „Mitridate, regele Pontului" cu strigătul entuziast „Trăiască maistorașul" („Evviva il maestrino!")

La Londra, capacitatea sa de a improviza fragmente de operă, recitative și arii constituie obiectul cercetărilor unui savant, Barrington, care a făcut în această privință o comunicare într-o publicație pe cercetări filosofice „Philosophical Transactions". În capitala Angliei, concertele, compozițiile și uimitoarele sale improvizații îi aduc prietenia ilustrului fiu al lui Bach, Christian Bach, compozitor și dirijor.

Și totuși, laurii cîștigați în marile orașe ale Europei, în anii primei copilării și adolescenței, nu vor asigura artistului matur, stăpîn pe o desăvîrșită cunoaștere a mijloacelor de expresie proprii celor mai variate forme muzicale, nici măcar condiția modestă a unei existențe lipsite de grija zilei de mîine. În anii copilăriei, unul din protectorii copilului-minune la Paris a fost Frédéric-Melchior Grimm, critic de artă, prieten al lui Diderot și Rousseau. Același Grimm care proteguise pe copilul-minune, abandonează vicisitudinilor vieții pariziene pe artistul matur, revenit în 1788, în capitala Franței, pentru a cuceri dreptul la o viață independentă de creator.

Mozart la pian, cîntînd prietenilor din Salzburg

Și totuși, laurii cîștigați în marile orașe ale Europei, în anii primei copilării și adolescenței, nu vor asigura artistului matur, stăpîn pe o desăvîrșită cunoaștere a mijloacelor de expresie proprii celor mai variate forme muzicale, nici măcar condiția modestă a unei existențe lipsite de grija zilei de mîine. În anii copilăriei, unul din protectorii copilului-minune la Paris a fost Frédéric-Melchior Grimm.

Mozart a trăit într-o continuă și dramatică oscilație „între teamă și nădejde", cum se exprima singur într-una din scrisorile sale, dar nu a încetat o clipă de a crea, una după alta, și adesea concomitent, capodope-

A. HARALAMB

• (Continuare în pag. 4-a)

Aspect din sala Consfătuirii.

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

DOI TINERI, Cecil Barnard și Ilse Seip, ambii cu puțin peste 20 de ani, au trebuit să fugă din Republica Sudafricană pentru a se putea căsători. Barnard este sud-african, iar Ilse Seip a emigrat acum șase ani din R. F. Germană. Căsătoria între o albă și un negru constituie o crimă în Republica Sudafricană unde domnește bunul plac al rasiștilor.

●

ANUL TRECUT, în autobuzele societății de transporturi din Londra au fost uitate 90.984 de umbrele, cu 31.429 mai multe decît în anul 1959, ceea ce este un indiciu că 1960 a fost un an deosebit de ploios. În 1961, locuitorii Londrei au uitat pînă în prezent în autobuze, între altele, 80.000 perechi de mănuși, 12.000 ochelari, 44.000 poșete și geamantane, precum și 22.000 de cărți.

●

O LEGE în vigoare în orașul Boston (S.U.A.) interzice ținerea cîinilor cu un bot care depășește 25 cm.

Controlul executării acestei ciudate legiferări canine se face cu metrul în mînă!

●

PATRU MII de bilete de bancă, de monede și medalii figurează la expoziția „Monede și medalii sovietice", deschisă la Moscova. Sînt expuse monede metalice care au circulat în Rusia în secolele IX—XI pînă la primele bilete de bancă sovietice. Printre numeroasele medalii comemorative este expusă prima medalie sovietică din anul 1919, cu efigia lui Marx și a lui Lenin.

●

BROCKLEY CRESCENT este un sat din Anglia, în care mulți locuitori plîng incontinuu, în urma faptului că în apropierea localității se află o fabrică de condimente, care dă de lucru și acasă. Deoarece curățatul cepei, în cantități industriale, provoacă iritarea ochilor nu numai acelora care se îndeletnicesc cu aceasta, a fost înaintată o plîngere autorităților competente. Autoritățile au hotărît, însă, că avantajele financiare ar merita unii ochi înroșiți.

●

UNIUNEA orbilor din Polonia a luat o inițiativă — să tipărească toate operele lui Chopin după sistemul Braille (scrisul în relief folosit de orbi). Cu ajutorul Societății „Frederic Chopin", la Varșovia au fost editate pînă în prezent, sub îngrijirea acestei uniuni, toate mazurcile și valsurile marelui compozitor.

În anul viitor, Uniunea orbilor din Polonia își propune să editeze toate „Polonezele" și toate studiile lui Chopin.

●

ÎN ANTARCTICA a fost, bineînțeles într-o epocă îndepărtată, foarte cald, după cum reiese din rezervele de cărbune și alte fosile de plante. Spre surprinderea oamenilor de știință, s-au găsit dovezi că continentul antarctic a mai fost acoperit de gheață acum 270 milioane de ani, înaintea perioadei de căldură. Atunci stratul de gheață nu a fost mai puțin gros decît cel din zilele noastre. În prezent, gheața Antarcticei atinge o grosime maximă de aproximativ 3 km.

●

POTRIVIT concluziilor Societății naționale geografice americane, dacă mecanismul hibernării naturale a hîrciogului, marmotului sau liliacului s-ar putea aplica la om, acesta ar putea fi „conservat" timp de... 14 secole.

●

PENTRU a restabili liniștea în curtea sa de păsări, unde aveau loc „lupte" sîngeroase soldate uneori cu victime, unui crescător de păsări din Voiron (Franța), i-a venit ideea de a-și înzestra bătăioasele galinacee cu ochelari negri. Soluția s-a dovedit eficientă. Nemaivăzîndu-și inamicii, păsările cele mai turbulente au devenit blînde ca puișorii. Și, în lipsă de combatanți, lupta a încetat.

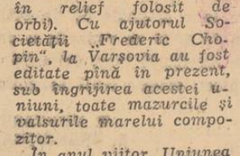

●

COMPOZITORUL englez Malcolm Arnold a elaborat un op așazis muzical, sub denumirea „Concert pentru oaspeți, bucătar și orchestră" prezentat în cadrul unui festival de asemenea extravaganțe gălăgioase. O serie de „compozitori" au prezentat creații de același gen. Ele au fost interpretate cu ajutorul unor castroane, ventilatoare, linguri și altor instrumente, adecvate compozițiilor respective.

Petele de umbră de pe harta Indiei au fost șterse

Trupele indiene au trecut la eliberarea ultimelor teritorii din India care mai aparțineau colonialiștilor portughezi — Goa, Daman și Diu.

...Totul s-a petrecut de mult. Era în toamna anului 1510, mai precis la 25 noiembrie, cînd, cu ajutorul forței și al trădării, căpitanul portughez Albuquerque a cotropit teritoriul Goa — Gopapura, cum se numea în limba sanscrită. Pe atunci Goa ținea de principatul lui Adil Khan Bidjapur — parte integrantă din India. Încă din acele timpuri străvechi a început istoria asupririi populației acestui teritoriu. Ea a simțit din plin „binefacerile" și alte „avantaje" ale „civilizatorilor" portughezi. Din cei peste 630.000 de goanezi, numai 517 sînt portughezi ca origine, rasă, naționalitate, limbă și obiceiuri, majoritatea locuitorilor sînt indieni. 78,3 la sută din populație este analfabetă.

Autorul acestei fotografii apărute în ziarul „New York Herald Tribune" a intitulat-o „Șfidare". Ea reprezintă un grup de participanți la marile manifestații populare din Republica Dominicană împotriva amestecului S.U.A. în treburile țării.

Cu toate că subsolul este deosebit de fertil (se cultivă orez, piper, palmieri de cocos), cu toate că există importante zăcăminte minerale, Goa a rămas săracă și slab dezvoltată. Numai o treime din pămînt este cultivat și acela se găsea în mîinile colonialiștilor portughezi. Industria lipsește aproape cu desăvîrșire.

În cei 451 de ani de dominație colonialistă, mulți emisari ai „civilizației" s-au perindat prin acest teritoriu: de la negustori și corăbieri, soldați și polițiști, pînă la catolici iezuiți și tribunalul inchizițional, încercînd, fiecare în felul său, să obțină avantaje, să asuprească populația autohtonă.

În timp ce uriașe cantități de uleiuri scumpe și pietre prețioase luau drumul metropolei, iar colonialiștii trăiau în cel mai mare lux, locuitorii din Goa erau supuși sclaviei și trudeau în cele mai grele condiții din zori pînă în noapte pe plantațiile marilor latifundiari. Jafului și exploatării nemiloase, băștinașii, nu de puține ori, le-au răspuns cotropitorilor prin răscoale; numai între anii 1755 și 1910 au avut loc 50 de asemenea răscoale.

Este bine cunoscută marea răscoală din anul 1871, care însă a fost reprimată în chip barbar.

În ultima vreme dictatorul Salazar, simțind că-i fuge pămîntul de sub picioare, a recurs la cele mai inumane mijloace de reprimare și exterminare. Goa a fost transformată într-o adevărată închisoare și tabără militară. Numai în perioada 1945—1954 trupele de ocupație și-au mărit efectivul de la 900 la 14.000 de soldați și ofițeri. În afară de aceștia mai existau un însemnat număr de spioni, agenți, polițiști etc. În decurs de numai doi ani, 1955—1957, peste 10.000 de persoane au fost aruncate în închisori. Acestea fiind condițiile, este de înțeles de ce goanezii se culcau odată cu apusul soarelui și nu ieșeau după căderea nopții pe străzile înțesate de patrule. Ei nu duceau nici o viață socială și nu vorbeau între ei decît după ce se asigurau că ușile și ferestrele sînt bine închise, deoarece știau bine că drumurile deportării în Africa aveau un sens unic: nimeni nu se mai întorcea.

După 451 de ani, însă (pentru a fi și mai preciși, trebuie să mai adăugăm încă 25 de zile) de dominație colonială, situația din Goa este aproape identică cu cea din 1510! Bilanțul acestei perioade este de-a dreptul zguduitor: mizerie cruntă, incultură, înapoiere economică etc.

Dar, de acum înainte, toate acestea vor fi de domeniul trecutului, iar teritoriile Goa, Daman și Diu s-au reunit cu patria mamă — India. Prin aceasta, ultimele pete de umbră de pe harta Indiei au fost înlăturate, iar soarele libertății și prosperității a răsărit și pe aceste teritorii întunecate de rușinosul sistem al colonialismului.

Vasile OLTEAN

O călătorie instructivă

De cînd e ministrul coloniilor al Angliei, R. Maudling călătorește destul de mult. Vorba proverbului, ministrului coloniilor îi stă bine cu... călătoria. Acest lucru s-a întîmplat și cu cîteva zile în urmă, cînd a făcut un turneu prin coloniile engleze, Kenya, Rhodezia și Nyassaland. În toate părțile și, în special, în marile orașe pe unde a călătorit, R. Maudling a fost întîmpinat de oficialități — cum se obișnuiește de obicei — precum și de puternice... demonstrații anticolonialiste.

Pentru a avea o imagine mai fidelă a celor petrecute, să-l urmărim puțin pe emisarul colonialismului englez.

Nairobi, 24 noiembrie. Pe lîngă oficialitățile (care erau destul de puține), venite să-l întîmpine, R. Maudling a fost primit de o mare... demonstrație anticolonialistă. Pe pancarte, el putea citi clar: „Vrem independență la 1 februarie!", „Nu avem nimic de pierdut decît lanțurile imperialismului!". Asemenea demonstrații au avut loc peste tot în Kenya, pe unde a călătorit R. Maudling. O uriașă demonstrație a avut loc în fața clădirii parlamentului, în timp ce ministrul coloniilor purta convorbiri cu reprezentanții poporului din Kenya cu privire la acordarea independenței. Cît de bine a fost primit el în Kenya, cu cîtă „simpatie" l-a întîmpinat poporul, reiese și din faptul că de fiecare dată a fost nevoie de ajutorul... poliției pentru a nu se produce incidente.

Salisbury, 29 noiembrie. Lucrurile se petrec aproape identic ca la Nairobi. Încă de la aeroport, R. Maudling este „salutat" de o puternică demonstrație a populației africane care cere: „Vrem majoritatea africană în conducerea Rhodeziei de nord!", „Cu arme sau fără arme vom cuceri independența!".

În acest fel, el a fost „salutat" și în Rhodezia de nord și Nyassaland. Aici au avut loc mari demonstrații împotriva noii constituții, pe care colonialiștii englezi doresc să o impună Federației, pentru drepturi politice, pentru independență națională. Iar la 8 decembrie, în capitala Rhodeziei de nord au avut loc incidente sîngeroase. A fost interzis Partidul Național Democrat, precum și adunările în întreaga țară.

După această călătorie, ministrul coloniilor al Angliei s-a întors, după cum era și normal, la Londra. Încă pe aeroport, el a declarat că guvernul englez intenționează (oare faptele nu dovedesc destul de elocvent?) să se opună și mai departe cererii poporului din Rhodezia, Nyassaland de a se pune capăt regimului colonial și de a i se acorda drepturile politice. El a susținut că „nici o amenințare cu violența nu va influența această hotărîre (deci nu este numai intenție!) a guvernului englez".

Această hotărîre va fi infirmată însă prin lupta popoarelor coloniale.

În luptă cu „fiara de fum"

Corespondență din Praga

Pentru aceia, pentru cei care au văzut în treacăt Praga, ca și pentru cei ce o cunosc doar din reprezentările fotografiilor, „Orașul de aur" este o cetate seculară, purtînd patina vremii. O sută de turnuri bătrîne străpung văzduhul ca niște lănci ascuțite — și au un farmec deosebit în zilele cu soare. Dar, alteori se estompează ca într-o ceață, fie chiar și de e cerul senin, pentru a dispare apoi, încetul cu încetul, undeva în depărtări necunoscute. Sub cerul neîntinat, un văl de fum înghite totul. Turnurile, zidurile fostei cetăți, ulițele contorsionate.

— Are multă poezie, Praga, spun turiștii cu melancolie, și aparatele fotografice se agită pentru a prinde ceva din orașul ce se pierde în negură.

●

Numai oamenii de știință, tehnicienii, arhitecții, calculează: procentul locuințelor cu încălzire centrală sau calorifer se ridică la 18 la sută, restul folosește cărbune: restul înseamnă aproape un milion de hornuri, un milion de hornuri care scot fum. Și mai sînt coșurile de fabrici, — pentru că Praga nu este numai o bătrînă cetate cu 100 de turnuri negre, pentru că în Praga se află 18 la sută din industria de mașini grele a Cehoslovaciei, pentru că Praga are uzine chimice, pentru că Praga este un mare centru economic. Pe harta întinsă în fața mea, se conturează mari zone ale căderilor de cenușe. Sînt negre, sînt plumburii și, rare ori sînt alburii. Li se zice, aici, fiara de fum. Pe drept cuvînt, parcă ar vrea să înghită orașul. Și o întreagă armată de tehnicieni, de savanți a pornit în urmărirea ei, o hătuiesc, o prind.

Inginerul Martinek îmi explică:

— Praga e cunoscută de străini ca un oraș-muzeu. Noi praghezii sîntem cu atît mai îndrăgostiți de ea. Dar trebuie să subliniez că a construi un oraș socialist înseamnă a construi pentru om, cu grijă pentru nevoile lui, pentru confortul lui, pentru bunăstare. Ori cît de mult am iubi Praga, nu trebuie să uităm că a fost construită la întîmplare: mici locuințe, iar — la mari distanțe — locurile de muncă. Dacă la asta se mai adăugă faptul că relieful este frămîntat, sîntem îndreptățiți să spunem că am moștenit o stîncă. Nu-i o floare de stil. În trecut, fiecare petec de pămînt prielnic construcției era folosit pentru locuințe. De aceea, Praga este lipsită de verdeață. De aceea, avem cartiere cu o densitate de 40 de locuitori pe hectar și altele — ca Zizkov, de pildă — unde densitatea se ridică la 1800. Potențiali și-au construit vilele mai cu seamă în vestul orașului, unde nu sînt exalații, dar în est s-au concentrat deopotrivă uzinele și locuințele muncitorilor. Fumul acoperă străzile lor ca o plasă neagră. Fiara de fum...

Bătălia, precum se vede, nu-i ușoară și strategii ei au trasat pe hartă trei cercuri. În cel dintîi sînt cuprinse instituțiile centrale, ministerele, teatrele, orașul vechi propriu zis. În perspectivă, el este prevăzut ca monument istoric și arhitectonic. Al doilea cerc va include exclusiv cartierele de locuințe, după cum în cel de-al treilea vor fi concentrate întreprinderile și serviciile comunale.

— Așa dar, întreb eu, cel puțin într-o parte a orașului problema căderii de cenușă nu va putea fi evitată.

Inginerul Martinek nu este însă numai un strateg, ci și un tactician priceput. Cele trei cercuri reprezintă viitorul. Dar în ele trebuie să încapă trei faze ale bătăliei: asanarea, modernizarea și regenerarea. Pînă în 1980, cartierele neigienice și lipsite de însemnătate istorică vor face loc unor construcții noi și corespunzătoare epocii socialiste. Prin modernizare se înțelege transformarea locuințelor vechi, în sensul unei mai raționale folosiri a spațiului. Regenerarea orașului vechi va însemna dispariția cărbunelui ca material combustibil și generalizarea încălzirii termice. Atunci va fi răpusă și fiara de fum.

Dar pînă atunci... Academicianul B. Maran a calculat că pagubele anuale provocate numai de exalările industriei se ridică la aproximativ 2 miliarde coroane cehoslovace. Dar vești îmbucurătoare sosesc din Slovacia. Tehnicienii de la Zemianske Kostolany, de pildă, au reușit să capteze 3/4 din cantitatea de fum și de cenușă împroșcată în coșurile termocentralei, canalizîndu-le spre întreprinderea Porobeton. Separatoarele de la Kosice au fost încă mai active: ele au anihilat 99 la sută din gazul exalat de întreprinderile slovace ale minelor de magnezit. Astfel, bătălia împotriva fiarei de fum înregistrează succese însemnate.

În biroul inginerului Tencar am văzut o mare hartă presărată cu cercuri de diferite mărimi: sînt microraioanele și raioanele proiectate pentru anii ce vin și pentru generațiile care vor urma. Se conturează, în aglomerarea aceasta de pete roșii, albastre, verzi și galbene, o nouă Pragă, fără turnuri și ziduri crenelate, dar și fără negurile de fum. Este harta capitalei socialiste, în care se vor contopi culorile clădirilor cu acelea ale pădurilor, parcurilor, grădinilor și cerului. Primii muguri au și răsărit, — în Parkrac, în Kobilisk, Prosek și Bobnice. Aici va înflori Praga cea nouă.

M. KLAROVA

22 decembrie 1961

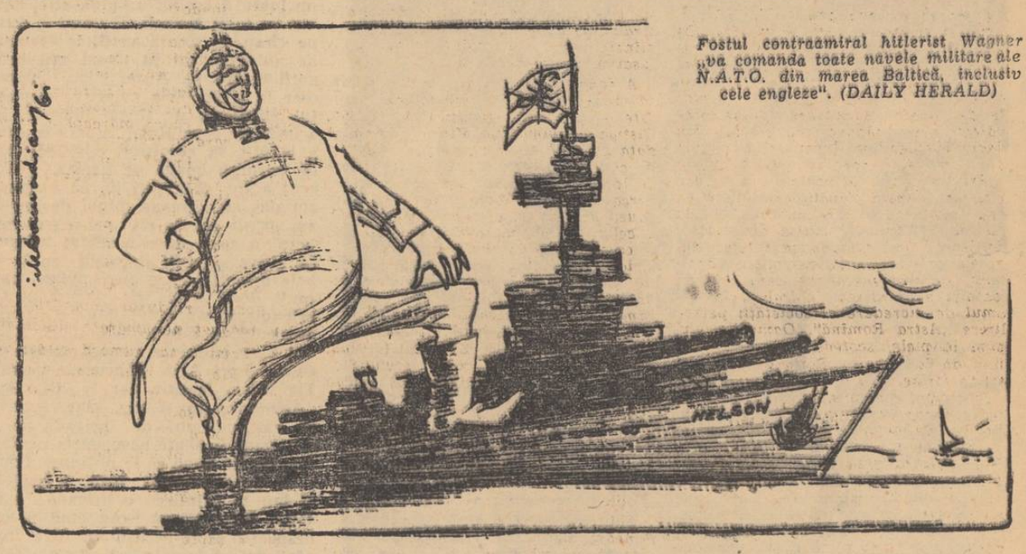

Fostul contraamiral hitlerist Wagner „va comanda toate navele militare ale N.A.T.O. din marea Baltică, inclusiv cele engleze". (DAILY HERALD)

— Unde-i führerul să mă vadă...!

Desen de Cik DAMADIAN

Moștenirea „U.M.H.K."

Valsul katanghez

Acțiunea O.N.U din Katanga amintește parcă de un vals: un pas înainte, doi timpi pe loc, încă un pas înainte, iar bătaie pe loc, un pas înapoi, o piruetă; mișcare multă, dar, în fond, nici o înaintare. În cîteva luni de zile trupele O.N.U. au pornit de două ori ofensiva împotriva separatiștilor katanghezi. Și, tot de atîtea ori, chiar în momentul cînd Elisabethville era cucerit și Chombe alungat „castelul albastre" ale O.N.U. au fost întoarse din drum... O comportare ciudată, desigur, care nu poate fi ușor explicată.

Dar, parcă aceasta e singura „curiozitate" din Katanga, din Congo? Guvernul englez a promis forțelor O.N.U 24 de bombe; după numai cîteva zeci de ore, urmează o întorsătură de 180 de grade și bombele sînt refuzate. Ciudat, nu? S.U.A. au pus la dispoziția trupelor O.N.U. 20 de avioane pentru lupta contra mercenarilor din armata lui Chombe; aproximativ în aceleași zile, senatorul american Thomas Dodd sosește la oaspete în Katanga... Sau să amintim o altă „ciudățenie" petrecută ceva mai de mult. Cînd Hammarskjoeld pleca la Ndola, în călătoria care avea să-i fie fatală, inițial urma ca avionul său să fie însoțit de avioane de vînătoare etiopiene. Acestea, în mod surprinzător, n-au venit însă la timp, „The Guardian" exprimă bănuiala că n-au primit aprobare engleză pentru traversarea Ugandei. Iar cel care insistase ca Hammarskjoeld să se întîlnească neapărat cu Chombe, pe teritoriul coloniei engleze Rhodezia, fusese diplomatul englez Lansdowne...

Un șir de lungi și, aparent, inexplicabile coincidențe, acțiuni surprinzătoare, întîmplări extrem de ciudate. Care este numitorul lor comun? Care este codul care permite descifrarea, cel puțin parțială, a tuturor acestor fapte, la prima vedere de neînțeles?

Răspunsul este următorul: lupta dintre marile monopoluri pentru împărțirea moștenirii katangheze a marii societăți cu preponderență belgiană „Union Miniere du Haut Katanga" (U.M.H.K.).

Cine se lupta pentru „Găina cu ouă de aur"

Revista franceză „La Tribune Socialiste" asemuia mai de mult Congoul cu „o minunată găină cu ouă de aur", justificînd comparația prin faptul că numai în 10 ani de zile colonialiștii au obținut profituri de 40 miliarde de franci belgieni. Pe ce cale au fost obținute aceste profituri fabuloase? Prin exploatarea marilor rezerve de cupru, cobalt, zinc, uraniu, radiu, cositor, germaniu. Cine a organizat jefuirea sistematică a comorilor congoleze? „Union Miniere du Haut Katanga", „U.M.H.K."... Am putea asemăna această uriașă uniune cu un mare nod de cale ferată în care se încrucișează drumurile și interesele unor mari monopoluri internaționale. Principalul component al lui U.M.H.K. — cel puțin pînă la acordarea independenței Congoului — a fost „Societe Generale de Belgique", posesorul a 39 la sută din acțiunile lui „Union Miniere". Un alt participant de seamă este societatea engleză „Tanganika Concessions L.T.D." care posedă 14,5 la sută din acțiuni. Urmează îndeaproape o societate franceză „Compagne generale d'Electroiyse". Posedă un mare pachet de acțiuni la U.M.H.K. — nu se cunosc cifre precise — și Rockefellerii americani. Monopolurile americane — cum vom vedea mai tîrziu — sînt interesate în „Union Miniere" și pe alte căi.

Solidare, cînd e vorba de nesocotirea intereselor popoarelor pe care le exploatează, toate aceste monopoluri duc o luptă acerbă de concurență între ele pentru obținerea unui profit cît mai mare. Dacă echilibrul relativ dintre pozițiile lor este cumva afectat de vreo anumită schimbare, atunci lupta devine și mai crîncenă. Ceea ce se întîmplă și acum. Acordarea independenței Congoului și evenimentele care au urmat au slăbit considerabil monopolurile coloniale belgiene. Ca o haită de lupi, celelalte monopoluri s-au năpustit asupra prăzii care altădată revenea colonialiștilor belgieni, s-au repezit să apuce noi „ouă de aur".

Căpitanul Waterhouse și grupul său au intrat în scenă

Inițial, la cererea O.N.U. de a-i pune la dispoziție 24 de bombe necesare pentru operațiunile din Katanga, guvernul englez a răspuns afirmativ. Se poate pune această hotărîre în legătură cu interesele unui alt monopol englez: „Unilever", care, prin filiala sa „United Africa Company", este denumit rege necîncoronat al Africii de vest. „Unilever" controlează producția și achiziționarea uleiului de palmier și a arahidelor în Congo și din alte țări învecinate și, neavînd interese deosebite în Katanga, este interesat în existența unui guvern central congolez, cu care speră să continuie colaborarea, și nu în succesul secesioniștilor.

Dar hotărîrea guvernului britanic de a acorda cele 24 de bombe a determinat o contraacțiune hotărîtă a companiei „Tanganika Concessions", ale cărei interese în U.M.H.K. converg în special în cadrul hotarelor Katangăi. Președintele acestei companii, căpitanul Charles Watterhouse, împreună cu lordul Robins, partizan al colonialiștilor britanici din Federația Africii Centrale, fost președinte al companiei „British South Africo Co" (deținătoare la rîndul ei a unui pachet de acțiuni ale lui „Tanganika Concessions") cu sprijinul mai mult sau mai puțin fățiș al altor lorzi au intrat în joc. Prin relațiile strînse pe care le au cu deputații conservatori și cu alte personalități, ei au reușit să determine guvernul englez să anuleze în fapt promisiunea de a acorda mult discutatele bombe și să saboteze fățiș acțiunea O.N.U. de înlăturare a mercenarilor albi din Katanga care îl susțin pe Chombe.

Se pare, însă, că Chombe s-a îndreptat spre alți stăpîni..

Scopul unor călătorii misterioase

În ultima vreme, în mai puțin de o lună de zile, Chombe a făcut două călătorii — la Geneva și Paris — destul de misterioase. Cu tot secretul care a învăluit aceste peregrinări, în ziare au străbătut unele indiscreții din care s-a putut constata că a dezlănțuit atacul pentru moștenirea katangheză și „Compagne Generale d'Electrolyse". La Geneva Chombe s-a întîlnit cu vicontele francez Ferron. Iar după vizita lui Chombe la Paris, guvernul francez a anunțat că interzice avioanelor care aprovizionează trupele O.N.U. din Congo să mai traverseze spațiul aerian al Franței, exemplu pe care l-a urmat și guvernul congolez cu sediul la Brazaville, cunoscut pentru legăturile sale strînse cu Franța. Ținînd seama de aceste fapte, apar într-o lumină nouă prezența între mercenarii din Katanga a unor elemente „ultra" franceze cu strînse legături cu OAS și cererea guvernului francez ca operația O.N.U. din Katanga să fie întreruptă..

Dar vizitele lui Chombe la Geneva și Paris, ca și faptul că el a discutat aici problema „katanghizării" societăților coloniale au produs „consternare" la Bruxelles, cum se exprimă „France Observateur".

Acrobații diplomatice

Dar cel mai primejdios concurent în lupta pentru moștenirea katangheză îl reprezintă monopolurile americane, care au reușit încă mai de mult să dețină poziții solide în Congo. Începînd din 1942, trei pătrimi din uraniul folosit de S.U.A. provenea din Katanga. Un grup financiar american (Landenburg, Telman și alții) a obținut în 1950 un număr de 600.000 de acțiuni la „Tanganika Concessions", părtaș, după cum am văzut, la U.M.H.K. Alt grup (Morgan) și-a procurat un pachet de acțiuni ale lui „Societe General de Belgique", de asemenea partașă la U.M.H.K. În iunie 1961 a luat ființă și „Corporația de dezvoltare belgiano-americană cu interese în Katanga" (prin filialele lui „Societe General").

În momentul de față, în situația complicată creată în Congo, monopolurile americane consideră că a sosit momentul pentru atacarea unor noi poziții. Postura anticolonialistă în care se străduie să pozeze S.U.A. determină însă și o poziție diferențiată față de cea adoptată de Anglia, Franța și Belgia, cu metode de luptă mai subtile.

Chombe? Element nesigur, mai ales compromis ca om al colonialiștilor, ca separatist, ca asasin al lui Lumumba. O vreme S.U.A. au mizat pe Kasavubu. Dar Chombe nu se bucură de un prestigiu real în rîndurile poporului congolez, pentru a asigura o stabilitate suficientă monopolurilor americane. Acum, Statele Unite încearcă să obțină o reconciliere între guvernul legal și Chombe, cu intenția de a-i împinge ulterior la acțiuni împotriva acelora care stau în primele rînduri ale forțelor progresiste, anticolonialiste, împotriva acelora care continuă lupta lui Lumumba. Acest efort se ascunde în spatele febrilei activități a diplomației americane: presiuni pentru întîlnirea Adoula-Chombe și limitarea operațiunilor O.N.U., defăimarea lui Gizenga, tovarăș de luptă al lui Lumumba, încercarea de a împiedica Consiliul de Securitate să adopte hotăriri eficiente pentru înlăturarea mercenarilor albi din Katanga etc.

Comentatorii de presă subliniază faptul că de întîlnirea Kennedy-Macmillan de la Bermude depind multe aspecte ale evoluției luptei dintre monopoluri pentru moștenirea katangheză...

★

„În Congo, sublinia „France Observateur", se îmbină... produsele cele mai rău mirositoare ale epocii finale a imperialismului colonial: domni financiari belgieni sau americani (Rockefeller) care își plătesc de la distanță agenții „indigeni"; servicii secrete ale unor mari puteri; coloni (colonialiști N.R.) din Africa de sud sau din Rhodesia; marionete solidare cu toate marionetele ca Fulber Youlou de la Brazzavile, un pivot al intrigilor împotriva unității Congoului; fasciști de tot soiul".

Această „întîlnire" a produselor colonialiste provoacă mari suferințe poporului congolez. Lupta dintre rechinii coloniali pentru bogățiile țării a adus congolezilor mizeria, agresiunea belgiană, război civil, dezorganizarea economiei, uciderea unor patrioți înflăcărați.

Ajutat de solidaritatea opiniei publice internaționale, poporul congolez va depăși desigur și aceste clipe grele din istoria patriei sale și va deveni singurul și cel mai îndreptățit moștenitor al posesiunilor coloniale, va deveni stăpîn pe comorile sale. Iar U.M.H.K. și susținătorii vor pieri undeva în fundul istoriei...

U. VĂLUREANU

Criza filmului vest-german

„Criza filmului german (din R.F.G — n.n.) este mai gravă decît oricînd" — așa începe articolul intitulat „Criza filmului german", publicat, nu de mult în ziarul vest-german „Süddeutche Zeitung". Cifrele și faptele prezentate în acest articol, pentru a arăta prin ce se manifestă criza menționată, deși incomplete nu sînt lipsite de interes. Ele redau cum nu se poate mai bine situația deplorabilă în care se află cinematografia din R. F. Germană, datorită subordonării ei intereselor meschine ale monopoliștilor și revanșarzilor vest-germani.

După cum se arată în articol, potrivit unui raport de activitate al Uniunii producătorilor de filme din R.F.G., numărul spectatorilor a scăzut numai într-un singur an (1960) cu 61.000.000, adică cu 9,1 la sută. În același timp, veniturile nete ale cinematografelor s-au redus cu 41.000.000 mărci. Ceea ce mai atrage pe spectatori în sălile de cinematograf sînt — după cum afirmă „Süddeutche Zeitung" — filmele străine, mai bune, și nicidecum produsele indigene, care sînt extrem de sărace din punct de vedere intelectual, tematic și artistic.

Temele care apar pe ecran sînt adevărate faliments artistice, bazate pe cultul „stelei" de cinema, evidențiind rutina, lipsa de analiză socială, de inventivitate și fantezie creatoare. Ele sînt cu totul lipsite de conținut și evită cu stăruință redarea realității politice, sociale, economice din R.F.G.

Prezentarea unor fapte brutale și josnice într-o formă care adeseori frizează proslăvirea lor, contribuie la dezvoltarea unor idealuri false, educă pe spectatori într-un spirit nesănătos, cultivă la aceștia trăsături negative ca: crima și banditismul, militarismul și revanșismul, rasismul și fascismul. Și mai defavorabile asupra educației, în special a tineretului, sînt efectele prezentării unor filme care alunecă pe panta erotismului sau a sexualității, precum și efectele reclamelor provocatoare care însoțesc de obicei asemenea filme.

După cum se vede, cinematografia din R.F. Germană servește fidel orînduirea din această țară. Alături de celelalte forme de îndobitocire a tineretului din Germania occidentală, propaganda prin filme are menirea de a pregăti carnea de tun necesară pentru înfăptuirea planurilor războinice ale revanșarzilor de la Bonn. Nu este greu de înțeles ce perspective poate avea o astfel de politică reacționară. În mod firesc ea va sfîrși la fel ca predecesoarea sa, prin a fi aruncată la lada de gunoi a istoriei.

Meridiane

REPORTAJ ★ REPORTAJ ★ REPORTAJ ★ REPORTAJ

Electrobiologia și ameliorarea plantelor

Electrobiologia face parte integrantă din domeniul ivit de curînd la lumină al biofiziciі, care se referă la influența tuturor factorilor fizici (radioactivi, electrici, ultrasonori etc.) asupra organismelor vii.

Electrobiologia se poate despărți în două ramuri strins corelate cu ameliorarea: electrofiziologia și electrogenetica.

Succesele obținute în aceste relativ noi compartimente de cercetare subliniază încă odată previziunea genială a lui Fr. Engels, care arăta că domeniile de conexiune și interferență între diferitele științe au cele mai mari perspective de dezvoltare. Atenția acordată la noi în țară acestor domenii evidențiază în mod deosebit actualitatea problemelor prezentate în cele ce urmează, care interesează deopotrivă biofizica, fiziologia, genetica și ameliorarea. Este cunoscută, de pildă, marea însemnătate ce se acordă de către oamenii de știință din agricultură extinderii și aprofundării cercetărilor în domeniul ameliorării plantelor.

Electricitatea este un factor indispensabil de biogeneză. În această privință amintim cuvintele acad. prof. Gh. Ionescu Sișești că „descărcările electrice care provoacă sinteza azotului cu oxigenul, sînt astfel, pentru a vorbi figurat, scînteia care provoacă aprinderea vieții pe pămînt".

În decursul evoluției lor istorice, organismele vegetale s-au format sub influența unor factori de mediu, așa numiții factori de vegetație, printre care se numără și electricitatea.

În viața plantelor nu joacă un rol numai electricitatea din sol sau atmosferă, ci și aceea din însăși interiorul organismului vegetal. Măsurătorile electrice au arătat că de-a-lungul tulpinii plantelor agricole există diferențe de potențial de ordinul a cîteva sute de milivolți.

Diferențele de potențial accelerează sau, în unele cazuri, dimpotrivă, încetinesc circulația sevei în plante, după cum polul electric pozitiv este situat spre vîrful sau spre baza plantei.

Cercetările proprii au arătat că situarea față de plantă a polilor cîmpurilor electrice create artificial se reflectă și asupra producției. Astfel, masa vegetală a ovăzului cultivat într-un cîmp electric pozitiv a sporit cu peste 30 la sută față de plantele care au evoluat în cîmp electric negativ. Plantele s-au comportat diferențiat după specie, și față de electricitate.

Demn de remarcat este că plantele cultivate în vase de vegetație, în seră, au reacționat deosebit față de tratamentele electrice la diferite intensități de lumină: cele cultivate sub influența unei lumini mai puternice au dat sporurile cele mai mari de recoltă, de peste 20 la sută. Prin urmare acțiunea electricității depinde de constelația celorlalți factori de vegetație.

O altă constatare, interesantă teoretic și practic, care s-a desprins din cercetările noastre, este că ambele tipuri de cîmp electric experimentate — continuu și alternativ — au sporit producția vegetală într-o proporție aproape egală.

Pornind de la lucrările compatriotului nostru Neda Marinescu, efectuate în jurul anului 1930 la Paris și ale savantului indian Bose care au urmărit interesante probleme de electrobiologie, profesorul sovietic Gunar considera recent că transmiterea excitației în plante este de natură electrică. Potrivit concepției cercetătorului sovietic, planta prezintă un sistem coordonator unitar, asemănător animalului, legătura între diferitele sale părți făcîndu-se pe cale electrică.

Efectele fiziologice de electrostimulare, care influențează metabolismul plantelor, provoacă modificări ereditare. Astfel, creatorul geneticei noi I. V. Miciurin, considerînd electricitatea ca un factor al mediului extern, a acționat cu diferiți factori electrici în vederea educării puieților de pomi fructiferi. Cercetările sale au fost continuate cu rezultate interesante în cadrul laboratorului central de genetică „I. V. Miciurin" din U.R.S.S.

Savantul progresist Pirovano, directorul institutului de fructicultură și electrogenetică din Roma, a constatat că tratamentul polenului prin inducție electromagnetică provoacă adesea o înflorire mai timpurie și precocitate în fructificare și maturare.

În cazul hibridărilor între specii, care nu se fecundează normal între ele, s-au putut obține hibrizi, adesea fertili.

Pirovano consideră că inducția electromagnetică acționează prin fenomenul de „ionoliză" pe care îl provoacă. El apreciază că prin „ionoliză" se influențează asupra cîmpurilor de forță moleculare și anume numai asupra moleculelor celor mai instabile.

Și alți cercetători au utilizat factorii electrici în vederea obținerii de plante cu noi însușiri, material inițial valoros pentru ameliorare.

De pe acum se poate vedea că simbolul stăpînirii peste univers, fulgerul lui Jupiter, care despica, temut, cerul furtunii și nopții ca o frîntură de soare, domesticit, va da o nouă vigoare plantelor de pe ogoarele lumii.

Și datorită cunoașterii profunde și dirijării mecanismelor electrofiziologice și electrogenetice, grădinile și lanurile viitorului vor purta flori mai frumoase și roade mai bogate, necunoscute încă prezentului.

Ing. D. BUICAN
candidat în științe

O școală a agriculturii înaintate

(Urmare din pag. 1-a)

vă „Steaua Roșie" din satul Mădăraș, regiunea Crișana), Dumitru I. Tudose (gospodăria colectivă „6 Martie" din satul Stoicănești, regiunea Argeș), Ilie Crăciun (gospodăria colectivă „8 Martie" din satul Săveni, regiunea București) și Viorel Uibaru (gospodăria colectivă „Victoria" din satul Lenauheim, regiunea Banat). Au fost decorați de asemenea peste 3.500 de lucrători din agricultură, regiunea București, precum și o seamă de unități agricole și industriale. După înmînarea distincțiilor, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a felicitat cu căldură pe cei decorați. Cuvîntarea sa a fost subliniată de puternice aplauze. Întreaga asistență, în picioare, a ovaționat îndelung pentru Partidul Muncitoresc Romîn și Comitetul său Central.

Cu gîndul la anii care vin

Consfătuirea a scos cu putere în evidență faptul că țăranii noștri muncitori urmează cu încredere politica partidului, că sînt hotăriți să facă tot ce le stă în putere pentru a îndeplini cu cinste sarcinile trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. Toți vorbitorii au arătat ce măsuri au luat și vor lua de-acum înainte pentru a spori continuu producția de cereale. O deosebită atenție se va da rezolvării problemelor de care depinde obținerea în anul care vine, în condiții de climă normale, a unei producții de cel puțin 5.000 kg. porumb boabe pe hectar, pe suprafețe întinse, în ogor neirigat.

Există încă în țara noastră rezerve mari nefolosite în ceea ce privește creșterea vitelor. De aceea, atît delegații cît și invitații care au luat cuvîntul, s-au referit la ceea ce plănuiesc să facă pentru a mări numărul de vaci, de porci, de oi și de păsări, proprietate obștească, pentru a realiza de la ferme producții și venituri tot mai mari, tot mai bogate. Aceeași preocupare va exista și pentru sporirea rodului în vii și în podgorii, în grădinile de legume, precum și pe parcelele cultivate cu orez.

Lucrările consfătuirii s-au încheiat. Aceleași trenuri care i-au adus în Capitală pe solii cîmpurilor, îi duc astăzi înapoi. Președinții de gospodării, brigadierii, agronomii, se întorc acum la locurile lor de muncă. Ei duc cu dînșii prețioasele învățăminte ale consfătuirii și totodată hotărirea fermă de a lupta cu mai mult avînt pentru întărirea unității lor, pentru sporirea producției agricole, spre binele întregului nostru popor.

Ion PAVELESCU

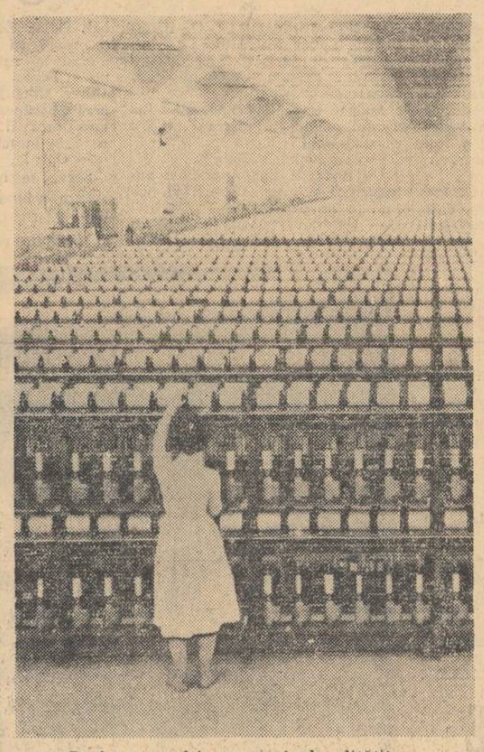

Se face un ultim control al calității

Aspect al marei hale a fabricii „Stillon"-Gorzow

Pe meridianele globului

(Urmare din pag. 1-a)

„STILLON"-GORZOW

înfățișează hale care vor fi construite, sute de noi mașini, imaginea fabricii ce se va întinde pe o suprafață de 120 hectare.

Mătasea de stillon strălucitoare sau mată se transformă în ciorapi sau șosete, în elegante și bogate sortimente de tricotaje, în țesături, în stofe sintetice. Pe porțile uzinei din Gorzow mai ies și alte „minuni" ale sintezei chimice: firele de pescuit în diferite culori și grosimi, firele de galanterie ca un pastel (se folosesc pentru mobilă și uz casnic), părul pentru perii de tot felul — începînd de la periuța de dinți și terminînd cu periile automate pentru spălat străzile, materiale care înlocuiesc în industrie lemnul și metalul, foița rezistentă la foc care se folosește ca materie primă pentru pelicula fotografică, cinematografică, Röntgen ș.a.

În cetatea „kaprolactei"...

...și a florilor (pentru că există acolo — grație unei pasiuni a directorului — încercuind betonul halelor, multă verdeață, multe flori) am întîlnit numeroși tineri. Pe uzină media vîrstei: nu mai mult de 27 de ani.

În marea hală „Stillon", acolo unde se concentrează producția de bază a uzinei, lucrează mai bine de 2.000 de oameni. Purtînd pecetea anilor în care trăiesc, am reținut în sute de exemplare portretul luminos, optimist al omului nou.

Pe Valentina Uszko sau pe Aniela Klimerak le-am întîlnit în fața ringurilor cu zeci de bobine strălucitoare pe care se aliniază firul cel alb. Cu mîini de aur, Valentina și Aniela, fruntașe ale brigăzii socialiste, executau în fața mașinii mișcări pline de grație și precizie, virtuozitate.

În secția de polimerizare a „kaprolactei" în preajma instalațiilor se găseau Josef Deneș, Falecikovski Gerard, Danuta Jodziallo și Mieczylawa Klin... „Proaspeți" absolvenți ai unei școli tehnice de chimie, veniți de puțin timp în producție. Apăsau cu gravitate, dar și cu puțină teamă, cînd pe un buton, cînd pe altul, al unui tablou de comandă. Priveau ușor încruntați un aparat de control și notau observația într-o fișă. Alții erau de veghe lîngă cazanele uriașe în stare de funcțiune...

Entuziasm, timiditate. Uneori un aer de superioritate față de mașinile stăpînite de om. Și toate sintetizate într-o privire luminoasă de adolescent. De om cu puteri însutite. Puteri pe care i le-a dat, în zilele noastre, socialismul.

La capătul vizitei noastre, la uzina aceasta de pe malurile Oderului, ne-am întîlnit cu... amintirea de neuitat a bătrînei și totuși veșnic tînăra Nevă, cu nemuritoarea ei „Aurora", ne-am întîlnit cu caldele aduceri aminte despre Smolnîi... Piața Revoluției..., stolurile de porumbei de pe cheiul Amiralității... „Călărețul de aramă"... Aceste plăcute evocări ne-au fost prilejuite de interlocutorul nostru, inginerul Czaklosz Jan, șeful secției filme, care mai păstra încă vie în amintire imaginea eroicului Leningrad. În urmă doar cu cîțiva ani absolvise acolo Institutul Tehnologic iar acum aplica, aci la Gorzow, cele învățate de la prietenii sovietici.

Săvinești - Gorzow

Străbătînd meleaguri poloneze am avut prilejul să auzim cuvinte frumoase despre țara noastră, prietenii polonezi vorbind cu admirația și cu mîndria pe care ți-o oferă propriile tale succese.

Ascultam pe directorul uzinei din Gorzow depănîndu-și amintirile din Romînia. Răsfoia un teanc de fotografii — prea recente pentru a fi puse într-un album — ce înfățișau Săvineștii, lacul Bicaz iar în spate, profilîndu-se, impunătorul Ceahlău.

Directorul „Relon-Rolan"-ului nostru a vizitat Gorzowul în toamna trecută iar Henryk Welter — directorul de la Gorzow a fost la noi, la Săvinești, în acest an.

Am reținut aprecierile despre Săvinești, despre oamenii săi minunați crescuți de partid, despre înaltul nivel tehnic al utilajului, despre procedeele tehnologice moderne folosite de muncitorii, tehnicienii și inginerii noștri, despre lucruri valoroase învățate unii de la alții în producția firelor sintetice.

...Ne-au bucurat și ne-au impresionat cele auzite. Și, fără să ne dăm seama, privirile ne-au alunecat spre biroul directorului unde se găseau cele două steguleți, unul lîngă altul.

T. PUȘCAȘU și B. BRANIȘTEANU

OAMENI ȘI FAPTE

Petrolistul și noua sa viață

Era în toamna anului 1935. O zi mohorîtă, cu cer plumburiu. De dimineață, norii cenușii de pe boltă se făcură parcă una cu crestetul Dealului Mare. Apoi, cerul prinse a se crăpa de lumini orbitoare, urmate de tunete asurzitoare, ce se prăvăleau peste pădurea de sonde din dealul Boldeștilor. Începuse un torent de ploaie de credeai că vine potopul.

Printre sonde, la poalele unei păduri, se porniră năvălitoare șipote de apă învolburate, care duceau în vale butuci și scînduri zmulse din turlele de lemn. Deși furtuna se întețea din ce în ce mai mult, petroliștii continuau să muncească sub cerul liber, iscoditi de privirea chirabnicului — omul de încredere al societății petrolifere „Astra Romînă". Oameni, uzi pînă la piele, scoteau tocmai o prăjină de la masa „Rottary" a unei sonde forate.

În timpul manevrelor, sondorul Florea alunecă pe zmoala udă de ploaie. Prăjina de metal ce o purta pe umeri îi căzu, cu toată greutatea, pe picior. Sub lovitura grea și surdă, omul se prăvăli fără cunoștință într-o baltă de țiței din apropiere. N-a mai știut nimic de el pînă tîrziu de tot, cînd s-a trezit la infirmeria schelei. Era bandajat la piciorul care, în urma accidentului, rămînea pentru totdeauna îndoit din genunchi. Apoi a fost transportat acasă, la ai săi, într-un sat din apropierea Boldeștilor.

A stat cît a stat în pat sondorul Florea Popescu, acasă, în Ariceștii Zeletini. Într-o zi, îngrozit de suferința lui și a celor șase copii flămînzi care cereau pîine, își luă inima în dinți. Și-a cioplit dintr-o măciucă de alun o jumătate de cîrjă și s-a tîrît așa, anevoie, pe cărarea lungă de 10 km. care ducea spre schela din Boldești. Voia să ceară ajutor stăpînilor de la „Astra Romînă". Fiind victima accidentului de la sondă, Florea Popescu spera măcar să primească o pensie cît de mică, deoarece nenorocirea care îl betegise pe viață s-a produs în toiul muncii.

Olandezul Klamp, șeful secției exploatare de la Boldești, un om cu fața uscată și ciupită de vărsat, l-a primit cu răceală și i-a spus scurt, într-o romînească stricată: „Dacă băgați de seamă, nu pățește nimic, domnule sondor, ne cerem mii scuze; noi nu putem ajuta la tine cu nimic".

Florea Popescu a scrîșnit din dinți, și-a adunat toate puterile și a vrut să arunce cu cîrja în fața ulcerată a străinului, care administra petrol romînesc. Apoi s-a gîndit la copii și a lăsat mîna în jos.

A doua zi a venit din nou la sondă, să muncească — cu puterile pe jumătate — pentru o bucățică de pîine. Cîștiga pe jumătate. Minca, o singură dată pe zi, cîte trei peștișori încălziți pe chiolan (o țeavă caldă de la sondă). În loc de pîine, cu mămăliga rece încerca să-și astîmpere foamea. Din cauza bătului care ținea loc de cîrjă, a celor 10 km. pe care îi străbătea în fiecare zi, de la Boldești și pînă la Ariceștii Zeletini, palma lui era plină de bătături și tare ca pielea tăbăcită. Citeodată, frînt de oboseală, rămînea la sondă săptămîni de-a rîndul și dormea în bărăci, prin care vîntul bătea în voie. Zece ani la rînd, rezemat în măciuca lui de alun, Florea Popescu și-a tîrît piciorul beteag prin praful zilelor de arșiță, prin noroiul clisos al zilelor ploioase, s-a înfundat pînă la brîu în zăpada zilelor geroase de iarnă. A străbătut mii de kilometri, ca să muncească pentru o bucățică de pîine, să aibă ce duce copiilor care-l așteptau acasă.

Anii au trecut. Au venit zilele luminoase ale marilor transformări menite să schimbe viața lui Florea Popescu și ale altor zeci de mii de oameni ca el. Partidul făcuse dreptate. Sondele de țiței de pe dealul Boldeștilor, de pe Valea Prahovei, din toată țara, nu mai sînt ale stăpînilor străini. Sondorii, pînă mai ieri slugi mînate de biciul capitaliștilor străini, au devenit pentru totdeauna stăpîni pe munca lor. Țițeiul, pînă mai ieri amestecat cu sîngele petroliștilor care munceau în condiții mizere la patronii străini, a devenit un bun al tuturor.

În anii puterii noastre populare, sondorul Florea Popescu și-a găsit din nou locul ce i se cuvine în mijlocul oamenilor. Conducerea schelei l-a trimis la cei mai buni medici specialiști din țară să-și trateze piciorul betegit în anii aceia grei. A stat în spital 18 luni de zile. Medicii l-au îmbărbătat și i-au promis că îl vor reda din nou societății, cu întreaga capacitate de lucru. Și așa a fost. La ieșirea din spital, petrolistul nu mai avea piciorul îndoit din genunchi. Se rezema pe el fără grijă. Se simțea tare și puternic. Ca în tinerețe. Pe lîngă pensia acordată de statul democrat popular, sondorul a fost ajutat să se califice într-o meserie nouă. A muncit cu rîvna caracteristică comuniștilor și a devenit în scurt timp operator fruntaș la secția de tratare a țițeiului din Boldești. E fericit că își poate aduce aportul, alături de tovarășii săi, la cauza măreață a vremurilor pe care le trăiește.

În parcul împrejmuit de trandafiri roșii din curtea întreprinderii, chipul sondorului Florea Popescu zîmbește cu mulțumire dintr-o ramă aurie a panoului de onoare. Pentru meritele sale la locul de muncă, toți tovarășii îl stimează și îl apreciază.

La mulțumirea cea mare, de a munci din nou în rîndurile tovarășilor săi, s-au adăugat nenumărate alte mulțumiri. Familia sa numără astăzi zece copii. Florica, fiica mai mare, e laborantă în schela petroliferă și este fruntașă, Maria e muncitoare într-o întreprindere ploieșteană, iar Costică, fiul mijlociu, este mecanic-auto la Ploiești. E și el fruntaș. Pe lîngă cei șapte fii și fiice, sondorul Florea Popescu mai are acum trei copii de vîrstă școlară. Mezinul familiei e Stelian, elev în clasa a treia și pionier. Vrea să devină și el petrolist.

În anii aceștia, familia petrolistului s-a mutat din satul Ariceștii Zeletini în orășelul petroliștilor, la Boldești. Aici, nu departe de schelă, cu ajutorul statului, Florea Popescu și-a ridicat o casă de toată frumusețea.

Acesta este destinul petrolistului din Valea Prahovei, cu care puteți face cunoștință la stația de tratare a țițeiului de la Boldești.

Viorel LUPU

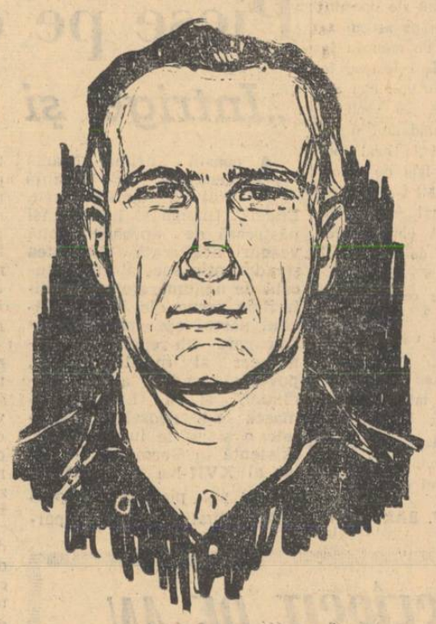

Desen de Becu RIND

BASMELE MĂRII

Nu s-ar putea spune că iarna este timpul cel mai potrivit pentru a vorbi despre mare. Totuși, hai să vorbim totuși despre mare. Mai bine zis, despre cîteva povești care altă dată erau considerate adevăruri de neclintit, dar care astăzi sînt bune doar ca să ne descrețească frunțile...

Luna produce un ferment care... umflă marea

Așa dar, marea. Oricine a luat contact... gustativ cu ea, știe că această masă uriașă de apă se deosebește prin faptul că e sărată. Explicația pe care știința o dă acestui fenomen e destul de simplă. De-a lungul multor milioane de ani, apele curgătoare spală neîncetat rocile muntoase dizolvînd compușii chimici ai clorului pe care-i transportă neobosite spre mare, unde se acumulează. Dealtfel, în multe țări, sarea de bucătărie se obține prin evaporarea apei de mare. Proporția mare de sare (clorură de sodiu) și alte substanțe care se acumulează în apele mării dau acesteia gustul sărat pe care oamenii îl cunosc de mii de ani. Dar cum își explicau ei aceasta? De pildă, Aristotel, un mare filozof și om de știință din antichitate dădea fenomenului, cu cea mai mare seriozitate, următoarea explicație: Soarele atrage din fundul mării vapori grosolani și întunecoși, pe care razele sale îi ard și îi fierb atunci cînd urcă spre suprafață. De aici... gustul sărat.

În veacul al XVI-lea filozoful francez Bodin, mult mai practic, a înțeles că „dumnezeu... a amestecat toate plantele și animalele într-un fel de saramură uriașă ca să nu... putrezească". Dar, încă în cursul aceluiași secol, savantul italian Cardan l-a combătut cu vehemență demonstrînd în modul cel mai incontestabil că gustul sărat al mării se datorește pur și simplu, unor munți de sare care s-ar găsi în fundul ei. Dar iată că nici n-au apucat să treacă o sută de ani și această teorie, pe cît era de incontestabilă a fost contestată și chiar luată în derîdere de Fournier în tratatul său „Hidrographia", publicat în 1643. Ar trebui foarte mulți munți pentru a săra atîta apă scrie el — și unde mai pui că după atîta timp s-ar topi și ei...

Această dispută cu privire la gustul sărat al apei de mare s-a prelungit încă mult timp pînă ce știința a fost în măsură să dea explicația reală, de care aminteam mai sus și a fost tot atît de aprinsă ca și, de pildă, cea pe care a provocat-o un alt fenomen, al mareelor. Astăzi se știe că creșterea și scăderea zilnică a apelor (fluxul și refluxul) se datoresc acțiunii combinate a atracției pe care o exercită soarele și luna și rotației pămîntului.

Acelaș Aristotel, considerat astăzi ca unul din cei mai mari cugetători ai antichității, a fost foarte uimit în fața acestui măreț fenomen al naturii pe care l-a observat în India unde îl însoțea pe marele cuceritor Alexandru Macedon. Din povestirile celebrului matematician Euler, care a trăit în veacul al XVIII-lea, rezultă că Aristotel, în dorința sa de a desluși cauzele refluxului a încercat să urmărească apele oceanului ca să vadă pînă unde se vor retrage. Această curiozitate i-ar fi fost fatală deoarece, la fluxul următor, revenind apele l-au împiedicat pentru totdeauna pe filozoful grec să-și mai exprime adevărata părere asupra mareelor... Adevărul e că Aristotel s-a stins la Calcis în Eubeea, în anul 322 înaintea erei noastre la respectabila vîrstă de 62 de ani. Nu e mai puțin adevărat că el s-a interesat cu o curiozitate demnă de un adevărat om de știință de fenomenele naturii, între care și mareele fără a reuși din păcate să le explice. Și după el, acestea au preocupat pe savanți. Fournier, de care aminteam mai sus, explica astfel mareele: luna se învîrtește împrejurul mărilor și își combină efectul cu mirosuri și vapori grași care, datorită marilor călduri, produc un fel de ferment care umflă marea!... Cine își poate stăpîni rîsul auzind astăzi așa ceva?

Prima explicație corectă a mareelor a dat-o marele om de știință englez Newton, care a trăit în secolul al XVIII-lea. El a fost primul care și-a dat seama că atracția lunii este cauza fluxului și refluxului.

Soarele — ceva mai mare decît peninsula Peloponez

Un alt fenomen foarte cunoscut al mărilor și oceanelor îl constituie curenții marini care, după cum au stabilit oamenii de știință, se datoresc, în primul rînd vînturilor. Cel mai cunoscut curent, Gulf-Stream-ul pornește din marea Caraibilor și după ce traversează Atlanticul scaldă cu apele sale calde coastele apusene ale Europei nordice. Dar să ne întoarcem la sursa atît de bogată de informații pe care ne-o furnizează Fournier. După părerea savanților din timpul său cauza curenților este pur și simplu... fierberea pe care o provoacă luna în apa mării și care, neputîndu-se răspîndi uniform, se... strecoară cum poate!

Oricine navighează pe mare și mai ales cei pentru care navigația este o profesie, petrec multe zile și nopți în tovărășia soarelui și a lunii. De aceea, e lesne de înțeles că cele două corpuri cerești au partea lor în explicațiile pe care învățații și marinarii din toate timpurile le-au dat fenomenelor naturii.

După cum povestește Tacit, istoric roman care a trăit în secolul I—II ale erei noastre, marinarii nordici credeau, cu toată convingerea, că undeva pe mare, există un loc în care se odihnește soarele în fiecare noapte și atunci cînd atinge apa ca să-și afle binemeritata odihnă se produce un sfîrîit puternic! Nu se știe dacă cineva a auzit vreodată acest zgomot, însă în rîndul navigatorilor nordici de acum două milenii și mai bine, nu era, după cît ar părea, nici o îndoială. Există însă o altă chestiune care a provocat discuții foarte aprinse, și anume mărimea soarelui. Anaxagoras, un filozof grec care a trăit aproximativ cu o jumătate mileniu înaintea erei noastre, susținea că astrul zilei e numai cu ceva mai mare decît peninsula Peloponez. La rîndul său Heraclit, un alt filozof grec care a trăit cam în aceeași vreme și care este unul din întemeietorii dialecticii, socotea că soarele nu are mai mult de... un picior diametru! În ce-l privește, scriitorul antic Macrobius nu apreciază mărimea soarelui ci se mulțumește ca, prin gura unuia din eroii săi, să afirme: Astfel, și globul soarelui, dimineața ne pare mai mare decît deobicei, pentru că întîe el și noi este aerul abia ieșit din promoroaca nopții, care-i mărește chipul!... Dacă înțeleptii din vechime ar fi știut de cîte ori este Soarele mai mare decît Pămîntul desigur că s-ar fi cutremurat...

Peștele spadă trebuie privit drept în ochi!

Dacă fenomenele vizibile la suprafață se pretau la asemenea interpretări, ce nu aveau nimic comun cu știința, ce să mai spunem despre lumea adîncurilor care a fost de multă vreme o sursă permanentă de legende, unele mai năstrușnice decît altele, și care mai dăinuie, pe ici pe colo și astăzi.

Însuși cunoscutul mamifer, delfinul, ce șburdă și în largul coastelor noastre, era considerat un... pește neobișnuit. Fournier susținea că atunci cînd află că trebuie să moară, delfinii se aruncă din apă pe uscat, spre a nu servi drept pradă altor animale, iar cînd totuși mor în adîncul apelor, ceilalți îi ridică și, formînd cete numeroase, îi duc la uscat și îi fac să eșueze pe plajă. Dealtminteri le place muzica și cîntecul și iubesc oamenii...

Grecii și romanii considerau delfinii ca pe niște animale sfinte și interziceau pescuitul lor. În evul mediu, scos din rîndul sfinților, delfinul devine un... semn nobiliar figurînd pe stemele marilor feudali.

Alte animale legendare au dat, se pare, mult de furcă navigatorilor. De aici și multe legende și snoave. Iată, de pildă, peștele-spadă. Cum se puteau apăra marinarii de el?

Într-un manual despre piratii celebri apărut în 1724 se indică soluția:

...„Pentru a-l împiedica să străpungă și să scufunde corabia, cel mai bun lucru este să-l privești fără teamă, drept în ochi. Dar dacă tremuri în fața lui sau îți ascunzi ochii, sare dinți-odată și te tîrăște în fundul apelor ca să te mănînce..."

Un alt animal care a făcut multă vreme vîlvă este marea caracatiță sau Kraken, monstrul monștrilor, care este descris de danezul Eric Pontoppidan (Istoria naturală a Norvegiei 1752) ca fiind atît de mare încît era luat drept o insulă. Diametrul la suprafață era de, nici mai mult nici mai puțin, decît 600 m. și putea, într-o clipă cu brațele sale pe cît de numeroase pe atît de puternice, să tragă la fundul mării cel mai mare vas de război.

Dar oricît s-ar părea de ciudat, unii savanți cred și astăzi că există — sau cel puțin ar putea să existe—astfel de caracatițe uriașe. Astfel, în 1873 s-au găsit pe plajele din Terra Nova, eșuate pe uscat, un mare număr de caracatițe. Cea mai mare dintre aceste caracatițe avea 17 m, cu tentaculele întinse, iar corpul singur avea 6,10 m! Ochii îi avea cît o tobă (40 cm) și ventuzele cîte 6 cm diametru iar greutatea cca 30.000 kg! Iar dacă ar fi să se ia în considerație urmele de ventuze găsite pe pielea unor balene, ar trebui să existe și caracatițe de 3—4 ori mai mari!

Sirene... de vînzare

Sirenele au și ele o îndelungată tradiție legendară care începe în timpurile homerice cînd — se zice — numai Ulisse le-a putut rezista— fiind legat de un catarg al corăbiei. Tradiția sirenelor continuă să existe, neîntreruptă, de-alungul întregului ev mediu și apare aproape în toate limbile și locurile. Astfel, se vorbea despre Mermaid în Anglia, Meerfrau în Germania și Rusalka în țările slave. Toate acestea nu erau decît modele diferite de... sirene.

Și nu numai în povestiri apăreau asemenea ființe Martorii oculari foarte serioși le-au și văzut. Da, da le-au văzut! Unii autori ne asigură că ele se găsesc în mare număr pe coastele Indiei și Braziliei.

Erik Pontoppidan dă în cartea sa nenumărate dovezi despre existența sirenelor. Diverși potentați ai timpului nu ezitau să plătească sume fabuloase ca să cumpere resturi de... sirenă. Filip, arhiduce de Austria (1548), a cumpărat și a prezentat — într-un cerc de inițiați — o sirenă la palatul său din Genova. Ca și alte exemplare care au circulat, sirena de la Genova era o escrocherie și nimic altceva.

Există cercetători care apără existența șarpelui de mare. Profesorul dr. Anton Bruun, de la Universitatea din Copenhaga, bazîndu-se pe descoperirea unei... larve de țipar de 1,84 m lungime al cărui model matur ar fi trebuit să fie de cel puțin zece ori mai lung, arată că de fapt există astfel de monștri. În această afirmație este sprijinit de Maurice Burton, de la British Museum. Și nu numai atît, d-rul Bernard Heuvelmans, în cartea sa „Pe urma monștrilor marini" (1958) arată că ar exista „șerpi de mare" de diverse origini și spețe.

Chiar și savantul romîn Racovițză întemeietorul speologiei, ale cărui merite față de biologie sînt recunoscute, a închinat o parte din timpul său Megophias-ului (nume științific al șarpelui de mare) pe care-l descrie ca fiind „un animal timid, cu o fire veselă și plină de haz, căruia îi place să facă sărituri dezordonate și gesturi exuberante..."

Totuși cea mai verificată întîlnire a fost aceea a canonierei „Avalanche" în golful Along, avînd la bord tot echipajul și zece ofițeri, care au întîlnit în 1898, într-un răstimp destul de scurt, doi șerpi de mare.

Printre ultimele întîlniri cu un asemenea animal, pare a fi cea a vasului Santa Clara (1947) — care ar fi... tăiat în două un astfel de șarpe neatent.

La urma urmei, șarpele de mare există sau nu?

Din păcate nimeni nu poate răspunde cu certitudine la această întrebare. De aceea ne vom mulțumi să-l lăsăm în domeniul... basmelor, ca și caracatițele, peștele-spadă, sirenele, etc. etc.

A. COSTA

MAGAZIN LITERAR ARTISTIC

Tinere talente în fața obiectivului cinematografic

Prezența unei echipe de filmare pe străzile Capitalei strînge în jurul ei un numeros public „spectator" dornic să afle cum se filmează, să vadă un actor preferat, să savureze de pe acum scena pe care o va vedea la premieră cu bucuria că a fost martorul înregistrării ei pe peliculă.

Zgomotul unor grupuri electrogene, pe care orice trecător citește emblema... „Studioul Cinematografic București" ne cheamă parcă lîngă fascicolele de lumină ale proiectoarelor.

La ieșirea principală din Gara de Nord, în jurul unei echipe de filmare, s-a adunat — ca deobicei — lume multă. E o atmosferă specifică de platou de filmare. Caut cu privirea vreun actor cunoscut. În fața aparatului de filmat, un bărbat între două vîrste, nu prea înalt, împreună cu o femeie, sînt înconjurați de vreo șapte copii între 2 și 17 ani. Ascultă cu toții indicațiile regizorului. Lumea din jur se întreabă firesc :

— Cine sînt actorii ?... La ce teatru joacă ?...

Încerc să ajung lîngă aparatul de filmat dar nu-i chip. Mă strecor către un electrician care îndreaptă proiectorul într-un punct cerut de operator, și-l întreb :

— Nu vă supărați... Ce actori sînt ?... La ce teatru joacă ?...

— Nu sînt actori ! Sînt artiști amatori : Familia Udrea din Pucioasa.

Aud o comandă cunoscută. Regizorul anunță începerea filmării cu obișnuitul :

— Atențiune !... Motor !....

Un tînăr de lîngă ușa unui autobuz „T.V." strigă pe rînd, citind de pe o listă :

— Cei din Pucioasa !... Udrea Victor, Udrea Maria, Udrea Decebal, Udrea Zoica, Udrea... Udrea... și ceilalți își spun singuri numele urcînd în autobuz : Iosif... Victoraș... Dica... Marinela... Ultimul, Udrea Mihăiță în vîrstă de doi ani urcă „bătrînește" în autobuz. Victor Udrea îl liniștește pe tînărul cu lista în mînă.

— Gata !... Nu mai sîntem.

Scena se mai filmează odată. Pentru echipa de filmare nu-i greu. Mai dificil e pentru „actori" și figurație care la începutul lui decembrie, sînt îmbrăcați ca în frumoasele luni de vară.

Familia Udrea își ia rămas bun de la prietenii care au condus-o la gară

Se reconstituie o scenă obișnuită din cele multe petrecute la Gara de Nord în luna august a acestui an, cînd peste 11.000 de artiști amatori au fost oaspeții Capitalei. Atunci s-a desfășurat cel de-al VI-lea concurs al echipelor artistice de amatori de la orașe și sate.

Marea desfășurare a potențialului creator al artiștilor amatori din întreaga țară a oferit cineaștilor de la Studioul cinematografic „București" realizarea unui film în care cîntecul, dansul, portul, întreaga bogăție folclorică a poporului nostru trezit la o viață nouă sînt prezentate ca dovezi ale grijii partidului pentru revoluția culturală desfășurată în țara noastră.

Filmul în culori „Tinere talente" se realizează de către un grup de cineaști tineri.

Regizorii Alecu Gh. Croitoru, Mariana Petculescu și Lidia Slavu sînt în același timp și scenariștii acestui film. Ei au surprins — cu aparatul de filmat mînuit de operatorul Aurel Samson — pe artiștii amatori la locul lor de muncă : în uzină, la gospodăriile colective, în săli de repetiție. Pe unii i-au așteptat la gară cînd au venit la concurs. Alții, devenind eroi ai filmului au fost aduși în mod special pentru filmări. Iată de exemplu, familia Udrea. Mi s-a spus că Victor Udrea — tatăl — cîntă la fluier. Mai mult. A obținut premiul întîi și titlul de laureat al concursului.

— Dar familia de ce a venit ? A fost și la concurs ?

— Da ! Chiar toți cîți îi vedeți aici !

Cu siguranță că au venit pentru a ușura emoțiile tatălui în fața juriului concursului... Întreb pe unul din regizori dacă mai cîntă careva dintre cei șapte copii.

— Asta o s-o aflați din film !...

V. BALTAG

ÎN STUDIOURI — PE ECRANE

După Raymond Bussières, Robert Hossein și Marina Vlady, Guy Decomble este cel de-al patrulea artist francez care, în ultima vreme, a devenit oaspetele studiourilor cehoslovace. El interpretează unul din rolurile principale din filmul „Moartea în insula zahărului", un film de aventuri în culori pentru ecran lat realizat de către Jiri Sequens

Alături de „Tarcul" lui Armand Gatti, „Vremurile ghetoului" al regizorului Frederic Rossif evocă ororile nazismului, constituind un semnal de alarmă pentru spectatorii occidentali în actualele condiții ale reînvierii militarismului și revanșismului în R.F.G. Filmul lui Rossif se inspiră din evenimentele petrecute în ghetoul Varșoviei între sfîrșitul anului 1939 și luna mai 1943, interval în care 600.000 de bărbați, femei, bătrîni și copii au fost exterminați de hitleriști.

Filmul științific cunoaște o largă dezvoltare în Uniunea Sovietică. Filmele de cercetare științifică, de pedagogie și, respectiv, de popularizare sînt cele trei domenii principale de activitate cărora le consacră o intensă activitate de creație un număr de 5 studiouri fără a mai socoti laboratoarele cinematografice ale Institutelor științifice. Ele produc laolaltă sute de filme științifice anual.

Anthony Mann, al cărui ultim film „Cidul", cu Sophia Loren, a fost prezentat la începutul acestei luni aproape simultan la Londra, Bruxelles și Paris pregătește în prezent filmul istoric „Căderea imperiului roman".

Oleg Strijenov și Dana Smutna (protagoniștii filmului „Romeo, Julietta și întunericul") au fost distribuiți în noul film al cunoscutului regizor ceh Jiri Weiss intitulat „Eroii nu trebuie să moară", o dramă cinematografică a cărei acțiune se petrece în vremea răscoalei naționale slovace din anul 1944 împotriva ocupanților fasciști.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Defileul"

Privit din înălțimi, defileul a cărei șosea o străbate zilnic Daniar la volanul camionului, înfățișează spectatorului splendori inegalabile. În mijlocul acestei naturi care inspiră curaj și puritate, Daniar a cunoscut-o pe gingașa Asel. Curînd însă, căsnicia lor e tulburată de perseverența Raihan care nu-i dă pace eroului nostru cu iubirea ce i-o poartă. Fără voia lui, Daniar, stîrnește astfel gelozia lui Sadîk. Prilejul, trist pentru Daniar, a cărui soție pleacă de acasă alarmată de zvonurile lui Sadîk și de confirmările neadevărate ale lui Raihan, este totuși cît se poate de nimerit pentru a cunoaște caracterul acestora doi, din urmă.

Fără a-i amnistia în vreun chip slăbiciunile lui Daniar (care se lasă la un moment dat copleșit de insistențele lui Raihan și, abia cînd își dă seama de consecințe se trezește) cineaștii își îndreaptă întreaga lor cercetare psihologică și tot simțul de discernămînt artistic spre a defini prin atitudini și fapte, întrucît necinstea, ipocrizia, egoismul și alte moșteniri josnice ale trecutului mai sînt viabile în conștiința unora precum și maniera în care ele se pot exterioriza în condițiile prezente. Aparent, Sadîk face un serviciu autobazei denunțînd la vreme accidentul lui Daniar pe șosea, dar el poartă răspunderea răsturnării intenționate a remorcii, tocmai cînd se încerca înlocuirea vechiului regulament de transport și dublarea în acest fel a încărcăturii pe traseul defileului. În chip firesc și necesar, colectivul șoferilor de la autobază acționează pentru salvarea lui Daniar din această situație întrucît, deși a greșit, rămîne un om cinstit. În același timp însă, exclude cu hotărîre pe Sadîk din mijlocul lor, preluînd inițiativa eroului nostru și dovedind în cele din urmă că ea poate fi înfăptuită.

Regizorul Saharov care, împreună cu operatorul Kalașnikov, a realizat acest film în studioul „Kazah-film", știe să creeze prin ritm și imagine ambianța vieții reale descoperind atît în panorama reliefului — de un farmec puțin obișnuit — cît și în detaliile unor portrete, prospețimi necătate care parcă apropie mai bine spectatorului sensurile etice pilduitoare ale filmului.

„Zece pași spre răsărit"

Undeva, în deșertul Kara-Kum, nu departe de ruinele cetății Kum-Bassan-Kala, spionul care îngropase cutia cu documentele secrete moare înainte de a transmite superiorilor săi coordonatele locului : „Zece pași spre răsărit". Pentru a intra în posesia lor, sînt trimiși alți doi. Numai că unul dintre ei este un om — e adevărat — un om ciudat, fanatic, răzbunător, dar totuși un om. Murad poartă în inima-i îndurerată de o existență mizeră înveșnicele ascund un impresionant chin interior (interpretat cu o adîncă simțire de Artik Djalîev). Totodată, ei s-au consacrat unei originale demistificări a peisajului exotic, oriental, ale cărui contraste redate stereotip în alte filme ne îndreptățeau să-i atribuim monotonie. Excepțional realizată, imaginea ne comunică o natură vie în imensitatea deșertului, cu lumini și umbre neașteptat de încîntătoare, cu nisipuri măturate de vînt, agitîndu-se și ondulîndu-se într-un fantastic balet, care nu are însă nimic misterios ci exprimă atît de bine mișcarea neîntreruptă a naturii, contrapusă celor care încearcă zadarnic să țină nu numai timpul dar și istoria în loc.

Cadru din film

tr-o țară străină, dorința mereu vie de a-l descoperi pe ucigașul tatălui său și a-și face singur dreptatea care s-a lăsat atît amar de vreme așteptată.

Pe pămîntul sovietic, cei doi se întîlnesc cu echipa de geologi a profesorului Palvanov. Mizînd pe firea greu stăpînită a lui Murad, ocultul său însoțitor (supranumit „omul în haine albe") hotărăște înlăturarea profesorului, într-un chip perfid : îl denunță pe Palvanov lui Murad ca asasin al tatălui său. Dar încercarea eșuează în cele din urmă întrucît Palvanov, fost comisar în detașamentul bolșevic care luptase aici cu ani în urmă împotriva albilor și intervenționiștilor, cunoaște soarta tatălui lui Murad. Adevărul iese la iveală — el fusese ucis tocmai de către cei care-l trimiteau acum să ucidă — și Murad își dă seama că de acest pămînt natal, stropit cu sîngele tatălui său căzut ca ostaș roșu, este legată soarta lui pentru totdeauna.

Este interesant faptul că deși subiectul oferă el însuși surse inepuizabile de dramatism, cineaștii studioului „Tadjik-film" au preferat latura captivantă a caracterelor, urmărirea prefacerilor intime ale unui erou ca Murad la care apare, în mod firesc, dorința de a-și adăuga, ca auxiliar, un text scris. Desigur că acesta este indispensabil, dar e sigur, în același timp, că afișul ideal este acela care va elimina cu desăvîrșire cuvîntul, vorbind exclusiv prin imagine. Voi remarca, în această privință, că, în general, graficienii exponenți nu au făcut nici un efort pentru a *zugrăvi* textul, transformînd litera în imagine. În general, ei utilizează niște capitale obișnuite, trase cu linia și umplute cu tuș sau culoare, de dimensiuni diferite, dar care imită la perfecție ori ce text de ziar. Nu ni se pare că e bine, nici chiar cînd, în același mod, unii utilizează cursivele. Cred că acești oameni talentați ar trebui să facă un efort plastic asupra literei.

—

Și asupra valorii de înțeles și de formulare a textului însuși, mi se pare că ar fi ceva de spus. Dacă idealul afișului ar fi să elimine textul, condiția în care acesta e încă necesar ar cere să fie cît mai redus, cît mai frumos și cît mai frapant. Pentru aceasta există o mie de soluții, după capacitatea inventivității, a inspirației. Un afis foarte reușit ca imagine, care arată creșterea bunurilor materiale ale unei familii, datorită acumulării treptate de economii, poartă următorul titlu mare : „Picătură cu picătură..." Dată fiind originea populară foarte cunoscută a acestui titlu, dat fiind că imaginea, cum am spus e elocventă, de ce mai era nevoie de următoarele rînduri grupate masiv și uniform la baza afișului : *„Depunînd cu regularitate economiile dumneavoastră la C.E.C. vă puteți îndeplini dorințele"*. Ce rost are această plată informație, această telegramă banală și care nu spune nimic ? Un alt grafician a realizat foarte plastic o idee foarte ingenioasă : „Scutul chibzuitului". Înfățișînd cunoscutul libret de economii ca pe un scut roman drept-unghiular în care se fring săgețile surprizelor materiale neplăcute. Perfect. Dar de ce mai era nevoie de : „Depunîndu-vă economiile la C.E.C. vă asigurați bună starea"? Două excelente afișe și-au luat titlurile din literatura celebră: „Punguța... cu mulți bani", înfățișînd cocoșul lui Creangă, iar al doilea, care desenează greierele și furnica lui La Fontaine, furnica arătîndu-i greierului famelic un frumos libret C.E.C. Dar pentru ce mai era nevoie de această parodie la fontaine-iană :

„Ban la C.E.C. mi-am adunat
Acum sînt asigurat"...

Parodia e inutilă și pe deasupra cuprinde un agramatism : „sînt asigurat" (eu, furnica !)

Deci, în chip de modest sfat la o excelentă realizare, ne îngăduim să recomandăm graficienilor noștri mai multă atenție asupra problemei textelor : reducere, originalitate, eleganță !

Aceasta nu ne împiedică, de loc, să căpătăm un plus de convingere pentru a depune la C.E.C....

Radu POPESCU

Am văzut CONCERT ÎN RE... HAZLIU

Teatrul satiric muzical „C. Tănase" și-a inaugurat sala, complet renovată, din Calea Victoriei 174 cu spectacolul „Concert în Re... hazliu" de Jak Fulga și Aurel Felea, cu melodii de H. Mălineanu, Mișu Iancu și Sergiu Malagamba.

Spectatorii estradei rămîn plăcut surprinși de abundența noilor melodii românești, autorii spectacolului propunîndu-și și reușind ca de la cupletul satiric și pînă la cîntecul liric, întreg programul să fie original. Și deoarece din colectivul artistic nu fac parte decît trei interpreți de așa-zisă „proză" (Zizi Șerban, Ciupi Rădulescu, Horia Căciulescu) am asistat la o adevărată „reprofilare" a unor cîntăreți care apar cu succes și ca interpreți de cuplete. Astfel, Dorina Drăghici și Aida Moga au interpretat cu vervă cîteva cuplete, prima excelentă în melodia satirică „Lenuța breton" al cărei succes ne-a amintit de „Marinică" al aceluiași Mălineanu, iar a doua imitînd cu talent cîțiva cîntăreți de muzică ușoară.

În afara cupletelor, Dorina Drăghici și Aida Moga au lansat și cîteva noi melodii : „Viața e cel mai frumos roman", „Tangoul tinereții", „Nu știu cum, nu știu cînd".

Roxana Matei a cîntat cu temperamentu-i cunoscut, „E de necrezut" și „Ancuța", iar George Bunea, a cîntat cu sinceritate și prospețime o reluare modernă a vechiului cîntec „Deschide, deschide fereastra".

În ceea ce privește nota umoristică propriu-zisă a spectacolului ea a fost susținută de Zizi Șerban și Ciupi Rădulescu, acesta din urmă apărînd pe tot parcursul spectacolului în duet cu Horia Căciulescu.

Orchestra „București", dirijată de Sergiu Malagamba, a acompaniat corect, iar solo-ul la baterie al dirijorului s-a bucurat de succes.

Din păcate, montarea și regia n-au adus, nici una, nici cealaltă, nici o contribuție substanțială la reușita spectacolului.

Sandu MARIAN

Piese pe care le vom vedea

„Intrigă și iubire" de F. Schiller

Această „primă dramă germană cu tendință politică" cum numește Engels „Intrigă și iubire", își păstrează de aproape două veacuri nealterată dragostea și admirația spectatorilor. Jucată de nenumărate ori pe diferitele scene ale lumii, făcînd parte, aproape fără întrerupere din repertoriul permanent al marilor teatre, povestea tragică a lui Ferdinand și a Luisei, demască cu deosebită claritate o stare de lucruri, care, existentă în Germania secolului al XVII-lea și al XVIII-lea nu și-a pierdut nici pînă astăzi actualitatea în acea parte a lumii în care puterea aparține claselor exploatatoare, în care viața și fericirea oamenilor simpli contează prea puțin sau chiar deloc în fața intereselor imediate și meschine ale deținătorilor de avere și titlu, în care viața milioanelor este sacrificată cîtorva.

De fapt, subiectul dramei este cît se poate de simplu și tocmai de aceea mai impresionant prin realismul și adevărul său. Ferdinand, fiul cancelarului von Walter se îndrăgostește de Luise, fata curată și simplă a unui biet muzicant al capelei ducale. Luise îl iubește la rîndul ei pe tînărul nobil, cu cea mai curată dragoste, cu cel mai adînct devotament. Pe undeva, fata crescută în casa modestă a muzicantului își dă seama că dragostea ei nu poate avea împlinire, că prea multe bariere de castă îi stau împotrivă, că fiul celui mai puternic om al ducatului nu se poate căsători cu o tînără oarecare. Despre aceasta îi vorbesc zilnic și mama și tatăl ei, de aceasta se teme ea însăși, dar iubirea pentru Ferdinand e mai puternică, mai sinceră și adevărată decît toate temerile și presiunile ce se exercită asupra ei. Considerînd întîi că pasiunea fiului său pentru Luise este un moft aristocratic, von Walter va încerca să-l despartă de ea, pentru a-și întări pozițiile sale politice. Cînd își dă seama că dragostea Luisei nu poate fi cumpărată și nici intimidată, cînd constată că Ferdinand nu va renunța de bunăvoie niciodată la această dragoste și că deci interesele sale politice, poziția sa de prim-ministru al ducatului ar putea fi amenințată, von Walter apelează la cele mai josnice mijloace pentru a obține ruptura legăturii celor doi tineri. Dar intriga elaborată în amănunțime în cabinetul ministerial ai cărui pereți au cunoscut multe mîrșăvii, se dovedește a nu putea rezista iubirii adevărate. Cei doi tineri mor, prinși în plasa uneltirilor lui von Walter, sacrificîndu-și viața, dragostei și refuzînd cu demnitate orice compromis, în vreme ce primul ministru, nobil asasin, își vede zădărnicit orice vis de ascensiune politică. Pentru că, moartea fiului nu-i atinge decît ca pierderea unui mijloc cu care ar fi putut să și consolideze poziția.

Avînd personaje bine conturate, caractere de un zguduitor realism, situații dramatice puternice, „Intrigă și iubire" nu este numai „prima dramă germană cu tendință politică", dar și prima dramă realist critică germană, singura dramă realist-critică a romanticului Schiller.

În țara noastră „Intrigă și iubire" a fost cea mai des jucată din toate dramele lui Schiller. În stagiunea trecută ea s-a bucurat de un real succes la Pitești și Botoșani unde a fost interpretată de artiștii respectivelor teatre. La București ea a mai fost jucată acum cîțiva ani pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R. Giulești. În stagiunea aceasta, „Intrigă și iubire" va fi reluată de Teatrul Național „I. L. Caragiale" în regia cunoscutului actor, Nicolae Brancomir.

Pe scena Teatrului Național din Craiova a avut loc de curînd premiera piesei „Maria da Ponte" de scriitorul brazilian Guilherme Figueiredo. În clișeu : actorii Sorin Lepa și Ion Pavelescu într-o scenă din spectacol

Mariana PÎRVULESCU

W. A. MOZART

(Urmare din pag. 1-a)

rele rareori întrecute, ale dramelor muzicale, ale simfoniilor, concertelor, cvartetelor și sonatelor sale, care răsună și azi, la 170 de ani de la moartea sa, în toate sălile de concert ale lumii, și parcă cu o sporită strălucire și tinerețe.

Numai revoluția franceză din 1789, anti-feudală și anti-monarhică în esența ei, îi va acorda titlul de onoare de „cetățean", reprezentînd la interval de doi ani de la moartea compozitorului, în 1793, opera „Nunta lui Figaro", încărcată de un mesaj profund democratic și uman, sub aparența înșelătoare a unei „comedii a sentimentelor".

Rodnicie, diversitate și profunzime

În scurta sa viață Mozart a desfășurat unul din cele mai uimitoare eforturi creatoare din întreaga istorie a muzicii. El a făurit aproape 700 de lucrări în cele mai deosebite forme și genuri : opere, misse, simfonii, concerte pentru instrumente soliste și orchestră, muzică instrumentală de cameră, cvintete, cvartete, trio-uri și sonate pentru unul sau două instrumente concertante. Nu mai enumerăm Fanteziile pentru orgă și pentru clavecin și cele 34 de lieduri pentru voce și pian, oglindind contribuția sa la îmbogățirea unui gen muzical strîns legat de cîntecul popular, în care de altfel își află originea.

Alături de contemporanul său Joseph Haydn, Mozart a adus o contribuție de mare însemnătate la conturarea definitivă a principalelor forme ale muzicii instrumentale : simfonia, concertul, sonata, cvartetul. Vrînd să imite pe Haydn, Mozart îl depășește ca simfonist în ultimele sale patru simfonii și îl egalează în domeniul muzicii de cameră în ciclul celor șase cvartete pentru coarde, compuse între anii 1782—1785 și dedicate maestrului său. Mai tînăr cu 24 de ani decît Haydn, Mozart va preceda cu 18 ani moartea ilustrului său maestru și prieten. Ajuns la o vîrstă înaintată Haydn se recunoaște, la rîndul său, a fi discipolul lui Mozart, discipolul în plină tinerețe. Mozart și Haydn și-au fost reciproc maestru și discipol, raporturile lor spirituale schimbîndu-se prin forța și originalitatea cu care cel dintîi va prelua și dezvolta elementele limbajului muzical, în cadrul unor forme în care Haydn își păstrează însă primatul istoric.

În șirul celor 23 de opere și spectacole muzicale făurite de Mozart, strălucesc ca niște nestemate operele „Răpirea din Serai", „Nunta lui Figaro" și „Don Juan" pe care Wagner o numea cu admirație și entuziasm „opera operelor". Linia evolutivă a creațiilor dramatice mozartiene începe cu un „singspiel" (spectacol muzical cîntat și vorbit) scris la 10 ani și culminează cu opera feerică „Flautul fermecat" compusă în anul morții, în 1791. În opera dramatică a lui Mozart toate genurile teatrului muzical sînt reprezentate, genul „seria" (serios) și cel buf, serenada dramatizată cu caracter pastoral, singspielul, germenul operei naționale a poporului german și genul nou, complex, al „dramei giocoso" (drama giocoso) căreia îi aparține capodopera sa „Don Juan". Prin operele și singspielurile cîntate și vorbite în limba germană, Mozart ne apare ca un militant plin de ardoare patriotică pe tărîmul făuririi teatrului de operă german.

În domeniul simfoniei, Mozart ne-a lăsat 41 de lucrări catalogate ca atare. De la cea dintîi simfonie a copilului Mozart, scrisă în anul 1764 (la vîrsta de 10 ani) și pînă la cele 3 capodopere compuse în anul 1788 — simfoniile nr. 39, 40 și 41, — în mi bemol major, în sol minor și do major, — Mozart a realizat o sinteză a tot ceea ce școlile simfonice europene au făurit mai bun în domeniul artei orchestrale. Este o sinteză realizată dintr-o perspectivă ce depășește contemporaneitatea și numai astfel se explică vitalitatea și permanenta actualitate artistică a operei compozitorului.

Aceeași evoluție uimitoare a măestriei, a bunului gust și perfectei concordanțe dintre conținut și formă, o constată orice auditor, inițiat sau neinițiat, la ascultarea unei sonate de pian, a unei sonate pentru vioară și pian sau a unuia din cele 23 de cvartete mozartiene.

În mîinile maestrului din Salzburg cvartetul a devenit o pagină autobiografică vie. Ascultînd oricare din ultimele sale cvartete, pătrundem în lumea intimă a gîndurilor și sentimentelor maestrului, acolo unde poezia infinitelor invenții melodice se îmbină cu știința conducerii independente a vocilor (polifonia), cu arta sugestivă a suprapunerii sunetelor (armonia), cu finețea efectelor sonore.

Rodnicia legendară a compozitorului ca și varietatea atotcuprinzătoare a genurilor și formelor abordate de el cu o magistrală stăpînire a stilurilor s-au dezvoltat pe terenul unei temeinice cunoașteri a sufletului omenesc, pe pătrunderea realistă a vieții și idealurilor umane.

Trăsăturile artei mozartiene

Viziunea artistică a lui Mozart este dinamică, pătrunsă de un alert ritm dramatic. Puterea sa de observație, în centrul căreia se situează omul cu bucuriile, durerile și idealul său de fericire, percepe rapid conflictul, reflectîndu-l prin magistrala dezvoltare a ideilor, atît în creația sa simfonică sau de cameră cît mai ales prin antagonismul personajelor din operele sale.

Prin arta sa adînc umană, în care viața se oglindește cu contrastele ei de lumină și întuneric, cu alternarea bucuriei și suferinței, Mozart a spart tiparele înguste ale artei de salon, în care orînduirea feudală a încercat zadarnic să-i ferece geniul și inspirația.

Prin caracterul popular al temelor sale, prin cantabilitatea lor firească, neforțată, legată întotdeauna de un conținut afectiv autentic, Mozart rămîne unul dintre cei mai mari artiști creatori pe care i-a avut omenirea.

De aceea, compozitorii legați de popor, odinioară Ceaikovski și Dvorak, în zilele noastre Prokofiev și Șostakovici, consideră opera mozartiană ca un model nepieritor de artă adevărată, pornită dintr-o inimă caldă și dintr-o minte luminată, o artă menită a vorbi oamenilor simpli de pretutindeni, despre năzuințele lor spre frumos, spre dreptate și o viață mai bună.

Avea dreptate savantul naturalist german, Köchel, pasionat admirator al lui Mozart, care și-a petrecut o bună parte din viață, redactînd catalogul vastei creații a maestrului din Salzburg. Cuvintele lui sînt mereu actuale :

„Atîta timp cît va exista în muzică originalitate, bogăție, avînt, pasiune a descoperirii, entuziasm, viață lăuntrică, forță a melodiei, plinătate și noutate armonică, desăvîrșită cunoaștere dramatică, profundă stăpînire a legilor arhitecturii muzicale, nu avem dreptul să fim îngrijorați de veșnicia numelui lui Mozart".

A. HARALAMB

CONSTATĂRI LA SFÎRȘIT DE AN

Ultimele săptămîni ale anului au fost marcate de o agitată viață teatrală. Premierele s-au succedat, una după alta, într-un ritm destul de accelerat, ceea ce abia a permis cronicarilor să le țină pasul. Se remarcă sprijinul foarte larg acordat de toate scenele noastre dramaturgiei originale. Dacă unii autori nu s-au ținut decît în parte la înălțimea a ceea ce li s-a oferit, asta-i altă căciulă !

Naționalul, revenit la linia clasică și sobră, adică renunțînd la unele acte mai puțin grave, ce nu se încadrau bine dincolo de rampa sa, a înregistrat anul acesta două mari succese și de stimă și de public: Năpasta și Poveste din Irkutsk.

La Operă trebuie socotită ca un eveniment muzical reluarea lui Oedip *al lui Enescu, pe care l-am vrea mai des în repertoriu. Ne bucură de asemenea încercarea de a da o mai bună interpretare „Năpastei" lui Sabin Drăgoi, anunțată în premieră duminică.*

Opereta cu o echipă de actori și cîntăreți vesnic neobosită și mereu entuziastă montează spectacol după spectacol pentru a ferici publicul său credincios, gata totdeauna să răsplătească cu aplauze chiar unele voci mai obosite.

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", *cunoscut altădată pentru dragostea purtată autorilor romîni a rămas anul acesta în urmă în promovarea dramaturgilor din țara noastră. Ziarele anunță piesa lui Mănescu și Silvia Andreescu, în reluare, după o sincopă.*

Pe bulevardul Magheru lumea se înghesuie în fața caselor de bilete pentru spectacolele „Scandaloasa legătură" *și* „Antoniu și Cleopatra", *marile succese ale teatrului* Nottara *de anul acesta. O oarecare fluctuație de neînțeles a interpreților, schimbați de la săptămînă la săptămînă, duce la lipsa de unitate a unor spectacole, cu luni în urmă foarte bine strunite. Repertoriul viitor se anunță echilibrat și sînt speranțe ca această scenă să concureze cu mult succes Naționalul. Din păcate aici se joacă pînă acum cele mai slabe lucrări românești.*

Curajosul Teatru de Comedie *atrage în mod constant publicul cu* Celebrul 702, *piesa nr. 1 a anului, cu* Mi se pare romantic *și* Prietena mea Pix, *a lui Galan.*

După cum s-a văzut, „Burghezul gentilom" *a rămas numai o experiență, neîntrunind adeziunea spectatorilor cu toate că rolul principal a fost jucat de Birlic. Aici s-a pornit foarte bine, dar e de semnalat o oprire de elan. Să sperăm că e numai un scurt răgaz.*

Teatrul Muncitoresc C.F.R. *ne rămîne dator oarecum. Desigur apariția capodoperelor nu este dirijată de nici o lege fizică și găsirea unui repertoriu strălucit se face după multă căutare. Oricum, amintirea altor ani ne dă dreptul să credităm secretariatul literar și pe viitor.*

Reflector

Teatrul pentru copii și tineret *foarte harnic, oferă spectatorului în devenire foarte reușite piese, bine puse în scenă. Semnalăm deocamdată* „Băiatul din banca a doua", *comedie de mult gust și poezie. Pe cealaltă scenă, rămîne pentru noi memorabilă* „Prima întîlnire".

Tăndărică, teatru deopotrivă de căutat și de mari și de mici putea face mai mult cu „Micul prinț" *deși și așa spectacolul place destul. Mîna cu 5 degete, marele său succes, ține încă afișul și ne întrebăm dacă în atîți ani de relaxare nu era bine să se găsească în hîrtiile autorilor ceva tot atît de tare ?*

Institutul de artă teatrală și cinematografică, cu micile sale succese locale, nu reușește să iasă totuși dintr-o fază de amatorism care prin longevitate devine obositoare. Aici ar trebui să se înghesuie lumea să vadă ceva nou. Un mare artist la începuturile sale, un mare regizor abia născut...

Revista cu toate eforturile, anul acesta a avut mai puțin haz ca deobicei, și deși știm că recomandația noastră, repetată de multe ori de a reîmprospăta echipa de umoriști nu va găsi un ecou prea mare, îndrăznim să o repetăm cu insistența cuvenită.

Eugen BARBU

Orizont teatral

● *Teatrul de Stat din Ploiești sărbătorește luna aceasta a 100-a premieră de la înființare.*

● *Înainte de sfîrșitul anului, două premiere la Teatrul pentru tineret și copii : „Emil și detectivii", după romanul cu același titlu de Emil Kästner și „De Pretore Vincenzio" de Eduardo de Filippo.*

● *La Teatrul „Maiakovski" din Moscova se prezintă cu un nou succes un nou spectacol realizat de Ohlopkov : „Medeea".*

● *Teatrul de Stat din Brașov a prezentat săptămîna aceasta în Capitală cîteva spectacole cu „Secunda 58" de Dorel Dorian, în regia lui Ion Simionescu.*

● *Teatrul de Stat din Turda a îmbrăcat din nou haina festivă a premierei. După prezentarea în actuala stagiune a trei piese contemporane, dintre care două din repertoriul nostru original („Băieții veseli" de H. Nicolaide și „Mare meci la Chițăoani" de Dominic Stanca) și una din dramaturgia sovietică (comedia „Bucătăreasa" de Anatoli Safronov) actuala premieră aduce în fața publicului turdean piesa dramaturgului Mihail Sorbul : „Dezertorul".*

În același timp colectivul artistic pregătește un nou spectacol, de astă dată în premieră pe țară : „Corb la corb nu-și scoate ochii" de A. Ostrovski. În afara spectacolelor ce au loc la sediu, colectivul artistic întreprinde cu regularitate deplasări în raion și regiune. Cu această ocazie, locuitorii din Cîmpia Turzii, Gherla, Luduș, Viișoara, Iernut și alte localități au prilejul să vizioneze spectacolele teatrului turdean în aceeași distribuție și montare ca la premieră.

LAUREATUL ANONIM

Cam ciudat, nu ? Şi totuşi... Laureatul anonim e pianist. Numele lui n-a apărut vreodată pe vreun afiş de recital sau de concert, dar despre pianistul romîn Eugen Filipescu s-a scris şi peste hotare.

Eugen Filipescu n-ar putea executa con brio studiul revoluţionar de Chopin sau Mefisto-vals de Liszt dar mii şi mii de spectatori l-au ovaţionat în cele 11 recitaluri de mare succes susţinute la Roma, la Therme di Caracalla.

Eugen Filipescu este pianistul lotului nostru de gimnastică. De zece ani Lenuţa Leuştean şi celelalte cinci fete ale sextetului de bronz de la Roma îşi prezintă exerciţiul la sol cu acompaniamentul lui muzical.

La Helsinki (1952), la Moscova, (festival 1957), la Praga (1957), din nou la Moscova (1958), la Roma (Olimpiada 1960), la Sofia, la Leipzig, recent la Strasbourg şi pretutindeni, Filipescu a convertit punctele negre ale optimilor în sutimi de... puncte.

Pianistul romîn este un adevărat meşter al... cinemuzicii. Secretul succeselor sale trebuie căutat, pînă la urmă, în priceperea cu care disecă mişcarea gimnastică şi o îmbracă în mantia sunetului, invitînd arbitrii la emoţii complexe şi la generozitate.

Arta lui Filipescu are dificultăţi care scapă spectatorului auditor.

Nu e uşor să-l împaci pe Wagner cu Berlioz, de-a lungul unui allegro combinat, dar... iarăşi trebuie.

Nu e uşor să-l sacrifici pe Ceaikovski sau pe Liszt de dragul saltului suplimentar al Soniei Iovan. Şi totuşi, trebuie...

Nu e uşor să scrii un acompaniament special pentru „Sica" Zimbresteanu şi să învingi capricioasa ritmică a măsurii de 5/8.

Nu e uşor, în sfîrşit, să o urmăreşti pe clape pe Elena Leuştean, care inovează, fantezist, chiar pe parcursul dansului. Dar iarăşi trebuie.

Eugen Filipescu cîntă cîteva ore pe săptămînă bourée-uri şi sarabande de Bach la Institutul de teatru, în cadrul cursului de mişcare scenică. În timp ce studenţii-actori învaţă, cu Angelo Pellegrini scrimerul, paradele-ripostă cu care îl vor răpune pe Laerte, studentele-actriţe învaţă să se mişte pe scară în sunetele muzicii clasice.

La Roma, în zilele Jocurilor Olimpice 10 ţări participante l-au invitat pe Eugen Filipescu să acompanieze exerciţiile la sol ale fetelor lor, iar mulţumirile antrenorilor au răsplătit şi izbutitele improvizaţii ale pianistului romîn care anticipează aproape electronic mişcarea.

Explicaţiile succesului ? Sutele şi miile de ore consacrate studierii mişcărilor gimnastice, sursă continuă pentru declanşarea inspiraţiei pianistului coregraf.

În zilele Universiadei de la Sofia, cinematografia bulgară l-a rugat pe Eugen Filipescu să acompanieze (prin excepţie) un... gimnast.

În sunetele pianului, dansul artistic al marelui campion sovietic Iuri Titov a accentuat iluzia baletului.

Cînd a venit rîndul faimosului gimnast japonez Mitsukuri, Eugen Filipescu a făcut o surpriză publicului spectator şi mai ales lui Mitsukuri. Melodia de acompaniament a avut pronunţate accente nipone. Pianistul romîn a improvizat cele cinci sunete ale gamei Extremului Orient !...

Un amănunt. Acum doi ani, un lanţ de motocicletă a smuls două falange de la degetul mic şi inelar al mîinii stîngi a pianistului. În seara accidentului, la televiziune, un ansamblu şcolar de gimnastică a evoluat totuşi, cu acompaniamentul său.

De atunci a început marea încercare. Eugen Filipescu a trecut cu şi mai multă intensitate la dificilele exerciţii de extensie. Lipsa celor două falange a devenit tot mai puţin simţită. Astăzi cuprinderea decimei nu mai e o problemă. Gimnastele noastre şi-au dobîndit acompaniatorul.

Un al doilea amănunt, mai puţin grav. La Moscova, în zilele Festivalului, Eugen Filipescu, participant la simultanul dat de Mihail Tal, a izbutit o remiză de... prestigiu cu învingătorul lui Botvinik Sustine, glumind, că prezenţa unui pian în sala simultanului i-ar fi dat apreciabile şanse de victorie.

...Acesta este Eugen Filipescu, unul dintre anonimii pianişti romîni, devenit popular în lumea întreagă, datorită dragostei pentru gimnastică.

Ioan CHIRILA

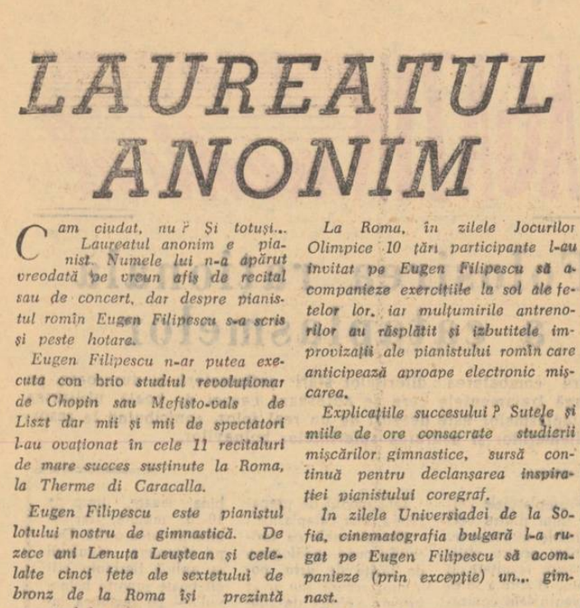

Bucureşti. Gimnasta italiană Miranda Cicognani mulţumeşte pianistului Eugen Filipescu pentru ajutorul... muzical pe care i l-a acordat

SPORT MOZAIC

● **IN JAPONIA** au apărut primele trei timbre olimpice din seria celor 12 care vor fi puse în circulaţie pînă la J. O. din 1964. Fiecare timbru are un tiraj de 4 milioane.

● **IN TIMPUL** campionatului mondial din Chile vor fi prezenţi peste 700 de ziarişti străini. Numai din Argentina vor veni 250 de ziarişti, iar din Brazilia 150. Europa va fi reprezentată de 150 de gazetari.

● **CÎND TOM McNeeley, ultimul învins al campionului mondial de box la categoria grea, Floyd Patterson s-a înapoiat în cabina lui a constatat că în cursul luptei a suferit şi o a doua pierdere. Într-adevăr, profitînd de absenţa lui McNeeley, „persoane necunoscute" i-au furat din portmoneu 88 de dolari...**

● **UN NOU scandal în baschetul profesionist american.** Jucătorul Aaron Wagman a recunoscut în faţa unui tribunal din New York că numai în acest sezon a plătit 14.250 dolari, oferiţi de un grup de organizatori de pariuri, pentru a obţine trucarea rezultatelor meciurilor. Wagman a declarat că plătea săptămînal cîte 750 dolari jucătorilor echipelor colegiilor sau universităţilor cărora le cerea să înscrie cît mai puţine coşuri cu putinţă. Bine înţeles „cheltuielile" făcute de afeceriştii au fost scoase cu un profit înzecit de pe urma înşelării naivilor care se lăsau atraşi în cursă şi făceau pariuri.

O propunere care stîrneşte interes

Cu multă înţelegere pentru interesele ţărilor lipsite de munţi înalţi sau cu climă prea blîndă, Fred Rossner, directorul sportiv al Federaţiei austriace de schi, a făcut recent o interesantă propunere : împărţirea participanţilor la campionatele mondiale de schi în două categorii.

Făcînd o paralelă firească cu campionatele mondiale de hochei pe gheaţă (care se dispută în trei grupe şi în care cîştigătoarea grupei B. promovează în grupa A), prof. Rossner consideră că o competiţie asemănătoare s-ar putea organiza ţinînd seama de schiorii ţărilor „nealpine", care ar face parte din categoria B, urmînd ca primii 5 sau 10 clasificaţi să se califice pentru campionatele mondiale (categoria A).

Autorul propunerii subliniază următoarele avantaje :

● Schiorii unor ţări, mai slabi decît adversarii lor din ţările pur alpine, pentru care antrenamentul nu e întotdeauna o problemă uşoară (lipsă de zăpadă etc.) nu se vor mai afla dintr-o dată lansaţi pe pîrtii dificile, uneori periculoase chiar şi pentru „aşi".

● Schiorii unor ţări, cărora li se rezervă de obicei numere de concurs dezavantajoase, care-i obligă să concureze pe pîrtii răscolite, vor avea ocazia să se întreacă şi să obţină performanţe pe parcursuri în bună stare.

● Aceste competiţii organizate în marile staţiuni de iarnă, nu vor mai fi socotite „rude sărace" în comparaţie cu marile probe clasice şi vor atrage de asemenea publicul.

● Cei mai buni dintre ei se vor califica pentru campionatele mondiale (categoria A), unde se vor putea întrece cu şanse egale, cu „elita" alpină propriu-zisă.

● Campionatele mondiale nu şi-ar pierde din interes, iar numărul participanţilor (actualmente fixat la 4 maximum de ţară şi de probă) ar putea fi eventual majorat.

Socotim foarte interesantă propunerea profesorului Fred Rossner, care — făcînd o distincţie normală între schiorii ce au condiţii de pregătire diferite — ar putea produce un puternic reviriment în schiul mondial, încurajînd competiţiile rezervate schiorilor de categoria B şi favorizînd astfel progresul lor.

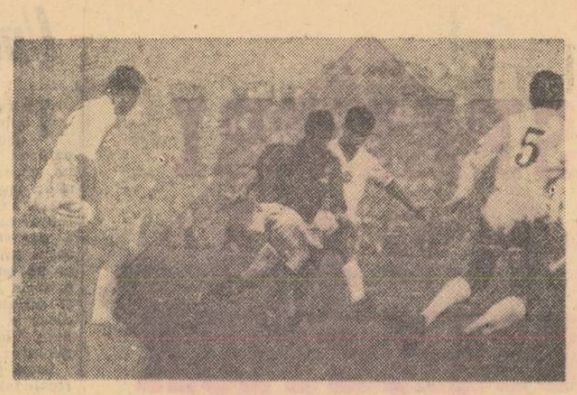

Fază din meciul de fotbal R. P. Bulgaria — Franţa, disputat în preliminariile campionatului mondial

Luis Mariano şi Edmond Dantes n-au putut să salveze echipa Franţei

Cu trei zile înaintea meciului care avea să însemne o atît de amară decepţie pentru suporterii echipei franceze, ziarul „l'Equipe", versat în publicitate ieftină, punea două întrebări scurte şi capitale jucătorilor naţionalei Franţei : primo — care va fi atu-ul vostru principal în meciul de la Milano ? secundo — Cu cît îi veţi bate pe bulgari ? Luaţi cam pe neaşteptate, cei 11 „cocoşi" fotbalişti răspundeau prin gura de prezicător a reporterului parizian : Avem un moral formidabil şi îi vom bate măr. Unii ziceau cu 3—1, alţii o lăsau mai ieftin : 2—1 sau 1—0...

Selecţionerul unic Georges Verriest, mai dădea cîte o raită pe la cantonamentul echipei, împărţea în stînga şi în dreapta asigurări mai mult decît optimiste : Totul e în regulă, paşapoartele pentru Chile le avem ca şi în buzunar.

Cum s-ar zice, francezii mizau foarte mult pe „factorul psihologic" în pregătirea echipei lor.

Liberarea de „complexul Rakarov", prin introducerea în linia de atac a lui Skiba, jucător bătăios cu oase dure de „tip anglo-saxon", scoaterea din lot a jucătorilor nord-africani, tonificarea voinţei şi curajului (echipa a fost dusă să vadă filmul „Contele de Monte Cristo"), iată cîteva din măsurile pentru ridicarea moralului jucătorilor francezi. S-a perfectat şi un meci cu echipa Spaniei, la numai 5 zile înaintea jocului de la Milano : rezultatul a fost egal, bineînţeles : 1—1, de unde se putea trage concluzia logică : dacă nu v-a bătut echipa lui Di Stefano cum aţi putea să pierdeţi în faţa bulgarilor? La Rueil veneau fel de fel de „personalităţi" ca să-i sfătuiască şi să-i încurajeze pe cei în mîinile cărora se afla soarta fotbalului francez. A fost acolo chiar şi cîntăreţul Luis Mariano.

În ziua plecării la Milano, un reporter cu floricele în condei scria : „Băieţii noştri sînt la mare fix, au şi început să respire aerul exotic al Anzilor" şi cititorii naivi parcă îi şi vedeau pe jucătorii lor preferaţi cu cîte un sombrero pe cap, pozînd pe stadioanele din Santiago.

La Milano, — unde 200 de ziarişti occidentali aşteptau să consemneze renaşterea echipei Franţei şi alţi 10.000 de francezi (veniţi special în capitala lombardă) s-o aplaude — ştiţi ce s-a întîmplat. Iakimov i-a marcat de la 20 m lui Bernard în minutul 47 şi scorul putea să fie 2—0 sau 3—0 dacă bara nu respingea imediat după aceea şuturile lui Kolev şi Diev.

Echipa bulgară, dinamică, viguroasă, sigură de posibilităţile ei, a fost mai bună şi a cîştigat fără drept de apel. Au recunoscut-o chiar şi comentatorii de sport francezi : Echipa noastră a jucat lamentabil, dezarticulat, fără voinţă — scria trimisul revistei „France Footbal" Doar cu trei ocazii în 90 de minute nu poţi să ai pretenţii.

A doua zi cronicarii de fotbal francezi se văicăreau pe toate tonurile : „Dezastru la Milano" ; „Zeii n-au fost cu noi", „Adio Chile". Enervarea se amesteca cu jena de a fi anticipat un succes care nu era sigur. Nimeni nu mai ştia pe cine să dea vina. La Sofia, cînd au fost învinşi prima oară, l-au acuzat pe arbitrul cehoslovac Fencl. De data aceasta a arbitrat italianul Lo Bello, căruia nu puteau să-i reproşeze nimic. Dar un vinovat trebuia găsit : va fi selecţionerul care n-a ştiut să facă echipa, deşi toată lumea o aprobase după acel 1—1 cu Spania.

Cînd trenul a adus a doua zi la Paris formaţia învinsă a Franţei, un grup de suporteri furioşi adunaţi în gara Lyon l-au primit pe Verriest cu strigătele : „Dă-ţi demisia, nepriceputule ! Amatorii ar fi jucat mai bine".

Aşa s-a terminat aventura echipei Franţei în preliminariile campionatului mondial de fotbal. Fotbaliştii bulgari, eliminînd echipa Franţei clasată pe locul trei la Stockholm, au făcut o mare surpriză. Şi nu este exclus ca în turneul final să mai producă şi altele.

I. GOGA

FOTBAL PE ZĂPADĂ

— Unde te duci ?
— Am de arbitrat un meci de fotbal.

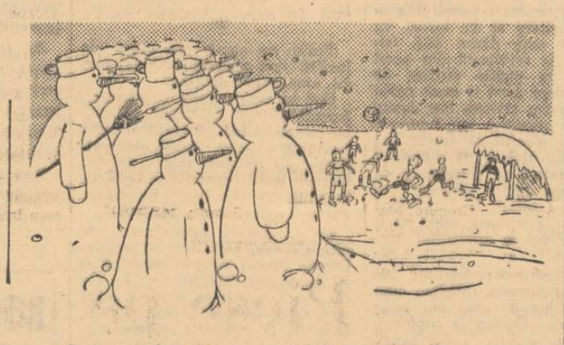

Şi iarna, fotbalul are spectatori pasionaţi...

— De unde-i fumul ?
— De la spectatorii care fumează !...

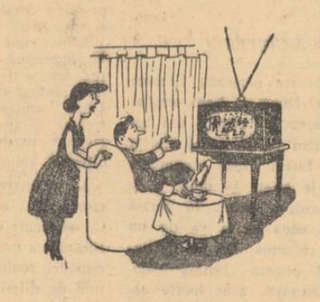

— Ce frig e la meci !
Mai dă-mi o ţuică fiartă...

Desene de Gh. CHIRIAC

Grupele probabile ale campionatului mondial de fotbal

Acum cînd sînt cunoscute cele 16 echipe participante la turneul final al campionatului mondial de fotbal, admiratorii acestui sport aşteaptă cu nerăbdare data de 18 ianuarie cînd se vor alcătui cele patru grupe preliminarii. Federaţiile sud-americane au propus ca echipele lor să fie cap de serie.

Acceptînd în principiu această propunere, preşedintele federaţiei internaţionale Stanley Rous, sugerează următoarea alcătuire a grupelor: I: Argentina, Anglia, R. S. Cehoslovacă, R. F. Germană ; II : Chile, U.R.S.S., R. P. Bulgaria, Columbia ; III : Brazilia, Elveţia, Spania, Italia ; IV : Uruguay, Mexic, R. P. Ungară, Iugoslavia.

Răpiţi înainte de meci

Şapte studenţi englezi, suporteri convinşi ai echipei Fulham din prima divizie a campionatului Marii Britanii au descoperit o metodă ingenioasă pentru a-şi „ajuta" formaţia să cîştige. Înaintea meciului de campionat cu Sheffield United, ei au... răpit pur şi simplu pe cei mai buni jucători ai formaţiei din Sheffield pe care i-au ţinut închişi exact pînă... după terminarea meciului.

Graham şi Joe Shaw, marile speranţe ale echipei Sheffield United se plimbau în seara dinaintea meciului cînd în dreptul lor s-a oprit un automobil. „Lucrînd" foarte rapid răpitorii i-au băgat cu forţa în automobil şi i-au condus pînă în clădirea unui cămin studenţesc, unde au fost ţinuţi sub cheie. Inutil de adăugat noaptea de nelinişte pe care a trăit-o antrenorul echipei, John Harris. Acesta a anunţat poliţia de dispariţia celor doi fotbalişti dar s-a liniştit oarecum dimineaţa cînd a fost chemat la telefon de Graham şi Shaw care i-au spus : „Nu ne putem plînge de tratament. Ne-au fost pregătite paturi, primim tot ce dorim să mîncăm".

Încercarea răpitorilor a avut însă numai succes parţial. Aceasta deoarece, în ciuda lipsei celor doi jucători meciul s-a încheiat pînă la sfîrşit cu un rezultat de egalitate : 2—2.

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Legenda lui Ulenspiegel

Adaptare după Charles de Coster

Ilustraţii : Beca RIND

După cîteva zile, Ulenspiegel porni spre Courtrai. Vremea era frumoasă, iar apele riului Lys, pe malul căruia mergea, erau limpezi şi îmbietoare. Lamme, impresionat de frumuseţea naturii, deveni sentimental şi începu să-şi amintească de drăgălaşa lui soţie, care-l părăsise tocmai cînd îi fusese lumea mai dragă.

— Unde-o fi acum drăguţa mea cea durdulie, fragedă şi nurlie ? se plînse borţosul, mai mult pentru el, decît pentru Thyl.

Ajungînd lîngă pădurea din Peteghem, Lamme îl rugă pe Thyl să facă un popas, la umbra copacilor.

Se aşezară pe iarbă, dar curînd liniştea le fu tulburată de apariţia unui cîrd de cerbi, care trecu în goană.

— Să fugim după ei şi să-i vînăm — se înflăcără Ulenspiegel. Încarcă-ţi archebuza !

N-apucară să facă prea mulţi paşi că pădurea se umplu de larmă la apariţia unor oameni zdrenţăroşi, dar bine înarmaţi. Fugăreau cerbii. Patru dintre ei îi împresurară pe Ulenspiegel şi pe Lamme şi-i duseră într-o poiană din mijlocul pădurii, unde se afla adunată o mare mulţime de oameni, bărbaţi, femei şi copii, înarmaţi cu archebuze, arbalete, săbii, suliţe, pistoale şi tot felul de alte arme.

— Sînteţi cumva tîlhari sau fraţi de codru ? întrebă Thyl pe unul care părea căpetenia.

— Sîntem fraţi de codru, îi răspunse acela. Dar tu cine eşti ?

— Sînt din frumoasa ţară a Flandrei — spuse Thyl şi cutreier lumea ca să laud lucrurile frumoase şi să rîd din adîncul inimei de prostie.

— Dar tu, burtă verde, se adresă unchiaşul lui Lamme, care-i meseria ta ?

— Să mănînc şi să beau moştile, fermele şi averile mele, să-mi caut nevasta şi să-l urmez în tot locul pe tovarăşul meu, Ulenspiegel.

— Să-ţi cauţi nevasta, va să zică, conchise unchiaşul. Ei, află de la mine, borţosule, că sînt în lume două lucruri care nu se mai întorc, dacă au plecat : banul cheltuit şi muierea sătulă de bărbat, care s-a dus...

Ulenspiegel şi Lamme aflară apoi că ceata aceea de oameni era alcătuită din cei care îşi luaseră lumea în cap, fugind de urgia spaniolilor şi că trăiau în pădure, mîncînd vînat şi aşteptînd poterele ducelui, pentru a le veni de hac.

Făcură un popas de cîteva zile în tabăra aceea, se ospătară, căpătară şi ceva merinde şi-şi văzură apoi din nou de drum mulţumiţi să afle că şi aici, ca pretutindeni, poporul nu mai vrea să suporte jugul asupritor al Spaniei.

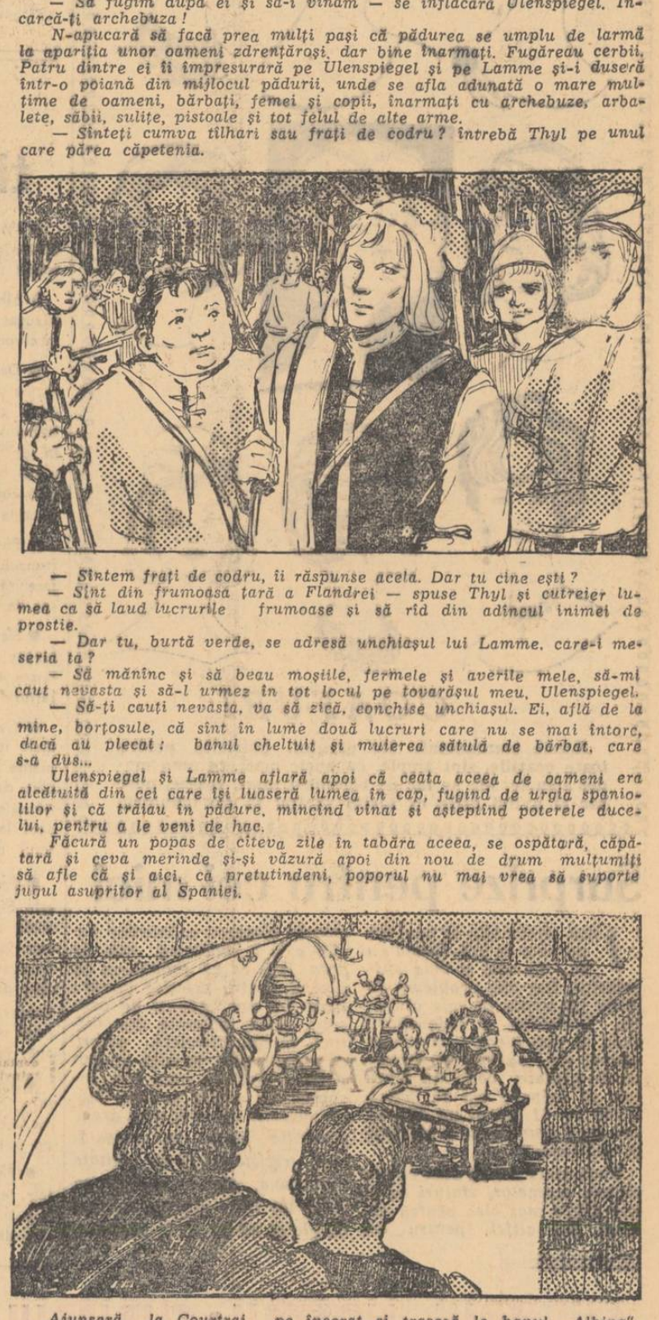

Ajunseră la Courtrai pe înserat şi traseră la hanul „Albina", al lui Gillis van den Emde. Ulenspiegel îi arătă hangiului scrisorile prinţului şi fură foarte bine primiţi. Cutreierînd străzile oraşului, Ulenspiegel fu atras de cîntecul dulce, ca al unui serafim, care se auzea dintr-o curte, pe ulicioara Vasului de piatră. Descoperi Thyl în acea curte o fată rumenă şi frumoasă şi nu întîrzie să intre în vorbă cu ea. Fata îl invită să meargă cu ea la hanul „Curcubeul", unde se adunau în seara aceea cele mai frumoase fete din oraş.

Primul om pe care-l văzu Thyl acolo fu însuşi prietenul său Lamme, care nu ştim cum aflase de această întrunire şi dăduse fuga, doar, doar îşi va regăsi acolo nevestica. Stătea borţosul într-un colţ, la o măsuţă şi avea în faţă şuncă, o carafă cu bere şi două fete care-l giugiuleau. Cînd îl văzu pe Thyl, Lamme sări de la masa lui şi se repezi la el, cu aerul că vrea să-l sfîşie.

— Mi-ai luat punga, hoţomanule !, strigă el tare, ca să fie auzit de toţi şi-l înfăcă pe Thyl de beregată. În aceeaşi clipă îi şopti repede la ureche : „Ascultă, poliţia s-a aşcuns aici... în camera cealaltă... te aşteaptă pe tine ca să ne înhaţe pe amîndoi... fata care a venit cu tine e o spioană... bagă de seamă...

Apoi continuară să se lupte, pînă cînd interveni chiar hangiul ca să-i despartă, dar nici atunci nu fu chip, şi doar cînd săriră şi şapte măcelari zdraveni care se aflau în circiumă, se mai potoliră.

În sfîrşit, lupta încetă. Ulenspiegel rămase cu punga şi drept mulţumire că a cîştigat disputa cu adversarul său cel borţos anunţă pe toată lumea aflată acolo că poate să mănînce şi să bea ce vor şi cît vor — plăteşte el totul. Mîncară şi băură cu toţii, îi aduseră înăuntru, să se înfrupte din ospăţ, şi pe cei doi poliţişti care vegheau în curte.

Cineva închise apoi uşile cu cheile, zăvori ferestrele iar hangiul strigă :

— Nimeni nu iese de aici pînă nu se plăteşte totul.

Fata cea frumoasă, spioana Gillina, începu să cînte o romanţă franţuzească şi era tare frumoasă şi gingaşă iar cîntecul ei îi fermeca pe toţi, iar cel mai mult pe Ulenspiegel.

Cînd se risipi vraja cîntecului, Gillina începu să rîdă în hohote şi spuse, uitîndu-se la Ulenspiegel :

— Aşa se prind în cuşcă păsările !

(va urma)

După încheierea turului campionatului categoriei A

Turul campionatului categoriei A de fotbal, care şi-a încheiat activitatea cu cîtva timp în urmă, a scos în evidenţă o serie de probleme care merită a fi discutate. Firesc că aspectele ridicate de desfăşurarea unui tur de campionat sînt diverse. Noi ne vom opri asupra acelora care au o influenţă mai mare asupra mersului înainte al acestei populare discipline sportive.

Utilitatea campionatului de tineret

Toamna aceasta, după o întrerupere de cîţiva ani, a fost reluat campionatul de tineret. Măsură federaţiei s-a dovedit inspirată, campionatul de tineret fiind util fotbalului nostru. În cadrul partidelor din acest campionat au evoluat o serie de tineri talentaţi, de perspectivă, unii dintre ei ajungînd după numai cîteva etape în echipele prime ale cluburilor din care fac parte. În acelaşi timp, campionatul de tineret a fost folosit pentru rodarea rezervelor echipelor A, care n-au mai fost obligate să stea pe tuşă etape în şir. Chiar aşa însă, trebuie consemnat (şi de criticat) faptul că unele cluburi nu au înţeles aşa cum se cuvine rolul campionatului de tineret ca mijloc de rodare a tuturor rezervelor. Au mai fost, din păcate, numeroase cazuri în care jucătorii nu au apărut nici în echipele de tineret, nici în primele formaţii, fiind ţinuţi ca rezerve pentru eventuale înlocuiri ce s-ar ivi pe parcurs. Considerăm că aceste practici nu sînt de loc folositoare fotbalului nostru, progresului tuturor jucătorilor ce alcătuiesc lotul echipelor de categoria A. E bine ca pe viitor federaţia să intervină acolo unde cluburile persistă la infinit într-o asemenea greşeală.

S-a făcut un salt calitativ dar..

Desfăşurarea turului campionatului de fotbal a permis constatarea că în ansamblu s-au înregistrat progrese, comparativ cu ceea ce a arătat ediţia precedentă a competiţiei. La unele dintre echipele noastre fruntaşe cum ar fi, de pildă, Petrolul, Steagul Roşu, Dinamo Bucureşti şi altele s-a făcut simţită o oarecare îmbunătăţire a jocului. Unii dintre jucătorii categoriei A au arătat că şi-au însuşit o serie de procedee tehnice şi tactice specifice fotbalului modern, procedee ce cu un timp în urmă le erau străine.

Întrebarea care se pune este însă dacă progresul marcat în această stagiune este pe măsura posibilităţilor şi, mai ales, pe măsura cerinţelor actuale. La această întrebare răspunsul nu poate fi în nici un caz afirmativ. Progresul înregistrat este mult prea lent, mult prea „fragil" faţă de ceea ce ar trebui să fie. Această stare de lucruri este generată de o serie de deficienţe din munca de zi cu zi a federaţiei, a cluburilor şi a jucătorilor.

Orientarea unică de joc

În coloanele revistei noastre a apărut de curînd un interviu al cunoscuţilor antrenori sovietici Kacialin şi Starostin. Cei doi specialişti sovietici au subliniat, printre altele, că fotbalului sovietic — ale cărui succese sînt binecunoscute pe plan mondial — nu îi este impus de la centru o concepţie unitară de joc, *„Fiecare echipă are o orientare proprie a jocului, specifică ei, care este impusă de calităţile tipice ale jucătorilor de care dispune"*.

Am reamintit cele spuse de antrenorii sovietici deoarece apreciem că acest fel de a privi lucrurile este de natură să favorizeze progresul fotbalului, cum frînă în calea dezvoltării lui o constituie elaborarea unei concepţii unitare de joc. Elaborînd concepţia unitară de joc specialiştii federaţiei noastre au limitat foarte mult rolul creator al antrenorilor care se ocupă cu pregătirea echipelor noastre de fotbal. E timpul să se discute cu toată seriozitatea utilitatea pentru fotbalul nostru a acestei concepţii unitare de joc, lăsîndu-se pe viitor la latitudinea antrenorilor misiunea de a imprima echipelor de care răspund concepţia de joc în funcţie de oamenii ce-i au la îndemînă.

Regularitatea desfăşurării campionatului

În fiecare an, la începutul stagiunii, federaţia face promisiuni că va veghea cu strictete la buna desfăşurare a campionatului, asigurîndu-i regularitatea. Promisiunile au rămas şi anul acesta numai la... faza de promisiuni. Federaţia a aprobat şi în această stagiune cu foarte multă uşurinţă amînarea unor partide de campionat fie că era sau nu necesar. Să luăm întîlnirea Ştiinţa Cluj-Metalul Tîrgovişte din etapa a 8-a a campionatului. De ce a fost ea amînată ? Motivul este cît se poate de şubred. Ştiinţa a jucat în acea duminică cu formaţia boliviană Always Ready iar Metalul Tîrgovişte cu Ferikoy Istanbul. Oare aceste partide nu puteau fi programate în alte zile ? Firesc că da.

Să sperăm că în viitor federaţia se va dovedi mult mai „zgîrcită" cînd este vorba de amînări de partide din campionat. Credem că ar trebui mers pînă acolo încît chiar atunci cînd echipa reprezentativă susţine un joc inter-ţări etape de campionat să nu fie amînată, în întregime, şi dacă este posibil, de loc. Echipele de cluburi care au la dispoziţie — prin înfiinţarea campionatului de tineret — un lot foarte mare de jucători, pot apela la o serie de jucători tineri care să-i înlocuiască pe cei selecţionaţi în lotul R.P.R. Aceasta bineînţeles cînd numărul jucătorilor luaţi în lot nu este mai mare de 3—4.

Să nu uităm că regularitatea unei competiţii are o influenţă directă asupra creşterii calitative a disciplinei respective.

Ceva despre calendarul internaţional

Contactul cu fotbalul din alte ţări, prin întîlniri între echipe reprezentative sau între formaţii de club este o altă condiţie necesară progresului continuu al fotbalului nostru. În această direcţie însă federaţia nu a făcut tot ceea ce se putea face. E drept că anul acesta ne-au vizitat o serie de echipe de peste hotare şi tot adevărat este că unele echipe româneşti s-au deplasat peste hotare. E tot atît de adevărat că unele echipe ce au jucat la noi au arătat o bună valoare, cum a fost de pildă Racing Club Paris, Honved-Budapesta etc. În general însă, fugindu-se după rezultate facile, nesemnificative, nu a existat preocuparea pentru perfectarea unor întîlniri cu formaţii valoroase de la care fotbaliştii şi antrenorii noştri să aibă ce învăţa. Ce foloase a adus, de pildă, fotbalului nostru turneul echipei Always Ready din Bolivia ?

În ceea ce priveşte echipa reprezentativă, toată activitatea ei în acest an s-a limitat la un joc, turretur, cu echipa Turciei. La nevoile actuale ale fotbalului nostru, la acţiunea ce se duce de ridicarea continuă a nivelului său calitativ, calendarul echipei reprezentative nu poate fi limitat numai la două întîlniri. Federaţia ar trebui să se străduiască să asigure primei noastre reprezentative un program cît mai bogat, cu adversari redutabili. Asta chiar dacă la început vom suferi eşecuri. Printr-un larg contact cu fotbalul din alte ţări vom putea progresa mai mult, vom putea situa fotbalul nostru alături de alte discipline care fac cinste mişcării sportive din ţara noastră.

I. BOCIOACA

magazin

revistă săptămînală editată de ziarul

„ROMÎNIA LIBERA"

Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii, tel. 17.60.10

Abonamentele se primesc la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii din întreprinderi şi instituţii.

PUBLICITATEA SE PRIMEŞTE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI, tel. 17.60.10, interior 14.00.

SFATURI MODA COSMETICA GOSPODĂRIE

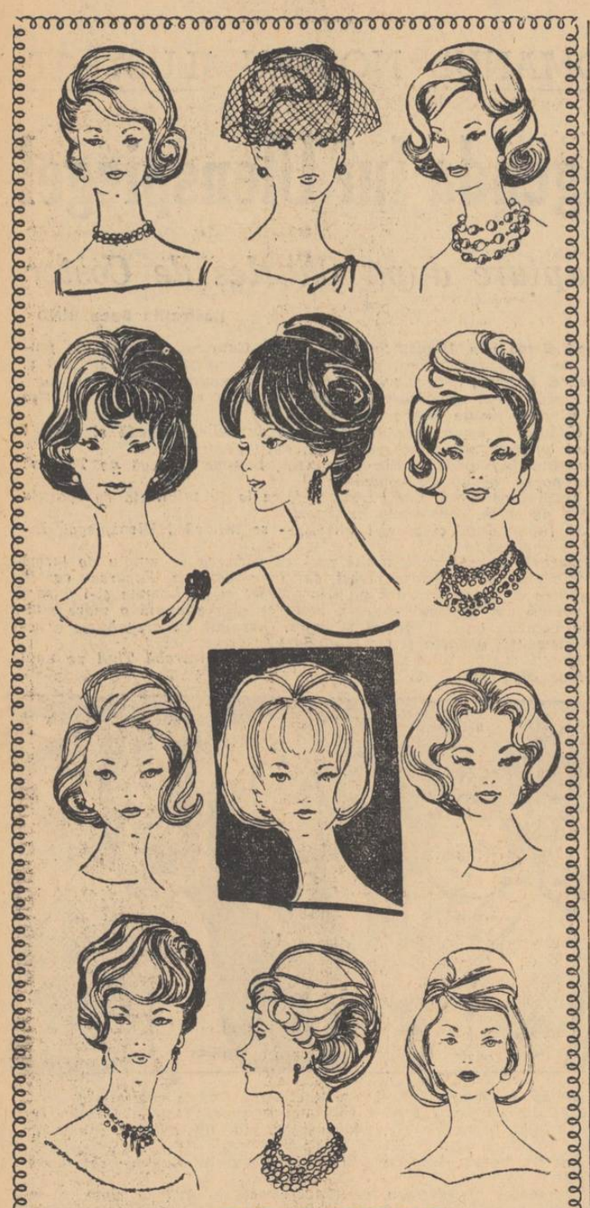

COAFURI

Aceste aranjamente ale părului, potrivite pentru toate ocaziile, sînt ample, cu bucle mari, în nota modei actuale. Ele se fac pe bigudiuri mari, groase, puse rar și avînd grije ca vîrful șuviței să fie înăuntru.

Surprize pentru cei mici

Încă cîteva zile și noul an va bate la ușă. Odată cu el... va sosi și ziua surprizelor. Dar cîte probleme dificile îți scoate în cale alegerea jucăriilor, a cadourilor! Cum să poți alege jucăria sau cadoul care va face să luceasă de plăcere ochii lui Radu sau ai Ioanei? Ce va putea distra cei 11 ani ai lui Mircea sau cei 6 anișori puțin sperioși ai Măriucăi?

Vom căuta azi să dăm cîteva sfaturi mamelor, sfaturi ce le vor folosi mai ales pentru cei mici. De altfel, pentru cei „mari" alegerea cadourilor nu mai este o problemă atît de grea. Iată ce vă propunem ca jucării pentru diferite vîrste: între 1-5 ani păpuși de cauciuc, fetru, animale din diftină, mingi, triciclete, jocuri de construcție, mobilă pentru păpuși, cărți cu poze etc. Începînd cu vîrsta școlară alesul jucăriei nu va fi prea greu. Jucăriile alese vor putea fi mai rezistente și de calitate mai bună, căci copilul se va servi un timp mai îndelungat de ele și va ști să le păstreze.

În sprijinul tinerelor gospodine

● Un gălbenuș de ou se poate păstra cîteva zile dacă îl veți acoperi cu puțină apă.

● Albușul de ou, bătut spumă, adăugat la aluatul de clătite, le va face mult mai gustoase.

● Dacă ați uitat laptele pe foc și s-a prins, pentruca să nu rămînă gustul de lapte afumat, va trebui să-l puneți din nou la fiert, în alt vas, cu condiția ca să acoperiți oala cu o bucată de pînză albă curată înmuiată în apă și împăturită în patru.

● Puse într-o tigaie încălzită, frunzulițele de ceai umede vor face să dispară mirosul de pește sau de usturoi.

● Veți putea păstra timp îndelungat lămîile dacă le veți pune, tăiate în două, cu miezul pe o farfurie care conține puțin oțet.

● Cafeaua boabe care a stat mult timp într-o cutie închisă își pierde aroma. Ea și-o va recăpăta dacă veți pune boabele să se înmoaie 10 minute în apă rece, apoi le veți usca repede în cuptorul mașinei de aragaz încălzit.

● Pentru a spăla dantela fină este bine să o rulăm în jurul unei sticle pe care apoi să o introducem într-o apă călduță în care am dizolvat puțin praf Alba lux. Vom clăti dantela în apă de aceeași temperatură, avînd grijă ca ultima oară să adăugăm puțin zahăr în apă, pentru a apreta dantela.

● Pentruca un jupon de nylon să-și păstreze forma după spălat, va fi bine să-l puneți să se usuce pe o umbrelă deschisă.

● Pentru a parfuma ușor batistele, este deajuns să punem, în apa cu care le clătim cîteva picături din colonia preferată.

● Dacă o fereastră s-a crăpat, o puteți repara lipind pe crăpătură o bucățică de panglică adezivă transparentă.

● Dacă v-a plouat și v-ați pătat hainele de noroi, vă va fi mai ușor să scoateți petele dacă le veți lăsa să se usuce. Apoi le veți peria și freca cu o soluție de oțet — o lingură la un litru de apă. Dacă este vorba de o haină de cauciuc, o veți putea curăți imediat cu un amestec, în părți egale, de apă cu oțet.

Unde a greșit Viorica?

În revista noastră a fost publicată, în urmă cu aproape două luni, scrisoarea semnată de Viorica, în care aceasta ne cerea sfatul în rezolvarea unor importante probleme de viață. Pe scurt era vorba despre faptul că Viorica, soție și mamă a doi copii, s-a îndrăgostit de soțul prietenei ei, care avea și el un copil. De aici au decurs o serie întreagă de complicații și nedumeriri, de aici s-au ridicat o serie de probleme cărora Viorica nu le-a găsit rezolvarea.

După publicarea scrisorii Vioricăi, foarte mulți cititori ne-au scris; foarte mulți au fost aceia care cu multă înțelegere și în mod just și-au spus părerea lor, încercînd s-o ajute pe Viorica, să-i arate unde a greșit și ce anume are de făcut pentru a ieși din impasul în care se află. Din păcate, noi nu am putut publica decît un număr foarte mic din răspunsurile primite pentru Viorica. Am dori să trimitem toate aceste scrisori celei în cauză printr-un mijloc pe care îl va alege ea însăși. Ar fi o pierdere mare pentru ea dacă nu ar citi toate aceste scrisori pe care i le ținem la dispoziție așa cum ne-au rugat toți cei ce le-au trimis.

Discutînd acum despre scrisoarea Vioricăi, precum și despre răspunsurile ce i-au fost adresate, nu ne propunem să dăm o sentință în acest caz. Nici nu ar fi bine așa ceva. Problemele de acest fel sînt mult prea complexe și nimeni, în afara celui în cauză, nu le poate cunoaște în amănunt. Se pot da însă sfaturi generale în urma analizării faptelor pe baza cunoașterii și experienței căpătate în viață, sfaturi pe care cel interesat are datoria să le analizeze profund pentru a vedea în ce măsură îi pot fi lui de folos dacă le-ar aplica.

Aproape toți cei care au răspuns la scrisoarea Vioricăi, fie femei sau bărbați, fie tineri sau mai în vîrstă, au fost de părere că Viorica trebuie să-și pună ordine în sentimentele ei, să facă apel la rațiune, să-și restabilească pe făgașuri normale viața ei familiară. Sfaturile pe care le-au dat ceilalți ce au gîndit astfel ni se par cele mai bune. Viorica a greșit atunci cînd a dat friu liber sentimentelor ei față de prietenul soțului ei și al familiei lor. Unei femei ca Viorica, cu experiență în viață, soție a unui om care o îndrăgește, și o respectă, mamă a doi copii pe care-i iubește, i se cere mai multă judecată. Ea și-a legat viața de un om pe care încă îl iubește și care nu i-a dat nici un motiv să-l privească cu neîncredere, a devenit mamă și trebuie să fie educatoare a doi copii care pe măsură ce cresc trebuie să vadă în ea un exemplu de cinste și corectitudine, un model în viață. La toate acestea și la multe altele trebuia să se gîndească Viorica încă de pe vremea cînd și-a dat seama că îi place să discute cu prietenul ei „ceasuri întregi". O femeie ca ea trebuia să se gîndească la pericolul către care o îndrepta o astfel de dorință.

O mare parte din vină o are desigur și prietenul ei, dar întrucît nu ne-a scris, nu vom discuta despre el. Lăsăm aceasta pe seama Vioricăi pentru a-i explica lui cu ce a greșit și ce trebuie să facă de aici înainte. O asemenea discuție între Viorica și prietenul ei, o socotim absolut necesară la niște oameni maturi și serioși care cunosc răspunderea mare ce o au față de ei înșiși, față de familiile lor și de societate, să discute și să înlăture din gîndurile lor lucrurile urîte de pînă acum. Prietenia lor trebuie să reînceapă în cadrul familiilor lor pe baze cinstite așa cum fusese la început, pînă la apariția „sentimentelor deosebite".

Totul trebuie să înceapă însă de la înlăturarea lipsurilor care mai există în educația Vioricăi. Faptul că ea a putut ajunge pînă aici se datorește existenței în gîndirea ei a unor urme ale mentalității nesănătoase despre relațiile între oameni, între familii. Împotriva acestor mentalități care o pot împinge oricînd pe căi greșite, așa cum s-a întîmplat și acum, ea trebuie să lupte fără cruțare. În societatea noastră nouă, relațiile dintre oameni, dintre soți, dintre prieteni, se întemeiază pe cinste, pe încredere, pe ajutor reciproc.

Ar fi desigur încă multe lucruri de spus în legătură cu scrisoarea Vioricăi. Noi ne vom opri aici cu convingerea că Viorica va reține ceea ce este esențial și se va comporta în viitor așa cum se cuvine unui om drept, prieten adevărat lui însuși și familiei sale.

„CURIERUL NOSTRU"

Ghidul gospodinei

Săptămîna care vine nu este de loc ușoară pentru gazda care va primi musafiri în seara de revelion, cînd totul trebuie să aibe un aer sărbătoresc, să fie frumos și aspectuos. Dar cu puțină imaginație, îndeminare și pricepere totul se poate duce la bun sfîrșit.

Pentruca să nu ne obosim prea mult și în același timp ca să nu uităm ceea ce trebuie să cumpărăm, este bine să facem lucrurile din timp. În primul rînd va fi nevoie să cunoaștem numărul persoanelor invitate și în raport cu ele meniul care dorim să-l servim. Dacă la revelionul din acest an avem un număr restrîns de musafiri putem servi o masă caldă dar dacă avem invitate mai multe persoane și numărul lor depășește 12—14 este nimerit să facem bufet rece. Nu trebuie să uităm că tineretul preferă să danseze și că nu are prea multă răbdare să stea în jurul mesei. În cazul cînd ne hotărîm la o masă caldă ar fi bine să preparăm următorul meniu:

Diferite aperitive: răcituri de pasăre, ouă-ciuperci, măsline umplute; Plachie de crap sau șalău cu maioneză; Curcan la cuptor cu garnitură de mazăre, varză călită, gogoșari castraveciori; Brînzeturi diferite — mere; Tort de ciocolată cu frișcă; Salată de fructe; Cafea neagră; Ciorbă de potroace (dimineața)

OUĂ-CIUPERCI

Pentru fiecare persoană fierbem un ou tare. După ce l-am curățat de coajă tăiem o bucățică din baza lui pentru ca să poată sta în picioare. Luăm roșii conservate prin frig, le tăiem în două și le punem deasupra oului, în formă de pălărie ceea ce îi va da un aspect de ciupercă. De jur împrejurul oului, punem puțină maioneză și pătrunjel. Sînt foarte aspectuoase. Dacă dorim, putem să umplem oul cu pastă de ficat.

MĂSLINE UMPLUTE

Se aleg măsline mari, pe care le punem să fiarbă cîteva minute. După aceea le crestăm în lung, le scoatem sîmburele și le umplem cu puțină pastă de pește. Unele din ele le umplem cu cîte o bucățică de gogoșar, roșie sau castravecior. Sînt foarte gustoase și ornamentale.

★

Pentru un număr mai mare de invitați vom prepara un bufet rece cu următoarele lucruri:

Quă în aspic; Tarte cu ciuperci; Saleuri; Pateuri cu brînză, plăcintă cu carne; Ruladă de șuncă umplută cu mazăre, sau salată de boef; Sandvișuri cu icre, salam, sardele; Fripturi reci (curcan, porc, vînat); Brînzeturi; fructe: Fursecuri; Tort; Crușon; Cafea neagră.

Ca să evităm aglomerarea în ultimele zile, ar fi bine să ne împărțim timpul pentru cumpărături și prepararea mîncărurilor. În caz că ne-am hotărît la o masă caldă vom face următoarele cumpărături, chiar de la începutul săptămînii:

Luni: tul, panglici colorate, hîrtie de staniol, scobitori, brad sau vîsc; *Marți*: măsline, mazăre, ouă, zahăr, nuci, vanilie, rom, cafea, unt; *Miercuri*: brînzeturi, fructe, smochine; *Joi*: păsările: *Vineri*: peștele; *Simbătă*: frișcă, sifoane și spre seară pîinea.

Acum cînd avem toate lucrurile la îndemînă pornim la prepararea lor, astfel ca în ajun să nu mai rămînă decît aranjarea mesei. După amiaza zilei de duminică trebuie să fie consacrată în exclusivitate gazdei pentru odihnă și ultimele retușuri din casă.

La aranjarea mesei vă sugerăm cîteva idei nu prea costisitoare. Ca elemente decorative vă trebuie: tul, cîteva ramuri de vîsc sau brad, panglici multicolore, hîrtie de staniol de diferite culori.

CURIERUL NOSTRU • CURIERUL NOSTRU

SORINA — Orșova: În nici un caz nu poate fi vorba de ceea ce credeți dv. Printr-o anumită intîmplare s-a format o părere din partea dv. și a altora, apoi părerea s-a amplificat, cum se întîmplă întotdeauna în astfel de cazuri, pînă s-a transformat în obsesie. Dacă stați și judecați cît de puțin vă dați seama că așa ceva este absurd. Interpretați rațional faptele din această poveste și o să vă dați seama că în obsesia dv. ați deformat complet sensul lor, ați adus imaginația dv. pe căi de domeniul irealului. Luați lucrurile așa cum sînt în realitate, preocupați-vă de învățătură, de problemele adecvate vîrstei dv., reveniți cum s-ar spune, pe pămînt. Comportarea va fi cea normală, pe care o au toate colegele dv.

SILVIA — București: După atîta vreme cred că nici dv. nu mai sperați într-o revenire la normal a situației. Oricît v-ar fi de greu, trebuie să luați lucrurile așa cum sînt ele în prezent și să vă gîndiți la altă situație, la alte perspective. Din cele ce ne-ați scris dv. nouă nu vedem o revenire la ceea ce a fost. Așa că sîntem de părere să procedați în consecință. Ar fi mai bine acum decît mai tîrziu. Depinde ce părere aveți dv. care cunoașteți mai bine ca noi — cum e și firesc — multe lucruri.

LILICA P.: În legătură cu cele ce ne-ați rugat dv., vă răspundem că uatura de porc rîncezită își recapătă gustul dacă o retopiți punînd în ea cîteva foi de ceapă.

MARILENA — București: Sînteți vinovată din cauza faptului că ați acceptat această situație. El este foarte mulțumit și nu are timp să se gîndească la marile sacrificii pe care le faceți dv. Noi sîntem de părere să curmați neîntîrziat această situație, care vă aduce mari prejudicii. O să vă pară rău mai tîrziu că v-ați lăsat atît de ușor influențată de vorbe goale, fără nici un temei. Această situație nu vă oferă dv. nici o perspectivă și e păcat să vă pierdeți anii prețioși din tinerețe cu aceasta. Gîndiți-vă și dv. și poate ajungeți la aceeași părere cu noi. Va fi în folosul dv.

CORINA — Cluj: Trebuie să precizăm de la bun început că dv. nu aveți nici o vină pentru cele ce s-au întîmplat. De ce să preluați asupra dv. vini care nu vă aparțin? Faptul că a ajuns aici se datorește numai lui și celor ce-l înconjoară care l-au îndemnat doar spre aceste lucruri. Credem că ați făcut suficient de mult și pînă acum. Desigur că mai puteți să-l ajutați în continuare să se îndrepte. Credem că aceasta ar trebui să fie ultima încercare din partea dv. În acest timp nu neglijați însă sarcinile profesionale ce le aveți. Locul dv. este în mijlocul acelora unde activați și nu ar fi bine să aveți aici rămîneri în urmă. Prietenii dv. adevărați sînt aici și nu trebuie să-i neglijați.

LOLYT — Craiova: Este de domeniul absurdului ceea ce gîndiți dv. De fapt aceasta nu înseamnă gîndire ci visuri fanteziste. Cum vă puteți gîndi că de aici va rezulta ceva concret, real, fără să mai vorbim de perspectivă? De fapt mai aveți de învățat și e bine să vă ocupați numai de terminarea studiilor. E mai bine așa decît să vă formați iluzii de acest fel.

PUIU — Onești: Comunicați oficiilor de difuzare a presei noua dv. adresă și totul va fi în ordine. Părerile dv. sînt judicioase dar ne-au ajuns tîrziu și nu le-am putut publica din lipsă de spațiu.

FR. Z. — Piatra Neamț: Numai un specialist vă poate ajuta în această privință. Adresați-vă unei cooperative care se ocupă de astfel de probleme.

BLUZE ELEGANTE

DE LA STÎNGA LA DREAPTA:

— Bluză croită kimono, rotundă la gît și drapată pe șold.

— Această eșarfă înodată dă distincția modelului.

— Un original guler completat de o broșă.

— Bluză elegantă cu mîneca scurtă kimono, cordon în talie și o eșarfă înodată croită din bie.

— O bluză realizată din bie cu drapaj pe un umăr.

Desene de Ludmila OGRINJEANU

SFATURI COSMETICE

În noaptea Anului Nou fiecare femeie dorește să arate odihnită, și cu o înfățișare cît mai agreabilă. În acest scop este necesar să ne rezervăm cîteva ore pentru tealeta personală. În primul rînd ne vom ocupa de corp și păr. Dacă nu avem posibilitatea și timpul să facem o baie vom înmuia un burete în apă călduță în care am adăugat puțină colonie — lavandă — și ne vom șterge bine tot corpul după care vom pudra porțiunile care transpiră mai mult cu pudră de talc. Dacă părul este gras îl vom șterge bine la rădăcină cu un tampon de vată înmuiat într-o loțiune formată din alcool și eter în părți egale sau numai cu alcool după care îl vom așeza pe cîteva bigudiuri sau clame și-l vom lega într-un fileu. Alcoolul se evaporă rapid iar părul periat bine își va recăpăta luciul și suplețea. Dacă picioarele ne sînt obosite le vom face o baie caldă. Este recomandabil ca atunci cînd stăm întinse cu masca pe față să așezăm picioarele pe o pernă mai înaltă. Dacă mîinile sînt pătate din cauza treburilor gospodărești le vom freca bine cu perla și cu săpun după care le vom unge bine cu glicerină amestecată cu zeamă de lămîie.

Pentru îngrijirea feței vom proceda după cum urmează: În primul rînd, indiferent de natura tenului ne vom curăța bine fața cu ajutorul unui lapte sau unei creme de demachiat după care ne vom expune obrazul timp de 1—2 minute la aburi de lapte sau vom aplica pe față o compresă călduță de mușețel. Dacă tenul este foarte gras vom aplica timp de 5 minute comprese cu o soluție astringentă ex. (alaun 0,50%). După îndepărtarea compresei vom unge bine obrazul cu o cremă grasă hrănitoare sau cu o cremă uscată în cazul tenului gras. Crema o vom aplica masînd ușor pînă pătrunde în piele (cca 5 minute). Ne vom prepara din timp o mască de gălbenuș de ou amestecat cu o linguriță de untdelemn și cu cîteva picături de zeamă de lămîie — sau albuș de ou bătut cu o linguriță zeamă de lămîie dacă tenul este gras.

În tot timpul cît stăm cu masca, 20—30 minute, corpul va rămîne în poziție culcată, în repaus complet. Pe ochi vom aplica 2 tampoane de vată înmuiate în ceai de mușețel. După scoaterea măștii obrazul se spală cu apă călduță apoi cu apă rece în cazul tenului gras și normal putem trece peste față o bucată de gheață înmuiată în prealabil în suc de lămîie. Se unge apoi fața cu o cremă colorată (fond de ten) sau cu o cold-cremă și se aplică apoi fardul, pudra, rujul, rimelul după preferință. O mare atenție o veți acorda fardării care va fi cît mai discretă deoarece fardul în cantitate prea mare la căldură și lumină puternică se descompune, fața transpiră, se pătează și efectul este contrar celui scontat. Este bine ca după ce ne-am fardat să aplicăm pe față o bucată de flanel mulată în apă și stoarsă bine, în felul acesta se înlătură surplusul de pudră și fard.

Toate aceste operațiuni au de scop să șteargă urmele oboselii zilnice, să facă să dispară pungile și roșeața de la ochi, iritația tenului, pielea devenind mată și strălucitoare.

Anca BOGDAN

...se pot face din ghinde și conuri de brad împreună cu alte mărunțișuri (sîrme, chibrituri, pene, fetru, fișiuțe de stofă etc.). Se asamblează prin lipire și prindere cu ace sau ținte foarte mici.

Vor fi foarte de efect pe mese și o atenție foarte la îndemînă pentru oaspeți la reuniunile familiare.

MAGAZIN medical

Folosirea rațională a cataplasmelor

Pentru combaterea diferitelor stări inflamatorii și dureroase, pe lîngă tratamentele care se adresează cauzei de boală, utilizarea cataplasmelor este deseori de un real folos, contribuind la resorbirea inflamațiilor și ușurarea suferințelor bolnavilor.

Deși cataplasmele constituie unul dintre cele mai simple mijloace terapeutice, pentru obținerea unor rezultate cît mai bune și spre a se evita eventualele contraindicațiuni, este totuși util ca în majoritatea cazurilor în care se folosesc astfel de procedee, să se ceară în prealabil și sfatul medicului.

Prin cataplasme înțelegem aplicarea pe piele a diferitelor substanțe, umede sau uscate, de obicei fierbinți și care, în contact cu regiunea bolnavă, exercită o acțiune decongestivă, calmantă, antispasmodică și antiinflamatorie.

În durerile articulațiilor, mușchilor și în nevralgii, în abcese și flegmoane, în durerile cauzate de aderențele postoperatorii, pervisceralite, resturi de exudate etc., cataplasmele constituie un prețios factor de tratament ajutător, datorită acțiunii complexe rezolutive ce o produce asupra proceselor inflamatorii.

Substanțele din care se prepară cataplasmele sînt foarte variate.

Sînt deopotrivă de eficace atît cataplasmele cu semințe de in cît și cele cu tărîțe, făină de grîu, ovăz sau porumb, precum și cataplasmele cu smîntînă, brînză de vaci, pîine muiată, hrean, muștar sau diverse alte substanțe de natură animală sau vegetală.

Spre deosebire de cataplasmele de nămol care se utilizează în unitățile sanitare specializate, aplicarea tuturor celorlalte cataplasme se poate realiza foarte ușor în orice gospodărie.

Iată modul de preparare a unor cataplasme:

Cataplasmele cu tărîțe: Se pune un kilogram de tărîțe de grîu, porumb, secară sau ovăz într-un săculeț de pînză, care se leagă bine la gît. Se fierbe totul într-un vas mare cu apă timp de 15-20 minute. Se stoarce săculețul cu tărîțe între două capace, fără a se dezlega și se aplică fierbinte, atît cît se poate suporta, pe regiunea indicată. Au acțiune calmantă în artrite, mialgii, nevralgii etc.

Cataplasmele de muștar și hrean: Se amestecă 100-200 grame făină de muștar cu apă puțin încălzită pînă se obține o pastă. Amestecul se pune într-un săculeț de pînză subțire care se aplică pe regiunea suferindă. Pentru prepararea cataplasmelor de hrean se utilizează 2-4 rădăcini de hrean date pe răzătoare. După ce se amestecă cu puțină apă călduță se procedează la fel ca și cataplasmele cu muștar.

Aceste două feluri de cataplasme fiind foarte iritante se va avea grijă ca atunci cînd senzația de usturime devine prea accentuată, să se ridice pentru un timp cataplasmele sau să se renunțe dacă iritația pielii e prea pronunțată. Aceste cataplasme revulsive calmează deseori durerile în diverse stări congestive și dureroase (congestii pleurale cu junghi toracic, nevralgii intercostale etc.).

Cataplasme cu semințe sau făină de cereale (grîu, in, porumb, ovăz).

Făina se fierbe în săculețe de pînză deasă, bine legate, timp de 10-15 minute, iar semințele circa o oră. După stoarcere săculețul se aplică fierbinte atît cît poate suporta bolnavul — pe regiunea indicată.

Se obțin bune rezultate în regiunile de formare a abceselor și flegmoanelor, grăbind procesele de colectare a puroiului și scăzînd intensitatea durerilor.

Cataplasmele cu flori și plante medicinale: (flori de fîn, mușețel, nalbă, ismă). Se fierb în apă timp de 5-10 minute 200 de grame de flori sau plante indicate, după care se pun într-un săculeț de pînză, se leagă, se stoarce săculețul și se aplică. Astfel de cataplasme sînt decongestive, combat procesele inflamatorii, incipiente, reduc endemele.

Cataplasmele cu smîntînă, brînză de vaci sau pîine muiată în apă. Se aplică reci, în straturi de 1/2-2 cm. grosime direct pe regiunile inflamate ale pielii, în stările incipiente cu tendință de formare a abceselor, avînd proprietatea de a opri uneori procesul de colectare.

Cataplasmele cu nisip sau sare de bucătărie. Sînt cataplasme uscate, care se obțin prin înfierbîntarea într-un vas a unei cantități oarecare de nisip sau sare de bucătărie. Se aplică în săculețe pe regiunile bolnave, producînd de multe ori ușurarea durerilor în afecțiunile de natură reumatică, nevralgii etc.

Dr. I. LEGIC

Tehnica de investigație și medicina în capitalism

Pe Ignacio Schawetz desigur că nu-l cunoașteți, deși este un remarcabil cardiolog și profesor universitar din Mexico. Nu am fi avut intenția să vi-l prezentăm, dacă distinsul confrate nu ar fi luat cuvîntul la congresul de cardiologie din Bruxelles și încă într-un mod semnificativ.

La acest congres, la care, printre altele, s-a arătat progresul uriaș al tehnicii de investigație medicală, prof. Schawetz a tras clopotul de alarmă. Medicina trece, în momentul de față, printr-o serioasă criză, a spus vorbitorul. Supertehnicizarea și superspecializarea medicinii pune în pericol medicina clinică. Aparatajul ultramodern, în special cel electronic, pătrunde atît de mult și atît de repede în activitatea medicală curentă, încît a apărut pericolul dispariției tradiționalului medic clinician. Gîndirea medicală este înlocuită de datele de diagnostic date de mașini. Aceasta duce la un examen mecanicist, unilateral și deci incomplet al bolnavului. De aici și pericolul unui tratament inexact sau incomplet.

Citind discursul său ne-am dat seama că profesorul are dreptate... dar numai în ceea ce privește medicina în lumea capitalistă. Numai acolo unde medicina se vinde pe dolari, pe cît mai mulți dolari, poate apare abuzul de analize și examene supertehnice. Așa se mărește doar nota de plată ce urmează să o achite bolnavul la ieșirea din spital.

Iată cîteva exemple. Bolnavul E. E. internat în una din marile clinici din S.U.A., la ieșirea din spital a primit următoarea notă de plată, în dolari: Operația 360, asistența la operație 150, raze roentgen 60, medicamente 27,75, întreținerea în spital pe 12 zile 270, analize de laborator 27,75, plata pentru folosirea sălii de operație 100,55, anestezia 58,50, medicul anestezist 25. Total 1079 dolari și 55 cenți!

Să luăm un alt exemplu, relatat de prof. Kasirski. În S.U.A. pentru un tratament antireumatismal, bolnavul a fost încărcat cu 100 de dolari pentru diferite analize, plus plata unei transfuzii și tratament.

O mare parte a acestor analize, radiografii etc. nu erau necesare, evident. Ele au fost efectuate totuși pentru a se „mări" prestigiul clinicii, a se impresiona bolnavul, a i se stoarce dolari.

Abuzul de tehnicizare a medicinii nu este folositor nici bolnavului și nici nu aduce nimic în plus medicului diagnostician. În aceste condiții alarmarea este justificată.

La noi se folosesc cele mai perfecționate aparate de investigație medicală. Clinicile noastre posedă tot ce este mai nou și mai bun în lume. Toate acestea sînt însă folosite rațional și numai atît cît sînt necesare. Ele ajută medicului clinician și nu-i iau locul. Gîndirea clinică medicală nu este în pericol acolo unde sănătatea este în grija statului socialist. Dimpotrivă, tehnica modernă vine în ajutorul gîndirii medicale, cînd obiectivul medicilor este îngrijirea bolnavilor și nu profitul de pe urma îmbolnăvirii acestuia.

Dr. V. IVANOV

Actualități medicale

CUIE DIN SÎNGE

În U.R.S.S. s-au confecționat cuie din sînge, la care se adaogă substanțe de sinteză din material plastic și care sînt utilizate în consolidarea fracturilor. Aceste „cuie din sînge" suportă încărcături de 185—500 kg. pe cm².

NERVI DE METAL

Profesorul Boris Ognev — un chirurg sovietic — a înlocuit, la un cîine, nervul sciatic printr-un fragment de tantal — un fel de metal cu o întrebuințare foarte redusă în industrie. Prezentat la Academia de Științe a U.R.S.S. animalul s-a deplasat și s-a comportat ca și cum n-ar fi suferit această grefă originală.

ULTRASUNETELE ȘI SINDROMUL MENIERE

Sindromul Menière se caracterizează prin vijîieli, turburări acustice și amețeli, uneori foarte greu de suportat. Dacă tratamentele medicamentoase nu dau rezultate, se recurge la cel chirurgical, care e legat însă de pierderea completă a auzului. Prin aplicarea tratamentului cu ultrasunete — după o prealabilă operație — s-a reușit a se vindeca această chinuitoare afecțiune cu păstrarea perfectă a facultății auditive.

Medicul vă sfătuiește

M. NICU: Înțelegem foarte bine că suferiți într-adevăr. Nu există un medic care să fie „specialist" în acest domeniu. Tot așa de bine ar putea să vă ajute un dermatolog, ca și un endocrinolog. Credem însă că nu ați epuizat nici pe departe măsurile de igienă. Se poate încerca spălarea întregului corp cu apă rece zilnic și apoi fricționarea cu un prosop tare. Sau alternarea de dușuri calde și reci, băi de aburi etc. Totul este să perseverați.

CHIRIȚA GH. București: Nu trebuie să vă faceți atîtea probleme. Cu timpul vă veți vindeca. Odată cu vîrsta totul va reintra în normal. Tot ce vi se cere este puțină voință și viață ordonată.

LILA C: Ați procedat corect. Soțul dv. trebuie să continuie tratamentul. Trebuie insistat. Sînt toate șansele să reușiți.

UN ABONAT DIN PROVINCIE: Nu credem că îngrijorarea dv. este pe deplin justificată. Aceste fenomene nu se petrec de la o zi la alta. Un tratament hormonal vă va fi de folos. Medicul endocrinolog din policlinica de care aparțineți, vă va ajuta.

ARADANCA: Fără îndoială că afecțiunea de care suferiți se poate vindeca. E necesar însă un consult în paralel la un medic specialist ginecolog și la un endocrinolog. Nu e cazul să vă jenați. Prezentați-vă cît mai curînd posibil.

ERJI NOVAȚI: Țineți un regim alimentar din care să excludeți grăsimile, dulciurile, pastele făinoase. Consumați cît mai puțin lichid și preparați mîncărurile cu cît mai puțină sare. Faceți gimnastică dimineața și plimbări lungi după masa de prînz.

IRINA — Cîmpina: După amănuntele consemnate în scrisoarea dv. s-ar părea că este vorba de varice în stadiu incipient. Este necesar să evitați statul pe loc în picioare sau eforturile fizice (să cărați sau să ridicați greutăți etc.). V-ar fi de folos înotul și portul unor ciorapi elastici ce trebuie îmbrăcați înainte de coborîți dimineața din pat. V-ar fi desigur de folos un consult la medicul specialist chirurg al policlinicii teritoriale de care aparțineți.

JOCURI DISTRACTIVE

25 CĂSUȚE

Acest pătrat are 25 de căsuțe. Vă invităm să le completați cu diferite numere între 1 și 24 astfel ca fiecare rînd orizontal, vertical și cele două diagonale să totalizeze 65.

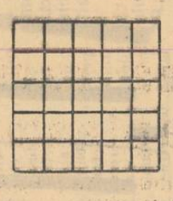

FRACȚII

Găsiți o fracție căreia dacă i se adună numitorul la numărător și numitor va crește: a) de trei ori; b) de patru ori.

PATRU PĂTRATE

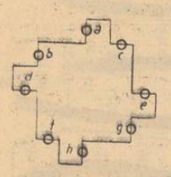

Desenul de mai sus vă prezintă un carton tăiat într-o formă foarte neregulată. Dacă totuși unim 2 cîte 2 literele de pe margine (în total 4 linii) putem din cele 9 bucăți să formăm 4 pătrate. Care sînt punctele care trebuie unite?

OPT UNGHIURI

Încercați să formați din cinci bețe de chibrit opt unghiuri drepte. Figura trebuie să fie simetrică iar nici un chibrit să nu se suprapună.

AVIONUL

Acest avion este format din patru bucăți de carton decupate dintr-un triunghi isoscel care a fost împărțit în patru prin două tăieturi simetrice. Aflați cum arată triunghiul isoscel. (Pentru ușurința dezlegării copiați desenul pe o bucată de hîrtie).

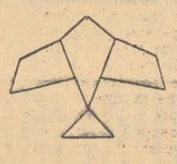

Soluțiile jocurilor apărute în numărul 218

TABLA DE ȘAH

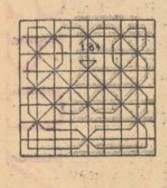

CU CHIBRITURI

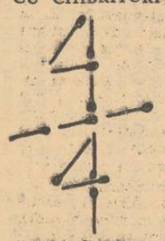

CU 34

10	15	8	11
4	5	14	11
13	12	3	6
7	2	9	16

LINIA ÎNCEPE DE LA A

FRED GHENĂDESCU

ÎNTREBAREA LUI MOȘ GERILĂ ADRESATĂ I.T.B.-ULUI

MOȘ GERILĂ: Și-acum, aștept oare topirea zăpezii pentru a ajunge, fără înghesuială, la toate adresele pe care le am înscrise pe agendă?

— Credeam că vă consfătuiți în interes de serviciu.
— Păi da: în serviciul nostru pe toți ne interesează Pronosportul!...

L. LIVADARU

— Dacă-l mai faci măgar, îți rup urechile!...

NELL COBAR

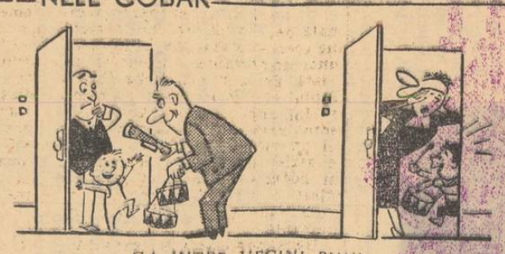

CA ÎNTRE VECINI BUNI

— D-ta i-ai oferit un cadou lui Nicușor al meu, dă-mi voie să mă revanșez.

ADRIAN ANDRONIC

LA HOCHEI
Unii atacanți dau dovadă de ineficacitate...

— Ei, și acum că mi-am luat motocicletă, unde vrei să te duc, draga mea?
— La A.D.A.S., iubitule!

GH. LEAHU

— Nu te iau în oraș cu fusta asta; tu nu vezi că ți-a rămas scurtă?...

— Alo! Tocmai acum m-am întors de la baltă, azi am pescuit niște pește grozav!

MIHAI POPESCU

A început sezonul sporturilor de iarnă și, o dată cu el, și reporterii fotografi au ieșit pe teren...

MIHAIL GROSU

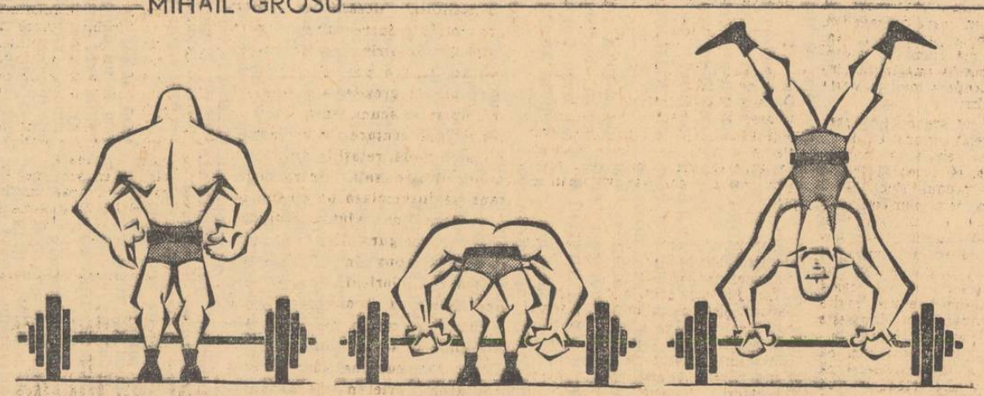

Unu... *doi...* *trei...*

Iarna și...

Birocratul

Părerea despre iarnă?
Știți prea bine,
Când schimbă pînă-n marție natura,
Ea e mai birocrată decît mine,
Că peste tot își pune... semnătura.

Veșnicul întîrziat

Ce bună-i iarna doar eu știu!
Se-ntîmplă cîte un ghețuș
Și cînd la slujbă vin tîrziu
Dau vina pe alunecuș.

Ședințomanul

Nu-mi place iarna nici de frică
Și pentru ea n-am preferințe.
Motivul? Ziua fiind mică,
Nu pot să țin multe ședințe.

Îngîmfatul

Doresc în primul rînd să fac lumină
Într-o problemă absolut neclară.
La mine cum de-a îndrăznit să vină
Fără să treacă pe la secretară?!

V. D. POPA

Partide de la al V-lea turneu internațional al R. P. R.

Alb: **Malich**
Negru: **Stein**

1. d4	c5	21. Td2	Ce8
2. d5	Cf6	22. Ng3	Cf6
3. c4	g6	23. Nh4	Ce4
4. Cc3	Ng7	24. Nid6	C:d2
5. d6	e:d6	25. C:d2	T:d8
6. d:e7	D:e7	26. Td1	N:e3
7. Nf4	Te8	27. f:e3	D:e3+
8. e3	b6	28. Rf1	N:g2+
9. Cb3	Ce4	29. R:g2	D:e2
10. Tb1	Ca6	30. Rh1	Te8
11. Cf3	Nb7	31. Tg1	Te3
12. Ne2	d6	32. T:g6+	f:g6
13. 0—0	Td8	33. D:g6	Rf8
14. h3	h5	34. D:d6+	Rg7
15. Nh2	Td7	35. De7	Te7
16. a3	Nh6	36. Dg3+	Rh7
17. Cc3	C:c3	37. Cf3	Df1
18. b:c3	Tad8	38. Cg1	Tg7
19. Dc2	De6	39. De3	T:g1+ și albul cedează.
20. Tbd1	Cc7		

Alb: **Ciocîltea**
Negru: **Bilek**

1. e4	c5	15. a3	De7
2. Cf3	g6	16. Cf4	Tab8
3. d4	Ng7	17. Ta2	b5
4. c4	d6	18. b3	Cc7
5. Cc3	Ng4	19. Cd3	a5
6. d5	Cf6	20. C:e5	D:e5
7. Ne2	0—0	21. Cd3	De4
8. 0—0	Cfd7	22. Nf4	a4
9. Ce1	N:e2	23. N:d6	a:b3
10. D:e2	e6	24. D:b3	b:c4
11. Dc2	Ce5	25 Dd1	c:d3
12. Ce2	e:d5	26. N:c7	D:d5 și albul cedează. Cei doi pioni trecuți negri sînt decisivi.
13 e:d5	Te8		
14. h3	Ca6		

Alb: **Radovici**
Negru: **Ciocîltea**

1. e4	c5	23. T:c6	Cc5
2. Cf3	e6	24. C:c5	d:c5
3. d4	c:d4	25. Nc3	Dd7
4. C:d4	a6	26. T:a6	Tad8
5. g3	Cc6	27. Dc4	h5
6. Cc3	Dc7	28. Tb6	h4
7. Ne3	b5	29. a6	h:g3
8. Ng2	Nb7	30. h:g3	Nh4
9. 0—0	Ce5	31. Tb7	Dc8
10. De2	Ne7	32. Rh2	Td6
11. a4	b4	33. a5	Dd8
12. Cf1	Cf6	34. e:d5	N:g3+
13. Nf4	d6	35. R:g3	Dh4+
14. c3	b:c3	36. Rf3	Dh2
15. C:c3	0—0	37. Ne1	e5
16. Tfe1	Db6	38. Ng3	Dh5+
17. Ne3	Cfg4	39. Rf2	e:f4
18. a5	Dd8	40. N:f4	Dh4+
19. Nd2	Cf6	41. Rf1	C:f4
20. Ca4	Cf7	42. a7	Dg3
21. f4	Cg6	43. De4	și negrul cedează
22. Cc6	N:c6		

Alb: **Marshalek**
Negru: **Malich**

1. d4	g6	22. Cb5	Tcd8
2. Cf3	Cf6	23. Ng5	Td7
3. c4	Ng7	24. e4	Dh3
4. g3	c5	25. Ne3	Tfd8
5. Ng2	c:d4	26. Cd4	N:d4
6. C:d4	0—0	27. N:d4	Ce5
7. 0—0	Ce6	28. Db5	f6
8. Cc3	Da5	29. Tc2	Th7
9. Cf3	d6	30. Df4	Tf8
10. Nd2	Db5	31. De3	Cd7
11. Tc1	Nb3	32. Dd2	f5
12. N:b3	D:b3	33. Dg5	e5
13. Cd5	Ce4	34. D:g6+	Tg7
14. Cg5	C:g3	35 De8	Rh7
15. N:g5.	Te8	36. Nf2	Tf6
16. Dd2.	h6	37. Dd5.	f4
17 Ne3.	h5	38. Ne1	Te8
18. f3.	Df5	39. Tc2	Cf8
19. b4.	b6	40. c5.	b:c5
20. a4.	e6	41. b:c5	Ce6 și albul cedează.
21 Ce7.	Tc8		

Clasamentul final

1. **Stein (U.R.S.S.) 9 puncte.**
2. **Bilek (R.P.U.) 8½ puncte.**
3. **Radovici (R.P.R.) 8 puncte.**
4. **Malich (R.D.G.) 7½ puncte**
5. **Ciocîltea (R.P.R.) 7 puncte.**
6—7 **Tarnovski (R. P. Polonă) și Mititelu (R.P.R.) 6½ puncte.**
8. **Radulov (R.P.B.) 5½ puncte**
9. **Soos (R.P.R.) 5 puncte.**
10. 11. **Gheorghiu și Georgescu (R.P.R.) 4½ puncte.**
12. **Marshalek 3½ puncte.**
13. **Drimer 2 puncte.**

Problema nr. 6

TOMA GĂRAI
Oradea

Inedită

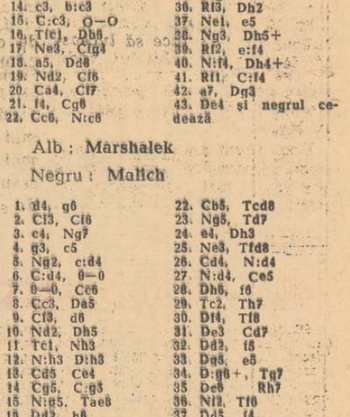

Albul joacă și dă mat în două mutări.

Se mai pot face înscrieri la campionatul republican prin corespondență

Înscrierile la sferturile de finală ale celui de al III-lea campionat republican, care urmează să înceapă luna viitoare, se mai primesc pînă la 31 decembrie pe adresa Federației române de șah (București, str. Vasile Conta 16). Pot participa toți amatorii de șah cu categoria a III-a, a IV-a, a V-a sau fără nici o categorie. La cererea de înscriere se alătură și un timbru de 1,75 lei pentru răspuns.

REBUS - magazin

TOT MAI SUS!

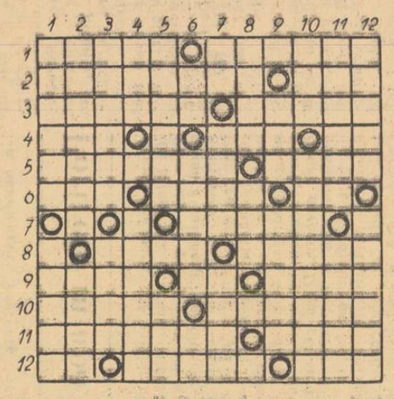

ORIZONTAL: 1) Deviza ei este: Tot mai sus! — Acesta umblă cu nasul pe sus. 2) Se desprinde de sus, de pe coasta munților — Ne înlesnește să ne cunoaștem patria 3) A oferi prețuri din ce în ce mai ridicate — Înălțimi! (sing.) 4) Etaj — Zadarnic; Dinsul 5) Graficul lor de producție suie mereu — Marginea de sus a unei oale (pl.). 6) A eșuat sus pe muntele Ararat — Ne stropesc de sus — Două vocale 7) Declar sus și tare 8) Urcă sus la etaj — Se predau în sus 9) Veche monedă apuseană — Articol — Înălțime a corpului 10) Mișcat din loc — Ajunși sus 11) Celebră bucată muzicală de Bach — Navală. 12) Avangarda firului — Notele de sus — Rîu în Asia Centrală.

VERTICAL: 1) Într-o sală de spectacol este plasat sus — Deshidratează 2) Ne privește de sus — Aparat care ridică prin împingere de jos în sus 3) Calea de sus, din înaltul cerului — Felinarul cel mai de sus 4) Nume arab — A duce în sus 5) Locuiește la țară — Ține călcîiul mai sus 6) Poftim! — Pune în mișcare un vehicul — Refuz 7) Țese! — Partea cea mai de sus a unui obiect — Însușit 8) Vîslă — Cetate din vechime 9) Primul număr — A încrăzni 10) Unitate de măsură a tăriei sunetului — Personalități 11) Stă sus pe casă — Locul de naștere 12) Apar sus pe bolta cerească — Nu ajung prea sus.

Dan LAURENȚIU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ALBASTRU

ORIZONTAL: Plop — Mări — SR — AA — Rapsodie — Super — Esenin — Ațițat — Inimă — Răcitor — TC — T — Ir — Oameni — PU — L — Căus — Actor — Emis — Ast — Ava — Acas — Tiare — Aro — Ape — Sosi — Firmă — Ma — Mts — Anim — Zări — EA.

SCHIMBĂRI DE TEMPERATURA

ORIZONTAL: Glasat — Crudă — Rinocer — Atom — Intrigant — GO — Pari — Ecuator — A — Eteric — Rat — Tun — M — Tigări — Răcori — Eger — Nămete — Ora — B — I Elina — Ice — Ninse — Molimă — Goți — Iolă — Ir — AA — Umbră — Urs — Unison — Radia.

Cu schiurile și patinele

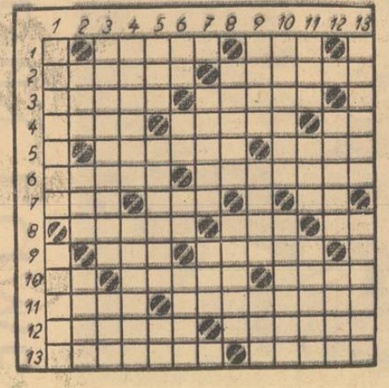

ORIZONTAL: 1) Diviziune la concursurile de bob și schi — Aproximativ 2) Garanție — Rută la concursurile de schi 3) Poartă la hochei pentru înaintașii echipei adverse — Slalom special de exemplu 4) Calitate ce trebuie s-o posede un jucător de hochei — Locul de odihnă a pucului după o lovitură bine țintită — În măcin! 5) Stare a atmosferei necesară concursurilor de patinaj — Gaz nobil neinflamabil 6) Oțel care prin lovire scoate scîntei — Ritm impus de un schior. 7) Nume — Numai înghețată e bună pentru patinaj — Pronume 8) Un anumit concurs de schi — Aparat la gimnastică — Tangentă. 9) Usturoiat — Suprafață înclinată favorabilă lunecării. 10) Adversarul patinatorilor..., egipteni — Revaccinare — Plante erbacee (pl.) 11) Zăpadă — Ghețuș pentru sănițele copiilor 12) Rezistenți — Minge la jocul de hochei (pl.) 13) Conduce meciurile de hochei! — Locuitor din Roma antică.

VERTICAL: 1) Sport de iarnă — Conduce pucul 2) Ministerul Industriei Ușoare — Păsări uriașe, azi dispărute — Dragoste 3) Margine la hochei — De culoarea omătului. 4) La radio și televizor — Trasee amenajate pentru sporturile de iarnă 5) Zăpadă — Vorbită — Zaharia Tănase 6) Start la capăt! — Determinant al acidității — Pene! — Titlu de noblețe în Franța 7) A lua startul — Scop 8) A servi — Bucată de gheață 9) Probă la schi — Înclinare a pămîntului propice iarna coborîrilor schiurilor și sănițelor — Scorul de 5—5 la un meci de hochei 10) Locuri de odihnă ale schiorilor și alpiniștilor — A patina 11) Astfel — Moș aducător de somn — Statul la pat 12) Drumul cel mai scurt pînă la țintă, într-o probă de slalom! — Curați 13) Experiență căpătată pe parcurs — Multiplu campion de patinaj al Uniunii Sovietice.

Mareș CLUCERU

PRINTRE GENE

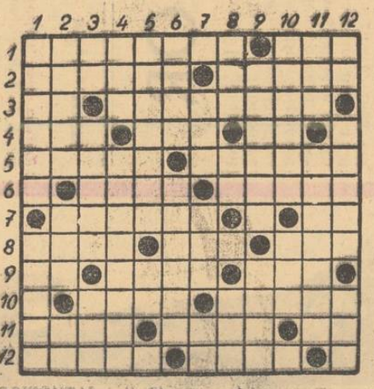

ORIZONTAL: 1) Pleacă ochii în jos — Ochi de șoară. 2) A fost fermecat de ochii frumoasei Bedrulbudur, fata sultanului — Autorul poeziei „Ochi căprui" (Nicolae) 3) Pronume — Geniul poeziei românești, autorul printre altele al basmului „Făt frumos din lacrimă" 4) Astfel — Moșul care vine pe la gene — Dimpotrivă 5) Împărat roman — Ciorap cu ochiurile duse 6) Floarea ochilor — Deși n-are ochi... plînge cîteodată (pl.) 7) Îi dau lacrimile cu ușurință — Început de epopee! 8) Pînă nu te lovești de cel de sus, nu-l vezi pe cel de jos — A scris poezia „Vedere de pe Ceahlău" (Aurel) — Vîrf în Pirineii Spanioli. 9) Notă muzicală — Un tip deochiat — Steag turcesc. 10) Disciplină sportivă — Ochit. 11) Înlocuitor de cafea — Trecut cu vederea — Ochiți la urmă! 12) Care se uită cruciș — Poet ardelean.

VERTICAL: 1) A merge încotro vezi cu ochii — Ochii înlăcrimați. 2) Erou legendar care a scos ochiul ciclopului Polifen — Secol—Bisa! 3) Pronume posesiv — Turtă de aluat nedospit — Literă chirilică 4) Zile în calendarul roman — — Te privesc de sus, ținînd nasul în vînt 5) Ochit — Fluviu în Italia 6) Arin — Pictor român, autorul tabloului „Privind albumul" 7) Excrescență pe piele — Stă pe ochiurile mașinii de gătit — Pronume muzical 8) Fire — În baie! — Poveste cu ochii închiși 9) Ferit de ochii altora — Afluent al Dunării 10) Reflexele strălucitoare ale ochilor — Unul din cele cinci simțuri 11) Ochi de pică... cu putere — Cît ai clipi din ochi 12) Pronume personal — A pune geană pe geană — Sportul ochilor ageri.

Adina JURCA

POȘTA REDACȚIEI

SANDU PANOVICHI — Turnișor (Sibiu). Am citit cu atenție materialul intitulat „Să ne fie dragi animalele și plantele" gîndind că-l vom publica la rubrica colaboratorilor primite din partea cititorilor. Spre regretul nostru, am constatat însă că materialul este lipsit de date concrete, că tot ceea ce se spune despre vietățile din grădina zoologică aflată în „Dumbrava Sibiului" nu constituie o noutate. Încercați să ne trimiteți altceva, un material care să capteze pe cei ce vor citi rîndurile dv.

NICU STRUNGARUL — București. Vreți să-l reabilitați pe Mariaică? Nu e rău, dacă din partea lui se vădește dorința de a nu mai fi codaș. Poezia dv. nu izbutește însă să-l facă apreciat în ochii cititorilor fiindcă este incompletă. Luîndu-i apărarea vă vedeți la un moment dat în imposibilitatea de a continua strofa. Și atunci puneți punctele de suspensie și specificarea „aici nu mai știu".

Pentru a scrie o poezie bună trebuie să știți ce să spuneți, ba mai mult: trebuie să știți foarte bine cum trebuie alcătuită poezia. Așteptăm să revedeți textul, să-l continuați. În acest fel, arhicunoscutul Mariaică va fi salvat (în poezie!).

GH. STROESCU — București. Întreaga dv. argumentare în legătură cu folosirea cuvîntului „deservire" este întemeiată. Probabil că veți fi observat că actualmente magazinele în care cumpărătorii se servesc singuri se numesc magazine de „autoservire", nu de „autodeservire".

M. CERNAHOVSKI — Piatra Neamț. După cîte am înțeles, ați dori ca și la filmele românești să fie scris textul ca la cele străine. Dv. arătați că uneori interpreții vorbesc așa de nedeslușit încît „parc-ar avea pietricele în gură". Noi vă înțelegem nemulțumirea. E rău cînd mergi la un film vorbit în limba maternă și totuși nu înțelegi nimic. De vină nu sînt însă interpreții, ci aparatul de la cinematograful pe care-l frecventați. V-am sfătui să sesizați defecțiunea directorului cinematografului și credem că nu vă mai fi nevoie de textul care să însoțească vorbirea.

R. WICHMAN — Simeria. Poveștiți despre un amic ce și-a comandat sandale care — din păcate — îi ședeau prea mici. De atîta strînsoare, bietul client nu mai putea merge. La sfîrșit ne cereați să răspundem la întrebarea: a leșinat sau nu amicul? Răspunsurile ne indicați să fie notate pentru primul caz cu 1 și pentru celălalt cu 2. Obișnuiți cu rezultatele dificile din sport, cu întorsăturile neașteptate ale scorului, folosim însă notarea x. Am ghicit?

La rubrica ce o vizați, trimiteți-ne materiale mai concludente.

PĂRINȚI!

Un cadou util pentru copilul dumneavoastră: CARTEA

La cerere, librăriile vă confecționează pachete cu ultimele cărți apărute în colecțiile: „Biblioteca școlarului" și „Biblioteca pentru toți". În aceste colecții găsiți lucrări ale autorilor români și străini prevăzute de programa analitică

FOLOSIȚI ÎN ACEST SEZON MINUNATELE POSIBILITĂȚI OFERITE DE

O. N. T. Carpați

PENTRU

— **Concedii de odihnă de 3—12 zile și de tratamente de 21 zile în stațiunile balneo-climaterice cu sezon permanent (Sinaia, Căciulata, Predeal, Sovata, Bazna, Bușteni etc.)**
— **Vacanțe plăcute pentru elevi și studenți în taberele stațiunilor de la munte**
— **Excursii de sfîrșit de săptămînă și excursii în circuit prin cele mai frumoase și interesante regiuni și orașe ale patriei**
— **Excursii pentru oamenii muncii de la sate, cu vizitarea marilor orașe, și a noilor construcții**
— **Excursii colective la cerere, pe orice itinerariu, cu tren special, sau cu autocarele O.N.T. Carpați**

Condiții bune de transport, găzduire și masă. Reduceri pe C.F.R. și I.R.T.A., reduceri la costul biletului de odihnă și tratament

Cereți informații la agențiile și filialele O. N. T. CARPAȚI

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

CALEIDOSCOP

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE

URIAȘE BOGĂȚII PE FUNDUL OCEANULUI

Nava științifică sovietică „Vitiaz" care străbate de cîțiva ani mările și oceanele globului, a făcut recent o descoperire de mare importanță. Pe fundul Oceanului Indian, la mare adîncime, au fost găsite pietre rotunde și alungite, care pe alocuri alcătuiau un adevărat „pavaj". Analizele au dovedit că este vorba de un minereu rar, denumit „concrețiune fier-mangan".

După cum afirmă P. Bezrukov, conducătorul expediției, asemenea zăcăminte nu se găsesc numai în Oceanul Indian, ci și în Pacific și Atlantic.

Compoziția minereului — 20% mangan, 12% fier, apoi cupru, cobalt, nichel și elemente rare, dovedește marea însemnătate a acestor zăcăminte, ale căror rezerve sînt evaluate la 150 miliarde tone.

UN TELESCOP „OBIȘNUIT"...

Într-adevăr, un telescop obișnuit pentru nivelul actual al astronomiei, este acest instrument universal cu oglinda de 2 metri diametru, construit de fabrica Zeiss-Jena pentru noul observator „Karl Schwarzschild" din Republica Democrată Germană.

Totuși, cît este de impresionant cînd, instalat în cupola observatorului, scrutează cerul înstelat (1). În interiorul tevii, un om poate sta comod în picioare (2), iar manipularea se face de la o masă de comandă care dirijează toate mecanismele automate ale instrumentului.

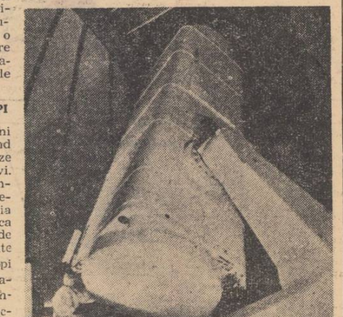

PARFUM CU... IZOTOPI

Firește că nimeni nu are de gînd să se parfumeze cu izotopi radioactivi. Totuși izotopii au început să fie întrebuințați în industria parfumurilor. Fabrica „Dzintars" din Riga, de pildă, utilizează aparate funcționînd cu izotopi radioactivi, care supraveghează operațiile tehnice, cîntăresc producția și determină randamentul zilnic al întreprinderii.

Printre cele 300 de sorturi de izotopi, pe care le produce astăzi industria sovietică, sînt și aceia care ajută la fabricarea parfumurilor.

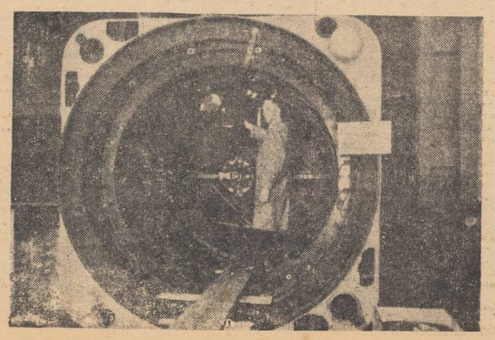

DE LA „BIBLIOTECA MĂRȚIȘOR" LA COLECȚIA „LILIPUT"

Cele mai mici cărți românești

În ultimii ani, industria noastră poligrafică a înregistrat remarcabile succese, demne de frumoasele și vechile ei tradiții. Ele se referă la toate genurile de tipărituri, de la afiș la revistă, de la broșură la carte. În domeniul cărții, realizările tiparului românesc sînt dintre cele mai deosebite. În aceste însemnări, vrem să ne ocupăm de un aspect aparte al acestui sector. E vorba — dacă ne putem exprima astfel — de microcartea, adică de cărțile cele mai mici, lilipuțane, tipărite de noi.

Cronologic, cea mai mică carte ieșită de sub tescurile noastre tipografice datează din anul 1933. Atunci a început să apară Biblioteca Mărțișor. *Mai întîi a apărut poezia* Lucefărul *de M. Eminescu, apoi, în anul următor,* Poezii *de Tudor Arghezi, urmate de* Versuri *de I. L. Caragiale. O asemenea „carte" o poți acoperi cu degetul gros al mîinii, căci dimensiunile ei nu sînt decît de 34 mm înălțime și 23 mm lățime.*

O valoare deosebită a atins realizarea din acest an a Editurii de stat pentru literatură : Colecția Liliput. *În acestă colecție au apărut pînă acum patru volumașe :* Poezii *de V. Alecsandri,* Poezii *de M. Eminescu,* Poezii *de G. Coșbuc și* Versuri *de T. Arghezi. De la început, trebuie să subliniem că în timp ce cărțile din* Biblioteca Mărțișor *aveau doar vreo 20 de pagini (sau ceva mai mult), fiecare carte din* Colecția Liliput *numără cel puțin 280 pagini. Astfel, ele cuprind opera poetică reprezentativă a acestor mari scriitori ai noștri. În ce privește dimensiunile, ele sînt mai mari. Astfel, formatul paginii e de 7/10 cm. Și corpul de literă e ceva mai mare : 6 puncte. Caracterul literei este denumit* Gill (din familia grotescilor). *Superioritatea tiparului* Colecției Liliput *reiese din următoarele date : culegerea textului este mecanică (monotip), în timp ce la* Mărțișor *a fost manuală ; hîrtia folosită este foiță de țigară, mai subțire decît cea denumită* biblică: *la metrul pătrat are 22 gr.; fiecare carte este legată — manual — în pergamoid, avînd în plus o „cămașă" de acetofan. Cele patru cărțulii lilipuțane s-au vîndut într-o frumoasă casetă de carton. Dar, lucrul cel mai important este următorul :* tirajul fiecăruia din volumele amintite mai sus *(Alecsandri, Eminescu, Coșbuc și Arghezi)* este de 20.000 exemplare, *în timp ce al* Bibliotecii Mărțișor *nu știm dacă depășea 1000.*

I. GRUIA

SE SPUNE CĂ...

● UN ANUME L. D., deținut în închisoarea din Perugia, s-ar fi hotărît într-o bună zi să-și pună capăt zilelor. În acest scop el a legat o curea de un cîrlig fixat de tavanul celulei, dar greutatea corpului său a făcut în cele din urmă să se prăbușească tavanul celulei. Sinucigașul a fost regăsit de echipele de salvare printre dărîmături. Drept urmare, pedeapsa sa a fost mărită cu încă patru luni...

● PRINTRE numeroasele furturi de automobile care au loc în fiecare zi în S.U.A., a fost denunțat unul căruia poliția refuză să-i dea crezare. Circumstanțele furtului sînt normale, dar proprietarul mașinii furate pretinde că se numește, pur și simplu, Sherlock Holmes.

● PRIMUL MINISTRU englez Mac Millan a fost șters de pe lista celor 10 bărbați cei mai bine îmbrăcați din Anglia. Arbitrul eleganței britanice, un anume sir Taylor, a motivat : **„Ultima fotografie a domnului Mac Millan m-a îndurerat. Mac Millan nu se mai îmbracă bine. Are, pe semne, prea multe griji cu politica"...**

● MUCIKO SCIODA, tînăra care s-a căsătorit de curînd cu prințul moștenitor al Japoniei, a îmbrăcat în ziua nunții tradiționalul kimono al împărăteselor japoneze, care se compune din 12 fuste de mătase, cu un total de 25 de kilograme...

● PE BAZA unui vechi regulament, un automobilist francez a fost obligat să plătească drept amendă o sumă importantă, deoarece a fost găsit în posesia unei sticle pline cu apă de mare. În Franța e interzis transportul apei de mare...

● PENSIONARUL italian Giuseppe Beterli a găsit în cuibarul fermei sale un ou de 175 grame. În interiorul acestui ou neobișnuit el a găsit un alt ou, de proporții normale.

● AMERICANUL Robert Wadlow, mort în anul 1956, a fost omul cel mai înalt din lume, din toate timpurile. Statura lui Robert Wadlow era de 2,64 m.

● FLORENCE NICHTINGALE GRAHAM, cunoscută sub pseudonimul de Elizabeth Arden, proprietara uneia din cele mai mari case de cosmetică din Anglia, a fost mușcată de un cal pur sînge din herghelia sa. „Și cînd te gîndești, a spus victima, că acești cai sînt tratați cu cele mai costisitoare produse ale mele"...

● PEDEAPSA cea mai severă din lume împotriva adulterului e fără îndoială cea practicată de către un trib din Malnezia. La Lumpur-Than, două femei, acuzate de adulter, au fost îngropate pînă la gît în pămînt, cu tot ceremonialul cuvenit și ar fi fost fără îndoială moarte dacă poliția locală n-ar fi intervenit la timp...

● ÎN BUGETUL orașului Karlsruhe din Germania Occidentală a fost alocată suma de 50 mărci pentru „10 noi funcționari". Este vorba de un număr de zece motani, care au fost angajați să vineze șobolanii care au invadat palatul comunal din oraș. Măsura a fost votată în unanimitate.

● CUNOSCUTUL campion american de parașutism, Tom Kirtler, care a efectuat în ultimul timp peste 60 de lansări diferite cu parașuta, se află în prezent internat într-un sanatoriu. El și-a fracturat un picior căzînd... pe scările unui hotel din Louisville — Kentucky.

● ÎN ORAȘUL Dakka, în Pakistanul de Est, la un concurs pentru o sută de posturi de pompieri, s-au prezentat circa 15.000 de candidați. Cei 14.900 care au fost excluși de la angajare, disperați și exasperați după manifestațiile de protest împotriva guvernului, au incendiat cazarma pompierilor...

● ZILELE trecute a încetat din viață, în satul Novo Miloseveo din Serbia, un oarecare Sredoje Goluskin, în vîrstă de 65 de ani, omul care deținea recordul căsătoriilor în lume. De la 19 ani și pînă la moarte, Goluskin s-a căsătorit oficial exact de 27 de ori.

● ADMINISTRAȚIA poștelor și telegrafului din Geneva a interzis funcționarelor sale de a purta pantofi cu tocuri Louis XV, din aluminiu. Motivul : aluminiumul ruinează se pare mozaicurile din interiorul palatului P.T.T. din Geneva.

● ÎNTR-UN BAR din San Lorenzo-Italia, trăiește un motan tigrat, pe nume Fuffetto, care are trei perechi de urechi, una de mărime naturală și două mai mici. Cu toate cele șase urechi ale sale, Fuffetto este aproape surd...

● PROFESORUL Salten, de la Universitatea din California, a descoperit că unghiile umane cresc cu 116 milimetri pe zi. Dacă nu le-ar tăia, pretinde Salten, la vîrsta de 50 de ani un om ar avea unghii care ar atinge lungimea de 2 m. și 117 milimetri.

PÎNĂ LA REVELION MAI SÎNT NOUĂ ZILE...

Anul trecut revelionul l-am făcut la noi acasă. Pregătirile s-au desfășurat în mod normal. Eu am colindat „Alimentarele", soția mea s-a baricadat în bucătărie și fiecare dintre noi a fost convins că celălalt scapă mai ieftin. Dar doza de enervare nu a depășit media obișnuită în aceste împrejurări festive. Rezultatele au fost excelente : curcanul avea crustă, răcitura era picantă, iar șijeonele prezentau bizara particularitate că funcționau perfect.

Ca invitați, am avut numai trei perechi : Dinu și Geta, Victor și Irina, Florin și Mimi. Bineînțeles, cu toții au adus cîte ceva — și anume, același lucru : pateuri. Dar asta nu ne-a stricat buna dispoziție... Nu, nu m-am exprimat corect. Dar nu asta ne-a stricat buna dispoziție.

Victor mai avea încă fularul în jurul gîtului, cînd a început să ne povestească despre necazurile lui de la birou. Din cele spuse de dînsul, era greu să desprinzi ce îi doare mai mult : faptul că șeful lui nu îl apreciază ca subaltern, sau faptul că subalternii lui nu îl apreciază ca șef. Între ciocanul subestimării din partea șefului și nicovala ingratitudinii din partea subalternilor, inima lui Victor suferea cele mai teribile confuzii timp de 312 zile pe an (restul fiind concedii și sărbători legale)... Soția lui, Irina, îl asculta cu o sumbră aprobare, amintindu-i din cînd în cînd detaliul unui afront pe care memoria lui nu îl reținuse.

Victor ar fi avut material cu care să ne întrețină toată noaptea. Dar l-a handicapat prezența lui Dinu.

Portrete în apă tare

Acesta măsoară 1,85 metri, cîntărește 108 kilograme și, după culoarea obrajilor săi, ai putea jura că are minimum 8 milioane de globule roșii pe milimetru cub. În timp ce consuma trist cea de a doua pulpă a curcanului (jumătate din piept îi cîștigase înainte de a se așeza la masă), Dinu ne-a împărtășit convingerea că el ultimul revelion pe care îl petrece pe lumea aceasta. După cît se pare, organismul său e o adevărată colecție de boli și rămînerea lui în viață se datorează exclusiv faptului că diferitele maladii se sabotează reciproc. Culmea însă o constituie ignoranța medicilor, care nu reușesc să-i pună nici un diagnostic și care, pentru a-și camufla neștiința, susțin într-o oribilă unanimitate că e sănătos tun.

Poate că numai cu torturile morale ale lui Victor și cu cele fizice ale lui Dinu, ordinea de noapte ar fi fost cam săracă. Din fericire, au completat-o Florin și Mimi. Ei doi sînt căsătoriți de numai cinci ani, dar de certat, se ceartă încă din timpul logodnei. Pe rînd, noi, cellalți șase, am fost luați ca martori ai acestei duble nefericiri conjugale. Cum însă Victor, Dinu și nevestele lor erau prea preocupați de propriile lor probleme ca să le dea atenția cuvenită, soția mea și cu mine am fost nevoiți să alcătuim un fel de instanță de judecată, pronunțînd numeroase sentințe, cînd împotriva lui Florin, cînd împotriva lui Mimi și reușind să-i nemulțumim pe amîndoi. Sesiunea a luat sfîrșit în hohotele de plîns ale lui Mimi, în timp ce Florin, căruia vinul îi alterase intructiva luciditatea, mă sfătuia foarte serios să nu mă însor nici o dată.

După plecarea musafirilor, ne-am culcat istoviți. Dar, sub influența celor auzite, n-am putut adormi. Eu mi-am amintit că nici pe mine nu mă prețuiește lumea la birou așa cum aș merita. Soția mea și-a amintit că de luni de zile o supără ficatul și s-a decis să-și facă analizele. Și amîndoi ne-am amintit că am avea multe să ne reproșăm unul celuilalt.

...Pînă la revelion, mai sînt nouă zile. Dacă aveți invitați, mai e timp să luați măsuri...

Nicolae MINEI

DIN LUMEA JUCĂRIILOR

Pe drept cuvînt, la fabrica „Arădeanca" din orașul Arad te afli în lumea jucăriilor. Dar mai bine zis în aceea a păpușilor. De aici, alături de iepurașul Jo-Jo, ursulețul păsitor și alte jucării păsesc în „viața" păpușile. Și nu una, două, ci 1500—2000 de păpuși pe zi. Desigur colecția fabricii, care cuprinde 25 de mărimi diferite de păpuși mai mici și mai mari, cîrne, blonde cu capișon și fundițe sau brunete cu frizura ondulată și îmbrăcate elegant nu pot să nu fie pe gustul micuților cărora le sînt destinate.

Încă din trimestrul II al acestui an în fabrică s-a început fabricarea păpușilor cu cap din material plastic moale. Iar ca o astfel de păpușe să semene cu acelea pe care le vedem în rafturile magazinelor sau în vitrine sînt necesare în jurul a 20 de operații de fabricare. Însă cel mai mult poposesc păpușile în secția tov. Maria Kalman, care împreună cu tovarășele de la creația de modele confecționează lenjeria, rochițele și chiar șorțulețele păpușilor mai „gospodine".

În anul 1962 la „Arădeanca" alături de alte noi jucării se vor fabrica în întregime păpuși din material plastic moale. Ele sînt mult mai frumoase și de o calitate superioară.

Întreg colectivul fabricii de păpuși din Arad depune multă pasiune în fabricarea acestei lumi — jucăriile.

Trustul „Apă de ploaie" n-a dat faliment!

de ROSYNE MORENO (S.U.A.)

Rosyne Moreno este o tînără scriitoare și ziaristă americană din Los Angeles. Ea face parte din grupul tinerilor „furioși" americani, cunoscuți sub numele de așa zisa „generație invinsă", tineri care în scrierile lor redau imaginea unei Americi conformiste, supuse dolarului. Schița de față redă de fapt o poveste adevărată. Se știe că în anii de după război, în perioadele de secetă, au apărut în S.U.A. numeroase monopoluri cu capital fictiv, ascunse în spatele unei publicități deșănțate, care au speculat naivitatea multor fermieri americani, vînzîndu-le apa de ploaie drept apă de ploaie fabricată de inexistentele lor instalații artificiale.

Deși au trecut ani de atunci, se mai vorbește și azi de „ploaia" lui Bill Lunganul în satul său de baștină, pierdut în fundul Oregonului, undeva în America nechiulul Sam.

Să refacem puțin decorul : orășelul cel mai apropiat se află la o depărtare de 20 de mile de ferma lui Bill și trebuie să mergi cu gîndul la epoca eroică a emigrărilor europenilor în America, pentru a stabili originea celor doi-trei fermieri care s-au aciuit pe aici, fără să se știe prea mult de ce. Chestia e că, într-o bună zi, bărdăcile fermierilor răsăriseră ca ciupercile după ploaie... Nevoi, mizerie, elanuri, muncă îndîrjită și puțin noroc, totul făcu ca, în cele din urmă, aceste bordeie sărmane să devină ferme în toată regula și ca Pamela, vecina cea mai apropiată a lui Bill, născută în aceeași zi cu vecinul ei de fermă, să dețină o proprietate agricolă cum nu era alta în tot Oregonul. Aceste fericite împrejurări nu făcură însă din cei doi vecini și buni prieteni — precum se așteptau cei cu barba cărunță din Oregon Valley...

În jocurile sale de copil singuratec, Pamela își procura în permanență mici satisfacții mălițioase pe seama lunganului Bill, căruia i se mai zicea în The Valley și copoiul Rin-Tin-Tin, datorită flerului pe care-l avea de a descoperi la timp farsele a căror victimă trebuia să fie. E adevărat însă că oricît de desuetă ar fi fost farsa inventată de Pamela pe seama lunganului, Bill nu se supăra. Să se fi trezit și cu o găleată de lături în cap și tot ar fi cîntat așa :

„Eu sînt Bill, cel superman,
Cowboy istet din Oregon,
Și cînt și cînt cu mult antren,
Little Pamela, I love you..."

Totul se petrecea exact ca în filmele lui Dick Foran, cu ghitare și mandoline, cowboy, serenade și măgărași care știau să zîmbească naiv atunci cînd erau solicitați de operatorul cinematografic...

În ziua în care cei doi împliniră 20 de ani, Bill Lunganul își ceru vecina în căsătorie. Pamela îi rise însă batjocoritor în nas, fără a se sinchisi prea mult de suferința văcarului îndrăgostit...

— Mucosule, vezi-ți de vacile tale, cu una nu mă mărit cu un văcar ca tine, de-ar avea și nouă sute de pistoale la brîu !

În mica colonie a fermierilor din Oregon Valley nu se schimbase nimic. Totul era ca mai înainte, doar Bill, sărmanul, nu mai adormea, începînd din acea zi, nici un cuvînt vecinei sale.

★

Din nou au trecut anii, unul după altul. Bill se rotunjea ca un cîntăreț de operă, în timp ce Pamela devenea, cu fiecare zi, tot mai useată, ca o domniță surghiunită din evul mediu. Și, după cum știți prea bine, cavalerii și pretendenții nu prea alergau în fiecare zi pe drumurile prăfuite ale Oregonului. Fată bătrînă, cruda Pamela regreta refuzul său nesocotit de a se mărita cu Lunganul. Și, totuși, există un „happy-end" în povestea asta. Nu mă veți crede dacă vă voi spune că, datorită unui nor artificial, Pamela s-a căsătorit în cele din urmă cu Bill, dovăzeci de ani mai tîrziu, după ce acesta îi făcuse îndrăzneața sa cerere în căsătorie.

Evenimentul avu loc exact în anul în care o cumplită secetă ameninta recoltele fermierilor din Oregon Valley. Vizita unui reprezentant al Trustului „Apă de ploaie" din Portland fu lovitura de pistol și punctul de plecare al unor acțiuni de maximă importanță pentru dragostea prăfuită dintre cei doi vecini de fermă.

Cîntau cocoșii. Era ora la care fermierul american pornește lupta sa cu pămîntul, cînd, deodată, se auziră, ca un clinchet de clopoței, niște cuvinte amăgitoare..,

— Apă de ploaie, hai la apă de ploaie, nori artificiali de vînzare. Dăm și pe credit... cine mai ia, cine mai ia...

Se înfăptuia o minune. Cerul trimisese pe pămînt pe semne agenții Sfîntului Ilie să vîndă fermierilor americani nori artificiali plini de ploaie, de apă de ploaie. Numai în America se putea întîmpla așa ceva. Sfîntul Ilie, după cum văzură atunci fermierii din Oregon, era și el o invenție americană, un patent made in S.U.A...

Cîte schimbări nu avură loc în urma acestei apariții binecuvîntate a vînzătorului de nori ! Așa se întîmplă că Bill se ferchezui într-o bună dimineață și-și făcu o intrare triumfală pe ulițele orășelului care avea pretenția de reședință de district în Oregon Valley. După ce-și prinse calul de ușa unui impozant „saloon", pe a cărui firmă tronau două „strip-tease" în ciorapi de filet negri și cu browninguri la brîu, fermierul înfipt în fugă un pahar dintr-o băutură care pe atunci făcuse ocolul lumii și care se numea coca-cola. Bill, cu mintea sa de țăran practic, strîmbă însă din nas...

— Cine o mai fi ăsta, cum îi zice, Cola-coca, gîndi el, mare șarlatan mai e, îți dă un pahar de apă chioară și-ți la banul... Desigur, nu e american...

Alungă însă repede aceste gînduri vrăjmașe și-și îndreptă pașii spre poștă, unde predă oficial funcționarei un plic, pe care aceasta lipi, cu bucățele sale de nylon, două vignete albastre cu efigia lui Abraham Lincoln...

— Să meargă recomandat, expres și dacă se poate fulger, zise el, cu toată convingerea.

Misiva luă, fără îndoială, drumul cel bun, pentru că eroul nostru fu prevenit, o lună mai tîrziu, tot prin curier oficial, că Trustul de nori artificiali din Portland luase în considerație cererea sa și că solicitantul urma să primească în curînd, acasă, norul său, ambalat „porto-franco". În timpul săptămînii care urmă, Bill nu mai dormea, nu mai mînca, ci înghițea buteii după butelii de whisky scoțian, fabricat din cereale americane. Fermierul își aștepta cu nerăbdare „norul" său, așa după cum Pamela își aștepta promisul. Diminețile treceau una după alta și arșița devenea tot mai ucigătoare. Într-o dimineață în zori, orizontul păru că se întunecă și Bill văzu avansînd încet, dar sigur, spre Oregon-Village, o pată întunecată. Era pe semne mult doritul său „nor artificial", expediat, așa cum fusese vorba, „porto-franco", fulger și express.

Fermierul țipă de bucurie, încît trezi tot satul. Trustul „Apă de ploaie" era, după cum se vede, un adevăr concret, o invenție yankee care va uimi lumea, însfîrșit el însemna, cu alte cuvinte, salvarea Americii...

— Trădare, frăților, trădare, se auzi însă spunînd, fără voia sa, Lunganul... Nu vedeți că e vorba de o trădare la mijloc ?...

După cum ați ghicit, strigătele de bucurie ale eroului nostru se transformau acum în suspine de amărăciune, cînd buna, binefăcătoarea ploaie „porto-franco", începu să cadă așa, deodată, fără nici-o intenție rea, pe cîmpurile arse ale iubitei sale Pamela. Era oare vorba de o trădare sau de un semn providențial ? Drept consecință, lanurile Pamelei se treziră ca prin farmec la viață și înverzîră datorită ploii din acea dimineață.

★

Această pățanie fu o adevărată dramă, nu numai pentru Bill, Jim sau John din Oregon, ci pentru toți fermierii care se dovediseră americani sută-n sută în acel an... Ploaia care trebuia să vină în vara aceea prin poștă, „porto-franco", nu veni niciodată. Dar nici agenții Sfîntului Ilie și al Trustului „Apă de ploaie" nu mai apărură în the Valley, de teamă de a nu fi luați de potop. Dar potopul miniei fermierilor din Oregon se potoli însfîrșit cînd, după o vară de secetă cumplită, urmă o binecuvîntată ploaie, anunțată ca pe vremuri de către serviciile meteorologice ale S.U.A... Ce se întîmplase atunci cu cimpurile Pamelei ? De ce primise roșcovana, în locul său, „norul" comandat de Bill Lunganul ? Mult își bătu capul cu această problemă disperatul fermier. Dar Bill nu era ranchiunos din fire. Happy-end-ul, ce credeți, a mai avut loc ? Reverendul de prin partea locului avu însfîrșit după 20 de ani de serviciu, prima nuntă. Ziua aceea fu însă bogată în surprize. Doar era o zi mare ! Căsătoria celor doi fu binecuvîntată de o ploaie abundentă. ca în timpurile bune. Fu ultima farsă a Pamelei, imaginată și dusă la îndeplinire cu ajutorul lui Johnny, Pompierul, ales drept nănaș al preafericitei perechi.

Epilogul fu trist însă, căci povestea are și un epilog. Mireasa avu nefericita inspirație de a mărturisi farsa ginerelui în noaptea nunții, care nu era în fond decît o probă de devotament și de dragoste menită să-l îmbuneze pe viitorul soț. Cei doi se despărțiră. Bill nu era făcut pentru compromisuri cu dușuri artificiale și pe de-asupra pompierești... Auzind că un nou trust al apei de ploaie luase ființă în statul Nevada, după exemplul celui din Oregon care dăduse faliment, Bill se hotărî să-și vîndă ferma, pentru a-și cumpăra o alta, în California, fiind încredințat că trusturile americane specializate în fabricarea de nori artificiali, gata ambalați și livrați „porto-franco", nu pot da niciodată faliment.

Ce-a devenit însă roșcovana Pamela ? Cei de prin partea locului pretind că roșcovana a cules, în anii următori atîtea grîne, încît economiștii americani au trebuit să decreteze starea de asediu în Oregon Valley și să ardă pe rug surplusul de cereale obținut de Pamela cea uscată, fără ajutorul Trustului „Apă de ploaie" căruia îi căzuse victimă bunul său vecin și răposatul său soț.

Cît despre Bill Lunganul, care năzuia încă la automatizarea cerului american, se spune că și-a găsit adevărata sa vocație, aceea de comis voiajor al trustului „Apă de ploaie" din California, ale cărui afaceri prosperau tot mai mult și despre care ziare americane, ca „Trompeta Oregonului", scriau că o asemenea organizație nu poate da niciodată faliment în binecuvîntata țară a Unchiului Sam...

În românește de G. CUIBUȘ

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

ELENA DRĂGULINESCU — STINGHE, în rolul Cio Cio San (1912).

ELENA DRĂGULINESCU-STINGHE LA 80 DE ANI

Spectatorii care au asistat zilele trecute la reprezentarea operei Lakmé pe scena Teatrului de Operă și Balet, au fost martorii unei avanscene discrete, dar emoționante : Iolanda Mărculescu și Vera Rudeanu au întîmpinat-o la intrare, felicitînd-o în numele colectivului de artiști, pe fosta Lakmé care împlinea 80 de ani de viață. Au condus-o apoi în loja cîntăreților. În dimineața aceleiași zile, un splendid buchet de flori și o mișcătoare scrisoare din partea directorului teatrului, au exprimat Elenei Drăgulinescu-Stinghe, membră fondatoare a Operei Române, dragostea și recunoștința generației actuale față de pioniera teatrului liric românesc.

Multe talente a dăruit muzicii noastre orașul Ploiești. Din modesta atmosferă artistică promovată și întreținută de cercurile muncitorești, se ridicau muzicieni ce porneau spre Capitală cu dorința de a se afirma. Așa, în orașul petroliștilor, s-a născut la 21 decembrie 1881 cîntăreața Elena Drăgulinescu-Stinghe, supranumită, „ciocîrlia Rominei".

N-a pornit la drum cu gîndul de a face muzică, fiindcă în pragul veacului arta cerea bani, sacrificii materiale, lucru pe care familia împovărată cu doi copii și fără sprijinul bărbatului (fatăl cîntăreț murise la 34 de ani) nu le putea visa. Orfană la vîrsta de 3 ani, Elena Drăgulinescu și-a petrecut copilăria și anii de școală într-un azil din București. Prinzînd gustul muzicii din zilele de vacanță, cînd fanfara lui A. Kratechvil lăcea să răsune tot bulevardul gării din Ploiești, viitoarea institutoare a început să-i urmărească cu atenție sporită pe Alexandru Podoleanu și pe „maestro Bianchi" — profesori de muzică ai azilului din Capitală.

La 19 ani, Elena Drăgulinescu își cîștiga singură existența fiind profesoară și directoare a școlii mixte nr. 7 din Colentina. Avea o voce irumoasă și se descarca singură la vioară, fapt care au îndreptat-o în 1901 spre Conservatorul de muzică și declamațiune de pe strada Brezoianu. Reușind la examenul de admitere, tînăra studentă s-a văzut dintr-odată în mediul artistic pe care și l-a dorit o viață întreagă.

Debutul în teatrul liric s-a produs în stagiunea 1908—1909, în trupa lui Constantin Grigoriu, cînd „păpușa" din „Povestirile lui Hoffman" a stîrnit senzație la „Lyric".

Dar setea de a studia și de a se perfecționa o va determina să-și stringă singură bani din concerte și — renunțînd la succesele din compania lui Grigoriu — să apuce calea Parisului.

În compania unor cîntăreți de la Opera Mare și Opera Comică din Paris, „ciocîrlia Rominiei" cutreieră orașele San Francisco, Los Angeles, Boston, Chicago, Philadelphia, New-York, New-Orleans etc., apare pe aceiași program cu Sarah Bernhard, promovează muzica românească în concerte, obținînd un angajament pentru o durată mai lungă.

Dorul de patrie și dorința de a-și pune talentul în slujba artei lirice românești au determinat-o să renunțe iarăși la contractele cu străinătatea și în anul 1914 pe afișele „Operei studențești" din Capitală numele ei se întîlnește în 22 de spectacole cu „Lakmé" și „Rigoletto". Totodată sub bagheta maestrului Enescu, cînta în Simfonia a noua de Beethoven, pentru prima oară interpretată în audiție publică integrală la noi.

După primul război mondial, un mănunchi de artiști patrioți pun bazele — în toamna anului 1919 — „Operei Române" din București. Pînă în anul 1928 cîntă, alternativ la Cluj și București. Pensionarea abuzivă la vîrsta de 47 de ani, ca reprezalii îndreptată a participat la greva cîntăreților din 1924, i-au distrus cariera. Descurajată și dezgustată de practicile epocii, Elena Drăgulinescu-Stinghe s-a retras din teatrul liric promovînd între 1930—1950 exclusiv muzica de cameră și pedagogia cîntului.

La 80 de ani de viață, cîntăreața privește cu mîndrie generația actuală de cîntăreți și teatrul liric contemporan, la care a pus o cărămidă sigură în urmă cu decenii.

Viorel COSMA

DE PRETUTINDENI

EXISTĂ popoare pentru care, potrivit propriului lor calendar, anul 1961 este încă foarte departe. De pildă, în Irak și Afganistan, calendarul arată abia anul 1381, iar în Etiopia anul 1953. În schimb, japonezii socotesc că se află în anul 2619.

●

ÎN U.R.S.S. au fost fabricate, pentru vînătoare și pentru antrenamente de tir, arme care folosesc bioxidul de carbon în locul prafului de pușcă. O singură încărcătură de bioxid de carbon asigură 1200 de împușcături.

●

ÎNTR-UN avion de pasageri a sosit la Cairo o codobatură. Păsărica a fost găsită în zăpadă, unde căzuse de oboseală, în localitatea Elverem din Norvegia. Locuitorii au suportat cheltuielile pentru transportul codobaturii spre meleaguri însorite, ținta zborului ei întrerupt.

●

ÎN SALA de așteptare a unei clinici ginecologice din Seattle (S.U.A.) a fost organizat un serviciu destul de neobișnuit. Și anume: aparate de oxigen speciale au fost instalate pentru uzul viitorilor tați care ar leșina de emoție.

●

„CHEMĂRILE de dragoste" ale scrumbiilor pot folosi la pescuitul lor. Biologul hamburghez Dr. Freitag a urmărit, în Marea Nordului, scrumbiile în timpul împerecherii, înregistrînd cu un microfon ultrasensibil pe bandă de magnetofon chemările lor ciudate. Prin emiterea acestor sunete în adîncul mării, prin difuzoare speciale, se încearcă atragerea scrumbiilor în năvoade.

●

DISCRIMINAREA rasială, această plagă a lumii capitaliste, se răspîndește din ce în ce mai mult și în Anglia. Numeroși proprietari de case nu vor să accepte decît chiriași „albi" și multe hoteluri nu primesc oaspeți de culoare. Ministrul de externe englez a trebuit să numească o „secretară socială" care să vină în ajutorul diplomaților de culoare aflați în Anglia, expuși la felurite persecuții.

●

O MAȘINĂ ce reglează bătăile inimii, de dimensiunile unui ceas de buzunar, s-a plantat, într-un spital din Londra în toracele unei paciente de 73 ani, care nu mai avea mult de trăit. Mașina este alimentată de o mică baterie care poate funcționa trei ani, urmînd a fi apoi înlocuită printr-o intervenție chirurgicală.

●

ITALIANUL Pietro Mora, în vîrstă de 24 de ani, s-a prezentat la căsătorie cu o întîrziere de o oră și într-o îmbrăcăminte „sui-generis". Cînd l-a văzut logodnica sa, aproape că nu l-a recunoscut. El era înfășurat în pansamente din cap pînă-n picioare, din cauza unui stupid accident suferit în drum spre ofițerul stării civile. Și aproape că s-a bătut cu medicii de la spital, ca să fie lăsat să plece la nuntă.

●

UN SOLDAT american în vîrstă de 18 ani, Robert Allen Jones, a realizat un „record" de tristă faimă într-o permisie de 3 săptămîni: a ucis șase persoane. „Nu mă veți electrocuta decît o singură dată", a spus cu cinism ucigașul, polițiștilor care l-au arestat.

●

ÎN TANGANIKA a fost găsit un uriaș schelet de dinozaur, strămoșul elefantului. Vîrsta scheletului, după părerea antropologilor, e de aproximativ 500.000 de ani. Acesta este cel mai mare schelet găsit vreodată în lume.

●

FRANZ MERK, un invalid din Germania occidentală, fără a se despărți de cîrjele sale, dar însoțit de un prieten, a atins culmea Montblancului.

●

ÎN SUBSOLUL Muzeului Luvru din Paris s-au descoperit cîteva lăzi, conținînd capodopere de artă egipteană antică. Lăzile au fost primite acum 100 de ani. Direcția muzeului a declarat că pînă acum n-a avut timp să le deschidă...

●

ÎN ORAȘUL nordamerican Boston, cormoranii constituie un pericol pentru aviație. Cercetările întreprinse la prăbușirea unui avion au arătat că un cormoran a avariat reactorul avionului. Cauza înmulțirii acestor păsări se datorează mai cu seamă gunoaielor aruncate în mare, în apropierea coastei.

MAGAZIN, nr. 221, pagina 2-a

Pulsul Caucazului

NOTE DE CĂLĂTORIE

Cînd reintram, într-o noapte de iulie, cu un tren electric în Tbilisi, după patru ani de la întîia călătorie, n-am știut, în primele clipe, ce castel din basme, luminat sclipitor, se zărea profilat pe întunericul din fața ferestrei. Era însă mănăstirea Djvari, străvechi monument de arhitectură gruzină, de pe balconul căreia altădată privise Lermontov spumele Aragvei. Lumina venind de jos, de la becurile ascunse lîngă temelie, se difuza atît de omogen, parcă Djvari ar fi fost un palat de cristal luminiscent. Muntele nici nu se vedea sub clădire, contopit cu noaptea.

A doua zi dimineața, într-o plăcută călătorie pe malul riului Mtkvari și prin oraș, în tovărășia atît de caldă a vechiului prieten al Rominiei, profesorul Vahtang Beridze, am tot căutat să recunosc suita de mari clădiri de culoarea nisipului, și însuși cheiul, a cărui lățime netedă mă cam deruta. Am aflat însă că e un cheu nou, urmele celui vechi rămînînd numai în amintire.

Astfel, luna de revedere a Gruziei Sovietice, împletindu-se din numeroase călătorii surprinzătoare prin toată republica, m-a uluit în fiecare minut. Vedeam totul, de la roca sculptată de om împodobind orașele și satele înnoite, pînă la roca sculptată de ploi și vînt a înălțimilor magnificului Caucaz. Știam unde vin, eram încredințat că în orice republică a Uniunii Sovietice pot găsi mereu realizări minunate și noi, nu eram deloc străin de avîntul oamenilor sovietici, sporit în acele zile din preajma Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., și cunoșteam bine toată Gruzia, pe care o mai văzusem în 1957. Nu mi se părea nici că cei patru ani scurși sînt, calendaristic, mai mult decît patru ani. În Gruzia s-au clădit, în șaisprezece veacuri, destule opere de artă arhitecturală, din care multe își impun și azi silueta încîntătoare pe crestele de munți. În cei patruzeci de ani de putere sovietică, echivalenți în volumul realizărilor cu o întreagă eră, s-au plantat în trupul de stîncă și pămînt al republicii numite Sakartvelo orașe întregi, uzine mari cît orașele, palate ale industriei și culturii, sanatorii de odihnă, și cîte altele cu neputință de numărat. Totuși, călătoria de astă-vară i-a demonstrat călătorului că patru ani pot avea puterea unui secol. Secretul acestui ritm nu este numai hărnicia tradițională a poporului constructor al comunismului, ci, deopotrivă, înflăcărarea lui incitată de dorința de a sfîrși planul septenal mai devreme și de a saluta Partidul său Comunist în ziua noului congres, printr-o creație masivă.

Într-o zi, cînd am ajuns la strada Saumian din Tbilisi, pe care o știam de rîndul trecut margine de oraș, m-am mirat că șoferul accelerează viteza mașinii în loc să întoarcă: dar între timp s-a deschis de acolo înainte bulevardul Moscovei, de un kilometru și jumătate; curgînd larg și înflorit între liniile de clădiri mari, bulevardul era acolo parcă dintotdeauna. Acum patru ani mai cunoscusem o gară. Navetiștii, afară în cîmp. Am trecut cu tramvaiul de astădată pe teritoriul ei fără pasageri în așteptare, rămînîndu-mi încă mult de mers pînă la capătul orașului.

Un oraș de o rară frumusețe: Tbilisi

Tbilisi este un oraș de o frumusețe singulară. Cînd acum peste 1500 de ani l-a fundat Vahtang Gorgasali (cum zice legenda, vînînd un șoim care a căzut într-un izvor fierbinte și s-a fiert, căci în limba gruzină tbili înseamnă cald), destinul orașului s-a legat de valea riului Mtkvari, străcurată între munți. Orașul s-a dezvoltat în lungime. Azi, malul sting și-a întins cartierele pe lungimea a 30 km, cel drept avînd deocamdată 14. Totuși, dificultăți de transport nu sînt, capitala gruzină bucurîndu-se de o mare diversitate de mijloace de comunicație.

Clădirile sînt distribuite pe cartiere masive, sînt legate de mari artere, și arhitecții au continuat frumoasele tradiții vechi de zidire, contopind în armonie fermecătoare liniile suple ale acelui stil cu liniile impuse de nevoile moderne de confort ale omului, care este azi în ambele privințe deosebit de exigent.

Pe malul riului Mtkvari, poate chiar acolo unde-și vînase șoimul Vahtang Gorgasali, arhitecții au descoperit un fel de gheizer cald și au clădit cîteva blocuri înalte deasupra, transmițînd cu îndeminare locatarilor un dar al naturii: gratuitatea caloriferului și a apei calde, în abundență nemăsurată, de la gheizerul canalizat.

Alte locuințe, chiar dacă fără izvoare termale, însă toate cu avantajele soarelui, gazelor naturale, aerului curat, priveliștilor din munți și stilului elegant, se înșiră în evantalii, în cele trei noi cartiere masive (Dihomi, Saburtalo, Cei 26 comisari), acum patru ani inexistente, azi aproape gata, care în curînd vor mai chema (pe lîngă cei care s-au și mutat și care sînt mulți) încă 100.000 de locatari, pe un spațiu locativ de un milion și jumătate m.p.

Umblam prin Tbilisi fără să mă satur de contemplarea noutătilor (hotelul Sakartvelo; imensul Palat al Sporturilor zimbind lumii de sub cupola sa, în culorile primăverii; noul hipodrom). Priveam cum se naște vasta stradă a Kominternului (70 m. lățime), ascultam cifre în ale căror fraze simfonice se poate desluși nașterea apropiată a noului centru de televiziune, a unui mare centru cinematografic, a unui stadion, a unui complex universitar... De fiecare dată, ducîndu-mă sau revenind din cîte un ținut gruzin, aveam prilejul să compar și să înțeleg cît de bine s-a sincronizat întreaga construcție pe care Tbilisi o reflectă pe planul cel mai vast.

Ambrolauri, o localitate la mare altitudine

Și dacă Tbilisi crește atît de masiv, în durate scurte care în fond sînt numai clipe în trecerea vremii, surpriza, oricît de covîrșitoare, nu pare totuși miracol, cum pare bunăoară miraculoasă răsărirea, aș zice peste noapte, a unor orășele moderne în munții înalți, pe locul satelor recente, pierdute altădată între repezișuri și stei. Așa este de pildă Ambrolauri, acum un deceniu sau nici atît, nimic mai mult decît un cătun rătăcit printre marile altitudini ale Caucazului, iar azi oraș nu numai cu străzi drepte și trotuare de asfalt, cu borduri de arbori, nici numai cu teatru și cinematograf din cele mai moderne, sau cu magazine, hotel și parcuri, ci pînă și cu stație de taxiuri și aeroport permanent.

Dealtfel, în munții Gruziei aeroporturile civile au devenit în ultimul timp aproape tot așa de frecvente ca la noi stațiile de autobuze rurale. Dificultatea circulației în pante pieptișe a fost rezolvată ca nodul gordian: de vreme ce pămîntul plin de reliefuri masive trebuia escaladat, s-a ales, mai simplu, aerul. Femeile de țară, bunicile cu nepoții, colhoznicii cu interese urgente (și cînd ai posibilitatea vitezei, toate interesele sînt urgente!) se duc de la un sat la altul cu avionul, mijloc foarte bun pentru cei grăbiți, ieftin ca orice locomoție curentă, și simplu ca tramvaiul, plus minunata priveliște văzută de sus și mereu inedită. Avioanele acestea, cu care nu o dată am zburat între munții caucazieni, în genere biplane și mici, se strecoară printre piscuri ca niște libelule. Iar între orașe, acolo unde munții se potolesc coborînd spre mare, zborul se poate face cu elegantele IL-14.

Uimitoarea uzină automată din Rustavi

Îmi aduceam aminte de miraculoasa izbucnire din șes a orașului de oțel Rustavi, vecin cu Tbilisi, dar cu cincisprezece secole mai tînăr, făcut numai în cîțiva ani, tot, cu marile lui clădiri și cu uimitoarea lui uzină automată, — cînd am intrat la uzina de electro-locomotive din capitala gruzină.

Această uzină are o istorie scurtă, însă dintre cele mai captivante. Trebuie să subliniez că în Gruzia n-am simțit nicăieri fum de locomotivă, căile ferate avînd din belșug energie electrică.

Pînă în 1957, actuala uzină era compusă din ateliere de reparații. Însă locomotivele electrice care trebuiau refăcute aici au constituit o școală practică dintre cele mai serioase pentru muncitorii și tehnicienii din fabrică, întrucît erau împrejurări cînd cîte o locomotivă electrică avariată trebuia să fie aproape reconstruită. Cînd, al șaselea cincinal planificase construirea unei uzine care să producă electrolocomotive, colectivul din Tbilisi a cerut să i se îngăduie să preia cu desăvîrșire el această sarcină, căci înființarea unei uzine noi ar fi necesitat cheltuieli prea mari. Economia posibilă ar fi fost de cîteva sute de milioane de ruble. Argumentele celor din Tbilisi erau temeinice: metalele neferoase și oțelul trebuincios se fabricau la Rustavi și Tbilisi; o fabrică din capitala gruzină putea oferi și masele plastice necesare; de asemenea, fabricile gruzine de ceramică. Gruzia avea și numeroase căi ferate electrice, bune pentru experimentarea pe loc a locomotivelor construite. Mai presus de toate, erau însă cadrele cu bogată experiență în ramura locomotivelor electrice. Cererea patriotică a colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni a fost sprijinită de C.C. al P.C. al Gruziei și a căpătat aprobarea P.C.U.S. și a guvernului sovietic. Atunci, în 1957, oamenii s-au și apucat de lucru, și într-un timp record (48 de zile) au construit cea dintîi locomotivă, N 8, cu opt osii, cu o putere de 5700 c.p. Un timp, uzina a mai făcut, paralel, și reparații, iar de la sfîrșitul anului 1958 este numai uzină constructoare. Anul acesta, noul tip T 8 a depășit cu 25% puterea locomotivelor obișnuite, de serie.

Trecînd printre pîlpii deși ai parcului care e de fapt curtea uzinei, ca să intru în una din secții, am aflat de la inginerul Apolon Masharașvili că planul septenal al uzinei va fi realizat în șase ani. Mi s-a părut, de aceea, firesc, după această știre și după cele văzute, să găsesc în uzină interesanta inițiativă a muncitorului Vaso Papinașvili, șeful unei brigăzi comuniste și unul dintre cei mai buni din întreaga întreprindere uriașă. Luptînd cu tovarășii săi din brigadă contra risipei de combustibil, materiale și energie, Papinașvili s-a gîndit că poate economisi într-un an pentru uzina sa o sumă mai mare decît suma salariului anual al întregii brigăzi, și în 1960 (dau cifrele în ruble vechi), brigada lui a făcut o economie de 139.434 ruble, fondul total de salarii al brigăzii fiind de 94.000. M-a interesat figura slăbuță, cu mustață subțire și neagră, a constructorului de electrolocomotive, care avea 38 de ani și împlinea, a doua zi după vizita pe care o făcusem la uzină, douăzeci de ani de muncă. Am putut să aflu că

Vedere din Gruzia Sovietică: Mtațminda cu Panteonul oamenilor de cultură iluștri ai Gruziei

Vaso e și un admirabil educator, care a limpezit drumul de viață multora din tinerii veniți la uzină.

Inițiative de acest fel, care scurtează durata creației, sporind calitatea și economisind în bugetul patriei sume de seamă, sînt în Gruzia multe. Într-o dimineață, am zburat cu un IL-14 spre solarul oraș Kutaisi. Acolo e cîmpie, și în apropiere minunatele ape termale de la Tkaltubo. Voiam să revăd orașul înundat de vegetație densă și mereu proaspătă, care amortizează atît de bine arșița subtropicală, dar vroiam să cunosc și uzina de autocamioane, unde lucrează un om vestit: muncitorul Hazaradze.

Pe Ioseb Hazaradze nu l-am găsit: era la Moscova; însă roadele inițiativelor lui erau pretutindeni vădite. E șeful unei brigăzi de zece oameni, plus un membru de onoare: Gagarin. Economiile brigăzii: anul trecut, un milion de ruble, anul acesta, pînă în vară, un milion și jumătate. Dar nu economiile sînt însușirea lor principală. Hazaradze a inițiat cea dintîi brigadă complexă comunistă de raționalizatori și inventatori din Uniunea Sovietică.

O stradă nouă

Cînd veneam spre uzină, am remarcat o stradă nouă, cu blocuri de locuințe. Toate, foarte frumoase, flori peste tot și curățenie exemplară. Blocurile sînt ale uzinei (într-unul de 24 apartamente intră trei brigăzi, căci prietenia brigăzilor nu se încheie la poarta uzinei), dar inițiativa brigăzii lui Hazaradze, a acestor oameni fără astîmpăr, a făcut ca blocurile să fie într-adevăr numai ale brigăzilor care locuiesc în ele. Locatarii au luat asupra lor totul, refuzînd serviciile comunale: ei se îngrijesc de calorifer, de reparațiile ce ar fi necesare, împodobesc curțile cu gazon, flori și pomi fructiferi, amenajează terenuri de joacă pentru copiii lor, toate acestea pentru ca uzina să nu cheltuiască nici un ban cu întreținerea.

Toată Gruzia, această țară dintre zăpezi și portocali, cu oamenii ei încîntători și harnici, este o minunată antologie în care omul și natura cucerită de el și-au scris marea lor poezie. Și chiar dacă uzine și poduri, hidrocentrale, parcuri, teatre și case pe care le văzusem în călătoria de acum patru ani m-au făcut să cred că nu recunosc locurile cunoscute, Gruzia Sovietică întreagă, în care au răsunat nemuritoarele șaire ale lui Rustaveli, am recunoscut-o, în fiecare minut, în firea ei solară și în oamenii ei.

Victor KERNBACH

ROMA - FLORENȚA - NAPOLI - CAPRI

De sus, de pe Via Appia antica — regina viarum, cum a fost numită, Roma în amurg pare un oraș incendiat, mistuit de focul portocaliu al soarelui, plecat să se culce dincolo de colinele verzui ce împrejmuie vechiul oraș. Lîngă catacombe sau în jurul turnului unde se află mausoleul Ceciliei Metella, printre pini și sicomori, trec turme de capre, însoțite de ciudați ciini romani, cu picioare înalte și cap leonin, scoși parcă din tablourile englezești de vînătoare. Bat clopote păsnice și, dacă te apropii mai bine de intrarea în citadela creștinilor, aflată sub pămînt, în inimaginabile și numeroase etaje subterane, auzi o ciudată psalmodie creștină la concurență cu sunetele sacadate ale rockului, scoase de un tonomat cu toate luminile aprinse. Miroase a smirnă și a ceară topită. Patru preoți fac o slujbă și prin ușa deschisă a unei capele se zăresc focuri șovăitoare și galbene, sub icoane împodobite cu aur. Dincolo, cîțiva turiști plictisiți beau coca-cola cu paiul, sublinînd, cu virful pantofului, ritmul jazzului. O senzație ciudată te învăluie. Pe piele mai simți înfrigurarea și răceala zidurilor umede de dedesubt, pe lîngă care ai trecut ca într-o halucinație. 250.000 de morți așezați în mici firide, ca într-un muzeu. 90.000 de morminte suprapuse... De sus vin sunete grave de orgă. Difuzoarele catolice fac concurență tonomatului și iar bat clopote, trec mici băieței cu fețe palide, murdare, întinzîndu-ți cartolinele nevîndute. Turiștii stau picior peste picior și nici nu-i privesc. Alături, limuzinele americane, mirosind a benzină și a praf strîns de pe șosele, își așteaptă pasagerii nemîlosi. Tibrul fumegă undeva sub noi, lenes, abia curgînd între digurile de piatră, furînd cu mersul lui imaginea răsturnată a podurilor. La Sant' Angelo, locul unde au stat în detențiune Beatrice Cenci și Benvenuto Cellini, se închid porțile mari de fier. Vizitatorii sînt poftiți politicos, dar insistent, afară, dincolo de Ponte Elio.

ROMA — Piața Spaniei

Coliseul lui Vespasian și al lui Flavius își aprinde duzele roșii de neon. Odată cu căderea întunericului, el va deveni o mare navă de piatră, imaterială, furată nopții, de luminile savante ale reflectoarelor, care-l fac parcă să plutească. Pînă să fugă ultima lumină a zilei ochiul dă roată cu lăcomie orașului imperatorilor. La EUR, palatul civilizației, cinci etaje deasupra unui parter tradițional, într-o linie simplă, ca de gară, într-un cuvînt șase niveluri aterizate în iarbă, reflectate de un bazin circular, se aprind pe rînd luminile. Puțin mai la stînga, lîngă cartierul expoziției internaționale, ferestrele blocurilor, înghesuite anarhic deasupra unor gropi de pămînt escavat, rămîn oarbe. Sînt construcțiile unor bogătași, făcute pentru speculă, aproape fără chiriași, pentru că prețurile sînt enorme. Cineva ne spune că nu odată cei fără locuințe s-au mutat aici clandestin și de fiecare dată au fost poftiți cu poliția pe scări.

Ultimul sclipăt al soarelui obosit. Leandrii oparîți se înclină la vînt. Tot se mai aud monedele alunecînd în gușa de aluminiu a tonomatului. Pacea romană este sfărîmată de ritmul barbar. Pe Via Appia lunecă rapid automobile cu faruri galbene. Pe stînga și pe dreapta străzile particulare înghit pe rînd echipajele luxoase. Aici locuiesc, pentru că e mai multă liniște, miniștrii și vedetele de cinema, bancherii și negustorii cu bani. Intrările luminate ostentativ arată vestibulele decorate cu mobilă antică, fabricată cine știe unde, cu patina respectivă, dar solidă, evident. Covoare moi, în culori fantastice, acoperă pardoseala. În colțuri ard luminări de ceară, vegheate de lachei nemișcați. Totul pare de domeniul teatrului, parcă pe o scenă imensă, cu mai multe despărțituri se joacă o comedie sinistră. Jos, lîngă apeductul lui Claudiu, acolo unde începe pașnica cîmpie romană, sticlește din ce în ce mai stins, cordonul de tablă al Romei, îngrămădirea aceea de bidoane de aluminiu ce acoperă locuințele mizere a mii de oameni. Nu e nici o comedie, e adevărul adevărat. Sus, pe o altă colină a Romei, la Capitoliu, în Palatul Comunal, împodobit cu gobelinuri de o frumusețe unică se dă o mare recepție diplomatică. La Vatican se aud trompete și sub lanterne străucitoare, trec jandarmii pontificali ai corpului înființat în 1816 de papa Pius al VII-lea, în costume de epocă: pantaloni albi, cizme imense pînă deasupra genunchilor, mari căciuli negre, cu pampon roș, săbii, eghileți, drapele, mănuși de mușchetari... Jos, lîngă Cinecitta ard lămpi cu gaz, da, ați citit bine, lămpi cu gaz. Italiencele oacheșe se uită strîmb la vizitatorii nimeriți din întîmplare în acest sat aflat în mijlocul Romei, și cînd spun sat e mult, e o așezare de neînchipuit lîngă fîntînile cîntate de muzicieni, lîngă grădina Borghese, unde se păstrează cultul florilor rare.

Se întunecă tot mai mult, Roma nocturnă iese parcă dintr-un fund de mare. Pe Via Veneto se aprind grelele lampioane și la mesele scoase în stradă, așezate pe patru rînduri se instalează lumea bună, adică acei bărbați și acele femei care nu muncesc, dar trăiesc aici de la 5 după amiază pînă la 5 de dimineață. Sus, către Pincio, boulevardul era acolo parcă dintotdeauna. Acum patru ani mai cunoscusem o gară. Navetiștii, afară în cîmp. Am trecut cu tramvaiul de astădată pe teritoriul ei fără pasageri în așteptare, rămînîndu-mi încă mult de mers pînă la capătul orașului.

Un oraș de o rară frumusețe: Tbilisi

Tbilisi este un oraș de o frumusețe singulară. Cînd acum peste 1500 de ani l-a fundat Vahtang Gorgasali (cum zice legenda, vînînd un șoim care a căzut într-un izvor fierbinte și s-a fiert, căci în limba gruzină tbili înseamnă cald), destinul orașului s-a legat de valea riului Mtkvari, străcurată între munți. Orașul s-a dezvoltat în lungime. Azi, malul sting și-a întins cartierele pe lungimea a 30 km, cel drept avînd deocamdată 14. Totuși, dificultăți de transport nu sînt, capitala gruzină bucurîndu-se de o mare diversitate de mijloace de comunicație.

Clădirile sînt distribuite pe cartiere masive, sînt legate de mari artere, și arhitecții au continuat frumoasele tradiții vechi de zidire, contopind în armonie fermecătoare liniile suple ale acelui stil cu liniile impuse de nevoile moderne de confort ale omului, care este azi în ambele privințe deosebit de exigent.

Pe malul riului Mtkvari, poate chiar acolo unde-și vînase șoimul Vahtang Gorgasali, arhitecții au descoperit un fel de gheizer cald și au clădit cîteva blocuri înalte deasupra, transmițînd cu îndeminare locatarilor un dar al naturii: gratuitatea caloriferului și a apei calde, în abundență nemăsurată, de la gheizerul canalizat.

Alte locuințe, chiar dacă fără izvoare termale, însă toate cu avantajele soarelui, gazelor naturale, aerului curat, priveliștilor din munți și stilului elegant, se înșiră în evantalii, în cele trei noi cartiere masive (Dihomi, Saburtalo, Cei 26 comisari), acum patru ani inexistente, azi aproape gata, care în curînd vor mai chema (pe lîngă cei care s-au și mutat și care sînt mulți) încă 100.000 de locatari, pe un spațiu locativ de un milion și jumătate m.p.

Umblam prin Tbilisi fără să mă satur de contemplarea noutătilor (hotelul Sakartvelo; imensul Palat al Sporturilor zimbind lumii de sub cupola sa, în culorile primăverii; noul hipodrom). Priveam cum se naște vasta stradă a Kominternului (70 m. lățime), ascultam cifre în ale căror fraze simfonice se poate desluși nașterea apropiată a noului centru de televiziune, a unui mare centru cinematografic, a unui stadion, a unui complex universitar... De fiecare dată, ducîndu-mă sau revenind din cîte un ținut gruzin, aveam prilejul să compar și să înțeleg cît de bine s-a sincronizat întreaga construcție pe care Tbilisi o reflectă pe planul cel mai vast.

Ambrolauri, o localitate la mare altitudine

Și dacă Tbilisi crește atît de masiv, în durate scurte care în fond sînt numai clipe în trecerea vremii, surpriza, oricît de covîrșitoare, nu pare totuși miracol, cum pare bunăoară miraculoasă răsărirea, aș zice peste noapte, a unor orășele moderne în munții înalți, pe locul satelor recente, pierdute altădată între repezișuri și stei. Așa este de pildă Ambrolauri, acum un deceniu sau nici atît, nimic mai mult decît un cătun rătăcit printre marile altitudini ale Caucazului, iar azi oraș nu numai cu străzi drepte și trotuare de asfalt, cu borduri de arbori, nici numai cu teatru și cinematograf din cele mai moderne, sau cu magazine, hotel și parcuri, ci pînă și cu stație de taxiuri și aeroport permanent.

Dealtfel, în munții Gruziei aeroporturile civile au devenit în ultimul timp aproape tot așa de frecvente ca la noi stațiile de autobuze rurale. Dificultatea circulației în pante pieptișe a fost rezolvată ca nodul gordian: de vreme ce pămîntul plin de reliefuri masive trebuia escaladat, s-a ales, mai simplu, aerul. Femeile de țară, bunicile cu nepoții, colhoznicii cu interese urgente (și cînd ai posibilitatea vitezei, toate interesele sînt urgente!) se duc de la un sat la altul cu avionul, mijloc foarte bun pentru cei grăbiți, ieftin ca orice locomoție curentă, și simplu ca tramvaiul, plus minunata priveliște văzută de sus și mereu inedită. Avioanele acestea, cu care nu o dată am zburat între munții caucazieni, în genere biplane și mici, se strecoară printre piscuri ca niște libelule. Iar între orașe, acolo unde munții se potolesc coborînd spre mare, zborul se poate face cu elegantele IL-14.

Uimitoarea uzină automată din Rustavi

Îmi aduceam aminte de miraculoasa izbucnire din șes a orașului de oțel Rustavi, vecin cu Tbilisi, dar cu cincisprezece secole mai tînăr, făcut numai în cîțiva ani, tot, cu marile lui clădiri și cu uimitoarea lui uzină automată, — cînd am intrat la uzina de electro-locomotive din capitala gruzină.

Această uzină are o istorie scurtă, însă dintre cele mai captivante. Trebuie să subliniez că în Gruzia n-am simțit nicăieri fum de locomotivă, căile ferate avînd din belșug energie electrică.

Pînă în 1957, actuala uzină era compusă din ateliere de reparații. Însă locomotivele electrice care trebuiau refăcute aici au constituit o școală practică dintre cele mai serioase pentru muncitorii și tehnicienii din fabrică, întrucît erau împrejurări cînd cîte o locomotivă electrică avariată trebuia să fie aproape reconstruită. Cînd, al șaselea cincinal planificase construirea unei uzine care să producă electrolocomotive, colectivul din Tbilisi a cerut să i se îngăduie să preia cu desăvîrșire el această sarcină, căci înființarea unei uzine noi ar fi necesitat cheltuieli prea mari. Economia posibilă ar fi fost de cîteva sute de milioane de ruble. Argumentele celor din Tbilisi erau temeinice: metalele neferoase și oțelul trebuincios se fabricau la Rustavi și Tbilisi; o fabrică din capitala gruzină putea oferi și masele plastice necesare; de asemenea, fabricile gruzine de ceramică. Gruzia avea și numeroase căi ferate electrice, bune pentru experimentarea pe loc a locomotivelor construite. Mai presus de toate, erau însă cadrele cu bogată experiență în ramura locomotivelor electrice. Cererea patriotică a colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni a fost sprijinită de C.C. al P.C. al Gruziei și a căpătat aprobarea P.C.U.S. și a guvernului sovietic. Atunci, în 1957, oamenii s-au și apucat de lucru, și într-un timp record (48 de zile) au construit cea dintîi locomotivă, N 8, cu opt osii, cu o putere de 5700 c.p. Un timp, uzina a mai făcut, paralel, și reparații, iar de la sfîrșitul anului 1958 este numai uzină constructoare. Anul acesta, noul tip T 8 a depășit cu 25% puterea locomotivelor obișnuite, de serie.

Trecînd printre pîlpii deși ai parcului care e de fapt curtea uzinei, ca să intru în una din secții, am aflat de la inginerul Apolon Masharașvili că planul septenal al uzinei va fi realizat în șase ani. Mi s-a părut, de aceea, firesc, după această știre și după cele văzute, să găsesc în uzină interesanta inițiativă a muncitorului Vaso Papinașvili, șeful unei brigăzi comuniste și unul dintre cei mai buni din întreaga întreprindere uriașă. Luptînd cu tovarășii săi din brigadă contra risipei de combustibil, materiale și energie, Papinașvili s-a gîndit că poate economisi într-un an pentru uzina sa o sumă mai mare decît suma salariului anual al întregii brigăzi, și în 1960 (dau cifrele în ruble vechi), brigada lui a făcut o economie de 139.434 ruble, fondul total de salarii al brigăzii fiind de 94.000. M-a interesat figura slăbuță, cu mustață subțire și neagră, a constructorului de electrolocomotive, care avea 38 de ani și împlinea, a doua zi după vizita pe care o făcusem la uzină, douăzeci de ani de muncă. Am putut să aflu că

ROMA — Podul sfinților

Vaso e și un admirabil educator, care a limpezit drumul de viață multora din tinerii veniți la uzină.

Inițiative de acest fel, care scurtează durata creației, sporind calitatea și economisind în bugetul patriei sume de seamă, sînt în Gruzia multe. Într-o dimineață, am zburat cu un IL-14 spre solarul oraș Kutaisi. Acolo e cîmpie, și în apropiere minunatele ape termale de la Tkaltubo. Voiam să revăd orașul înundat de vegetație densă și mereu proaspătă, care amortizează atît de bine arșița subtropicală, dar vroiam să cunosc și uzina de autocamioane, unde lucrează un om vestit: muncitorul Hazaradze.

Pe Ioseb Hazaradze nu l-am găsit: era la Moscova; însă roadele inițiativelor lui erau pretutindeni vădite. E șeful unei brigăzi de zece oameni, plus un membru de onoare: Gagarin. Economiile brigăzii: anul trecut, un milion de ruble, anul acesta, pînă în vară, un milion și jumătate. Dar nu economiile sînt însușirea lor principală. Hazaradze a inițiat cea dintîi brigadă complexă comunistă de raționalizatori și inventatori din Uniunea Sovietică.

O stradă nouă

Cînd veneam spre uzină, am remarcat o stradă nouă, cu blocuri de locuințe. Toate, foarte frumoase, flori peste tot și curățenie exemplară. Blocurile sînt ale uzinei (într-unul de 24 apartamente intră trei brigăzi, căci prietenia brigăzilor nu se încheie la poarta uzinei), dar inițiativa brigăzii lui Hazaradze, a acestor oameni fără astîmpăr, a făcut ca blocurile să fie într-adevăr numai ale brigăzilor care locuiesc în ele. Locatarii au luat asupra lor totul, refuzînd serviciile comunale: ei se îngrijesc de calorifer, de reparațiile ce ar fi necesare, împodobesc curțile cu gazon, flori și pomi fructiferi, amenajează terenuri de joacă pentru copiii lor, toate acestea pentru ca uzina să nu cheltuiască nici un ban cu întreținerea.

Toată Gruzia, această țară dintre zăpezi și portocali, cu oamenii ei încîntători și harnici, este o minunată antologie în care omul și natura cucerită de el și-au scris marea lor poezie. Și chiar dacă uzine și poduri, hidrocentrale, parcuri, teatre și case pe care le văzusem în călătoria de acum patru ani m-au făcut să cred că nu recunosc locurile cunoscute, Gruzia Sovietică întreagă, în care au răsunat nemuritoarele șaire ale lui Rustaveli, am recunoscut-o, în fiecare minut, în firea ei solară și în oamenii ei.

Victor KERNBACH

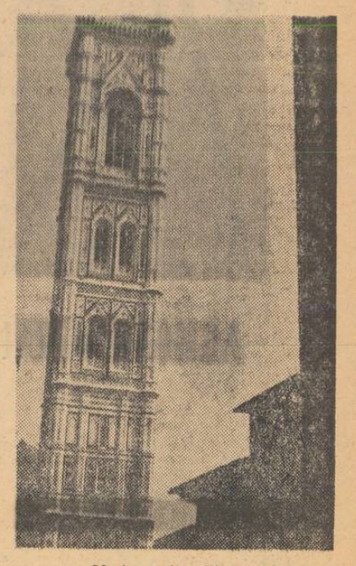

Vedere din Florența

gara, la Faraglioni trebuie să intri în vila San Michele a lui Axel Munthe, înconjurată de leandri sicomori și pini, cu o vedere extraordinară spre larg.

Tîrziu, spre seară, sirena ultimului vaporetto cheamă pe călători la debarcader. Clipă tristă. Pe punțile mirosind a cafea încălzită și a alcool fin se înghesuie turiștii încărcați cu pachete. Jos, pe puntea a doua, o lume trudită stă cu ochi goi pe băncile lustruite. Pentru ei exaltarea din jur pare acum de neînțeles. Boccele, bagaje de mînă, cîteva verdețuri ce vor reprezenta cina, iată la ce s-a redus ziua trecută. Și veselia celor din jur devine stingheritoare. Muntele soarelui e încălzit de ultimele raze roșii ale astrului căzut în marea cea verde. Insula sirenelor își pierde contururile. În apa violetă după un sfert de ceas, rămîne un con răsturnat. Mă gîndesc la Gorki, la Shelley, la Cervantes, Taine și Goethe care au cîntat aceste locuri nemuritoare. În grădinile lui Augustus, noaptea se furișează cu lăcomia ei neagră, devorantă. Stele palide se ridică din apele incerte. Aerul e sărat și aspru, dar totul are o dulceață de moarte și jos, napolitanii au uitat de oboseală și își încearcă ghitarele. Melancolia cîntecului n-are atîta soare cît sîntem obișnuiți să găsim în cantonete. E mai mult ceva spus despre mare și despre pescarii plecați în larg și, iată, deodată un focos îmn de dragoste, o înșiruire de cuvinte care ard. Sufletul acestui popor italian, rob al cîntecului, străbate depărtările. Marea Tireniană a rămas în urmă în negura violetă. În față, sub catarg, răsare o constelație electrică: Napoli. S-a spus că după ce vezi acest loc, poți să mori. Nu-i adevărat, vă asigur.

Eugen BARBU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL V — Nr. 221 • Vineri 29 decembrie 1961 • 16 pagini — 3 lei

Cu gîndul la cititor

de Tudor ARGHEZI

Pagina de față ar fi trebuit să fie prefața pe anul 1962 a almanahului revistei **Magazin.** Dar tipografia luînd-o înainte condeiului, care, fără electromotor, umblă pe hîrtie mai încet, almanahul a și ieșit de la tipar.

Cititorul întotdeauna răbdător și politicos, își va da osteneala să mute cu gîndul rîndurile de mai jos în almanah și să primească urările de Anul Nou cele mai entuziaste, între care și urarea să ne citească almanahul încă o sută de ani, cel puțin.

Odinioară, cărțile tot așa de puține cît și cititorii, nu ieșeau ca-n ziua de azi, cu zecile și sutele de mii. În București nici nu erau librării. Nu-i prea de mult de atunci, să tot fie vreo 70 de ani. Tipărite cu chirilice, am apucat, pe ici, colea, două singure cărți, **Călărețul fără cap** și **Povestea vorbei** lui Anton Pann alternată cu semnele orizontale de psaltichie, autorul fiind cîntăreț și dascăl bisericesc. Gama solfegiului de muzichie, **do, re, mi...** se citea la strană **pa, vu, ga, di, che, zo, ni, pa,** și de-a-ndaratele, **pa, ni, zo, che, di, ga, vu, pa,** diezul, bemolul și becarul fiind **gorgoanele,** adică trilul gîlgîit al vocii, pe cele 8 **glasuri** din **Octoihul** lui Damaschin.

Să fiu iertat de Sfînta Patriarhie dar psalții de la analogul din dreapta și din stînga, cîntau mai mult a zbierăt și răcnet urlat. Cînd maestrul Ionescu începea să dea drumul unei gîrle de gorgoane din gîtlej, credincioșilor le venea să fugă lăsînd liturghia pe seama babei de la lumînări ori a paraclisierului, care, după slujbă, stingea lumînările cu o prăjină prevăzută în vîrf cu **mucarniță,** deșerta cenușa din cădelnițî, punea odăjdiile la loc în altar, mai trăgînd și cîte un fum de țigare pe la spatele icoanelor împărătești.

Epoca următoare a pus în circulație pe **Cei trei mușchetari,** pe **Contele de Monte Cristo.** Nevasta tipografului Hertz care știa o leacă nemțește, traducerea din Dumas-père, soțul tipărind fascicole de-a lungul anului, la o vai de lume de mașină, peste drum de unde-i Poșta de azi.

Apoi s-a ivit almanahul, pentru delectarea familiilor pe jumătate băcani. Băcanul de pe vremuri fiind și **spițer,** vînzînd **singe de nouă frați, miambal, cirivîș, piatră acră** și **sacîs** de morfolit în gură.

Ce era almanahul? Cartea cărților și de căpătîi a negustorilor, singurii cărturari, cu poeți pe măsură: Marion, Carol Scrob, Grandea și ceilalți.

În cartea ceea groasă găseai de toate. Era Enciclopedia clasei mijlocii — și pe deasupra citatul regal de la Plevna: „Asta-i muzica ce-mi place"; glume macabre, povestiri și povețe, hazuri triste, și chiar modele de scrisori, cum scrie un tînăr unei tinere și o tînără unui tînăr: „doresc ca mica mea epistolă să te întîmpine în momentele cele mai fericite ale existenței. Află despre mine că etc.".

Nu e de rîs, pentru că așa cum erau, almanahurile au întinat gustul de lectură, o nevoie de suflet și de minte.

Almanahul a fost calendarul omului, care pînă să ghicească mersul meteorologic număra pe degete, amintiri și boabe, uitîndu-se în soare și urmărindu-l printre nori. Cititorul avea nevoie de un îndreptar.

Almanahul de azi este din ce în ce mai mult o carte de cultură, prezentată viu, surîzătoare și mult sfătuitoare.

În anul ce sfîrșește și în cei ce vin, almanahul rămîne, pe toate laturile vieții, oglinda măreților realizări ale entuziastului efort social, actual.

21 decembrie 1961

Fotografia: Mihai POPESCU

Numărul special de Anul Nou al revistei este alcătuit din două fascicole de cîte 8 pagini

SPICUIRI DIN SUMAR:

COLABOREAZĂ CITITORII
Reportaje, caricaturi, fotografii, epigrame—redactate de cititorii noștri

PE MERIDIANELE GLOBULUI

PULSUL CAUCAZULUI
de V. KERNBACH

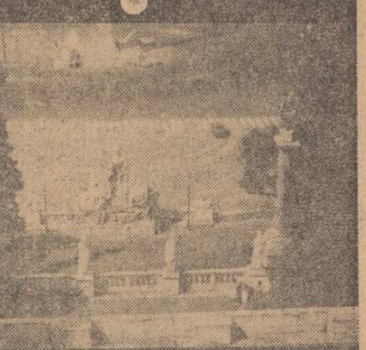

Vedere din Roma

ROMA - FLORENȚA - NAPOLI - CAPRI
de EUGEN BARBU

PE ECRANELE NOASTRE ÎN 1962

Scenă din noul film romînesc „S-a furat o bombă", în regia lui Ion Popescu-Gopo.

INTERVIU CU MOȘ GERILĂ PE TEME MEDICALE

DOUĂ PAGINI DE UMOR

LINIA MODEI 1962

PRIMII ÎN LUME

Moment din finala campionatului mondial de handbal în 7, cucerită de reprezentativa R.P.R.

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

JURNAL DE ACTUALITĂȚI

ÎN SECVENȚE REPORTERICEȘTI

ARMONIE • PINUL ÎN BIBLIOTECĂ • ERA ATÎT DE TÎNĂRĂ, ÎNCÎT NU ȘTIA... • MARȘUL VETERANILOR MUNCII • COLOCVIUL CASELOR • AL NOUĂSUTELEA • REFLECȚII LA O PARADĂ A MODEI • INTERVIU CU VIITORUL

În pagina 3-a, reportajul semnat de H. ROHAN

UN CADOU FRUMOS ȘI UTIL DE ANUL NOU!

O trecere în revistă a principalelor evenimente interne și externe ale anului 1961

Reportaje interesante din toate domeniile de activitate

ALMANAHUL MAGAZIN 1962
— O lectură plăcută, interesantă, instructivă —
NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ

ANCHETA NOASTRĂ • ANCHETA NOASTRĂ • ANCHETA NOASTRĂ

CE DORIȚI SĂ VĂ ADUCĂ ANUL NOU 1962

În fața noastră se află, imaculată, prima filă a noului calendar. Un an nou, anul 1962, bate la ușă, iar oamenii muncii se pregătesc să-l întîmpine sărbătorește, cu bucurie și nețărmurită încredere. Fiecare an nou a însemnat, în anii aceștia ai puterii populare, un mare pas înainte pe drumul unui trai mai bun, mai îmbelșugat, mai plin de sensuri și de satisfacții. Oameni de toate categoriile, cu preocupări și ocupații diferite, dau frîu liber unor noi nădejdi, visurilor celor mai îndrăznețe, cu conștiința că aceste visuri pot deveni și devin realitate, în anii noștri de patos constructiv. Poporul nostru, care desăvîrșește azi construcția socialismului, știe că — sub conducerea fermă și înțeleaptă a partidului — viața lui devine mereu mai frumoasă și mai bună.

În prag de an nou am deschis o anchetă printre oamenii muncii de diferite profesiuni și vîrste, rugîndu-i să răspundă la întrebarea: „Ce doriți să vă aducă anul nou 1962?". PUBLICĂM RĂSPUNSURILE PRIMITE ÎN PAGINA 11-a A ACESTUI NUMĂR.

JURNAL DE ACTUALITĂȚI

În loc de generic

CONTEMPLIND UN VECHI FOTOLIU. Caloriferele miros a vopsea proaspătă. Prima lor dogoare în camera unde totul e nou: parchet, masa de ședințe, scaunele din jurul mesei de ședințe, perdelele, lămpile, cuierele, biroul din lemn de fag. Ne aflăm undeva în labirintul noului corp de clădiri și hale al fabricii de mașini-unelte aschietoare „Înfrățirea", din Oradea. Inginerul-șef argumentează pasionat celor adunați în jurul mesei lungi: Cui i-e frică de apă nu mănîncă pește.

Privesc scaunul gol de pe care s-a ridicat adineauri acest om entuziast și luminos, numai energie și forță. Scaunul, un fotoliu de birou, tapisat cu piele și ținte de alamă, destul de somptuos, e singurul lucru vechi. Încă n-a sosit fotoliul cerut. E un scaun din alte timpuri, rămas de la Erdös Sigismund, fostul patron al fabricii de mașini-unelte-fantomă „Phoebus". Ce hoit a stat pe el ani de zile, îngrășîndu-se din munca altora? Sub ce povară inutilă a scîrțîit? Așază-te, tovarășe inginer, cu toată greutatea și explică-mi care este superioritatea organizării producției în cerc închis?

— Da. Iată! În 1962, noi...

TELEGRAME DE ANUL NOU. Magazinul de încălțăminte e plin, ca în preajma sărbătorilor. Factorul poștal se așază și trage pe picior unul din bocanci. Îl simte bine. Cu celălalt bocanc în mînă, face doi pași pe pătratul de hîrtie așternut jos, să nu murdărească talpa nouă. E caraghios cu un bocanc nou și un pantof umezit de zăpadă. Zîmbește. Apoi se așază iar și începe să cerceteze cu atenție cusătura la rama celuilalt bocanc din pereche. Vînzătorul arde de nerăbdare, clienții rup pielea de pe el.

— O fi bună șoarza?

— E de la Stat.

— Asta știu eu. Dar ține la umezeală? A nins mult.

Vînzătorul grăbește lucrurile, îi ia bocancul din mînă.

— Îi iei sau nu?

— Stai să mă mai uit la ei. Merg toată ziua prin zăpadă. Vine Anul Nou. Știi cîte telegrame am dus anul trecut numai de 1 ianuarie? Peste trei sute. Am intrat în optzeci de case, în unele locuri am dus cîte trei, patru și mai multe, se felicită lumea, am bătut nouăsprezece străzi. Anul ăsta o să am și mai multe, s-a strîns lumea în blocuri. Ce crezi? Ține șoarza asta? Că dacă-mi intră umezeala, n-am făcut nimic.

Armonie

Nu e un eveniment despre care s-ar putea spune: a avut loc în cutare zi a acestui decembrie. Zilele constituie decorul alternativ lumină-întuneric, lumină-întuneric pe fundalul căruia evenimentul înaintează. Înaintarea se face cu lungi și svelte picioare de oțel, turle subțiri a căror construcție celulară se desenează în crepuscul ca stîlpii de înaltă tensiune, poate mai juvenili, cu o anume arcuire îndrăzneață, aparent fragilă la terminații, care trădează calcule rafinate asupra rezistenței. Imaginea în spațiu e a unui uriaș miriapod, care își adaugă în fiecare zi noi articulații. Apoi, în timp ce decorul lumină-întuneric se succede alternativ, precis și indiferent, pe vîrfuri începe să se sprijine cupola ca un acoperiș de seră. Zidurile împlinesc, cu opacitatea lor de cărămizi și var, distanța dintre arcuitele coloane de dantelă metalică, oprind mari spații pentru ferestre și uși; pe jos, acolo unde încă ieri circulau autocamioanele, scoțînd pămînt cu smocuri de iarbă, se așterne betonul, pe uși intră oameni, mașini-unelte, becurile de neon, benzile automate de transport, autocare cu roți de cauciuc și, pentru prima oară, în acel loc încep să se audă mormăielile tainice ale frezelor și cuțitelor-diamant. Iar muncitorii, aflați în fața mașinilor lor lîngă zidul provizoriu dinspre nord, aud de afară zgomotele macaralelor și ale aparatelor de sudură, care întocmesc în continuare stîlpii de susținere și cupola, aud cum înaintează giganticul miriapod de oțel. Imaginea unei construcții care va avea o lungime de aproape un sfert de kilometru, intrată în funcțiune pe măsură ce primii zeci de metri au devenit spațiu de lucru, mi s-a părut că întruchipează plastic ritmul cu care socialismul înaintează în întrecerea care are loc azi în lume între două moduri de a trăi. Timpul giftie în mîinile noastre. Nu apucă să contemple albeața zidurilor, uscarea vopselei albastre pe ușile de la intrare, că primele șpanuri și încep să șopotească pe pardoseala de beton.

Un eveniment determinat, petrecut într-o anumită zi a acestui decembrie, a avut totuși loc aici, în capătul dinspre sud al „noului sector prelucrare piese șasiu", cum este denumit, în vorbirea curentă, de către constructorii de tractoare din Brașov. Aș asemui această alcătuire cu carcasa unui nemaipomenit ceasornic. La fel de armonios și de precis funcționează subtilele instalații. La fel ca un ceasornic se pun în mișcare unele pe altele, se află în relații care înscriu pe marele cadran al producției o mișcare de secundar și minutar. În afară de butoanele de pornire, ca la orice ceasornic, **aici nu se pune mîna pe nimic!** Piesele aduse cu autocarele sînt ridicate de macarale mici, sînt agățate pe benzi transportoare aeriene în niște cîrlige, ca pulpele de vită la măcelării, și pînă la sfîrșitul zecilor de operații, ele trec din mașină în mașină, legănîndu-se încet prin aer, cu mereu mai multe suprafețe lucitoare.

Evenimentul determinat a fost următorul: în ziua de 6 decembrie s-a montat ultima rotiță din acest neobișnuit ceasornic, însuflețit nu de arcuri indiferente, ci de forța vie, fără de sfîrșit, a omului. „Rotița" era o freză cu comenzi electrice.

A nu pune mîna pe nimic înseamnă a nu avea ce ridica de jos (piesele ce urmează a fi prelucrate), deci pe întreg platoul halei de lucru, în afară de mașini, nu trebuie să se găsească nimic. Maistrul de linie Nicolae Benea, contemplînd zilnic încrengătura de mașini și benzi pe care o luase în primire, trăise pînă la 6 decembrie sub imperiul atingerii acestui ideal: să nu mai fie nici o piesă pe jos. Venea dintr-un sector de lucru, depășit de tehnica nouă, unde în jurul fiecărei mașini, pe o rază de zece metri, piesele îngrămădite arătau clar inegalitatea duratei diferitelor operații.

Problema era una de armonie. În linii mari, la 6 decembrie s-a obținut această armonie.

Și dincolo de zidul provizoriu dinspre nord, afară, miriapodul înainta în focurile de artificii ale becurilor de sudură, printre clădirile paralelipipedice ale marii uzine.

Pinul în bibliotecă

La 11 decembrie 1961, în pădurea de pini s-a tăiat ultimul arbore din planul pe anul acesta.

...La început păsările nu contenesc să cînte și să aprindă capricioase scînteieri în penumbra verde a crengilor lui. Numai veverița a făcut un salt, ca o flacără roșie în tainițele de jad ale pinului de alături, apoi încă unul și încă unul și cu inima bătîndu-i tare, ascultă risșcîitul ritmic al joagărului și ochișorii încremeniți, ca de sticlă neagră, parcă se măresc la fulgerarile scurte ale lamei de oțel. Abia cînd frumosul arbore cade, păsările svicnesc dintre crengile suple, legănătoare, cu ace lucitoare, ceruite și se risipesc deasupra lui, cu țipete mici și filfîiri repezi, spre azur. Pămîntul se cutremură. Un șuierat scurt se pierde în aer. Căzut, pare și mai gigantic. Tăietorii pun palma pe suprafața netedă, caldă, a tăieturii, ca pe crupa unui cal.

Strașnic lemn!

...La rădăcina lui, pe cocorul de ferigă, s-a răsfirat aseară, sub fosforul lunar, părul blond al unei fete au strălucit dinții ei în clipa dinaintea sărutului. Da, a fost o seară destul de caldă și un capăt de lună conștiincios și auster. Chiar azi dimineață, în zori, trunchiul lui a odihnit spinarea unui bătrîn obosit. Și pînă înainte cu cîteva clipe a fost o orgă, un concert țîșnit din pămînt ca o flacără, al patrulea brandenburgic de Bach. Un suspin, vă rog, pentru pinul acesta, pentru moliftul acesta, pentru bradul acesta.

Nu e de deplîns nimic aici, deși aduce cu un sfîrșit. Acesta e un pin, un molift, un brad, nu o agavă mexicană, al cărei sfîrșit e taverna „Los diablos en la talega" — Diavolii în aghiasmatar.

Nu e un sfîrșit, e un început. Fie și sfîrșit! Sfîrșitul glorios al unei forme de existență, începutul altei mai puțin mărginită, existența liberă a materiei lemnoase, zborul spre azur, rîvnit din prima clipă — ce este altceva decît încercare de zbor prelunga, dreapta mișcare spre cer a frumoșilor coniferi? Ce sînt altceva decît brațe vegetale, întinse într-un imens efort spre nemărginire și înălțime? Cazna interioară spre zbor se vede în subțierea din ce în ce mai mare a trunchiurilor. Mai aproape... mai aproape... mai sus! Parcă auzi mușchiul lemnului troznind, parcă vezi fibra svicnind, alungindu-se, subțiindu-se. Au străpuns propriile lor coroane lăsîndu-le undeva jos, evantaie circulare luxuriante. S-au subțiat, s-au subțiat... dar numai joagărul îi poate elibera. Materia naturală nu poate face mai mult. Aceasta e tot ce poate atinge: cîteva zeci de metri. Atunci intervine omul, eliberatorul, stăpînul legilor naturii, mișcarea infinită a imaginației și a mîinilor, prelungită în mașini și unelte. Numai omul poate desăvîrși intențiile de înălțare ale frumoșilor coniferi. Pădurea nu înțelege că trebuie să devină ușoară, că nu poate zbura decît cu aripi de lumină. Căderea pinului face parte din evoluția ei firească spre spații. Tot ce se petrece, din această clipă pînă cînd va trece munți și fluvii, însuflețită, ridicată din rădăcini, foșnindu-și frunzele albe, tipărite, nu este altceva decît procesul fabricării hîrtiei. Pinul va poposi în bibliotecă.

Cîndva, cariul, putrezirea naturală, l-ar fi doborît fără nici un folos și fără nici o urmare pentru nimeni. Căderea îi asigură veșnicia. Multiplicat de mii de ori, va trăi o nouă viață în cugetele oamenilor, va deveni memorie a omenirii, va încînta mai multe inimi, va stîrni mai multe șoapte de iubire și mai dulci cîntece, va păstra și străjui deapururi sclipirea sfîntă a neastîmpăratelor și strălucitoarelor piraie de gîndire în marea pădure a spiritului uman.

E un sfîrșit? Fie și un sfîrșit. Dar un sfîrșit care-l înobilează. Ceea ce nu se poate spune despre agava mexicană.

„Nimic în lume nu are o dezvoltare atît de minunată și un sfîrșit atît de rușinos ca agava mexicană", *scrie Egon Erwin Kisch, în cunoscutele sale „Descoperiri în Mexic". Capitolul respectiv, Kisch îl intitulează senzațional și sugestiv „Agava în tavernă". Agava e o plantă gigantică, al cărei suc nefermentat, numit de localnici aguamiel, hidromel, amestecat cu zeama unui fruct de cactus, ar da o băutură răcoritoare inofensivă.* „Dar nu acesta este sensul exploatării agavelor, *notează polemic Kisch,* sensul acestei exploatări este de a face din hidromel alcool și din alcool un produs comercial". Pulque *se numește acest produs și vînzarea lui se face în taverne răspîndite pe tot întinsul Mexicului. Este o băutură îngrozitoare, cu un gust ce nu poate fi descris — un amestec de spălătură de piatră acră, de zeamă de miambal, candel negru, de rășină grețoasă de aloe, de sulfat de cupru, amoniac și storsură de boabe de soc. Ea nu face nici o bucurie celor ce o beau, dimpotrivă îi face să le fie scîrbă de ei înșiși. Efectele sînt dezastruoase: bătăi, răniri, omoruri, accidente de automobil, degradare fizică și morală.* „Este acesta, *se întreabă Kisch,* un sfîrșit glorios pentru sucul nobilei agave?"

Un suspin pentru agavă? Și, senor.

Și pinul și agava cad la fel. Sensul căderii diferă. Un suspin pentru pin? Nu, tovarăși. Pinul poposește în bibliotecă însoțit de un cor de oreade, sau — și mai bine — ca Apollon, urmat de cortegiul celor nouă fiice grațioase ale Mnemosynei.

Era atît de tînără, încît nu știa...

Am stat o jumătate de oră în fața unui ghișeu de plăți. Pe ușa din dreapta scria: „Întreprinderea de Administrație Locativă — Floreasca". În decursul acelei jumătăți de oră s-au perindat prin fața casieriței 19 oameni (11 femei, majoritatea cu sacoșele pline, ceea ce însemna că veneau de la piață și între altele își plăteau chiria, 9 bărbați, din care 4 bătrîni și 5 între 18 și 28 de ani). Mi se părea că sînt călător într-un tramvai și că asist la scoaterea biletelor de călătorie. Acolo se plătea totuși CHIRIA. În spațiul patrulater al ghișeului, chipul casieriței apărea mereu ca într-un prim plan pe ecranul unui cinematograf. Cred că abia împlinise vreo douăzeci de ani. Apariția ei avea ceva surprinzător de grațios și fragil, care făcea actul plății impresionant, prin contrast cu ceea ce știm, de pildă, de la Balzac, despre bani în genere și, mai cu seamă, cu ceea ce știm despre proprietari și plata chiriei din literatură și din proprie experiență — noi, cei care i-am mai apucat. Acolo se depunea chiria sub evantaiul unui zîmbet de fată; banii deveneau aerieni între degetele ei subțiri; simțeai că trec mai departe; că sînt numai un vehicul de valori, nu un scop căruia i se subordona viața, că sînt un simbol; simțeai candoarea, inocența în fața banilor ce se îngrămădeau alături de ea. Nu-i spuneau nimic. Singurele sentimente care păreau s-o stăpînească în acele clipe erau dorința de a fi amabilă, de a i se recunoaște frumusețea, de a fi admirată pentru tinerețea ei, suridea altfel tinerilor și se grăbea să-și catifeleze vocea cînd le dădea lămuriri. Din cînd în cînd își arunca ochii într-o oglinjoară rezemată de zidul din față. Era mulțumită de înfățișarea ei. Ea nu știa cum arăta un proprietar decît din auzite. Desigur, s-ar fi înfricoșat dacă l-ar fi văzut pe acesta în ziua de încasare a chiriilor, cu ce sentimente avare, rapace, număra el banii! El nu vedea chipurile oamenilor, vedea mîinile lor, degetele deschizînd pungile, degetele numărînd. Lumea nu avea ochi, avea numai degete care numărau, numărau. Nici pe sine nu se cunoștea atît de bine pe cît își cunoștea mîna grasă, grea, oarbă, lacomă, asudată, făcută căuș, ca o scafă de băcan, palpitîndă și grețoasă ca o caracatiță pe burtă. Nu știa ce e bucuria unui zîmbet, unei voci. Nu cunoștea decît bucuria înecată de spaime, a număratului, a păstratului banilor, PROPRIETARUL. Nu știa ce e iubirea, mila, omenia. Pentru neplata chiriei arunca o familie în stradă.

Iar casierița de la I.A.L. era atît de tînără, încît nu știa nimic din toate acestea, decît din auzite.

Marșul veteranilor muncii

În ziua de 12 decembrie, pe drumul din Cartierul Blocurilor spre uzina de autocamioane „Steagul Roșu", a avut loc următoarea convorbire:

— Ce-a fost ieri la dumneata, tovarășe Gheorghe Voina? Ai avut petrecere? Te-au decorat? Mi-a spus nevasta că au venit de la uzină cu acordeonul. Aud că ai trimis fuga după țuică, tot blocul s-a bulucit la ușa dumitale, cartierul a ieșit la ferestre și balcoane, copiii au venit cu alai auzind muzică. Se spune că au venit și din conducerea uzinei, unii spun că a venit chiar directorul general în persoană și secretarul comitetului de partid. E adevărat că brigada artistică a dat un spectacol în sufrageria dumitale, făcut special pentru dumneata? Și că secretarul i-a spus soției dumitale: „Te felicit, tovarășă Voina. L-ai ales pe șprinceană cînd l-ai ales, acum... nu știu cîți ani și că toată lumea s-a veselit și a ciocnit pahărelele uitîndu-se la șprincenele care ți-au rămas negre, în vreme ce părul ți-a albit? Dar ce-a fost? Ce-ați sărbătorit? Că la 11 decembrie nu știu să fie ziua dumitale.

— Zău, vorbește lumea? Nu că as face pe modestul, dar n-am fost numai eu în situația asta.

— Am auzit, am auzit. Nicolae Comăniciu.

— Da. Și Maria Danciu.

— Care Maria Danciu?

— Ei, care Maria Danciu! Miezuitoarea, parcă n-ai cunoaște-o. Aia cu ochelari.

— Bătrînica?

— Da' nu-i bătrînică deloc! Să nu te audă că o faci bătrînică, bagă de seamă se face foc. Da-a-a! Vorbește lumea! Și bătrînețea are bucuriile ei, Nu, n-a fost ziua mea, a fost ceva mult mai frumos. Nici prin gînd nu mi-ar fi trecut că cineva stă să socotească de cîți ani lucrez în uzină. Dacă nu-mi spuneau ei, nu știam că sînt veteranul numărul 1. A fost foarte frumos. Mult mai frumos decît de ziua mea. Zău, dacă n-ar fi o inițiativă care privește pe toți veteranii din uzină, m-aș simți chiar... nu știu cum.

La ora 11, în pauză, au năvălit — năvălit, cum îți spun — niște pionieri cu flori. Mă, țîncilor, sînt murdar pe mîini, mi-e să nu vă mînjesc bluzele astea albe și crăvățile, că v-aș lua în brațe pe toți! Ce, crezi că e ușor să auzi copiii strigînd în jurul tău: „La mulți ani, tovarășe Voina, în sănătate și bucurie! Să ai succese în muncă!" Și să te îmbrace în flori? S-au adunat toți în jurul meu, toată secția. Nici asta nu-i ușor. Să auzi pe cei cu care lucrezi aplaudîndu-te, fiindcă ai împlinit 36 de ani de cînd lucrezi în uzină. Și nu s-a terminat numai cu asta. A venit brigada artistică, a făcut scenă din mesele de lucru, s-au cățărat pe mașini, parcă mai știu exact cum a fost? Și cîntece, și poezii — în plină zi de lucru! Inginerii, conducerea uzinei, secretarul, directorul, parcă toată lumea se înțelesese să fie de față. Cred chiar că se înțeleseseră; totul a fost atît de bine organizat, că n-a durat nici cît jumătatea de oră a pauzei. Dar mie mi s-a părut că a durat ceasuri întregi. Sigur că am spus și eu cîteva cuvinte. Credeam că s-a terminat. Ne-am apucat din nou de lucru. Crezi că e ușor să lucrezi după ce te zgîlțîie atîta bunăvoință și atenție? Am venit acasă. La vreo oră aud deodată acordeonul, strigăte, mă uit pe geam, văd brigada artistică, niște mașini. Cine coboară? La cine vine? La mine! Să știe și cartierul că sînt veteranul numărul 1. Mult, mult mai frumos decît de ziua mea. Atîta se plîngea cineva din brigadă că nu există un marș al veteranilor muncii. Și mi-au cîntat ei unul pe care-l știau. Marșul Tineretului. A fost bun.

Colocviul caselor

Decorul: În București, oricare stradă cu case mai de demult. Casa de pe strada Mihail Eminescu 56, vopsită de curînd în ocru, prezintă un referat pe tema: „Există la noi o supraproducție de ocru?"

REFERENTUL: Da, îmi permit să pun această întrebare justificată: avem o supraproducție de ocru? Cum vă explicați altfel această tendință de uniformizare? Stimate consoarte și frați, fără supărare pentru nimeni, dar am impresia că în campaniile de renovare a fațadelor — de o necesitate vitală pentru orașul nostru — administrațiile de gospodărie locativă parcă iau o decizie colectivă, care s-ar putea rezuma la aceste două cuvinte: ocru natur.

VOCI: Jos ocrul natur!

REFERENTUL: Sînt cazuri cînd, într-un anumit ansamblu de clădiri și la anumite linii arhitectonice, precum și la natura tencuielii, ocrul se potrivește de minune.

VOCI: Sus ocrul natur!

UN BLOC CU ÎNFĂȚIȘARE PROFESORALĂ: Acolo unde e cazul.

REFERENTUL: Exact! Un exemplu bun îl oferă blocul de pe strada Brezoianu, colț cu intrarea... Nu ne ridicăm, deci, împotriva ocrului ca atare, ne ridicăm împotriva prostului gust.

VOCI: Jos prostul gust!

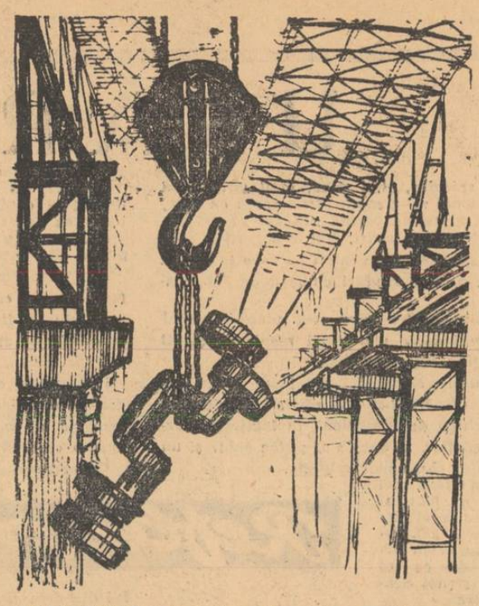

REFERENTUL: Ne ridicăm împotriva capetelor îmbîcsite, care iau hotărîri rutiniere, nu știu dacă formulez corect. Ne-ar...

VOCI: Jos birocrații!

REFERENTUL: Frați și surori întru adăpostirea oamenilor, a dragostei și a copiilor, cînd proiectanții și constructorii concurează în a împodobi blocurile noi în cele mai frumoase culori, folosind cu o salutară risipă de fantezie toată paleta însorită a primăverii, nu e curioasă această încăpățînată rămînere la o culoare care amintește fațadele dughenelor și ale crișmelor de altădată, spoite înainte de paști? Pe deasupra, aceasta se mai face în numele ideei că Bucureștiul trebuie să rîdă!

VOCI: Bucureștiul trebuie într-adevăr să rîdă!

BLOCUL PROFESORAL: De prostia proiectanților de la igheleuri, care acoperă o fațadă în calcio-vecchio cu ocru.

REFERENTUL: Ocrul natur are ceva trist, desuet, amintește de sărăcie.

VOCI: Jos ocrul natur!

REFERENTUL: Dacă adăugăm că uneori se spoiesc case frumoase, patinate de vreme, frize sculptate în piatră, coloane, socluri de travertin, tristețea nu se mai reduce la culoare, ci și la faptul iremediabil că s-a distrus înfățișarea unei case frumoase a Bucureștiului. Clima noastră, atmosfera epocii noastre, evoluția arhitecturii, nu se pot împăca cu asemenea rezolvări negîndite. Jos ocrul natur!

VOCI: Jos ocrul natur!

REFERENTUL: Să oferim soarelui de deasupra noastră suprafețe viu colorate, să trecem pe oricare stradă și să ne înveselim chiar și pe o zi de ploaie tristă.

VOCI: Să ne înveselim! Să ne înveselim în Bucureștiul nostru drag!

Colocviul se sfîrșește cu Hora Caselor.

Al nouăsutelea

Prin parbrizul autocamionului începe să danseze deodată, în dreapta, un indicator de circulație galben, cu litere negre: LIMANU, nu știu cîți kilometri. Drumul se desface dintr-o șosea asfaltată a Dobrogei, care

și-a pierdut peisajul de stepă. Călătorii aflați pe bănci în spațiul patrulater al marii platforme — cîteva zeci de inși — fac aprecieri cu privire la pămîntul arat de curînd, ce-i însoțește tot lungul drumului spre sat — mulți kilometri de pămînt răscolit de tractoare, pînă-n buza șoselei vicinale. Pămîntul e gras, umed, negru. Undeva fulgeră, din cînd în cînd, apa din canalele de irigație.

Acum doi sau trei ani, limanezii au șters literalmente de pe fața pămîntului, cu lopețile, un deal și l-au așezat altfel: în formă de dig al unui lac de acumulare pentru irigări. Să fie o legătură între acest fapt și înființarea în sălile de sus ale Căminului Cultural a Muzeului de artă, cuprinzînd lucrări de pictură și sculptură, pe care se duc să-l viziteze acești țărani dintr-un sat destul de depărtat de Limanu? Care dintre ei e al nouăsutelea — cel cu care rotunjește responsabilul muzeului numărul de vizitatori PE O SINGURĂ LUNĂ — luna noiembrie, azi la începutul lui decembrie?

Dimineața a fost vînt, i-a cam strîns frigul, au lăsat în urmă căldurica lor de acasă în zi de odihnă, s-au așternut la drum zeci de kilometri, șocotitorul a discutat cu președintele în ce cont trece benzina consumată, dacă e cheltuială pentru nevoi culturale, autocamionul îi hurducă, drumul bătut de vehicule grele, răscolit, îi umple de colb. Da, le convine să cheltuiască pentru cultură, au scos aproape 5.000 kilograme porumb la hectar. Pentru ce muncesc? Doar să-și ridice case, să-și ia aragazuri, mobilă și televizoare? Ba, să vază și muzee, ce sugrăvesc și cioplesc cine are mînă și cap pentru asta. Cu acest sentiment se plimbă prin sălile muzeului. Unii pipăie ramele frumos aurite, le cercetează cum sînt făcute, alții se opresc în fața unei sculpturi de Irimescu și tac și dau din cap, în cîte o figură de pe pînză găsesc asemănare cu unii de-ai lor și se bucură și le adaugă acelora o calitate sau îi găsesc un defect pe care le susțin, comparînd ce gîndesc și spun cu chipul ce-i privește viu din dosul sticlei. Li se dau explicații, se opresc îndelung în fața pînzelor care aparțin pictorilor de origină dobrogeană, se miră sau se laudă, se referă la părinții artistului, țărani colectiviști și ei, cînd află cine sînt se uită cu alți ochi la tablouri, totul devine mai de-al lor. Ei, sigur că e mai frumos acum! Și totul devine și mai frumos cînd află că toate piesele au fost donate muzeului de către artiști.

Sînt bine hrăniți, bine îmbrăcați. Unii ies în curte să-și aprindă o țigară. Care din ei e al nouăsutelea?

Reflecții la o paradă a modei

Cinci femei s-au perindat prin fața ochilor noștri de la ora opt pînă la unsprezece seara. Erau aceleași — și de fiecare dată altele. Urcau treptele scenei sub marea cupolă a Circului de Stat, făceau o piruetă care se oglindea în apa tremurătoare a fîntînii arteziene, coborau în cealaltă parte și, mergînd pe marginea bazinului cu pași „troteur", prin fața noastră, dispăreau — pentru a apare în alt vestmînt, în altă întruchipare pe care o așteptam cu emoție.

Orchestra cînta și tinerii de la galerie aplaudau mai zgomotos decît toți. Culorile, grația, alunecarea lor aproape aeriană, apa sclipitoare, reflectoarele, murmurele oamenilor, muzica, ofereau un confort sufletesc deosebit.

Cinci femei s-au perindat prin fața ochilor noștri.

Una din ele era femeia cu care ți-ar fi plăcut să apari la operă, la teatru, la o recepție. Să urci cu ea la brat monumentale scări de marmură și să saluți discret, cu o ușoară înclinare a capului, pe cei care șușotesc plini de admirație la apariția ei.

Alta era fata grațioasă, cu gît de adolescentă, subțire, și mers bravant, în care se ghicea îndrăzneala timidității. Cu ea ți-ar fi plăcut să alergi, după tramvai, ținînd-o de mînă, și s-o împingi de talie înăuntru, îmbujorîndu-te de această atingere.

Cea de a treia era femeia care, la brațul tău, surizînd tuturor, te-ar fi făcut să suferi, dar pe care ai fi iertat-o îndată ce ochii ei negri, cu o strălucire catifelată, te-ar fi privit.

A patra era femeia în mișcările căreia femininul triumfase din plin, dar nu vampiric, ci spiritualizat. Cu aerul ei cochet-ironic, rămînea întipărită pe retină chiar cînd prin fața ochilor se perindau siluetele celorlalte. Cu ea ți-ar fi făcut plăcere să încrucișezi spada într-un duel verbal, scăpărător, care s-ar fi încheiat cu un sărut acordat învingătorului. Și învingătorul să fi fost tu!...

În sfîrșit, a cincea era femeia despre care ți-ar fi plăcut să spui, prezentînd-o: „Soția mea" și arătînd spre niște ființe cu obrăjorii lipiți de pantalonii tăi: „Iar aceștia, copiii mei". După care te-ai fi uitat mulțumit la interlocutor, observînd cu un aer victorios efectul. „E splendidă, nu? După zece ani de căsnicie și cu doi copii, arată minunat, nu?"

Aceleași erau — și de fiecare dată altele. Fiecare rochie le transfigura și, dacă te lăsai furat de iluzie, descopereai și pe chipul, și în ochii lor, de fiecare dată, o nuanță de farmec în plus, descopereai un nou amănunt care îmbogățea la proportii de tip universal imaginea femeii pe care o reprezenta.

Vestmintele făceau un travaliu de tipizare a frumusetii și gratiei feminine și prin repeziciunea cu care se succedau schimbările, se crea o atmosferă de ireal real: aveai parcă sub ochi imaginea trecerii timpului. Acum era vară, erai la mare, pe plaje, acum era dimineața, te duceai după cumpărături, acum era seara, dansai într-o grădină de vară și deodată, nu știai cînd, treceai cu mîinile în buzunarele pardesiului, călcînd pe frunze îngălbenite și urmăreai silueta din fața ta îmbrăcată într-un „mantou de toamnă, bogat drapat — observați originalitatea gulerului rotund cu tighel marginal".

Un detaliu la o rochie — un detaliu care, ca și în pictură, dă mai multă profunzime și semnificație ansamblului, provoacă uneori mici drame. Un tighel cu ață de altă nuanță, o butonieră cu o jumătate centimetru mai sus — cît se suferă uneori pentru ele. Și cîtă satisfacție cînd totul e desăvîrșit, cînd e impecabil călcat și „cade bine"!

Pătruns de frumusețea și grația celor cinci femei, îmi spuneam: desigur, omenirea preferă croitoresele bombelor atomice.

Și mașinile de cusut atomice. Și izotopii care păstrează proaspete fructele. Și spărgătoarele de gheață atomice. Și uzinele electrice atomice. Și lume fără arme. La mulți ani într-o astfel de lume!

Interviu cu viitorul

Aștepta la ora 8 dimineața cu mîinile în buzunarele paltonului îmblănit, cu gluga deasemenea îmblănită, trasă pînă peste sprîncene, rezemat de soclul unui gard de fier, străjă cu multe suliți în fața unei instituții. Pe sute de metri, și în dreapta și în stînga, deasemenea instituții. Nu era atît de frig pe cît o arăta blănița, soarele, în orice caz, lumina trotuarul rar călcat de trecători atunci — iureșul cel mare fusese mai de dimineață. Umbra lui, deși lungită cam de două ori, nu măsura un metru. Se uita insistent și intrigat, nerăbdător chiar, ca omul preocupat să ajungă la timp undeva, într-o singură direcție. Obrăjorul lui alb și rotund, fragil ca un puf de păpădie, nasul cît o țandără și ochii mari, numai strălucire și nevinovăție, ca la copiii zugrăviți de Tonitza, numai curiozitate și zîmbet, deși nu zîmbea, privea încruntat, cum v-am spus, dar zîmbetul se născuse cu el, deci și mirare puțin, ochii se înălțară spre mine fără nici o sfială:

— Ce aștepți?

Întîi nu mi-a răspuns.

— Ce cauți aici la ora asta, singur?

Dacă s-ar fi jucat sau s-ar fi zbenguit, probabil că imaginea ar fi făcut parte din peisajul obișnuit al străzii, deși ora era cam matinală și tot m-aș fi oprit. S-a uitat încă o dată la mine și iar s-a întors. Apoi mi-a răspuns, parcă neștiind dacă face bine:

— Aștept mașina.

— Ce mașină? Singur? Unde e mama?

— Acasă.

— Unde stai?

A întins mîna spre o curte de peste drum, cu gardul scîndură în scîndură, prin care nu se vedea nimic.

— Cîți ani ai?

— Trei.

— Mama știe că stai aici?

— Știe.

— Și ce mașină aștepți?

— Mașina să mă ducă la cămin.

Vorbea corect, clar.

— Și de ce-ai traversat? De ce nu aștepți în fața porții?

A ridicat spre mine o privire serioasă.

— Înainte se deschidea ușa pe partea noastră, acum se deschide pe partea asta.

— Care ușă?

A dat din mîini a ciudă:

— Ușa mașinii!

Uf, ce plicticos ești! Ușa mașinii, frate, nu înțelegi?

— Și de ce nu mai deschide pe partea voastră?

— Pentrucă mai are de luat un copil din strada aia.

A întins minuța cu o mănușă albă din lînă într-o direcție vagă.

— Și pînă acum nu-l lua?

— Nu.

— De ce?

— Pentrucă n-a fost ziua lui. Era prea mic.

Mașina a venit, portiera s-a deschis, o mînă de fe-

mele l-a ajutat să se urce și după cîteva clipe i-am văzut năsucul cît o țandără lipit de geamul din spatele mașinii, alături de altele asemănătoare și degetul lui care mă arăta celorlalți.

A fost o zi frumoasă. Luasem un interviu neașteptat viitorului.

H. ROHAN

Ilustrații: Beca RIND

CE-ŞI DORESC SPECTATORII PENTRU ANUL 1962

● *Mai multe piese originale pe problemele contemporaneităţii.*

● *Mai puţine spectacole cenuşii şi mai multe bogate în idei.*

● *Ca spectacolele anunţate la 19.30 să nu înceapă la 20 şi ca cele anunţate la 20 să nu înceapă la 20,30.*

● *Ca unii actori să joace cu partenerii şi nu cu publicul.*

● *Ca repertoriile săptămînale să fie mai variate decît cele de la Teatrul pentru tineret şi copii, de pildă. Sau cele de la Teatrul satiric muzical „Const. Tănase".*

● *Ca afişele care anunţă diferitele spectacole să ajungă pînă în cele mai depărtate colţuri ale oraşului şi să nu se oprească în centru.*

● *Ca la toate teatrele să se găsească programe ale spectacolului în fiecare seară. Şi chiar şi la premieră.*

● *Ca „doamnele" cu pălării să nu mai fie acceptate în sală.*

● *Ca spectacolele mai vechi să nu ajungă în stadiul de vechituri, adică să nu fie degradate.*

ŞI CE-ŞI DORESC ACTORII

● *Cît mai multe roluri bune în piese originale româneşti.*

● *Ca publicul să nu mai intre în sală după începutul spectacolului.*

● *Ca garderoba să nu elibereze paltoanele în pauze, transformînd sala de spectacol în garderobă.*

● *Ca scaunele din sală să nu mai scîrţîie.*

ŞTIAŢI CĂ...

...În 1951 la festivalul teatrului de la Avignon, Gérard Philippe a jucat „Cidul", stînd tot timpul într-un jilţ? Marele actor era grav rănit şi fusese adus în scenă pe braţe de către maşinişti...

...Un mare succes obţine la Praga ultima piesă a lui Jan Drda „Ei trăiesc şi cîntă", care oglindeşte aspecte din insurecţia pragheză din 1945?

...La Budapesta se joacă o nouă piesă de Lajos Mesterhazi, intitulată: „A unsprezecea poruncă"?

...O mare îngrijorare a cuprins cercurile teatrale din New York în legătură cu rămînerea în urmă a teatrului de pe Broadway? În vreme ce în 1928 au avut loc aici 264 de premiere, anul acesta s-au prezentat doar 46, din care numai 6—7 au însemnat un cîştig pentru teatre. „În ceea ce priveşte calitatea, scrie un critic new-yorkez, publicul nu va putea reţine din acest an teatral nici conţinutul vreunei piese, nici creaţia vreunui actor...".

...Teatrul de Comedie din Leningrad joacă o piesă cu două personaje, dintre care unul nu este altul decît celebrul dramaturg englez Bernard Shaw? Piesa are la bază scrisorile şi memoriile dramaturgului mort acum cîţiva ani...

...Marina Vlady, a jucat şi teatru? Şi încă de la vîrsta de 11 ani...

...Teatrul din Düsseldorf (R.F.G.) a prezentat drama lui Schiller „Conjuraţia lui Fiesco la Genova". Ceea ce a făcut presa de specialitate să folosească un joc de cuvinte: Fiesco-Fiasco!

...„Al patrulea" de Konstantin Simonov s-a prezentat în premieră la Leipzig?

ORIZONT TEATRAL

● *Dramaturgul Dorel Dorian a terminat o nouă piesă, care va vedea lumina rampei la Teatrul pentru tineret şi copii, în regia lui Radu Penciulescu.*

● *O piesă a noii dramaturgii ungare intitulată „Iubire" se află în repetiţie la Teatrul „C. Nottara".*

● *La Teatrul Naţional din Craiova, regizoarea Geta Tomescu pune în scenă „Noaptea regilor" de W. Shakespeare.*

● *Regizorul Horea Popescu pune în scenă la Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giuleşti „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită".*

● *Magda Popovici, absolventă a ultimei promoţii a Institutului de Teatru, deţine rolul principal feminin din „De Pretore Vincenzo" la Teatrul pentru tineret şi copii.*

● *La Lugoj a luat naştere un teatru popular al artiştilor amatori cu stagiune permanentă.*

ORIZONT ARTISTIC

● *Dirijorul orchestrei simfonice din oraşul Dillas (statul Texas), Pedro Mărenis a stabilit un record original. În cursul unei singure repetiţii a rupt patru bagbete de dirijor — prima de pupitru, a doua de pianist şi două lovindu-i pe violonişti. Ziarul din localitate care a relatat ştirea se-ntreba: cine-i de vină — dirijorul, membrii orchestrei sau compozitorul?*

Mai degrabă acesta din urmă, deoarece orchestra repeta o lucrare de muzică „modernă".

● *Ziarul austriac „Express" a inserat o cronică cinematografică inteligentă şi extrem de concisă. Despre filmul american „Cele 13 victime ale doctorului Desmont" recenzentul a scris doar atît: „Eu am fost al 14-lea".*

● *La galeria de pictură din Manhattan au fost expuse nu de mult pînzele realizate de... cimpanzeul Betty de la grădina zoologică din Cincinnatti.*

Ziarele de peste ocean scriu că succesele maimuţei Betty sînt mulţumitoare. Contul ei la bancă — rezultat din vînzarea picturilor — se ridică la suma de 5 mii de dolari.

URĂRI

Un spiriduş, cînd grav, cînd şiret, cînd glumeţ mi-a şoptit într-o seară cu mult-ă naftalină căzută din cer că ar trebui să fac unele urări. Mai la sugestiile sale, mai la sprinteneala peniţei ce mi-o ia uneori înainte, iată ce rînduri au ieşit de sub condei:

Cinematografiei care şi-a pierdut suflul în ultimul an, o mai largă respiraţie şi cît mai puţine filme de casă.

Teatrului Naţional, un lăcaş demn de tradiţia lui. Nu i-ar sta rău să capete şi o nouă echipă de tragedieni, la înălţimea formaţiei comice. Şi dacă s-ar putea chiar şi un Caragiale, chiar mai mititel...

Operei cîteva voci tot atît de mari şi frumoase ca şi clădirea ce o adăposteşte. La urma urmelor, de ce să n-avem şi noi Scala noastră.

Teatrului Lucia Sturdza Bulandra îi dorim cîţiva comici de prestigiu, pentru că „echipa de tineret" stîrneşte şi cere „rezerve".

Operetei ce urări să-i facem? Un Leonard de 20 de ani şi un Dacian veşnic tînăr, pentru că altfel...

Cînd e vorba de Teatrul C. Nottara trebuie să începem cu o urare de sănătate neobositului Vraca, cu un îndemn către direcţie de a-şi împrospăta echipa de regizori şi cu dorinţa de a mai găsi 8 Cleopatre, ca să facă o duzină, record mondial de interpretare!

Spiriduşul năstruşnic îmi şopteşte că Teatrului de Comedie e bine să-i dorim s-o ţină aşa: adică să fie sprijinitorul nr. 1 al comediei autohtone (apropo, de ce nu se reiau aici cîteva comedii clasice româneşti?)

Teatrului Muncitoresc C.F.R. îi urăm să obţină în '62 mult rîvnita sală din centru, deşi el are o misiune foarte importantă în locul unde se află. Din toată inima am vrea, de asemenea, să ne rupem palmele, aplaudîndu-i noile succese!

„Să crească mare!" am zice Teatrului de tineret şi copii, înţelegînd prin mare, maturitatea artistică atît de necesară unei astfel de scene urmărite de cel mai pretenţios public din lume: copiii!

Lui Ţăndărică: să nu-şi ia nasul la purtare, pentru că nu-i frumos! Şi, pentru că primeşte în fotoliile sale şi adulţi şi prichindei, n-ar strica să-i protejeze pe ultimii la repertoriu.

Institutului de artă teatrală şi cinematografică o ieşire grabnică din criza de adolescenţă şi mai ales o tinereţe viguroasă, cum o cere profilul său!

Cenuşeresei, glumei, revistei care ar trebui să fie de fapt în fruntea teatrelor ce să-i dorim? Cîntece inspirate, că le ducem dorul, spirite (s-a terminat epoca clipitului din ochi şi-a bancului subliniat cu cotul) şi o împrospătare generală că aici e multă anchiloză. Şi umorul se primeneşte, e ca moda, cere croială nouă! Atenţie, atenţie!

Nu se poate să încheiem fără să ne adresăm şi unor spectatori cu cîte o urare, dacă nu mai multe. Astfel:

— Poate vom învăţa să venim la timp la teatru.

— Poate vom învăţa să plecăm la timp de la teatru (adică nu înainte de a aplauda pe actorii care au ascuns 3 ceasuri şi care au şi ei un tramvai de prins înainte de miezul nopţii).

— Poate vom învăţa să nu mai mîncăm caramele în timpul actelor pentru că digestia nu merge deloc cu arta.

— Poate vom învăţa să tuşim la domiciliu.

— Poate vom învăţa să fim politicoşi cu actorii şi nu ne vom mai ridica în picioare înainte de ultima tragere de cortină.

Cititorilor noştri le urăm răbdare să ne mai citească şi la anul dacă nu i-am plictisit pînă acum...

E. B.

Reflector

STAGIUNEA ÎN INTERVIURI

Cu actorul şi umoristul H. Nicolaide

Înconjurat de rafturile pline ale bibliotecii, de numeroase fotografii şi desene adunate ca mărturii ale unei îndelungate activităţi teatrale, H. Nicolaide repeta în camera sa de lucru un nou rol, acela cu care s-a prezentat de curînd în premieră la Teatrul de tineret şi copii: Pigulete din piesa „Pigulete + cinci fete" de Constanţa Bratu.

O veche colaboratoare îi dă replica: este mama sa, personificarea calmului şi blîndeţei. L-am întrebat pe „Haş":

— Ce pretinde de la dv. noul rol şi ce urmăriţi să transmiteţi prin interpretarea lui?

— Eroul meu este Pigulete. Cum vedeţi... cap de afiş, cap de titlu şi în esenţa lui „cap pătrat". Rudă bună cu Pătrăţică din comedia lui Galan „Prietena mea, Pix", cu alte cuvinte un personaj negativ satirizat pentru îngustimea, conformismul şi birocratismul de care dă dovadă. Ca tip dramatic el nu este nou pentru mine. Interpretîndu-l, voi completa colecţia personajelor negative din comediile originale în care am jucat în ultimii ani: „Masca lui Neptun" şi „Partea leului". Pigulete se caracterizează între altele, prin aceea că vorbeşte mult şi realizează puţin. Ca interpret, nu vreau să procedez la fel. Rolul poate părea plat pentru că tipul este plat. În interpretare, însă, el trebuie să fie bogat. Vreau să creez un personaj de care spectatorii să se fi lovit în viaţă, oferindu-le prin jocul meu satisfacţia demascării lui, în tot ridicolul pe care îl degajă.

Văd pe biroul lui Nicolaide un manuscris cu titlul „Vacanţă la mare".

— Este un scenariu de film pe care l-am scris împreună cu Cezar Grigoriu. Lucrăm acum la ultimele modificări cerute de regizorul Andrei Călăraşu. Va fi o comedie muzicală. Frumuseţea litoralului nostru a impus soluţia unui film tehnicolor, pentru ecran lat, în care povestim istoria amuzantă a unei orchestre de amatori (evident, de muzică uşoară) care îşi face vacanţa la mare.

— Înseamnă că distribuţia va cuprinde mai mulţi interpreţi decît interprete?

— Da, peste douăzeci de bărbaţi şi trei fete.

— Nu se vor supăra actriţele?

— Actriţele poate. Nici o sezonistă frumoasă nu va rămîne însă în afară obiectivului de filmat.

— Aud că aţi scris şi un text pentru estradă.

— Da, împreună cu I. Avian şi Fred Firea am colaborat la o nouă revistă pentru „C. Tănase" cu titlul provizoriu „Albă ca Zăpada şi cei 7 Mitici", al cărei prolog a şi intrat în repetiţie. Am căutat să scriem o revistă mai suculentă, punînd accentul mai mult pe text decît pe latura muzical-coregrafică. Evident, este vorba de un text satiric.

— Satiric, satiric, dar va fi şi umor?

— Dacă apreciaţi că autorii textului sînt şi colaboratori la „Urzica"...

Lăsînd această problemă în suspensie, îl întreb pe Nicolaide care este tema noului său libret de operetă (şi acest manuscris se află pe birou).

— Viaţa tinerilor muncitori dintr-o uzină... pe muzică de Radu Şerban.

— Aşadar, tema comediei dv. „Băieţii veseli". Critica susţine că aţi construit această piesă pe un singur personaj. La fel se întîmplă şi cu libretul?

— La operetă sînt legi stabile: primadona cîntă cu tenorul şi subreta cu comicul. Aşa că patru personaje vor fi în orice caz principale...

— Restul timpului ce faceţi?

— Restul timpului... desenez.

Pe biroul său erau caricaturi pentru emisiunea „Zugrăvici şi Mîzgălici" la Televiziune, de Anul Nou.

Emil MANDRIC

ROZA VÎNTURILOR

Morală sud-africană...

Tînărul scriitor englez Tom Sharpe, a fost de curînd invitat să părăsească Uniunea Sud-Africană, unde a trăit în ultimii zece ani. Motivul? Tom Sharpe a atentat la morala „prea-moralei" republici sud-africane. Şi anume, Tom Sharpe şi-a permis să scrie o piesă. Una în care apar femei goale şi se debitează pornografii? Nicidecum. Tom Sharpe şi-a permis ceva grav pentru „campionii" democraţiei din Sudul continentului negru: Tom Sharpe a scris o piesă antirasistă, o piesă care, întitulată „Sud-Africanii", demască şi condamnă politica rasistă a domnului Verwoerd. Şi cu şi cum această „crimă" n-ar fi fost deajuns, piesa a fost şi jucată cu mult succes pe una din scenele londoneze.. Ceea ce n-a mai putut suporta „morala" guvernanţilor sud-africani, adînc îngîndiţi de această nesocotire a celor mai „morale" convingeri ale lor, care sînt traduse în practică prin două mijloace netăgăduit „morale" — crima şi linşajul. Şi aşa Tom Sharpe a fost extrădat pentru „imoralitate". Noroc că nu e cetăţean sud-african, altfel i s-ar fi aplicat probabil din plin „morala" domnului Verwoerd...

„Comedie de St. Etienne"

Se pare că centrul adevăratei mişcări teatrale franceze începe a se muta din Paris spre sud. Acolo cel puţin se dezvoltă nucleu de teatre populare care prin repertoriul şi orientarea lor se adresează maselor largi de ţărani şi muncitori. Aşa sînt „Theatre de la Cité de Villeurbanne", „Théatre au village", „Comedie de St. Etienne".

Creată imediat după sfîrşitul ultimului război mondial de Jean Dasté şi Alain Rais „Comédie de St. Etienne", este o trupă de turneu, ale cărei deplasări au loc în faza unor mari centre muncitoreşti, spectacolele fiind prezentate mai puţin în teatre propriu-zise (care nu există) cît în cinematografe, săli de şcoală sau chiar circuri cum s-a întîmplat nu de mult cu piesa lui Brecht „Omul e om". Interesant este însă modul în care „Comédie de St. Etienne" ţine legătura cu masa spectatorilor săi, muncitorii. Astfel, înaintea spectacolului care se prezintă, secretarul literar al teatrului, Alain Rais, ţine o conferinţă în faţa delegaţilor diferitelor uzine, în cadrul căreia aceştia primesc şi o sumă de materiale informative asupra piesei şi spectacolului, care sînt împărţite între muncitori. După spectacol are loc o consfătuire cu publicul în care se discută părţile bune şi slabe ale acestuia. Din repertoriul lui „Comedie de St. Etienne": „Cercul de cretă caucazian" şi „Omul e om" de Bertolt Brecht, „Pălăria de paie italiană" de Jean Labiche, „Plugul şi stelele" de Jean O'Casey, „Don Juan" de Molière. Obiectivul principal al lui „Comédie de St. Etienne": eliberarea clasei muncitoare, operă la care îşi aduce contribuţia printr-un permanent şi viu efort de atragere spre cultură a maselor largi. Cu toate lipsurile şi greutăţile inerente pe care un teatru pentru muncitori le are de întîmpinat într-o ţară capitalistă.

Vid

Dramaturgul Samuel Beckett, mare specialist în monologuri care nu spun nimic, ca „În aşteptarea lui Godot" de pildă, a scris de curînd un roman... monologat. În 180 de pagini, pe parcursul cărora nu se găseşte nici un semn de punctuaţie (din originalitate sau din greşeală?) un om (zice Beckett) se trăşte în patru labe printr-o mocirlă, monologînd tot timpul, întîlnind pe cineva, care seamănă a om, dar nu se ştie dacă e, şi monologul continuă... „Zeit" o revistă nu tocmai progresistă din Hamburg constata cu ocazia apariţiei acestui monolog romanizat sau roman monologat: „De fiecare dată cînd apare o nouă lucrare a lui Beckett ai impresia că e imposibil ca vidul ideilor să mai crească: şi totuşi de fiecare dată Beckett reuşeşte să-l înjosească şi mai mult pe om".

În măsura în care domnul Beckett, poate fi considerat om, desigur...

La Teatrul Naţional „V. Alecsandri" din Iaşi, a avut loc de curînd premiera piesei „Păsăcaglia" de Titus Popovici.

În fotografie: actorii C. Dinulescu, Vl. Jurăscu, Teofil Vilcu şi Gh. Macovei într-o scenă din spectacol.

TEATRU

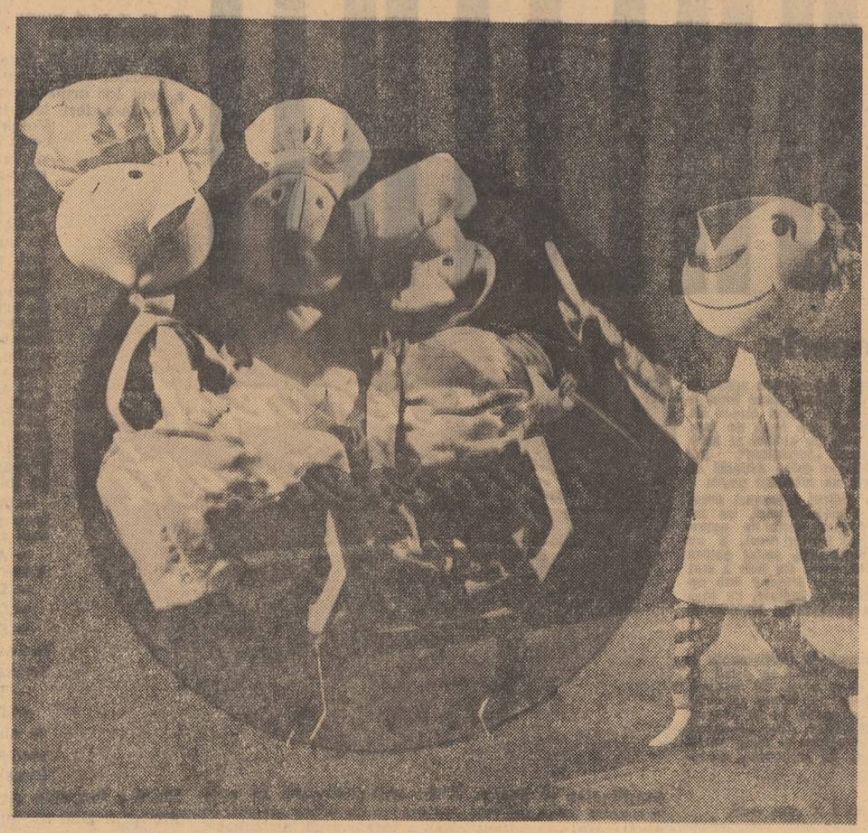

La Teatrul „Ţăndărică" din Capitală se prezintă premiera „Cactus întîiul şi ultimul", de Mircea Sîntimbreanu. (În clişeu, o scenă din spectacol)

ÎNTÎLNIRILE CU ARTA

Pe fondul aplauzelor, tovarăşul Gheorghe Pîrvu, oferind un buchet de flori dirijorului Teodor Sibiceanu a spus:

„În numele tuturor celor prezenţi în sală, îngăduiţi-mi să vă mulţumesc din suflet pentru frumosul spectacol prezentat".

Apoi a căzut cortina.

Buchetul de flori şi cuvintele de mulţumire răsplăteau osteneala unui grup de entuziaşti reprezentanţi ai Teatrului de Operetă veniţi în după amiaza aceea în mijlocul muncitorilor de la uzinele „Semănătoarea".

Noţiunea de artist-cetăţean nu mai este o noutate pentru omul muncii, vizitator frecvent al sălii de spectacol, al expoziţiei, al concertului şi bibliotecii.

Agenda de buzunar a scriitorilor, actorilor, muzicienilor şi pictorilor din întreaga ţară consemnează, subliniat cu linie groasă, mereu noi itinerarii ale luminii spre sala căminului cultural şi a clubului muncitoresc.

Rezultatele se cunosc de asemenea: o colectivistă de prin părţile Năsăudului ia cel dintîi premiu în întrecerea amatorilor pentru artă cu care cîntă propriile-i cîntece de viaţă nouă, o echipă de dansuri de prin părţile Dobrogei adună trei generaţii la fiecare învîrtită, o mînă de oţelari de la „Industria Sîrmei" din Cîmpia Turzii şi alţi cîţiva colectivişti de pe malurile Bîrzavei bănăţene se simt în studiourile Televiziunii ca la ei acasă.

Statisticile vorbesc de mii asemenea exemple.

Înţelegînd legătura dintre aceste statistici şi însemnările subliniate cu linie groasă, din agenda omului de artă şi cultură al zilelor noastre, nu e deloc greu să desprinzi în erupţiile de aplauze care însoţesc căderile de cortină, stima omului din stal pentru omul de pe scenă, care luîndu-l de mînă îl urcă în fiecare seară la tribuna de unde fiecare cuvînt despre viitor înalţă, însufleţeşte şi îndeamnă.

Scena a coborît pînă în sală sau stalurile au urcat pe scenă?

Indiferent de răspuns, esenţial este că actorul are în sală un prieten care după spectacol îl aşteaptă la cabină şi după ce-l felicită întreabă familiar:

— Cînd mai veniţi pe la noi?

Nici nu ştii dacă se cunosc de cîteva minute sau au fost tovarăşi de muncă în acelaşi atelier.

Dar nici acesta nu este lucrul cel mai important.

Important ni se pare faptul că întrebarea aceasta a devenit un obicei.

— Cînd mai veniţi pe la noi?

Teofil BĂLAJ

Aventurile lui Moş Gerilă, Gr. Vasiliu-Birlic, N. Stroe şi ale altora de revelion

Moş Gerilă, foarte harnic, a sosit ca şi în ceilalţi ani de cu vreme în studiourile Televiziunii, împrietenindu-se de minune cu artişti de toate genurile şi hotărînd s-o pornească împreună — cu cîntecul, cu focul şi cu voia bună — în întîmpinarea lui... 1962.

— Mi-e foarte simpatic moş Gerilă ăsta de la Televiziune, îmi mărturiseşte N. Stroe, numai că ne poartă pe un drum plin de... peripeţii...

— Nici nu e de mirare — adaugă Mircea Crişan — deoarece spectacolul ce se va prezenta în faţa micului ecran în ultima zi a anului se va intitula: „Extraordinarele peripeţii ale lui moş Gerilă în noaptea de revelion".

...Am fost tare curios să aflu şi eu despre ce este vorba. Nu mi-a fost însă de loc uşor... să mă ţin după moş Gerilă şi ajutoarele sale, pentru că el ba era într-un loc, ba într-altul, fiind peste tot, în cîteva săli de teatru, unde se repeta cu însufleţire spectacolul pentru noaptea de Anul Nou.

— Să mergem acum în vagonul tinereţii...

— Cu plăcere.

...Îl aflăm aici la pian pe compozitorul Gelu Solomonescu înconjurat de cîţiva tineri actori printre care Al. Lulescu, Mihai Ciucă, Nicu Constantin şi de tineri solişti de muzică uşoară care au apărut adeseori în timpul anului la televiziune: Margareta Pîslaru, Ruxandra Ştefănescu, duo Cabana, fraţii Urlovici etc.

Clubul Operetei

Şi ne continuăm voiajul la Clubul Operetei unde erau prezenţi Ion Dacian, Virginica Romanovski, Nae Roman, Lucia Roic, Marica Munteanu, Constanţa Cîmpeanu, Mircea Nemeş, Vali Niculescu, poposind apoi printre artişti de circ care se produc într-un program de varietăţi.

— Poftiţi, poftiţi în cabana veseliei, — i se adresează lui moş Gerilă dirijorul Sergiu Malagamba şi instrumentiştii din orchestra „Bucureşti" a Teatrului „Constantin Tănase". Tocmai v-aşteptam. Are să vă spună... pe note cîte ceva Maria Tănase, Dorina Drăghici, Cica Petrescu, Mara Ianoli, Roxana Matei, George Bunea...

— Bine, bine întreb, dar văd că tocmai pe copii i-aţi uitat în noaptea de revelion. Credeţi cumva... că vor dormi?

— Nicidecum! Haideţi să-i vedeţi pregătindu-se pe Mîzgălici şi Zugrăvici (Horia Şerbănescu şi H. Nicolaide) cum se... antrenează pentru basmul lor ilustrat; pe Silvia Chicoş care va spune cupletul „Milord", sau haideţi să vi-i arăt pe Glumici şi Păcălici (sau mai bine nu, că prea sînteţi... curioşi).

Am insistat în zadar să aflu cine va fi Glumici şi Păcălici... şi ca să nu mă supăr, moş Gerilă m-a dus să asist la un revelion al păpuşilor, un reuşit tablou coregrafic muzical, aranjat de Adriana Dumitrescu.

★

Pentru că se făcuse prea tîrziu şi mai erau destul de multe de văzut, mi-am luat... învoire de la moş Gerilă să plec la redacţie, nu însă înainte de a ne fixa în mod... solemn o întîlnire în faţa micului ecran la „Extraordinarele peripeţii ale lui moş Gerilă în noaptea de revelion".

De departe însă i-am auzit din nou vocea:

— Vezi fii atent că nu va trece mult după 1961 şi se va cînta în primă audiţie melodia compoziţiei Florentin Delmar „Te iubesc mai mult decît anul trecut...".

N. SANDU

Birlic... în grea suferinţă

Cînd am dat ochii cu popularul artist, Grigore Vasiliu Birlic mi-am dat imediat seama că este într-o... grea suferinţă. O să vedeţi şi voi, dragi cititori, de ce... în seara de revelion. Şi ca să nu fiţi chiar atît de curioşi pînă atunci, am să vă spun doar că el va încerca zadarnic să vorbească la telefon cu soţia sa, căci numai ea va fi aceea care va... vorbi.

Pe Horia Căciulescu o să-l vedem cu toţii transformat în bucătar de circumstanţă, pentru că l-a lăsat soţia acasă, să gătească... Cît vor fi de gustoase bucatele nu pot să anticipez, am însă impresia că glumele nu ne vor înşela aşteptările...

Iată-l şi pe Mircea Crişan! E într-un taxi, făcînd o călătorie foarte interesantă. În schimb Horia Şerbănescu şi Radu Zaharescu se... luptă cu un... curcan.

Ilie Vedetot

...Mergem mai departe, secondîndu-l pe moş Gerilă. De data asta a intrat într-un cămin cultural, unde s-a întîlnit cu focul popular şi cu voia bună. Îl întîmpină cu bucurie gazda, Ilie Vedetot. Şi muzica începe să cînte: sînt orchestrele de muzică populară conduse de Victor Predescu şi Niculşor Predescu, iar soliştii: Maria Lătăreţu, Angela Moldovan, Ion Luican, Aurelia Fătu şi deopotrivă dansatori şi dansatoare din Ansamblul Sfatului Popular al Capitalei.

Memento artistic

Sfîrşit de an, început de an. Prilej şi pentru un scurt memento în lumea artiştilor amatori. A sutelor de mii de artişti amatori, muncitori şi ţărani în orele de muncă, pe care regimul nostru, vorbind la figurat, i-a urcat pe scenă, înflorindu-le verbul şi cîntul, dînd aripi paşilor şi gîndurilor lor.

Să folosim prilejul şi pentru a răsfoi carnetul cu însemnări. Artişti amatori aveţi cuvîntul!...

Interviu de culise

Sala Palatului R.P.R. Atmosferă dinainte de spectacol. Emoţie generală.

— Numele?

— Nicolae...

— Şi Olimpia Anghel, Soţia dumisale.

— Meseria?

— Muncitor la secţia motoare a uzinelor „23 August".

— Infirmieră la creşa uzinelor...

— Realizări în producţie?

— Soţul meu e fruntaş în muncă. Şi-a luat angajamentul să realizeze, în afara celor 1000 lei economii pe care de fapt fiecare muncitor al secţiei s-a angajat să-i realizeze, alte 2000 lei. Pînă acum a realizat însă economii de peste 5000 lei. Aşa că am de ce fi mîndră. E şi responsabil cu A.R.L.U.S.-ul pe secţie. Şi... e un corist bun.

— Soţia mea este preţuită de colectiv. E şi responsabilă culturală a secţiei sindicale de la creşa uzinei. În plus, o coristă cu o voce minunată. Nu că aş fi soţia mea...

— În cor, de cînd e?

— De 7 ani.

— De 6. Înainte de a ne căsători...

— Aşa ne-am şi cunoscut. Eram tot timpul împreună. Mi-a plăcut cum cîntă şi... i-am cerut mîna.

— Şi eu i-am dat-o!...

— Preocupări?

— Producţia mai întîi de toate şi...

— ...alfabetizarea.

— Vai de mine...

— Alfabetizarea muzicală, tovarăşe reporter. Că doar n-o să cîntăm toată viaţa după ureche...

— Aşa că, de cîteva luni sîntem în alfabetizare. Data viitoare cîntăm după partituri. Angajament!

Tulnicarul

Cum a fost, ce-a fost, nimeni nu ştie bine. Fapt e că Gherăs se tulnicarul lipseşte. Şi, ori cum, tulnicele şi bucium au şi ele o socoteală. Fiecar cu partitura lui. Numai necu noscătorilor li se pare că-s apă şi un pămînt. Iar Gherăs nu e un tulnicar oarecare...

Oamenii se pregătesc să intr în scenă. Şi pînă atunci îşi m dau cu presupusul: unii că a fi fost omis de pe listă, alţii c s-ar fi supărat dirijorul pe e din cine ştie ce motiv, în sfîrşi alţii că o fi luat omul un pahă în plus şi a uitat să vină l gară. C-o fi una, c-o fi alta, n mai contează. Fapt e că sîme tria tulnicarilor şi, ce e ma important, armonia corului, sîn primejduite. Şi asta în ceasu al doisprezecelea: în finala ce lui mai mare concurs al amatorilor.

În aceste clipe de încordar nervoasă, în culise trumpe u cioban voinic, cu cioareci alb şi brîu de piele, cu pălărui ciobănească neagră, cu o figur de ziceai că tocmai a sărit a fară, printr-un miracol, dintr-o efigie. În loc de bineţe a tuna doar cîteva vorbe:

— Ce faceţi bre, fără mine? Tulnicarul Gherăse din Domneşti, regiunea Argeş, cioban d meserie şi, în timpul liber, ar tist, n-a putut coborî la tim de pe munte, unde se află ci oile lui. Drept care a umbla călare şi pe jos peste munte luînd un tren de noapte spr Bucureşti.

După ce cortina s-a lăsat în aplauzele entuziaste ale spectatorilor, tulnicarul şi-a şters fruntea leoarcă de sudoare şi a declarat şugubăţ:

— Se putea finala fără artistul tulnicar Gherăse din Domneşti de Argeş?... Şi zi-i aşa, să las eu corul ăsta al nostru, bre?

Artistul din Năruja

Dacă îi asculţi ţitera fără să-l vezi, zici că ai de-a face cu un virtuos trecut prin şcoala complexă şi îndelungată a artei. Dacă apuci să-l zăreşti rămîi uimit: n-are decît unsprezece ani. Un copil. Un copil cu căciulă ţugulată şi suflet mare de artist. Am căutat cu grijă cuvintele pentru interviul nostru, dată fiind vîrsta interlocutorului.

— Cunoşti multe cîntece? l-am întrebat.

— În repertoriul meu am pînă acum 30 de lucrări, mi-a răspuns el. Toate din Vrancea. Acum sînt în căutarea altora. La concursul viitor...

Un coleg de breaslă ne şopteşte că artistul, pe nume Enache Aga, şi-a lucrat prima ţiteră singur, din lemn de paltin. Apoi i-a cumpărat căminul cultural una, de calitate excepţională.

— Ce-ai de gînd să mai faci în viitor, băietele, vardon tovarăşe Enache?

— Să învăţ în şcoală. Şi mi-aii mai promis tovarăşii ă la cămin un acordeon... Să ţi cere...

M. RADIAN

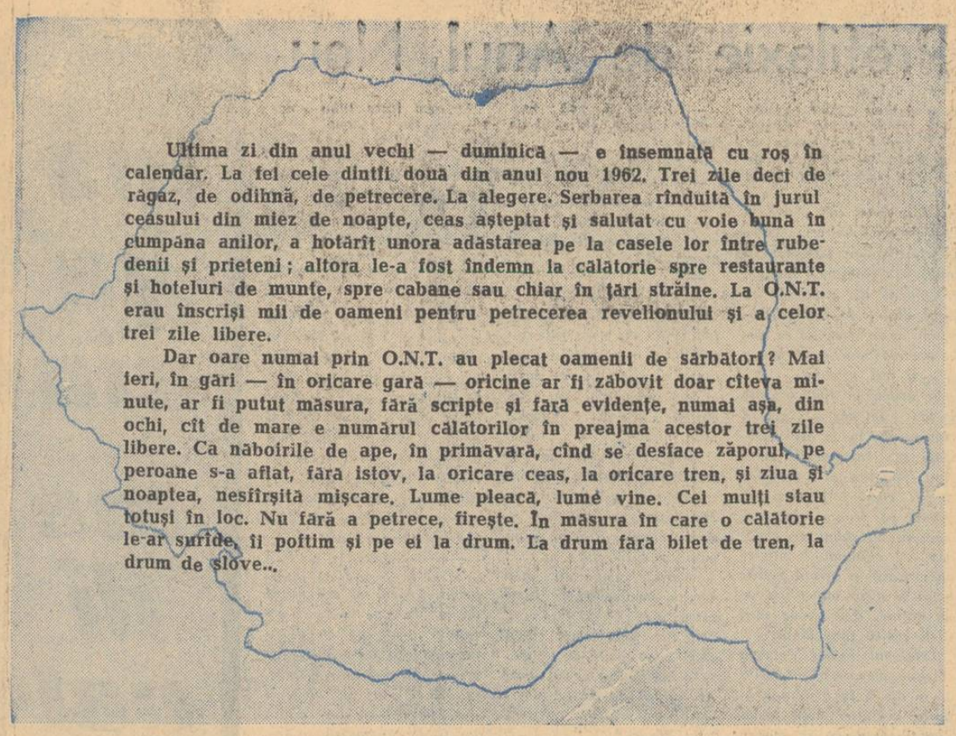

HAI LA DRUM!

Ultima zi din anul vechi — duminică — e însemnată cu roș în calendar. La fel cele dintîi două din anul nou 1962. Trei zile deci de răgaz, de odihnă, de petrecere. La alegere. Serbarea rînduită în jurul ceasului din miez de noapte, ceas așteptat și salutat cu voie bună în cumpăna anilor, a hotărît unora adăstarea pe la casele lor între rubedenii și prieteni; altora le-a fost îndemn la călătorie spre restaurante și hoteluri de munte, spre cabane sau chiar în țări străine. La O.N.T. erau înscriși mii de oameni pentru petrecerea revelionului și a celor trei zile libere.

Dar oare numai prin O.N.T. au plecat oamenii de sărbători? Mai ieri, în gări — în oricare gară — oricine ar fi zăbovit doar cîteva minute, ar fi putut măsura, fără scripte și fără evidențe, numai așa, din ochi, cît de mare e numărul călătorilor în preajma acestor trei zile libere. Ca năboirile de ape, în primăvară, cînd se desface zăporul, pe peroane s-a aflat, fără istov, la oricare ceas, la oricare tren, și ziua și noaptea, nesfîrșită mișcare. Lume pleacă, lume vine. Cei mulți stau totuși în loc. Nu fără a petrece, firește. În măsura în care o călătorie le-ar surîde, îi poftim și pe ei la drum. La drum fără bilet de tren, la drum de slove...

București - Constanța...

...e o călătorie pe care, iarna, rar turist s-o facă. N-am vrea să spunem că la mijloc e-o prejudecată. Plaja, soarele și marea sînt îmbietor triptic doar vara. Dar tocmai pentru că acuma drumul nu-i umblat decît de cei cu treburi, să-l facem împreună.

Plăcerea dintîi e întîlnirea cu Bărăganul învesmîntat în omăt scînteind orbitor în soare, pînă-n zarea zării. Întinderea albă, fără de sfîrșit, tace înăbușind sunetele, absorbind clinchetul de zurgălăi al saniei ce lunecă în lungul „drumului subțire" megieș căii ferate. În gări împiegații salută trenul după rînduială, iar la cantoane, în șube groase, cîte un bărbat sau cîte o femeie ridică steguleț galben, o dată cu trîmbe de abur gros.

Sub zăpadă, Bărăganul pare adormit. Dar greul veșmînt ascunde ogoare cu grîu bine înfrățit, cîmpuri arate și îngrășate gospodărește, unde în primăvară se va pune porumb statornicit să odrăslească — așa cum fruntașii recoltelor bogate au hotărît la București, la consfătuire — 5.000 de kg. boabe la hectar. Sub zăpadă, în taină, munca își împlinește rodul, pregătind priveliștea belșugului pe care o vom saluta în vară cînd se va adeveri a fi, cum zice colindul, spicul *„cît vrabia"* iar paiul *„ca trestia"*, cînd prin codrii porumbiștilor omul se va pierde călare. Acum trecem prin cîmpuri de zăpadă; lunecăm peste podul de la Cernavodă, care zvîrle, mai neagră parcă, umbra dantelei sale de fier în apele Dunării plumburii.

Gara din Constanța, avidă de lumină, lucind ca un pahar, pare, între zăpezi, un adăpost precar. Și totuși nu-i. În holul mare e cald. Îmbietor de cald prin săli, în restaurantul de unde, spre oraș, se deschide cuprinzătoare și entuziasmantă o priveliște urbană, abia perceptibilă astă vară. Blocuri noi, multe și elegante se aliniază, șir. Siluetele unor clădiri înalte, pe locul fostei gări, punctează peisajul constănțean, aflat în plină schimbare în aceste luni de iarnă, cînd și-n oraș și pe litoral munca constructorilor nu încetează. Oameni pe schele sînt la Constanța și la Vasile Roaită și la Mamaia, unde se construiește chiar dacă vîntul din spre mare-i puternic, chiar dacă termometrul coboară sub zero grade, anunțînd îngheț. Tehnica modernă, priceperea constructorilor, hărnicia lor, dorința de a face pentru oameni locuințe cît mai multe și pentru cei ce vor veni la odihnă, hoteluri și restaurante noi, fac și lunile iernii — sezon mort altădată — vreme cînd se poate construi.

Firește, în zilele de sărbătoare șantierele au rămas în seama paznicilor, dar după sărbători lucrul începe iarăși. Macarale înalte își rotesc cumpenele pe cer, legănînd poveri; minuite cu pricepere, înlesnesc lucrătorile, le grăbesc. Camioane vin și descarcă materiale. Oamenii poartă pufoaice, pantaloni vătuiți, mănuși mari și cușme. Se mișcă mai greu, dar obosit nu se lasă nici unul. Sînt planuri, sînt termene. Și tot ce se construiește e pentru oameni...

Cutreierînd străzile Constanței într-o zi de vifor îl pomenești fără doar și poate pe Ovidiu cel spăimîntat *„...cînd iarna mîhnită și-arată hidoasa ei față"*. Vînt iute, la răscruci, te răsucește și versul exilatului îl simți ca un fior. Pe faleză, omătul se spulberă în trîmbe, în vreme ce pietrele verzulii de la picioarele digului se îmbracă în straturi lucii de gheață; din spre Cazinou muzica se aude îngemănînd acorduri de slow-fox cu vuiet de valuri. Constanța, dacă o cunoști numai din vară, pare acum un alt oraș. Dar pare numai. Viața ei statornică, pe care lunile cu soare și căldură o îmbracă în știuta-i veselie, e neschimbată. Constănțenii își văd de trebile lor multe și zilnice ca în orice vreme peste an. Așa face și Ion Grandore care de treizeci și șase de ani veghează la alimentarea cu apă a orașului. A ajuns în pragul pensionării. De aceea pe drept spune *„multe am apucat să văd. Schimbări de nu-ți vine a crede. Tare-au mai crescut și s-au înfrumusețat toate"*. Într-o manieră foarte originală, cu un etalon puțin obișnuit, meșterul apreciază dezvoltarea Constanței, a litoralului și a localităților vecine. *„Cînd am venit eu aici, pentru Constanța era un debit de apă de 5.000 m.c. pe zi. Astăzi numai Năvodarii iau 10.000! Și de Năvodari pe-atuncea nu era nici vorbă. Un sătuc..."*

Da, un sătuc era. În anii puterii populare însă renumele i-a crescut și s-a răspîndit în toată țara. Datorită unei uzine puternice, datorită muncii harnicului ei colectiv. În acest an, uzina, potrivit sarcinilor trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. își sporește capacitatea, printr-o nouă linie tehnologică, mărind producția de acid sulfuric cu încă 100.000 tone pe an și de superfosfat, tot anual cu 450.000 tone. Liniile sobre ale construcției, instalațiile ei noi, dau acestei întreprinderi industriale din vecinătatea Constanței, o nespusă prestanță, de care localnicii, și nu numai dînșii, sînt mîndri.

Și au de ce fi. Năvodarii sînt unul dintre obiectivele industriale înălțate în Dobrogea în anii puterii populare cînd ținutul sărac dintre Dunăre și Mare a prins a întineri dînd tuturor așezărilor și Constanței însăși chip nou, pe măsura vremilor noi și cerințelor oamenilor vremii noastre. De aceea, așa cum firească pare azi în peisajul dobrogean, termocentrala de la Ovidiu ori salba de mărgăritare a litoralului — mîndrele sale stațiuni — nimic mai firesc decît să întîlnești la Constanța vizitatori cu sutele la muzeul de arheologie, la galeria de artă, la spectacolele teatrului. Căci drept spunea nea Grandore: *„tare s-au mai înfrumusețat toate"*.

Dar noi sîntem porniți la drum și trebuie să confirmăm în fapte zicala cu ceea ce-i stă bine călătorului. Dar încotro?

Ne oprim la Iași

„Încotro?" așa m-a întrebat și-un constănțean în gară. Să-i răspund: *„Razna prin țară?!"* L-o fi citit pe Kisch, îmi zic și mă bănuiește de păcatul pastișei. Prefer să ridic din umeri, evaziv. *„Pleci la București?"* — stăruie omul. *„Nuuu..."* mă descotorosesc. *„La Medgidia? La Tulcea?..."* Rostirea numelui celor două orașe mă ispitește; totuși, întreb: *„Ce să fac acolo?"* Atîta mi-a trebuit. *„Păi să le vezi! Să vezi Medgidia. Să vezi cum s-au stins vechile ziduri turcești și ce mîndrețe de case au răsărit pe locul lor. Un întreg ansamblu arhitectonic. Să vezi „cinemascopul" mare și frumos. Să vezi la urma urmei satele căci trebuie să știi că la Medgidia în raion ca și la Hîrșova sînt electrificate toate..."*

„D-apoi la Tulcea! Alte frumusești. Blocuri, case, drumuri noi, fabrica de conserve de care probabil ai auzit, cheiul nou... Sînt multe, foarte multe..."

Am ascultat tăcut recomandările. În fugă mare, poate prea enunțiativ, omul spunea numai lucruri adevărate. Cu ochii mei le văzusem numai c-o lună-două în urmă. Și drept să spun aș fi vrut să le revăd. Să zăbovesc puțin în Tulcea acum, în fapt de iarnă și să pornesc apoi către deltă, să iau parte la marea campanie de recoltare a stufului.

Dar oare numai aici te ispitește munca și înnoirile din țară de la noi? De ce — îmi ziceam — n-aș merge la Galați? La Galați în port, pe șantierul naval, pe cîmpul dinspre Barboși unde în vară au început primele escavații la marea construcție a combinatului siderurgic. De ce să nu merg la Brăila, să văd fabrica de celuloză din stuf intrată în funcțiune tot în astă vară, ca rod al colaborării țării noastre cu țările frățești: R. P. Polonă, R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană? Sînt toate călătorii la îndemînă, ispititoare foarte, căci toate aduc o noutate, aduc o veste despre schimbările adînci din viața țării.

Într-una din sălile muzeului de artă din Palatul Culturii de la Iași.

Căutînd semnele acestei înnoiri semnificativă pentru condițiile de muncă și de viață create celor muncitori.

Sensurile înnoirilor se întregesc și-atunci cînd drumețul pășește pragul unor așezăminte de cultură: în sala de mult centenarului Teatru Național, adevărată bijuterie arhitectonică, în sălile multelor muzee de la Palatul Culturii, în universitate, la biblioteca „Mihail Eminescu", păstrătoare de adevărate comori, în sala cea nouă de concerte a Filarmonicii. Atunci află nemijlocit setea de cultură a maselor largi de oameni ai muncii. Ucenicii de la Nicolina intră cu îndrăzneală în Palatul Culturii *„să-nvețe la muzeu cîte ceva"*; țăranul din Flămînzi sau din Bălțați cu îngrijire îmbrăcat, se așează pe fotoliul acoperit cu pluș roșu în primul stal la teatru. Și fiindcă așa se întîmplă, e bine. Cultura înseamnă că-i a celor mulți. Nu-i privilegiu. Și asta Iașul o spune. Răspicat. Tot ca dovadă a tinereții sale.

Priveliște de pe dealul cetății

Din Iași, către miază-noapte, drumul nostru prin Moldova duce la Suceava. Să ne oprim și-aici, în vechea cetate de scaun, nu pentru a cerceta vestigii ci pentru a afla înnoirile.

Am ales loc de privit culmea dealului unde stau acum troienite trunchiurile zidurilor cenușii ale cetății de odinioară. Un soare roș, ca un imens talger de oțel încins coboară între turlele smălțate ale bisericii sf. Gheorghe care par în lumina scăzută, un fundal abia schițat pentru frontul compact de ziduri noi rînduite ca un însemn al orașului de azi. Sub cerul plumburiu, încărcat de zăpadă, înserarea albăstrește în omături stingînd contururile caselor în noaptea care se lasă tăcută și rece. Fulguiește rar, într-o pace deplină...

În acea clipă, deodată, zările au strălucit. Un cer de stele plutea peste Suceava, iar în vale, mai departe, către șesul rîului scînteia o constelație nouă, pe care mai an zadarnic aș fi căutat-o în noapte. Era șantierul: marele șantier al viitoarelor fabrici ce se înalță spre a da lemnului exploatat prin partea locului, o valorificare superioară.

Luminile Sucevei, luminile orașului cu zeci de blocuri noi, cu sute de apartamente, oraș cu un hotel modern și un restaurant care mai bine îngrijit i-ar putea fi pe măsură, luminile orașului înzestrat în anii din urmă cu multe noi construcții de folosință obștească, luminile orașului bătute ca niște ținte de aur în necuprinsul nopții, îmi aminteau de alte și alte asemenea priveliști care văzute la aceleași ceasuri însemnau ridicarea nu numai din beznă dar și din anonimat a unor așezări omenești.

Lumini asemenea, m-au îndemnat o dată, cînd coboram dealurile înalte dinspre Botoșani, să caut într-o noapte de lac orientare nouă. Atunci am aflat feerica imagine a Bucecei. N-am găsit numai o fabrică modernă de zahăr, o fabrică automatizată de mare capacitate, ci și o baie de lumină scăldînd casele oamenilor, curțile, străzile. O așezare omenească pe măsura vremurilor noastre, cînd totul se face pentru om, pentru binele și fericirea lui.

Simbolicele biruințe asupra nopții întîmpină și conving călătorul și-n marile centre industriale băcăuane, la Borzești, la Săvinești. Noi constelații au răsărit peste cerul Bicazului, deasupra mării de om făurită în locuri unde cea mai cumplită forță era odinioară Bistrița pe care-o înfruntau plutașii.

Aceste biruințe împlinesc peste decenii o vorbă pe care cîndva profetic o pomenea Sadoveanu așa cum o auzise la un localnic, dălcăuș pe o plută. Era prin 1937 și omul, aflînd de putința construcției unei hidrocentrale a zis: *„Cînd se va face asta în valea Bistriței, toți muntenii de aici avem să mîncăm în fiecare zi pîine albă!"* Ceea ce voia să însemne: *„Vom trăi mai bine!"* În anii puterii populare construcția s-a făcut: semeață și falnică, parte din planul grandios al electrificării țării, parte din planul uriașei opere de înflorire a patriei, parte din planul elaborat de partid în numele voinței și a dorinței de mai bine a poporului întreg.

Biruința luminii, privită din înălțimea cetății Sucevei, cu toate gîndurile și amintirile pe care le chema, cu toată bucuria pe care o deștepta, cu toată perspectiva imensă pe care o deschidea viitorului, mi-a adus ca un ecou cuvîntul cu care Geo Bogza își încheia „Lauda electricității". Aș fi vrut în chip de salut să-l rostesc în gura mare căci și eu știam *„că timpul electricității a venit pentru pămînturile țării noastre, pentru vechile pămînturi din Carpați și de la Dunăre, intrate încă o dată, ca oamenii, apele și munții lor, în marea prefacere a lumii"*.

Peste Prislop în Maramureș

De la Suceava tot spre miază-noapte continuăm călătoria către munte urmînd să trecem pe la Prislop în Transilvania.

Mașina gonește trecînd prin Ilișești, sat cuprins, înfipt pe-un deal cu spinări late, apoi prin pădure neagră de brad, spre Păltinoasa. De-aici se desprinde spre dreapta drumul care duce la Stupca, baștina lui Ciprian Porumbescu. E o comună unde — îmi spune cineva — în 1944 erau 400 de analfabeți. Astăzi sînt 400 de abonamente la ziare și reviste, și peste 50 de aparate de radio.

Trecem în goană notînd și aceste semne ale înnoirii și străbatem rînd pe rînd așezările frumoase ale Moldovei de sus. La Vama zărim clădirea arătoasă a căminului cultural, instituție cu activitate bogată, recunoscută pe planul țării întregi (echipa de dansuri de aici a cîștigat la cel de-al VI-lea Concurs mențiune), la Cîmpulung ne oprim să privim construcțiile noi de locuințe, apoi la ieșirea din oraș fabrica nouă de lapte praf „Rarăul". Nu adăstăm prea mult. Gonim, căci drumul bun, trainic, din beton îngăduie. Am fi tare ispitiți să zăbovim și la Pojorîta unde, după cum se știe, brigada artistică de agitație de la căminul cultural a cîștigat la ultimul concurs pe țară premiul III. Am voi să știm ce lucruri noi s-au mai ivit în munca culturală de aici, s-o cunoaștem pe Aneta Turculeț, directoarea căminului, dar n-avem răgazul trebuincios. Trebuie să mergem repede căci avem de trecut Prișlopul. Și acest drum, anevoios foarte iarna, trebuie musai făcut pe lumină. Și din prudență și din dorința de a-l admira în voie. Așadar, înainte, în urcuș, pe majestuoasele serpentine de la Mestecăniș apoi de la Iacobeni iarăși în sus spre Cîrlibaba.

Aici zăbovim cîteva clipe la monumentul, înălțat în crestetul unei stînci, întru pomenirea trecerii, pe aceste locuri, în anul 1359, a lui Bogdan. Și iarăși urcăm sus, pe munte, în codru. Pînă la Sesuri drumul e alături de Bistrița apoi și rîul se strînge, devine un firav pîriiaș de la o vreme pierdut în văile înfundate de omăt. Calea suie, suie neîncetat. Codrul se îndeasă și, din pricina cotirilor scurte ale drumului, linia orizontului e pururi pădurea de brad. Pădure ai în fața ochilor, pădure în spate, pădure în dreapta, pădure neagră și deasă în stînga. Pădure încremenită, tainică și mută în care auzi din cînd în cînd sunînd, doar cînd se potrivește urechea într-acolo, bătăile înfundate ale securilor în trunchiurile de brad. Deodată din sihlă se desprinde un ochi de lumină; un cîmp pe culmea de munte. E culmea Prislopului, hotarul dintre regiunea Suceava și regiunea Maramureș, loc de popas al oerilor și-al drumeților. Aici ochiul încîntat de măiestatea peisajului are a căta semeț în jos, spre văile adînci și negre, spre desișul care închide vederii orice urmă de drum și de așezare omenească. Către miază-noapte se vede vîrful Stiolul iar către răsărit crestele Carpaților pe drept numit „pădurești". În aceste locuri pădurile urcă către piscuri pînă la peste 1.800 de metri de unde cînd nu mai află, în țării, priiciune vieții, încep să le ia locul jnepenii și ienuperii care împrejmuiesc grasele pășuni alpine unde păstorii maramureșeni și cei din țara Dornelor duc la păscut, din primăvară pînă-n toamnă, turme de mioare.

La Poiana Brașov sînt în aste zile sute de vizitatori.

Din aceste locuri îndată sub pădure, în albul imaculat, strălucitor al zăpezii, ne întîmpină o casă; o alta, tot din lemn, acoperită cu draniță, ne salută de sus, cocoțată pe-un ponor: „Ce sînt?" întreb. „Sînt casele din Borșa" mi se răspunde. Și așa le văd, ici una, colo alta, cale de kilometri, pînă la Gura Fintînii unde un confortabil și prietenos hotel, îmbie la popas. De-aici, de pe fereastră, privești în toată semeția lui muntele Pietrosul, acoperit de zăpadă; auzi în vale bătînd apele iuți ale Vișeului și în bilanțul turistic, încheiat în măiestatea unui peisaj cum cred că sînt puține în lume, menționezi: am trecut peste Prislop.

De la un capăt la altul al țării

De la țărmul mării pînă-n Maramureș am străbătut țara de la un capăt la altul. Călătoria a fost poate cam lungă, poate cam fugară; totuși ea nu reprezintă decît un itinerariu. Unul din cele multe posibile pentru a afla frumusețile țării, marile înfăptuiri din anii noștri.

Ce ne rămîne acum de făcut? Pentru bucureșteni să căutăm din Maramureș, un drum de întoarcere acasă. Putem pleca pe linia de cale ferată de la Vișău la Salva, durată în anii puterii populare, spre a lega Maramureșul de țară. E un drum spectaculos, cu treceri dese și grăbite prin tunele, cu vaste panorame deschise de la înălțimea viaductelor. Urmîndu-l putem apoi trece, pentru un scurt popas, prin Cluj. Coborînd spre sud, după voie, ne putem opri în drum spre Brașov, la Sighișoara, în orașul plin de poezie sugerînd o veche stampă medievală. Firește că aici ne vom abate spre a lua cunoștință de noua fabrică de sticlă, întreprindere de mare capacitate, cu producția automatizată.

Și la Brașov, cele de văzut sînt iarăși multe și frumoase. O lume întreagă cunoaște doar uzinele de aici: cea de tractoare, cea de camioane „Steagul Roșu", postăvăriile de renume. O lume întreagă cunoaște — atîta-i de des frecventat de turiști! — orașul cu vestigiile sale medievale, cu megieșiile atrăgătoare și ospitaliere — precum Poiana — unde în aceste zile sute și sute de oameni, petrec cu voioșie.

La fel de puțin cred că se cuvine să stăruim și la Predeal și la Sinaia, la Bușteni ori la Poiana Țapului. Sînt locuri iarna și vara frecventate căci anul întreg frumusețea lor e neștirbită și-n pururi înnoire.

Un drum spre casă l-am putea deci face la înapoiere, prin Valea Prahovei, bine cunoscută și mult cercetată de turiști. Un altul l-am putea orienta însă prin orașele din partea de apus a țării. Atunci ar trebui să plecăm din Borșa, de sub veghea Pietrosului, pînă la Sighet străbătînd pe valea Izei sau a Vișăului întregul Maramureș. De aici, escaladînd Gutinul, pe drumul cu elegante serpentine am trece la Baia Mare. Am sta ce am sta în oraș bucurîndu-ne de cite lucruri frumoase am vedea — și mai ales de noul centru urban — „Piața Victoriei" și-am pleca spre Oradea. Am rătăci pe ulițele cu magazine mari și elegante, am bea o cafea la una din mult frecventatele „cafane", am pleca (căci e foarte lesnicioasă călătoria) spre băile din apropiere, de la „1 Mai" și „Victoria", am admira aici nuferii care cresc în apele termale și-apoi, nu fără a vedea seara un spectacol la teatru, am saluta orașul de pe malul Crișului, coborînd cu trenul sau cu mașina, spre Arad, spre Timișoara.

De-acuma spre casă, drumurile iarăși sînt două. De la Timișoara, prin părțile oltenești, de la Arad prin Deva, Alba Iulia. Pe parcurs multe ar putea fi — și toate pline de interes — opririle. La Deva, de pildă, necesar e coborîșul și de aici calea de urmat spre Hunedoara. Înseamnă cunoașterea cetății de oțel. A grandioaselor ei construcții care i-au dat imens prestigiu și rol de frunte în industria țării. Aici am avea de văzut laminorul cel mare, cuptoarele noi, furnalele de mare capacitate de-acuma în producție. I-am cunoaște pe bravii oțelari și furnaliști, pe laminoriști, pe constructorii hunedoreni. Acum la început de an nou am închina cu dînșii un pahar pentru succesele viitoare, pentru înflorirea fără de istov a patriei dragi.

Despărțindu-ne de ei, de la Simeria, un alt tren ne-ar putea duce în Valea Jiului, în vestita vale a Jiului. Înainte mergînd am trece prin alte orașe frumoase, prin centre industriale cu îndreptățit renume.

Asta înseamnă că la noi în țară ai unde te opri și peste tot ai ceva demn de văzut, de admirat, indiferent dacă te găsești într-un oraș, ori într-un sat. Și așa-i pentru că oriunde ai fi în țară înnoirile își spun cuvîntul. Oriunde minunatul și harnicul nostru popor mărturisește prin faptă dorința și hotărîrea sa nestrămutată de a construi sub conducerea încercată a Partidului, de a face mereu mai frumoasă patria dragă. De aceea a-ți cunoaște țara cu oamenii ei, țara aflată în necurmată înnoire, în neoprit avînt spre socialism nu-i numai o plăcere ci mai ales o datorie.

Cu acest gînd, o dată întorși acasă, să ne pregătim pentru călătorii pe alte și alte drumuri ale țării. De fiecare dată vom cîștiga bogății nemăsurate în inimi și nesfîrșită încredere în zilele mereu mai însorite de mîine.

Virgil DĂNCIULESCU

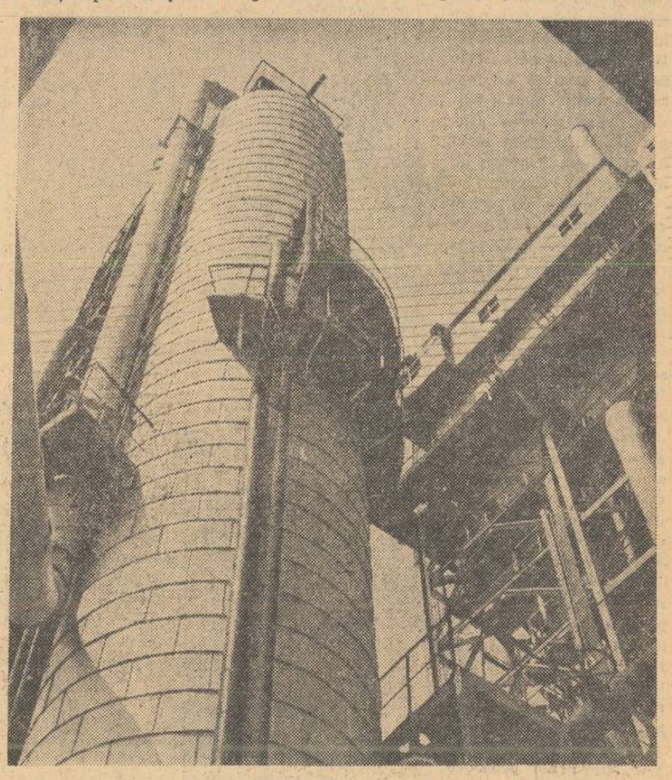

Instalație de cracare catalitică la Onești.

Peisaj de iarnă pe țărmul mării, la Constanța

ÎN ULTIMA CLIPĂ...

Părul proaspăt spălat și pus pe bigudiuri foarte groase dă o pieptenătură suplă, lejeră, puțin ondulată. La această coafură atît de simplă și atît de suplă merge o fundă, o floare, o bantă de catifea. Aceasta cînd este vorba despre o femeie mai tînără. La una mai vîrstnică bretonul nu va fi atît de abundent, iar părul trebuie să fie strîns în două cute mari în jurul urechilor, lăsîndu-l ușor pe ceafă, fie dintr-un pieptănat scurt, fie dintr-un coc.

Pe cap se poate lua o voaletă, fie strînsă în formă de căciuliță, fie în formă de pălărioară strînsă cu o fundă în vîrful capului. Această voaletă are menirea de a ne apăra coafura de vînt pînă ajungem la locul petrecerii.

Celor de mai sus li se mai poate adăuga: un șirag de mărgele, o mănușă, iar în cazul cînd pantofii nu ar fi tocmai noi ei pot fi înfrumusețați cu o fundă făcută din materialul rochiței.

În desenele de alături veți găsi concretizate acestei idei plus imaginea cîtorva pieptănături noi.

MOȘ GERILĂ

Moș Gerilă, iartă-mi slova,
Cîndurile nu mă-nșeală.
Fiul meu, de la o vreme,
A intrat la bănuială:
A-nceput să-și facă-n minte
Fel de fel de presupuneri
Pe copii, cît grîu-n lanuri.
Cum de izbutești să-i numeri?
Ba mai mult, să-i chemi pe nume
E grozav, într-adevăr!
Tot ce face fiecare
Să le spui de-a fir a păr...
Cum te-mparți, așa de-odată,
În cuprinsul unei zile,
Să străbați întreg pămîntul
Pe tălpici sau pe cămile?
Și de ce, cînd intri-n casă
În țurcana de zăpadă,
Mama, tata sau bunicul
Se ascund, să nu te vadă?
Și de cum te-ntinzi la vorbă
Lîngă pom rîzînd, firește,
Ochii parcă nu se mișcă,
Gura nu se tuguiește?
Îți mai scriu că, ieri, băiatul,
Dus d-un lujer de lumină,
A zărit în pod o mască
Cum e fața ta, blajină...
Și să nu te mai descoasă
Fiul meu — chiar de te costă —
Darurile cuvenite
Rog, trimite-le prin poștă...
Pe la alți copii te-ndreaptă,
Încă vreme cît mai este,
Te-om purta în amintire
Ca p-eroii din poveste...
...Dar, de ai curaj, poftește,
De prisos să mai insist,
O să-i facă doar plăcere
Micului naturalist!

Vasile DIMA

SFATURI MODĂ COSMETICĂ GOSPODĂRIE

PĂRINȚI ȘI COPII

O mică istorioară

Vreau să vă spun de la început că nu întîmplător mi-am amintit acum de pomul de iarnă pe care l-au pregătit mămica și tăticul anul trecut. Nu. Mi-am amintit de el pentru că și acum forfotesc în jurul unui pom mare și frumos. Mult mai mare și mult mai frumos decît cel de anul trecut. Dar și acela a fost grozav! Nu pot spune.

Îmi amintesc cum au lucrat la el aproape o săptămînă pînă noaptea tîrziu și cînd era în sfîrșit gata, nu-mi venea să cobor ochii de pe el. Ce de podoabe avea! Globuri multicolore și strălucitoare, poleială din beișug, mandarine în celofan, bomboane, figurine din ciocolată, fondante din alea care-mi plac mie grozav, în sfîrșit, tot ce vrei. Nu mai puteam de nerăbdare. Așteptam cu sufletul la gură clipa cînd toate bunătățile vor „cobori" din pom.

Și... clipa a venit. Dar nici o bucurie!

Mămica a chemat din nou sumedenie de musafiri. Vecinul de jos, vecinul de sus, tanti Margareta care n-are copii și n-a făcut pom colegii tatei de la birou, ai mamei, ce mai? S-a umplut casa de oameni. Tata a cumpărat vin mult, mama a tăiat păsările toate și în toiul cheiului, știți cum e la revelion, a fost despuiat și pomul. Planul meu, firește, fusese alcătuit din ajun: întîi mănînc bomboane, apoi ciocolată, mai gust și din alte mărunțișuri, iar fondantele, după care mă omor, le las la urmă. La urmă de tot că-mi place cel mai mult.

Dar ce mai tura-vura: socoteala din gîndul meu nu s-a potrivit deloc cu cea de la despuierea pomului.. lăudat atîta de mama și așteptat atîta de mine. Într-o clipă, toate fondantele, plicurile frumos poleite pline cu bomboane, figurinile din ciocolată și celelalte, erau pe masă în fața invitaților.

— Luați! începu mama. Nu vă jenați. Sînt pentru voi. Serviți din ce vă dorește inima.

Și inima musafirilor, nu vă închipuiți ce „dornică" era! Dorea totul și minunățiile se împuținau văzînd cu ochii.

— Mămico, încerc și eu să „nu mă jenez", dă-mi și mie o fondantă din alea care...

— Dănuț!! Se poate? Nu vezi ce puține au mai rămas? Și doar încă n-au servit toți oamenii mari.

— Atunci poate un iepuraș din ciocolată...

— Ei nu, că ești prea de tot! Dănuț dragă, tu ești un băiat mare. Se poate să mă faci de rîs în fața oamenilor?

Și oamenii mari mîncau pe nerăsuflate ciocolata, fondantele, tot. Eu nici nu existam. Nimic nu era pentru mine. Eram doar un băiat mare și nu mi-ar fi stat bine mușcînd dintr-un iepuraș de ciocolată!

Ei dar anul ăsta nu-mi mai fac iluzii. Unde mai pui că am și crescut cu un an. Nu mai am 11. Am 12 acum. Cum aș mai putea, după o asemenea experiență, s-o supăr din nou pe mămica?

Dar ce e drept, e drept. N-aș putea spune că în timpul anului duc lipsă de ciocolată sau fondante. Nu. Am destul. Atîta doar, că la pomul de iarnă au musafirii de toate și eu nimic. Așa hotărăsc mama și tata și de vreme ce ei procedează astfel, înseamnă că așa e bine. Trebuia să înțeleg.

De aceea anul ăsta, fiind și mai mare, după ce am să ajut mamei la mutarea bunătăților din pom pe masa invitaților, am să mă duc frumușel la culcare.. Doar nu-i frumos să nu pricep nici acum, că pomul de iarnă nu e pentru mine!

★

Istorioara o știu de la Mălin fiul meu, căruia i s-a destăinuit zilele trecute prietenul lui cel mai bun, Dănuț. Și dacă ar știi părinții lui că am comis indiscreția!..

L. MINDIRIGIU

ÎMPODOBIREA LOCUINȚEI

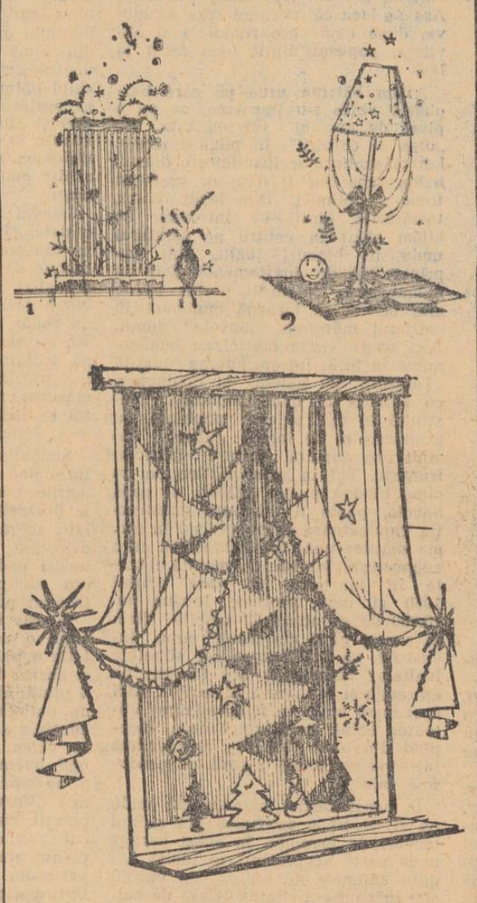

Anul Nou este și o ocazie mult așteptată pentru a da un aer de sărbătoare întregii case. Din toată gama accesoriilor de decorațiuni: poleială, ghirlande, lumănări etc. am căutat să vă alegem cîteva idei.

1. Pentru ornarea caloriferului veți face stelele decupate din staniol, ramuri de brad, buchete și ghirlande de vîsc legate cu panglici care înveselesc acest colț și-l fac de nerecunoscut. O lampă electrică ascunsă într-o cutie viu colorată, luminează acest ansamblu.

2. Lampa cu picior. Veți putea fixa la partea superioară a abajurului ramuri de vîsc ce cad destul de jos, alături de panglici și serpentine de diferite culori. Lampa va lumina discret camera.

3. La fereastră, pe geamurile bine închise veți putea aplica conturul unui brad și steluțe colorate. Pentru a accentua acest efect, încercați să așezați o veilleusă pe marginea ferestrei.

De altfel, tot interiorul casei trebuie să fie gătit de sărbătoare. Serpentinele întinse, de la un capăt la altul al camerei, în culori pastel vor întregi aspectul frumos al locuinței.

Profilaxie de Anul Nou

Mai erau doar cîteva ore pînă la miezul nopții, care avea să marcheze sfîrșitul unui an vechi și începutul altuia nou.

La această oră, Sănătița Preventescu, conform pregătirilor ce se făcuseră cu multe săptămîni înainte, trebuia să fie împreună cu soțul dînsei, la familia Popescu, unde urma să se sărbătorească revelionul la un loc cu alți prieteni.

Și acum, în timp ce din stradă se auzea zvonul chiuiturilor celor ce mergeau să întîmpine Anul Nou, Sănătița se perpelea în pat, cu cartofi legați sub șervet pe frunte și cu comprese fierbinți pe abdomen. O chinuiau o migrenă grozavă, o greață persistentă și niște mîncărimi pe tot corpul, de-i venea să-și sfîșie pielea pînă la os.

Telefonul soților Popescu zbîrnîia alarmant, interesîndu-se din 5 în 5 minute asupra evoluției bolii Sănătiței Preventescu și aceasta parcă mărea și mai mult zbuciumul și suferințele bolnavei.

Cînd orologiul bătu cele 12 lovituri aducătoare de bune prevestiri și speranțe, se auzi și clinchetul soneriei. Sosea medicul, care între timp fusese chemat de soțul Sănătiței.

— Doctore, nu mai pot, mor! Fă-mi ceva, o injecție, o transfuzie! Mă doare, mi-e greață, mi-e rău.

— Liniștiți-vă, vă rog, puțină răbdare. De cînd vă este rău?

— De azi dimineață.

— Ați mîncat ceva care n-a fost proaspăt?

— Nu.

— Sau poate ați mîncat prea mult?

— Nu.

— Ieri v-a fost bine?

— Da, doctore, sănătoasă tun și de azi dimineață înnebunesc de colici, grețuri, dureri de cap... nu mai pot... și am mîncărimi pe tot corpul... uite ce spuzeală mi-a ieșit.

Medicul nu știa ce să creadă. Simptomele erau într-adevăr destul de serioase. După ce examină încă odată bolnava, îi făcu o injecție și o întrebă:

— Nu cumva ați luat vre-un medicament zilele astea?

— Am luat, am luat chiar mai multe și totuși...

— Păi pentru ce ați luat? Ați suferit de ceva?

— Nu.

— Atunci?

— Preventiv.

Doctorul căscă ochii mari.

— Adică profilactic, completă Sănătița.

— Cum vine asta?

— Foarte simplu.

Și, contrariată că tocmai un medic nu poate pricepe noțiunea de profilaxie, încearcă să explice medicului:

— Am făcut profilaxie, adică am luat medicamente pentru a preîntîmpina boala...

Și cum între timp efectul injecției începu să-și spună cuvîntul, Sănătița Preventescu completă:

— Trebuia să petrecem noaptea de Anul Nou la soții Popescu. Băutură multă, mîncare și mai multă, îți închipui, doctore, la ce-ți poți expune stomacul! Ca să previn eventualele neplăceri, am luat în mod preventiv sulfat de sodiu. Ca să previn durerile de cap ce puteau să apară după o noapte ca asta, piramidoane. Ca să previn o răceală, că știi dumneata doctore, unde e lume multă, se mai deschide și cîte o ușă, cîte o fereastră, am luat și aspirine. Fiindcă eu sînt sensibilă la plămîni și ca să previn o bronșită, am băut și sirop contra tusei.

— Numai atît?!

— Și o lingură de bicarbonat, ca să nu am arsuri de la băutură, că de, om ești și odată pe an e revelionul! Și vreo 3—4 pastile contra durerilor interne, plus încă cîteva fleacuri dar nu cred că din cauza lor să fi căpătat starea aceasta. Dumneata poate că nu știi că eu sînt foarte prevăzătoare cu sănătatea mea! E mai ușor să previi boala, decît să o vindeci.

Doctorul înțelese și zîmbi. Prescrise o rețetă. Cînd să plece, Sănătița Preventescu îl întrebă:

— Dacă mi se face mai bine putem să mai mergem la soții Popescu?

— Da, spuse doctorul, rîzînd de astădată de-a binelea, dar la anul și dacă bineînțeles pînă atunci o să vă străduiți să pricepeți care este adevăratul sens al profilaxiei.

Dr. I. LEGIC

ACTUALITĂȚI MEDICALE

UN BILANȚ SANITAR FERICIT

Realizările în domeniul sănătății publice cresc an de an în U.R.S.S. Bugetul sănătății publice pe 1959 a fost de 5,54 miliarde de ruble. Numărul medicilor a fost în acest an de 380.000 (un medic la 555 de locuitori.) Anual 20.000 de medici devin absolvenți ai celor 80 de instituții medicale superioare. În U.R.S.S. există 283 de institute de cercetări, 391.000 de policlinici, 2.000 de sanatorii etc. Un bilanț sanitar cu adevărat fericit.

PLASMINA ÎN TRATAMENTUL TROMBOZELOR

Plasmina este un constituent normal al sîngelui. Ea are puterea de a dizolva chiagurile în 3—4 zile după instalarea lor. Plasmina a fost aplicată cu succes în tratamentul trombozelor.

CERCETAREA GLANDEI TIROIDE CU SCINTILATORUL

Tehnicienii sovietici au construit un aparat electronic — scintilatorul DSU-60 care înregistrează cantitatea de iod acumulată de glanda tiroidă. Iodul scade sau crește în bolile tiroidei. Introducînd iod radioactiv în organism acesta se fixează în glanda tiroidă. Scintilatorul DSU-60 înregistrează exact cantitatea acumulată.

RAZELE INFRAROȘII ÎN MEDICINĂ

Corpul omenesc emană o energie infraroșie care poate fi detectată. Biofizicienii au întocmit o hartă termică, măsurînd repartizarea intensității radiațiilor infraroșii pe întreg corpul omenesc. Ei au constatat că intensitatea radiațiilor infraroșii emanate de corpul omenesc scade treptat în raport cu distanța, iar la un moment dat ea scade brusc pînă la 0. Distanța la care emană corpul infraroșii este variabilă de la individ la individ, oscilînd între 60—100 cm. Harta termică a organismului se modifică în anumite boli. Variațiile intensității radiațiilor infraroșii în diverse părți ale organismului sînt paralele cu anumite modificări patologice. Cercetările în acest domeniu sînt încă la început, și nu permit pînă în prezent formularea unor concluzii.

UN NOU TRATAMENT AL LITIAZEI RENALE.

Problema dizolvării calculilor renali preocupă neîncetat pe urologi, chimiști și fiziopatologi. Recent chimiștii au izolat un grup de săruri (săruri de tetralitiu, săruri trisodice etc.) pentru dizolvarea calculilor renali. Aceste săruri sînt introduse în rinichi prin intermediul unei sonde ureterale care stă mai multe zile în ureter. Dizolvarea calculilor se produce în decurs de 50—200 de ore.

FAZOTRONUL ȘI NEUROFIZIOLOGIA

Neurofiziologii folosesc din ce în ce mai mult aparatele electronice pentru studiul activității electrice a scoarței cerebrale. Un grup de tehnicieni a pus la punct un dispozitiv electronic numit Fazotron care analizează rezultatele electroencefalografiei (metodă care înregistrează activitatea electrică a scoarței cerebrale.)

GASTROGRAFUL

Gastrograful construit de electroniștii sovietici este un aparat care înregistrează activitatea musculară a stomacului și mișcările lui. Medicii folosesc gastrograful pentru studiul tulburărilor mișcărilor gastrice în anumite boli (cancer gastric, stenoza pilorică etc.).

DEMSEMINA ÎN CHIRURGIE

Demsemina, produs extras dintr-o plantă din Uzbekistan este folosită de chirurgii sovietici înaintea intervențiilor chirurgicale. Demsemina relaxează musculatura bolnavilor supuși intervențiilor chirurgicale de lungă durată.

Dr. N. C.

ma ga zin me di cal

URARE

Ramură de brad în casă
Evantai de flori pe geam,
Versuri, cînt, bețuș la masă,
Evadăm din calendar cu-n an!
La mulți ani, cu mese pline!
Iar pe tonul cel mai grav
O urare se cuvine:
Nu mai vrem... nici un bolnav!

Dr. I. V.

Vă prescriem pentru revelion

Ați făcut de pe acum toate pregătirile pentru a trece pragul noului an în atmosfera plină de veselie a revelionului. „La mulți ani și sănătate!" — pretutindeni va răsuna tradiționala urare, în clinchetul voios al paharelor. „Și sănătate!" Iată-ne în plin domeniu al preocupărilor noastre. Îngăduiți, deci, cîteva prescripții ocazionale.

● **Prima prescripție: rîs și bună dispoziție, în doze cît** mai masive. Era inutil să v-o mai spunem? Sigur că da. Totuși este o prescripție la care ținem. Se știe că buna dispoziție reprezintă un excelent tonic pentru scoarța cerebrală și, prin aceasta, pentru activitatea tuturor organelor și aparatelor din corpul nostru, ale căror funcții sînt reglate de scoarța creierului, prin segmentul vegetativ al sistemului nervos, fie direct, fie prin intermediul sistemului endocrin. Nu ne mai adîncim în motivarea fiziologică, sîntem convinși că vom fi și așa crezuți pe cuvînt.

● **Vă mai prescriem un vin de calitate,** chiar dacă e ceva mai tare. Nu, n-ați citit greșit. După ce în decursul anului ați găsit, în repetate rînduri la această rubrică, sfaturi bine întemeiate în legătură cu multiplele daune produse de consumarea băuturilor alcoolice, ne permitem și noi, la o ocazie ca asta, o derogare. Bineînțeles, ne bizuim pe dumneavoastră în ce privește preîntîmpinarea eventualelor complicații ce ar decurge din depășirea, într-o prea largă măsură, a dozei corespunzătoare, cu modul de a reacționa al organismului dvs., doză pe care sînteți singurul în drept să o stabiliți. Iar pentru a vă dovedi cît de departe sîntem dispuși să mergem pe calea concesiilor, admitem și un păhărel de țuică la început.

● În aceeași ordine de idei, dumneavoastră, ca cititor fidel al „Magazinului medical", sînteți îndeajuns de edificat asupra urmărilor nefaste ale exceselor alimentare. Ei bine, **de data aceasta vă permitem,** ba chiar vă rugăm insistent să faceți abstracție de aceste consecințe. Poftă bună!

● Privind lucid situația, va trebui totuși să considerăm că revelionul urmează a supune organismul nostru la două încercări destul de serioase. Prima din ele: prelungirea stării de veghe cu mult peste orele obișnuite. A doua: ingurgitarea unei cantități de preparate culinare și de lichide de asemenea cu mult peste rația uzuală. Dacă nu vă îngrijiți să începeți această competiție în cea mai perfectă **formă fizică,** riscați ca de la un anumit moment să nu vă mai distrați. Recomandarea este îndeosebi valabilă pentru gazda nepregătitoare, care își termină pregătirile la cîteva minute după sosirea primului invitat. Ce tristă este prăbușirea pe canapea, pradă irezistibilului somn, cînd încă nu s-a făcut ora 2!

● **Fumători și fumătoare, vă rugăm atenție.** Fumătorul este un om care se intoxică ziua și se dezintoxică noaptea. Altfel n-ar rezista. Dacă doriți să vă simțiți bine de-a lungul întregii nopți a revelionului reduceți la minim rația de țigări pe ziua de 31 decembrie. Ne veți fi recunoscători.

● **Ați promis că pe 1962 nu mai fumați?** Felicitările noastre. Dar nu uitați că anul începe la 1 ianuarie ora 0. Nu cumva să se aleagă și din această promisiune ce s-a ales din celelalte, știți dumneavoastră...

● De ce stă Mioara supărată și nu se mișcă de la locul ei? Dacă am putea vedea sub masă, am observa că a fost silită să-și scoată pentru un moment pantofii noi și ultramoderni — nu mai era de suportat — și acum nu-i mai poate încălța la loc. Spre a evita tragismul unei asemenea situații trebuie ținut cont că, la condițiile inerente revelionului, există o tendință fiziologică la edematierea extremităților inferioare, ceea ce, în traducere directă, înseamnă că e normal să ni se umfle puțin picioarele. De aceea se recomandă a nu subaprecia **primejdia pe care o comportă pantofii strîmți și nerodați.**

● O ultimă prescripție, de data aceasta pentru întregul an 1962. **Cultivați mai departe risul și buna dispoziție.** Să vă vedem mereu surizători și veseli, mîndri de rezultatele obținute în munca dumneavoastră. Veți beneficia astfel de un nesecat izvor de sănătate.

Dr. Al. GHEORGHIU

ÎN 1962, ÎN VITRINELE MAGAZINELOR

Ca și în anii trecuți, industria ușoară își va trimite mesagerii săi în vitrinele magazinelor, în noul an care bate la ușă. Doriți să-i cunoașteți? Vă invităm să răsfoim împreună cîteva din colecțiile întreprinderilor din acest sector și să desprindem noutățile ce vor fi oferite cumpărătorilor în magazine. Desigur nu este prea simplu să selecționăm din multitudinea noutăților cele care v-ar interesa în mod deosebit. Dar munca noastră este în parte ușurată de faptul că mulți dintre dvs. v-ați spus părerea asupra lor cu prilejul celui de al III-lea Pavilion de mostre.

Vom începe cu mesagerii industriei bumbacului. Continuînd preocuparea pentru lărgirea sortimentului articolelor de modă creatorii din acest sector au realizat numeroase contexturi, desene, combinații de culori deosebit de reușite. Numai la întreprinderea „Bumbacul" din Timișoara în semestrul I al anului 1962 se vor fabrica peste 20 de articole noi din bumbac pentru rochițe de vară, bluze etc. Alături de acestea mult îmbogățită va fi colecția de pichețuri, dejalenuri, poplinuri, a țesăturilor pentru balonseide și altele. La mare parte din țesăturile din bumbac realizate la întreprinderea „Dacia" din Capitală și „Teba" din Arad se vor aplica noi procedee tehnologice de finisaj, cum ar fi electroplușarea, impregnarea, samforizarea (fixarea la contracție). Micilor cumpărători, creatorii sectorului bumbac le rezervă pentru anul ce vine surprize plăcute.

În anul 1962 se vor produce mai mult cu 3 milioane metri țesături de bumbac din fire fine decît în anul 1961.

Ați auzit despre textilele nețesute? Realizate cu ajutorul unor mașini speciale, excluzînd procedeele clasice de filare și țesere, textilele nețesute au fost folosite pînă acum ca întăriturі la confecții. Anul 1962 va scoate din anonimat aceste articole noi ale industriei noastre de bumbac prin realizarea unor sortimente mai largi. Vor apare prosoapele hidrofobe, halatele de baie și alte articole din textile nețesute.

Modele noi de țesături (Țesătoria „Tudor Vladimirescu" din București)

Noutăți la fabrica „Porțelanul"-Cluj

Anul 1962 va înscrie pe agenda sa noi creșteri ale producției de tricotaje și confecții. Reutilarea și înzestrarea cu noi mașini, în special a fabricilor de tricotaje, va permite obținerea în anul viitor a unui sortiment mai larg și variat de articole tricotate. Tricotajele din fire sintetice voluminoase, cele realizate pe mașini cu dispozitive Jaquard, cele din fire mercerizate de bumbac cu imprimeuri exclusive și adecvate, sînt doar cîteva din noutățile anului 1962, oferite de acest sector.

Garniturile și dantelele ca și linia nouă a croielii vor da articolelor de lenjerie tricotată eleganță și bun gust. Prin varietatea mare a desenelor un reviriment se va semnala în anul viitor în industria de ciorapi. Pe lîngă aceasta se vor fabrica două noi articole de ciorapi supraelastici, lungi și trei sferturi pentru bărbați. În sortimentul de ciorapi de relon pentru femei s-a introdus pentru anul viitor fabricarea unor dimensiuni speciale (pentru picior mai gros etc.).

La toate acestea se alătură și lucrătorii din sectoarele de încălțăminte, articole de marochinărie, pălării, care au cuprins în colecțiile anului viitor acele modele și culori ce se armonizează cît mai perfect cu celelalte articole de îmbrăcăminte. Așa, bunăoară, colecția 1962 a Fabricii de pălării din Timișoara prevede în paleta sa de culori 180 poziții coloristice, precum și fabricarea pălăriilor și bășlilor din mohair. O mare extindere vor avea în cadrul fabricilor de încălțăminte sistemele de confecții care dau produselor flexibilitate, folosindu-se cu precădere pieile în culori pastel. Încălțămintea de lac, cea cu talpă durofiex constituie de asemenea noutăți în colecțiile sectorului.

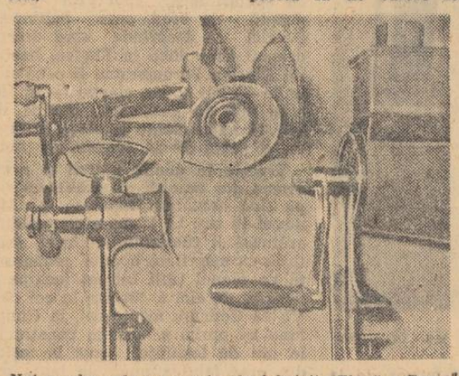

Noi produse de uz casnic ale fabricii „Flacăra Roșie" din Ploiești

Pentru sezonul rece al anului 1962 în magazine cumpărătorii vor avea de ales între karakulul negru sau ursonul hidrofobizat, produse de „Țesătoriile reunite" din Capitală, sau blănurile naturale în culori pastel confecționate în întreprinderea „Republica".

În raioanele magazinelor cu articole de sticlărie și metalice de uz casnic, industria ușoară își trimite mesagerii săi în anul viitor prin articolele de semicristal cu linii de aur și cobalt, servicii diferite din faianță ce concurează porțelanul, o varietate mare de bibelouri, stilizate, reșouri electrice, presa de legume etc.

Vitrinele anului 1962 vor fi desigur mult mai bogate în noutăți din industria ușoară decît pe cele pe care vi le-am prezentat aici. Rămîne ca spre convingerea dvs. să le urmăriți pe toate în magazine pe parcursul apariției lor.

Elena PAVELESCU
și
Cleopatra RĂDULESCU

CURIERUL NOSTRU

LULU — Pitești: Nu cunoaștem adresa pe care ne-o cereți. Nu credem că mai există așa ceva. Poate doar unii șarlatani care se dau drept cunoscători în fața celor creduli. Nu credem să fiți chiar așa de... încrezătoare.

P.A.U. — București: Ceea ce ați realizat pînă acum este într-adevăr foarte puțin. Dar nu aceasta este esențialul. Este foarte îngrijorătoare comportarea lui de pînă acum. Credem că ați greșit cînd ați acceptat cu atîta ușurință propunerea lui. Cu un astfel de om, lipsit de voință, influențabil de primul cunoscut, trebuia să discutați mult înainte, propunîndu-vă chiar să-l educați. Ceea ce n-ați făcut atunci, va trebui să faceți acum deși în condițiile actuale vă va fi mult mai greu. Trebuie să încercați însă, înainte de a strica ceea ce ați făcut din grabă. Mai sînt șanse de izbîndă.

CORNEL B. — Hunedoara: Scrisoarea dv. a ajuns la destinație. Adresa noastră exactă o găsiți publicată în pagina a XV-a a revistei. Adăugați pe plic că e vorba de rubrica „Curierul nostru" și totul va fi în regulă. Așteptăm să vă fim de folos.

LENUȘ — Arad: Se pare că ați înțeles și dv. că aveți de-a face cu un individ din categoria celor pe care societatea noastră îi repugnă. Din păcate astfel de indivizi mai există pe alocuri și este de datoria celor care îi descoperă să-i demaște în fața colectivului de muncă, în fața oamenilor. Fiți sigură că tovarășii dv. de muncă îl vor judeca aspru și-l vor obliga să se schimbe. Dacă după repetate încercări nu vor reuși îl vor elimina din mijlocul lor. Ajutați-i dv. ca să-l cunoască mai bine.

CONSTANȚA: Tatăl dv. are perfectă dreptate. Cum vă puteți gîndi că ați realiza un lucru bun făcînd acest pas? Oare nu vă puteți imagina cîtuși de puțin ce vă așteaptă? Este adevărat că sînteți tînără, dar nu se poate să judecați lucrurile atît de simplist.

CARMEN — LĂCRĂMIOARA — P. Neamț: În astfel de cazuri se greșește o singură dată, fără putință de îndreptare. Dacă ne scriați mai înainte am fi putut să stăm de vorbă, să vă sfătuim ce anume să faceți. Acum însă, este prea tîrziu. Nu trebuie să disperați însă, viața nici n-a început și nici nu se termină cu acest fapt. Sînteți încă tînără, aveți în plus și o situație formată. Aveți deci și timp și condiții ca să vă făuriți o altă relație, bazată pe cinste, prietenie, încredere. Fiind corectă în relațiile cu oamenii, veți realiza mai mult, veți fi mai stimată și respectată.

SPERANȚA: Oricît am fi noi de impresionați de frumoasa dv. scrisoare nu vă putem răspunde nici în tonul nici la proporțiile scrisorii dv. De fapt dv. nici nu doriți în ultimă instanță un sfat. Povestindu-ne un episod impresionant din viața dv. ridicați o problemă ce merită să fie dezbătută mai pe larg în pagina noastră. Vă promitem că acest lucru îl vom face cît de curînd urmărind ca cele ce vom scrie să aibă un ecou cît mai larg în rîndul celor ce ne vom adresa. În ceea ce vă privește credem că este inutil să vă mai gîndiți atît de mult la ceea ce a fost. Viața însăși vă oferă alte posibilități, alte perspective. Va trebui însă să priviți mai mult înainte și mai puțin înapoi. Va fi mult mai bine așa.

Interviu cu Moș Gerilă pe teme medicale

L-am întîlnit, într-o policlinică interplanetară cosmică (copie fidelă a policlinicilor interdepartamentale din țara noastră), completîndu-și fișa de sănătate.

— Bolnav, Moș Gerilă?

— Da de unde, dragul meu, — sănătos tun, ca întotdeauna. Am fost luat în evidența populației dispensarizate pentru controlul periodic al sănătății. Eu nu mă îmbolnăvesc niciodată, n-ai știut?

— Ba da, ba da, Moș Gerilă. Dacă ești însă bun... și cum știm cu toții că nu poți fi decît bun, lămurește-ne și nouă cel puțin cîteva din enigmele ce te înconjoară.

— Să vedem dacă îmi convine să răspund tuturor întrebărilor voastre. Ce anume vă interesează?

— În primul rînd, vîrsta.

— Te interesează, desigur, nu atît vîrsta calendaristică, cît cea fiziologică, nu?

— Mda, ... desigur.

— Ei, atunci n-ai decît să mă consulți și să hotărăști singur. Află că mă simt perfect sănătos și, după cum poți constata și singur, în depline capacități de muncă. Te rog să notezi în plus că numărul darurilor pe care le aduc pe aici, pe la voi, în ultimii ani, este în continuă creștere. Există oare un criteriu mai valabil de apreciere a stării de vigoare și de sănătate?

— Desigur că nu! Te-am ruga însă, dacă vrei, să ne divulgi secretul longevității și sănătății tale.

— Cu plăcere. De fapt nu e nici un secret. Trăiesc o viață ordonată, în aer curat, îmi place munca mea...

— Fumezi?

— Nici nu pot să aud de așa ceva.

— Bei, Moș Gerilă?

— Să fiu sincer, da... dar te rog notează... numai de sărbători... și numai cînd cobor la voi pe aici. Un pahar bun de vin nici nu-i frumos să-l refuzi, cînd ești la casa omului. Apoi, așa rar cum îl beau eu, nici nu văd cui îi strică. De altfel, pe la noi, pe Calea Lactee, poți bănui ce băuturi găsesc în tot restul anului.

— Cu ce bei deobicei laptele, Moș Gerilă?

— Cum cu ce? N-ai auzit cu ce i-am tratat pe confrații matale, Gagarin și Titov, cînd au fost în vizită în Cosmos: „plinișoare cosmice", covrigi cu miere și turtă dulce, sucuri hrănitoare și alte bunătăți de acest fel.

— Bine, dar alimentația de care ne vorbești este proprie doar cosmonauților. Ea nu are nimic de-a face cu longevitatea. Trebuie să înțelegem că matale te consideri chiar atît de tînăr ca cei doi cosmonauți și mănînci tot ce mănîncă aceștia? Nu te supăra, dar cititorii din țara mea, mă refer în special la cei care urmăresc rubrica „Magazinului medical", sînt sigur că nu cred că se poate preveni îmbătrînirea fără a respecta anumite reguli speciale ale alimentației. Insist, în numele lor...

— Fie, mai ales că am ajuns la concluzia că, neavînd voința necesară să se hrănească cum trebuie și cît trebuie, potrivit virstei, stării lor de sănătate și particularităților lor de muncă și de trai, unii oameni se îmbolnăvesc încet, sigur și îmbătrînesc prematur.

— Te referi, desigur, la arterioscleroză și la complicațiile ei, la bolile de metabolism (în special la obezitate), la bolile tubului digestiv, care caracterizează atît de frecvent oamenii, în jumătatea a doua a vieții lor. Ai perfectă dreptate.

— Știu! Numai că eu nu m-am limitat numai la a cunoaște regulile alimentației adultului, ci le și aplic cu cea mai mare strictețe.

— Te rugăm să fii mai concret.

— Bine. Întîi am limitat consumul de grăsimi. Norma mea este de 70-80 grame de grăsimi pe zi, dintre care o treime, obligator, sub forma uleiurilor vegetale.

— E logic, așa se previne arterioscleroza și boala coronariană.

— Apoi trebuie să știți că nici pe departe nu am exclus carnea din alimentație. Am reținut, și nu uit, că adulții și cu atît mai mult oamenii în vîrstă, au nevoie de proteinele din carne și din lapte, mai mare decît tinerii.

— Just. Celula bătrînă pierde treptat proprietatea de a sintetiza biologic proteinele. Dar carnea cuprinde substanțe dăunătoare, care se depun sub forma acizilor urici.

— Cită carne mănînci și de care?

— Prefer carnea de pește și, în special, de pește de mare, care conține și iod. În rest, proteinele necesare le găsesc în produsele lactate. Dacă dorîți mai exact vă pot spune ceea ce am reținut ca necesar: 1½ gr. de proteine pe kilogram/corp. Iar proporția dintre proteinele animale și vegetale caut să fie mereu egală.

— Cum se face că ești atît de suplu și nu te-ngrași, moș Gerilă?

— La cită mișcare am făcut pînă la vîrsta mea, ar fi fost greu să mă îngraș. Între planete e drum, nu glumă. Acum însă, cu transportul interplanetar asigurat, mă tem că sînt în pericol să mă-ngraș.

— Atunci, din punct de vedere alimentar, ce ai de gînd să faci?

— Să micșorez cantitatea de dulciuri, să nu depășesc norma de 2 litri de apă pe zi, inclusiv cea din mîncare și să mănînc pîine neagră, legume și fructe.

— Acestea din urmă, pentru a nu lipsi organismul de celuloză vegetală, nu? Aceasta combate tendința de îngrășare a vîrstnicilor și crește activitatea intestinelor. În plus, vitaminele din hrană sînt foarte utile, căci la o vîrstă mai înaintată se constată frecvent o lipsă a vitaminelor A, E, C și B.

— Spune-ne, Moș Gerilă, nouă, medicilor, ce ne aduci pentru anul ce vine?

— Succese noi în prevenirea și combaterea bolilor, în păstrarea sănătății oamenilor.

Dr. V. IVANOV

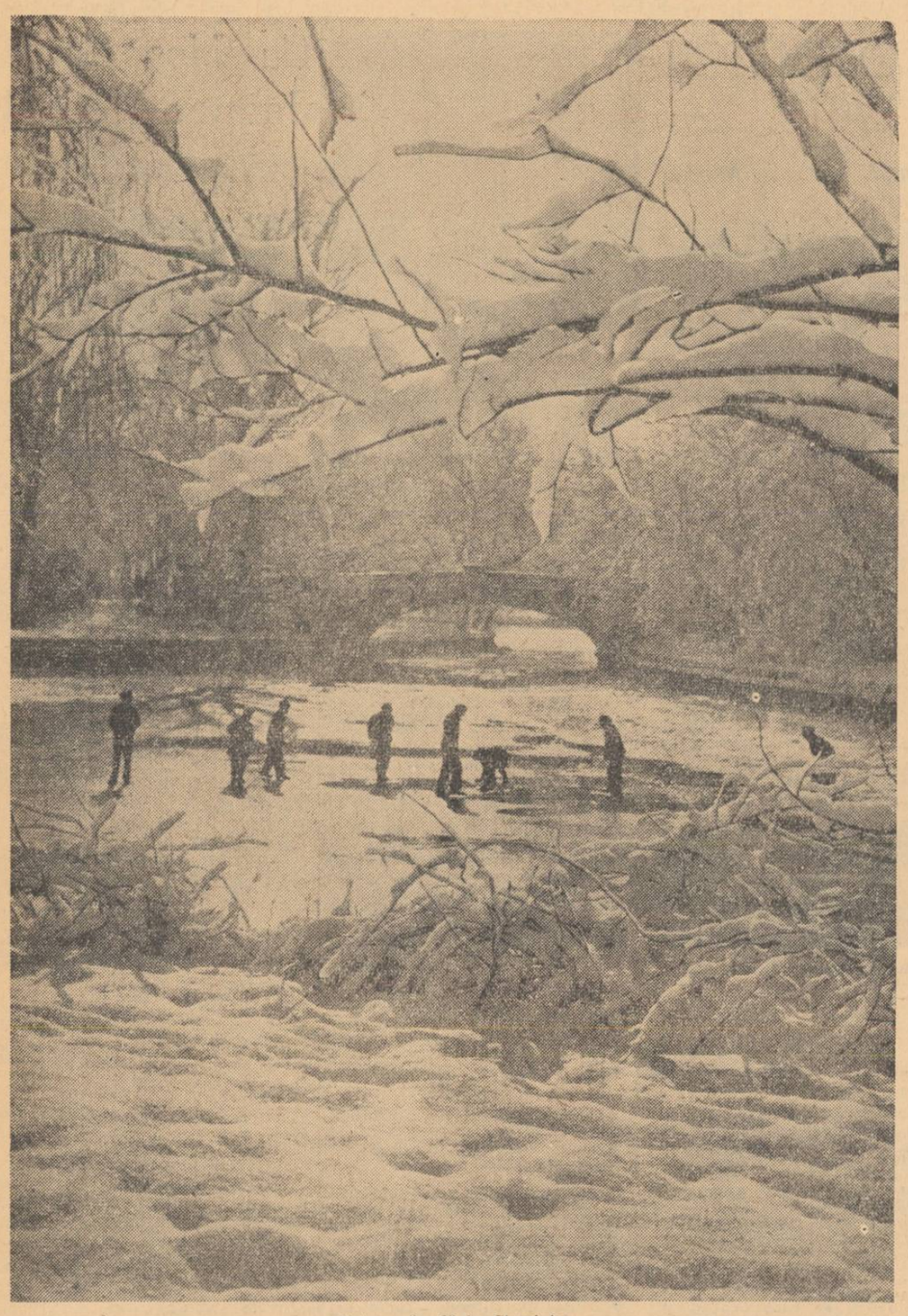

Prima zăpadă în Cișmigiu

Fotografia : Mihai POPESCU

„ZI-I JIVA!"

Tii, ce-nfloriturl de joc bănățean izvorăsc din clarinetul lui Ion Jiva!... Lîngă el, Anica Pop saltă mărunțel pe vîrful picioarelor și zîmbește îmbujorată, așteptînd un semn al dirijorului. Și, deodată, cînd Ion Jiva frînge brusc sunetul clarinetului, începe ea să cînte.

Parcul strălucește de lumini multicolore. A înserat de mult, o înserare de toamnă blîndă, dar petrecerea continuă din ce în ce mai însuflețită. Pe podiumul de dans, perechile, în splendide costume bănățene, se prind și se desprind în iureșul înflăcărat al jocului.

Nu, nu ne aflăm în nici un oraș, la vreun concurs artistic. Ne aflăm în comuna Comlușul Mare, din raionul Sînnicolaul Mare. Gheorghe Ciolac, președintele gospodăriei colective, un bărbat înalt, zvelt, de vreo 42 de ani, a intrat în sală zîmbind.

—Tovarăși, am obținut o recoltă minunată anul acesta! Vă felicit!

În clipa aceea, solemnitatea obișnuită ședințelor de lucru a făcut loc unei explozii de bucurie. Așadar, o serbare închinată unui succes. Și nu unicul...

★

Gospodăria colectivă „Vladimir Maiakovski" a luat ființă ca o încununare a unei străvechi bătălii pentru pămînt și belșug purtată de oamenii de aici. Robi, generații la rînd, pe moșia ducesei de San-Marco, care stăpînea o întinsă parte a cîmpiei bănățene, comloșenii au simțit deodată că în inima lor începe să se nască un sentiment nou, acela al demnității umane. Era în anul 1945, cînd, conduși de comuniști, înfăptuiau reforma agrară... Pămîntul rîvnit devenea al lor. În sfîrșit, al lor!

Și totuși, acesta n-a fost primul salt. În inima lor a început să-și facă loc o sete nouă : de și mai multă bucurie, de și mai multă lumină, de și mai multă bunăstare. A fost greu pînă au început a defini această sete. Dar au fost ajutați s-o poată defini. I-au ajutat toți comuniștii. Gospodăria colectivă a luat ființă în 1950.

Și iată că numai în cîțiva ani gospodăria a ajuns milionară. Aproape 6.000.000 lei fond de bază, față de 100.000 cît avea la înființare. 21 de tractoare ale S.M.T. ară pămîntul, șase camioane cară bucatele din cîmpuri și un „Moskvici" elegant trage în curtea sediului gospodăriei instalate în fostul conac al ducesei San-Marco.

An de an, veniturile gospodăriei au crescut vertiginos. Numai în anul 1960 ele au atins cifra de 8.000.000 lei. E și firesc dacă ținem seama că în același an s-au obținut recolte de peste 2.000 kg de grîu la hectar, 3.320 litri de lapte pe cap de vacă furajată, recolte record la sfecla de zahăr (400 de grame de zahăr pe zi-muncă!).

În plus, gospodarii, cei mai mulți, au devenit specialiști în diferite culturi, realizînd mecanizarea totală a muncilor agricole. Nicolae Pipercă, maestru în cultivarea porumbului, Constantin Cîrcel, Maria Engel, Heinrich Neidenbach, iscusiți crescători de vite — iată numai cîțiva din cei ce, muncind cu pasiune și abnegație, au izbutit să ridice valoarea zilei-muncă la 40 de lei.

Pasul acesta — al specializării în diferite ramuri : în zootehnie, în cultura cerealelor, a sfeclei de zahăr, în viticultură, a însemnat foarte mult pentru fiecare colectivist în parte. Specializarea și cointeresarea prin introducerea retribuției muncii și după rezultatele obținute în toate sectoarele — au ridicat considerabil nivelul de viață al colectiviștilor și veniturile gospodăriei.

Ion Babău ridică din nou paharul și zice cu glas puternic :

— Zi-i, măi Jiva! Zi-i și tu, Anică!

★

După un timp clarinetul lui Jiva a tăcut. Anica Pop își aranjează baticul cu cochetărie. Pentru o clipă petrecerea s-a potolit. Dar, dintr-odată se pornește iar.

Nu, nu sîntem la vreun festival artistic în vreun oraș sau la vreun concurs de jocuri populare. Sîntem la Comlușul-Mare, sîmbătă seara, la o petrecere spontană de bucurie închinată succesului muncii înfrățite.

— Zi-i, Jiva, zi-i!...

★

Gospodăria agricolă colectivă din Comlușul Mare are la ora actuală un fond de bază de 6.200.000 lei, un venit în anul acesta de 4.462.000 lei, un sector zootehnic care cuprinde 610 bovine, dintre care 200 vaci cu lapte, 740 porci, dintre care 72 scroafe, 900 oi și peste 1.500 de păsări.

Dragoș VICOL

Ce doriți să vă aducă ANUL NOU 1962 ?

Să pun în scenă noi lucrări originale

SICĂ ALEXANDRESCU, regizor, artist al poporului :

— Aștept cu nețărmurită dragoste ca, în anul care vine, să pun în scenă cîteva dintre lucrările originale ale dramaturgilor noștri : noua piesă a lui Horia Stancu, care mi-a fost încredințată de conducerea teatrului, ultima lucrare a lui Horia Lovinescu „Drumuri", al cărei text se află pe masa mea de lucru, o piesă de Aurel Baranga, pe care autorul mi-a promis-o și alta de Mircea Ștefănescu, făgăduită Teatrului Național. Aș dori să realizez, de asemenea, un spectacol cu o piesă românească pe scena Teatrului „Mossoviet" din Moscova, urmare a invitației, de mai multe ori repetată, de prietenul meu, marele regizor Zavadski ; să prezint un spectacol cu o piesă românească la Varșovia pe scena Teatrului Clasic, răspunzînd astfel chemării colegului și prietenului meu Chaberski, directorul teatrului. Să montez o piesă pe scena Teatrului de Stat din Galați, al cărui colectiv artistic e deosebit de sîrguincios și înzestrat și una pe scena Teatrului din Valea Jiului, cu care am vechi legături.

O contribuție cît mai eficace la opera constructivă a poporului nostru

Acad. prof. EUGEN BĂDĂRĂU, directorul Institutului de fizică al Academiei R.P. Române :

— Ce pot dori eu ? Ca om de știință doresc, firește, în primul rînd, să-mi continui activitatea de cercetător și organizator, în condiții din ce în ce mai bune, obținînd rezultate care să contribuie tot mai mult la realizarea obiectivului principal al socialismului : ridicarea cît mai rapidă a nivelului de trai material și cultural al poporului. Împreună cu colaboratorii mei, doresc să obțin rezultate concrete în problema semiconductorilor gazoși, problemă ce interesează energetica țării noastre. Sînt convins că pentru realizarea acestei dorințe voi avea toate condițiile necesare, căci partidul și guvernul nostru au dat și dau un prețios sprijin și cercetătorilor din domeniul fizicii.

Confruntare reușită cu spectatorii

AUREL BARANGA, scriitor și dramaturg :

— Îmi doresc, în anul nou, ca piesa pe care am terminat-o zilele trecute și am intitulat-o „Simplă întîmplare" să aibă succesul de prestigiu al „Mielului turbat" și de casă al „Sicilienei". Ar fi, în acest caz un fel de „Arc de Triumf", un soi de „Rețeta fericirii", oferind criticilor mei oarecare „Iarbă rea". Evident, aceasta reprezintă o dorință egoistă, și-mi dau seama, întrucîtva reprobabilă. Adevărul este că-mi doresc o confruntare cu spectatorii, în care aceștia să se declare satisfăcuți pe deplin, așa cum au dreptul să ne pretindă și să ne oblige, pe noi, autorii dramatici. Îmi doresc, în concluzie, ca 1962 să însemne și pentru mine o „Recoltă de aur".

Recolte și mai bogate

ILIE CRĂCIUN, Erou al Muncii Socialiste, președintele gospodăriei colective din Săveni, regiunea București : „În anul care vine, aș vrea ca prin munca colectiviștilor noștri să realizăm un venit bănesc total de 10 milioane lei. Asta înseamnă că recoltele trebuie să fie și mai bogate, cirezile și turmele tot mai productive.

Cetățenii din circumscripția electorală nr. 28 m-au ales deputat în sfatul popular comunal. Împreună, ne-am pus în gînd să ridicăm o școală modernă. Lucrările pregătitoare au început, așa că în toamna anului viitor vom putea face copiilor un dar frumos. Sper să se îndeplinească cît de curînd o veche dorință a mea : vizitarea unor colhozuri din U.R.S.S. specializate în cultura porumbului pentru boabe și îngrășarea porcilor".

Spectacole la un înalt nivel artistic

ION DACIAN, artist emerit :

— Voi pune în scenă și voi juca rolul titular din opereta „Paganini" de Lehar. Doresc ca acest spectacol să fie realizat la un cît mai înalt nivel artistic. O mare dorință a mea este să joc într-o operetă sovietică. De asemenea, aștept cu încredere o nouă operetă originală de frumos prestigiu, care să meargă pe drumul început de „Lăsați-mă să cînt" și „Plutașul de pe Bistrița".

Să-mi realizez proiectele artistice

GEORGE GEORGESCU, dirijor, artist al poporului :

— Ce aș dori să-mi aducă Anul Nou ? Mai întîi de toate pace ! Pacea cea atît de dorită de lumea întreagă, pacea care poate asigura un randament deplin tuturor activităților pozitive ale oamenilor. Aș mai dori să-mi pot înfăptui toate proiectele artistice : trei programe în care voi avea cinstea de a colabora cu excepționalii interpreți sovietici David Oistrah și Sviatoslav Richter ; concertele acestea vor avea loc în primele luni ale anului. Apoi festivalurile Brahms, Ceaikovski... Cu alte cuvinte, doresc să am și de aci înainte aceleași prilejuri de a-mi sluji patria, cu modestele mele mijloace.

Să scriu noi compoziții

VALENTIN GHEORGHIU, pianist și compozitor, artist emerit :

— Pentru 1962 am alcătuit, împreună cu Ștefan Gheorghiu, Radu Aldulescu și Dan Iordăchescu, zece programe de lucrări ale unor compozitori diferiți de muzică de cameră. Am în pregătire, printre altele, Concertul de Grieg și Variațiuni simfonice de Franck. Intenționez să scriu o uvertură festivă și un concert pentru vioară și orchestră. Toate aceste proiecte le doresc realizate cu succes !

Puterea de a sprijini și mai mult pe cei tineri

ȘTEFAN LUNGU, mecanic de locomotivă, Erou al Muncii Socialiste, deputat în Marea Adunare Națională :

— Doresc ca 1962 să-mi fie, ca și ceilalți ani, bunul și nedespărțitul meu tovarăș de muncă. Mă voi strădui astfel încît dragostea mea pentru tineret să se manifeste și mai puternic decît pînă acum. Voi sprijini din toate forțele pe tinerii care fac parte din brigada socialistă „7 Noiembrie", din Depoul București-Călători.

Pentru anul 1962 am pornit o primă întrecere cu flăcăii mei, Victor, inginer și Dumitru, student în anul III al Institutului de Căi Ferate, în vederea unor cît mai frumoase și mai importante realizări, bineînțeles fiecare în domeniul său. Să vă mărturisesc, aș fi mulțumit — de data aceasta — să fiu... învins !

Un an de pace !

Acad. prof. GRIGORE C. MOISIL, președintele Societății de științe matematice și fizice din R.P. Română :

— În 1962 intenționez să continui să mă ocup cu studiul circuitelor cu tranzistori și cu tuburi electronice. Cercetările mele se poartă asupra proprietăților algebrice ale acestor circuite, aceste proprietăți servind pentru proiectarea circuitelor din diferite mașini automatizate. Am, în acest domeniu un volum spre publicare la Editura Academiei R.P. Române, care doresc să apară în anul ce vine, în cele mai bune condițiuni. De asemenea, împreună cu colaboratorii mei, avem de gînd să ducem mai departe studiul unor probleme de economie matematică folositoare în planificare. Doresc ca anul 1962 să fie un an de pace, pentru a ne putea cu toții dezvolta munca noastră de desăvîrșire a construcției socialismului.

Noi succese în cercetarea științifică

Acad. prof. dr. ȘTEFAN S. NICOLAU, directorul Institutului de inframicrobiologie al Academiei R.P. Române :

— Ca și în anul 1961, doresc să ne îndeplinim planul de muncă cu depășiri încă mai mari ca în acest an. Doresc rezultate din ce în ce mai ample și mai utile în cercetările noastre asupra inspecțiilor inframicrobiene din domeniul cardiovascular, pentru a putea vindeca și, mai ales, a preveni aceste afecțiuni frecvente, de multe ori mutilante sau mortale. De asemenea, doresc rezultate cît mai concludente în vaccinările la păsări și animale domestice (bovine, ovine, porcine) împotriva virusurilor pararickettsiene, care aduc pagube importante în creșcătoriile avicole, în cele de oi, porci și vițel. Doresc să obținem noi succese în cercetările de fundamentare făcute de Institutul nostru în domeniul culturilor celulare, al acizilor nucleici virali, al cancerului și leucozelor, în izolarea virusului hepatitei actuale și în celelalte investigații planificate. Ne vom strădui să obținem succese, pe măsura sprijinului dat de partid și guvern pentru cercetarea științifică, în organizarea și desfășurarea celui de al III-lea Congres internațional de patologie infecțioasă care va avea loc la București. Doresc, în fine, ca anul 1962 să aducă înțelegere între popoare și urmînd inițiativele politicii internaționale ale Uniunii Sovietice, să se realizeze dezarmarea totală și să se instaureze o eră de belșug și de pace.

Răgazul întoarcerii la o veche pasiune : artele plastice

ZENAIDA PALLY, artistă emerită :

— La începutul lui 1962 mă așteaptă cîteva imprimări pentru radio și televiziune, deosebit de importante : „Voevodul țiganilor" de Johann Strauss și simfonia dramatică „Romeo și Julieta", de Berlioz. Mi-am pus în gînd, în afara premierelor pe care le pregătesc la Teatrul de Operă și Balet, să mă dedic perfecționării tuturor rolurilor în care am apărut pînă acum. Doresc să găsesc răgazul întoarcerii la o veche pasiune : artele plastice.

O colaborare mai strînsă cu arhitectura

JULES PERAHIM, pictor, artist emerit :

— Vreau să mă dedic, în mod deosebit, unor lucrări de artă monumentală, realizînd o colaborare mai strînsă cu arhitectura. Mă pregătesc cu foarte mult interes pentru viitoarea expoziție de artă plastică a țărilor socialiste, care va avea loc la Praga. Și încă ceva : intenționez să-i fac cadou fetiței mele, Rozalia, în vîrstă de 7 ani, căreia a început să-i placă pictura și să mă viziteze cît mai des în atelierul meu de lucru — o pensulă ca un șevalet în miniatură.

Să realizez un nou film de desen animat

I. POPESCU-GOPO, regizor, artist emerit :

— Cred că nu pot vorbi de anul viitor, fără să privesc puțin spre anul care a trecut. În 1961 am lucrat primul meu film de lung metraj cu actori, intitulat „S-a furat o bombă". În 1962 doresc să realizez din nou un film de desen animat. De altfel, odată cu noul an, voi începe și munca la filmul intitulat „Istoria mijloacelor de comunicații", film care a fost solicitat de către U.N.E.S.C.O. și care va avea rolul să contribuie, prin mesajul său, la întărirea prieteniei dintre oamenii din lumea întreagă. Filmul va fi realizat cu același personaj din filmele „Scurtă istorie", „7 arte", „Homo sapiens" și mă voi strădui să fie cel mai bun dintre ele.

Răspunsuri culese de Sandu NAUMESCU

Mulțumire deplină părinților și profesorilor mei

PETRE RAREȘ, elev în clasa IX-a la Școala medie mixtă nr. 28 „Dr. Petru Groza" :

— Învățînd cu sîrguință tot mai mult, și avînd o frumoasă comportare, atît la școală, cît și în afara ei, doresc să pot fi de cît mai mult folos colegilor mei din clasă, cît și pionierilor din școală, al căror instructor sînt. Doresc mulțumire deplină părinților și profesorilor mei !

Să placă muzica mea...

RADU ȘERBAN, compozitor :

— O primă dorință pentru 1962 : să placă publicului muzica pe care am compus-o pentru noul film românesc „Porto Franco". Apoi... inspirație fericită la opereta la care lucrez, „Băieții lui Făt-Frumos", după libretul lui H. Nicolaide. Și dacă nu cer prea mult, inspirație și la bucățile de muzică ușoară, pe care le voi lansa în concertul ce-l pregătesc cu compozitorul Vasile Veselovschi.

Publicul să mă țină... în palme !

N. STROE, artist emerit :

— Ce să-mi aducă Anul Nou... sau ce să-i aduc eu lui ? Anul 1962 e... băiat foarte bun, dar dacă stai cu mîna-n sîn nu-ți aduce nimic. Eu îmi doresc inspirație multă și ochii deschiși mari, ca să mă înfrupt din sursele de inspirație ale vieții, nedezmințita colaboratoare a noastră. Mă gîndesc ce bine ar fi să umble ciinii cu glumele-n coadă... Dar nu umblă... Poate în anul 1962... dar nu cred. Asta, în glumă... Dar în serios, țin să știți că mă pregătesc mereu pentru întîlnirile cu spectatorii. Eu le vorbesc, le cînt, le mimez... și ei, dacă nu sînt de acord, mă privesc amabili și reci și, dacă le plac îmi răspund cu... palme, adică cu aplauze. Ei, eu îmi doresc în anul 1962 ca publicul să mă țină în... palme. Adică în aplauze.

Să termin foarte bine sesiunea din ianuarie

SZABO VIOLA, studentă anul II la Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin" :

— Așa după cum am scris acasă, la Sf. Gheorghe, de unde sînt originară, am să vă spun și dv. că dorința mea cea mai... urgentă, pentru 1962, este ca să termin cu bine, chiar cu foarte bine, sesiunea de examene din ianuarie. Și nu numai eu, ci întreaga grupă din care fac parte, în care există o trainică prietenie și colaborare. Mai vreau ca în anul ce vine să-mi reușească un experiment mai deosebit la Institutul nostru, „Ana Ipătescu", în care locuiesc, să fie în continuare fruntaș, în activitatea cultural-sportivă. Aici am calități... oficiale. Sînt responsabila acestui resort. De asemenea, fac parte din echipa de baschet a institutului nostru. Și aștept cu nerăbdare returul campionatului universitar...

Înfăptuirea proiectelor mele literare

CICERONE THEODORESCU, poet :

— Ce doresc să-mi aducă Anul Nou ? Crede-mă, tovarășe ziarist, eu nu doresc **să-mi aducă**. Doresc **să-mi lase**... Să-mi lase, în primul rînd, nu sănătatea și liniștea către care, muncitori din toate domeniile, sîntem cu toții în drept să rîvnim. Să-mi lase, dimpotrivă : febra, neliniștea, insatisfacția, nimănui știută, față de tot ce am făcut, speranța neîncetat-chinuitoare, că de rîndul viitor voi face totul mai bine și, mai ales, încăpățînarea de a străbate totuși aceste vrăjmașe Sahare fără de sfîrșit ale hîrtiei... Dacă-i adevărată vorba poetului că „o boală sfîrșită e orice carte", atunci anul trecut m-a lăsat să scap de trei ori nevătămat : am dus la capăt volumele „De dragoste" și „Copiii cartierului", pritocite atîta vreme în urmă ; și am terminat, în ciuda cîtorva bețe-n roate a unor prea generoși confrați, volumul I din „Opera poetică a lui Maiakovski". Ce s-ar întîmpla însă, dacă anul ce vine ne-ar aduce, ferească păcatele, sănătate și liniște și nu dimpotrivă ? E limpede : și volumul II din Maiakovski și volumul propriu la care fac ultimele retușuri, „Povestea Ioanei" (un roman liric al țărănimii muncitoare, grefat pe o poveste de dragoste) și manuscrisele „Zburătorul de larg" și „Făt frumos cu cartea în mînă" ca să nu citez decît două din nălucile mele de noapte, s-ar risipi și s-ar duce pe copcă... Te rog, așadar, tovarășe ziarist, pune o vorbă bună pe lîngă tovarășul An Nou, ca să nu fie prea darnic cu mine și nici să nu mă ia drept un om sucit, dacă-i cer să nu-mi aducă nimic, ci să-mi lase, pur și simplu : febra, neliniștea, speranța, încăpățînarea, adică principalele mele unelte de lucru.

Să fiu cît mai mult în mijlocul elevilor mei

PAULINA TEODORESCU, învățătoare fruntașă la Școala medie nr. 20 „Gheorghe Șincai" :

— Doresc să fiu cît mai mult în mijlocul elevilor mei. E satisfacția mea cea mai mare. Am pornit-o cu ei de pe cînd erau în clasa I-a, de pe cînd i-am învățat să citească și să numere. Acum sînt în clasa IV-a și mă străduiesc ca fiecare dintre ei să fie un element de nădejde, care să facă cinste renumelui școlii noastre.

Un contact și mai strîns cu publicul

GEORGE VRACA, artist al poporului :

— Pentru 1962 mă gîndesc în mod deosebit la realizarea unui contact și mai strîns cu publicul din țară, pe care-l îndrăgesc atît de mult, la un turneu de mai lungă durată prin satele și orașele țării, în care cea mai mare plăcere mi-ar produce faptul să pot juca într-o nouă și valoroasă piesă originală, pe care eventual s-o și pun în scenă. Mă așteaptă o întîlnire cu publicul nostru și pe ecran. Voi interpreta pe Brîncoveanu din filmul „Tudor din Vladimir", după scenariul lui Mihnea Gheorghiu, un eveniment important din cariera mea.

Cantata victoriilor

Globul se pregăteşte de revelion. Mai are de făcut doar cîteva „piruete".

Duminică seara primele meridiane vor începe să treacă prin faţa punctului de control fixat de Kronos, preşedintele de onoare al nopţii albe, iar salvele de... gong vor răsuna succesiv, din oră în oră, vestind la Vladivostok, la Calcutta, la Greenwich şi pretutindeni, naşterea noului an.

Undeva, departe, la Sao Paolo, în miez de noapte, atleţii crosului San Silvester, pe care l-au cinstit cîndva faimoşii Zatopek şi Kuţ, vor alerga la ora gongului brazilian, simbolizînd ştafeta sportivă a Terrei.

Mîine noaptea, pe scena marilor succese 1961 ale sportivilor noştri, cortina se va ridica pentru ultima oară, iar iubitorii de sport îi vor privi şi asculta încă o dată pe biruitorii anului, care vor intona cantata victoriilor.

În mijlocul scenei se va afla, fără îndoială, Iolanda Balaş, pe care ziarele din lumea întreagă au investit-o cu titlul de cea mai bună sportivă a anului. În această cantată a victoriilor, recitativul Iolandei va răsuna clar, cu aceeaşi prospeţime, pentru că victoriile ei asupra limitelor au fost cucerite întotdeauna prin retopirea marii sale experienţe, peste care s-a aplicat altoiul ideilor noi, într-un domeniu aparent epuizat.

Lîngă Iolanda se va afla, neapărat, maestrul emerit Valeriu Bularca, baritonul cu glas tunător şi zîmbet de fecioară, metalurgistul cu trup de oţel şi braţe-tentaculă, împotriva cărnia nici unul din voinicii de la Yokohama n-a izbutit vreo acţiune.

În stînga scenei, printre soprane, se vor auzi vocile limpezi ale Getei Pitică şi Maria Alexandru care, luînd drumul spătarului Milescu, au izbutit să marcheze singura prezenţă europeană la campionatul mondial de la Pekin şi să răzbată prin defileul de nepătruns al acrobaţilor chino-japonezi, adăugînd o pagină de faimă în cronica izbînzilor sportului nostru.

Sus, în stînga, vor cînta învingătorii de la Dortmund, pentru care masele de sportivi au compus o adevărată „Simfonie eroică", în amintirea „unei mari echipe". Dar, aşa cum Beethoven a şters dedicaţia de pe simfonia sa eroică, iubitorii de sport din ţara noastră au fost tentaţi să repete gestul, după neaşteptatul eşec de la Leipzig, renunţînd doar în ultima clipă, pentru a atribui înfrîngerii singurul calificativ normal: surpriză.

Tot sus, în dreapta, vor lua loc, pe treapta punctelor de orgă, rugbiştii naţionalei noastre, care vor aduce cantatei victoriilor rezonanţa gravă a maturităţii sportive, cucerită la Bayonne.

Marele ansamblu coral din această noapte va umple scena scăldată în lumină a succeselor sportului romînesc pe anul 1961. Se vor afla acolo şi binecunoscutul „septet" al Ştiinţei, condus de Irina Hector şi „trio"-ul clujean de faimă europeană Negulescu—Rethi—Cobîrzan, şi „sextetul" rapidist condus de maestrul emerit Horaţiu Nicolau. Undeva, pe la mijloc, se vor auzi vocile aspre ale pescarilor din Deltă, învingători la Poznan, iar ceva mai la dreapta, lîngă harpă, va apare formaţia „celestă" a paraşutiştilor de ambe sexe, condusă de „solistul" absolut Gheorghe Iancu.

...Peste cîteva minute vom da legătura cu sala din care se va transmite cantata victoriilor. Sute de mii de ascultători au şi deschis aparatele de radio. Muncitorii de la clubul Uzinei au lăsat paletele pe masa de tenis, flăcăii de la căminul cultural al satului au dat „mutarea în plic", schiorii îşi leapădă grăbiţi schiurile în faţa cabanelor, iar fetele de la Palatul Pionierilor şi-au acordat cîteva minute de răgaz, oprind ninsoarea de vată pe crengile Pomului de iarnă.

...Se aud aplauze care cresc şi apoi se sting treptat... Să facem linişte. Dirijorul a ridicat bagheta...

Ioan CHIRILĂ

Iolanda Balaş, în intimitatea căminului

CE AU FĂCUT OLIMPICII ÎN ANUL 1961

Iolanda Balaş şi Valeri Brumel, cei mai buni sportivi din lume

Stagiunea sportivă a anului postolimpic deobicei calmă şi fără fapte deosebite, se încheie de astădată cu o recoltă bogată de performanţe. Cavalcada recordurilor mondiale a continuat în acelaşi ritm trepidant, aducîndu-ne mereu veşti emoţionante de pe meridianele globului. Năzuinţa tinerilor din zilele noastre de a se întrece pe ei, eforturile lor neîncetate de a înfringe limitele teoretice ale posibilităţilor umane, s-au tradus în isprăvi care, pentru o clipă, ne uluiau şi ne păreau, chiar de necrezut. Dar cîţi din cei încununaţi cu lauri pe stadioanele cetăţii eterne şi-au adus partea lor de vrednicie în marile realizări ale anului sportiv? Ce-au făcut campionii olimpici în 1961? Iată întrebarea la care vrem să răspundem, într-o scurtă retrospectivă a anului sportiv internaţional.

Gloria stadionului e efemeră şi mulţi din eroii Olimpiadei, majoritatea lor încă foarte tineri, au uitat că aurul medaliilor se poate transforma în bronz. Cercetînd lista celor mai bune performanţe atletice din 1961 vom vedea că numai zece din cei 30 de campioni olimpici şi-au confirmat clasa şi rezultatele. Atletele parcă au fost mai perseverente, arătînd o puternică vitalitate şi o deosebită voinţă de a urca tot mai sus. Iolanda Balaş, aleasă din nou prima din lume în sportul feminin, ne-a dat acel neuitat record la săritura în înălţime: 1,91; tripla campioană olimpică Vilma Rudolph, „gazela neagră" de peste ocean, s-a căsătorit, celebrînd evenimentul şi cu un nou record mondial la 100 m. plat (11,2/10 sec.); polisportiva Irina Press a trecut în anul cinci la Institutul de căi ferate din Leningrad şi graniţa celor 5000 de puncte la pentatlon, iar sora ei Tamara a aruncat discul la 58,89 m. stabilind şi ea un record al lumii.

Dintre atleţi şi-au menţinut supremaţia negrul Ralph Boston cu un nou record mondial la lungime 8,28 m; polonezul Kryszkowiak — record mondial la 3.000 m. obstacole 8:30,4/10; Vasil Rudenkov — 68,92 m la ciocan; apoi Bikila Abebe, soldatul din Adis Abeba, ultimul cîştigător al maratonului păcii de la Kosice, neozeelandezul infirm de mîna stîngă, Murray Halberg care s-a apropiat la două zecimi de secundă de recordul lui Kuţ pe 5000 metri.

Vă veţi întreba poate ce s-a întîmplat cu Armin Hary, campionul olimpic la 100 m plat. Iată care e situaţia: despre celebrul sprinter german s-a scris foarte mult anul acesta, dar nu la cronicile de atletism, ci la rubricile de fapte diverse ale ziarelor. Hary, devenit agent de publicitate la o casă de mode a fost suspendat de federaţia sa, apoi iertat fiindcă „e băiat frumos" şi în cele din urmă tot ca „subiect" de reclamă a ajuns jucător de fotbal la Karlsruhe. Al doilea sprinter olimpic, Livio Berutti, a alergat puţin pe pistă dar foarte mult pe şosea, la volanul unei Alfa Romeo sau Masseratti pentru că, chipurile, ar vrea să se facă automobilist. Australianul Herb Elliot, campionul olimpic la 1.500 m, acum student la Cambridge, n-a participat la nici un concurs mare, doar la cîteva crosuri colegiale, ocupat să-şi scrie memoriile (ni se pare prea devreme) în cartea intitulată „Mila de aur". Colosul american Bill Nieder, recordman la aruncarea greutăţii, şi-a încercat şansa în boxul profesionist. Debutul lui pe ring a fost însă nefericit deoarece chiar în prima repriză a meciului, adversarul său l-a trimis în lumea visurilor. În ce-l priveşte pe campionul la prăjină, Don Bragg, acesta a sărit... în pom. El va fi interpretul lui Tarzan într-o nouă versiune a omului junglei.

Neaşteptatul învingător al lui Thomas la Roma, gruzinul Savlakadze, s-a stins prea repede. Anul acesta a sărit doar 2,11 m. În urma lui a răsărit însă pe firmamentul atletismului mondial o nouă „stea" sovietică, numită Valeri Brumel, omul care a sărit peste o stachetă ridicată la 2,25 m, cu 40 cm peste propria sa înălţime. Vom mai aminti printre revelaţiile anului trecut pe Silvester care a învins zidul celor 60 m la disc: 60,72, pe italianul Lievore, noul recordman mondial la suliţă: 86,74 m, pe sovietica Selkanova, 6,48 la lungime, pe sprinterii Mandlik şi Foik, pe Sim Kin Oan. Halterofilul Iuri Vlasov, iarăşi formidabil cu un record de 440 kg la stilul aruncat, gimnasta Latinina, luptătorii Iovan Bogdan şi chiar Pîrvulescu al nostru (locul 2 la Yokohama), Ingrid Kramer în sărituri de la trambulină, boxerul maghiar Torok, floretista Haidi Schmidt, sînt alţi campioni care şi-au achitat poliţele celebrităţii.

Şi ciclistul Kapitonov, clasîndu-se pe locul II în „Cursa Păcii" deşi era accidentat, a arătat lucruri bune în compania irezistibilului Melehov. Înotătorii australieni n-au mai fost la ordinea zilei ca altă-dată şi cel mai senzaţional record în domeniul nataţiei s-a înregistrat la Rio de Janeiro, unde brazilianul Manuel Dos Santos a înotat 100 m liber în 53,6/10 sec.

Mai sînt doi ani şi ceva pînă cînd sportivii lumii vor pleca pe drumul lui Marco Polo pentru a se întrece la cea de-a 18-a Olimpiadă de la Tokio. Oare cîţi despre cei din care am vorbit în rîndurile de mai sus vor reuşi să-şi înnoiască victoriile pe stadioanele din Japonia? Dar anticipăm prea mult. Deocamdată să vedem ce ne va aduce 1962 care se anunţă interesant pe planul manifestărilor internaţionale.

I. GOGA

Maratonistul etiopian Bikila Abebe.

Campioana olimpică Ingrid Kramer

Cu Moş Gerilă despre fotbal

— Allo! Allo, Centrala Imaginaţiei! Daţi-mi, vă rog, biroul lui moş Gerilă! Allo, moş Gerilă?

— La telefon.

— Bine că te-am găsit, moşule!

— Ce doreşti, nepoţele?

— Nişte daruri

— Cîţi anişori ai?

— Patruzeci.

— Patruzeci? Şi mai ai pretenţii la mine? La vîrsta asta, moş Gerilă e nevasta. Vorbeşte cu ea.

— Stai puţin, moşule. Nu mă repezi, că doar ne cunoaştem.

— Dar cine eşti dumneata?

— Spectatorul. Ce, ai uitat? Ne-am cunoscut odată, la un meci. Ne-am şi certat.

— Noi?

— Da. Matale ţineai cu Progresul.

— Şi dumneata?

— Tot cu Progresul.

— Atunci de ce ne-am certat?

— Fiindcă juca cu Leixoes. Am plecat amîndoi nervoşi şi ne-am certat în tramvai.

— Acum înţeleg. Eşti încă nervos şi vrei să-ţi aducă moşul nişte Carbaxin.

— Nu.

— Nişte Valenal.

— Nu.

— Aha! Un concediu pentru astenie.

— Moşule, nu confunda! Eşti la pagina de sport, nu la „Sfatul medicului"...

— Atunci vrei un fulgarin, un colţ de hîrtie, un termos cu ceai şi unul cu suc la gheaţă, pentru că mergi pe stadion şi vara şi iarna şi cînd plouă şi cînd e arşiţă...

— Lasă, de astea mă feresc eu cu mijloace personale!...

— Atunci, ce vrei să-ţi aduc?

— Rezultate bune, joc de calitate, cupe, medalii...

— Păi nu ai? Uiţi de Bayonne? De „Cupa campionilor europeni la volei?" Uiţi de handbal în 7? Uiţi de luptători, de Ioli?...

— Nu te mai face că nu înţelegi, moşule! Eu vorbesc de fotbal...

— De cine?

— De fotbal!

— Nu se aude prea bine...

— De fot-bal!!!

— Aha! Păi nu ţi-a adus Steagul Roşu „Cupa Balcanică?"

— Tocmai. Mai vreau. Am prins gustul.

— Nu fi lacom.

— Ba sînt! Uite, te roagă şi nevasta.

— Ce legătură are ea cu fotbalul?

— Ce legătură? Vai de mine! Dacă vin necăjit de la meci, ea suferă cel mai mult. Mi se pare supa rece, friptura arsă, cartofii tari, ouăle moi...

— Păi ouăle se mănîncă şi moi.

— N-ai grijă: cînd pierdem, alea moi mi se par tari.

— Şi cînd cîştigăm?

— Atunci nimeni nu e mai gospodină decît ea, chiar dacă mă trimite să mănînc la restaurant. Şi pe urmă, de la un timp merge şi ea cu mine la meci...

— Asta mă bucură.

— Şi pe mine. Unul singur s-a supărat odată.

— De ce?

— L-a înţepat nevastă-mea, în troleibuz.

— Croseta?

— Nu. L-a înţepat cu pantoful. Poartă toc-cui.

— O să-i aduc nişte „balerin".

— Lasă, că asta i-am adus eu. Dumneata ocupă-te de fotbal...

— Şi ce să scot din sac?

— Precizie, tehnică, viteză, condiţie fizică, seriozitate la antrenament...

— Zi mai încet, să-mi iau notiţe... văd că-i o comandă cam mare.

— Stai că nu-i totul... Meciuri cu echipe tari, joc bărbătesc dar cavaleresc, promovarea tinerilor, arbitraj bun...

— Opreşte! Stai să-mi scot barba, mustăţile, oluga, cizmele şi să le dau Federaţiei... În treburi de astea ea poate să fie mai moş Gerilă decît mine.

— Şi matale ce-o să faci?

— Eu? Stau lîngă dumneata în tribună. Dacă vrei, fac rost şi de bilete.

— Ai pe cineva la I.E.B.S.?

— Da. Mă servesc, că şi eu i-am adus copilului o mingе. Am făcut şi o poză.

— Dumneata?

— Da. În loc să-ţi trimit uşor, cu mîna, pe coş, ca un moş Gerilă liniştit, i-am tras un şut. Am făcut praf două geamuri... Ştii, nu mai am precizia din tinereţe.

— Şi copilul ce a spus?

— A spus: „Tăticule, tăticule! Ştii cine-i moş Gerilă?... — Cine, puiule? — Nenea Oaidă. Uite unde a tras"...

— Putea să bănuiască şi pe alţii.

— Lasă-i. Nu le strica petrecerea, că-i revelion.

— Atunci, adu-le măcar un calendar.

— Pentru ce?

— Fiindcă unii uită că Anul nou e o singură dată pe an şi încing seară de seară nişte revelioane la Colonade, la Gambrinus, la Parcul trandafirilor...

— Şi la Parcul trandafirilor?

— Da.

— De aia nu prea stăm pe roze. În sfîrşit, alte dorinţi mai ai?

— În general, una singură: bucurii. De pe urma fotbalului, ca să nu mărească raţia de Fenacod după fiecare meci.

— Lasă că bucuriile o să ţi le aduc din primăvară, cînd ne-om întîlni la tribune a II-a...

— Păi atunci o să fii în concediu.

— Ai dreptate.

— Şi ce-i de făcut?

— Există o singură soluţie: să mi le aducă chiar fotbaliştii...

— Bună idee. Cu asta le mai tăiem din nas şi umoriştilor, că prea găsesc teren în fotbal...

— N-ai grijă. La anul o să umble cu stiloul aprins şi n-o să mai aibă ce critica.

— Bine-ar fi! Aş rîde şi eu odată cu poştă de pe urma lor...

Fred FIREA

Mozaic

● Săptămînalul italian „Calcio e ciclismo Illustratto" a selecţionat cel mai bun „11" mondial de fotbal al anului 1961: *Iaşin* (U.R.S.S.)-*Bergmark* (Suedia), *Germano* (Portugalia), *Iusufi* (Iugoslavia)-*N. Zito* (Brazilia), *Netto* (*U.R.S.S.*)-*Dorval* (Brazilia), *Kucera* (R.S. Cehoslovacă), *Sivori* (Italia), *Pele* (Brazilia), *Seminario* (Peru).

● CEI 22 DE FOTBALIŞTI brazilieni care vor participa la turneul final al campionatului mondial din Chile, vor fi cunoscuţi oficial la 1 martie 1962. Selecţia finală se va face dintr-un lot de 70 de jucători iar căpitanul echipei va fi desemnat... prin tragere la sorţi.

● CICLISTUL francez Roger Rivière, recordmanul mondial al orei, pierdut însă pentru sportul cu pedale în urma accidentului suferit în Turul Franţei din 1960, conduce o şcoală pentru tineri alergători, la St. Etienne. Rivière va relua, probabil în curînd, activitatea sportivă ca automobilist, participînd la raliul Monte Carlo.

● ÎN TIMP ce la noi e iarnă, în Australia s-a deschis sezonul atletic în aer liber. La primele concursuri disputate în oraşul Sidney, săritorii cu prăjina au folosit prăjini din fibre de sticlă. Cu o astfel de prăjină tînărul Ross Fielsnie a sărit 4,38 m. făcînd un progres de 20 cm.

● IURI MELEHOV (U.R.S.S.) la amatori şi Rik Van Looy (Belgia) la profesionişti, au fost desemnaţi drept cei mai buni ciclişti ai anului. Melehov a cîştigat a 14-a ediţie a „Cursei Păcii" (cu patru victorii de etapă), iar Van Looy Turul Belgiei şi campionatul mondial.

● FEDERAŢIA italiană de fotbal intenţionează să înlocuiască selecţionerul unic printr-un comitet de selecţie alcătuit din 5 foşti internaţionali: Boniperti, Foni, Ferrari, Rocco şi Herrera.

● TRASEUL viitorului Tur ciclist al Franţei va măsura 4173 km. în 22 etape şi fără nici o zi de repaus. Pentru prima oară cicliştii vor escalada în drumul lor vîrful Restefond din Alpi, care are o altitudine de 2802 m. Este cea mai mare înălţime inclusă pînă acum în parcursul unei curse cicliste. Se vor disputa 4 etape contracronometru (!) dintre care trei individuale şi una pe echipe. Cicliştii belgieni şi italieni au protestat împotriva acestei măsuri a organizatorilor francezi, care după cît se vede vor să faciliteze o nouă victorie a lui Jacques Anquetil, specialist în acest gen de alergări.

● ATLETUL maghiar Jozsef Kovacs, unul din cei mai buni alergători de fond din lume, s-a retras din activitatea sportivă la vîrsta de 35 de ani. El a fost primul atlet care l-a învins pe Zatopek pe distanţa de 10.000 metri. La J. O. de la Melbourne, Kovacs s-a clasat pe locul doi în cursa de 10.000 metri (în urma lui Kuţ) realizînd un timp de 28'52"4/10. Maistru la o fabrică de textile din Budapesta, Kovacs este totodată şi antrenor.

INSTANTANEE

ACCIDENT FERICIT

Apropo! Mîine e revelionul!

REVELION

— Cum vă simţiţi?
— Perfect! Ca la meci...

Desene de Fred GHENĂDESCU

URARE SPORTIVILOR

Aşa e obiceiul cîteodată
Ca-n pagina de sport, de Anul Nou,
Să fie şi o cronică rimată,
Axată pe-al urărilor ecou.

Şi gîndurile nu-s de loc fictive
Cînd ne gîndim la anul ce-a trecut.
Trofeul performanţelor sportive
E an de an mai lesne de văzut.

În panoplia cupelor dorite
S-au adunat, desigur, nume noi
La handbal, volei, lupte, înzecite
Sînt performanţe bune şi de soi.

Să n-o uităm, de pildă, pe Iolanda,
Pe Penciu, Nicolau sau Leuştean.
Să nu-i uităm pe tineri, nici pe Sanda
Pe cei ce se ridică an de an.

Pe Cosma, pe cicliştii, pe Moiceanu,
La lupte unde sîntem tot mai buni...
Pe Pîrvulescu, Popovici, Tăranu.
Sportivii noştri au făcut minuni!

Să ne gîndim la cei ce-n toată ţara
Fac primii paşi abia, pe stadion.
La crosul ce deschide primăvara
Şi la sportivul tînăr pe gazon.

Iar gîndurile noastre se cuvine
(În rîndurile tradiţionale)
Să le îndreptăm spre anul care vine,
Visînd spre noi... recorduri mondiale.

Mai multe performanţe şi mai bune
Şi nume noi venite din uzină,
Medaliaţi mai mulţi, precum se spune,
Şi afirmaţi în orice disciplină.

Şi-un „of" mai vechi (îl scriu că nu se poate)
La fotbal, după-atîtea ezitări,
Hai să ne punem în sfîrşit pe roate
Vizînd şi primele... calificări

Că nu eliminarea în „optime"
Deşi am „dominat", dar n-am „marcat"
„Progresul" poate bine să confirme,
Căci ştiţi precum a fost eliminat!

Urarea noastră lirică, se pare,
Reiese foarte clară dintre stanţe,
Deci să urăm cu toţi, cu mic cu mare
La anul şi la... multe performanţe!

D. TABACU

PRIMII ÎN LUME

Nu este de invidiat cronicarul care, la finele unui an, ar încerca să stabilească precis cărui sport ar trebui să i se confere primul loc într-un clasament alcătuit pe baza succeselor realizate de-a lungul celor 365 de zile. Condiţiile cu totul diferite în care s-au desfăşurat marile competiţii internaţionale, numărul participanţilor, şi, bineînţeles, valoarea lor, interesul cu care au fost urmărite aceste întreceri şi, în consecinţă, ecoul pe care eventualele victorii l-au avut — iată numai cîteva din criteriile care fac ca „acul" acestei ultra-sensibile balanţe cu care noi cîntărim performanţele să oscileze nehotărît. Şi apoi, într-un astfel de clasament, un „rol" — şi nu dintre cele mai neînsemnate — îl au şi factorii subiectivi. Fiecăruia dintre noi îi place mai mult sau mai puţin un sport (în afară de fotbal!...) şi, în numele acestei pasiuni, devenim „surzi" la succesele altor sporturi, în timp ce pentru „pasiunea" noastră sîntem gata să facem cele mai savante calcule spre a demonstra că cutare rezultat şi nu altul reprezintă o veritabilă performanţă internaţională.

Explicabilă este deci „reţinerea" în a face astfel de aprecieri. Cu atît mai greu este acest lucru acum, cu cît anul pe care-l încheiem a fost pentru mişcarea sportivă din ţara noastră un an foarte rodnic, anul în care s-au realizat o suită de strălucite performanţe internaţionale. Cu toate acestea noi „îndrăznim" să afirmăm că pentru mişcarea noastră de cultură fizică şi sport, handbalul a fost sportul nr. 1 al anului 1961. Ştim că sînt mulţi nemulţumiţi de această... „îndrăzneală". Îi rugăm, înainte de a ne califica drept „duşmani" ai voleiului, atletismului, tenisului de masă, şahului etc., să ne urmărească cu atenţie şi cu răbdare.

Un start bun, dar..

Handbalul din ţara noastră a manifestat primele „simptome" de valoare în anul 1955. La noi, acest sport nu se număra printre cele mai populare, iar la vremea aceea, pe plan extern, puţini erau cei ce ştiau ceva despre valoarea pe care o aveau echipele reprezentative ale ţării noastre. Şi iată că, atunci cînd nimeni nu se aştepta, formaţia feminină realizează primul succes: cîştigă turneul din cadrul Festivalului de la Varşovia, învingînd pe rînd o serie de echipe cu „stagii" mai vechi în competiţiile internaţionale de amploare.

Pentru handbalul nostru era un succes de prestigiu, în timp ce tehnicienii de peste hotare socoteau acest rezultat drept o întîmplare. Dar n-a trecut decît un an şi cei cu „întîmplarea" aveau să constate cît de departe fuseseră de adevăr. În R. F. Germană se disputa Campionatul mondial feminin de handbal în 11. Participau şi fetele noastre. Şi la fel ca la Varşovia, au cîştigat toate jocurile inclusiv cel din finală cu „imbatabila" echipă a R. F. Germane, devenind campioane ale lumii. Acum, nimeni nu mai putea să dea „vina" pe întîmplări, pe şanse sau pe mai ştim noi ce... Era clar că handbalul în 11 din R. P. Română are o valoare ridicată.

Iată, însă că, „fratele" mai mic al handbalului în 11, cel practicat de 7 jucători, cucerea, cu o rapiditate uimitoare pentru un „nou născut", simpatiile tineretului de pe toate meridianele globului, tinzînd să ia locul handbalului „mare". Întrecerile internaţionale ale acestui sport se bucurau de o mai mare participare, interesul creştea văzînd cu ochii. Numeroase ţări îşi „specializau"... handbalul. Ţările nordice şi o parte din cele europene (Cehoslovacia, Franţa, Iugoslavia) optau pentru handbalul în 7, în timp ce altele (R. D. Germană, R. F. Germană, Elveţia, Austria), rămîneau, statornice, alături de handbalul în 11. Noi însă ce facem?

O hotărîre care implica obligaţii serioase

La început, şi în ţara noastră părerile au fost împărţite. Tehnicienii discutau străini au zîmbit. Îşi ziceau probabil că degeaba încercăm noi să susţinem posibilitatea practicării cu succes a ambelor sporturi. Rezultatul dovedea că noi rămîneam alături de handbalul în 11. Nu peste mult timp însă au apărut primele semne ale redresării handbalului în 7 din ţara noastră. Şi aceste prime succese le datorăm tot fetelor. În toamna şi în iarna anului 1959 echipa feminină a ţării cucereşte primele victorii de prestigiu, printre care cea mai răsunătoare este aceea din faţa selecţionatei R. S. Cehoslovace, campioană a lumii.

Şi apoi, în anul următor, în timp ce echipa masculină de handbal în 11 pleacă într-un lung turneu în Extremul Orient, disputînd, timp de peste două luni, jocuri în R. P. Chineză şi în Japonia, echipa feminină reeditează, în Olanda, performanţa realizată cu patru ani în urmă, cucerind pentru a doua oară titlul de campioană a lumii. După cum se vede, în ceea ce priveşte handbalul în 11, echipa noastră feminină a început să capete deprinderi de... „colecţionară"!

Pentru început, lucrurile merg bine

A urmat o perioadă de intensă activitate. Fiecare sport îşi avea competiţiile lui, echipele lui şi, fireşte, simpatizanţii „proprii". Pe de altă parte, munca de selecţionare şi de pregătire nu era deloc uşor de urmărit pe... „două fronturi". Dar s-a muncit serios. Şi iată handbalul nostru din nou în faţa unor mari confruntări internaţionale. În vara anului 1959, tînăra echipă masculină de handbal în 11 a ţării noastre participă la campionatul mondial care avea loc în Austria. Era cea mai tînără echipă dintre toate formaţiile participante. Înregistrăm din nou un şir de victorii: cu Austria 19—6 (9—4), cu R. P. Ungară 18—12 (9—4), cu Elveţia 19—9 (7—4). Astfel echipa ajunge în finala campionatului unde este învinsă la limită (11—14) de puternica echipă unită a celor două Germanii. Demn de remarcat este faptul că o repriză tinerii noştri handbalişti i-au ţinut în şah pe excelenţii jucători germani (6—6). Mulţi dintre tehnicienii aprins, atît de aprins încît lunile treceau şi nimeni nu putea să tragă o concluzie valabilă în problema: handbal în 11 sau în 7? Ceea ce nu vom uita să consemnăm este că timpul nu aştepta şi la întrecerile internaţionale ce se desfăşurau, echipele noastre reprezentative înregistrau rezultate dintre cele mai modeste. Aşa s-au petrecut lucrurile la campionatele mondiale feminine de handbal în 7 din 1957 (R. P. F. Iugoslavia) şi la campionatul mondial masculin de handbal în 7 din 1958 (R. D. Germană). La aceste competiţii, sportivii noştri au suferit cîteva înfrîngeri, şi drept urmare, s-au situat — ca să nu fim prea aspri — în „cea de a doua parte a clasamentului".

Faţă de această situaţie, federaţia noastră a luat hotărîrea de a se sprijini practicarea în egală măsură atît a handbalului în 11 cît şi a celui în 7.

Pentru început, lucrurile merg bine

A urmat o perioadă de intensă activitate. Fiecare sport îşi avea competiţiile lui, echipele lui şi, fireşte, simpatizanţii „proprii". Pe de altă parte, munca de selecţionare şi de pregătire nu era deloc uşor de urmărit pe... „două fronturi". Dar s-a muncit serios. Şi iată handbalul nostru din nou în faţa unor mari confruntări internaţionale. În vara anului 1959, tînăra echipă masculină de handbal în 11 a ţării noastre participă la campionatul mondial care avea loc în Austria. Era cea mai tînără echipă dintre toate formaţiile participante. Înregistrăm din nou un şir de victorii: cu Austria 19—6 (9—4), cu R. P. Ungară 18—12 (9—4), cu Elveţia 19—9 (7—4). Astfel echipa ajunge în finala campionatului unde este învinsă la limită (11—14) de puternica echipă unită a celor două Germanii. Demn de remarcat este faptul că o repriză tinerii noştri handbalişti i-au ţinut în şah pe excelenţii jucători germani (6—6). Mulţi dintre tehnicienii

Şi a urmat anul marilor victorii!

Iată-ne în anul 1961, anul campionatului mondial masculin de handbal în 7, la care şi-a anunţat participarea şi reprezentativa ţării noastre. Am ajuns, cum s-ar spune, cu povestea la zi. Băieţii obţin la început un rezultat, care în nici un caz nu ne dădea speranţe la frumoasa victorie din final. Ei sînt învinşi în preliminarii de selecţionata Uniunii Sovietice, care debutează cu acest prilej în lumea handbalului internaţional. În meciul retur, reprezentativa noastră obţine victoria la o diferenţă de puncte care-i asigură calificarea. Ceea ce a urmat se ştie. În prima parte a turneului final, echipa noastră a învins uşor Japonia şi a pierdut la formaţia R. S. Cehoslovace. Datorită acestui fapt, handbaliştii romîni urmau să evolueze în cea de a doua serie semifinală, alături de echipe redutabile: Danemarca, Germania (echipa unită) şi Norvegia. Ocuparea unui loc III în această serie era considerată de mulţi drept o comportare onorabilă. Hotărîţi să-şi pună în valoare toate calităţile lor, ca şi pregătirea acumulată în asiduele antrenamente — handbaliştii romîni au început în cadrul jocurilor din seria semifinală, „bătălia" pentru a urca cît mai sus pe scara valorică a handbalului mondial. Primul meci — prima victorie. Puternica echipă a Danemarcei — socotită printre cele mai bune din lume — părăseşte terenul învinsă, scorul fiind de 15—13 (6—7) pentru reprezentativa noastră. În al doilea joc, întîlnim echipa unită a celor două Germanii. Antrenorii acestei formaţii dau asigurări spectatorilor că în ciuda rezultatului surprinzător realizat în faţa handbaliştilor danezi, selecţionata romînă nu poate cîştiga. „Am studiat bine această echipă romînă şi am luat măsurile necesare" — spun cei doi antrenori şi... ziarele publică. Dar aceleaşi ziare sînt nevoite ca doar după 24 de ore să publice şi rezultatul meciului: 12—9 (7—5) pentru selecţionata ţării noastre. Ce s-a întîmplat? Toată lumea este nerăbdătoare să afle amănunte. La poarta căminului sportiv unde sînt cazaţi jucătorii noştri, zeci de ziarişti aşteaptă. Şi după lungi ceasuri, iată-i şi pe „eroi". La toate întrebările, un răspuns: „Nu este nimic anormal. Sîntem mai buni. Mai buni decît bănuiţi..."

Cel de-al treilea joc din serie a fost cel mai greu. Echipa Norvegiei nu era mai bună decît adversarii anteriori. Dar, încurajată frenetic de public (care în înfrîngerea echipei noastre mai căuta ultima speranţă de a vedea echipa favorită — cea a celor două Germanii — finalistă) echipa Norvegiei punea la grea încercare selecţionata noastră. Însă în cele din urmă: „...sîntem mai buni" şi, fireşte, cîştigăm cu 16—14 (9—6).

Acum, urmează finala: R. S. Cehoslovacă

Moment culminant la Dortmund: jucătorii reprezentativei R.P.R., noii campioni mondiali, purtaţi în triumf

— R. P. Română. Cei aproape 20.000 de spectatori din Westfalenhalle din Dortmund nu vor uita multă vreme acest joc dramatic, care a epuizat pe toată lumea, inclusiv pe crainicul postului de radio Praga. Şi, dacă stăm să ne gîndim, nici nu-i lucru de mirare. În primul rînd era finala campionatului mondial, iar apoi la terminarea primei reprize scorul era egal: 4—4. Disputa era de-a dreptul epuizantă, fiecare echipă aruncînd picătură cu picătură toată energia şi capacitatea în luptă. Cînd s-au epuizat cele 60 de minute de joc regulamentare, scorul era tot egal: 7—7. Au început prelungirile. Vă puteţi imagina emoţiile pe care le încercau toţi cei prezenţi. Dar jucătorii? În vacarmul acela de nedescris, orice minge greşită, orice ezitare, o eroare de cîtiva milimetri chiar putea să coste titlul de campioană a lumii. Într-o încordare extremă cele două reprize de cîte 5 minute s-au scurs ca o... clipită. Scorul, tot egal... Alte prelungiri, ale două reprize a cîte 5 minute. Înscriem noi dar imediat handbaliştii cehoslovaci egalează. Ultimele 5 minute sînt de neuitat. O acţiune a echipei noastre se termină cu un gol marcat de mezinul echipei, Mircea Costache II. Este 9—8 pentru R. P. Română. Toate eforturile handbaliştilor cehoslovaci rămîn fără rezultat. Şi astfel echipa noastră devine campioană a lumii la handbal în 7!

Ce simple par lucrurile acum... Şi, cu toate acestea, cîtă energie au depus handbaliştii noştri pentru a ajunge aci, pentru a deveni cei mai buni din lume.

Victoria echipei masculine este amplificată de succesul formaţiei feminine Ştiinţa Bucureşti, care — în prima ediţie a Cupei Campionilor Europeni la handbal în 7 — cucereşte trofeul. Este prima formaţie din ţara noastră care învinge într-o astfel de competiţie. Exemplul ei a fost urmat peste puţin timp de alte echipe româneşti (la volei şi tenis de masă). „Inaugurarea" au făcut-o însă handbalistele!

Iată-ne ajunşi la sfîrşit. Înţelegeţi deci de ce socotim victoria handbaliştilor drept cea mai frumoasă din multele realizate anul acesta de sportivii noştri. Făcînd această apreciere, ne-am gîndit nu numai la valoarea adversarilor sau la ecoul victoriei, ci la faptul că acest rezultat a venit să confirme un fapt cu care se mîndreşte mişcarea noastră sportivă: handbalul românesc este astăzi socotit cel mai valoros din lume!

Călin ANTONESCU

SATIRA

Fără cuvinte
Desen de I. DAVIDESCU

ÎNTRE GAZDE: — Lasă-l să vorbească, dragă, ne rămîne mai mult vin!...

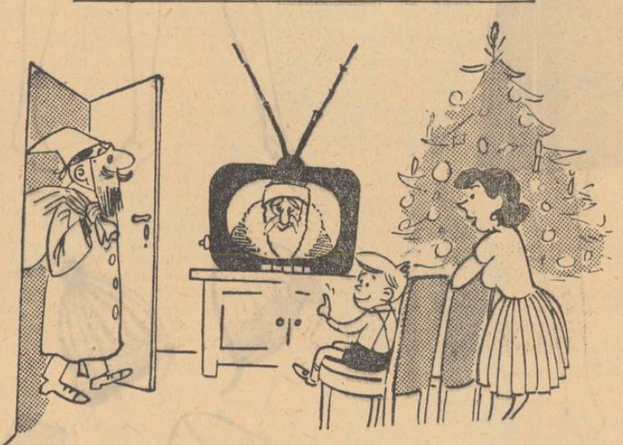

— Tăticule, ai venit la timp să-l vezi pe Moș Gerilă la televizor...

BIROCRATUL

— Ah! Ce plăcere îmi face foșnetul hîrtiilor care ne înconjoară!...

SAM: — Spune-i lui moșu o poezie frumoasă!
ADENAUER: — „Deutschland, Deutschland über alles!".
Desene de Gh. CHIRIAC

— Ghici, iubitule, ce i-am luat lui Gigel?...
Desen de Matty ASLAN

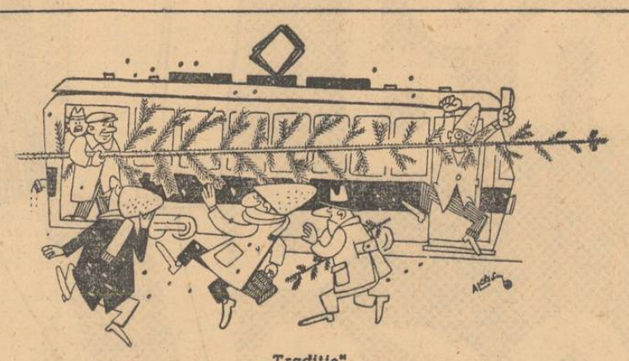

„Tradiție"
Desen de Al. CLENCIU

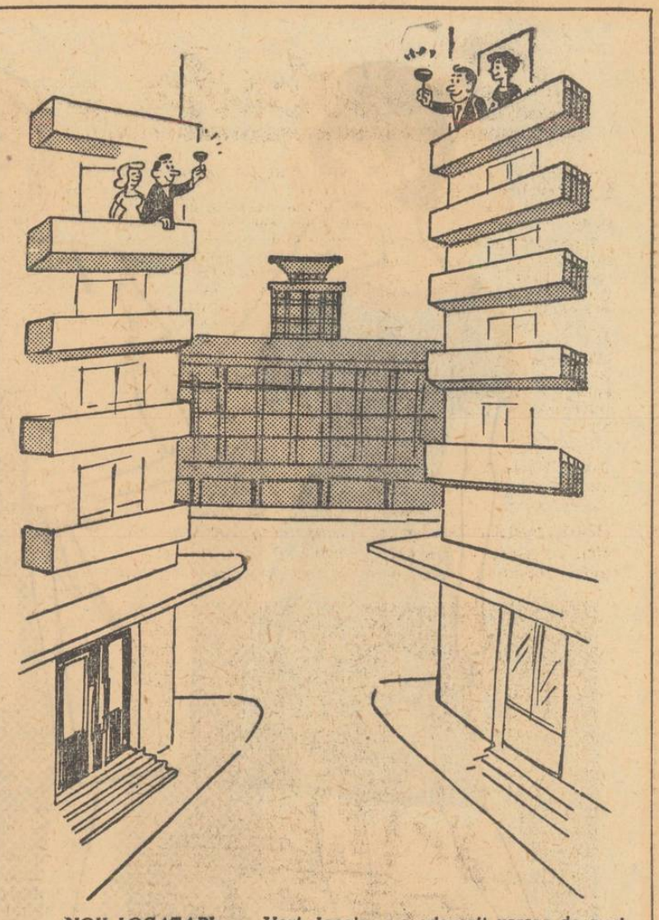

NOII LOCATARI: — Vezi, Ionele, s-a adeverit urarea de anul trecut — „la mai mare"...
Desen de GH. CHIRIAC

— Scuzați, dar ați avut o mască extraordinar de naturală...

Dedicat celor care țin cîini în casă.

— Marș Buby, că nu-i pentru tine pomul...
Desene de E. ARNO

POEZIA

SCENA I

— NICUȘOR: — Auzi, unchiule Tache?
TACHE: — Da, Nicușor!
NICUȘOR: — Unchiule Tache, vrei matale să mergi cu mine niței în odaia cealaltă?
TACHE: — Da, Nicușor! Dar de ce?
NICUȘOR: — Hai, că-ți spun eu! Aici sînt musafiri și e gălăgie!
TACHE: — Stai să-mi beau șprițul! Așa! Hai!

SCENA II

TACHE: — Ei, ce e Nicușor?
NICUȘOR: — Unchiule Tache, eu am învățat o poezie nouă și vreau să ți-o spun!
TACHE: — Da? Ha, ha, ha, bravo! Ei, să te-aud!
NICUȘOR: — Bine! Dar închide ușa că se aude sgomotul de dincolo. Așa! Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară...
Dar nu cumva o știi, unchiule?
TACHE: — Nu, n-o știu! Ia s-aud!
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară!
Să vezi ce frumoasă e...
TACHE: — Da, bravo! Să vedem...
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară, astă vară
Un pisoi mînca o pară...
Dar mă asculți, unchiule Tache?
TACHE: — Sigur că te ascult, cum să nu te ascult! Hai!
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară astă vară
Un pisoi mînca o pară!
Dar pe urmă îmi spui și matale o poezie?
TACHE: — Îți spun, îți spun! Hai, s-o auzim.
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară!
Eu știu o mulțime de poezii. Dar asta e nouă!
TACHE: — Bravo, Nicușor! Hai spune-o!
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară...
Auzi, unchiule, pisoiul mănîncă pere?
TACHE: — La foame mare, mai mănîncă și o pară. Hai!
NICUȘOR: — Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară.
Dar mere mănîncă?
TACHE: — Mănîncă și mere! O spui sau n-o spui?
NICUȘOR: — O spun. Poezie:
Într-o seară, astă vară,
Un pisoi mînca o pară.
Un moment! (strigă): Mămicooo!
VOCE: — Daaa!
NICUȘOR: — Mămico, gata?
VOCE: — Da!
TACHE: — Ce gata?
NICUȘOR: — Gata!
TACHE: — Cum gata? Spune poezia!
NICUȘOR: — Păi asta-i!
TACHE: — Cum, asta-i toată poezia: *Într-o seară astă vară, un pisoi mînca o pară?*
NICUȘOR: — Atîta-i!
TACHE: — Și atunci de ce nu mi-ai spus de la început și mi-ai recitat-o de 20 de ori?
NICUȘOR: — Că așa mi-a zis mama. Să te țiu de vorbă cînd servește torta, că iar distrugi șase felii!

Sadi RUDEANU

Barba lui Moș Gerilă

In amintirea lui G. TOPÎRCEANU

Pogorînd din înălțime,
Moș Gerilă, într-o seară,
Mi-a adus un sac cu rime
Pentru barba-i legendară.

M-a poftit atunci la joacă,
Așezat sfătos în jilț,
C-un plaivas de promoroacă
Și metafore de cîlți.

Moșul, șugubăț din fire,
Și-a prins ciucuri de beteală
Pe obrazul lui subțire,
Ca însignă personală!

Ce podoabă minunată!
Și ce meșter!... Răsucind
Dintr-un bulgăre de vată,
Scoate bucle de argint.

Barba-i fîlfîie prin aer,
Depănată veac de veac
Din al iernii veșnic caier
Cu zăpadă de bumbac.

O privesc oprindu-mi pașii
Și-o văd cupă de cleștar,
Ca un strugur alb, sau ca și
Un calup pătrat de var.

O văd lucie ca mica,
O văd coală de hîrtie,
Ca un voal cu franjuri și ca
O enormă păpădie.

Ca un pămătuf de scamă
Învelit în celofan,
Mai stufos decît o coamă
Și mai alb ca un ecran.

E ca ramura cu brumă,
Sau ca miezul de franzelă,
Ca un bibelou de spumă,
Sau o trenă de dantelă.

Ca un ghem de lînă fină,
Ca un stol de funigei,
Ca un bloc de stearină,
Sau un snop de ghiocei.

Poate-s fire de arcușuri,
Sau un disc de porțelan!
Poate-i cremă de albușuri,
Sau sînt clape de pian!

Perie cu țepi de ață,
Evantai de fulgi și puf,
Guler de mioară creață
Ondulată cu zuluf!

E-o egretă scoasă de la
Vre-un muzeu vestimentar?
Sau panașul din capela
Unui falnic muschetar?

Nu știu cîte ițe dese
Împletesc un filigran.
Nu știu ce păianjen țese
Pînza snoavei, an cu an!

Parcă e-un pastel de cretă,
Șmoc de spice, ca o creastă.
Parcă-n grabă pe-o paletă
S-a vărsat un tub cu pastă!

Ciumă de carton și stoară,
De cum vine îndărăt,
Iarna o pudrează iară
Cu făină de omăt.

Și-n pomeți ce îi anină?
O emblemă de bunic:
Țurțuri lungi de naftalină,
Sau clăbuc de borangic?

De departe: flori de gheață
Și de-aproape: un gherghef.
Anii i-au depus pe față
Stalactite de sidef!

Iarna flutură la poartă
O batistă-n miez de noapte?
Sau a desenat o hartă
C-un penel muiat în lapte?

Unii zic că-i coada albă
Dăruită de-un păun.
Alții spun c-ar fi o salbă
De baloane de săpun.

Dar eu cred că e o blană
Care pe obraz se mișcă,
Netedă precum o pană
Și pufoasă ca o frișcă.

Albă cum e o mireasă,
Moale ca un fir de iarbă,
Încîlcită ca o plasă
Și lipită... ca o barbă!

I. BERG

Mister Kwen-consolatorul

de Marti Larni (Finlanda)

Cînd scriitorul englez Evelyn Noe a tipărit, cu cîțiva ani în urmă, romanul „Iubitul", în care sînt descrise obiceiuri de înmormîntare în californieni, unii au considerat acest lucru jignitor pentru modul de viață american. Adevărul e, precum se vede, o pacoste cruntă, iar dacă acum mă îndeletnicesc eu cu această pacoste, n-o fac cu scopul de a bîciui pe decedați, rubedeniile lor sau pe oricare altcineva. Sînt un om pașnic, deși urăsc specula și nutresc neîncredere față de unii businessmeni. Omul este, cum spun unii, singura ființă din lume care trăiește și după ce și-a dat duhul. Dacă n-ar fi această vitalitate, de pe urma populației din America n-ar rămîne nici urmă în cincizeci de ani. Dar la ce bun să vă plictisesc cu asemenea divagații, dacă, cu același succes, pot să vă relatez o istorioară scurtă, care mi-a venit în gînd citind numărul din iulie 1961 al revistei „Saturday Evening Post", în care se pune întrebarea: **Sînteți destul de bogat ca să vă dea mîna să decedați?**

Mister Norman Johnson a răposat într-un domnul la 4 decembrie 1954. Asta s-a întîmplat într-o crîșmă. L-a trimis pe lumea cealaltă un foarte bun prieten al său. De îndată ce a răsunat împușcătura, în crîșmă s-a făcut o clipă tăcere. Cei patru trișori de profesie, care duceau dorul închisorii au lăsat pentru puțin cărțile de joc, întrerupînd pocherul. Ceilalți clienți ai localului au făcut și ei o pauză de o jumătate de minut în beția lor. Iar patronul speluncii și-a făcut semnul crucii și a recitat de două ori „Ave Marie". Asasinul, după ce s-a convins că Norman Johnson a dat ortul popii, și-a golit paharul și s-a grăbit să se prezinte șerifului. În drum și-a cumpărat libertatea. Aceasta întrucît, cu două zile în urmă, reușise să dea o lovitură și avea posibilitatea să dispună la discreție de bani.

Astfel că medicul care a cercetat cadavrul lui Norman Johnson a eliberat actul de deces conceput în termenii următori: **„Cauza morții — naturală".**

Cînd soția lui Norman Johnson a primit știrea morții bărbatului ei, a izbucnit în plîns. Lacrimile își aveau însă izvorul în faptul că soțul ei nu fusese asigurat. În rest, soția era firește fericită, întrucît scăpa în sfîrșit de crucea pe care o purta — scăpa de soțul ei, care timp de 15 ani fusese șomer, dacă nu mai punea la socoteală și cei patru ani cît stătuse la ocnă, pentru jefuirea unei bănci.

În afară de soție, Norman Johnson mai lăsa trei urmași minori, care trăiau la Casa copilului. Missis Johnson se întreținea pe ea și pe soțul ei prin munci ocazionale și din distribuirea ziarelor de dimineață.

O jumătate de oră după ce Johnson își dăduse sufletul, văduva decedatului fu vizitată — lucru firesc în marele Occident — de mister Kwen, care arboră o expresie de adîncă compătimire. Oferi femeii un buchet de trandafiri și-i spuse:

— Moartea e un musafir nedorit și neplăcut, missis Johnson. Desigur că l-ați iubit mult pe soțul dumneavoastră.

— Da de unde! răspunse, aproape strigînd, femeia. Era un gangster înrăit.

— Nu profanați măreția morții, missis Johnson! Soțul dv. a trecut în veșnicie și și-a răscumpărat pe deplin toate păcatele. Hristos a primit moartea pe cruce și pentru păcatele soțului dv. Iubitul dv. Norman a devenit acum un înger nevinovat și neprihănit în ceruri, memoria lui trebuie să fie cinstită de toți.

Fața lui missis Johnson luă o expresie gravă, căci ea nu-și pierduse niciîcînd credința. Îl privi în ochi pe mister Kwen și, suspinînd, spuse că Norman a avut și calități: se pricepea strașnic să încheie pariuri favorabile, era un neîntrecut jucător de cărți, dansa minunat și imita, ca nimeni altul, semnăturile. În afară de aceasta, avea o voce plăcută, ochi frumoși și era plin de îndrăzneală.

— Știa să se bată voinicește cu pumnii — continuă missis Johnson. Într-un rînd, doi inși au căutat să-l înșele la jocul de cărți. I-a lăsat lați pe amîndoi. Ce-i drept bea vîrtos, însă niciodată n-a spart mobila, n-a lovit cîinii, iar pe mine nu m-a bătut niciodată.

— Moartea lui este pentru dv. cu adevărat o pierdere ireparabilă! — exclamă mister Kwen. Știu că sînteți copleșită de durere. Dar sînt gata să iau o parte asupra mea. Scopul vieții mele este să aduc consolare rudelor îndurerate.

Mister Kwen nu era nici preot, nici medic, ci doar antreprenor de pompe funebre, proprietarul cunoscutei firme „William Kwen și fiii". De două ori pe săptămînă apărea în ziarul local anunțul firmei sale, care proclama, pe formatul unei jumătăți de pagină, cu un titlu de-o șchioapă: **„În țara cu nivel de trai ridicat și costul morții e la nivel solid. Totuși, la noi înmormîntările sînt ridicol de ieftine".**

După douăzeci de minute de discuții, missis Johnson semna un contract prin care încredința firmei „Kwen și fiii" funeraliile soțului ei.

Două zile mai tîrziu, missis Johnson fu invitată în biroul firmei, pentru alegerea sicriului.

— Bine ați venit, missis Johnson! o primi antreprenorul de pompe funebre. Pot să vă ofer un păhărel cu whisky?

— Nu, mulțumesc — răspunse văduva. Aș prefera coca-cola.

Mister Kwen chemă pe un funcționar și îi spuse pe șoptite:

— Adă o sticluță de coca-cola și dă drumul la orga electronică. Pune un tango trist.

— Okey, boss! — răspunse funcționarul și se grăbi să aducă la îndeplinire dispozițiile.

După ce missis Johnson bău coca-cola și fumă cîteva țigări, patronul o luă de braț. În sunetele orgii electronice, care cînta „Tango nocturno" — au trecut amîndoi în sala mare, pentru a alege sicriul.

— Vreau cel mai simplu și mai ieftin sicriu, spuse missis Johnson. Știți doar că nu dispun de prea multe mijloace.

Mr. Kwen trase din trabuc și răspunse:

— Cînd e vorba de ultimul serviciu pentru cel iubit, nu trebuie să ne gîndim la cost. Nu-i așa, stimată prietenă? Cum vă place acest sicriu, de pildă? Are saltea cu arcuri, este căptușit cu mătase naturală, părțile metalice sînt din oțel inoxidabil. La căpătîi se află un aparat de radiorecepție. Precum vedeți, sicriul este din lemn de santal, înzestrat cu un dispozitiv de aer condiționat. Acustica sa e uimitoare. Prețul? Minuscul: vreo 1000 de dolari.

— 1000 de dolari? sări înspăimîntată missis Johnson. Păi ăsta este venitul meu pe un an de zile.

— Încetați odată să vă tot gîndiți la preț cînd este vorba de înmormîntarea rămășițelor pămîntești ale unei ființe scumpe!, exclamă mister Kwen, care se furișă apoi într-o cameră anexă, pentru a pune la orgă altă muzică. Puțin mai tîrziu, din difuzor se răspîndi o melodie foarte tristă: „Moartea nu ne va despărți, scumpo", a renumitului compozitor Robert Hawen, autorul cîntecelor de reclamă premiate cu vreo doi ani în urmă la concursul firmelor de pompe funebre din America. Melodia își produse de îndată efectul. Missis Johnson comandă pentru soțul decedat un sicriu de stejar în valoare de 800 dolari, cu saltea cu arcuri, căptușit cu mătase naturală. Crucea de pe capac era meșterită din monete de dolari din argint. Afacerea a fost stropită cu whisky, pe care, de data aceasta, missis Johnson nu l-a mai refuzat. Sicriul însă a fost doar prima parte a ritualului de înmormîntare...

Missis Johnson era chiar convinsă că trăiește un coșmar. Ridică mîinile în sus și acceptă în cele din urmă condițiile cerute. Cu fața întunecată, se ridică și, obosită, spuse:

— Faceți ce credeți, însă înmormîntarea nu trebuie să coste prea scump. Veniturile mele sînt mici, iar avere nu am deloc.

— Prietenă scumpă, vorbiți din nou despre bani în asemenea clipe triste, — o admonestă părintește antreprenorul. În fața morții trebuie să dăm uitării orice deșertăciune lumească. Cînd o să vă întîlniți în ceruri cu soțul dvs...

— Nu mai vreau să mă întîlnesc cu el niciodată! — țipă femeia și, hohotind de plîns, părăsi încăperea.

A doua zi apăru în ziare un anunț uriaș, prin care toate rudele, prietenii, cunoscuții și vecinii lui Norman Johnson erau invitați în birourile firmei „William Kwen și fiii", pentru a-și lua rămas bun de la decedat. Erau indicate și orele de primire, timp de două zile, anume de la 8 pînă la 20... A doua zi, în sunetele orgii, au intrat în salon primii oaspeți: văduva lui Norman Johnson și cei patru cartofori care asistaseră la întîmplarea din crîșmă.

— Al naibii, dar știi că l-au pocnit bine la mir? — observă Revolver Tom.

Mormîntul a costat, fără îndoială, mult, pentru că era așezat pe versantul sudic al cimitirului, de unde se deschidea o priveliște minunată asupra șoselei din apropiere. Înmînîndu-i socoteala, Mr. Kwen observă:

— Peisajul, vezi bine, trebuie și el plătit.

Suma totală se ridica la 2200 dolari.

Mr. Kwen era însă un om de înțeles. Cînd missis Johnson nu putu să-i plătească cu bani gheață, îi acordă o eșalonare pe 6 luni, cu o dobîndă minimă de 6 la sută. Văduva se plînse, însă Mr. Kwen, ca un cunoscător al problemelor, o mîngîie arătîndu-i cu competență că americanii cheltuiesc anual pentru înmormîntări mai mulți bani decît pentru tratamente la spital și că în țara unui nivel ridicat de trai, cheltuielile pentru înmormîntare însumează întotdeauna cel mai mare articol de cheltuieli pentru o familie.

Missis Johnson a trebuit să-și vîndă o mare parte din lucruri, întrucît ea își născuse toți copiii pe datorie, iar pentru ultimii doi mai plătea și acum cîte 20 de dolari pe lună la maternitate. Pe datorie își lucrase și dantura la dentist, își scosese apendicele și acum, datoriilor către dentist și chirurg li se adăuga și datoria la pompele funebre!

Missis Johnson era însă o eroină. La 5 dimineața distribuia ziare. Apoi se ducea să facă curățenie în privățile stației de autobuz. Trebuia să-și țină copiii la Casa copilului și să plătească pentru soțul decedat. Uneori, cînd se plîngea cunoscuților de greutățile vieții, de scumpetea în caz de deces în familie, cunoscuții îi răspundeau cu ton iritat:

— Dragă missis Johnson! Cum puteți vorbi așa? A vorbi astfel nu-i americănește. Oare nu știți că trăiți în țara celui mai ridicat nivel de trai din lume?

— Iubesc această țară! — răspunse cu amărăciune missis Johnson. E trist doar că în această țară trebuie să te naști, să bolești și să mori.

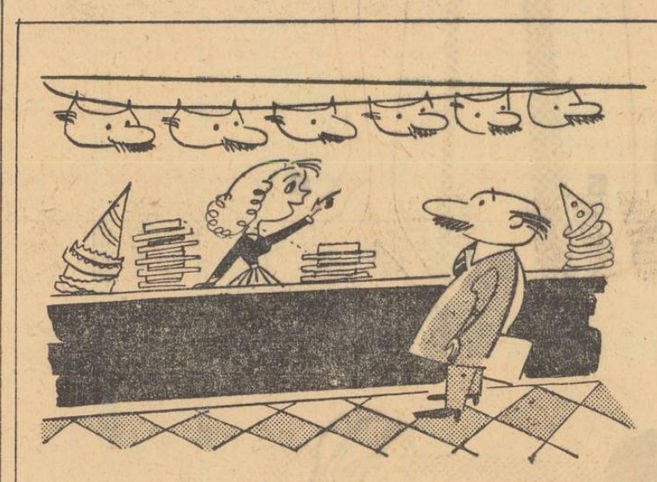

— Poftiți, avem măști foarte caraghioase!
Desen de Neli COBAN

— Ce-i spui lui Moș Gerilă pentru cadoul primit?
— Mulțumesc, tăticule!
Desen de Fred GHENĂDESCU

ȘI-UMOR

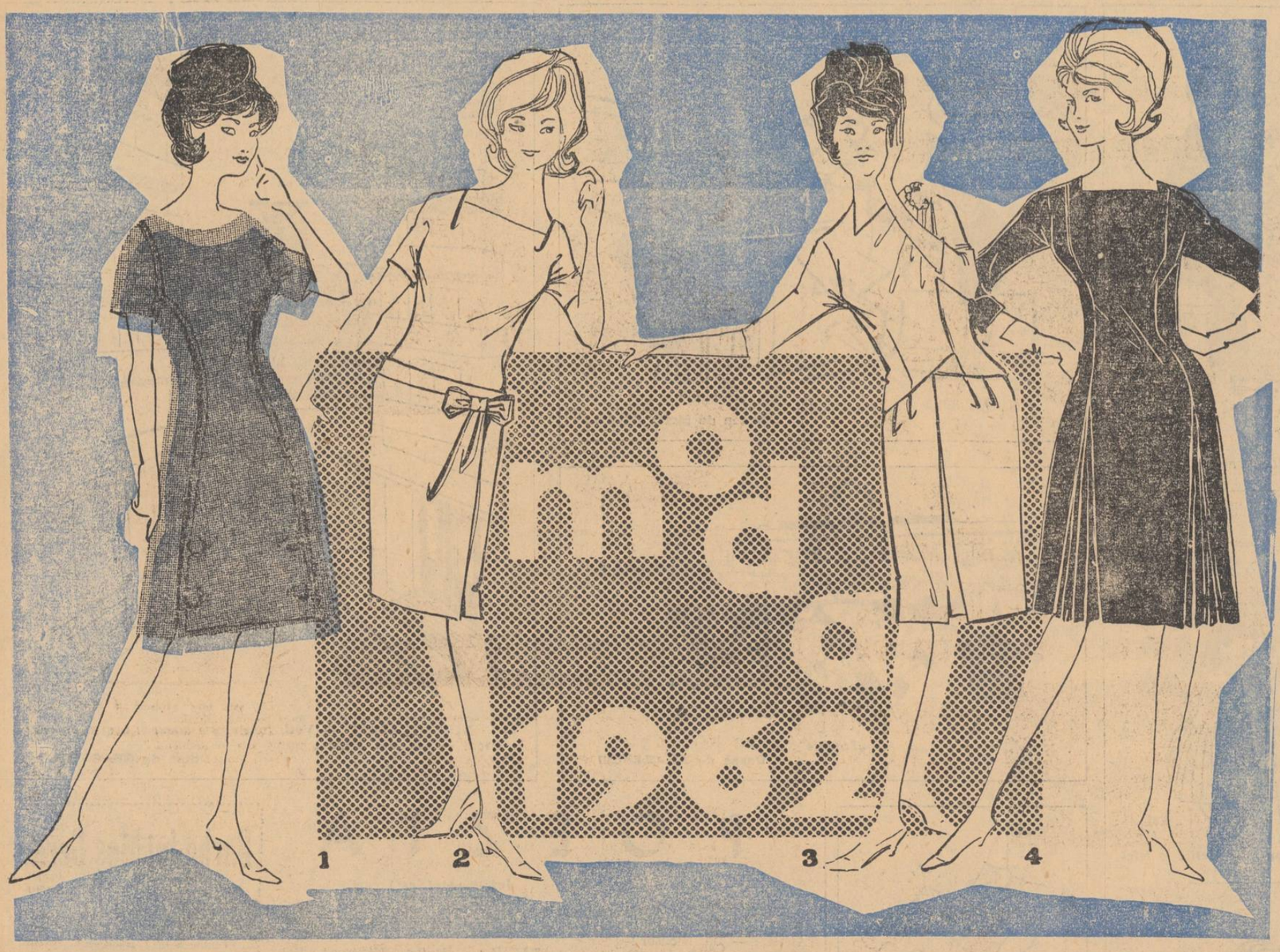

MODA 1962

A VENIT IARNA...

Linia modei rămîne suplă. Croiala e făcută în linii limpezi, tendința e netă spre modele ușor de purtat. Mantourile sînt largi, rochiile — de o amploare discretă — ondulează în mers. Tendința generală : mai multe linii drepte, dar așezate oblic și asimetric.

A reapărut rochia „princesse", care alunecă de-a lungul corpului, reliefîndu-i formele. Fusta se lărgește în partea de jos în clini călcați sau cloș sau în simple cute.

Materialele : stofe suple, mătasea creponată sau țesătura de lînă, tot creponată, care împreună cu țesăturile încărcate cu lameuri (pentru rochiile de seară) stau în frunte.

Culorile (în ordinea de preferință) : Castaniul — culoarea iernii ! — este urmat de roșu și apoi de gri în toate nuanțele.

1.— Rochie „princesse", din flanelă. Mîneca scurtă pornește din kimono, clinul din față se lărgește pe nesimțite în partea de jos și rămîne liber în dreptul nasturilor.

2.— Rochie cu talia joasă, „tăiată" la 6 cm sub talie. Tăietura e acoperită cu un bie. Fusta, în cute ușoare. Materialul, lînă sau lînă creponată.

3.— Rochie cu corsaj asimetric, pe talie. Fusta cu pliuri care vin în „V" răsturnat. Distanța se dă prin trei cusături discrete. Materialul : mătase pură sau alpaca.

4.— O rochie „princesse", care dă grație siluetei feminine. Tăiată dintr-o bucată, are pe ambele părți clini plisați. Materialul : lînă fină uni.

5.— Mantou-raglan, cu mîneci kimono. Depărtarea de corp se asigură prin cusături. Se încheie cu nasturi ascunși. Materialul : un șantung mai greu, satin sau o stofă de lînă.

6.— Pentru confecționarea acestui taior asimetric, tivit cu un bie de 4 mm., convine un șeviot sau o țesătură de lînă, vărgată în două nuanțe. Astfel, contrastul dintre bie și dungile drepte e mai pronunțat. La gît, tăietură mică și guler din blană de vulpe.

7.— Pe fusta garnisită cu un cordon lat de 8—10 cm. vine un bolero asimetric, închis printr-un bie prins pe umăr cu o fundă. Cade lejer pe spate. Materialul : o țesătură grea de mătase.

8.— Un „deux-pieces" de seară, din dantelă grea, dublată cu satin sau lame. Decolteul drept, tivit cu un bie de satin de 4 cm. Partea din față a corsajului este dreaptă, croită fără pense. Mîneca montată jos. Fusta, ușor cloș, are la spate o cută simplă.

9.— Rochie asimetrică, cu cută simplă în față. Corsajul, cu pliuri în față. Material : jerseu sau lînă creponată.

Desene de Tanți PFENNINGS

PENTRU BĂRBAȚI

Sacoul drept, reverul scurt, numai cei doi nasturi de sus se închele, iar gulerul cămășii foarte rotunjit.
Haina și demi-ul, foarte scurte, pantofiul plat și ascuțit.

1

Două genuri de veste din stofă și blană combinate cu tricotaj.

Jachetică de piele completată cu fustă, fular și căciuliță din stofă.

Trei căciuliță călduroase combinate din blană, tricotaj și lînă împletită în formă de coadă. Pieptarul se face dintr-un pulovăr vechi.

Haină de vînt cu glugă din ea însăși, închisă cu fermoar iar buzunarele din față, gen manșon.

Două modele de pulovere din tricotaj cu stofă.

O vestă căptușită cu o blană scurtă sau molton.

— Gluga dintr-o bucată cu haina de tweed.

— Bereta e iar la modă; pentru seară, din lamé sau cu paiete, iar pentru zi, din stofa hainei.

— Bentiță de ținut părul, nu prea lată și cu o falsă fundă plată.

— Briu lat, de catifea neagră, ornamentat cu o bijuterie.

— Două tipuri de gulere cu cravată.

— Două piese cu garnitura de blană.

— La eșarfa amplă — pălăria mică.

JOCURI DISTRACTIVE

CU DOUA LINII DREPTE

Împărțiți cadranul unui ceas în trei părți cu ajutorul a două linii drepte astfel ca adunînd numerele din fiecare parte să obțineți aceeași sumă.

CUM AU PROCEDAT ?

Într-o tabără de vară, pionierii au prins 20 de păsărele, fiecare din ele fiind închisă într-o colivie. La sfîrșitul taberei ei au hotărît să redea păsărelelor libertatea cu excepția a două din ele care urmau să fie aduse în oraș. Conducătorul taberei a decis ca cele două păsărele să fie alese după următorul procedeu :

Toate coliviile să fie așezate într-un rînd și începînd de la stînga la dreapta să se deschidă fiecare a cincea colivie.Cînd se ajunge la capătul rîndului, numărătoarea nu se întrerupe, ci merge în continuare de la începutul rîndului, bineînțeles fără a mai socoti coliviile deschise și așa mereu pînă vor fi deschise toate coliviile în afară de două.

Sorin și Dana care țineau neapărat ca cele două păsărele care urmau să fie aduse în oraș să fie un pițigoi și un scatiu au aranjat în așa fel coliviile încît cele care cuprindeau păsărelele favorite să rămînă cele nedeschise. Știți cum au procedat ?

BICORNUL

Încercați să desenați acest dublu bicorn dintr-o singură linie.

CARE-I DRUMUL ?

Cu prilejul unor săpături s-a găsit planul unei închisori a unui feudal. Iată amănuntele acestui plan : Închisoarea avea 49 de celule. În șapte celule însemnate în planul de mai jos cu literele A, B, C, D, E, F, G, există cîte o ușă care se deschide numai cu cîte o cheie. Dar cheia de la ușa celulei A se află în celula a, cheia de la ușa celulei B în celula b, iar cheile de la ușile celulelor C, D, E, F și G se găsesc respectiv în celulele c, d, e, f și g. Restul ușilor se deschid prin simpla apăsare pe clanță. Ușile nu au însă clanțe decît pe o singură parte și fiecare ușă se închide automat după ce s-a trecut prin ea.

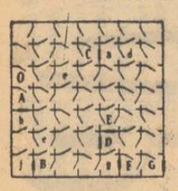

În planul subsolului se arată în ce direcție se poate trece prin fiecare ușă care se deschide fără cheie, dar nu se precizează în ce ordine trebuie să fie deschise ușile încuiate. Se poate trece de mai multe ori prin aceiași ușă, respectîndu-se firește condițiile stabilite.

Alături de plan s-a găsit și schița unui drum al unui condamnat care a reușit să fugă din închisoarea feudalului, fiind închis în celula O. Puteți să indicați ce drum a parcurs evadatul ?

CU DOUĂ CHIBRITURI

Vă invităm să formați un pătrat cu ajutorul a două chibrituri fără a le frînge sau a le despica...

INCERCAȚI...

...să aflați care cifre trebuie înscrise în cele 16 căsuțe pentru ca fiecare rînd orizontal, vertical și cele două diagonale să dea total 34 folosind cifre între 1 și 16.

CU BARCA

Trei băieți plimbîndu-se cu tații lor au ajuns pe malul unui rîu, pe care au vrut să-l traverseze cu o mică barcă care putea transporta numai două persoane. Ca să se distreze cei trei tați le-au supus următoarea problemă :

Să traverseze cu toții pe celălalt mal cu condiția ca nici unul din băieți să nu rămînă cu unul sau doi tați străini, fără tatăl lui și nici să meargă în barcă cu alt tată.

Băieții erau mici, totuși fiecare dintre ei putea să conducă singur barca. Cum au procedat ei ?

TRANSFORMĂRI

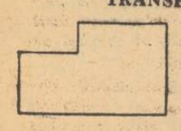

Vă invităm să transformați acest desen cu forme neregulate într-un... pătrat.

25 DE PIESE

În 25 de căsuțe se află așezate 25 de piese numerotate. Schimbați piesele între ele, aranjîndu-le în ordine cronologică adică în primul rînd cifrele 1, 2, 3, 4, 5, în alt doilea rînd cifrele 6, 7, 8, 9, 10 etc.

Cîte mutări sînt necesare pentru a aranja piesele în ordinea cerută ?

1	19	7	25	13
10	23	11	4	17
14	2	20	8	21
18	6	24	12	5
22	15	3	16	9

Soluțiile jocurilor apărute în numărul 220

FRACȚII

A) 1/5 B) 1/7

OPT UNGHIURI

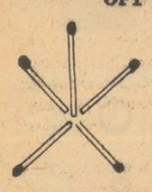

Patru chibrituri sînt așezate pe masă, iar al cincilea cade perpendicular pe celelalte, formînd opt unghiuri drepte.

PATRU PĂTRATE

Se unesc punctele b-h, a-g, d-c și f-e. Pătratele se formează apoi foarte ușor.

AVIONUL

25 CĂSUȚE

7	24	10	19	3
12	20	8	22	23
2	15	25	18	13
11	21	5	9	16
17	4	14	1	6

REBUS-MAGAZIN

DE ANUL NOU

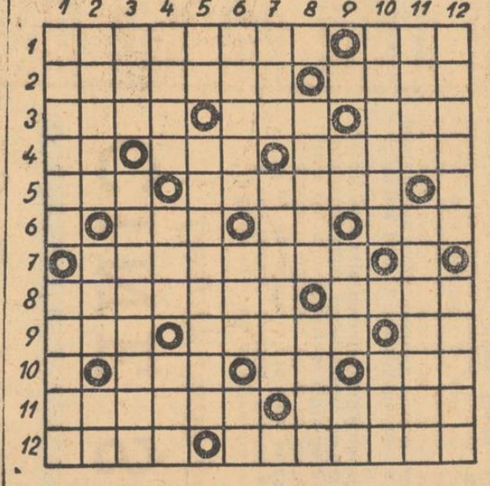

ORIZONTAL : 1) Petrecerea din ultima noapte a anului — Îl împodobește Moș Gerilă cu jucării pentru cei mici. 2) Se sărbătorește de 1 ianuarie (2 cuv.) — Un bătrîn de... sezon ! (pl.) 3) Dacă e bună, e primită la masa de Anul Nou. — Alma... localitate în U.R.S.S. vestită pentru sporturile de iarnă — 1960, 1961, 1962,... 4) Ciob de pahar ! — „Sine qua non"-ul nopții de revelion — Insulă în delta Dunării. 5) Stațiune de mașini și tractoare — Se îmbracă în alb pentru petrecerea de Anul Nou (uneori și mai devreme) 6) Vorba broaștei — Început de răvaș ! — Schi rupt ! 7) Ploaie amestecată cu ninsoare 8) Buna dispoziție din noaptea de Anul Nou — De la orele 22 pînă dimineața, în noaptea de Anul Nou 9) Rînduială (fig.) — A umple paharele — Încîntată la sfîrșit ! 10) Se deschid la 12 noaptea pentru a primi noul an — Pronume — Nume bărbătesc 11) Însușiri remarcabile după care se ghidează Moș Gerilă în împărțirea darurilor — „La mulți ani" și „Voie bună". 12) Grandios (fig.). — Cadourile pentru copii, din sacul lui Moș Gerilă.

VERTICAL : 1) Biletele din plăcinta de revelion — Timp 2) Sacul lui Moș Gerilă în imaginația copiilor — Unități de măsură — Epic pe jumătate ! 3) A răsuna — Urări de Anul Nou însoțite de ridicarea paharului 4) Anul Nou le aduce, odată cu darurile, și mult așteptata vacanță — Eliminată de la masa de revelion (pl.) — Elegant 5) Lene ! — Germinat 6) Nume feminin — Colorit aprins (fig.) — Ecaterina Jelescu 7) Un ou mai mic — Alegere. 8) Cocă pentru prăjituri — Unul în dimineața Anului Nou (fără supărare). 9) În termen ! — Nume de fată — Început de rapsodie ! 10) Aducător de răvașe — Cadou oferit cu prilejul noului an 11) Și la car și la căruță — Se fac de meseni în noaptea de Anul Nou. 12) Uimiți, sau cum îl privesc copiii pe Moș Gerilă — Mijloc de locomoție pe zăpadă (pl.).

Mareș S. CLUCERU

Simfonia metalului

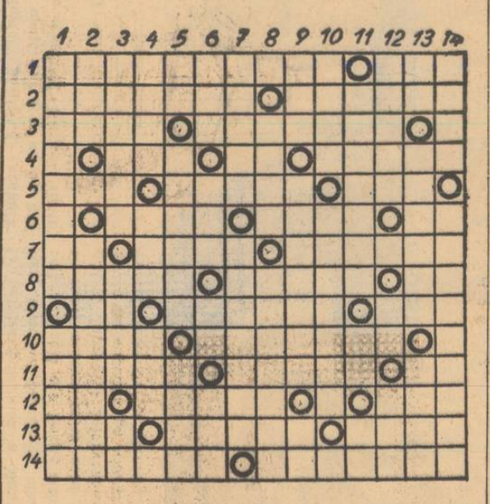

ORIZONTAL : 1) Eroul romanului „Așa s-a călit oțelul" de N. Ostrovski. — Metalică de obicei, trece prin centru. 2) Fierbe oțelul... (pl.). — Bate fierul cît e cald... 3) Oțelul..., principal centru siderurgic din țara noastră. — „... de aur" — nuvelă de M. Sadoveanu. 4) Trece prin Novosibirsk. — Aluminiu — Animal siberian. 5) Metal pentru... extraplate. — Aur și argint ! (sing.). — Nu prea larg.. 6) Îl găsiți pe... calea ferată — Ambarcație. — Armă... de oțel. 7) În loc ! — Podoabă de aur. — Armă... pe apă. 8) Plin de voie bună — Laboratoare pentru metal — Cantitate de bismut ! 9) Puțină sudură... — O sîrmă... la înălțime. — Toc... metalic ! 10) A studia — „Cîntă marile furnale" de Sabin Drăgoi. 11) Vigilent. — Metal radioactiv folosit pentru activarea filamentelor tuburilor electronice — Telur. 12) În bloc ! — Vechi stat pe meleagurile noastre. — Din vechii buri. 13) Cureluș — A izbuti — Sînt formate din compuși naturali ai calciului. 14) Metalul din... buzunar ! — Rocă vulcanică de culoare închisă

VERTICAL : 1) Autorul operei „Cocoșul de aur" — Poezie eminesciană din care extragem versurile : „De treci codrii de aramă, de departe vezi albind/ S-auzi mîndra glăsuire a pădurii de argint". 2) Prefix medical — A acoperi cu un strat de staniu. 3) Realizează legături... elastice. — Ca oțelul ! — În mecanică ! 4) Punct cultural — Oraș brazilian — Fluviu asiatic. 5) Pronume — De mari proporții — Ca fierul ! 6) Piesă metalică... pe care stai — Somnifer bărbos — Consoane — Pronume. 7) Garantat. — Stă în căsuța cu nr. 71... din tabela lui Mendeleev. 8) Avînt. — Dă dovadă de multă rîvnă (fem.). 9) Marcă auto — Producător de țevi, profile sau tablă — Plantă textilă. 10) Cu argint în păr (fig.). — Are loc între titan și crom ! 11) Echilibrare — Comună la magneziu și... iridiu ! — Simbolul reniului. 12) „Călărețul de...", poem de Pușkin — Ceriu. — Varietate de soc. 13) Taxa, pe jumătate — Folosit în primul spărgător de gheață atomic — Aliaj de fier și carbon produs în furnale înalte. 14) Din cînd în cînd. — Oxid de staniu natural.

Ion PASCAL

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TOT MAI SUS

ORIZONTAL : Balaș — Trufaș — Avalanșă — O.N.T. — Licita — Munte — Cat — E — Van — El — Oțelari — Unse Noe — Nori — O. A. — R — R — Afirm — P — U — Lift — Miini — Scud — Al — Stat — Urnit — Urcați — Ciacona — Atac — Ac — Acute — Ill.

CU SCHIURI ȘI PATINE

ORIZONTAL : P — Manșă — Cca — R — Amanet — Traseu — Tintă — Probă — T — Iute — Plasă — Cl — N — Îngheț — Neon — Amnar — Cadență — Joe — Apă — E — El — Alpin — Cal — TG — C — Alt — Taluz — R — RA — Rapel — Napi — Omăt — Alunecuș — Solizi — Pucuri — Arbitru — Latin.

PRINTRE GENE

ORIZONTAL : Rușinată — Lat — Aladin — Tăuiu — Ti — Eminescu — Așa — Ene — Cl — A — Cezar — Găurit — I — Iris — Inimi — Emotiv — S — EP — Prag — Rău — Adi — La — Apaș — Tui — I — Înot — Vizat — Năut — Omis — Ti — Sașiu — Isac — R.

I.I.S. ȘTEFAN PLĂVĂȚ
Timișoara

FOLOSIȚI CU ÎNCREDERE
NOILE PRODUSE

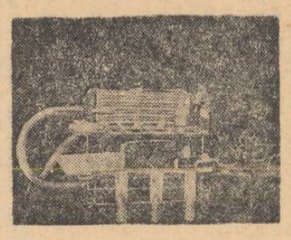

ASPIRATORUL DE PRAF

FIERUL DE CĂLCAT CU REGULATOR

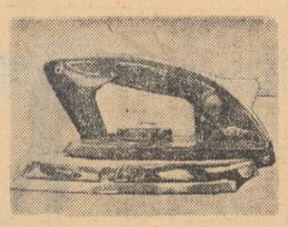

Ventilatorul electric

realizate la un nivel tehnic superior de

I.I.S. ELECTROMOTOR
Timișoara - B-dul Republicii nr. 21
Telefon 38—56

Noile produse se vor găsi în magazine începînd din trimestrul I. - 1962

POȘTA REDACȚIEI

GEORGE CHIRILĂ — Iași : Vă dorim pe 1962 mai mult timp liber dedicat epigramelor. Bineînțeles, nu în dauna timpului rezervat studiilor la facultate. Poezia „Povestește tată" este greoaie, prozaică. Și încă ceva : nostalgia tinereții ce-l copleșește pe tatăl din poezie nu este întemeiată. Vîrsta nu poate fi o stavilă în fața entuziasmantelor idealuri. Bătrîn este cel ce are inima bătrînă, așa au spus-o mulți, astfel reiese din cunoașterea realităților noastre noi.

VIOREL LUPEA — Cluj : În ultimul timp am primit multe epigrame la adresa coșurilor pentru hîrtii, care se bucură, constatăm, de o mare atenție. Încadrîndu-se între acestea, îi facem loc și epigramei dv. :

Desigur, ești de soi...
Dar n-ai în tine, zău,
Așa de mult gunoi
Cum ai în jurul tău.

Și, pentru a vă determina să ne mai scrieți, vă mai publicăm și epigrama adresată unui iepure (bineînțeles fricos) :

Tare milă mi-e de tine
Cînd aud de vînător ;
Dar ascultă-mă pe mine :
Nu e sigur c-ai să mori...

Alegîndu-le pe acestea înseamnă că celelalte n-au avut șanse mai mari.

MARIA ADAM — București : N-am înțeles pînă la urmă ce legătură au pistruii din schița dv. cu ficatul. Probabil că ați vrut să satirizați o pacientă care spune vrute și nevrute cînd merge la medic, împiedicîndu-l să-și exercite îndatoririle. După părerea noastră nu s-a reușit aluatul schiței și din cauza aceasta nu ați obținut ceea ce doreați. Mai puneți puțină drojdie, mai frămîntați aluatul, lăsați-l să mai crească, turnați-l în forme, puneți-l la rumenit și poate că iese o schiță bună.

(Să nu confundați intențiile noastre : V-am dat o rețetă literară, nu una de cozonaci).

DAN OPREA — Cluj : Despre vechimea și calitățile băilor de la Herculane, citiți articolul ilustrat apărut în Almanahul „Magazin" pe anul 1962. S-ar putea ca pînă la apariția acestor rînduri să-l fi citit. E cu atît mai bine.

MIRCEA MANOLESCU — București : Nu este deajuns ca faptul să fie autentic pentru ca o schiță, fie ea și umoristică, să poată purta specificația „publicabil". Este nevoie de prezentarea, cu mijloace literare, a întîmplării. Din cele spuse de dv., credem că ați muncit mult pînă ați adus schița la forma cunoscută de noi. „Examinînd-o", după cum ne cereați dv., am constatat că este mult lungită, că umorul s-a diluat, că dialogul nu este viu, antrenant. Înainte de a scrie, v-am recomanda să mai citiți. V-ar prinde foarte bine.

ION MIHAI — București : Citind „Instantaneele" trimise, nu ne-a fost greu să deducem că îl parodiați pe neîntrecutul parodiator, Gh. Topîrceanu, ceea ce este un lucru destul de îndrăznel.

Parodiilor însă (nu este nici un paradox), le stă bine să fie originale. Dacă în formă, acest lucru nu este posibil, originalitatea trebuie să treacă asupra fondului. Or, în instantaneul dv. privind timpul dintre două anotimpuri, n-am văzut respectată această cerință. Fondul este cel topîrceanian, cu excepția acestor strofe :

Unde este colectiva
Rodul este mai bogat
Și se vede privind stiva,
Că e-n sat.
Din pătulele tixite
Moara rumegă din plin
Și în pivniță sac, trudite,
Butîie de vin.
În sat, viața clocotește
Lumea-i veselă și cîntă.
Se-nțelege — chefuiește :
La o nuntă.

Mai încolo tot despre coțofa este vorba, tot despre pițigoi, i despre ploaie și vînt.

Numărul viitor al revistei „Magazin" va apare sîmbătă, 6 ianuarie 1962

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
„ROMINIA LIBERA"
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții.
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI, tel. 17.60.10. interior 14.00.

Cereți noul produs al fabricii „SMAI" MEDIAȘ

ÎNCĂLȚĂMINTE EXTRA FLEXIBILĂ CU TALPĂ BOVINĂ TIP „BALERIN"
cu marca „Practic"
Este eleganță și usurință!

ARAGAZUL DV.
VA FUNCȚIONA IREPROȘABIL,
ADRESÎNDU-VĂ LA TIMP
Cooperativei „Metalo-Casnica"
care a amenajat unități special utilate pentru : reparații de mașini Aragaz, reșouri, radiatoare, mașini de călcat
— revizuiri și transformări
lăcătușerie, chei, broaște: Yale, Dam, Zeiss și orice aparate electrice de uz casnic. Reparații de biciclete. Notați-vă adresele unităților :
Calea Văcărești, 11 — telefon 21.33.72, Bd. Dimitrov 124 — tel. 11.49.69, Griviței 102, Calea Moșilor 362 telef. 11.09.98, Str. Mendeleev 12 Telefon 16.32.61, Mihail Eminescu 168, Str. Dr. Felix 51, Str. Th. Speranța 176, Str. 30 Decembrie 27, Cal. Dudești 80, Str. Smîrdan 30, Șos. Armatei Sovietice 120, Cal. Moșilor 166, Șos. Pantelimon 42—44, Str. Aviator Știlpeanu 4.

Arad, str. Deneș Curcanul nr. 7. - telefon 38-06
Vă oferă DIFERITE ARTICOLE TRICOTATE DIN LÎNĂ, DE BUNĂ CALITATE, ÎN SORTIMENTE ȘI MODELE VARIATE
Produsele I.I.S. TRICOUL ROȘU SE GĂSESC DE VÎNZARE LA MAGAZINELE DE SPECIALITATE ALE COMERȚULUI SOCIALIST

MAȘINA DV. DE CUSUT
S-A DEFECTAT ?
ADRESAȚI-VĂ CU ÎNCREDERE UNITĂȚILOR SPECIAL AMENAJATE ALE
Cooperativei „Metalo-Casnica"
din str. Șepcari 10, Calea Moșilor 44, 94 și 362
Bd. Coșbuc 4, Calea Griviței 102, 30 Decembrie 27
Șos. Armatei Sovietice 2,
unde mecanici calificați execută orice reparații de mașini de cusut, cărucioare de copii, sudură electrică, sudură autogenă.

PENTRU UZ CASNIC
FOLOSIȚI CU ÎNCREDERE

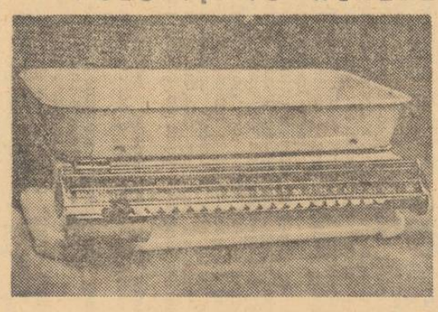

BALANȚA ROMÎNĂ DE GOSPODĂRIE echipată cu taler și plasă, produsă de
UZINA „BALANȚA" SIBIU

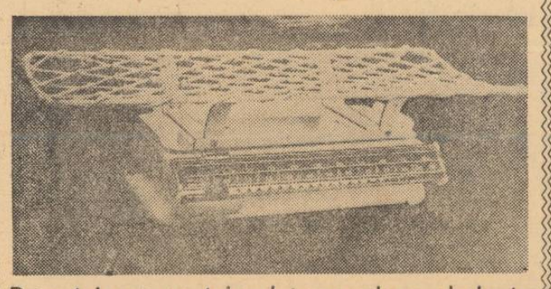

Prin înlocuirea talerului cu plasa, balanța romînă de gospodărie poate fi utilizată pentru cîntărirea sugarilor

ȘAH

Și, totuși, problemele nu sînt chiar atît de simple...

— Probleme de șah ? Nu-mi plac și pace. Sînt simple exerciții de gîndire mecanică. Cîneva a creat o poziție în care albul dă mat în cîteva mutări și eu trebuie să-i găsesc soluția... Nu, dragă, sînt lucrări prea simple. O partidă de șah, da, asta da. Chiar cu greșeli, chiar fără combinații strălucite, o partidă oferă mai multă satisfacție, îți cere mai mult efort decît cea mai izbutită problemă.

Ca în atîtea alte dăți, Florin, unul din vizitatorii de fiecare seară ai clubului de șah, îl tachina pe prietenul său Emil, cunoscut ca „problemistul" clubului. Acesta nu-i acorda însă atenție. Nici măcar nu încercă să-l contrazică. Continua să examineze liniștit tabla de șah pe care se afla următoarea poziție :

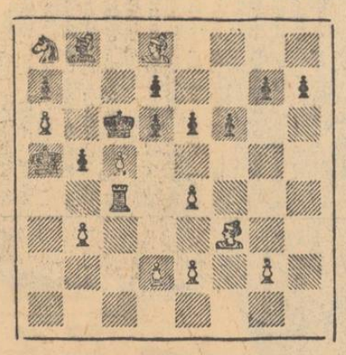

— Da, asta este, exclamă el vesel, frecîndu-și bucuros mîinile.

— Ce să fie ? întrebă, mirat, Florin. Ce-i poziția asta, o problemă ?

— Da, amice, chiar o problemă. Uite, închipuie-ți că joci cu albul și că poți da mat într-o mutare. Ești în stare ?

— Într-o singură mutare ? Cum să nu fiu în stare... Am doar categoria a III-a... Și un neclasificat știe să dea un astfel de mat.

— Ei bine, facem prinsoare că nu vei ști să dai mat nici măcar după o oră de gîndire ?

În jurul lor se adunaseră mai mulți membri ai clubului care urmăreau atenți disputa celor doi prieteni. Florin, atins în amorul propriu, acceptă provocarea.

— De acord, declară el scurt și se așează în fața tablei, cu un grup de chibiți în spatele său. Emil, surîzător, răsfoia o revistă de șah.

Timpul trecea și Florin nu scotea nici un cuvînt. Încercă, mintal, cîteva variante — nimica. Fumă țigare una după alta, încercă să mute fiecare piesă albă — degeaba. Nu putea să dea mat într-o mutare. Dacă împingea pionul pe e5 cu șah, negrul se apăra jucînd e5. Dacă juca c:d6 șah, regele negru lua pionul de pe d6. Cu nebunul de pe d8 nu se poate da mat, nici cu calul din a8. Atunci ?

— Nu cumva e greșită poziția ? întrebă cu jumătate glas, sperînd că va primi un răspuns afirmativ.

— Poziția e corectă, preciză la fel de calm Emil, după ce examină rapid piesele de pe tablă. Mai ai 10 minute.

Nici chibiții nu reușiseră să rezolve problema. Erau și ei foarte curioși.

— Mă predau, izbucni furios Florin. Am pierdut rămășagul. Dar să-mi arăți soluția.

— Firește, firește, răspunse Emil. Iată, soluția problemei : 1. c5:b6 en passant mat. Evident, ultima mutare a negrului a fost b7-b5.

Se făcu liniște. Toată lumea privea tabla de șah, încercînd să vadă dacă aceasta era, într-adevăr, soluția corectă.

— Cum poți dovedi că b7-b5 a fost ultima mutare a negrului ? întrebă, cu jumătate glas, Florin.

— Firește simplu. Putea fi ultima mutare a negrului deplasarea nebunului pe b8 ? Nu, pentru că ar fi însemnat că a plecat de pe c7, într-o poziție în care albul era în șah. Din același motiv nu poți presupune că pionul b5 ar fi mutat de pe cîmpul b6. Regele negru n-ar fi putut muta ultimul de pe b7, c7 sau e5 — s-ar fi aflat în șah. Iar...

— Stai, că te-am prins ! exclamă triumfător Florin. Regele ar fi putut veni de pe d5, mutarea albă dinainte fiind d3:e4 șah.

— Greșești, nu se putea efectua o asemenea mutare. Și uite de ce. Dacă pionul alb din e4 ar proveni de pe cîmpul inițial c2 (prin intermediul luării unei piese pe d3) atunci pionul de pe c5 înseamnă că ar proveni de pe f2, de unde a ajuns pe cîmpul actual prin capturarea a trei piese negre. Înseamnă că cei doi pioni au capturat împreună cinci piese. E clar.

— Da, da, mai departe.

— Dar nebunul f3 nu e provenit de pe cîmpul f1, n-ar fi avut pe unde ieși. El se trage dintr-un pion alb (h2) care s-a transformat pe ultima linie în nebun, după ce a capturat și el trei piese. Așadar, pentru a se ajunge la poziția de față, albul ar fi trebuit să ia opt figuri negre. Acest lucru nu a fost însă posibil, întrucît pe tablă sînt 10 piese negre. Și o parte are doar 16 piese, și nu 18. Deci, regele negru n-a putut veni de pe d5. Este ?

Florin nu răspunse. Continua să analizeze argumentația lui Emil. Acesta din urmă continuă :

— Poate a fost ultima mutare c7:d6 ? Nu, pentru că atunci nu ar fi avut cum să pătrundă nebunul pe b8. Să fi fost ultima mutare e7-e6 ? Nici aceasta n-a fost posibil, deoarece atunci ar fi însemnat că Nb8, care n-a avut cum ieși de pe f8, este provenit din transformare. Or, toți pionii negri sînt prezenți pe tablă..

— De ce n-ar fi fost ultima mutare a negrului f7-f6 ? întrebă unul din „chibiți".

— Păi, atunci pe unde s-ar fi transformat pionul h2 în nebunul alb care e acum pe f3 ? Numai și numai prin f7. Și acum, Florine dragă, îți mai menții părerea că „problemele sînt simple exerciții de gîndire mecanică", că sînt „prea simple" ?

Florin zîmbi puțin încurcat. Și apoi îl rugă pe prietenul său :

— Știi ceva ? Hai să rezolvăm și o altă problemă...

U. VĂLUREANU

O călătorie cu peripeții

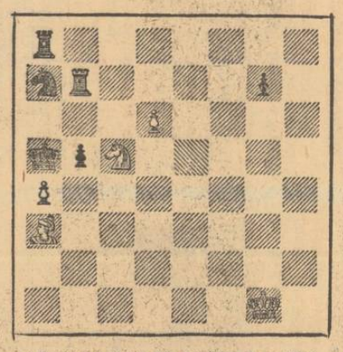

Albul joacă și dă mat în 7 mutări

Analiza poziției de mai sus arată că, de fapt, negrul are la dispoziție numai mutările pionului g. La deplasarea celorlalte figuri, negrul își creează slăbiciuni care duc la mat : 1... Ta 8 oriunde 2. T : a7 șah, Rb6 3. Ta 6 mat; 1... Ca 7 oriunde 2. T; b5 mat; 1... b4 (sau b:a4) 2. Nb 4 mat. Cum îl va obliga albul pe negru să mute totuși una din aceste piese ?

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

CURIOZITĂȚI CALENDARISTICE

● **Un secol nu poate să înceapă niciodată într-o vineri sau într-o duminică.**

● **Octombrie începe întotdeauna în aceiași zi ca și ianuarie, aprilie ca iulie și decembrie ca septembrie.**

● **Februarie, martie și noiembrie încep în aceiași zi a săptămînii. Mai, iunie și august încep în zile deosebite. Aceste reguli nu sînt valabile în anii bisecți (bisecți). Anul obișnuit începe și se termină cu aceeași zi.**

ORIGINEA NUMELUI LUNILOR

● Ianuarie — de la Janus (fiul lui Apollo, care avea puterea — conform legendei răspîndite — de a ghici... trecutul și viitorul, lucru pentru care romanii îl considerau și pe el drept un... zeu. Dar cu două fețe)

● Februarie — derivă din februa (purecla Junonei zeiță pe care romanii o adorau, cu o rară pasiune, în această lună. Era divinitatea propice așa-zisei purificări a sufletelor răposaților, orice de încărcare ar fi fost acestea de păcate)

● Martie — desigur, este denumită astfel după numele belicosului zeu Marte. (Cînd declanșau războaiele lor de cotropire, împăratii romani și întreaga lor aristocrație prefera această lună ca semn de omagiu adus zeului)

● Aprilie — Origine acestei luni este și ea clară : verbul latin aperire (a deschide) furnizează indiciul nr. 1 (Romanii s-au călăuzit, în această privință, de faptul că în această lună se deschid mugurii și bobocii la majoritatea plantelor)

● Mai — de la Majus (tot ca omagiu, însă nu adus vreunei zeități, ci senatorilor romani — Majores).

● Iunie — idem, de la Junius. (Pe latinește înseamnă însă și autorii acestei denumiri o lunei s-au gîndit, desigur, la tineretul roman)

● Iulie — denumire dată, din ordinul lui Marc Antoniu, pe timpul consulatului roman. (Evident, acesta s-a gîndit la celebrul său predecesor, Cezar, care pe lîngă că îi mai chema și Julius, s-a și născut în această lună).

● August — își trage obîrșia de la numele primului împărat roman, Octavian August.

● Septembrie, octombrie, noiembrie și decembrie — ultimele patru luni din an nu au fost numite astfel după locul pe care acestea îl ocupau, încă din primele timpuri ale existenței cetății Romei, în primele încercări de alcătuire a calendarului

Așadar, toate lunile care cuprind calendarul își trag originea numelui de la romani, popor cult și civilizat pe atunci, care în hegemonia sa teritorială stăpînea — într-o vreme — întinderi vaste din continentul european, impunînd totodată, popoarelor cotropite, modul lor de viață. Lunile astfel denumite au fost preluate, la începutul erei noastre, direct din calendarul roman și ele au reușit să aibă o circulație universală.

CALEIDOSCOP

CINE ȘTIE CÎȘTIGĂ!

Despre teme și concurenți • Proiecte de viitor

Inființat în urmă cu cîțiva ani — din inițiativa Comitetului de radio și televiziune — concursul „Cine știe cîștigă", datorită temelor sale interesante și instructive, se bucură de tot mai mult succes. Și nu de puține ori, în trei, în cinci zile, la cămine culturale, cît și pe șantierele de construcții, pretutindeni unde radioul și radioficarea au pătruns din plin, alături de mile de ascultători, ne-a fost dat să petrecem clipe de mare entuziasm, uneori anticipînd chiar răspunsurile, participînd astfel din tot sufletul cot la cot cu temerarii concurenți care au trecut prin fața microfonului dînd răspunsuri din cele mai alese.

— Păstrez încă vii nenumărate impresii despre locuri, realizări, teme și mai ales despre prietenii mei, concurenții, oameni cu diverse preocupări de prin localitățile pe unde am trecut — **ne spunea deunăzi, într-un scurt interviu — tov. Mihai Florea, profesor examinator.**

Concurenții sînt toți oameni înzestrați cu putere de muncă, setoși de învățătură și dornici de a cunoaște cît mai mult. Sînt fruntași în producție sau la învățătură. La concurs, majoritatea se prezintă bine pregătiți și simți o mare satisfacție cînd îi vezi cum se străduiesc să răspundă cît mai bine. Ceea ce ne este comun, printre altele, este și emotivitatea. Dar, vă rog, tăcere !... Despre aceasta nu trebuie să știe și ei — **ne spune zîmbind tov. Mihai Florea.**

— Ce teme și ce concurenți v-au plăcut mai mult ?

— Toate și toți. Temele, de la Topîrceanu, Verdi, Șostakovici, Enescu, Luchian sau Cosbuc și pînă la „Călătorie de la sudul la nordul țării", „Moldova contemporană" sau „Orașele patriei" au fost propuse și alese de ei, fie cele cu conținut din cultura națională universală, fie cele inspirate din activitatea creatoare a oamenilor muncii din patria noastră. Toate au stîrnit un interes deosebit. O atracție și un farmec propriu, încît sălile unde concursurile au avut loc au fost pline pînă la refuz. Iar dintre concurenți, alături de Anton Mehedinți, muncitor din Brăila, Nicolae Rainea, maistru la fabrica de rulmenți din Bîrlad, Ilie Victor, medic veterinar din Iași și mulți alții o impresie puternică ne-a lăsat Vasile Camilar, sudor la fabrica de ciment din Bicaz, care — prin bogăția răspunsurilor și exprimarea aleasă cu privire la viața și opera lui D. Th. Neculuță — s-a dovedit a fi unul din cei mai buni cunoscători ai vieții și operei primului nostru poet muncitor. Edificătoare în acest sens sînt scrisorile de felicitare pe care Vasile Camilar le-a primit din partea unor grupuri de muncitori, colectiviști, elevi sau studenți. O profesoară din Muscel îi scrie : „În țara unde stăpîn este poporul, totul este posibil !" Un student din Cluj îl încredințează că va lua ca exemplu în activitatea sa personală perseverența și modestia lui Vasile Camilar. O pensionară din Deva îi mulțumește pentru frumusețea răspunsurilor date. Mama mea, pensionară și ea, după ce a ascultat concursul retransmis la radio, mi-a scris : „Cred că mama lui Vasile Camilar a ascultat ca și mine și a plîns de bucurie".

Apoi, printr-o scrisoare, Vasile Camilar anunță Comitetul de radio că a fost invitat la Onești spre a vorbi pionierilor de aci despre viața și opera lui D. Th. Neculuță. În încheierea scrisorii sale, Vasile Camilar scrie: „Nu cred că merit atîta atenție și atîtea felicitări. Doar n-am făcut nimic extraordinar. L-am iubit și-l iubesc pe poetul muncitor a cărui operă mi-am ales-o ca temă. M-am pregătit cu seriozitate pentru acest concurs și am cîștigat".

— Ce impresie v-a făcut publicul și cum au reușit să se pregătească concurenții dv. ?

— Este o adevărată plăcere să ții concursuri în săli populate pînă la refuz cu un public atent, disciplinat, interesat și dornic să se instruiască cît mai mult. Au fost cazuri cînd, datorită publicului, prin încurajări și ovații, unii concurenți au mers pînă la capăt și au cîștigat. Cît despre pregătirea concurenților — aceasta se face în timpul liber, citind și învățînd continuu, la clubul sau la biblioteca uzinei, la căminul cultural sau acasă, consultînd cărțile din biblioteca personală.

— Și ca planuri de viitor ?

— Dorim să ținem concursuri tot mai izbutite, atractive și instructive, care să suscite tot mai mult interesul spectatorilor și ascultătorilor noștri și vom antrena la acest concurs pentru prima dată muncitori și țărani din gospodăriile de stat și colective, iar ca dorință personală : un concurs „Cine știe cîștigă" printre buzoienii mei, — ne-a spus în încheiere tov. Mihai Florea.

Al. GHERGHE

EXECUTĂM BĂRBAȚI!

PORTRETE ÎN APĂ TARE

Primele patru ori m-am făcut că nu aud. A cincea oară m-am mirat. A șasea și a șaptea oară am cerut detalii. A opta oară am solicitat un răgaz de gîndire. A noua oară am spus „da". Aș vrea să văd un bărbat care ar fi rezistat mai mult.

E vorba de pantofi. Soția mea a văzut o pereche în vitrina unei cooperative. Dacă n-ar exista vitrine... Dar să nu fim utopici ! Realitățile trebuie privite în față, cu curaj. Fapt e că șoțiile au pasiune pentru pantofi, iar soții au pasiune pentru soții [1]).

...Intrarea cooperativei era drapată în trei firme : una orizontală și două verticale. Pe acestea se putea citi :

EXECUTĂM BĂRBAȚI
COMENZI FEMEI

Mie nu mi-a plăcut anunțul, dar soția mea m-a lămurit că trebuie citit nu de la stînga spre dreapta, ci de sus în jos.

Înăuntru, un bărbat voinic într-un halat de culoare fostă albă, dezlega la tejghea un joc de cuvinte încrucișate. După primele zece minute de așteptare, soția mea a tușit timid. După alte zece minute, am tușit și eu, ceva mai gros. Fără să ridice ochii, desrucișătorul de cuvinte ne-a întrebat ce dorim. Cu o voce dulce, pe care nu i-o mai auzisem din timpul logodnei, soția mea i-a răspuns că ar vrea niște pantofi. Cel în halat a scris ceva în pătrățelele lui, a șters, a scris din nou și în cele din urmă s-a interesat ce model anume solicităm.

Aici s-a ivit o mică divergență. Soția mea susținea că e perechea treia din rîndul din față al vitrinei, iar eu că e tot perechea a treia, dar din rîndul din spate. Discret, celălalt s-a ferit să intervină în această dispută conjugală și ne-a lăsat să ieșim singuri în stradă, să ne uităm la vitrină și să ne convingem că de fapt era vorba de perechea a doua din rîndul de mijloc. Cînd ne-am întors, el trecuse la verticală (la verticala jocului). Fără să ridice ochii, ne-a întrebat ce dorim. I-am explicat că sîntem tot cei de adineaori. El a notat ceva în careu, dar s-a oprit, mormăind nemulțumit că are o literă în plus. M-am oferit să-l ajut. Dar el mi-a respins oferta cu un gest pin de nobleță, ca și cum ar fi spus că preferă să înfrunte singur greutățile vieții.

La aniversarea a trei sferturi de oră de la intrarea noastră în magazin, dezlegătorul a împins cu dispreț ziarul la o parte și a trecut în dosul unei perdele din fundul încăperii. Acolo a început o discuție la telefon, cu numeroase și stăvezii aluzii la un chef recent, cu care prilej se consumase un număr fabulos de sticle de „Fetească". Numele de Florica revenea de asemenea destul de des, provocînd-i omului nostru puternice accese de rîs, pline de subînțelesuri. Sfîrșitul convorbirii fu consacrat minuțioasei pregătiri a unui chef viitor, de la care nu urmau să lipsească nici „Fetească", nici Florica.

Cînd își refăcu apariția, amatorul de cuvinte încrucișate și de chefuri ne întrebă ce dorim. Dar înainte de a ne asculta răspunsul, dădu buzna afară, oprind un trecător pe care-l cunoștea. În prag, cei doi avură o lungă și confidențială discuție, din care nu se distingea decît din cînd în cînd : „E-n regulă !".

După ce ultimul „E-n regulă !" fu pronunțat, omul nostru se întoarse spre noi și ne întrebă, enervat, dacă avem de gînd să-i spunem o dată ce dorim.

Dar, între timp, ținusem o consfătuire cu soția mea și, în deplin acord cu ea, i-am cerut :

— Comisica de reclamații !

Nicolae MINEI

[1]) Îmi place să cred că pasiunea nr. 2 e la fel de răspîndită ca pasiunea nr. 1.

CHIRURG ȘI ARTIST AMATOR

Era la miezul nopții. De sus, zăpada cernea cu nemiluita. La lumina vie de neon fulgii de zăpadă păreau niște fluturași care se zbenguie în văzduh. La ora cînd orașul dormea sub promoroacă, pe strada Ștefan Gheorghiu din Ploiești, la casa cu nr. 98, s-a oprit o autosanitară. O femeie îmbrăcată în alb, cu un halat pe umeri a ciocănit de cîteva ori la poartă. În odaia de la etaj s-a aprins de îndată lumina. **„Tovarășe doctor, poftiți de urgență la spital. A venit Salvarea cu un petrolist de la o schelă. Nu se simte bine".**

Doctorul Traian Bădulescu s-a îmbrăcat de grabă. Vestea primită nu i s-a părut ciudată. În cei 15 ani de

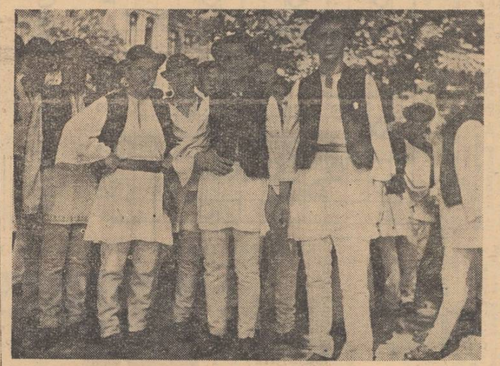

Traian Bădulescu în mijlocul coriștilor din Rucăr

cînd este chirurg a făcut nenumărate nopți albe, stînd treaz la postul său în sala de operații, să salveze viețile oamenilor. Iată-l din nou, în această noapte de iarnă în spital, în fața unui om care va trebui salvat. A stabilit diagnosticul. Petrolistul avea ulcer duodenal perforat, cu hemoragie internă destul de severă. Întîrzierea cît de mică ar fi putut să-l fie fatală. După o reanimare intensă, la lumina puternică a lămpii sciatice, bisturiul parcurgea cîmpul operator. În sală e o liniște adîncă. Doar tic-tacul ceasornicului care a înregistrat începutul intervenției chirurgicale acompania pe chirurg. Afară nu se auzea niciun zgomot. Două ore și mai bine a durat operația aceea. Cînd doctorul și-a scos masca de pe figură, zorii au început să bată în geamuri.

Traian Bădulescu a devenit medic în anii puterii populare. În anul 1945 a efectuat prima sa intervenție chirurgicală într-un spital din Țara Moților. Specializarea sa, cursul de ortopedie pe care l-a făcut la București, îndrumările date de medici cu experiență, toate se datoresc condițiilor minunate pe care le-a creiat partidul nostru oamenilor care vor să muncească. Doctorul pleșitean este conștient că în anii negri ai burghezo-moșierimii, unul fiu de ceferist ca el i-ar fi fost din cale afară de greu să devină chirurg.

Traian Bădulescu are însă și o altă pasiune îndrăgită. El știe că muzica înnobilează sufletul, îl face pe om mai vesel și mai bine dispus. Adeseori, seara, cînd pleacă de la spital, chirurgul se abate din drumul său spre casă. Se duce la Palatul Culturii din localitate, ocupă loc într-o bancă în fața unui portativ. Aici la școala de artă populară unde studiază tainele muzicii alături de alți muncitori, și-a perfecționat măiestria talentului său vocal. Astăzi este socotit ca cel mai bun tenor ploieștean. Vocea lui melodioasă și caldă au ascultat-o petroliștii din schelele de pe Valea Prahovei, colectiviștii din cele 8 raioane ale regiunii și nenumărați oameni în fața aparatelor de radio și televiziune. Dar să vedem cum a devenit chirurgul artist amator fruntaș. A început activitatea ca simplu corist în formația de la Rucăr-Muscel care s-a produs pe scenele Festivalului Mondial al Tineretului din anul 1953.

Chirurgul T. Rădulescu în sala de operație

Atunci a cîntat el pentru prima oară ca solist aria populară „Preste deal" de Vidu. A fost răsplătit cu ropote de aplauze. De altfel corul din care făcea parte s-a clasat pe locul II în cadrul Festivalului Mondial. La Ploiești, în orașul care a dat numeroși artiști talentați mișcării noastre culturale, și-a făcut însă adevărata ucenicie. Aici a studiat temeinic genurile preferate : rii din opere și operete. A perseverat și a cules roadele așteptate. La cel de-al VI-lea concurs pe țară al echipelor artistice de amatori, care a avut loc în anul acesta la București, și-a văzut visul împlinit. După ce-a cîntat aria lui Lionel din opera „Marta" de Flotow, juriul i-a acordat titlul de laureat al concursului, clasîndu-l pe locul întîi. Corul Palatului Culturii din Ploiești din rîndurile căruia s-a afirmat a obținut și el premiul I pe țară.

Acesta este drumul parcurs de medicul chirurg ploieștean, artist amator fruntaș, care și-a îndeplinit visurile îndrăznețe în anii regimului nostru democrat popular.

Viorel LUPU

Luna și Gnac!

de ITALO CALVINO

Noaptea dura douăzeci de secunde, iar alte douăzeci de secunde dura GNAC. Timp de douăzeci de secunde se zărea cerul azuriu, împestrițat de nori negri, secera lunii în creștere, aurită, subliniată de un halo impalpabil și apoi stelele, rare ce le priveai mai mult, cu atît mai mult părea că se face mai deasă micimea lor sfredelitoare. Fiecare amănunt reprezenta o parte dintr-un ansamblu care se pierdea pentru că cele douăzeci de secunde se sfîrșeau pe dată și începea apoi domnia lui GNAC.

GNAC era o parte din uriașa reclamă SPAAK-COGNAC, de pe acoperișul din față, care se aprindea și se stingea la fiecare douăzeci de secunde, iar cînd era aprinsă nu se mai zărea nimic altceva. Luna pălea deodată, cerul devenea de-un negru uniform și banal, stelele își pierdeau strălucirea, iar pisicile și motanii, care de zece secunde înălțau mieunături languroase, chemîndu-se de-a lungul streșinilor, acuma, la ivirea lui GNAC, se potoleau pe țiglele acoperișului și-și zbîrleau părul, în lumina fosforescentă a neonului.

Înghesuită la fereastra mansardei în care locuia, familia expeditorului Marcovaldo era străbătută de gînduri opuse. Era noapte și Isolina, care împlinise optsprezece ani, se simțea vrăjită de clarul de lună, inima i se topea de dor și pînă și oracăitul în surdină al aparatelor de radio, care-i ajungea la urechi de la etajele inferioare ale clădirii, îi părea ecoul unei serenade ; era GNAC și svonul aparatului de radio părea că acum capătă un ritm îndrăcit de jazz. Isolina se întindea toropită în rochița ei strîmtă și se gîndea la dancingurile scăldate în lumini, în timp ce ea, săracuța, zăcea acolo sus, singurică. Daniele și Michelino — care aveau opt și șase ani — își zgîiau ochii în noapte și se lăsau năpădiți de o căldă și molatecă spaimă de a fi înconjurați de codri plini de tîlhari ; apoi, tac ! GNAC — și topăiau amîndoi, cu arătătoarele întinse :

— Sus mîinile ! Sînt „Superman !".

Domitilla, mama, la fiecare stingere a luminii, se gîndea : „Acum ar trebui să-i luăm de la fereastră pe băieții ăștia, aerul ăsta ar putea să le facă rău. Și Teresina, nu se cade să stea la fereastră la ora asta !".

Dar pe urmă totul era din nou luminos, electric, afară ca și înăuntru și Domitilla se simțea de parcă ar fi fost în vizită într-o casă arătoasă.

În schimb Fiordaligi, băiețandrul de cincisprezece ani, de cîte ori se stingea inscripția GNAC, vedea apărînd, în voluta literei G, ferestruica abia luminată a unui pod și îndărătul geamului un chip de fată în culoarea lunii, culoarea neonului, culoarea nopții — o guriță încă de copilă, care abia dacă schița un surîs, înflorea imperceptibil și părea că se luminează tot. Cînd, pe neașteptate, din beznă, săgeta iarăși acel nemilos G din GNAC și chipul își pierdea contururile, se transforma într-o vagă umbră, că nu-și mai putea da seama dacă gura copilei răspunsese la surîsul lui.

În mijlocul acestui virtej de pasiuni, Marcovaldo încerca să-i învețe pe copii care sînt pozițiile astrilor.

— Acela e Carul Mare, unul, doi, trei, patru și colo e osia, celălalt e Carul Mic, iar Steaua Polară arată Nordul.

— Și aialaltă, ce arată ?

— Ailaltă, nimic — arată litera C. Dar n-are nimic de-aface cu stelele. E ultima literă din cuvîntul COGNAC. În schimb, stelele arată punctele cardinale : Nord, Sud, Est și Vest. Luna are cocoașă spre vest. **Cocoașa la apus, luna pe cer în sus. Cocoașa la răsărit, de pe cer luna-a fugit.**

— Tăticule, atunci Cognac stă să apună ? C-ul are cocoașa la răsărit !

— N-are afface, nu-i nici răsărit, nici apus : e doar reclamă pusă acolo de firma Spaak.

— Da' pe lună, ce firmă a pus-o pe cer ?

— Luna n-a pus-o nici o firmă. E un satelit al Pămîntului, e mereu acolo.

— Dacă e mereu acolo, de ce schimbă cocoașa ?

— Sînt pătrare de lună. Se vede doar o bucată dintrînsa.

— Și din COGNAC se vede doar o bucată.

— Fiindcă e la mijloc acoperișul palatului Pierbernardi, care e mai înalt.

parcă ar fi vrut să ajungă pe o plajă rămasă în mod miraculos însorită, în inima nopții.

Stăteau astfel la fereastră mansardei, copiii fiind înspăimîntați de urletele nemăsurate ale gestului lor, Isolina răpită ca într-un extaz, Fiordaligi, singurul care zărea poalul abia slab luminat și, în cele din urmă, surîsul lunar al copilei. Mama își veni în fire : — Haideți, haideți, e noapte, ce mai stați aiătia la fereastră ? O să vi se facă rău de atîta clar de lună !

Michelino își mai sus cu prostia.

— Da' eu pot să sting și luna !

Fu luat de ciuf și pus în pat.

Așa că, în tot restul acelei nopți și în cea următoare, firma luminoasă de pe acoperișul din față spunea doar : SPAAK-CO și din mansarda lui Marcovaldo se vedea firmamentul. Fiordaligi și fata lunară își trimiteau sărutări, din vîrful degetelor, și poate că — vorbindu-și pe mutește — ar fi izbutit să stabilească și o întîlnire.

Dar în dimineața zilei a treia, pe acoperiș, printre turlele reclamei luminoase, se detașau subțiri-subțiri, siluetele a doi electricieni în salopetă, care verificau instalația și firele. Cu mutra unui bătrîn care face previziuni asupra vremii, Marcovaldo scoase nasul pe fereastră și spuse :

— Diseară o să fie iarăși o noapte de GNAC.

Cineva bătea la ușa mansardei. Deschișeră. Era un domn bine îmbrăcat, cu ochelari.

— Iertați-mă, pot să arunc o privire de la fereastra dvs. ? Mulțumesc ! Și se prezentă : Doctor Godifredo, agent de publicitate luminoasă.

— Sîntem ruinați ! Vor să ne pună să plătim despăgubiri" se gîndi Marcovaldo și fi înghițea din ochi pe copii, uitînd de încintările sale astronomice. „Acum se uită de la fereastră și înțelege că pietrele nu puteau fi trase decît de aci. Încercă să înduplece pe străin : Știți, sînt copii, trag și ei într-o doară, în păsărele, nișe pietricele, nu știu cum de s-a întîmplat să strice tocmai reclama firmei Spaak. Dar i-am pedepsit. Încă cum i-am pedepsit ! Și puteți fi sigur că n-o să se mai repete !

Doctorul Godifredo deveni atent.

— De fapt, știți, eu lucrez pentru „Cognac Tomawac", nu pentru „Spaak". Venisem ca să studiez posibilitățile de a instala o reclamă luminoasă pe acoperișul acesta. Dar vorbiți, spuneți-mi mai departe, chestiunea asta mă interesează.

Astfel se întîmplă că Marcovaldo încheia, după o jumătate de ceas, un contract cu „Cognac Tomawac", principala firmă concurentă a lui „Spaak". Copiii trebuiau să tragă cu praștia împotriva reclamei GNAC, de cîte ori era pusă din nou în funcțiune.

— Asta trebuie să fie picătura care să facă să se reverse paharul — zise doctorul Godifredo, frecîndu-și mîinile. Și nu se înșela : aflată în pragul falimentului, din pricina importantelor cheltuieli de publicitate cărora trebuia să le facă față, „Spaak" văzu drept un semn rău continuele stricăciuni produse la cea mai frumoasă și arătoasă reclamă luminoasă a firmei. Reclama, care cînd indica COGAC, cînd CONAC, cînd CONC, răspîndea printre creditori ideea unei neseriozități, unei strîmtorări ; la un moment dat, agenția publicitară refuză să mai facă alte reparații, dacă nu îi sînt plătite sumele restante ; reclama stinsă făcea să sporească neliniștea printre creditori, care deveniră presanți și firma „Spaak" dădu faliment.

Pe cerul lui Marcovaldo, luna plină se rotunjea în toată splendoarea sa.

Era în ultimul pătrar, cînd electricienii se iviră din nou, tîrîndu-se pe acoperișul din fața mansardei. Și în noaptea aceea, în litere de foc, litere de două ori mai înalte decît cele precedente, se putea citi : „COGNAC TOMAWAC", și nu mai exista nici luna, nici firmament, numai COGNAC TOMAWAC. COGNAC TOMAWAC, COGNAC TOMAWAC, care se aprindea și se stingea la fiecare două secunde.

Cei mai necăjiți din toți fu Fiordaligi ; podul în care locuia fata cu chip argintat de lună, dispăruse — odată cu mugurii primei iubiri, îndărătul unui enorm, impenetrabil dublu V.

În romînește de Eugen B. MARIAN

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

UMOR STRĂIN

— Ascultați-vă, dragii mei, să nu fim văzuți pînă ce Lottchen va urca în mașină și ne va face semn să venim...

(După „Neue Berliner Illustrierte")

FEL DE FEL

O socoteală cinică

După socoteala autorităților militare americane din Japonia, viața unui copil japonez valorează cît aproximativ „jumătate din salariul lunar al unui pilot american".

Că așa stau lucrurile reiese din următoarea întîmplare : Cu prilejul unui zbor efectuat de un avion militar al S.U.A deasupra orașului japonez Mito, a căzut din avion un rezervor de combustibil, care a ucis un copil de 6 ani. Autoritățile americane au oferit drept despăgubire părinților acestui copil, suma de 250.000 yeni, în timp ce un pilot american primește pe lună 400.000 de yeni.

Locuitorii orașelor și satelor japoneze, în apropierea cărora se află baze militare ale Statelor Unite, trăiesc într-o permanentă teamă din cauza accidentelor provocate de avioanele care se prăbușesc, mitraliază „din greșeală" populația sau din care cad rezervoare de combustibil și uneori chiar bombe.

În ultimii ani au avut loc aproape 500 de asemenea accidente, pe o rază de numai 25 km. în jurul bazelor americane din Misava, Asya și Mito.

Peliculă biologică

Grefele cutanate dau rezultate remarcabile în vindecarea arsurilor grave. În unele cazuri, pacientului i se grefează propria sa piele. Alteori e necesar să se apeleze la alt organism, operație care e mai complicată.

Pentru a se putea rezolva în mod mai simplu și mai prompt problema grefelor, A. Brodski, candidat în științe medicale, în urma studiilor efectuate, a găsit o soluție. A-jutat de colectivul laboratorului de conservare a țesuturilor din cadrul Institutului de ortopedie și traumatologie din Ucraina, pe care-l conduce, el a creat din pielea organismelor moarte o peliculă capabilă să înlocuiască pielea omului, numită „peliculă biologică". S-a găsit totodată și mijlocul de a se introduce în ea medicamente, de a-i se schimba grosimea, dimensiunile și forma și de a fi menținută timp îndelungat la o temperatură de 20° Celsius.

Pelicula biologică grăbește vindecarea arsurilor. Dacă se introduc în ea substanțe speciale, capătă proprietatea de a încetini sau a opri înmulțirea microbilor în arsură.

43 milioane km.p. de pămînt și mare

Harta geologică a zonei arctice și subarctice, alcătuită și terminată recent de specialiștii Institutului de geologie al Arcticei la Leningrad, acoperă 43 milioane km.p. de pămînt și mare. Ea este desenată în proiecție circumpolară (Polul Nord se află în centru) și oferă, pentru prima oară, o viziune generală a structurii geologice și a dezvoltării scoarței terestre în partea arctică a planetei.

În afara Arcticei și sub-Arcticei sovietice, harta înglobează structura geologică a părții polare a continentului american, a Scandinaviei, a Groenlandei și a tuturor arhipelagurilor și insulelor Arcticei. Această hartă va da o bază științifică cercetărilor și prospecțiunii zăcămintelor metalifere și nemetalifere și a bogatelor zăcăminte de combustibil din regiunile polare europene, asiatice și americane.

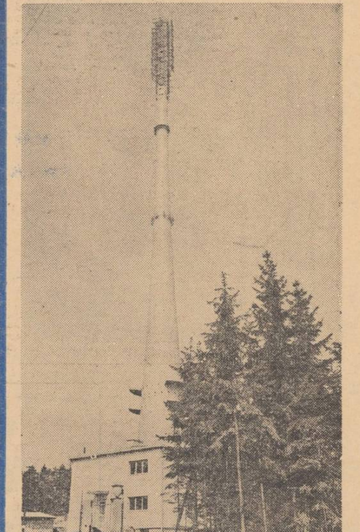

La Praga a fost terminată construcția noului turn (înalt de 180 metri) al stației de televiziune. Construcția a fost realizată de întreprinderea cehoslovacă Tesla-Houbatin

BILANȚ ȘI PERSPECTIVE...

Din activitatea trecută și viitoare a studioului „Alexandru Sahia"

Cinefilii nu pot reproșa, în acest sfîrșit de an, studioului „Alexandru Sahia", că în 1961 operatorii jurnalelor de actualități n-au fost... operativi. Evenimentele importante, faptele deosebite întîmplate pe frontul construcției socialismului în țara noastră, au fost înregistrate pe pelicula și prezentate cu regularitate la fiecare sfîrșit de săptămînă.

Dar activitatea operatorilor și regizorilor de la acest studio nu s-a mărginit doar la atît. Cele 12 numere ale filmelor de scurt metraj „Noutăți din agricultură", arată că și membrii colectivului Jurnalului agricol au lucrat din plin. Oprindu-se asupra celor mai bune metode agrotehnice, aplicate în gospodăriile de stat sau colective pentru obținerea unor producții cît mai mari atît în sectorul vegetal cît și în cel zootehnic, ele și-au adus o substanțială contribuție la consolidarea unităților agricole socialiste.

Inițiativa pornită în anul 1960 de a se produce, pe lîngă jurnalele de actualități agricole și sportive și jurnale de artă, a fost continuată în acest an. Evenimentele culturale deosebite au prilejuit realizarea a două asemenea jurnale (credem că mai mult curaj în această direcție n-ar strica).

O altă secție din cadrul studioului „Alexandru Sahia" este aceia a filmului documentar. În cadrul acestei secții s-au realizat filme deosebit de interesante. Dar grija colectivului nu s-a limitat numai la alegerea celor mai semnificative subiecte ci și la prezentarea lor într-o formă cît mai variată și interesantă. De aceia au fost realizate filme gen reportaj (pot fi amintite aici filmele : *„Țara a votat"* — regizori Jean Petrovici și Erich Nussbaum, *„50 de ani de șchi"* — regizor Eugen Popiță, *„Campionii handbalului"* — regizor Ervin Szekler), documentare artistice (*„Cîntecul Bîrzavei"* în regia lui Pavel Constantinescu, în care este zugrăvită prin contrast viața de ieri și de azi a muncitorilor rețițeni, *„Un Jupiter al vremurilor noastre"*, în care regizorul Mirel Iliescu a prezentat activitatea dispecerului energetic național, precum și multe altele.

Cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a Partidului, studioul a realizat o seamă de filme. Folosindu-se de materialul existent în Muzeul de istorie a Partidului, regizorul Nicolae Otrocol a alcătuit documentarul *„Imagini ale unui trecut glorios"*. Mergînd pe aceeași idee regizorul Virgil Calotescu a oglindit cu ajutorul graficei militante în filmul de scurt metraj *„Negru pe alb"*, lupta clasei muncitoare condusă de partid spre o viață liberă și fericită.

Nu s-ar putea încheia succintul bilanț al activității regizorilor, operatorilor, scenariștilor și al celorlalți membri ai harnicului colectiv al Studioului „Alexandru Sahia" fără să amintim de cele 16 filme documentare care vorbesc despre transformarea socialistă a agriculturii precum și despre filmele de știință popularizată.

Primele, realizate într-un interval destul de scurt, au în mare măsură pe lîngă o netăgăduită valoare de document și valoare artistică. Cei ce au văzut filmul *„În vizită la Comloșul Mare"* al cărui regie este semnată de Horvath Gheorghe și care arată dezvoltarea multilaterală a amintitei gospodării colective bănățene, s-au convins pe deplin de acest lucru.

O parte din filmele de știință popularizată au fost prezentate la diferite festivaluri internaționale care au avut loc în acest an. Valoarea lor a fost confirmată odată în plus prin premiile pe care le-au primit. Astfel la festivalul filmului științific de la Rabat, *„Cocsul"* a primit cea mai mare distincție — diploma de onoare a festivalului. La festivalul filmului de scurt metraj de la Budapesta, producția *„Legume în sere și răsadnițe"* sub semnătura regizorului Dumitru Done a primit medalia de argint. Și lista orașelor unde țara noastră a fost prezentă în acest an s-ar putea completa cu Moscova, San Sebastian, Oberhausen, Tours, Vancouver, Leipzig și multe altele : Sînt multe, fiindcă și realizările studioului „Alexandru Sahia" au fost bogate în anul 1961.

Ce proiecte are acest harnic și entuziast colectiv pentru anul 1962 ? Multe. Cinefilii vor putea viziona documentarul *„Contemporanul meu"* în care vor vedea cum muncesc și trăiesc membrii brigăzii strungarului Chiru Alexandru — Erou al Muncii Socialiste. Vor mai avea ocazia să admire cu ajutorul peliculei unele din cele mai frumoase locuri ale patriei, printre care masivul Lotea, stațiunea Mamaia, să cunoască îndeaproape viața și opera pictorului Tonitza sau a maestrului Sadoveanu. În planul de muncă stabilit de pe acum, tematica este și mai bogată în anul ce a trecut. Este bogată și multilaterală în același timp. Pentru prima dată, pentru a putea cuprinde și mai bine numeroasele sarcini ce-i revin, conducerea studioului a hotărît ca secția filmului documentar să fie împărțită pe sectoare iar aceea a filmului de știință popularizată să se mărească.

Din proiecte nu lipsesc nici filmele cu subiecte sportive. Unul din ele va trece în revistă activitatea atleților și gimnaștilor români pe parcursul a 50 de ani de activitate, iar un altul *(„80.000 spectatori în goană după o minge")* își va opri obiectivul asupra jucătorilor de fotbal „nepricepuți" și asupra spectatorilor „atotștiutori".

...Sînt proiecte multe. Și sperăm că ele vor fi realizate. De aceea le urăm cineaștilor studioului „Alexandru Sahia" spor la muncă !

Victor TEODORU

ECOURI

● **LA PRAGA a apărut cartea unui cunoscut critic de film cehoslovac, Maria Benešova, consacrată artei remarcabilului maestru Jiri Trnka. Autoarea și-a propus să povestească drumul vieții și creației acestui popular cineast, să relateze despre cele mai interesante lucrări ale sale.**

● **ÎN CAPITALA R. P. Mongole — Ulan Bator — a avut loc premiera primului film realizat în coproducție de cineaști din R.D.G. și R. P. Mongolă. Numeroși spectatori au primit cu aplauze îndelungate prezentarea acestui film („Iurta de aur").**

● **ÎN FRANȚA se turnează un nou film ecranizare după romanul lui Flaubert „Educația sentimentală". Regizorul acestei variante cinematografice „moderne" a romanului flaubertian Alexandre Astruc a declarat nu fără mîndrie că.. n-a citit romanul pe care îl ecranizează.**

● **DUPĂ scandalul cu filmul „Viridiana" distins la Festivalul de la Cannes, cenzura spaniolă cercetează cu strășnicie scenariile viitoarelor filme. În lista neagră a scenariilor interzise de cenzură a ajuns chiar „Cîdul", pe care urma să-l ecranizeze un tînăr regizor, Miguel Pacao.**

Nu degeaba se spune că cine s-a fript cu ciorbă suflă și-n iaurt.

● **ACTORUL englez Piter Finch care a primit la Festivalul de la Moscova din acest an premiul pentru interpretare, realizează în prezent în Italia un film după propriul său scenariu. Filmul „Eroul" este povestirea cinematografică a întîmplărilor unui ostaș englez care în zilele celui de-al doilea război mondial luge din prizonierat și așteaptă în munți trupele aliate.**

● **ASOCIAȚIA americană a părinților a comunicat Comisiei senatului cîteva date statistice oficiale extrem de îngrijorătoare : într-o singură săptămînă la televiziune au fost prezentate 144 de asasinate, fără a mai pune la socoteală 53 de grave răniri, terminate cu un deznodămînt fatal.**

Mai trebuie să ne mirăm în acest caz de faptul că în S.U.A. criminalitatea în rîndurile tineretului a crescut din 1948 cu 177 la sută ?

● **LA HOLLYWOOD se turnează un film intitulat „Hitler" care intenționează să aducă pe ecran toate personajele funeste ale celui de-al III-lea Reich. Interpretul lui Hitler e actorul Richard Basehart, care a mărturisit : „Acesta e rolul cel mai isbitor pe care l-am avut de jucat vreodată. Urlu pînă aproape de ruperea coardelor vocale, de la un capăt la altul al filmului, chiar și în scenele de dragoste".**

PE ECRANELE NOASTRE ÎN 1962

Anul care vine este — puteți fi siguri ! — încărcat cu surprize plăcute pentru cinefilii de toate vîrstele, socotind în același timp că fiecare virstă are preferințe atît de felurite. În primul rînd, vom avea prilejul să vedem cîteva filme care au cucerit prețuirea unanimă a jurilor internaționale la Festivalurile cinematografice ale anului care se încheie : **„Insula"**, creație a regizorului japonez Kaneto Shindo, distins cu Marele Premiu și **„Profesorul Mamlock"** (R.D.G.) premiat cu medalia de aur anul acesta la Moscova precum și **„Pace noului venit"**, distins cu două premii la Veneția, realizat de către cineaștii sovietici A. Alov și V. Naumov.

Datorită creșterii producției studioului de filme artistice **„București"** premierele românești vor avea loc cel puțin o dată pe lună în anul viitor. Vom vedea astfel încă în prima jumătate a anului filmele **„S-a furat o bombă"**, realizat de Gopo, **„Pușțiul"** un film pentru copii în regia Elisabetei Popov și **„Poveste sentimentală"** în regia lui Iulian Mihu după un scenariu de Horia Lovinescu. Se anunță de asemenea filmele **„Străzile au amintiri"** după un scenariu de Ioan Grigorescu și ecranizarea piesei lui Al. Mirodan **„Celebrul 702"** în regia lui Mihai Iacob.

Dintre filmele sovietice care vor vedea lumina ecranului în 1962 amintim : **„Cinci zile și cinci nopți"**, consacrat salvării comorilor Galeriei din Dresda de către Armata Sovietică, **„Primele încercări"** (două serii), **„Flăcări în taiga"**, film despre expedițiile cunoscutului explorator rus Arseniev. **„Cîntecul întrerupt"**, **„Dragostea lui Aliosa"**, **„Muzicantul orb"**, **„Mai tare ca uraganul"**, **„Artistul din Kohanovka"**, **„Născuți pentru a trăi"**, **„Poveste despre căluțul cocoșat"**, un basm în culori, **„Noaptea dinainte de Crăciun"**, ecranizare după Gogol, **„Înșelații"** **„Pe malurile riului Ingura"**, **„Anii fecioriei"**, **„Plimbăreața"**. Iată și cîteva titluri din producțiile artistice ale studiourilor din țările socialiste care vor rula pe ecrane : **„În ajunul zilei de 13"** și comedia **„Fii fericită Any"** (R. P. Bulgaria) ; **„Făcliî"** și **„A căzut din lună"** (R. S. Cehoslovacă) ; **„Frumoasa Lurette"**, după Offenbach (R. D. Germană) : **„Lanterna lotus fermecată"** (R. P. Chineză); **„Vizita președintelui"** (R. P. Polonă). Trei filme iugoslave : **„Agentul X 25"**, **„Al nouălea cer"** și **„Perle negre"** vor fi, de asemenea prezentate pe ecrane în 1962. Din creațiile cineaștilor progresiști din țările capitaliste vom vedea : **„Bătrînul și marea"**, după nuvela lui Hemingway, **„Procesul maimuțelor"**, **„Toni degețelul"** (un film pentru copii) și **„Ultimul tren din Ganhill"** (americane); **„Lunga noapte din 1943"**, **„Gardianul"** și **„Cursa de 100 km"** (italiene) ; **„Tot aurul din lume"**, **„O absență îndelungată"**, **„Sentința"** și **„Secerișul verde"** (franceze) ; **„În spatele unui zid lung"** și **„Vîrsta de aur a comediei"** (argentiniene). Alte filme : **„Salt spre glorie"** (spaniol); **„Un erou în papuci"** (grec) **„Colegul meu de școală"**, documentarul de lung metraj **„Nu este loc pentru animale sălbatice"** (R.F.G.), și **„Valea mîndră"** (englez). Un număr însemnat de documentare vor înfățișa aspecte variate din întreaga lume precum și cerințe educative de imediată însemnătate : **„Sub drapelul marelui Octombrie"**, **„Ziua unui tînăr"**, **„Rezervația din Caucaz"**, **„Omul stăpîn al nordului"** și **„Înfrîngerea intervenționiștilor în Cuba"** (U.R.S.S.) **„Nu bem niciodată"** (R.P.U.). **„Cum îmi bat copiii"** și **„Lumină din Palermo"** (R.D.G.), **„Culori și siluete"** (R. P. Bulgaria) etc. Celor mici le sînt rezervate un număr apreciabil de filme de păpuși și desene animate

Realizare originală, filmul „S-a furat o bombă", în regia lui Ion Popescu-Gopo, este primul nostru film sonor fără... dialog

Distins la Veneția, anul acesta, cu premiul pentru originalitate și spirit creator și premiul criticii italiene, filmul „Pace noului venit", al tinerilor regizori sovietici A. Alov și V. Naumov, va fi prezentat în 1962 pe ecranele noastre

Cadru din filmul spaniol „Salt spre glorie", care va rula pe ecranele noastre în cursul anului 1962

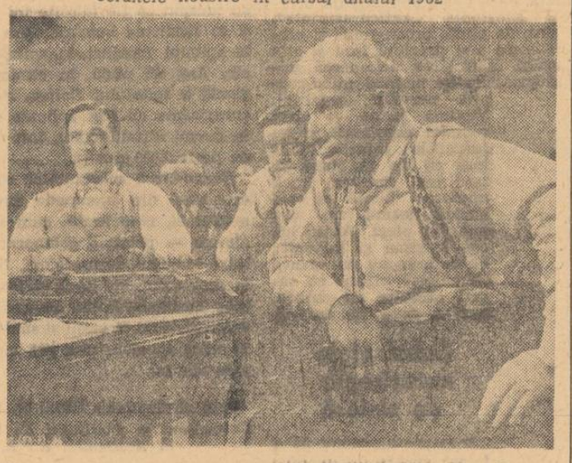

Spencer Tracy este protagonistul filmului american „Procesul maimuțelor" realizat de Stanley Kramer

MARILE FILME ALE ANULUI VIITOR

„Război și pace" în regia lui Serghei Bondarciuk

Pierre, ducesa Maria, Andrei Bolkonski și Natașa, așa cum îi vede pictorul E. Kumankov pentru filmul lui Serghei Bondarciuk „Război și pace".

„Vă rugăm mult să căutați și să încercați orice și pe oricine, prețutindeni, dar să realizați ceva autentic... Am putut trece cu vederea filmul american care a rulat nu de mult la noi și în care nu se vede nici Tolstoi, nici Rusia. Dvs., însă, trebuie să realizați un film al nostru... Dați-ne un „Război și pace" așa cum a fost, așa cum a înțeles marele scriitor".

Așa sună una din numeroasele scrisori primite de pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice de cunoscutul regizor Serghei Bondarciuk, care se pregătește să turneze filmul „Război și pace", după nemuritoarea operă a lui Lev Tolstoi.

Vestea aceasta a făcut repede ocolul țării, aducînd pe adresa „Mosfilm"-ului torente de scrisori de prețutindeni, cu urări de succes și... sfaturi adresate regizorului.

S-a prezentat... Natașa

Un grup de muncitoare de la Uzina de rulmenți din Saratov, adresîndu-i regizorului cuvenitele urări de succes, se arată îngrijorate în scrisoarea lor în privința actriței care va fi aleasă să joace rolul Natașei.

Dar Natașa s-a și prezentat la studio... E o școlăriță din clasa a zecea, a unei școli din Moscova, trimisă de colegii ei cu încredințarea că ea anume trebuie s-o interpreteze pe Natașa, pentru că prin înfățișarea ei este o întruchipare vie a personajului. Fetița l-a lămurit, foarte modestă, pe regizor că nu voia să vină, dar a făcut-o fiindcă a stăruit clasa !

Un corespondent din Leningrad recomandă pentru ilustrația muzicală a filmului o serie de lucrări ale lui Ceaikovski, Beethoven, Chopin, Skriabin, Borodin...

Altul, din Kuibîșev, își însoțește sfaturile cu un sprijin material : o colecție de ilustrate despre Războiul din 1812.

O intensă muncă pregătitoare

Grupul de realizatori s-a și pus pe lucru, desfășurînd o intensă muncă pregătitoare. Se studiază numeroase documente istorice, cărți, manuscrise, gravuri, litografii și desene înfățișînd oameni, scene și costume ale epocii.

Foarte prețios se arată a fi în această direcție sprijinul dat de lucrătorii de la muzeele din Moscova și Leningrad, care scotocesc cu rîvnă prin arhive, dîndu-și silința să pună la dispoziția regizorului și a pictorilor decoratori materialele cele mai rarisime. Toate acestea îi ajută pe realizatori să pătrundă mai temeinic spiritul epocii și personajele romanului.

În calitate de consultanți militari s-a făcut apel la generalii V. Kurasov și P. Jilin. Grupul de realizatori ține, de asemenea, o permanentă legătură cu mareșalul K. Moskalenko.

La ora actuală, după cum relatează ziarul „Sovetskaia Rossia", sînt deja pregătite pentru ecranizare primele două din cele trei serii ale filmului.

După cum relatează același ziar, filmul va fi prezentat într-o formă neobișnuită. Unele scene, pe ecran lat, se vor desfășura simultan, spectatorii urmărind acțiunea romanului deodată pe două-trei planuri. Prin această formă, Bondarciuk caută să transmită cît mai deplin spectatorilor ideile marelui scriitor.

★

Zi de zi au loc în studio repetiții, probe de actori. Sînt foarte mulți pretendenți și deocamdată Bondarciuk și asistenții săi nu pot încă spune nici un nume de interpret. Aceasta se va ști mai tîrziu, mai precis la primăvară, cînd se va da primul tur de manivelă.

Marina Vlady și Roger Hanin sînt protagoniștii filmului francez „Sentința", inspirat de eroismul luptătorilor din rezistența franceză împotriva ocupanților hitleriști

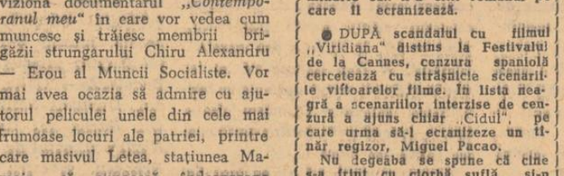

O reîntîlnire plină de voie bună cu popularii actori italieni Alberto Sordi (l-ați văzut de curînd în filmul „Marele război !") și Vittorio de Sica, ne va prilejui anul viitor premiera filmului „Gardianul"

Hollywood 1961

1961... După 50 de ani de existență Hollywood-ul a rămas aceeași cetate a aurului și corupției. Ce a însemnat încă un an pentru cetatea filmului american ? Prăbușiri, scandaluri, divorțuri, calomnii, incendii, lovituri gangsterești, sinucideri...

Materialul oferit de orașul corupției în acest an ar putea servi cît se poate de bine unei vaste cronici judiciare, pentru siesta de după amiază a micului burghez occidental. Există și un termen sacrosant pentru acei americani naivi care își modelează viața după modelul vedetelor comercializate de Hollywood și care se cheamă „dolce vita". Pentru un judecător aceasta ar însemna însă amoralitate, viciu, mirajul dolarului și deci dezumanizarea individului, goana după publicitate ieftină, și glorie efemeră.

Prin ce s-a remarcat Hollywood-ul în 1961 ? Situat pe aceleași coordonate ale vieții americane, sau mai bine zis ale modului de viață american, Hollywood-ul este însăși sinteza morală și social-economică a Americii secolului XX. În loc de artă autentică, industria visurilor de celuloid a oferit și în acest an toată gama unui business rentabil : teroare, diavoli, macchartism, oroare, misticism și întuneric, toate aceste accesorii necesare filmului american n-au fost inventate în 1961 de Hollywood. Filmul american stă sub semnul malefic al dolarului, al lăcomiei și al relațiilor gangsterești dintre oameni.

Concret : printre reclamele morții atomice și ale coliviilor din beton armat „fall — out shelters", în spatele sloganului Survival ! (supraviețuiți) scris pe zidurile cetăților americane, marea publicitate, care regizează viața americanilor de rînd, a organizat ca de obicei numeroase scandaluri răsunătoare și în lumea filmului. Revista „Modern Screen" a calomniat în 1961 persoana cunoscutei actrițe Bette Davis. Motivul : Bette Davis a fost una din acele vedete militante din Hollywood împotriva spiritului lui MacCarthy și ea este semnatara unui cunoscut protest împotriva arbitrariului Comisiei de cercetări a activității antiamericane. Scopul acestui scandal : suprimarea libertății de exprimare a oamenilor de artă. Alt scandal, alte calomnii, de astădată împotriva vestitei actrițe Marlene Dietrich. Autorul : aceeași mare publicitate care se numește de astă-dată concernul Mc Call's Magazine. Marlene Dietrich nu e pe placul marii publicități americane. Alt scandal, alt actor celebru la stîlpul infamiei : Hedy Lamarr. O editură din Hollywood specializată în vînzarea de calomnii a publicat o libelă la adresa vedetei. Actrița ceruse sindicatului actorilor din Hollywood pensii de bătrînețe...

Sînt și scandaluri menite nu să compromită omul de artă dovedit indezirabil în cetatea filmului american din cauza opiniilor sale ci să canalizeze privirile americanilor în altă direcție. De pildă, publicitatea deșănțată în jurul actriței Zsa Zsa Gabor, ex-favorita degeneraților dictatori dominicani, care și-a propus în cursul unui turneu prin S.U.A., să se expibiționeze în ritmul noului cha-cha-cha american „twist" pe care autoritățile din statul Pennsylvania l-au interzis public. Zsa Zsa Gabor speră însă ca argumentele sale solide de care dispune să revoluționeze America și să o facă să joace „twist" pentru a scăpa de grijile crizei și ale șomajului.

Ecranele prezintă în acest timp „Grădina violenței", „Sămînța violenței", „Cum să-ți ucizi amantul", „Diavolul vine la orele 4", „Dracula redivivius", „Revanșa lui Zorro", „Moștenitorii infernului", „Uciderți băieți, uciderți", „Gangsterul m-a iubit numai o seară", etc. etc. Toate, filme „educative" cu asigurări formale că în caz de deces subit al spectatorului în sală trustul producător plătește despăgubiri sută la sută.

Unde sînt filmele de calitate ale Hollywood-ului, unde e vechea gardă de cineaști și actori care într-un elan eroic s-au opus în 1947 degradării intelectuale a cinematografului american propusă de oamenii lui McCarthy ? Mulți ca Marlene Dietrich primesc astăzi din partea guvernului american medalii pentru activitatea lor patriotică din timpul războiului, dar nimeni nu-i mai angajează. Pentru actori de renume ca Bette Davis, Olivia de Havilland, Barbara Stanwyck, Joan Crawford, anul 1961 a însemnat ruina, adică refuzul producătorilor de a mai face vreun film cu acești actori.

Există și un așa numit „nou val" ? Există, dar acesta excelează în producții abstracte, în eseuri cinematografice fără audiență în rîndul maselor. Există în schimb lansări de vedete multimilionare ca Lloyd Francklin, sau ca Gamble Benedict, care au o singură calitate : aceea de a fi moștenitorii regilor conservelor și ai mașinilor de scris americane. Cu ei marea publicitate e îngăduitoare, night-cluburile cunosc orgii neroniene, șampanie, violență, bacara, glorie de-o zi, furie de viață și dolce vita. Dar mai ales, evadare cu 180 de kilometri pe oră în neant. Sfîrșitul : o piatră cenușie în cimitirul din Beverley Hills și regrete... „dolce vita". Așa a sfîrșit în 1961 tînăra actriță Belinda Lee, ca în urmă cu cîțiva ani idolul fetelor americane, tînărul actor James Dean.

Nu toți americanii din cetatea filmului cunosc însă ritmul de viață „dolce vita" după cum nu toate starurile sînt milionare. Vă mai amintiți de Mickey Rooney ? Ruinat în 1961, fără un dolar în buzunar, citat în fața tribunalului pentru neplata impozitelor. Betty Grable, o altă actriță, același epitet servit de marea publicitate : faliment. Viveca Lindfors, Joan Collins, Carrol Baker, Cyd Charrisse, ieri „dolce vita" azi falimentul, mîine sinuciderea...

Uitarea, ruina pentru unii, pentru alții, twist-ul, gloria de-o zi, scandalul, moartea. Cei care reușesc să fugă din acest cerc vicios abandonează Hollywood-ul și încearcă să-și găsească un rost aiurea. Mel Ferrer turnează de doi ani în Europa, Kirk Douglas a acceptat să turneze în Mexic, Leslie Carron în Anglia, Edmund O'Brien se va face fermier, Bob Hope, organizează concursuri de frumusețe, Robert Donat s-a sinucis într-un mizerabil hotel din Chicago. Ce fac însă producătorii ? Milionarii speră să salveze de la pieire orașul calomniei și al cabalelor cu ajutorul aceleași mari publicități și a dolarului. Criza pătrunde însă peste tot, roade din temelii cetatea filmului american, răpește liniștea și zilele aurite ale americanilor „dolce vita". Mai rămîn twist-ul și flăcările infernului. În 1961 vestitul cartier din Hollywood, Beverley Hills, acolo unde luxul și corupția se întîlnesc în fiecare bungalow, a ars aproape în întregime. Milionarii din Hollywood au dansat twist ca-n filmele lor, în mijlocul ruinelor... Hollywood-ul e bolnav.

Se va însănătoși Hollywood-ul în 1962 ? Deocamdată guvernul american a numit o comisie care să studieze cauzele șomajului cinematografic american din ultimul timp și criza care amenință să extermine industria de filme americane. Milionarul Erich Johnson, patronul vestitei case Motion Picture assoc. of America a cerut diminuarea importului de filme și vedete străine în S.U.A. Comisia anchetează. Pe de altă parte Robert Gilbert, secretarul sindicatului cineaștilor din Hollywood a cerut guvernului american suprimarea taxelor fiscale asupra biletelor de spectacol. Falimentele din 1961 nu vor putea fi însă uitate. Cuvîntul „criză" — sub toate aspectele lui : economic, artistic, moral — devine cu fiecare an, cu fiecare zi, sinonim cu numele cetății americane a viselor dăruindu-i o faimă înspăimîntător de tristă.

G. CUIBUȘ

CINEMA

Muzica

Cantata „Balada steagului" de Sigismund Toduță

În concertele orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu", din 30 și 31 decembrie, închinate „Zilei Republicii" se va executa, în primă audiție la București, lucrarea vocal-simfonică „Balada steagului" a compozitorului clujean Sigismund Toduță, maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat.

Scrisă cu prilejul celei de a 40-a aniversări de la întemeierea Partidului Comunist Romîn, compoziția „Balada steagului" a fost inspirată de textul unui frumos poem de Victor Tulbure. Poemul exprimă durerea adîncă a unei mame, al cărui fiu, luptător neînfricat pentru dreptatea și fericirea poporului, a fost ucis prin complicitatea principalilor apărători ai orînduirii burghezo-moșierești : judecătorul, jandarmul și popa. Poemul redă clipa în care mama strînge în mîinile ei cămașa tivită cu gloanțe și înroșită de sîngele feciorului-erou și se încheie cu imaginea luminoasă a zilelor în care cămașa însîngerată a martirului, devine, prin victoria clasei muncitoare, condusă de Partid „steagul de văpăi" al noii orînduiri socialiste.

Pentru a reda firul narațiunii poetice compozitorul și-a conceput cantata în 6 părți : I) Introducerea simfonică ; II) Recitativul sopranei întruchipînd personajul mamei ; III) Variațiuni pentru cor bărbătesc ; IV) Marș funebru pentru orchestră ; V) Passacaglia pentru cor și orchestră ; VI) Dublă fugă finală.

Un mare compozitor al secolului XVI : Gesualdo Di Venosa

Activitatea intensă a instituțiilor noastre muzicale, formații corale și simfonice, se îmbogățește continuu, dezvăluind astfel publicului arta trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat, laolaltă cu creațiile contemporane. La un interval relativ scurt, concertul corului Filarmonicii de Stat „George Enescu" și apoi orchestra simfonică a Radioteleviziunii, au pus în circuitul vieții muzicale numele unui compozitor, necunoscut pînă acum, multor ascultători. Ne referim la compozitorul italian Gesualdo di Venosa. Concertul corului Filarmonicii, dirijat de D. D. Botez, artist emerit al R.P.R., cuprindea un întreg program de prime audiții din creația compozitorilor veacurilor XIV, XV și XVI. Printre piesele cîntate publicul care a umplut sala Ateneului R.P.R. a putut asculta madrigalele „Sclipiri senine" și „Eu aș tăcea" de Gesualdo di Venosa. În primul concert din luna decembrie al orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, tînărul și talentatul dirijor Iosif Conta și-a început programul cu un ciclu de „Madrigale" de Gesualdo di Venosa orchestrate de ilustrul compozitor rus Igor Stravinski și cuprinse în culegerea „Monumentum Gesualdi".

Cîteva cuvinte despre compozitorul actualizat în programele celor două concerte. Gesualdo di Venosa s-a născut la Neapole și a trăit între 1540 și 1614. Adevărată figură de om al Renașterii el a învățat muzica cu Pomponio Nenna și a fost prieten intim al nefericitului și marelui poet italian Torquato Tasso. Gesualda o scris cîteva zeci de madrigale, compoziții laice pe mai multe voci, dar nu a dat încuviințarea de a i se tipări opera decît în preajma morții. În anul 1613, au apărut 6 volume cu madrigale, tipărite de Simone Molinaro. După moartea compozitorului alte lucrări ale sale au fost descoperite și editate. Personalitatea sa originală, colorată de o sensibilitate rară, se reflectă în armoniile sale îndrăznețe, în ampla utilizare a cromatismului, ceea ce face din opera sa o anticipare, cu cîteva secole, a stilului melodic și armonic wagnerian.

De aceea, unul din marii compozitori ai vremii noastre, Igor Stravinski, a transcris pentru orchestră simfonică un ciclu din madrigalele lui Gesualdo di Venosa.

Compozitorii și educația muzicală a publicului

Marii compozitori au fost din totdeauna partizanii convinși ai educației muzicale a publicului larg. Contemporanul lui J. S. Bach, Johann Mattheson (1861—1764), compozitor, jurist, organist, cîntăreț, dirijor și scriitor, autor al cărții „7 dialoguri între muzică și înțelepciune", redactorul revistei săptămînale „Înțeleptul" tipărită de el între 1713 și 1714 la Hamburg, identifica scopurile muzicii cu acelea ale moralei. De aceea el a fost primul compozitor german care a început opera de educație muzicală a publicului scriind un mare număr de lucrări teoretice pe lîngă altele de estetică și critică ca de pildă „Critica musicae".

În vremuri mai apropiate de noi Robert Schumann, Hector Berlioz, Wagner, Ceaikovski, Cesar Kiui, Ottorino Respighi, Bussoni și Alfred Cortot, mari compozitori și interpreți, au militat pe tărîmul educației muzicale a publicului larg, prin cărți, conferințe, articole de ziar. Tradiția muzicianului profesionist care slujește cu condeiul cauza educației publicului s-a transmis și în tînăra noastră cultură. Mihail Jora, Alfred Alessandrescu, C. C. Nottara au militat mult timp pe frontul criticii muzicale.

În zilele noastre printre formele și mijloacele noi de educație muzicală discul își impune tot mai mult eficacitatea. El este ca un fel de profesor de muzică venit la... domiciliu.

Recent, întreprinderea „Electrecord" a contractat cu compozitorul Alfred Mendelsohn, maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat, editarea unei mape de discuri, cuprinzînd o largă explicare a elementelor de bază ale limbajului muzical. Astfel, unul din aceste discuri va conține o lecție despre „melodie și ritm", un altul despre „armonie și contrapunct". Ciclul de lecții pe disc se va încheia cu explicarea orchestrației. Compozitorul va demonstra principiile artei orchestrației printr-o lucrare proprie, scrisă special pentru ciclul de lecții de muzică destinate melomanilor și posesorilor de discoteci.

A. HARALAMB

Perniţa cu ace

ÎN VÎRFUL SIRINGEI

Citind epigramele d-rului P. de la gazeta de perete a policlinicei Dr. C.

Tot timpul cu siringa-n mînă,
(În plus şi bun corespondent),
Ce-ar fi să-ncerci şi tu — în vînă,
Să-ţi faci injecţii... cu „talent" ? !...

MĂRUNŢIŞURI

Mărunţişuri, cîte vrei !
Bani să ai, cît poţi să iei,
Dar casierele — morţiş —
Susţin că nu au... mărunţiş !

ÎN ŢARA DOLARULUI

Scad rezervele de aur
Şi producţia de oţel,
Şi mai scade şi dolarul,
Şi încrederea în el !...

B. SPIC
Bucureşti

CURARA

De la otrava de săgeată a pieilor roşii la medicamentele moderne

Dintre produşii farmaceutici care au trezit, în ultimile două decenii, un deosebit interes, atît la medici cît şi la chimişti şi farmacologi, un loc de frunte îl ocupă substanţele curarizante. Datorită efectului lor de relaxare musculară, acestea au găsit, o aplicare din ce în ce mai largă în diferitele domenii ale practicii medicale. Astăzi ele reprezintă un ajutor preţios şi indispensabil în operaţiile grele toracice şi abdominale.

Fiind administrate împreună cu anestezicul, se obţine o bună relaxare şi liniştire a musculaturii, atît de necesară chirurgului în intervenţiile sale şi aceasta cu doze mult mai mici de anestezic, eliminîndu-se astfel complicaţiile temute ale unei narcoze adînci şi lungi. Substanţele curarizante sînt folosite şi în practica psihiatrică, la terapia de şoc, pentru prevenirea traumatismelor, în tratamentul diferitelor paralizii spastice, în unele tulburări musculare, în obstetrică, precum şi în alte domenii.

Pentru a ajunge însă de la curara, otravă puternică de săgeată şi învăluită multe secole în mister, la acest preţios sprijin al medicinii, a fost nevoie să se parcurgă un drum lung şi anevoios.

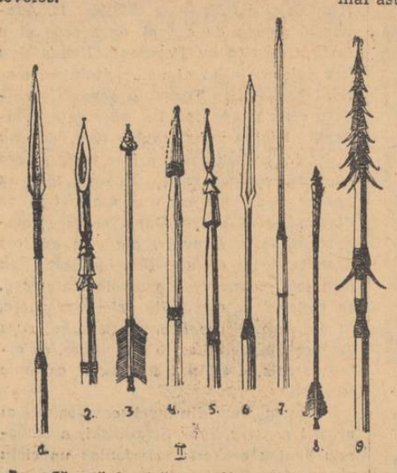

I. — Săgeată de vînătoare ; II — Săgeţi de război (1,2 : săgeţi cu virfuri confecţionate din oase de animale); 3 : săgeată al cărei virf este format dintr-o bucată de cremene ; 4—8 : săgeţi cu virfuri confecţionate din lemn de esenţă foarte dură ; 9 : săgeată din lemn de esenţă foarte dură, în jurul căreia sînt fixaţi în sens invers ţepi meniţi să împiedice scoaterea săgeţii din rană.

„Moartea zburătoare"

Indienii triburilor Americii de Sud, care populau regiunile fluviilor Orenoc, Amazon şi Rio Negro, foloseau din cele mai vechi timpuri ca otravă pentru săgeţile lor de vînătoare şi de război, aşa numita „CURARA", cunoscută la unele triburi şi sub denumirea de WOORARA sau VOURARY. Compoziţia şi modul de preparare al curarei au fost ţinute în mare taină. Ea era preparată de obicei de vrăjitorii tribului din diferite plante toxice. Otrava obţinută era o masă vîscoasă de culoare brun închis şi cu gust amar. Săgeţile otrăvite cu această otravă erau numite de pieile roşii „moartea zburătoare". Ele provocau moartea animalului sau a inamicului în mod sigur şi inevitabil, încă din primele minute după rănire, prin paralizia muşchilor respiratori.

Soldaţii lui Columb atacaţi cu săgeţi otrăvite cu curara

Prima veste despre această otravă sud-americană de săgeată o datorăm lui Pietro Martyr d'Anghera, care descrie în 1516, în opera sa „De orbe nova", cum au fost atacaţi de indieni soldaţii spanioli din prima expediţie a lui Columb, la Santa Cruz, în anul 1492. Prima descriere mai amănunţită a săgeţilor otrăvite o găsim la Oviedo y Valdes, în 1535. Curara este descrisă apoi ceva mai tîrziu şi de către Sir Walter Raleigh, în raportul său despre descoperirea Guyanei, publicat în 1596. Lui i se datoresc şi primele probe de curara aduse în Europa. Iar primul martor ocular european care a asistat la o ceremonie de preparare a curarei şi care ne-a lăsat descrieri detailate în legătură cu aceasta, a fost renumitul naturalist Alexander von Humboldt, care a cutreierat, pe la 1800, regiunile cursului superior al fluviului Orenoc.

Proprietăţile farmacologice ale curarei

Curara acţionează într-un mod foarte interesant asupra organismului. Absorbită în circulaţia sangvină, ea nu produce nici un efect dureros, provoacă însă o paralizie progresivă, care urmează întotdeauna o anumită succesiune : la început este paralizată musculatura ochilor, apoi acea a feţei şi a gîtului, urmează după aceea musculatura extremităţilor şi cea a abdomenului, ultima care se paralizează este musculatura aparatului respirator (diafragma) ceea ce duce, în cele din urmă la moartea prin asfixie. Intervenindu-se în acest moment cu respiraţie artificială, viaţa poate fi salvată : otrava se elimină, în special pe cale renală, muşchii îşi recapătă încetul cu încetul funcţiunile lor, — de data aceasta în ordine inversă — individul îşi revine cu timpul complet, fără să fi rămas cu vreo tulburare fiziologică din timpul curarizării. Această paralizie poate fi aproape instantaneu şi complet anihilată, dacă i se administrează otrăvitului substanţe „anticurarizante", cum sînt, de pildă, prostigmina şi ezerina. Curara mai prezintă însă şi alte curiozităţi. Astfel, ea acţionează numai asupra nervilor motorii nu şi asupra nervilor senzitivi. Victima poate fi deci complet conştientă şi cu senzaţiile intacte, fără însă să fie în stare să facă nici cea mai mică mişcare. Luată pe cale bucală, curara nu are nici un efect. Acest lucru îl ştiau şi indienii ; ei se hrăneau cu carnea animalelor vînate cu săgeţi otrăvite cu curara, fără a avea de suferit.

Substanţele curarizante de sinteză

Primele încercări de a folosi curara în scopuri clinice au fost făcute încă în secolul trecut. Dar abea după ce în ajunul celui de al doilea război mondial, a fost izolată în stare pură şi lămurită constituţia chimică a factorului activ, clorura de d-tubocurarină (d - Tc) din tubocurara indienilor sud-americani, acest produs a început să fie folosit din ce în ce mai larg în practica medicală.

Cu curara se întîmplă acum acelaşi lucru care s-a întîmplat de altfel şi cu alte produse naturale intrate în terapeutică, şi anume se încearcă să se obţină produşi sintetici noi, care să aibe aceleaşi proprietăţi farmacologice ca şi produsul natural. În chimia organică preparativă se deschide o adevărată epocă a substanţelor curarizante. Plecînd de la cele mai diferite clase de compuşi organici şi ţinînd seama de structura chimică a d-Tc, de acum cunoscută, chimiştii organicieni au sintetizat mii de produşi noi, care la rîndul lor au fost apoi cercetaţi din punct de vedere farmacologic în numeroase experienţe, pe diferite animale de laborator.

Dintre substanţele sintetice noi amintim doar cîteva mai specifice, care au şi intrat în utilizarea largă a clinicilor. Este vorba, de pildă, de succinilcolina al cărei efect se instalează instantaneu şi care durează doar cîteva minute ; produsul este folosit în special la operaţii de scurtă durată Flaxedilul care produce acelaşi efect de relaxare musculară ca şi tubocurara naturală, dar care nu produce efecte secundare nedorite. Mitolonul care posedă o doză toxică de 1.500 ori mai mare decît aceia necesară pentru producerea blocajului neuromuscular şi, în sfîrşit, Decametoniul care în comparaţie cu d-Tubocurarina posedă o constituţie chimică cum nu se poate mai simplă. Nu de mult un colectiv de cercetători sovietici au reuşit să prepare pe cale pur sintetică şi d-Tubocurarina.

Şi în ţara noastră se acordă substanţelor curarizante o atenţie deosebită. Astfel, la Institutul de Biochimie al Academiei R.P.R. au fost puse la punct metode comode pentru sinteza succinilcolinei şi a flaxedilului ; au fost sintetizate noi categorii de substanţe cu acţiune curarizantă ; au fost stabilite anumite legături între activitatea curarizantă şi anumite proprietăţi fizico-chimice ale substanţelor respective ; au fost efectuate cercetări privind acţiunea farmacodinamică a acestor compuşi asupra organismului etc. Multe lucrări interesante şi importante au fost efectuate şi se efectuează şi în alte unităţi, ca de exemplu la Institutul Medico-Farmaceutic din Bucureşti, Institutul Medico-Farmaceutic din Timişoara, Institutul de Neurologie „I. P. Pavlov" al Academiei R.P.R., Institutul de Fiziologie Normală şi Patologică, la spitalul Coltea, spitalul Panduri, la laboratoarele de fiziologie ale Universităţilor din Bucureşti şi Iaşi etc. Aceste substanţe au început să fie folosite tot mai mult şi în medicina noastră, spre exemplu la spitalul Panduri, la spitalul Colţea etc. Aşa, de pildă, în clinica chirurgicală a spitalului Colţea, substanţele curarizante au fost aplicate cu succes în cursul ultimilor ani, într-un număr de peste 2.000 cazuri.

Dezvoltarea substanţelor curarizante este unul din exemplele din istoria medicinei, care arată, cum se poate ajunge — printr-o colaborare strînsă între chimişti, farmacologi, fiziologi şi medici — pornind de la otrăvuri puternice destinate iniţial uciderii, la produşi salvatori ai vieţii şi sănătăţii, care în mîna specialistului pot face adevărate minuni.

Text şi desene : Horst D. SCHELL
Cercetător la Institutul de biochimie al Academiei R.P.R.

Pe mări şi oceane — cu cargoul Galaţi

Ne aflăm la bordul cargoului Galaţi, în imensitatea oceanului. Am lăsat în urmă strîmtoarea Gibraltar şi acum plutim pe ape de un verde catifelat, bătînd în cenuşiu, spre deosebire de culoarea albastră-azurie a Mediteranei.

Împrejurul nostru, nenumărate turme de căşaloţi se zbenguie, aşteptînd să li se arunce cîte ceva de pe bord. Se vede treaba că prietenia le-a fost de folos, fiindcă ne-au însoţit cîteva zile şi nopţi în şir. Deşi nu sînt periculoşi, totuşi, nu-i plăcut să vezi gonind spre tine asemenea mastodonţi, să le simţi parcă răsuflarea arteziană.

La propunerea secundului, marinarii din cartul liber de la punte şi maşini au format echipe de vopsitori, care şi-au luat angajamentul să termine vopsirea trombelor, bigilor şi colonadelor pînă la Belfast. Şeful de echipaj, Victor Niculescu, este animatorul acestei activităţi în plin ocean, iar spectatorii cei mai atenţi sînt... turmele de căşaloţi.

În Biscaia, oceanul este frămîntat de o hulă lungă. Nava rulează puternic. Sus, în vîrful bigilor, marinarii nu-şi întrerup activitatea, continuînd să „picteze", în timp ce benzile navei îi proiectează în plin ocean, în afara bordului, pînă aproape de suprafaţa apei. Dacă n-ar fi bine legaţi, nu se ştie ce atitudine ar avea căşaloţii prezentîndu-li-se un asemenea plocon. Tovarăşul Gh. Enciu este cel mai abil. El piturează capetele bigilor, braţele în afara bordului, acolo unde ai ocazia să priveşti direct spinările căşaloţilor, despicînd valurile oceanului. E bine să-i priveşti de sus, dar să nu le simţi răsuflarea prea aproape. În culoarea aceasta galbenă cu care au fost vopsite, bigile, trombele şi colonadele — deosebit de voluminoase la acest tip de navă — privindu-le de departe, sclipind în soare, dau navei un aspect impresionant.

În port la Belfast, echipajul s-a recreat susţinînd un meci de fotbal cu echipa unui vas sovietic acostat la aceiaş dană. Lipsiţi de antrenament, jucătorii noştri au pierdut meciul cu 6—4 ; au fost apoi invitaţi să vizioneze un splendid film de lung metraj la bordul navei sovietice.

La Belfast am încărcat o partidă de bare de fontă. Acestea au coborît mult centrul de greutate, cauzînd navei benzi puternice, pînă la 42°, la ieşirea din canalul Minecii. A fost nevoie să se ia unele măsuri, după indicaţiile bătrînului marinar Dumitru Sotirescu, trecut prin multe necazuri în lupta cu marea.

Numai schimbînd alura faţă de direcţia valurilor, barele de fontă se linişteau din izbirea aceea periculoasă în pereţii bordajului.

La un moment dat, din cauza izbirii prea puternice a valurilor, se produce blocarea cîrmei. Echipa improvizată din cîţiva marinari destoinici, în frunte cu comuniştii Dumitru Sotirescu, Victor Niculescu, Gh. Enciu, pînă la bucătarul şef Ion Ciutură, a reuşit să rezolve pe moment deblocarea cîrmei şi nava a putut să-şi continuie drumul.

La intrarea în strîmtoarea Gibraltarului marea s-a liniştit.

Timpul frumos şi marea azurie s-au instaurat ca o răsplată binemeritată pentru toată truda din Oceanul Atlantic.

La apelul convingător al secundului, cartul liber se reorganizează pe echipe de vopsitori — adică „pictori" după spusele nostromului — şi treaba, întreruptă cîteva zile, este reluată cu şi mai multă ardoare. De astă dată, briza mării şi oglinda liniştită a Mediteranei fac să sporească munca văzînd cu ochii.

Cînd am intrat în port la Genova, nava strălucea de curăţenie, ca şi cînd atunci îşi făcea lansarea la apă. Prezenta o notă distinctă printre celelalte nave mai puţin puse la punct, incitînd curiozitatea multora. Era rezultatul acelei munci depusă de echipajul vasului Galaţi. În această muncă s-a distins cartul fruntaş compus din Căpitanul Buruiană — Galic, secundul navei, Dumitru Sotirescu, timplar, Gh. Enciu, şef timonier, Victor Niculescu, şeful de echipaj, Pîrvu Becheru, maestru lemnar, Gh. Ilince, marinar, Ştefan Popescu, marinar şi Ion Ciutură, bucătar şef.

De la Genova, nava a plecat spre Alexandria, unde a încărcat o partidă de bumbac pentru Constanţa.

La întoarcerea în ţară, echipajul era fericit să poată raporta Direcţiei Navrom că şi-a îndeplinit şi depăşit planul trimestrial, realizînd în acest timp şi 391 ore de muncă patriotică.

D. STOICULESCU
marinar,
Căpitănia portului Constanţa

Cum se naşte o superstiţie

E bizar că se întîlnesc atîtea superstiţii, nu numai la oameni simpli — şi mai ales la femei — dar chiar şi la oameni pe care ai avea dreptul să-i crezi luminaţi. Cea mai obişnuită este cea cu „bătutul în lemn" (în loc să se bată peste frunte...). În genere, nu e suficient să declari că o superstiţie e absurdă, se mai cere să le arăţi oamenilor şi mecanismul ei de producere şi în ce constă viciul de judecată.

Iată, de pildă, una. Femeile cred că *„nu e bine să coşi nasturele unei cămăşi după ce a îmbrăcat-o soţul, că iese ceartă"*. Această superstiţie se bazează în fond pe o observaţie bună, interpretată însă prost. E firesc ca un bărbat, grăbit să pornească la treabă, să se supere cînd constată, după ce şi-a îmbrăcat cămaşa, că îi lipseşte nasturele de la gît. Deci cearta „iese" nu din faptul că e nevoită femeia să-i coasă acel nasture după ce şi-a îmbrăcat soţul cămaşa, ci pentru că n-a avut grijă să-l coasă înainte. Aici observăm o asociaţie între cusutul nasturelui, în condiţia amintită şi ceartă. În acelaşi timp, se mai observă şi o inversare a raportului dintre cauză şi efect, în scopul de a arunca vina pe factori externi : că n-a fost certată pentru neglijenţă, ci pentru că a cusut nasturele cămăşii cînd soţul era îmbrăcat cu ea, ceea ce... „se ştie că nu e bine".

O variantă sau un derivat al acestei prime superstiţii e credinţa că, dacă-i coase nasturele după ce şi-a îmbrăcat soţul cămaşa, „îi leagă minţile". Aceasta ar vrea să zică, probabil, că un soţ care nu-şi ceartă nevasta pentru astfel de neglijenţe, e „sub papuc", e subjugat, e „cu minţile legate". Aceeaşi inversiune a raportului dintre cauză şi efect se observă şi aici.

Tot ceartă iese *dacă verşi sarea pe masă*. Aici se pare că e vorba de alt mecanism, de un ecou al altor vremuri, cînd sarea era un articol scump pentru locuitorii de la şes, departe de munte şi de mare şi nu existau nici mijloace uşoare de comunicaţie şi de procurare a sării indispensabile. E vorba deci de o situaţie veche, odată reală, dar care a devenit anacronică şi faţă de care se comportă ca şi cum ar fi actuală : o permanentizare prin automatism mintal (tradiţie).

Iată acum şi o altă superstiţie, ceva mai complicată şi mai greu de lămurit. *„Cînd dă laptele în foc e bine să arunci puţină sare pe plită, altfel crapă ţîţele vacii"*. Această superstiţie pare să aibă două izvoare. Unul ar consta între asociaţia dintre datul laptelui în foc şi crăpatul ţîţelor, ambele derivînd din neglijenţa femeii. Femeia care lasă să dea în foc un aliment aşa de valoros, nu-şi dă silinţa nici să mulgă vaca la vreme, ceea ce ar însemna că e mereu cu gîndul aiurea sau nu se pricepe, aşa că se poate întîmpla să i se umfle („bolnăveasca") pulpa vacii. Dar aruncarea sării pe plită ? N-ar fi exclus să fie aici vorba de un sacrificiu, care jertfeşte zeilor un aliment, odată scump, ca s-o apere de urmările primei greşeli, — adică exact cum se aduceau zeilor (şi se mai aduc încă, la unele popoare), tot felul de jertfe sub forma de alimente, pentru iertarea a tot felul de păcate sau pentru obţinerea cine ştie căror favoruri.

Dr. C. VLAD

În corpul omenesc se găseşte o cantitate de fosfor din care s-ar putea fabrica 40 cutii de chibrituri.

Pentru a aduna 1 kg. de miere, o albină trebuie să parcurgă în zbor aproape 300.000 km. (aproximativ 3/4 distanţa Pămînt-Lună) şi să culeagă mierea din 12.000.000 flori

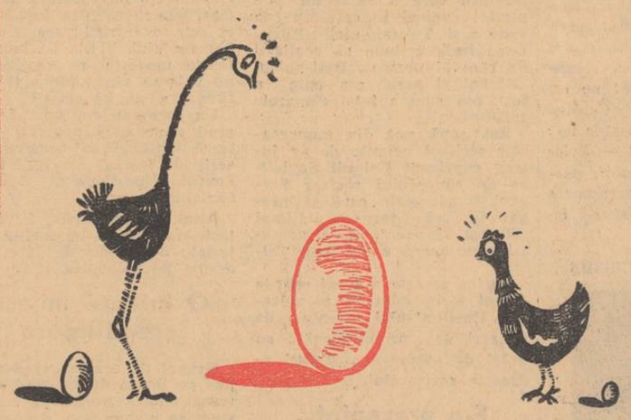

În Madagascar trăieşte pasărea Epironis, căreia îi aparţin cele mai mari ouă din lume. Acestea au înălţimea de 32 cm. şi diametrul de 22 cm. iar volumul lor ajunge la 8 litri, ceea ce ar corespunde volumului a 8 ouă de struţ sau 140 ouă de găină.

GH. BUŢU
Bucureşti

Corina — un talent precoce

Fotografie trimisă de Eric SCHMIDT
Turda

VITRINA CU CARICATURI

Fără cuvinte
Desen de Horia ŞTEFĂNESCU
Brad

EXAMENELE...
— Ce ne poţi spune despre Carpaţi, Ionescule ?
— Mai nimic, tovarăşe profesor ; fumez „Favorit" !...
Desen de I. DRĂGHICI
Bucureşti

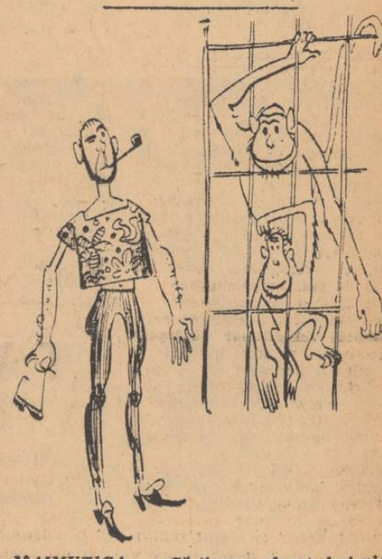

MAIMUŢICA : — Să-ţi spun drept, îmi place ! Dar nu înţeleg de ce şi-a tăiat coada !...
Desen de dr. G. RAFA
Bucureşti

SORA : — Cînd te simţi prost, îmi dai un telefon !...
Desen de C. CIOSU

REMINISCENŢĂ ESTIVALĂ
Fără cuvinte
Desen de C. CIOSU

— Fantastic ! Te ştiam neagră ca şi mine...
— M-am oxigenat... Din cauza superstiţioşilor !...
Desen de Viorel LUPEA
Cluj

EMBRIONUL CU DOUĂ INIMI

Biologii romîni studiază înlocuirea organelor

În lupta pentru sănătatea și viața omului, savanții s-au străduit încă de mult să găsească mijloace de a înlocui țesuturile, organele și părțile corpului tremediabil bolnave sau distruse de leziuni, cu altele sănătoase.

Cu toate dificultățile enorme întîmpinate, s-au obținut pînă acum rezultate remarcabile. Să amintim de lucrările omului de știință sovietic V.P.Demihov, în laboratorul căruia s-au elaborat metode chirurgicale perfecționate, de transplantare a inimii și altor organe de la un animal la altul.

Dacă așa zisele autotransplantări — înlocuiri de țesuturi bolnave cu țesuturi sănătoase de la același individ — reușesc întotdeauna și se practică în mod curent în chirurgia estetică, homeotransplantările — înlocuirile de țesuturi cu altele de la alt individ — și mai ales heterotransplantările — înlocuirea țesuturilor de la o specie cu țesuturi de la o altă specie — întîmpină încă numeroase piedici.

Motivul este tendința oricărui organism de a elimina tot ce este străin ca și inadaptibilitatea transplantului la mediul cel nou.

Oamenii de știință, încercînd să explice acest fenomen, au ajuns la concluzia că de vină sînt procesele metabolice și structura proteică, care diferă de la individ la individ.

Era oare problema nerezolvabilă?

Răspunsul l-au dat biologii. Ei au descoperit că la embrion, transplantarea de țesuturi și de organe între indivizi din aceeași specie și chiar din specii diferite este posibilă, deoarece nici acceptorul, nici donatorul, nu au încă caracterele deplin formate și se adaptează ușor unul celuilalt.

În ajutorul naturii

Problema aceasta, de o importanță covîrșitoare pentru medicină, constituie una din preocupările de bază ale Laboratorului de embriologie experimentală al bazei de cercetări a filialei Academiei R.P.R. din Timișoara, condus de prof. dr. Benedict Menkes.

Aici se lucrează în prezent la realizarea unei apropieri între donator și acceptor, printr-o modificare de durată a metabolismului celor doi parteneri aflați în fază embrionară.

Apropierea se realizează pe două căi: prin pregătirea organismului embrionar acceptor, injectîndu-i produși biologici de la viitorii donatori, ca și prin modificarea transplantului donator, pregătindu-l, cu ajutorul unor tratamente intermediare, pentru operația de transplantare.

Într-un cuvînt, țelul cercetătorilor laboratorului este combaterea incompatibilității între donator și acceptor, prin intervenții în perioada embrionară, pentru ca mai tîrziu, organismul să poată primi și reține țesuturi și organe de la alți indivizi.

Transplantarea - o muncă de artist

Să pătrundem în sălile Laboratorului de biologie experimentală de la Timișoara. Ceea ce te surprinde este numărul mare de ouă de găină, căci ele, sau mai bine zis embrioanele de găină, constituie „materia primă" pentru experiențe.

Să urmărim operația de transplantare a unei inimi de embrion pe un embrion de 2—3 zile, după o metodă originală a profesorului Menkes.

Două ouă, în interiorul cărora s-au format de-acum embrioanele, sînt pregătite pentru operație. Sînt sterilizate, așezate pe suporturi și apoi, cu ajutorul unei foreze dentare, în coaja ouălelor sînt tăiate „ferestre" dreptunghiulare. Sub lupă, folosind ace de sticlă cu vîrfuri nespus de subțiri, se extrage inima unui embrion și se introduce în embrionul celălalt. Apoi, în jurul ferestruicii se așează un inel de ceară peste care se aplică o lamelă de sticlă.

Introdus din nou în termostat, embrionul cu două inimi continuă să trăiască și să se dezvolte. Inima transplantată se vascularizează și bate alături de inima embrionului receptor.

Inimă embrionară omenească într-un embrion de găină

Acest lucru pare senzațional! Și totuși, nu este vorba decît de o experiență obișnuită, efectuată de colectivul de biologi condus de profesorul Menkes.

Inima de om sau mai bine zis atriul a fost introdusă în cavitatea cardio-amiotică, la vîrsta de 36 de ore de incubație a embrionului gazdă. Embrionul din care a fost extrasă inima de om avea aproximativ două luni.

Inima omenească transplantată s-a vascularizat și a supraviețuit mai mult de nouă zile, timp în care a bătut alături de inima embrionului de găină.

★

În decursul anilor, în sălile Laboratorului de embriologie experimentală s-au adunat rezultatele unei munci uriașe, adevărate comori pentru știință. Dulapuri cu zeci de sertare înguste cuprind sute de mii de lamele de sticlă cu secțiuni de embrion la toate nivelurile. Cît timp embrioanele cu organele transplantate mai sînt în viață, ele sînt extrase din coaja oului și puse pe plăci de sticlă în mediu nutritiv, unde continuînd să trăiască, dau posibilitatea fotografierii și microfilmării.

Deocamdată studiile și experiențele de la Laboratorul de embriologie din Timișoara înmănunchează un număr restrîns de probleme: transplantarea organelor embrionare, creșterea tumorală axată în domeniul embriologiei și studiul dezvoltării ontogenetice, adică a mecanismului dezvoltării embrionului.

În viitor, însă, ele vor fi extinse, vor îmbrățișa alte domenii, vor duce fără îndoială la noi victorii în lupta pentru sănătatea și viața omului.

NOUTĂȚI TEHNICE

Cameră fără ecou

La laboratorul național de fizică din Londra a fost construită această cameră „fără ecou", în care se execută măsurători de intensitate a sunetului. Încăperea are forma unui dodecaedru, avînd amplasate în colțuri 20 de difuzoare, care alcătuiesc un cîmp artificial de difuziune.

Ciocan pneumatic în miniatură

Acest instrument, care funcționează după principiul burghiului cu ultrasunete, este folosit la gravarea materialelor deosebit de dure. „Dalta" de gravat se mișcă cu ajutorul unei turbine minuscule cu aer comprimat.

Nave care urcă peste 100 m.

Inginerii din Leningrad lucrează la o instalație care va permite vaselor să urce peste 100 m.

Este bine știut că pentru a urca pe riurile tăiate de puternice centrale electrice, vapoarele trec prin ecluze cuprinse între stăvilare. Pe Ienisei, în Siberia, acolo unde se construiește marea uzină de la Krasnoiarsk, s-a hotărît să se înlocuiască tradiționala cascadă a ecluzelor, printr-un vas urcător înclinat. O cameră de oțel gigantică, de înălțimea unei case cu 4 etaje, se va deplasa pe șine groase, purtînd în interiorul ei nava care trebuie să urce sau să coboare pe cursul apei. Această cameră de oțel, plină cu apă, va cîntări 6.500 tone.

IZOTOPII RADIOACTIVI ÎN SPRIJINUL INDUSTRIEI NOASTRE

O dată cu punerea în funcțiune, în țara noastră, a reactorului atomic, a început producția de izotopi radioactivi. Fosforul 32, sulful 35, cobaltul 60, sodiul 24 și încă multe altele au pătruns treptat în institutele de cercetări, în laboratoare, în uzine și în industria extractivă. Astfel au putut fi abordate și rezolvate numeroase probleme științifice și perfecționate procese de producție. Atomul, pus în slujba muncii pașnice și progresului, a devenit un ajutor neprețuit al savantului și tehnicianului.

La Institutul de fizică atomică din București, cererile de izotopi radioactivi cresc pe zi ce trece iar lucrătorii institutului află cu bucurie despre frumoasele rezultate obținute cu produsele lor.

Fosforul radioactiv, de pildă, este larg folosit ca trasor. Adăugîndu-se unei cantități de fosfor puțin fosfor radioactiv, se poate urmări circulația acestuia în diverse procese tehnologice, prezența resturilor de fosfor în metale și aliaje, felul în care fosforul este asimilat de un organism viu și locul unde se fixează. Oriunde este trimis, fosforul radioactiv își trădează prezența prin radiațiile pe care le emite. Cu ajutorul unui detector, se stabilește precis locul unde se află izotopul.

Geologii din țara noastră au un prieten devotat în izotopul radioactiv. Iată un exemplu. La Năvodari a trebuit să fie stabilită direcția și viteza de curgere a unor ape subterane. Specialiștii își exprimau părerea că apa curge în direcția nord-sud. Condițiile solului nepermițînd folosirea metodelor clasice de investigație, a fost utilizat izotopul radioactiv lantan 140 solubil. Substanța a pătruns prin sol pînă la pînza de apă. Apoi, cu ajutorul unui detector special, numărător-integrator cu cinci canale și cu detectori submersibili — realizat la I.F.A. — a fost urmărită deplasarea izotopului. S-a stabilit că circulația apei este sud-nord și nu nord-sud iar viteza, de aproximativ 1,5 metri pe zi.

Deosebit de util s-au dovedit izotopii radioactivi siderurgiștilor de la Hunedoara. Aici au fost observate, în șarjele de oțel, niște incluziuni nemetalice care duceau la rebuturi în industria prelucrătoare. Specialiștii și-au exprimat bănuiala că aceste corpuri străine ar proveni de la vatra cuptorului Siemens-Martin, de la oala de turnare sau de la podul de turnare.

Pentru a obține siguranța deplină, au fost marcate pe rînd, cu calciu 45, toate materialele refractare din aceste locuri. În ziua cînd a fost marcat mortarul din podul de turnare, în lingourile de oțel au fost găsite urme de calciu 45, dovadă că acest mortar a fost sursa de impurificare a oțelului.

În industria petroliferă, izotopii radioactivi au fost introduși de multă vreme. Cu ajutorul lor se stabilesc zonele de pierdere a noroiului în timpul forajului, se cimentează coloanele, se determină — prin metoda carotajului gama — pierderile de țiței.

De mare importanță este utilizarea radioizotopilor la determinarea poziției straturilor care conțin apă sau petrol. Aici se recurge la sodiu 24, care, prin intermediul naftenatului de sodiu, este introdus în zona cercetată. Naftenatul de sodiu pătrunde numai în stratul petrolifer, întrucît infiltrarea lui în stratul acvifer este împiedicată de producerea unor reacții chimice. Astfel, tehnicienii pot afla din timp unde există apă și unde țiței.

În agricultură, izotopii radioactivi au un rol deosebit atît în cercetare cît și în producția propriu-zisă. Cercetătorii îi folosesc în primul rînd ca trasor, pentru a studia metabolismul și nutriția. Dar iradierea semințelor a arătat că radioizotopii pot contribui la mărirea și îmbunătățirea producției, la o viață mai îmbelșugată a poporului.

R. NAUM

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

Legenda lui Ulenspiegel

Adaptare după Charles de Coster

Ilustrații: Becc RIND

Ulenspiegel mai ceru vin pentru toată lumea și chiolhanul reîncepu și mai virtos.

În toiul petrecerii, unul din cei șapte măcelari zdraveni veni lîngă Ulenspiegel și-i șopti că-i recunoscuse ca pe cei care i-au ucis pe papiștași și că ei, măcelarii, le sînt prieteni.

Se năpustiră apoi cu toții asupra polițiștilor, îi bătură măr, îi legară. Măcelarii și doi dintre polițiști care nu-i aveau deloc la inimă pe spanioli, merseră apoi la castelanul din Courtrai și depuseră mărturie că

ucigașii predicatorilor nu sînt de fel Ulenspiegel și Lamme, ci doi negustori din Gand, care au fugit spre Franța. Castelanul anunță consiliul Flandrei că a dat de urmele adevăraților ucigași ai papiștașilor, iar Ulenspiegel și prietenul său fură lăsați să plece liberi spre Bruges, spre casele lor din Damme, unde Thyl știa că-l așteaptă credincioasa lui Nele.

Pe malurile canalului din Bruges, Ulenspiegel și Lamme întîlniră un călăreț care purta trei pene de cocoș la pălărie. Aflară de la acesta că prințul eliberator a reușit să echipeze alte noi corăbii de război și că a căpătat noi aliați, iar vestea aceasta îi bucură mult.

Cînd sosiră la Damme, la casa Kathalinei, Nele îi sări de gît lui Ulenspiegel și-l îmbrățișă cu atîta foc, plîngînd și rîzînd în același timp, încît și lui Thyl îi veniră lacrimile în ochi.

A fost dulce și frumoasă petrecerea lui Thyl în zilele acelea cît a avut-o lîngă el pe Nele. Dar glasul datoriei se făcu din nou auzit și curînd Ulenspiegel și Lamme o porniră spre coastele mării, acolo unde se concentra flota războinică a prințului. Întîlniră în drumul lor din ce în ce mai mulți războinici înarmați, care purtau la pălărie

o semilună de argint, cu inscripția: „Mai bine să slujim turcului, decît papei".

La Emden, Lamme tot hoinărea căutîndu-și nevasta, în timp ce Ulenspiegel se plictisea de moarte, neavînd nici o treabă anume. Într-o zi se nimeri la un han, unde cunoscu o femeiușcă frumușică, cu dinții albi și buzele roșii ca cireșele. Femeia părea că-l cunoaște, de vreme ce-l întrebă ce știe despre prietenul lui, Lamme Goedzak.

— Da de unde-l știi pe Lamme? întrebă Thyl. Nu cumva ai văzut-o pe nevasta lui?

— Am văzut-o! Știe că el luptă pentru izbînda ereziei și asta e foarte dureros pentru o inimă creștinească ca a ei. Apără-l și ocrotește-l!

Într-o zi, cînd reveni la hanul femeii necunoscute, Thyl află de la ea că, într-o cameră a crișmei, sînt ascunși soldați ai ducelui, care iscodesc prin aceste locuri, pregătind năvala armatei spaniole.

Ulenspiegel ieși din han și dădu fuga prin toate cîrciumile și taver-

nele, vestindu-i pe soldați că se apropie armatele spaniole. Toți alergară pe vase și se pregătiră de luptă. Ulenspiegel îl luă cu el pe Lamme și merse pe vas, de unde-i arătă o femeie îmbrăcată într-o fustă neagră, care-și ascundea fața sub o glugă albă.

— O cunoști? îl întrebă.

— Habar n-am cine e!

Ulenspiegel strigă atunci femeii de pe chei:

— Vrei să vii cu noi?

— Nu mi-e cu putință, răspunse femeia. Apoi, adresîndu-se lui Lamme, adăogă: — Lamme, să fii ferit de rele. Să te întorci sănătos!...

Abia atunci își recunoscu Lamme soața cea mult căutată.

— Nevastă-mea! Nevastă mea! strigă el și fu gata să se arunce de sus, de pe bordul vasului.

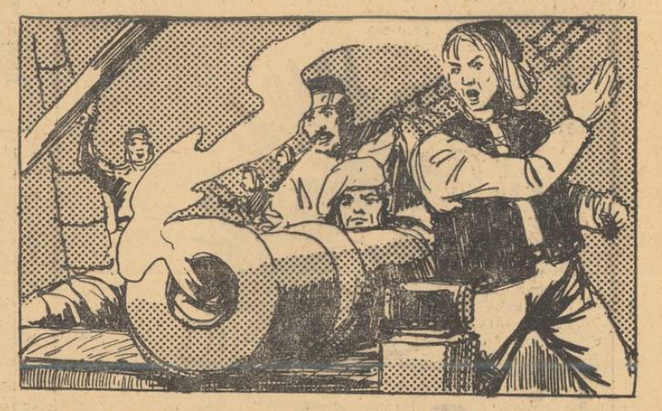

— Da, nevastă-ta cea credincioasă, fu răspunsul femeii, care o luă apoi la goană, spre oraș.

Lamme se trînti la podea, bocind și zmulgîndu-și părul din cap:

— Nevastă-mea! Nevastă-mea! Lăsați-mă să mă duc la nevestica mea...

Ulenspiegel încercă să-l liniștească.

— Ai s-o vezi, ai s-o vezi curînd. Ea te iubește și ți-e credincioasă! Spre seară se apropie de cheiuri armata inamică și începu lupta crîncenă. Cei de pe vase respinseră asaltul, iar răzvrătiții cuceriră Biele, fortăreața maritimă care fu botezată „Livada Libertății".

Pe corăbiile Zeelandei, Thyl devenea cel mai dibaci tunar. În luptele care urmară, marinarii răzvrătiți cuceriră cetatea Gorcum, iar Ulenspiegel se acoperi de glorie în bătălie.

(Va urma)

Ce se face din P.F.S.?

Industria maselor plastice a cunoscut, în ultimul timp, un avînt nemaiîntîlnit. Datorită calităților lor multiple, masele plastice sînt folosite în cele mai variate domenii, iar performanțele ce se obțin sînt uimitoare. În deosebi poliesterul întărit cu fibre de sticlă s-a dovedit o materie primă remarcabilă. În fotografiile noastre, redăm unele din realizările obținute din P.F.S.

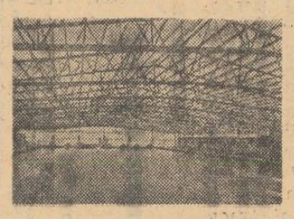

Arhitecții folosesc acum P.F.S. și la acoperirea unor construcții de mari proporții. Iată un uriaș bazin de înot, acoperit în întregime cu plăci străvezii din noul material.

Această barcă de salvare, care primește 40 de persoane, este confecționată din poliester întărit cu fibre de sticlă. În două straturi de cîte 22 milimetri.

Construcție din plăci de P.F.S., având o înălțime de 35 de metri și diametrul de 42 metri, destinată protejării unor instalații electrice foarte sensibile împotriva influențelor fenomenelor meteorologice.

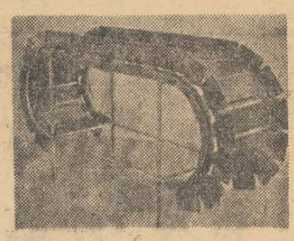

Benzile transportoare din P.F.S. sînt ușoare, rezistente și extrem de durabile.

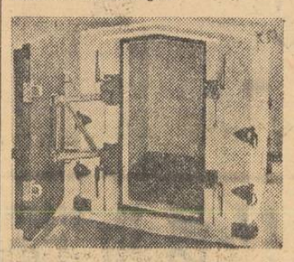

Dulapuri izolatoare din P.F.S. sînt utilizate pentru transportarea, pe căile ferate, a unor mărfuri ușor perisabile.

Caroserii de automobile, deosebit de frumoase și de rezistente, sînt fabricate în serie din noua materie primă.

„FARFURIA SUBMERSIBILĂ" A CĂPITANULUI COUSTEAU

Sînt cunoscute peripețiile căpitanului Cousteau, realizatorul filmului „Lumea tăcerii", aventurile sale riscante din timpul expedițiilor submarine. Echipamentul folosit de cercetătorul francez și de colegii săi — ochelarii etanși, labele de gîscă și masca cu oxigen — nu permiteau, din păcate, atingerea unor adîncimi prea mari. Iată de ce Cousteau s-a adresat constructorilor de submarine, solicitînd să i se creeze un vehicul submersibil mic și ușor manevrabil, cu care să poată coborî la mari adîncimi și să rămînă scufundat cîteva ore.

În interiorul sferei de oțel, cei doi membri ai echipajului trebuie să stea culcați

Acest lucru a fost realizat! Inginerul Mollard a construit un submarin în miniatură, care astăzi face parte din echipamentul științific al vasului „Calypso", ca și sonda cu ultrasunete și postul de observații de sub apă, amplasat la prova navei.

Numele adevărat al aparatului este „Denise", dar toată lumea îi spune, din cauza formei sale ciudate, „farfuria submersibilă". El poate adăposti două persoane și poate sta sub apă șase ore.

Globul de oțel cu coaja de plastic

Corpul navei este, de fapt, un glob de oțel cu pereții groși de 30 cm., deosebit de rezistentă la presiune. Forma sferică ar fi îngreunat deplasarea sub apă, așa cum se întîmplă cu orice batiscaf sau batisferă. Inginerul Mollard a soluționat această problemă îmbrăcînd sfera de oțel într-un înveliș de masă plastică de forma unei scoici, adaptat condițiilor impuse de curenți. Prin intermediul unor orificii minuscule, apa poate circula liber între sfera de metal și învelișul de plastic. De aceea, „coaja" nu trebuie să reziste la presiune, ci doar să ușureze manevrarea.

Acest sistem a îngăduit atingerea unei viteze relativ mari, de 2,7 km/oră.

Reactorul submarin

„Denise" mai poate fi numită și „reactorul submarin", datorită sistemului ei de deplasare. Desigur că nu este vorba de o expulzare de gaze, ci de cea a unor jeturi de apă. Între sferă și înveliș se află șase carcase etanșe, conținînd fiecare cîte un acumulator de mare capacitate, care alimentează o pompă cu motor electric. Această pompă expulzează apa, cu mare viteză, prin două ajutaje. Ajutajele sînt rotative, astfel încît „farfuria submersibilă" se poate mișca înainte și înapoi, în sus și în jos și oblic. Oprind unul din ajutaje, vasul se rotește în direcția acesteia.

La 300 metri adîncime

„Farfuria submersibilă" poartă, ca balast, trei greutăți, care pot fi desprinse automat. Prima greutate, de numai cîteva kilograme, folosește la coborîre, atunci cînd motoarele nu sînt puse în funcțiune. Cea de a doua, de 25 de kilograme, este desprinsă atunci cînd vasul urmează să urce la suprafață. A treia greutate, de 150 kg., se aruncă numai în caz de primejdie, dacă apare nevoia unei ieșiri rapide la suprafață. Desprinderea balastului se face pe bază magnetică.

„Farfuria submersibilă" are numeroase anexe ultraperfecționate: reflectoare, aparate fotografice și de filmat, o sondă cu ultrasunete și dispozitive mecanice pentru colectarea plantelor și animalelor submarine.

Atunci cînd vasul iese la suprafață, el își îndreaptă ajutajul în sus și face să țîșnească o coloană de apă înaltă de cîțiva metri — la fel ca la o balenă — care permite echipajului vasului însoțitor să-l găsească.

Primele încercări cu „Denise" au fost efectuate de inginerul Mollard și de scafandrul Falco, în Marea Caraibilor, lîngă Guadelupa. „Repetiția generală" a avut loc în Golful Santiago. Aici s-a atins o adîncime de 300 de metri.

Pe bordul vasului „Calypso", farfuria submersibilă este lansată la apă

ATLANTIDA MĂRII NEGRE

De foarte multă vreme, încă de cînd Platon a scris „Critias", lumea discută despre Atlantida, acea țară fabuloasă înghițită cîndva de apele mării... S-au făcut nenumărate presupuneri cu privire la locul unde a existat legendarul stat. Mai tîrziu s-au organizat expediții și s-a cercetat fundul mărilor și al oceanelor, dar nu s-a putut stabili nimic precis.

Iată că de curînd, în golful Suhumi, la o adîncime de 27 de metri, arheologii sovietici au descoperit resturile unui oraș. Firește că nu este vorba de Atlantida! Dar importanța istorică a ruinelor submarine, comorile găsite printre ele, ne îndreptățesc să denumim acest oraș „Atlantida Mării Negre".

DIOSCURIAS, ORAȘUL ACOPERIT DE MÎL

Anul trecut, un grup de arheologi și scafandri a descoperit pe fundul golfului Suhumi ruinele unei fortărețe romane, Sebastopolis. Continuîndu-și cercetările în 1961, ei au stabilit că la 500 metri de țărm, se află un vechi oraș grec, pe care scrierile îl numesc Dioscurias.

Lucrările sub apă au fost extrem de anevoioase, din pricina unui strat gros de mîl, care acoperea resturile construcțiilor. Vizibilitatea era redusă iar mersul de-a dreptul imposibil, căci scafandrii se afundau pînă la umeri.

Într-un singur loc, stratul de mîl nu avea „decît" doi metri. Aici au început lucrările de degajare. Au fost improvizate chesoane iar mîlul scos cu ajutorul aerului comprimat. În cele din urmă străduințele au fost încununate de succes. Au fost găsite amfore înalte de un metru, foarte bine conservate. Forma lor alungită și gîtul drept, dovedeau că sînt de origine elină și că datează din primele cinci secole înaintea erei noastre.

Una din aceste amfore mai purta stema Miletului, presupusa țară de baștină a fondatorilor Dioscuriasului.

S-a mai putut degaja o placă din marmură cenușie, de înălțimea unui om, pe care sînt sculptate figurile a două femei și a unui copil. Se presupune că această placă a acoperit cîndva mormîntul unui demnitar dioscurian.

CETATEA LUI CASTOR ȘI POLLUX?

În privința ruinelor din golful Suhumi, savanții sovietici Servasidze și Soloviov au emis o ipoteză interesantă.

Ei presupun că orașul a aparținut cîndva unei vechi aliante de orașe, pornind de la faptul că „Dioscurias" înseamnă în grecește „gemeni". În acest caz nu departe de ruinele descoperite s-ar putea să existe rămășițele altui oraș, geaman.

Această ipoteză este susținută și de faptul că legendele georgiene vorbesc despre orașul Thubni, (în vechea limbă georgiană de asemenea, „gemeni"), care era unul din cele mai importante centre ale Colhidei. Și deoarece grecilor le plăcea să traducă în limba lor denumiri de localități, s-ar putea ca în onoarea gemenilor Castor și Pollux, cărora legenda le atribuie găsirea patriei „Lînei de aur", ei să fi botezat colonia lor Colhida, Dioscurias.

Dacă această presupunere este justă, orașul geaman trebuie să fie pe fundul golfului Alfon.

Cercetările arheologice sovietice continuă. S-au mai găsit numeroase obiecte străvechi, fragmente de amfore, coloane și vase.

În scurtă vreme se va putea preciza dacă misterioasele ruine din adîncul Mării Negre au aparținut într-adevăr înfloritoarelor orașe-gemene, înălțate de corăbierii greci pe țărmul Pontului Euxin.

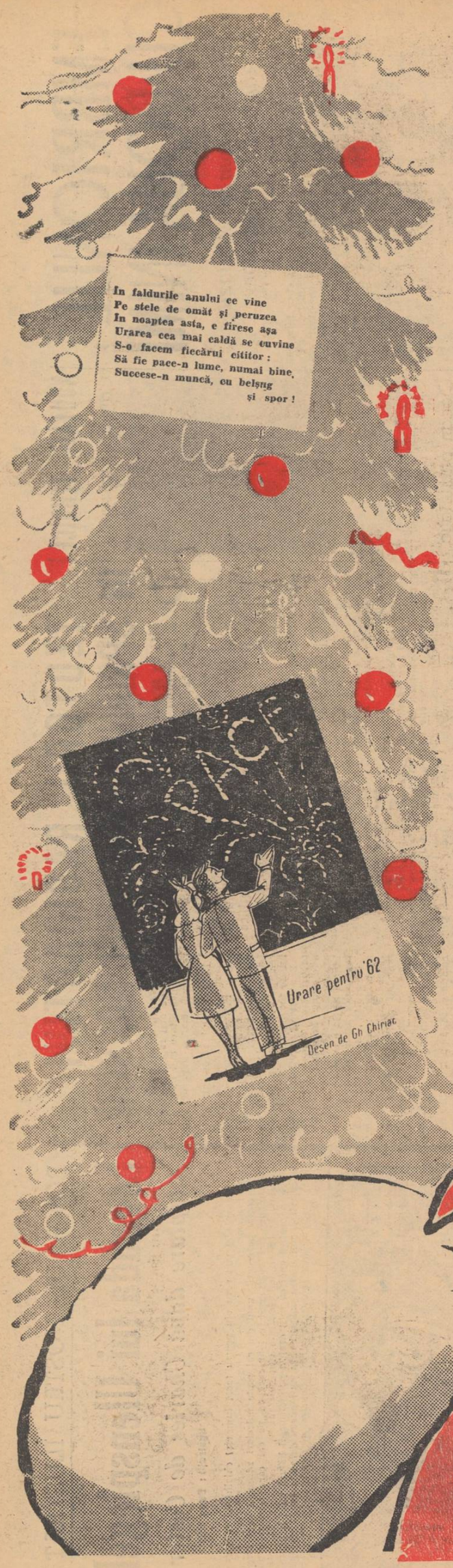

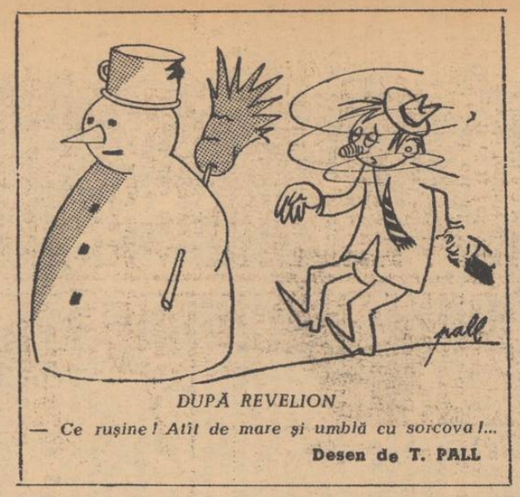

DUPĂ REVELION

— Ce rușine ! Atît de mare și umblă cu sorcova !...

Desen de T. PALL

Răvaşe

Dacă dorești ca să devii
Un fotbalist de mare clasă
Învață să faci gol în plasă
Și nu la masă-n farfurii.

Fîncă te-ai întrecut un pic
Cu vinul care amețește,
Precum a spus și Copernic,
Simți că pămîntul se-nvîrtește.

Stingi tot ce vezi în fața ta :
Fripturi, piftii, cîrnați, tocană.
Fii mai modest și nu uita
Că-i Revelion și nu pomană.

Vecina locul nu-și găsește,
Mereu cu cotul te lovește ;
Nu te-ncinta, ci stai de lemn :
Se scarpină, nu-ți face semn.

Folie din carte, pentru tine,
Nici un interes nu reprezintă,
Dar în schimb te-mpaci nespus de bine
Cu-alte foi : cu cele de plăcintă.

Răsturnași vinul pe masă!
La spălat n-o să prea lasă.
Tu spui tare : „Am noroc"
Gazda-n gînd : „Ce mormoloc !"

Florin IORDĂCHESCU

IN S.U.A.

VAMEȘUL : — Ce aveți de declarat ?
ANUL 1962 : — O mie de ani pace !
VAMEȘUL : — Se confiscă ! Declarația asta e pe lista articolelor interzise...

Desen de Neli COBAR

— La mulți ani !
— Vai de capul meu ! Pînă acum îmi spuneați doar „vino mîine"...

Desen de Fred GHENĂDESCU

Darurile lui Moș Gerilă

UNUI AGRONOM CARE UITĂ SĂ MEARGĂ PE TEREN

Gerilă, moșul, drept cadou
Ți-aduce-un minunat ochean.
Ca stînd pe scaun la birou
Să poți vedea și ce-i în lan.

UNEI „MONDENE"

Gerilă, moș cu scoteală,
Ți-aduce-n dar — era normal —
Văzînd că porți „coadă de cal"
O perie și o tesală.

Florin IORDĂCHESCU

UNUI PROCESOMAN

Cînd l-a-ntrebat ieri cineva :
„Și cum te mai distrezi mata ?"
A zis : „Un film, proces, scandal,
Și-n rest, mă plimb prin... tribunal !"

UNUI CRONICAR TEATRAL

Emițînd cîte-o părere,
Pui 3 puncte la sfîrșit...
Însă... punctul de vedere
La niciuna n-am găsit !

Sig. HOROVITZ

În 4 rînduri

UNUI INVITAT

Nu-i prea arde de mîncare,
cînd e invitat la masă ;
dar — în schimb — constat că are
slăbiciune pentru... „grasă".

UNUI STUDENT

Ești student la Medicină,
dar învești de mîntuială.
Înțeleg din ce pricină :
ești student numai... de boală.

UNUI PESIMIST

O lume-ntreagă se convinge
că e un pesimist integru :
de cîte ori afară ninge,
continuă să vadă...negru.

UNUI UMORIST

Văzînd că nu ești inspirat
să scrii și lucruri amuzante,
un cititor s-a angajat
să-ți facă rost de niște... poante.

Mircea CODRESCU

CITEVA CLIPE ÎNAINTE DE MIEZUL NOPȚII

— Vezi, Nae, să nu faci o coniuzie că și anul trecut, cînd s-a stins lumina : ce sînt aici, în dreapta...

Desen de Neli COBAR

— În legătură cu săgețile cumpărate ieri împreună cu pistolul de tir al băiețașului meu, aș avea o reclamație : nu se deslipesc !...

Desen de Matty ASLAN

Puterea obișnuinței

Desen de T. PALL

— Mare „crai" ești, Baltazare !

Desen de Al. CLENCIU

DE UNUL SINGUR...

Prozit și la mulți ani !... Să ne mai, hic... umplem paharele... a mu'ți ani... cum ? Asta nu-i sticla ?... fi abajurul de la veilleuză ?... Și cine a băut din el că s-a golit ? Nevastă, vino să te sărut... așa... foc... cum ? Nu ești nevastă-mea ?... Știu, dar să nu alte... La mulți ani, Nicule... Vino să te pup pe frunte... foc... mirosi a mujdei... Cel... E parcelul la tavă... Zău !... la uite ce te-ai schimbat, Nicule !... Da' vezi tot te-am recunoscut... Nae să mai vină o Tîrnavă... odată pe an e ședuță... asta... revelion... a auzit nevasta c-am spus ședință ?... dragă nevastă, nu știu, nu știu de unde te cunosc, dar îmi ești o figură cunoscută... a, da, știu de unde... ești cumnata lui frate-meu... măi, copii, să știți că dușmeaua s-a cherchelit, abia ne ține pe picioare... o clipă să-mi string nodul de la cravată... De ce strigi, Nae?... Cum?... Te-am stins de mărul lui Adam ? Vedeam eu că nu-i mîlsaz naturală...

Matildo prăjiturile sînt bune, dar crema e cam amară... cum ?... așa e crema de ghete ?... Să știi că frișca e mai bună nu face lustru, da-i dulce... cum? pe aici e intrarea la cîmară ?... Mulțumesc, și pe unde e intrarea la dimpotrivă ?... Ora... acu... e 12 noaptea... bravo... s-a stins lumina... cum ?... nu s-a stins lumina ?... Stai cu sub masă ?... să știi că-i bine aici sub masă... uite, am găsit și de mîncare... și un pic de gîscă... a, scuzați... e piciorul dumneavoastră ?... și de ce nu l-ați făcut pîlfie ?... La mulți ani... sărumîna...

★

Simpatică duduie, vă rog să-mi acordați mic valsul acesta... cum?... nu știți să dansați vals ? A, dar vă învăț eu... sînt un profesor excelent... preferați aici pe lumină, ori să trecem dincolo în antreu ?... mă rog, poate să fie și aici... așa... priviți în ochii mei și eu în rîmelul dumneavoastră... aveți doi ochi splendizi... sînt împrumutați ?... Scuzați... așa, țîți atentă la pași... un, doi, un doi acesta e valsul, dar nu se compară cu ochii d-voastră... Cum ? ce mă rugați ?... Fără declarații ?... numai cu vals ?... așa dar valsul s-a născut acum cîteva zeci de ani la Viena... Știți ce greu s-a născut ?. Tatăl lui e Johann Strauss, mama nu se știe cine e fost... de aceea se și intitulează „Valsul florilor" ... cînd ați fi dispusă să-mi acordați un vals la „Cina" ? A, da alei v-am invitat la dans... dar știți dansul e știt de cunoscut în toată lumea : Argentina, Bolivia, Tanganica, Trio Paraguayos „Lido", Parcul Trandafirilor: „Continental", Intercontinental... da sigur să trecem la subiect... țîți atentă : doi pași la dreapta, un, doi, un pas la stînga, un doi, trei, patru... Cum ? Spuneam numai un singur pas ?... Da dar pînă în antreu sînt cel puțin patru... v-am spus că dansul se dansează prefutindeni... și în Brazilia și în antreu... așa... doi pași la dreapta doi pași la stînga, doi pași la dreapta doi pași la stînga, doi pași la dreapta doi la stînga, doi la stînga, doi la stînga, nu, nu, numai la stînga că la dreapta a apărut nevastă-mea... a trecut... așa, deci faceți trei pași la dreapta, apoi la stînga, apoi la dreapta, apoi drept înainte, traversați la stop, treceți vizavi pe la Alimentara și vă așteptați în fața la „Cina". Cam ăsta e valsul.

I. AVIAN

INSTANTANEE OCCIDENTALE

Dragi cititori, am surprins un aspect dintr-un magazin cu jucării din Bonn. Ne aflăm la raionul „Jucării pentru pomul de iarnă".

FETIȚA : — Mămico, îmi place păpușa asta. Seamănă cu nenea Konrad. Și ce frumos închide ochii !...
VÎNZĂTORUL : — Într-adevăr, e nenea Konrad.
MAMA : — Și unde apeși ca să închidă ochii ?...
VÎNZĂTORUL : — Priviți, cînd apăsați pe dispozitivul acesta pe care scrie Globke, închide ochii sau cînd apăsați pe dispozitivul acesta pe care scrie „nazist", îar închide ochii...
COPILUL : — Spune și „mamă" ?...
VÎNZĂTORUL : — Spune. Ascultați
PĂPUȘA : — Adolf... Adolf...
COPILUL : — Păi and că spune „Adolf"...
VÎNZĂTORUL : — Exact ; „Adolf" ! El e mama, el e tata...
COPILUL : — Mămico, vreau să-mi cumperi un pistol...
MAMA : — Nu ți-e rușine ? Un copil nu are voie să umble cu pistoale. Mitraliere aveți ?...
VÎNZĂTORUL : — Nu, dar vă putem servi cu această jucărie. O miniatură care reprezintă Reichstagul...
MAMA : — Interesant. Văd că scrie pe el 1933.
VÎNZĂTORUL : — Asta e data fabricației.
MAMA : — Și mai scrie încă ceva : 1945.
VÎNZĂTORUL : — Da, ăsta e prețul de cost.
MAMA : — Aveți cumva și o miniatură a Bonn-ului ?...
VÎNZĂTORUL : — Avem, dar nu are pe el prețul de cost. Are numai prețul de vînzare !...
O VOCE DIN MULȚIME : — Trageți obloanele ! Se apropie ora închiderii magazinului !...

AL. VIANU

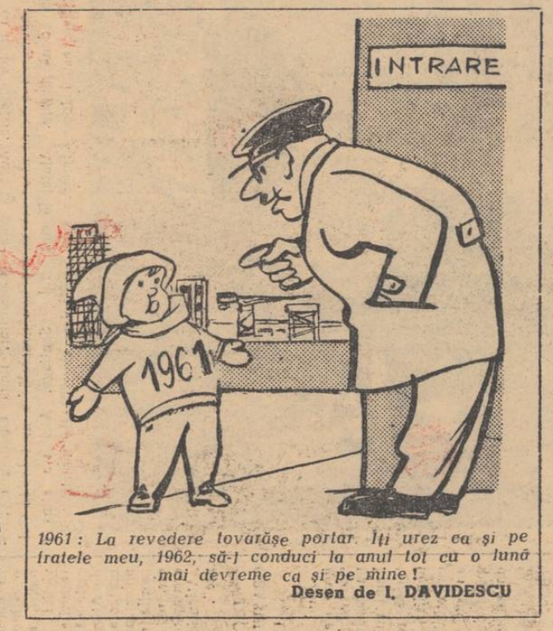

1961 : La revedere tovarășe portar. Îți urez ca și pe fratele meu, 1962, să-i conduci la anul tot cu o lună mai devreme ca și pe mine !

Desen de I. DAVIDESCU

ÎN OCCIDENT

MOȘ GERILĂ : — Dacă scap cu viață, jur că de acu' înainte o să le aduc numai păpuși...

Desen de N. ARION

— Costumul comandat de d-voastră nu-i gata, dar dacă sînteți grăbit, vi-l putem da, pentru cîteva zile, pe acesta asemănător...

Desen de Fred GHENĂDESCU

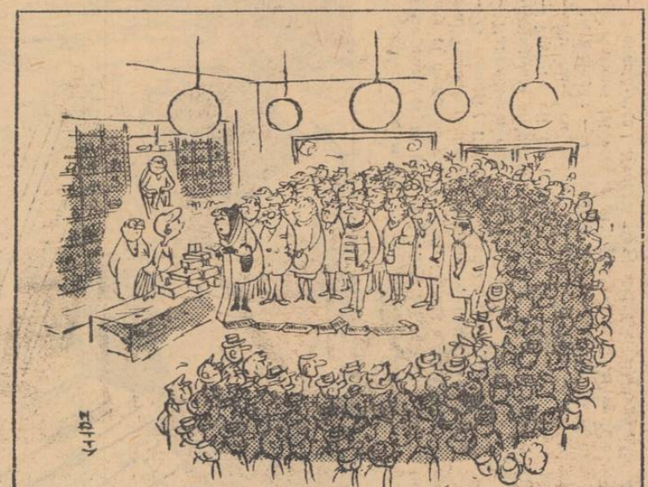

— De asemenea, așa mai vrea...

Desen de Matty ASLAN

SE MAI ÎNTÎMPLĂ LA UNII SUBALTERNI

— Să trăiți !...

Desen de Bik AUERBACH